Baibulo Lichoko

Choonadi

Ici nkhani ya vilembo vya Chigiriki chakale vyo vyasankhiwa mu ukhali kuti vikwaniske kufunda kwa Yesu na vilembo vyo Iye wakalonga, wakasomba, na wakakwaniska. Cholinga chathu nkhukupasani chifaniziro cha pafupi na chenicho cha Chigiriki chakale mwa njira ya masiku ghano, yosomeka bwino.

Chodziwa

Utembenuko uwu wakapangika kufuma mu Chigiriki cha kale cha Septuagint na Byzantine kwa kugwiritsa ntchito njira za makompyuta zakulu za chilankhulo. Chifukwa cha ichi uli na vinthu vyakuji vya chikhalidwe na garama ya chilankhulo cha kale, koma ukhonazaso kukhala na zolakwika. Nga chinthu chili chose chikuwoneka chachilendo, chonde yang'anani Chigiriki cha kale. Nga mwapeza cholakwika, chonde tumizani pa jesusislord@joshuabible.com.

Chilolezo

Muli na chilolezo chakuti mubwezere na kugawa utulikiro uwu mu chigawo kapena wonse. Simuli na chilolezo chakuti muusinthe kapena kuwuguliska. Nga mwapeza cholakwika, chonde tumizani email ku jesusislord@joshuabible.com kuti tithe kuchikonza na kukupatsani utulikiro wautsopano.

Uthenga Wambone wa Mateyu

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Uthenga Wambone wa Marko

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Uthenga Wambone wa Yohane

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Kalata ya Yohane

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Chiyambi

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Kutuluka

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Manambala

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Kuŵeleŵeta kwa Mulawu

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Yoshuwa

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Uthenga Wambone wa Mateyu

1

Buku wa kubadwa kwa Yesu Kristu, mwana wa Davide, mwana wa Abrahamu. Abrahamu wabereka Isaka, na Isaka wabereka Yakobo, na Yakobo wabereka Yuda na walongo wakwe, Yuda wabereka Perezi na Zera kuchokera kwa Tamara, na Perezi wabereka Hezironi, na Hezironi wabereka Aramu, na Aramu wabereka Aminadabu, na Aminadabu wabereka Nashoni, na Nashoni wabereka Salimoni, na Salimoni wabereka Boazi kuchokera kwa Rahaba, na Boazi wabereka Obedi kuchokera kwa Rute, na Obedi wabereka Yese, na Yese wabereka Davide mfumu. Davidi mfumu wabereka Solomoni kuchokera kwa mkazi wa Uriya, na Solomoni wabereka Rehobowamu, na Rehobowamu wabereka Abiya, na Abiya wabereka Asa, na Asa wabereka Yehosafati, na Yehosafati wabereka Yoramu, na Yoramu wabereka Uziya, na Uziya wabereka Yotamu, na Yotamu

wabereka Ahazi, na Ahazi wabereka Hezekiya, na Hezekiya wabereka Manase, na Manase wabereka Amoni, na Amoni wabereka Yosiya, na Yosiya wabereka Yekoniya na valongo vake pa nthazi ya ku Babuloni. Pambuyo pa kutamikwa ku Babuloni, Yekoniya wabereka Salatielo, na Salatielo wabereka Zerubabelo, na Zerubabelo wabereka Abihu, na Abihu wabereka Eliakimu, na Eliakimu wabereka Azoro, na Azoro wabereka Zadoki, na Zadoki wabereka Akimu, na Akimu wabereka Eliudu, na Eliudu wabereka Eleazaro, na Eleazaro wabereka Matani, na Matani wabereka Yakobo, na Yakobo wabereka Yosefe mwamuna wa Mariya, uyo waberekera Yesu wakucemeka Kristu. Zibadwa zonse chomene kuchokera kwa Abrahamu mpaka kwa Davide ndi zibadwa khumi na zinayi, na kuchokera kwa Davide mpaka kuthamangizika ku Babuloni ndi zibadwa khumi na zinayi, na kuchokera kuthamangizika ku Babuloni mpaka kwa Khristu ndi zibadwa khumi na zinayi. Kubadwa kwa Yesu Kristu kunali uku. Pakuti amayi wakwe Mariya wakachitiwa chigomezgano na Yosefu, iwo asanakumane, wakapezeka ali na mimba kuchokera ku Mzimu Woyera. Joseph mwamuna wake, pakukhala wolungama na kusafuna kumuchitisa manyazi pagulu, anafuna mwachinsinsi kumusudzula. Koma wake wakuganizira izi zinthu, yona, mthenga wa Mbuye waonekera kwa iye mu loto wakutonga, Yosefe mwana wa Davide, usaope kutenga Mariya mkazi wako, pakuti chimene chakubadwa mu iye chakuchokera ku Mzimu Woyera. Adzabala mwana wamwamuna, ndipo udzamutcha dzina lake Yesu, pakuti iye adzapulumusa anthu ake ku machimo awo. Ici conse cakachitika kuti cakanyozgeka cakayowoyeka na Mwenecho kwa mneneri wakuti: Onani,

namwali waka khala na mimba na wakabala mwana wamwamuna, na wakamutcha zina lyake Imanueli, ici cikutanthauza Chiuta pamoza na ife. Yosefu pakulamuka mu tulo wakwe, wakachita mwakuti mthenga wa Mbuya wakulaghira kwa iye, na wakatola mkazi wakwe, na wakamumanya lepi mpaka pakabereka mwana wakwe wamwamuna wa kwamba, na wakamutcha zina lakwe Yesu.

2

Yesu pakabadiwa mu Betelehemu wa ku Yudeya mu mazuŵa gha Herode mfumu, lola, asintha kuchokera kum'mawa ŵafika ku Yerusalemu akulonga: Ali kuti mfumu yabadiwa ya Ŵayuda? Twauwona pakuti nyenyezi yakwe ku mawa na twiza kumulambalala. Pakumva, Herode mfumu wakusoŵeka na Yerusalemu yose pamoza naye, na pakusonkhanitsa vapayiri vakulu vose na valembi va vanthu, wakaŵa kuvafumba kuti Kristu wakubadwa kweni. Ivo vakalonga kwa iye: mu Betelehemu wa ku Yudeya; pakuti chomwecho chakalembwa kudzera mwa mneneri: na iwe Betelehemu, charu cha Yuda, kweniso ukulibe wang’onong’ono mu vakulongozga va Yuda; pakuti kuchokera kwa iwe kwakutuluka mukulongozga, uyo wakuweta vantu vane va Israeli. Penepo Herode wakaŵitana kwa chisisi alendo wakuŵa, wakaŵafumba chakuti nthawi ya nyenyezi yiyo yakaŵoneka, na wakaŵatuma ku Betelehemu wakati: Mukayende mufumbe chakuti mwana uyo, na mukamupeza, mundiŵuze ine, kuti nane nize nkamupembeze.

Iwo pakumva mfumu vakagenda; na onani nyenyezi iyo vakaona ku mawa yakavatongoza, mpaka pakufika yakayima pamwamba pa pali mwana; pakuona nyenyezi vakasangalala kusangalala kukuru kwene, na pakufika mu nyumba vakaona mwana pamoza na Mariya mayo wakwe, na pakugwa vakamulambalala, na pakutsegula zuma zawo vakamupeleka mphatso, golide na lubani na mure; na pakucenjezgwa mu tulo kuti vasabwerera kwa Herode, mu njira yinyake vakabwerera ku nyika yawo. Pakuti iwo waluta, yona mthenga wa Mbuya wakawonekera mu tulo kwa Yosefe wakati, Ukaimire utore mwana na mayo wakhe ukathawe ku Iguputo, ukhale uko mpaka ndikulangire, pakuti Herode wakufuna kufuna mwana kuti awononge. Iye waluka wakatola mwana na mayo wakwe usiku na wakachoka kupita ku Egipito, na wakavikhala kweneko mpaka imfa ya Herode, kuti chikwaniliskike chinthu chicho chikanengedwa na Mbuya kudzera mwa mneneri wakuti: Ku Egipito ndinakwizgha mwana wangu wamwamuna. Penepo Herode paona kuti wanyozgewa na mago, wakakwiya kwene-kwene, na watuma wakoma wana wose wali mu Betelehemu na mu malire gose gakwe kufuma pa waka wiwiri na pasi, malinga na nthazi iyo wakazindikira kufuma kwa mago. Penepo chakadzazika chikhu chakayowoyeka na Yeremiya mneneri wakuti: Lizgu mu Rama lyakamvwika, kulira na kulira na kulira kwakukulu; Rakele wakulira wana wakwe, na wakakana kutonthozeka, pakuti walije. Herode wakafa koma, yona, mthenga wa Mbuya waoneka mu loto kwa Yosefu mu Egipito wakuti: Imika utole mwana na amayi wake na upite ku dziko la Israeli; pakuti ŵakafa ŵakufunafuna moyo wa mwana. Koma

wakayimika wakatola mwana na mayo wakwe na wakafika mu nyika ya Israyeli. Kuti wamva kuti Arkelao wakutawala pa Yudeya m'malo mwa Herode tate wake, waopa kupita kweneko; koma wacenjezedwa mu loto, wapita ku mbali za Galileya, na wafika wakhala mu msumba wotchedwa Nazareti, kuti zikwanilitsidwe zimene zinanenedwa kudzera mwa aneneri kuti adzatchedwa Mnazareti.

3

Mu mazuŵa agho, Yohane Mbatizi wakafika, wakulalikira mu chipululu cha ku Yudeya na kuti: Mwitembenuke; pakuti ufumu wa kumwamba wafika pafupi. Uyu ndi uyo wanenedwa na mneneri Isaiah wakutonga kuti, Lizgu lya wakufuwula mu chipululu, konzani njira ya Mbuya, muchite njira zake zowungama. Koma Yohane mwini wakhalanga na chovala chake cha ubweya wa ngamira na lamba wa chikopa m'chiuno mwake, ndipo chakudya chake chinali dzombe na uchi wakuthengo. Pa nthazi yakuliyako vipita kwa iye Yerusalemu na Yudeya yose na chigawo chose chakuzungulira cha Yorodani, na vikabatizika mu Yorodani kwa iye vikavumbulira viwemi vyavo. Pakuwona ŵakuŵa wa Mafarisi na Masaduki wakuiza pa kubatizidwa kwakwe, waŵauza kuti, Ŵana ŵa njoka, ndani wakulangiza inu kuthawa kuchokera ku ukali wakuiza? Chititani nkhongo wakufanana na kulapa, na musaganizire kuti mukamba mwa mitima yinu, tikwete tate Abrahamu. Ndikukuwuzani pakuti Chiuta wakukhonjera kunyamula wana kwa Abulahamu

kuchokera mu mabwe agha. Kale nkhwangwa yili ku muzu wa mitengo, choncho mtengo uliwonse usapanga zipatso zabwino udulidwa na kuponya mu moto. Ine nanga nikubatiza inu mu madzi kuti mulape, koma uyo ukubwera pambuyo pane ndi wamphamvu kuposa ine, uyo sindili wokwanira kunyamula nsapato zake. Uyo mwini adzakubatizani mu Mzimu Woyera na moto. Wakuti chipeta chakupepeta mu chiwoko chake ndipo adzasakaza bwino malo ake akupunthira tirigu, ndipo adzasonkhanitsa tirigu wake mu nkhokwe, koma mphesi adzazitentha ndi moto wosazimika. Pamenepo Yesu wakiza kuchokera ku Galileya ku mtsinje wa Yorodani kwa Yohane kuti abatizidwe naye. Koma Yohane anali kumletsa iye akunena, Ine ndili na chifunikwa cha kubatizidwa ndi iwe, ndipo iwe ukubwera kwa ine? Yesu wakayankha na kuwuza kwa iye: Leka ntheura ino; pakuti ichi ndi chakufanira kwa ife kukwaniska chilungamo chonse. Penepo wamusiya; na Yesu pakabaputizwa wakakwera msanga kufuma mumadzi; na onani kumwamba kukamugulikira, na wakaona Mzimu wa Chiuta ukukhuluka ngati nkhunda na kuiza pa iye; na onani lizgu kufuma kumwamba likunena: Uyu ndi Mwana wangu wokondedwa, mwa uyo ndakondwa.

4

Panyake Yesu wakatumiziwa ku chipululu na Mzimu kuti ayeswe na mdyerekezi, na wakasala masiku makumi mnayi na masana makumi mnayi, pambuyo wakakhuta njala. Na

wakasendela kwa iye wakuyesa wakatonga, Nga mwana uli wa Chiuta, tonga kuti mabwe aga asanduke zinkwa. Koma iye wakuyankha wakuti, Kwalembedwa kuti, si pa buledi wekha wakukhala munthu, koma pa liwu lonse likutuluka mu mlomo wa Mulungu. Penepo Mdyerekezi wakamutola iye ku mzinda wakupatala, na wakamuyimika iye pa chipewa cha Tempolo na wakamuwuza iye kuti: Nga uli mwana wa Chiuta, widziponyere iwe pansi; pakuti walembedwa kuti amithenga ake wakalamula za iwe, na pa manja wakakunyamula iwe, kuti usapunthwe na mwala phazi lako. Yesu wakati kwa iye, Kanyake walembiwa kuti, Usakayesa Mbuya Mulungu wako. Kanyake Mzimu waipa wakamutola yeye ku phiri yakutali kwene, na wakamulangiska yeye maufumu yose ya pa charu na ulemekezgo wa yawo, na wakati kumuwuza yeye: Izi zose ndikhakupa iwe, nga wagwa ukanilambira ine. Pamenepo Yesu wakuti kwa iye, Uka kumbuyo kwangu, Satana, pakuti walembwa kuti, Mwami Mulungu wako ukulambira, na kwa iye yekha ukulambalira. Pamenepo mdyerekezi wamusiya, na onani watumiki wafika nakumutumikira. Yesu wakapilika kuti Yohane wakapereka, wakabwerera ku Galileya, na wakasiya Nazareti wakiza wakakhala ku Kaperenaumu wa pa nyanja m'malire a Zebuloni na Nafutali, kuti chikwaniliskike chicho chikaneneka kwa Yesaya mneneri wakuti: charu cha Zebuloni na charu cha Nafutali, njira ya nyanja, kuwala kwa Yorodani, Galileya wa mitundu, wanthu ŵakakhala mu mdima wakaona lumuli lulikulu, na ŵakakhalawo mu charu na mthunzi wa lufu lumuli lukawaŵalira. Kuchokera pamenepo Yesu anayamba kulalikira na kunena kuti, Lapani, pakuti Ufumu wa Kumwamba wafika

pafupi. Pakuyenda pafupi na nyanja ya Galileya waona alongo wawiri, Simoni wakuti Petro na Andreya mlongo wake, wakulasa ukonde mu nyanja; pakuti walikuba walowezi; na wakuwauza kuti: Izani kumbuyo kwangu na ndikulechitani walowezi wa wanthu. Iwo koma mwakufulumira kusiya maukonde ndipo akamutsatira. Nanga kupitilira kutalika kumeneko, anaona wanyake awiri wamuna wachilongo, Yakobo wa wa Zebedayo nanga Yohane chilongo chake, mu ngalawa pamoza na Zebedayo tate wawo, akakonza maukonde awo, nanga anawaitana. Koma iwo mwakamantha wasiya bwato na tate wawo ndipo wamtsatira. Na Yesu wakayendayenda mu Galileya yose, wakuphunziska mu misonkhano yawo, na kulalikira uthenga wabwino wa ufumu, na kuchiritsa matenda yose na zilwelezyose mu wanthu. Na uthenga wakwe wakapita ku Syria yose, na vakamubwelera vose vakali na matenda gha kusiyanasiyana na kuvutika, na vakali na ziwanda na vakali na matenda gha mwezi na vakali na kufuwa, na wakavaponya; na vipani vyavinji vikamutobera kufuma ku Galileya na Dekapoli na Yerusalemu na Yudeya na kupitilira Yorodani.

5

Pakuwona wanthu wambirizgi wakwera kuphiri, na pakukhala kwakhe waphikiri wakhe wakamuyandikira, na pakutsegula kamwa kakhe wakawalembesya kuwauza: wadala wankhongono mu mzimu, pakuti ufumu wa kumwanya ndi wawo. Wapalidwa iwo akulira, chifukwa iwo adzatonthozedwa.

Vakulogwa vanyofu, chifukwa venewo vakalandira charu. Wadala iwo wakhuta nkhungu na nyota ya chilungamo, chifukwa iwo adzakhutitsidwa. Wapasiwa wa wapasiwa, chifukwa iwowo wapasiwa. Vaadalitsikwa vaaoyera mu mtima, chifukwa iwo Mulungu vaawona. Vadalitsikwa vapangi va mtendere, chifukwa vene vachitemwa vana va Chiuta. Wadalitswa wazunzikwa chifukwa cha chilungamo, chifukwa ufumu wa kumwamba ndi wawo. Mwapasiwa muli nthazi wakuti wankhuponyerani na wakutipanikizgani, na wakuti wankhutaura vyakuipa vyose pa inu wakuberezga chifukwa cha ine. Kondwerani na kusangalala, chifukwa malipiro anu ndi akulu mu zakumwamba, chomwecho pakuti anauzunza aneneri amene anali pamaso panu. Inyuwe muli mchere wa pa charu; koma nga mchere ukhuta kuwa wopusa, kasi uzakhalira wamchere na chiyani? Chikhalira chosowa mphamvu kachiwemi nakuti chikakhala kuponyedwa kunja ndi kuponderezedwa na anthu. Inyuwe muli kuwunika kwa chilambo. Mudzi ukhoneka kubisika pamwamba pa phiri ukugona; nangauli vakuyaka chiyuni na kukubika icho pansi pa dengu, koma pamwamba pa chigoneko cha chiyuni, na chikuwala kwa wonse vali mu nyumba. Chomwecho kuwala kwanu kuwalenge pamaso pa anthu, kuti awone ntchito zanu zabwino nkhulumbiske Tate wanu wakumwamba. Musaganizira kuti ndinabwera kusakaza lamulo kapena vaneneri, sindibwera kusakaza, kasi kukwanilitsa. Amen, pakuti nkhukuuzani kuti, mpaka kumalo kwa kumlengalenga na dziko lapansi, iota imoza kapena serif imoza siingadutse mu lamulo mpaka zonse zikachitike. Uyo ngati choncho akaswefula umoza

wa malamulo agha gha ng'onong'ono na kuphunzisa chomwecho anthu, adzachemekedwa wamng'ono mu ufumu wa kumwamba; koma uyo wakuchita na kuphunzisa, uyu adzachemekedwa wamkulu mu ufumu wa kumwamba. Ndikuti kwa inu chakuti ngati chilungamo chinu sichikwanira kuposa chilungamo cha akalembi na Afarisayo, simukalowa mu ufumu wa kumwamba. Mwamva kuti chinanedwa kwa akulu kuti, Usaphe, ndipo aliyense amene aphe adzakhala wolakwa pa chiweruzo. Koma ine nkhukuuzani chakuti aliyense uyo ukukalipira mlongo wake popanda chifukwa ukhala wolakwa pa chiweruzo, ndipo aliyense uyo ungathe kunena kwa mlongo wake raka, ukhala wolakwa kwa khonsolo, ndipo aliyense uyo ungathe kunena chitsiru, ukhala wolakwa mu gehena ya moto. Nga wuli ukupereka mphatso yako pa guwa ndipo ukumbuka kuko kuti mchanya wako uli na chinango chakuti iwe, siya kuko mphatso yako pamaso pa guwa, ndipo genda kwamba ukayane na mchanya wako, ndipo pa nthazi uze ukabwerenge ukupereke mphatso yako. Ukhale wankhonde na mdani wako msanga mpaka ukhala mu njira pamoza naye, mwina mdani akupeleke kwa muweruzi na muweruzi akupeleke kwa mtumiki, na uponjezgeke mu nyumba ya kaidi; nadi nkhukuwuza iwe, suuli ukatuluka apo mpaka ulipire ndalama yakulipira yomalira. Mwamva kuti chanenedwa kwa akale kuti, Usachite chigololo. Koma ine nkhukuuzani kuti aliyense amene akuona mkazi kuti amufune, kale wachita chigololo naye mu mtima mwake. Ngati koma diso lako la kumanja likukukhomba, ulitule na kuliponya kutali na iwe, nkhuli yakufunikira kwa iwe kuti lithe chimoza mwa ziwalo zako na kwamba thupi lako lonse liponyedwe mu

gehena. Ndipo ngati dzanja lako lakumanja likukukhomboletsa kuchimwa, lidule ndi kuliponya kutali ndi iwe, pakuti ndi kopindulitsa kwa iwe kuti chiwalo chimodzi cha thupi lako chiwonongeke, osati kuti thupi lako lonse liponyedwe mu gehena. Kwanenedwa kuti, uyo angasudzule mkazi wake, ampatse chikalata cha kusudzulana. Ine koma nkhukuwuzani kuti aliyense wakuti angamusiye mkazi wake kunze kwa chifukwa cha uchigololo, nkhukumupangisa kuti achite chigololo, na aliyense wakuti angakwatire mkazi wakasiyidwa, nkhuchita chigololo. Kachiwiri mwamva kuti kwanenapo kwa akulu, simungalumbire zabodza, koma mudzapereka kwa Mbuye malumbiro anu. Ine kasi nkhukuwuzani inyuwe musalumbe nakamoza; nangwa mu kumwamba, pakuti ndi chipuna cha Chiuta; nangwa mu charu, pakuti ndi chikolo cha mapazi gha kwe; nangwa mu Yerusalemu, pakuti ndi mudzi wa mfumu yikuru; nangwa mu mutu wako usalumbe, pakuti nkhuli na mphamvu kupanga tsisi limoza liyera nangwa lakuda. Mawu yinu akhale inde inde, ayi ayi; chomene cha izi chikuchokera mu choipa. Mwamvwa kuti chanengedwa, liso m'malo mwa liso na lino m'malo mwa lino; Koma ine nkhukuuzani kuti musayimirire wakuipa; koma uyo ŵakukumenya pa tsaya yako yakumanja, mutembenuzire nayo yinayo; na uyo ŵakufuna kukukamulirani na kutenga chovala chako, musiyeni nayo jazi; na uyo ŵakukukakamizani kuyenda mailo limoza, endani naye ziwiri; uyo ŵakukupemphani mupeni na uyo ŵakufuna kukongola kwa inu musatembenuke. Mwakumva kuti kyanenedwa, Ukhakondela mnzako wako, na ukhachita chidani mdani wako. Ine nkhukuwuzani imi, mwatemweni abalwani

winu, mwakombozerani wankhukutembani imi, muchiteni vyawemi kwa wankhukudani imi na mupemphereni pa wankhukuputa imi na wankhukuthamangani imi, kuti muwenge wana wa Tati winu wakumwanya, pakuti dzuwa lake likutulukira pa wankhuwipa na wawemi na kutonthera pa wolungama na wosalungama. Pakuti ngati mwakondana na wantu wakukondanani, mphoto yinji mukukhala nayo? Kasi si na asonkhanyi amisonkho nkhuwachita chomwecho? Nanga mwakhalira viyeni venyu vekha, kasi mukuchita chiyani chachikulungamo? Kasi ŵakuŵunga misolo nao ŵakuchita chenechi? Mudzakhala choncho inu wakupereska, monga Tate wanu wakumwamba wakupereska.

6

Yangani utonthozi wanu musawuchite pamaso pa anthu kuti muwoneke kwa iwo; nga mwachita chomwecho, malipiro simulibe kuchokera kwa Tate wanu yemwe ali m'mwamba. Pamene chifukwa ukachita chifundo, usalize lipenga patsogolo pako, monga anya achinyengo akuchitira mu misonkhano na mu misewu, kuti alemekezedwe na anthu; choonadi ndikunena kwa inu, alandira malipiro awo. Koma iwe ukachitirapo chifundo, usachitike kuti wako wakuchimanzere uziwe chinthu chikuchita wako wakuchikona, kuti chifundo chako chikhale muchisisi, na Tati wako wakuwona muchisisi akukupatse iwe pachiwonekhero. Nanga pamene ukupemphera, sukhala ngati anyakuzemba, chifukwa amakonda mu mipingo ndi mu makona

wa misewu ayimirira kupemphera, kuti aonekere ku anthu, choonadi nkhukuuzani kuti alandira malipiro wawo. Koma iwe, nthazi ukapemphera, lowa mu chipinda chako chamkati, ndipo utsekhera chitseko chako, pemphera kwa Tate wako uyo ali mu chinsinsi, ndipo Tate wako uyo akuona mu chinsinsi akakupereka mu poyera. Mukupemphera koma musachite kubabble monga anthu a mitundu ina, chifukwa akuganiza kuti mu kulankhula kwao kwambiri adzamveka. Choncho musakhale ngati iwo, pakuti Bambo anu akudziwa zimene mukufuna musanawafunse. Nkhondo ichi, pemphani mweniso: Tati wathu uyo ali kumwamba, dzina lako likhale lyera, ufumu wako uze, chifuniro chako chichitike, monga kumwamba, na pa charu, chakudya chathu cha tsiku na tsiku utipatse lero, na utikhululukire ngongole zathu, monga na ifenso tikhululukira awo ali na ngongole na ifenso, na usakatilowetse ku kuyeseka, koma utipulumutse kuchokera ku choipa. Pakuti wako ndi ufumu na mphamvu na ulemerero ku vyaka vyose; ameni. Ngati mwakhululukira vanu zolakwa zao, Tati winu wakumwamba nawo wakakhululukirani; koma ngati simwakhululukira vanu zolakwa zao, Tati winu nangwi wakakhululukirani zolakwa zinu. Pamene mukusala kudya, musakhale ngati anyengi akukhumbikha, pakuti akunyoza nkhope zawo kuti awoneke kwa anthu kuti akusala kudya, ndinakuuzani zoona kuti alandira kale mphotho yawo. Koma iwe ukuzala kudya, dzoza mafuta mutu wako na kusambitsa nkhope yako, kuti usaoneke kwa anthu kuti ukuzala kudya, koma kwa Tati wako yemwe ali muchisisi, na Tati wako yemwe akuona muchisisi akazakubwezera iwe pachiwonekhero. Musaunganya vyuma

vyinu pa charu, uko timbweta na kudya vikuononga, na uko vakuba vikutimbula na kuba; koma unganyani vyuma vyinu ku kumwamba, uko timbweta waka kudya sivikuononga, na uko vakuba sivikutimbula waka kuba; pakuti uko vyuma vyinu vikhalako, na mtima winu ukhalaposo. Nyali ya mubiri ndi diso; nga chomene diso yako yili yosalala, mubiri wako wonse ukhala wa kuwala; koma nga diso yako yili yaipa, mubiri wako wonse ukhala wa mdima. Nga chifukwa kuwala kuko mwa iwe nkhuko ndi mdima, mdima uli wunji? Palije mundu wakukhoza kutumikira weni wawiri; pakuti anga wachida umoza na kukonda winango, nanga wachigwiriska umoza na kunyoza winango. Nkhuwona mukugontha kutumikira Chiuta na Mamoni. Chifukwa ichi nkhukuuzani kuti, musankhazikike za moyo wanu kuti mudye chiyani nanga mumwe chiyani, nanga za thupi lanu kuti muvale chiyani. Kodi moyo si wambirimbiri kuposa chakudya, nanga thupi kuposa chovala? Yangani mu vyuni vya kumlengalenga, chakuti ivyo nkhalima iyayi wala nkholola iyayi wala nkusonganya mu zitsime, na Tati winu wakumlengalenga nkhulisiska ivyo. Si umwe nkhuposa pa mtengo kupita ivyo? Kodi ndi ndani mwa inu wakudera nkhawa angakwanise kuwonjezera pa moyo wake cipimo chimoza? Nanga pa vyakuvala, mukudandaulira chiyani? Phunzirani bwino maluwa gha mu munda ukulanga wakukula; ukulimbikira kweni ukuluka kweni; koma nkhukuuzani kuti kweni Solomoni mu ulemerero wake wose wakazivasula nga chimoza cha awa. Ngati koma udzu wa mu munda, umene uli lero ndi mawa ukuponyedwa mu uvuni, Mulungu ukuwuveka choncho, kodi si kwambiri koposa inu, inu a chikhulupiriro

chaching'ono? Musadalimbikire choncho mukutonga, Chiyani tidye kapena chiyani timwe kapena chiyani tivwale? Zonse pakuti zinthu izi mitundu ikufuna, akudziwa pakuti Tate wanu wakumwamba kuti mukufuna izi zonse. Funanini koma choyamba ufumu wa Mulungu na chilungamo chake, na zintu izi zonse ziwonjezeredwa kwa inu. Musadandaule chifukwa cha mawa, pakuti mawa udzadandaula zake zomwe, kukwanira tsiku vubi lake.

7

Musaweruze, kuti musaweruzgidwe; pakuti mu uweruzi wene muweruza munaweruzgidwa, na mu chipimo chene mupima chinapimidwa kwa inu. Chiyani ukulola chinthu chaching'ono chicho chili mu liso la mchimwene wako, koma chinthu chikulu chili mu liso lako wako ukuleka kulola? Kapena mwakuti ukhaulira ku mlongo wako kuti, Leka ndikhavindikire chinthu chaching'ono mu liso lako, nanga ona chipangizo chili mu liso lako? Iwe wachinyengo, tulusa choyamba chipangizo cha mtengo mu liso lako, ndipo kenako ukalola bwino kuti utuluse kachilombo mu liso la mchimwene wako. Musapereke vyakupatula kwa mbwa, kayi musaponya mbeyu zinu zakukhala ntheura pamaso pa nguluve, mwakuti zingakuvipondereza na makasa awo, na pakutembenuka zingakukhanuleni. Pemphaningi, na mukuperekedwa kwa inu, yangananingi, na mukupezga, gogodaningi, na kukugubulidwa kwa inu; pakuti uyo wonse wakupempha ukulandira na uyo

wakuyanganana ukulora na uyo wakugogoda kukugubulidwa. Kapena ndi ndani mwa inu munthu, uyo ngati mwana wake angamupemphe chingwa, angamupereke mwala kwa iye? Na nga nsomba wapempha, si njoka wamupatsa kwa iye? Ngati chomene imi, muli oyipa, mukudziwa kupereka zimpho zabwino kwa ana anu, cingakhalenge chomene Tate wanu uyo ali kumwamba adzapereka zabwino kwa iwo akupempha iye? Vyose vyakuti mungafuna kuti vanthu vakuchitireni, chomenecho nkhononso imi muchite kwa iwo, pakuti ichi ndi lamulo na vaneneri. Lowani mwa chipata chaching'ono, chifukwa chipata chatambalala na njira yakufutukuka ikutsogolera ku chiwonongeko, na vazinandi vali vene vakulowa mwa yake. Chiyani chipata chikuŋgoneka na njira yikuponderezeka yikutsogolera ku umoyo, na vachepa ndi vene vikupezga yeneyo. Chenjerani kumbali kwa vaneneri vakunama, vene vikwiza kwa imwe mu zovala za mbelele, koma mkati ndi mbwenu zakuthawa. Mu zipatso zawo mukawazindikira iwo. Kasi vamakola mazabibu kuchokera ku minga kapena makhuyu kuchokera ku mitungwa? Chomwecho mtengo wonse wabwino ukupanga zipatso zabwino, koma mtengo wovunda ukupanga zipatso zoipa. Mtengo wabwino suukhoza kubala zipatso zoipa, nanga mtengo wowola suukhoza kubala zipatso zabwino. Mtengo uliwonse uyo ukupanga zipatso zabwino ukudumulidwa na ukuponyedwa mu moto. Nkhwichi kuchokera ku zipatso za awo mwadziwira awo. Si wonse uyo wakuŵechera kwa ine kuti Mwami Mwami, akalowa mu ufumu wa kumwamba, koma uyo wakuchita chifuniro cha Tati wangu uyo wali kumwamba. Wambirimbiri wanganena kwa ine mu

tsiku lila, Mbuya, Mbuya, si mu dzina lako tinkalosera, na mu dzina lako tinkatulutsa ziwanda, na mu dzina lako tinkapanga mphamvu zambirimbiri? Na kenako ndidzavomereza kwa iwo kuti sindikudziwapo inu, chokani kwa ine inu anthu akugwira ntchito yosalongosoka. Wonse nkhondo uyo wakumvera mau ghangu awa na kukwaniska yawo, ndimukhwaniska na munthu wa nzeru, uyo wakazenga nyumba yakhe pa lwazi; na mvula yikagwa na mitsinje yikiza na miphepo yikavuzga na yikagwera pa nyumba yiyo, na yikagwa lepi; pakuti yakazengedwa pa lwazi. Na mundu wuliwosu wakumvera mawu ghangu aga na kweni wakuchita yawo akaŵanizgika na mundu wopusa, uyo wakamanga nyumba yake pa mchenga; na mvula yikagwa na mitsinje yikabwera na miphepo yikavuma na yikakantha nyumba yiyo, na yikagwa, na kugwa kwake kukali kukulu. Na vyakavirika pamene Yesu wamaliska mawu agha, vipinga vya vanthu vyakagumuka pa kuphunziska kwakwe; pakuti wakavinji kuphunziska vene nga munthu wakuvya na ulamuliro, na si nga valembi.

8

Pakutsika kwake pansi kuchokera ku phiri, makamu yambirimbiri anamutsatira. Ndipo onani, wadonda wakubwera analambiranga kwa iye kunena, Mbuya, ngati mukufuna, mungathe kundidetsa. Yesu wakatambalazga chiwoko chakhe, wakamukwatira, wakati, Nkhufuna, uve wera. Na pa cino cino yakacenjezgeka khate yakwe. Nanga Yesu wakumuuza kuti, Ona

usauze mundu uyu uliwonse, kasi genda ukalangise kwa wansembe nanga ukapereke chopereka icho Mose wakalamula mu umboni kwa iwo. Pakuwinjira kwakhe mu Kapernaumu, musilikali wa chikhumi wamwenderera wakumupempheska na kuti: Mbuya, mwana wangu wagwera mu nyumba walemala, wakupweteka kwene-kwene. Na Yesu anati kwa iye, Ine ndidzabwera ndikamuponya. Kabotu mkulu wa masoda wakayankha wakati, Mwami, ndili ndiri wakukwanira kuti mwinjire pansi pa denga lyangu; koma chabe nenani mawu, na mwana wangu akachiziridwa. Pakuti nane ndili munhu wa mu ulamuliro, ndili na asilikali pansi pa ine, na nkhukuti kwa uyu, yenda, na nkhuyenda, na kwa winyake, bwera, na nkhubwera, na kwa kapolo wane, chita ichi, na nkhuchita. Wamva koma, Yesu wakangangazga na wakati kwa iwo wakumutsatira, Nadi nkhukuuzani, nangwa mu Israeli ndinachipeza chikhulupiliro chikuru chomwechi. Nkhukuuzani kuti vambuya kuchokera kuvulanga na kumadzulo vikhaiza na vikhalenge pamoza na Abramu na Isaka na Yakobo mu ufumu wa kumwanya, koma vana va ufumu vikhatayikwa mu mdima wa kunze; uko kukhaveko kulira na kuswekeseka kwa mano. Yesu wakati ku mukulungwa wa masoda, Genda, na mwakukhulupira cakachitike kwa iwe. Nanga mwana wakwe wachiziwa mu nthazi iyo. Nanga wakafika Yesu mu nyumba ya Petro, wakalola apongozi wakwe wagona pansi na kukhala na fiva, nanga wakakhora chiwoko chakwe, nanga fiva yikamuleka, nanga wakanyamuka nanga wakatumbikira yekha. Madzulo pakuchitika wamubwelera wanthu wanji walikukhalira na ziwanda, na wakawinga ziwanda na mawu na wose

walikukhalira na matenda wakawachirisa, kuti chikwaniliskike chakayowoyeka kwa Yesaya mneneri wakati: Yemweyo wakatolera ukhondi wathu na matenda wakanyamula. Yesu pakaona wakuru wanandi pa iye, walamula kupita ku mbuto. Nanga mlembi umoza wakayandikira kwa iye, Mphunzitsi, ndikulondola kwa iwe kwakuli konse ukupita. Nanga wakuti kwa iye Yesu, Mbweha zili na mphanga zawo nanga viyuni vya kumwamba vili na zisa zawo, koma Mwana wa Munthu alibe pano angagone mutu wake. Wina wa ophunzira wake wakuti kwa iye, Mbuya, ndilole ine choyamba kupita ndi kuika tate wangu. Koma Yesu wakamuwuza kuti, Nditsatire, na uleke wakufa wakwikire wakufa wawo. Ndipo iye atalowa mu ngalawa, ophunzira wakwe wakamutsatira. Nanga onani, chivundumuko chikuru chinachitika mu nyanja, chomwe bwato linakwiriridwa ni mafunde, koma iye anali kugona. Na vaphunzisi vake vakafika vakamuukisa uku vakuti, Mbuya, tipulumutse, tikufa. Ndipo wakuti kwa iwo: Chiyani muli wamantha, inu wa chikhulupiriro chaching'ono? Penepo wauka wakalipira miphepo na nyanja, na kwakhalako bata yikuru. Koma wanthu wadabwa pakulonga kuti, Uyu ndi munthu wa mtundu wanji, pakuti mphepo na nyanja zimumumvera? Ndipo atafika kwenikweni kuja ku malo ghakutali ku charu cha Wagergeseni, wanthu wawiri wakugwiriwa na ziwanda wakutuluka mu manda wakamumanyana nawo, wakalikali chomene, wene wanthu wakakhoziwa kudutira mu njira iyo. Nanga lola vakafuwula vakulonga: Chichi kwa ife na iwe, Yesu mwana wa Chiuta? Wakiza uno pano pa nthaŵi yakuti utizunize ife? kunali koma kutali kuchokera kwa iwo gulu la nkhumba

zambiri likudya. Koma ziwanda zinamukhuthiriza iye zikunena, Nga ukhutilopa ife, tilorezge ife kunyamuka mu gulu la nguluwe. Ndipo wakati kwa iwo: Yendani. Koma ŵakutuluka ŵanyamuka ŵalowa mu khundu ya nguluwe; na onani, khundu yose ya nguluwe yathamanga kuchokera pa chipale kulowa mu nyanja na ŵafwa mu maji. Koma awo wakudyetsa wathawa, ndipo wakupita mu mudzi wakalongosola vyose pamoza na vya awo wakugwiriwa na ziwanda. Na taonani, mzinda wose ukatuluka kukakumana na Yesu, ndipo pakuwona Iye, wakumpempha kuti achoke m'malire awo.

9

Nanga walowa mu chombo chakuyendela pamadzi, wadutsira nanga wakiza mu mzinda wake weni. Ndipo taonani, anali kubweresa kwa iye munthu wakupooza wagona pa bedi, ndipo Yesu ataona chikhulupiriro chawo anati kwa munthu wakupoozayo, Limba mtima, mwana, makhala ako akhululukidwa. Na onani, vamoza va alembi vakati mu mitima yawo, Uyu wakuchita chipongwe. Yesu waona maganiziro awo ndipo wakati, Chifukwa chichi mwe mukulinganya yaipa mu mitima yinu? Kodi ndi chiyani chosavuta kunena, Zolakwa zako zakulekerezedwa, kapena kunena, Imirira ndi kuyenda? Kuti pa mwamanya kuti Mwana wa Mundu uli na ulamuliro pa dziko lapasi kukhululukira machimo, vyeneko akunena kwa wakugontha, Yimika, nyamula bedi yako na upite ku nyumba yako. Ndipo atanyamuka anapita ku nyumba yake. Pakuwona

koma, wanthu ambiri wanadabwa na kulemekeza Mulungu wakupereka ulamuliro uterowu kwa wanthu. Nanga Yesu pakaweranga kupitira kweneko, kaweni mundu wakukhala pa ofesi ya msonkho, wakutchedwa Mateyu, nanga wakuti kwa iye: Unditsatire. Ndipo wakuyimika wakamutsatira. Vyakachitika pamene wakwe wakatamika mu nyumba, nanga onani vamtima va misolo vamtima na vachimbi vakiza vakatamika pamoza na Yesu na vaphunzizi vakwe. Nanga Mafalisayo awakuwona, wakulonga kwa waphunziri wakwe, Chifukwa chiyani mphunzitsi winu wakulya pamoza na watolowamisonkho nanga wachimbi? Koma Yesu wakamva walawambira kuti, awo walimba havakufuna dokotala, koma awo vali na matenda. Kamuyendeni mupange cheni chikuti nkhumbaso nkhulonda na si nsembe. Pakuti sindabwera kuti ndiitane walungama, nambo ndinabwera kuti ndiitane walakwa kuti walape. Pamenepo ophunzira a Yohane anabwera kwa iye n'kunena kuti, Nchifukwa chiyani ife ndi Afarisayo tilimala zambiri, koma ophunzira anu salimala? Yesu wakawauza kuti: Kasi wana wa chipinda cha ukwati wangalira kulira pa nthazi yose iyo mkwatibwi ali pamoza nawo? Koma masiku ghakazika pamene mkwatibwi wakasoŵedwa kuchokera kwa iwo, na pa nthazi iyo wakazala kudya. Palibe munthu amene wakuika chigamba cha nsalu yosasinthidwa pa chovala chakale, chifukwa chodzaza chake chimachotsa kuchokera pa chovala, ndipo kupasula koipa kumachitika. Nanga wakuponya vinyu vyakupya mu zikopa zakale, nga pakuti zikuphulika zikopa, na vinyu vikutayika, na zikopa zikuwonongeka. Koma vinyu vyakupya wakuponya mu zikopa vyakupya, na vyose vyaviri vikusuŋgika. Izi yeye

akulankhula kwa iwo, yonani mfumu yimoza yakweza yakulambira kwa yeye kunena kuti mwana wankhazi wane pano wafwa, kasi yiza uike chanza chako pa yeye na adzakhala moyo. Na Yesu wakanyamuka, wakamutsatira pamoza na viphunzizi vake. Nanga yonani, mkazi wakudwala kucitika magazi zaka khumi na ziwiri, wakufikira kumbuyo nakugwira mphepete wa chivala chake. Iye walikuti mu mtima mwake, Nga ndikhudza chokha mwinjiro wake, ndidzapulumuka. Yesu wakatembuka na kuwona mwanakazi uyo wakati, Limba mtima, mwana wangu; chikhulupiliro chako chakuponya iwe. Nanga mwanakazi wakapulumusikiwa kufuma pa ora iyo. Na Yesu wakafika mu ng'anda ya mfumu na wakaona anyimbi wa filimba na khamu ya vanu vakuchita phokoso, wakati kwa iwo: Chokani; pakuti mwana wamkazi siwaka wafa, koma wakugona. Nanga vakamucheka. Koma pamene khamu la anthu linatulutsidwa, analowa nakagwira dzanja lake, ndipo mtsikana anayimika. Mphekesera iyi inafalikira m'dziko lonse lija. Ndipo Yesu pakadutsira kumeneko, akhapfwa khumi awiri akamtsatira akufuula nati, Mutichitire chifundo, Mwana wa Davide. Pakufika kwakhe mu nyumba, vaphofu vamwendera, na Yesu wakati kwa vavo: Mukukhulupira kuti ndingathe kukora ici? Vakumuwuza kuti: Elo, Mbuya. Pamenepo wakhora maso ghawo wakuti, Malinga na chikhulupiliro chinu chichitike kwa inu. Nanga maso ghawo ghinatseguka, nanga Yesu anawakwiya mwakukali akukhamba kuti, Onani kuti pasakhale munthu wakumanya. Koma iwo atuluka, anafalitsa uthenga wa iye mu nthaka yense iyo. Iwo pakulawa, yonani, wamubwelera munthu wakhongo wakugwira na ziwanda; na ziwanda pakutulukwa,

wakhongo wakayankhula, na makamu wakadabwa wakuti, Ici cakawoneka ndiri chomwecho mu Israyeli. Koma Afarisayo ankanena kuti, mwa mfumu ya ziwanda akutulutsa ziwanda. Ndipo Yesu anayendayenda mu mizinda yonse ndi midzi, akuphunzitsa mu mipingo yawo ndi kulalikira Uthenga Wabwino wa Ufumu ndi kuchiritsa matenda onse ndi zilwele zonse mwa anthu. Pakuona makamu, anakomera mtima pa iwo, chifukwa anali atopa na kutayika monga nkhosa zisakhala na mweniso. Kenako wakuti kwa vaphunzisi vake, Kutebula kweneko nkhukulu, nambo vanthu vavigwira ntchito ndi vang'ono. Pemphani Mbuye wa kutebula kuti atumize antchito mu kutebula kwakhe.

10

Nanga wakuitanira waphunziri wakwe khumi na wiri, wawapatsa ulamuliro wa mizimu yosauka kuti awusire nanga kuchiritsa matenda wonse nanga matenda wonse. Maina gha atumwi khumi na awiri ghali aga: wakutoma Simoni wakuchemekezgeka Petro na Andreya mlongo wakwe, Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohane mlongo wakwe, Filipo na Bartolomayo, Tomasi na Mateyo msonkhanisi wa msonkho, Yakobo mwana wa Alufayo na Lebayo wakuchemekezgeka Tadayo, Simoni Mkananayo na Yuda Iskariyoti uyo wakamupereka iye. Awa khumi na wawiri Yesu wakatuma wakawalamula kuwauza kuti: Musende mu njira ya mitundu ya wanthu na musende mu msumba wa Wasamariya; kambe

endani kwa nkhosa zitayika za nyumba ya Israyeli. Mukayenda, lengezani mukunena kuti ufumu wa kumwamba wakwegera. Odwalira muchiwaponya, anyamata muchiwayeretse, akufa muchiwauke, ziwanda muchitulutse, mwalandira pachabe, mupeleke pachabe. Musapange golide nangambo siliva nangambo mkuwa mu zibhande zinu, musapange chikwama pa njira nangambo zovala ziwiri nangambo nsapato nangambo ndodo; pakuti wakugwira ntchito ndi wakufanira chakudya chake. Mu msumba kapena mudzi uliwonse umene mulowamo, funsani kuti ndi ndani wakuyenera, ndipo mukhalepo mpaka mutachoka. Pakulowa mu nyumba, mulonjezge mwakuamba kuti, Mtendere ku nyumba iyi. Na ngati nyumba ndi yoyenera, mtendere wanu uze pa iyo, koma ngati si yoyenera, mtendere wanu ubwerere kwa inu. Na uyo wakuti nga wangakulandira imi nanga wakuti wangamva mawu ghinu, mukutuluka kunze kwa nyumba nanga kwa mudzi wakuti, mukung'ung'ute fumbi lya mapazi ghinu. Nkhuni nkhu-ku-wuzani, yi-khala bwino ku dziko la Sodom na Gomorrah pa tsiku la chiweruzo kusiyana na muzi uwu. Onani, ine nkhukutumizgani mwe nga nkhosa mu pakati pa mimbulu; khalani choncho anzeru nga njoka, komanso osalala nga nkhunda. Musamalire koma mucenjere na vanhu; pakuti vaka kupanikizani mu makhothi na mu misonkhano yavo vaka kukhovani; na pa valongi na pa vafumu vaka kukutwelani chifukwa cha ine kuti mukhale umboni kwa iwo na kwa misanga. Pamene wakuperekani, musakhazikire mwakuti mukulonge bwanji kapena chiyani, pakuti chikuperekedwa kwa inu mu ora iyo chomwe mukulonge. Ayi pakuti si imi ŵakuŵecheta, nambo ndi Mzimu wa Tati winu

wakuŵecheta mwa imi. Mlongo waka kupeleka mlongo mu rufu, na tate mwana, na wana waka kuukira wakulu wawo na kuwakoma iwo; na mwaka kukhala wosuwika na wantu wonse chifukwa cha zina lyangu; koma uyo wakupirira mpaka kumaliziro, uyo waka kupulumusika. Pamene vakukutengerani mwa mudzi uwu, thawani mulowe mwa winyake; choonadi pakuti nkhukuuzani inyuwe, simukhamaliska midzi ya Israeli mpaka Mwana wa Mundu wize. Palije wophunzira wakuposa mphunzitsi wake, nanga kapolo wakuposa mbuye wake. Yakwanira wophunzira kuti akhale nga mphunzitsi wakwe, na kapolo kuti akhale nga mbuye wakwe. Nga wamutambira mwenecho wa nyumba Beelzebuli, cingakuti kweni wanthu wa mu nyumba yake? Musalawope kuwaopa iwo, pakuti palije chinthu chophimbidwa chomwe sichizavumbulidwa, na chobisika chomwe sichizamanyika. Icho nkhulongora kwa inu mu mdima, longorerani mu chiwunika, na icho mkhuwumvira mu khutu, lengezani pa mipando ya nyumba. Musaope kwa iwo wakupha thupi, koma moyo wosakhoza kupha, koma mwambone opani iyo wakhoza kuwononga moyo na thupi mu gehena. Kasi viyuni viwiri vikuguliskika pa assarion umoza? Nanga chimoza mwa iwo chikagwa pansi pa charu popanda Tati winu. Koma tsitsi zonse za mutu wanu zili nawo nambala. Choncho musaope, inu muli na mtengo waukuru kuposa timbiri tambiri. Wonse nkhondo uyo wakavumbula mwa ine pausu pa vanthu, nkhakavumbula nane mwa iye pausu pa Tati wangu uyo wali kumwamba; koma uyo wakandikana ine pausu pa vanthu, nkhakamukana iye nane pausu pa Tati wangu uyo wali kumwamba. Musaganizire kuti ndinabwera kuponya mtendere

pa charu. Sindibwera kuponya mtendere, nambo lupanga. Pakuti ndinabwera kuti ndigawe munthu kulimbana na bambo wake, na mwana wamkazi kulimbana na mayo wake, na mkwatibwi kulimbana na apongozi wake; na adani wa munthu ni anthu a munyumba mwake. Uyo wakukonda tati wake kapena amai wake kuposa ine nkhali wakufunika kwa ine; na uyo wakukonda mwana wake wamwamuna kapena mwana wake wamkazi kuposa ine nkhali wakufunika kwa ine; na uyo wakuti nkhagwira mtanda wake na kukondera kumbuyo kwane, nkhali wakufunika kwa ine. Uyo wakupeza moyo wake udzautaya, na uyo wakutaya moyo wake chifukwa cha ine udzaupeza. Uyo wakukulandirani ine wakundilandira, ndi uyo wakundilandira ine wakulandira uyo wandituma. Uyo wakupokelera mneneri mu zina lya mneneri, akalandira malipiro gha mneneri, na uyo wakupokelera munthu wolungama mu zina lya wolungama, akalandira malipiro gha wolungama. Na uyo aliyense wakampereka kumwa umoza wa ŵang'ono ŵawa chikho cha madzi ghozizima chabe mu zina la wophunzira, nadi nkhukuuzani, sangalutanye mphotho yake.

11

Ndipo chakachitika pamene Yesu wamaliza kuphunzitsa ophunzira wake khumi na wiri, wachoka kuchokera kuko kuti akaphunzitse nanga akalengeze mu mizinda yawo. Yohane wakamva mu jele vinthu vyakuchitika vya Kristu, wakatuma vawiri va vaphunzisi vake wakati kwa iye: Iwe uli wakwiza na

tikuyembekezera wina? Na pakuyankha Yesu wakati kwa iwo: mukayenda mukamuwuze Yohane vimene mukupilikira na kuwona; viphofu vikuwonaso na vilema vikuyendaso, vakhate vikuyerezeka na vigontha vikupilikira, vakufa vikuutsiswa na vosauka vikuuzgiwa uthenga wawemi; na wakomelezeka ndi uyo ngati sangakweneka mwa ine. Awa awo pawakatuluska, Yesu wakayamba kuŵechera kwa ŵakagwi za Yohane: Mwakatoloka kuti muyende ku cipululu kukawona ciyani? Luungwa lukugwedezeka na mphepo? Koma mwatuluka kuti mukawone ciyani? Mundu wavala zovala zofewa? Onani, vanu vakulembera vyakufewa vili mu nyumba za vafumu. Koma mwatuluka kuti mukawone ciyani? Mneneri? Elo, nkhukuwuzani, na wambiri kupita mneneri. Uyu ndi amene analembedwa za iye kuti, Onani, ine nkhutuma mthenga wangu patsogolo pa nkhope yako, amene akakonza njira yako patsogolo pako. Nadi nkhukuuzani kuti, wakuti wauka mwa wabadwa wa akazi wamkuru kuposa Yohane Mbatizi, koma wamng'ono mu Ufumu wa Kumwamba ndi wamkuru kuposa iye. Kuchokera m'mazuŵa a Yohane Mbatizi mpaka lero, ufumu wa kumwamba ukulimbikitsidwa, ndipo ŵanthu ŵakukakamiza ŵakulilanda. Pakuti waneneri wonse na lamulo wananenera mpaka pa nthawi ya Yohane. Na nga mukufuna kulandira, iye ndi Eliya uyo wakufuna kubwera. Uyo wakukhala na makutu yakumva amve. Kodi ndiŵerekezenge mbuto iyi na ciani? Vili vyakufanana na vana vakukhala mu misika, vavo vakuyowoya kwa vanyakhe vavo vakulonga: Tinalidza filimba kwa mwe, na mwakavina kwene; tinalira kwa mwe, na mwakalira kwene. Wakiza pakuti Yohane wala kudya wala kumwa, ndipo wanena

kuti, Wakhala na mzimu. Mwana wa mundu wakiza akulya na kumwa, na wamati: Onani mundu wakudya vyakufulumira na wakumwa vinyo, chibwenzi ca vakulipiska misolo na va vahosi. Nanga unenesko wakhalongosoka kuchokera ku vana vake. Penepo wakatumbira kunyoza mizinda imene yinachitikira zamphamvu zakwe zambiri, chifukwa iwo sanatembenuke; mayo iwe, Korazini, mayo iwe, Betisaida; chifukwa ngati mu Turo na Sidoni zinachitika zamphamvu zomwe zinachitika mwa inu, kale mu chiguduli na phulusa vakhala vatembenuka. Koma nkhukuwuzani, Turo na Sidoni zikhapfuuka kuposa inu pa siku wa kuweluza. Na iwe Kapernawumu, iwe wakwezgeka mpaka kumwamba, udzatsidzikizgidwa mpaka ku Hadesi, chifukwa ngati mu Sodomu zinachitika zamphamvu zizo zinachitika mwa iwe, zikadakhala mpaka lero. Koma nkhukuuzani inu kuti nthaka ya Sodomu yopfuuka iikhala mu siku wakulamula kuposa inu. Mu nthazi iyo, Yesu pakayankhula wakati: Nkhukuvumbulira iwe, Tati, Mwenecho wa kumwanya na pa charu, chakuti wakabisa vintu ivi kuzipula kwa vanu va luhala na vanu va kumveseka, na wakavumbulira vinu kwa vana vadodo: Ena, Tati, chakuti ivi ndi vyakukondweska kwako patsogolo pako. Zonse zinaperekedwa kwa ine na Tate wane, ndipo palije uyo wakudziwa Mwana kupatula Tate, nanga Tate palije uyo wakudziwa kupatula Mwana na uyo Mwana wakufuna kumuwululira. Yizani kwa ine nonse amene mukugwira ntchito na kulemezeka, nanga ine ndidzakupumulitsani. Nyamulani goli wangu pa inu na mupfunzire kuchokera kwa ine, chakuti ndili wofatsa na wodzichepesa mu mtima, na mukaghumana mpumulo mu

myoyo yanu; pakuti goli wangu ndi wabwino na mtolo wangu ndi wopepuka.

12

Munthawi iyo Yesu anapita masabata kudzera m'minda ya tirigu, ophunzira ake anali ndi njala, ndipo anayamba kunyamula masese ndi kudya. Koma Afarisayo ataona anati kwa iye, Ona, ophunzira ako akuchita chimene sichivomereka kuchita pa sabata. Koma iye anawauza kuti, Kodi simunawerenga zimene Davide anachita pamene anali ndi njala iye pamodzi ndi iwo amene anali naye? Mwakuti walowera mu nyumba ya Mulungu na kudya mikate ya kusoŵera, imene sinali yovomereka kuti adye kapena aŵa ŵakuti naye, koma ansembe okhaokha? Kapena mwasomba mu mulawu kuti pa masabata, akulalikira mu Nyumba ya Chiuta wakuipyanya sabata, nanga wapanda mulandu? Nkhulupara koma kwa inu chakuti chikuru kuposa tempolo chili pano. Koma mungadaziwa chakuti chifundo nkhufuna na si nsembe, simungadaweruza anthu osalakwa. Pakuti Mwana wa Munhu ndi Mbuya wa Sabata. And atachoka kumeneko, anabwera mu msonkhano wawo. Nanga uyu mundu walikuba uko wakugwira chiwoko chowuma; nanga wakamufumba wakuti: kasi kuloledwa pa Sabata kuchiritsa? Kuti wamulashilenge. Koma iye anati kwa iwo, Ndi ndani mwa inu munthu amene ali ndi nkhosa imodzi, ndipo ngati igwa pa sabata mu dzenje, sadzayigwira ndi kuyikweza? Ndi vyakuti vyakuvula mundu wakupambana na kondoo? Ntheura

nkhuchitika kuchita vyakuvina pa masabata. Pamenepo wakuti kwa munthu, Tambanuza chanza chako, ndipo wakatambanuza, ndipo chakakonzedwa thanzi monga china. Atatulukapo Afarisayo, anatenga khonsolo pa iye kuti amuwononge. Yesu pakazindikira uku wakachoka kweneko; na vigulu vyanji vakamutobera, na wakawaponya wose, na wakawakhalipira kuti wasawumfumure, kuti chikwaniliskike chakayowoyeka kwa Yesaya mneneri wakati: Onani mwana wangu, yemwe ndasankha, wakondeka wangu, yemwe moyo wangu wakondwera naye; ndikaika Mzimu wangu pa iye, na akalengezerera vigulu chiweruzo; ngakakangana nangwi ngakafuwula, nangwi munthu wuliwose ngakamumvera lizgu lyake mu misewu. Chingwe chakanyika nkhakuchiphwanyaso, na chigamba chakuyaka nkhakuchizimaso, mpaka akataye chiweruzo mu lupambano; na mu zina lyakwe mitundu yikukhulupilira. Penepo mundu uyo wakaŵa na ziwanda, wapofunika na wagontha, wakaŵengeskera kwa Iye, ndipo Iye wakamuchizya, wakuti mundu uyo wapofunika na wagontha wakayamba kuŵelenga na kuwona; ndipo ŵanthu wose wakaŵa na chidwi chomene ndipo wakaŵamba kuŵamba: Kasi uyu ndi Kristu Mwana wa Davide? Pharisees awa akamva vakati, Uyu sakuthamangiza ziwanda kupatula mwa Beelzebul, mfumu ya ziwanda. Pakumanya koma Yesu maganiziro awo anawauzira kuti, Ufumu wonse wogawanika malinga na wekha ukhala chipululu, na mudzi wonse kapena nyumba yogawanika malinga na yekha sichikhazimirira. Na nga Satana wakutulula Satana, wakagawikana pa yekha, ndipo ufumu wakwe ukhazimika uuli? Na nga ine nkhutulula mazoka mu Beelzebuli,

ana anu akutululula mu chiyani? Chifukwa cha ichi, iwo veniwo vaŵa ŵaweruzi ŵanu. Koma ngati ine nkutulutsa ziwanda mu Mzimu wa Mulungu, chomwecho ufumu wa Mulungu wakwanira pa inu. Nanga ukhoza bwanji mundu kulowa mu nyumba ya wamphamvu na kunyakula vintu vyakwe, nga walije wamanga wamphamvu wakwe? Nanga pa uyo akhafumba nyumba yakwe. Uyo usiri kukhala pamoza nane ukhala kutsutsana nane, na uyo usiri kusonkhanitsa pamoza nane ukubalalitsa. Chifukwa cha ichi nkhukuuzani, vivi vyose na kunyoza vikhalekherezgeka kwa vanthu, koma kunyoza kwa Mzimu sikukhalekherezgeka kwa vanthu; na uyo wakakamba mau pa Mwana wa Munthu, akhalekherezgeka kwa iye; koma uyo wakakamba pa Mzimu Wera, sakhalekherezgeka kwa iye wala mu nyengo yayi wala mu yakubwera. Chitani mtengo wabwino na chipatso chake chabwino, kapena chitani mtengo wovunda na chipatso chake chovunda, pakuti kuchokera mu chipatso mtengo umanyikika. Vana va njoka, mungakhoza wuli kukhamba vinthu vyakuwema mwakukhala vaipa? Pakuti kuchokera mu kuchuluka kwa mtima, mulomo ukulonga. Munhu wabwino kuchokera mu chuma chabwino akutulutsa vinthu vyabwino, nanga munhu waipa kuchokera mu chuma chaipa akutulutsa vyaipa. Nkhukuuzani kuti mau ghonse ghakuleka ghakuti wanthu wangalonga, wakazapereka yankho pa ghenepo pa zuŵa lya kuweluza; pakuti kufuma mu mau ghako uzaweruzgika kuti ndiwe wolungama, na kufuma mu mau ghako uzaweruzgika kuti ndiwe wakuchimwa. Pamenepo vamwenga va valembi na Mafarisayo vakayankha vakulonga, Mphunzitsi, tikulakalaka kuwona chizindikiro kufuma kwa iwe.

Koma iye atayankha anawauza kuti, Mbadwa yaipa komanso yachigololo ikufuna chizindikiro, ndipo chizindikiro sichidzaperekedwa kwa iwo kupatula chizindikiro cha Yona mneneri. Monga mwa chakuti Yona mneneri wakakhala m'mimba ya somba yikuru mazuwa matatu na masiku matatu, wenewo Mwana wa Mundu nakhalanso m'mtima wa charu mazuwa matatu na masiku matatu. Wanuna wa ku Nineve wakalimbika mu chiweruzo pamoza na cibadwa ici, na wakacilakula, comwe wakalapa mu uthenga wa Yona, na onani, wakucitila Yona wali uno. Mfumukazi wa kumpoto adzauka mu chiweruzo pamoza na mbadwa iyi na kuikondera, chifukwa anabwera kuchokera ku malekezero a dziko lapansi kumvera nzeru za Solomoni, ndipo onani, woposa Solomoni ali pano. Pamene mzimu waipa utuluka mwa munthu, umadutsa m'malo opanda madzi ukufuna kupumula, koma suupeza. Pamenepo kunena, Ndidzabwerera mu nyumba yangu kumene ndinachokera, ndi kutafika kupeza ili yosagwira ntchito, yatapukutidwa ndi yakongoledwa. Kenako ukugenda na kutenga pamoza naye mizimu yinango saba yaipa kupita yomwe, na pakulowa vikakhala vuko, na vikhozga vyakumalira vya mundu uyo vikhozga viipa kupita vya kuyamba. Ntheura umo wazakhalanga kuna mbuto iyi yaipa. Pachali wake kulankhula ku makamu, taonani amayi na alongo wake anayimirira kunja, kufuna kulankhula naye. Wakati pero umoza kwa iye, Yona, mayo wako na wakholo wako wakuyima kunze, wakukufuna kukuwona. Koma wakuyankha wati kwa uyo wakumuuza, Ndani mayi wangu nanga ndani akhale wangu? Na pakatambalula chiwoko chake pa vaphunzisi vake wakati:

Onani amayi wangu na valongo vangu; uyo wakuti angachita chifuniro cha Tate wangu yemwe ali kumwamba, mweneco ndi mlongo wangu na mlumbu wangu na amayi wangu.

13

Mu siku yilayo, Yesu wakatuluka mu nyumba wakakhala pafupi na nyanja; na makamu ghamfu ghakasonkhanika kwa iye, ntheura iye wakalowa mu bwato wakakhala, na likamu lose likaima pa litete la nyanja. Ndipo wakaŵechera nawo viŵinji mu mifano, wakati, Onani, wakagenda uyo wakubyala kuti abyale. Na mu kubzala kwakwe, zina zinagwa pafupi na njira, na viŵuni vikabwera na kuzidya; zina zinango zinagwa pa mabwe, penepo panali palibe dothi lyakuchuluka, na mwamsanga zinamera chifukwa chakuti zinali palibe kuzika kwa dothi, lero dzuŵa likawala zinatentha, na chifukwa chakuti zinali palibe mizu zinawuma; zina zinango zinagwa pa minga, na minga yikamera na kuzipyera; zina zinango zinagwa pa dothi labwino na zinapeleka zipatso, zimoza zana, zimoza makumi sita, zimoza makumi atatu. Uyo wakukhala na makutu yakumva amve. Ndipo ophunzira atabwera kwa iye anamufunsa kuti, Nchifukwa chiyani mukulongosora kwa iwo mu mifaniziro? Koma iye wakuyankha wawauza kuti, kwa inu mwapatsidwa kudziwa zinsinsi za ufumu wa kumwamba, koma kwa iwo siwapatsa. Uyo wakukhala na, akaperekedwa kwa iye na akakhala na vyakuvula, koma uyo wangakhala na, na ico wakukhala naco cikatoledwa kwa iye. Chifukwa cha ichi

nkhuyowoya nao mu vifaniso, kuti vakalolera vasalole na vakuwira vasawire wala vasazindikire, mwina vatemuke; na pa nthazi izo uneneri wa Yesaya udzakwaniliskika kwa iwo ukuti: mukuwira mudzawira na simudzazindikira, na vakalolera mudzalola na simudzaona; pakuti mtima wa vanthu ava wakalema, na makutu awo vakuwira mwakukanika, na maso awo vakatseka, mwina vaone na maso na makutu vawire na mtima vazindikire na vatemuke, na ndidzavaponya iwo. Koma maso anu ndi adalikwa chifukwa akuona, na makutu anu chifukwa akumva. Nadi choonadi nkhukuwuzani kuti anengi aloseri na olungama wakafuna kuwona ivyo mukukuwona, nanga wakawona siya, na kupikira ivyo mukukupikira, nanga wakapikira siya. Inu choncho mverani chifaniziro cha wakubyala. Aliyense amene akumva mawu a ufumu koma osamva bwino, woipa amabwera ndi kunyamula chimene chinabyalwa mu mtima wake. Uyu ndi amene anabyalwa pafupi ndi njira. Uyo wakubyalwa pa mabwe, uyu ndi uyo wakumvera mawu na pachinya wakuulambira na chisangalaro na kuulambira; koma ulibe mizu mwa yekha, koma ndi wa kanthawi, pakuchitika masautso kapena kuthamangizgwa chifukwa cha mawu pachinya wakupunthwa. Uyo koma wakulimbikwa mu minga, uyu ndi uyo ukuliwamva mawu, koma nkhawa ya nthawi iyi na chinyengo cha chuma vikuliminyira mawu, ndipo wakukhala wosabala vipu. Uyo koma wakubajikwa pa nthaka yiwemi, uyu ndi uyo wakumvera mawu na wakuwamvesesa, uyo nadi wakubala vipatso na kupanga uyo zana, uyo makumi sita, uyo makumi tutatu. Chifanizo china wakaika pamaso pawo wakuti: Ufumu wa

kumwamba wakafanana na munthu wakabzala mbewu yabwino mu munda wake; koma pa nthawi yakugona kwa anthu, mdani wake wakiza wakabzala udzu pakati pa tirigu ndipo wakapita. Koma pamene udzu wanakulira na kupanga zipatso, pamenepo udzu waipa nso wanaonekera. Akapolo a mwini nyumba pawaswelera wakamuwuza kuti, Mwini, si mbewu yambone yomwe munabzala mu munda wanu? Kuchokera kweni nanga wakugwira udzu? Koma iye wakati kwa iwo: Mdani munhu wakachita ichi. Koma akapolo wakamuwuza kuti: Uli kufuna nanga tikayende tikasonkhanitse iwo? Koma wakati: ayi, mwakuti pakulonga udzu mungadzule pamoza na iwo tirigu; lekani zikule pamoza zonse mpaka kukolola, na mu nthazi ya kukolola ndidzati kwa akololi: longani choyamba udzu na kumanga iwo mu mitolo kuti muwotche iwo, koma tirigu longani mu nkhokwe yanga. Chifanizo china wakavikapo kwa iwo wakuti: Ufumu wa kumwamba uli ngati mbewu ya sinapi, iyo munthu wakatenga wakabyala mu munda wake; iyo ndi ying'ono kupita mbewu zonse, koma pakakula, ndi yikuru kupita nkhwani zonse na kukhalanga mtengo, wakuti vyuni vya kumwamba vikeze na kukhala mu ntavi zake. Mfano wina wakulongosola anawawechera, ufumu wa kumwamba uli wafanana na yisiti, imene mkazi waitenga anayibisa mu ufa wa masaka atatu, mpaka wonse unafumbwa. Vyakuti ivi vyose Yesu wakalankhula mu vifanizgo kwa vipani, na kwakupanda cifanizgo chachoko wakalankhulanga kwavyo, kuti chikwanilisike chinthu chikalankhulika kudzera mwa mneneri wakuti wakulankhula: Ndidzatsegula mu vifanizgo kamwa kangu, ndidzalonga vinthu vyakufisika kufuma pa chiyambi cha

chilengi. Penepo waleka vipinga vya vanthu, wakiza mu nyumba yakwe. Nanga vakamsendelera vafundwa vake vakulonga kuti, Titufotokozerani uwo mfano wa masaka gha mumunda. Koma wakayankha wakati kwa iwo: Uyo wakubzala mbewu yiwemi ndi Mwana wa Munhu; na munda ndi chilambo; na mbewu yiwemi, awa ndi ana a ufumu; koma udzu ndi ana a waipa; na mdani uyo wakubzala iwo ndi Mdyerekezi; na kukolola ndi kumaliska kwa nyengo; na akokolozi ndi atumankhali. Monga momwe zikusonkhaniswa zizania ndi moto zikutentha, chomwecho chizakhala pa kumaliza kwa nthawi iyi. Mwana wa munhu ŵakutuma ŵathenga ŵakwe, na ŵakusonganya mu ufumu wakwe vyakuvwira vyose na ŵakuchita vyakuŴula malamulo, na ŵakuŴaponya mu chivira cha moto; kweneko kukhalako kulira na kuŴazuŴazura meno. Penepo walungama waka wazalenge nga dzuwa mu umambo wa Tate wawo. Uyo wakukhala na makutu yakumva, naumve. Kanyake ufumu wa kumwamba uli wofanana na chuma chakubisika mu munda, uyo munthu pakapeza wakubisa, na mu chisangalalo chake wakupita na kuguliska vyose vili nako na kugula munda uyo. Kanyake ufumu wa kumwamba uli wankhufanana na munthu wamalonda wakusosa mapelera ghamakoma; uyo wakawona pelera limoza lyamtengo wapita wakaguliska vyose ivyo wakavikhala na wakagula lyenelyoli. Kanyake, ufumu wa kumwanya uli wankhuphanana na ukonde wakuponya mu nyanja na wakusonganya mitundu yose; uwu, pamene wakazula, wakweza kuwu pa litete na wakukhala pansi wakasoŋganya ivyo vyakoma mu mbiya, koma ivyo vyakuola wakaponya kunze. Umo nkhuchitika pa kumaliska kwa nyengo.

Vatumizgi vaka tula na kulekapo vanyake vavivi pakati pa valongozgi, na kuvaponyera mu chivira cha moto; uko kuka khala kulira na kulimazga mano. Yesu wakuti kwa iwo, Kasi mwamvesesa vintu ivi vyose? Vakumwambira kuti, Inde, Mbuya. Koma iye anawauza kuti, chifukwa cha ichi, mlembi aliyense wakaphunzitsidwa za ufumu wa kumwamba ali ngati mwini nyumba, amene amatulutsa mu chuma chake zinthu zatsopano ndi zakale. Ndipo chakachitika pamene Yesu wamaliska mifanizgo iyi, wauka kukachokera uko, na wakafika ku mudzi wakwe, wakaphunziska iwo mu msonkhano wawo, mpaka wakadabwa iwo na kuti: kuchokera kwapi uyu nzeru iyi na mphamvu? Kasi uyu si mwana wa msebenzi wa matabwa? Kasi amayi wakwe nkhuchemekezgeka Mariya, na alongo wakwe Yakobo na Yosefu na Simoni na Yuda? Nanga valumbu vakwe vose si kwa ife vili? Nanga uyu wakupata vintu vyose ivi kuchokera kweni? Nanga vakali kukhozgeka mwa iye. Yesu wakawauza kuti: Mneneri ngwakuti wakalemekeka pakuti mu charu chakwe na mu nyumba yakwe. Nanga uyo wakachita kweneko vyakuchita vyakukhala vyinandi chifukwa cha kusakhulupilira kwao.

14

Mu nthazi iyo Herode mfumu ya chigawo chakamwe anayuwira za Yesu na kuwuza wanthu wakwe: Uyu ndi Yohane Mbatizi; iye wauka kufuma kwa wakufa, na chifukwa cha ichi mphamvu zikugwira nchito mwa iye. Pakuti Herode wakugwira Yohane,

wakumanga iye na kumuvika mu nyumba ya kaidi chifukwa cha Herodiya, mkazi wa Filipo mlongo wake. Anakali chifukwa kwa iye uyo Yohane, Sichili cholowezeka kwa iwe kukhala nayo. Ndipo kufuna kumumpha, wakuopa gulu chifukwa ankamukhala ngati mneneri. Pakuchitika kusangalala kwa kubadwa kwa Herode, mwana wamkazi wa Herodiya wavinanga pakati ndipo wakondweska Herode; chifukwa chake na chilumbiriro wamulonjezera kumupa chinthu chilichonse chimene angapemphe. Iye koma, wakozgidwa ni amayi wake, wakuti, Ndipatse pano pa mbale mutu wa Yohane Mubatizi. Nanga wakasweka mfumu, koma chifukwa cha vilumbo na vano vakaliviska pamoza wakalamula kuti apasidwe, nanga wakutuma wakadula mutu wa Yohane mu jele. Ndipo mutu wake unanyamulwa pa mbale ndipo unaperekedwa kwa mtsikana, ndipo mtsikana anautenga kupita nayo kwa amayi wake. Na ophunzira wakwe wakafika, wakahera thupi, wakawika. Kenako wakabwera kukalongosora kwa Yesu. Wamva koma, Yesu wachoka kweneko mu bwato kuluta ku malo gha chipululu yekha, na makamu ghakamva ghakamukonzera wamuyendela na makora ghakuchokera mu midzi. Ndipo Yesu atatuluka anaona khamu yakuru ya anthu, ndipo anawachitira chifundo, ndipo anachiritsa odwala wawo. Madzulo atachitika, ophunzira ake anabwera kwa iye n'kunena kuti, Malo ano ndi achipululu ndipo nthawi yatha kale, uzeni makamu kuti akapite m'midzi akagule chakudya chawo. Koma Yesu anati kwa iwo, Palibe kufunika kwakuti apite, muwapeni inu chakudya. Koma iwo wakumuwuza kuti, Tili nako pano mikate isanu na somba ziwiri chabe. Koma iye anati,

Ndibweretseni iwo pano. Na mwakuwalamula wanthu wakhamu kuti wakhale pansi pa manyasi, wakutola malofu asanu na somba ziwiri, wakutolera kumwamba wakadalitsa, na wakuthyola wakapereka kwa ophunzira malofu, ophunzira nao kwa wanthu wakhamu. Na vanadya vonse na vakhutisika, na vahera vyakusighalira vya vikhwangwa, videngu khumi na vivili vizuza. Koma avo vakudya vakavinji vali valume nga 5,000 pasikuphatikizapo vakazi na vana. Ndipo mwakafupi Yesu wakakakamiza ophunzira wakwe kulowa mu bwato ndi kupita patsogolo kupita ku tsidya linapo, mpaka wakamalizira kuuza makamu kuti apite. Ndipo pawamasulira vipinga vya vanhu, wakakwera kuphiri yekha kuti akapemphere. Madzulo pakuchitika, iye wakhalanga yekha kumeneko. Chombo cha koma kale chakali pakati pa nyanja, chikuvutikiswa ni mafunde, pakuti mphepo yakali yosokonezera. Mu ulindo wa cinayi wa usiku, Yesu anayenda kwa iwo akuyenda pa nyanja. Waphunziri wawona yeye wakuyenda pa nyanja, ndipo wakhala wovutika wakunena kuti, Ndi chiwonetsero, ndipo kuchokera ku mantha wawo walira. Koma nthawi yomweyo Yesu analankhula nawo akuti, Limbani mtima, ndine Ine, musaope. Petro wakuyankha kwa iye wakuti, Mbuya, nga ndiwe, ndilamule kuti ndibwere kwa iwe pa madzi. Koma iye wakati kuti, Bwera. Na wakatsikira kuchokera mu ngalawa, Petro wakayenda pamadzi kuti ize kwa Yesu. Pakuona mphepo yamphamvu anachita mantha, ndipo poyamba kumira anafuula kunena, Mbuya, ndipulumuske. Koma nthazi Yesu wakutambalaza chiwoko wakulola chiwoko chakhe na wakuti kwa iye, Iwe wa chikhulupiliro chaching'ono, wakhala na chikayiko chiyani? Na pawalowa mu bwato mphepo

yakoma; na avo vali mu bwato pawaiska wakamugwadira wachitiska: Nakaka ndiwe mwana wa Chiuta. Ndipo atawoloka, anafika ku dziko la Genesareti. Na pakumuzindikira yeye, vamuna va malo agho vakatumizga mu chigawo chonse chakuzungulira acho, na vakamubwerezera yeye vonse vavo valikudwala, na vakamukomba yeye kuti ngakhale chomene vakhudze chikumbo cha chivala chake; na vonse vavo vakakhudza vakapulumuswa.

15

Penepo valembi kukhoma ku Yerusalemu na Vafarisayo valembesi kwa Yesu vakulonga: Chifukwa chiyani vaphunzisi vako vakulephera kuchitira chikhalidwe cha vakulu? Pakuti ivyo vikusambasambira manja ghawo pamene vikudya buledi. Koma iye wakuyankha wakati kwa iwo, Nanga cifukwa caki inu mukuphwanya malangizo ga Ciuta mu kudzera mu miyambo yinu? Pakuti Mulungu analamula kuti, Lemekeza tate wako na amayi wako, na uyo wakuyankhula zoipa za tate wake kapena amayi wake afe imfa. Koma amwe mukuti, uyo angakambe kwa tate wake kapena amayi wake, mphatso iyo mungapindule kuchokera kwa ine, na sangalembeke tate wake kapena amayi wake; na mwasokoneza mulamuro wa Chiuta chifukwa cha chikhalidwe chinu. Mwanama, Yesaya walosera makora pa inu achikunyenga, Wanthu awa wanondizira na milomo yawo na milomo yawo wanilemekezga, koma mitima yawo yili kutali na ine; koma wanilambira pachabe, waphunziska maphunziro

malamulo gha wanthu. Na pakuitana khamu ya vanthu wakawauza kuti: mwezgere na kumveseka; si chinthu chikwinjira mu mlomo chikuchitiska munthu kukhala wachinyengo, koma chinthu chikutuluka mu mlomo ichi chikuchitiska munthu kukhala wachinyengo. Pamenepo ophunzira wakwe wakweghelera wakati kwa iye, Kodi uli kudziwa kuti Mafarisayo wakakhumudwa wakumva mawu? Koma wakayankha wati, Chimbewu chilichonse chimene Atate wangu wakumwamba sanachimbike chidzazulidwa. Lekani iwo, alongozgi ndi osakuona wa osakuona. Osakuona koma osakuona nga alongozga, onse awiri mu dzenje adzagwa. Petro wakuyankha wakuti kwa iye, Tifotokozereni cifanizo ici. Koma Yesu wakati, Kodi mpaka lero nayenso inu mulibe kumvetsa? Muli kusamvesesa kuti chinthu chonse chikulowa mu mlomo chikupita mu mimba ndi kutulutsidwa ku chimbudzi? Koma zinthu zikutuluka mu'mlomo zikutuluka mu'mtima, na zinthuzo zikudetsa munthu. Pakuti kuchokera mu mtima kwakutuluka maganizo oyipa, kupha anthu, uchigololo, uchigololo, kuba, umboni wabodza, na kunyoza Mulungu. Izi ndi zintu zikudetsa munthu, koma kudya na manja ghasukasambidwa nkhuddetsa munthu ayi. Nanga Yesu wakutuluka kuchokera uko, wakabwelera ku zigawo za Turo na Sidoni. Ndipo taonani, mkazi wa Chikanani wochokera ku malire a kumeneko anatuluka nalilira kwa iye nati, Mundichitire chifundo ine, Mbuya, mwana wa Davide, mwana wanga wamkazi ukugwira ndi chiwanda chaipa. Koma iye sanayankha mawu kwa iye. Na vafundwa vake vakaswera vakamukhumba vakuti: Muleke uyu, pakuti ukufuwula kumbuyo kwathu. Koma wakayankha wati,

Sindinatumwa koma kwa nkhosa zakusowa za nyumba ya Israeli. Koma iye atafika, anaweramira kwa iye n'kunena, Mbuya, ndithandizeni. Iye koma wakuyankha wakuti, Si yabwino kutenga chingwa cha vana na kuponyera mbwa zing'ono. Iye koma wakati, Inde, Mwami, pakuti ngakhale mbwa zikudya zinyenyezi zikugwa kuchokera pa tebulo wa mwenye wawo. Pa nthazi uyo Yesu wakayankha wakamuwuza, Iwe mkazi, chikhulupiliro chako ndi chikuru; chichitikire kwa iwe mwakufuna kwako. Nanga mwana wake wamkazi wachiziwa kuchokera pa ora iyo. Ndipo atachoka kumeneko Yesu anabwera kunyanja ya Galileya, ndipo atakwera kuphiri anakhala pamenepo. Nanga makamu ghaminga ghamusendere nayo vanthu vavo valembala, vangalola, vangamva, vakulemala na vamwenge vaminga, nanga vakhavataya pamalunde gha Yesu, nanga wakawaponya, chomene makamu ghadabwa pakulola vangamva vakumva, vangalankhula vakulankhula, vakulemala vali vamaso, valembala vakuyenda na vangalola vakuwona; nanga vakhamkuza Chiuta wa Israeli. Yesu wakuitana waphunziri wakwe wakati, Nkhukhutemwa mtima pa chigumula, chakuti kale mazuwa matatu wakhalira nane na wali waka chintu chakudya, na kuwaleka iwo wali njala sindifuna, mwakuti wangalema mu njira. Na waphunziri wakwe wakumuti kwa iye, Tichipeza kuti zinkwa zambiri chomwecho mu chipululu muno chakuti kukhutisa khamu yayikuru chomwecho? Nanga Yesu wakati kwa iwo, Muli na malofu yangapi? Iwo vakati: Saba, na viswi vying'ono vidoko. Ndipo analamula makamu kuti agone pansi. Ndi kutenga mikate saba ndi nsomba, walemba mtima wakutumikira, wakugawula ndi

kupatsa waphunziro wakwe, ndipo waphunziro wapatsa khamu. Na vakudya vonse na vakhuta, na vakatola vyakusighalira vya timbali saba zizere; koma avo vakudya vakaŵa vamuna vinayi vikhumi pasipanda vakazi na vana. Ndipo atamaliza kuwasula wanthu, analowa mu bwato ndipo anafika ku malire a Magdala.

16

Nanga Mafarisayo nanga Masadukayo atawakweghelera, wakumuyesa, wakumufumba kuti awonetsere chizindikiro chochokera kumwamba. Koma wakayankha wakati kwa iwo: Madzulo pakuchitika mwakuti, Nyengo yikuwaka; pakuti kumwamba kuli kofiira; na mamawa, Lero mphepo yamkunthu; pakuti kumwamba kuli kofiira na kwakuda. Ŵanyengi, nkhope ya kumwamba mukuziwa kuyilonga, koma zizindikiro za nyengo ninga mukughumana kuzimanya? Cibadwa cakuipa na cakuchita ufule cikufuna cizindikiro, na cizindikiro sicikuperekedwa kucico kunze kwa cizindikiro ca Yona mneneri. Ndipo wakaleka iwo, ndipo wakachoka. Ndipo atafika ophunzira ake ku tsidya lina anayiwala kutenga malofu. Koma Yesu wakati kwa iwo, Mukulora na mukulabira kufuma ku chiwumbu cha wa Mafarisayo na wa Masadukayo. Koma iwo vakali kuganizirana mwa mitima yawo vachitonga kuti, Sitinatenga malofu. Wadziwa koma Yesu wakamba kwa iwo, Chiyani mukulinganya mu wekha, inu wa chikhulupiliro chaching'ono, chakuti malofu simunatenga? Mwakali nkhani mukumvesesa?

Nangonso mukukumbukira mikate isanu ya anthu zikwi zisanu ndi videngu vingati vimene munalandira? Nanga zikate zisanu na ziwiri za buledi za anthu zikwi zinayi, na mwakwata madengu angati? Kasi mwakumvesesa bwanji kuti sindinakulankhuleni za buledi kuti musamale na yisiti ya Afarisayo na Asadukayo? Pamenepo vakamvesesa kuti sanati kulondezga kucokera mu zumwi ya mkate, kasi kucokera mu mafunziro ya Mafarisayo na Masadukayo. Yesu pakafika ku mbali za Kaisareya ya Filipo, waafumba vaphunzisi vake kuti, Vanu vikuti nkhongo ndine mwana wa muntu? Iwo anati, Ena ninga Yohane Mbatizi, ena ninga Eliya, ena ninga Yeremiya kapena umoza wa aneneri. Wakuti kwa iwo, Koma nyuwe mukuti ine ndili wankhani? Pokayankha Simon Peter wakuti, Iwe ndiwe Khristu, Mwana wa Mulungu wamoyo. Yesu pakayankhula wakamuwuzgha kuti: Uli wa kudalitsika, Simoni Mwana wa Yona, pakuti thupi na mwazi sivikuulira iwe, kasi Tati wangu wakuli kumwanya. Nanga ine koma ndikukuwuza kuti iwe uli Peter, nanga pa mwala uwu ndidzamanga mpingo wangu, nanga zipata za kufa sizidzawukunda. Ndikhupeleka kwa iwe makiyi a ufumu wa kumwamba, na chintu chili chose ukamanga pa dziko lapasi chikhakhala chamangidwa mu kumwamba, na chintu chili chose ukamasule pa dziko lapasi chikhakhala chamasulidwa mu kumwamba. Pamenepo walamula ophunzira wakwe kuti wasawuze munthu aliyense kuti iye ndi Yesu Kristu. Kuchokera pamenepo Yesu anayamba kuonetsa ophunzira ake kuti kwenera iye kupita ku Yerusalemu na kupweteka vinji kuchokera kwa akulu na atsogoleri akulu a ansembe na alembi na kuphedwa, ndipo pa tsiku la chitatu

kuukitsidwa. Na Petro wakumutola padera, wakuyamba kumudzudzula wakunena, Wachisomo kwa iwe, Mbuya! Ayi, ichi chikakhala kwa iwe. Koma wakatembenuka wauzira Petro kuti, Enda kumbuyo kwangu, satana, uli chipingamizi chyangu, chifukwa ukulingana zya vanhu, osati zya Chiuta. Pamenepo Yesu wakawambira waphunziri wakwe kuti, Nga mundu wakufuna kundikondera, alikane yekha, anyamule mtanda wakwe, na kundikondera. Uyo amene angafune kusungitsa mzimu wake, adzautaya, koma uyo amene angautaye mzimu wake chifukwa cha ine, adzauwona. Kasi nkhani yani munhu wapindula nga wakwaniska cipaso conse pakuti wakutaya moyo wakwe? Nanga chiyani munthu chakazapereka chosinthana na moyo wake? Pakuti Mwana wa Munthu wakufuna kubwera mu ulemerero wa Atate wake pamoza na athenga wake, ndipo pamenepo adzabwezera aliyense molingana na zochita zake. Nadi nkhukuuzani kwa inu, kuli vamoza va vayimikira pano, vavo nanga vakhalabira kuravira cifu mpaka vakawone Mwana wa Munthu wakwiza mu Ufumu wakwe.

17

Kabili na mazuwa musanu na limoza, Yesu wakatola Petro na Yakobo na Yohane mlongo wakwe, na kuwakweza ku phiri lyatalika paokha; na wakasintha pa maso ghawu, na uso wakwe wakawala nga dzuwa, na zovala zakwe zikhakhala ziyera nga kuwala. Ndipo onani, Mose ndi Eliya wawoneka kwa iwo wakulongozgana naye. Petro wakuyankha wakuti kwa Yesu,

Mwami, chabwino kuti ife tikhale pano. Nga mukufuna, tichite matenti yatatu pano: umoza kwa inu, umoza kwa Mose, na umoza kwa Eliya. Pachiŵa akuchitumbaku ŵeleŵelewa, lola, mtambo uwaka uŵaphimba iwo, na lola, lizgu kutyoka mu mtambo likutumbaku: uyu ndi mwana wangu wuŵakondeka, mwa wakwe nakhutisika; mumvere yeye; na ŵaphunzira ŵakamumva, ŵakagwa pa uso wawo na ŵakachita mantha kwene. Yesu atayandikira, anakhudza ndipo anati, Imukani, musaope. Pakukweza maso ghawo, iwo wawona munthu uyu wawu kasi Yesu yekha. Pakulongosoka kwawo kuchokera ku phiri, Yesu wakawalamula kuti, Musawuze munthu aliyense za masomphenya ano mpaka Mwana wa Munthu waukire kwa akufa. Ndipo ophunzira ake anamufunsa akunena kuti, Nanga chifukwa chiyani alembi akunena kuti Eliya akuyenera kubwera koyamba? Yesu wakayankha wakhamba kuvawuza: Eliya nakiza chiyambi na kukonzanso vyose; koma nkhukuwuzani imi kuti Eliya wakiza kale, na vamumanyanga kweni, koma vakamuchitira vyose ivyo vakasakha; nenepo na Mwana wa Munhu wakakhalira kupengeka navo. Pamenepo vaphunzisi vakamvetsa kuti vakalankhula kwa iwo za Yohane Wabatizi. Na pawo vakafika kwa vanu vamanyake, mundu jumo wakamuswerera wakagwada pasi pa maso gha kwe na kuti, Mbuya, mundichitire lusungu mwana wane munyamata, pakuti wakugwara na kuvutika kwene-kwene; ntheura zambiri wakugwera mu moto na ntheura zambiri mu madzi. Ndi ndinabweresa uyo kwa ophunzira ako, koma iwo si anakwanisa kumuchiritsa. Wakuyankha, Yesu wakati, Mwe cizukulira ca wantu wakuleka kukhulupilira na wopembuka, ndikhala

namwe mpaka liti? Kufikira nthazi ndikhala ndikupilira inu? Mwizeni kwa ine iye pano. Nanga Yesu wakamkalipira uyo, nanga chiwanda chikafuma mwa uyo, nanga mwana wakachiritska kufuma pa ora iyo. Pamenepo ophunzira aja atafika kwa Yesu paokha, anati, Nanga chifukwa chiyani ife sitingathe kuchitulutsa? Yesu wakati kwa iwo, Chifukwa cha kusakhulupilira kwinu. Nadi choonadi nkhukuuzani inu, nga muli na chikhulupiliro nga mbewu ya masitadi, muuzenge phili ili, soka kuno kupita kuko, nalo lizasoka, nalo palibe chinthu chizakhala chosatheka kwa inu. Koma mtundu uwu ukuluta kweni muli mu kupemphera na kusala chakudya. Pawo vakali kubwelera ku Galileya, Yesu wakawuza kwa iwo: Mwana wa munhu wali pafupi kuperekezgeka m'manja mwa wanthu, na wakamupha, na pa zuwa lyakutatu wakalamuka. Ndipo vakalilika kwene-kwene. Pakufika kwawo mu Kapernaum, anafika anthu akulandira ma didrakima kwa Petro ndipo anati, Mphunzitsi wanu salipira ma didrakima? Wakuti, inde. Na pamene walowera mu nyumba, Yesu wamuyankhulira kale wakuti: chiyeni chikuwoneka kwa iwe, Simoni? Vafumu va pa charu vakulandira misolo na kuti msonkho kuchokera kwa vani? Kuchokera kwa ana awo kapena kuchokera kwa ana a achilendo? Petro wakumwamula kuti, Kuchokera kwa vamweneko. Yesu wakamuwuza kuti, Choncho ana ndi amasuku. Kuti pasi tikhwaze iwo, genda ku nyanja, ponya mbedza ndipo somba woyamba wokwera unyamule, ndipo utsegule mlomo wake udzapeza stater, uyo utenge upereke kwa iwo m'malo mwanga ndi wako.

18

Mu nthawi iyo ophunzira anabwera kwa Yesu akunena kuti, Ndani wakuru mu ufumu wa kumwamba? Yesu wakatambira mwana wakamuyimika pakati pawo na wakati: Nadi nkhukuuzani imi, nga simwasanduka na kukhala nga wana, simukhalowera mu ufumu wa kumwamba. Uyo wakudziŵitsa yekha nga mwana uyu, uyu ndi wamkulu mu ufumu wa kumwamba. Na uyo wakhalanga wakulandira mwana umo nga uwu mu zina lyangu, ukulandira ine; koma uyo wakhalanga wakulephera umoza wa vicing'ono ivi vyakukhulupirira mwa ine, chabwino kwa iye kuti mwala wa kusinja wa mbongolo umangirizgike pa khosi yake na kumizgika mu nyanja ya madzi. Tsoka ku chilambo kuchokera ku zinthu zokhudzira, pakuti ndi chakufunika kuti zinthu zokhudzira zize, koma tsoka kwa munthu uyo amene kudzera mwa iye chinthu chokhudzira chikubwera. Ngati koma chiwoko chako kapena phazi lako chikukuchimwisa, chidule icho na kuchiponya kutali na iwe. Chabwino kwa iwe ni kulowa mu umoyo uli chigumula kapena chopunduka, m'malo mwa kukhala na mawoko awiri kapena mapazi awiri na kuponyelewa mu moto wa muyaya. Na nga diso lako likukukhomera, ulitule ndi kuliponya kutali na wee. Yabwino kwa iwe kulowa mu umoyo na diso limoza, mwakuti kukhala na maso ghawiri ndi kuponya mu gehena ya moto. Chenjerani kuti musanyoze n'gakhale mmoza mwa ang'ono awa, pakuti ndikukuuzani kuti angelo wawo mu kumwamba nthawi zonse waona nkhope ya Atate wangu wakumwamba. Pakuti

Mwana wa Munthu anabwera kuti azipulumutse chakutayika. Chiyani chikuwoneka kwa inu? Ngati munhu wina akhala na nkhosa zana zimoza na imoza ya mwa yawo isoweke, kasi sangasiye makumi khumi na vinayi na zisanu pa mapiri, alute kukazonda yosoweka yiyo? Ndi ngati yakhala kuweza kupeza icho, neni nkhukuuzani inu kuti yakhondwa nacho kwambiri kusiyana na ziwemi makumi asanu na anayi na zisanu na zinayi zosasochera. Chomwecho si ichi chifuniro cha patsogolo pa Tate wanu uyo ali kumwamba kuti awonongeke umoza wa ang'ono awa. Ngati mphale wako akalakwira kwa iwe, enda na kumucenjezga pakati pa iwe na yeye mwini; ngati akukumvera, wapindula mphale wako; ngati kasi nakumvera, tola pamoza na iwe umoza kapena wawiri, kuti pa mulomo wa mboni ziwiri kapena zitatu ziyimikizge mawu gose. Ngati koma wanyoza iwo, uze kwa mpingo, ngati koma wanyoza mpingo, akhale kwa iwe mbuli Mwenyeji na msonkhanisi wa misonkho. Ndikunena zoona kwa inu, vyose vimene mukamanga pa dziko lapansi, vikakhala vimangidwa kumwamba, na vyose vimene mukamasulula pa dziko lapansi, vikakhala vimasululidwa kumwamba. Kanyake, choonadi nkhundikuuzani kuti nga awiri wa inu waviyana pa charu cha pa nyika pa chinthu chili chonse cha nga wapempha, chikhaviwa kwa iwo kuchokera kwa Tati wangu wakumwamba. Pakuti pali awiri kapena atatu osonkhanitsa mu dzina lyangu, ndikhalapo pakati pawo. Panyake Petro wakamuyandikira wakati, Mbuya, nthawi zingati mwangu wachimuna wangachimwira kwa ine nanga ndimukhululukire? Mpaka nthawi zisanu na ziwiri? Yesu wakumuuza kuti, Sindikuamba kwa iwe mpaka nthawi zisanu

na ziwiri, kasi mpaka makumi asanu na awiri nthawi zisanu na ziwiri. Chifukwa ichi, ufumu wa kumwamba unafanizidwa na mfumu, uyo anafuna kukonza mawu na akapolo ake. Pakuyamba koma wake kukonza nkhani, zinabwera kwa iye mmoza wakongola zinthu zambiri. Pakuti wosakhala na vyakubwezera, mwini wake analamula kuti iye agulitsidwe pamoza na mkazi wake na wana wake na vyose ivyo analinavo, kuti vingabwezeredwe. Wagwa cakuti, kapolo analambiranga kwa iye akunena, Mbuya, khala na mtima wautali pa ine, ndipo zonse ndidzakupereka. Mbuye wa kapolo uyo wamukhala na chifundo, wamumasula na kumusiyira ngongole yake. Atuluka kuti, kapolo uyo wakapeza umoza wa akapolo anzake uyo wakakhala na ngongole kwa iye zana ma denarii. Ndipo wakamugwira, wakamumyanga, wakunena kuti, Bweza kwa ine nga chinthu ukukhala nacho ngongole. Wagwa mnzake mnzake mu mapazi ake, wakulimbikira iye wakuti, Khala na mtima wautali pa ine, ndipo ndidzakubwezera. Koma iye ayi wakafuna, mwakuti wakachoka wakamuponya mu chikhomo mpaka atabweza chingongole. Anthu akapolo anzake atawona zinthu zimene zinachitika, anakhumudwa kwambiri, ndipo atabwera anafotokozera mbuye wawo zonse zimene zinachitika. Pamenepo wakumuitana iye, mfumu yake yikumuuza kwa iye, Kapolo waipa, yense ngongole ija ndinakurekera kwa iwe, chifukwa unandipempha ine. Kodi sikuti yakufunika kuti iwe uchitire chifundo kapolo mnzako, monga ine ndinakuchitira chifundo? Na kukhala wakukwiya, mbuye wakwe wakapereka uyo kwa vakazozi mpaka nga wakabweza vyose vya kukhongozgwa kwa iye. Chomwecho Tate wangu wakumwamba

adzachita kwa inu, nga simukhalekera uliwonse mnzake kuchokera mumitima yanu zolakwa zawo.

19

Zinachitika kuti Yesu atamaliza mawu awa, anachotsa ku Galileya nabwera ku malire a Yudeya kupitirira mtsinje wa Yorodano. Na wanthu wambirimbiri wakamutsatira, ndipo wakawachiritsa uko. Ndipo Afarisi anabwera kwa iye akumumyesa ndipo akuti kwa iye, Kodi kulolezgeka kwa munthu kusudzula mkazi wake chifukwa cha chinthu chilichonse? Koma wakayankha wakati kwa iwo, Kasi mwabelenganga kuti wakupanga kuchokera pachiyambi wakapanga wamwamuna na wamkazi, na wakati, Chifukwa cha ichi munthu wakasiya tati wake na amayi wake na wakhumbatirana na mkazi wake, na wawiri wakhala thupi limoza? Nkhondo yakuti sivali kale vavili, kasi ndi thupi limoza. Chakuti Mulungu wakalumikizgha pamoza, mundu asakanikenge. Vakuti kwa iye, Chifukwa chiyani chomwecho Mose walamula kupereka buku ya kupatukana ndi kumasula mkazi? Wakuti kwa iwo, Mose wapereka ruhusa kwa inu ku leka akazi anu chifukwa cha ku uma kwa mitima yanu, koma kufuma ku chiyambi si chinakhalira chomwecho. Koma ndikukuuzani kuti aliyense wosunga mkazi wake osati chifukwa cha uchifebe ndi kukwatira wina, akuchita uchifebe, ndipo uyo wakwatira mkazi wosunga akuchitanso uchifebe. Ophunzira wake wakumuuza kuti, Nga choncho chiri chifukwa cha

mwamuna pamoza na mkazi, si chabwino kukwatira. Koma wakati kwa iwo: Si bonse bawakupitira mawu agha, koma abo bawapasidwa; pakuti pali basoda abo bawabelekwa mu mimba ya amayi wabo chomwecho. Nanga pali valume vavo vakasowêdwa na vanthu, nanga pali valume vavo vakasowa vekha chifukwa cha ufumu wa kumwamba. Uyo wakukhoza kulandira alandire. Panyake vana vakaletwa kwa iye, kuti avike makono pa iwo na kupemphera; koma vaphunzisi vakakalipira iwo. Yesu wakati: Lekelani vana na musavilenge kuti vize kwa ine; pakuti ufumu wa kumwanya ndi wa vana ngati ava. Na ataika manja pa iwo, wapita kuchokera apo. Nanga lola, umoza wakwizgha wamuwuzgha kwa iye, Mphunzitsi wambone, ndichithe chiyani chambone kuti ndikhale na umoyo wa chikonzero? Koma wakati kwa iye: Chifukwa chiyani ukundiyita wabwino? Palije munhu wabwino kunze kwa umoza Chiuta. Kasi nga uli kufuna kulowa mu umoyo, sunga malamulo. Wakumuwuza: Za mtundu wanji? Yesu wakati: Ukapha uyu, ukachita uchigololo uyu, ukuba uyu, ukachitira umboni wakunama uyu, lemekeza tati ghako na amai ghako, na utemwa uyo wakuzenga na iwe mphanda mwa ukulitemwa iwe mwini. Mnyamata wakuamba kwa iye, Zonse izi nakhosera kuchokera ku unang'ono wangu. Chiyani chindikuchepa? Yesu wakamba kwa iye kuti, Nga ukulonda wambone kukhala, yenda ukaguliske vinthu vyako vyose na uvape waumphi, ndipo ukhala na chuma mu kumwamba, ndipo wize undondozgere. Wakamva uyu mnyamata mawu uja, wapita wakusuwiswa, pakuti wakali na vintu vyakuji vyinandi. Koma Yesu wakawuza waphunziri wakwe kuti, Nadi nkhukuwuzani kuti wakutaika

wangalowa movutali muvufumu wa kumwamba. Kape nkhuyowolera kuti kwa inu, yosavuta ni ngamira kudzera mu liso la singano kuposa wolemera kulowa mu ufumu wa Mulungu. Koma ophunzira ake atamva anadabwa kwambiri ponena kuti, Ndani nanga angakwanitse kupulumusidwa? Wakalola koma Yesu wakati kwa iwo, Kwa wanthu ici cakusachikika, koma kwa Mulungu vyose vyakuchichikika. Pamenepo Petro wakuyankha wakati kwa iye, Ona, ife tasiya vyose na kwakutsatira iwe; cani vino cikakhala kwa ife? Koma Yesu wakawauza kuti, Nadi nkhukuuzani kuti inywe amene mwanitsata, mu kuumbikwa kwatsopano, pamene Mwana wa Munthu wakhala pa mpando waufumu wa ulemerero wake, inywe nso mukhala pa mipando ya ufumu khumi na iwiri muweruza mafuko khumi na iwiri a Israeli. Na wonse uyo wakusiya nyumba kapena abale kapena alongo kapena tate kapena amayi kapena mkazi kapena vana kapena minda chifukwa cha dzina lyangu, akalandira zana kamoza, na umoyo wakuyaya akalowa nawo. Vazuŵa ŵakutanizga ŵakakhala ŵakutanizga, na ŵakutanizga ŵakakhala ŵakutanizga.

20

Ufumu wa kumwamba uli ngati munthu mwini nyumba, uyo anatulukapo m'mawa kukalemba antchito mu munda wake wa mpesa. Na akavumirana na antchito kuti awalipire denari pa zuwa, ndipo akavatuma mu munda wakwe wa mpesa. Na pakutuluka pafupifupi ora ya chitatu anaona wanyake

wayimirira mu msika osagwira ntchito, na kwa iwo anati: Pitani nkhunonso ku munda wa mpesa, na chinthu chili chonse chingakhale cholungama ndidzakupatsani. Koma iwo wakaluta. Kanyakeso watuluka pa ora ya sita na ya khondi, wachita chimozimozi. Pakufika kwa ora ya khumi na chimoza atuluka nakapeza ena aimirira osagwira ntchito, ndipo anati kwa iwo, Nchifukwa chiyani mwakhala pano tsiku lonse osagwira ntchito? Vakumuwuza kuti: Palije mundu wakatilembera ntchito. Wakuti kwa iwo: Yendani na nyuwe mu munda wa mpesa, na chinthu chili chonse chingakhale chosemeka mukalandira. Madzulo yakuchitika, mwini wa munda wa mpesa anauzira mlondi wake kuti, Itana antchito na uwapeleke malipiro awo, ukuyamba na wa kumalizira mpaka wa koyamba. Na akabwera iwo pa ora ya khumi na umoza, analandira denariyo aliyense. Koma woyamba atafikako anaganiza kuti alandira zambiri, ndipo nawonso analandira denariyo imodzi iliyonse. Pakutola koma vakadandaula pa mwini nyumba vachitonga kuti ava vamaliro vakagwira ntchito ora limoza, na wavaika vafanana na ufe ivo vakanyamula ulemera wa dazi na kutentha kwakukulu. Koma wakayankha wakhamba kuti kwa umoza wa iwo, Mnzanga, sindikulakwira iwe. Kodi siuli denariyo ukuliwuzana nane? Nyamula chakho na uka; koma nkhufuna kumupa uyu wakumalira monga iwe; nanga sili na chilolezo chakuchita chinkhumfuna mu vyakho vyane? Kodi liso lako ndi lyaipa chifukwa ine ndili wabwino? Cikutero ŵakuŵa ŵa kumalizira ŵakuŵa ŵa kuntanzi, na ŵa kuntanzi ŵakuŵa ŵa kumalizira, pakuti ŵakuŵingi ŵakuŵa ŵaitanwa, koma ŵang’ono ŵakuŵa ŵasankhwa. Yesu pakuluka kuya ku

Yerusalemu wakatola vaphunziri khumi na viwiri padera mu njira na kuwauza kuti: Mwoneni, tikuya ku Yerusalemu, na Mwana wa Munhu uzaperekwa kwa vapayiri vakulu na valembi na vazamulanga kuti afe, na vazamupereka kwa vamitundu kuti vamunyone na kumukwapula na kumupachika pa lupingwa, na pa zuwa la tatu uzauka. Pamenepo mayi wa ana a Zebedayo wakamuyandikira pamoza na ana ake, akugwadira na kukhumba chinango kwa iye. Koma iye wakamuwuza kuti: Uli kufuna ciyani? Wakumuwuza kuti: Chamba kuti vakhale ava vana vanga vaviri umoza kumanja kwako na umoza kumanzere kwako mu ufumu wako. Yesu wakayankha wakati: Nimukumanya chomwe mukupempha. Mungakhoza kumwa chikombe icho ine ndilikukhumba kumwa, kapena kubatizidwa icho ine ndilikubatizidwa? Vakumuwuza kwa iye: Tikukwaniska. Nkhali wakuwauza kuti, Chikho changa mudzamwa, nkhali ubatizo umene ine ndikubatizidwa mudzabatizidwa, koma kukhala kumanja kwanga nkhali kumanzere kwanga si kwanga kupereka, koma kwa omwe wakonzedwa na Atate wanga. Khumi aja atamva, anakwiya pa za alongo awiri aja. Yesu wakawayitana wakati, Mukudziwa kuti walamuliri wa mitundu yakuwayimilira, na wakulu wakuwachitira ulamuliro. Sicho uyo kuti chikhalengepo mwa inu, kasi uyo wakufuna kukhala wamkulu mwa inu, akhale mtumiki winu, na uyo wakufuna kukhala wakutoma mwa inu, akhale kapolo winu; munjira imoza Mwana wa Mundu wakiza kweni kuti atumikiridwe, kasi kuti atumikire na kupereka muzimu wake kukhala chiwombozo m'malo mwa vambirimbiri. Ndipo pakulawa kwawu ku Yeriko, khamu yakulungwa

inamutobera. Ndipo taonani anthu awiri akhungu akhali pansi pafupi na njira. Atamva kuti Yesu akudutsa, analilira akuti, Mutikomere chifundo ife, Mbuya, Mwana wa Davide. Koma khamu wakadziuza kuti akhale chete, koma iwo wakafuwula kwambiri akunena, tikomere chisoni, Mbuye, mwana wa Davide. Ndipo Yesu wayima, wakawayitana ndipo wati, Mukufuna ndichitinji kwa inu? Vakumuwuza kuti, Mwami, maso wathu vitseguke. Yesu atachita chisoni, anakwata maso awo, ndipo mwakufulumira maso awo anaona, ndipo anamutsatira.

21

Na pamene vakafika kufikira ku Yerusalemu na vakiza ku Betifage ku chulu cha mitengo ya maolivi, ntheura Yesu wakatuma vaphunziri vaviri wakuti kuvene: Yendani ku mudzi uwu uli patsogolo penu, na mwakufulumira mukupezga mbongolo yakumangika na mwana wake pamoza nayo; mukamusule mubwere nayo kwa ine. Na nga mundu wina akukuwuzani chinthu, mukuti chifukwa Mbuya wakufuna ichi, koma mwamsanga wakuwatuma. Ici conse cakuchitika kuti cakanyumizgika cakayowoyeka kudzera mwa mneneri wakuti: Muwuzeni mwana wamkazi wa Ziyoni, lola mfumu yako ikubwera kwa iwe yaulesi na yakwera pa mbongolo na pa mwana wa mbongolo, mwana wa cinyama ca kutola mitolo. Vaphunziri vakenda na kukora mwakukhala Yesu wakavalongozgera, vakabwera na mbunda na mwana wake, na

vakayika pamwanya pawo zovala zawo, na Yesu wakakhala pamwanya pawo. Koma khamu yakulikulu inayanjanika zovala zawo munjira, ena anadumapo nthambi kuzolera mwimiti ndi kuyanjanika munjira. Koma makamu a anthu a kutsogolera ndi a kutsatira anali kulilira akunena, Hosana kwa mwana wa Davide, adalitsidwa wakubwera mu dzina la Mbuye, Hosana mu akulu akulu. Ndipo iye atalowa mu Yerusalemu, mzinda wonse unagwedezeka, ukunena kuti, Uyu ndi ndani? Koma makamu analongera kuti, uyu ndi Yesu mneneri wakuchokera ku Nazareti wa ku Galileya. Na Yesu wakalowera mu Tempelo ya Chiuta, na wakawingira wonse wanthu wakuguliska na wakugula mu Tempelo, na matebulo ya wanthu wakusintha ndalama wakawagwetsa na vipuna vya wanthu wakuguliska nkhunda, na wakawauza: Yakalembeka kuti, nyumba yane nyumba ya kupemphera yikakemeka; koma umwe mwayipanga lupanga lwa wakuba. Ndipo analumizgika kwa iye olumala na akhungu mu Nyumba ya Mulungu, ndipo anawachiritsa. Pakuwona vapayiri vakulu na valembi vyakuchitika vyakudabwisa ivyo wakachita na vana vakulilira mu Tempolo na kunena, Hosana kwa mwana wa Davide, vakalipa mtima na kumuwuza: Uli kuwamva ivyo ava vakunena? Yesu wakawauza kuti: Inde; mwabala kuŵerenga kuti kuchokera mu milomo ya ŵana ŵang'ono na ŵakuyamwa mwakonzekera matamando? Na wakasiya iwo, wakatuluka kunze kwa muzi kuluta ku Bethaniya, na wakagona kuko. Mumawa, kasi wakubwera ku mudzi wakhalira njara; na wakuwona mtengo wa mkuyu umoza pa njira wakiza kwa iwo, na wakasowera chinachose mu iwo kasi masamba yakha, na wakuti kwa iwo: Kusukira pano

chipatso chikabwera kuchokera kwa iwe mpaka muyaya. Nanga mtengo wa mkuyu wauma pamoza. Ndipo ophunzira ataona anagaula akunena kuti, Kodi mtengo wa mkuyu unawuma mwadzidzidzi bwanji? Yesu wakayankha wakaŵechera kwa iwo, Ndikunena kwa inu, nga muli na chikhulupiriro na mungasiye kusyoma mtima, simukuchita chabe cha mkuyu, koma ngakhale mukawuza phiri ili kuti, Nyamuka na kuponyedwa mu nyanja, chikachitika; na vyose vyakuti mukafuna mu pemphero mukhulupirira, mukuŵandira. Ndipo atabwera ku Nyumba ya Mulungu, akuphunzitsa, atsogoleri akulu a ansembe na akulu a anthu anabwera kwa iye n'kufunsa kuti, Ndi ulamuliro wanji umene ukuchita zinthu izi, ndipo ndani anakupatsa ulamuliro uwu? Kuyankha kasi Yesu wakati kwa iwo, Ndikhafumba inyuwe fumbiro limoza, lili mungakhamba kwa ine, nane ndikhakambani kwa inyuwe mu ulamuliro wunji nkhukuchita izi. Ubatizo wa Yohane walikuchokera kuti, kumwamba kapena kwa anthu? Koma iwo vakali kuganisiska pakati pawo vene vakulonga: Nga tikati, Kuchokera kumwanya, iye atiuza kuti, Nanga chifukwa chiyani mwakamumkhulupilira? Koma nga tikati, Kuchokera kwa vanthu, tikuwopa chigulu cha vanthu; pakuti vose vakumuwona Yohane nga mneneri. Nanga wakayankha kwa Yesu wakati, Sitikumanya. Wakati kwa iwo na yekha: nangambo ine nkhukuwuzani inu mu ulamusi wunji nkhuchita izi. Koma chiyeni chikuwoneka kwa inu? Munhu wina wakali na wana wawiri, ndipo wakalongora kwa wana wakutoma wakati, Mwana, pita lero ukagwire ntchito mu munda wangu wa mpesa. Koma wakayankha wati, Sindikufuna, koma pambuyo pake

wakalapa mtima ndipo wapita. Ndipo wakayandikira wachiwiri wakanena chimozimozi. Koma wakayankha wakati, Ine, mbuye, ndipo sankapita. Ndi ndani mwa wawiri wakapanga chifuniro cha tate? Wakumuwuza: Wakutoma. Yesu wakawauza kuti, Ndikulongora kuti ŵakuŵunganya msonkho na ŵakazi ŵakuguliska ŵakukuŵalongoleni mu Ufumu wa Chiuta. Wakiza pakuti kwa inu Yohane mu njira ya chilungamo, koma inu mwakamkhulupilira iye. Atelesi na akazi akuuziska thupi wakamkhulupilira iye, koma inu mwawona, mwakamulapa pambuyo kuti mukhulupilire iye. Mvirani chifaniziro china. Munhu uyu walikuba mwini nyumba, uyo wabyala munda wa mpesa na wakuŵika lupanga kuzungulira munda, na wakumba chitsitsimiro cha vinyo mwa munda, na wakuzenga nsanja, na waupereska kwa alimi na wakaenda kutali. Pamene nthawi ya vipatso yikayandikira, watuma akapolo wakwe kwa alimi kuti akatolere vipatso vyakwe. Na walimi wakutola akapolo wakwe, uyo nadi wakumukwapula, uyo koma wakumupha, uyo koma wakumuponyera mabwe. Kachiwiri watumizga wanyake wanyake ambiri kuposa wakale, ndipo wakawachitira chomwecho. Pambuyo koma watumiza kwa iwo mwana wake kunena, Wakalemekeza mwana wangu. Koma valimi vawona mwana, vakamba mu mitima yawo kuti, Uyu ndi wolowa. Yiyeni timuphe na kulanda ulowa wakwe. Ndipo atamutola, anamuponya kunja kwa munda wa mpesa, ndipo anamupha. Nkhani yakuti mwini wa munda wa mpesa akabwera, iye achita chiyani kwa alimi aja? Wakuti kwa iye, Waipa wakuononga iwo mwaipa, na dimunda la mphesa wakupeleka kwa wamwe walimi wene wakupereka kwa iye zipatso mu nthazi zawo. Yesu

wakuti kwa iwo, Kasi mwabelenganga mu Malemba, Mwala uwo wakanyigilira waka manga, uyu wakhala mutu wa pa ngodya, kuchokera kwa Mbuya kwachitika ichi, nanga chili chodabwisa m'maso mwathu? Chifukwa cha ichi nkhukuuzani kuti ufumu wa Chiuta ukazachotsedwa kwa inu na kukaperekedwa ku mtundu wochita zipatso zake; na uyo wakugwera pa mwala uwu akazaphwanyidwa; koma pa uyo mwala ukazagwera, ukazamupondereza. Na vakamuwona vaprisiti vakulu na Vafarisayo vifaniso vyakwe, vakamanya kuti wakuŵecheta za iwo; na pakulonda kumugwira, vakawopa vipani, pakuti vakamuŵona ngati mneneri.

22

Yesu wakatola wakawayangkhula kuti wawuzenge mu vifanizgo wakati: Ufumu wa kumwanya ukhafanizgika na munthu mfumu, uyo wakachita ukwati kwa mwana wake wamwamuna. Ndipo watumizga wanthu wakhe wakugwira ntchito kuwayitana wanthu wawo wakuitanidwa ku waukwati, koma si wakufuna wiza. Kanyake watumizga wanyake ena akulonga, Muwauzienge wakuitwikwa, yonani! Chakudya chabwino cangu nakhikonzeka, ng'ombe zangu na zinyama zakununkhira zapha, na vyose vyakonzeka. Bwerani mu ukwati. Koma vamwe vakaleka kulabira vintu ivi vakayenda, umoza wakayenda kumunda wakwe, na umoza wakayenda kuntchito yakwe ya malonda; koma vamwe vakasigilira vatumiki vakwe, vakavaputa na kuvapha. Pakumva izi, mfumu iyo yakwiya,

ndipo yakatumizga makhosi ghakwe ghaononga wakupha wala, ndipo mudzi wawo ghutentha. Penepo wakawuza watumiki wakwe: Ukwati nkhwakona ukakonzeka, koma wene wakaitanizgika wakali wosafunika; yendani chomene ku njira za misewu, na wose mwakawapeza muwaitane ku ukwati. Ndipo atuluka akapolo awa m'njira zinasonkhanitsa wose wawapeza, wakuipa ndi wabwino, ndipo ukadzaza ukwati wa anthu wakukhala pansi. Walowa mfumu wakawona wanthu wakulya, waona ukolo munthu wakuti waka wavala zovala za ukwati, na wakuti kwa iye: mnzanga, walowera wuli uko ukakhala waka na zovala za ukwati? Koma iye wakhalira chete. Pamenepo mfumu inati kwa antumiki, Mangani miyendo yake ndi manja ake, munyamule ndi kumuponya ku mdima wakunja; kumeneko kudzakhala kulira ndi kugwedeza mano. Pakuti ambiri ali aitanidwa, koma ŵachepa ndi asankhidwa. Pamenepo Mafarisayo ŵakupita ŵakatenga uphungu kuti ŵamukole mu mawu. Ndipo wakatuma kwa iye vaphunzisi vavo pamoza na va Herodi vakulonga: Mphunzisi, tikumanyi kuti uli wa choonadi na njira ya Chiuta ukulongosora mu choonadi, na kwakuti ulibepo nkhawa pa munthu wuliwonse; pakuti ukulangira kwakuti usaone uso wa vanthu; choncho tiwuze, kodi ukuganizira chiyani? Kuli yovwira kupereka msonkho kwa Kaisara nangayi ayi? Yesu pakudziwa uipa wawo, anati, Chiyani mukuyesa ine, anyengo? Ndioneskeni ndalama ya msonkho. Nanga ivo vakamuletela denariyo. Ndipo wakuti kwa iwo, Chithunzi ichi na mawu agha ndi ya yani? Wakumuwuza kuti, Wa Kaisara. Pa cino wakawauza kuti: Mupereni vyakuti vya Kaisara kwa Kaisara na vyakuti vya Chiuta kwa Chiuta. Nanga

wakumva wadabwa, ndipo wakumusiya wapita. Mu zuŵa lyo, ŵanthu ŵa Masaduki, ŵakuti kwana kuuka kwa ŵakufa, ŵamwenera kwa iye na ŵamufumba ŵakuti: Mphunzisi, Mose wakati, nga munthu wakufa wangakhala na ŵana, mchimwene wake wakwatira mkazi wake na kumuyimiritsa mbeu kwa mchimwene wake. Kwenikweni pakati pathu pali valongo vanomwe, na wakutoma wakatola mkazi ndipo wakafwa, na waka khala wangakhala na mbeyu wakasiya mkazi wakwe kwa mlongo wakwe; mwakufanana na wakuvili na wakutatu, mpaka vanomwe vose. Pambuyo kwa zonse, mkaziyo anamwalira naye. Mu kuzyuka nkhongo, mkazi ukhala wa nkhani ya ŵanthu ŵa sanu na ŵiŵiri? Onse pakuti bali nayo. Poyankha, Yesu wakati kwa iwo, Mukulakwa chifukwa simukuziba Malemba nangwa mphamvu za Mulungu. Mu kubuka kwa wakufa, anthu sangakwatire nanga kuperekezgeka mu ukwati, koma wali monga watumiki wa Mulungu mu kumwamba. Koma pa vyakuzyuka kwa vakufa mwabelenganga vyakuti vyakanenkhanga kwa imwe na Chiuta pakanenkhanga kuti, ine ndine Chiuta wa Abulahamu na Chiuta wa Isaka na Chiuta wa Yakobo? Mulungu si Mulungu wa wakufa, koma wa wamoyo. Vanya vanthu vakumva ivi, vakaswigwa neyi yakuphunzisa kwakhe. Mafalisayo pakumva kuti wakaletsa kukhala chete Masadukayo, anasonkhanika pamoza, na umoza wa iwo, mphunzisi wa malamulo, wakamufumba, wakamuyesera na kuti, Mphunzisi, ulamuli uli ndi ukulu mu malamulo? Yesu wakamuwuzga kuti, Ukateme Mbuya Chiuta wako mu mtima wako wonse na mu moyo wako wonse na mu maganizo ako onse. Iyi ndi lamulo yakwamba na yaikulu. Yachiwiri koma

yofanana na iyi ndi yakuti: Ukhakonda mnzako monga m'mene ukukonda wekha. Mu malamulo ghawiri agha, lamulo yonse na aneneri akulendewera. Afarisi pavasongene pamoza, Yesu wakawafumba wakuti: Kasi mukuganizira ciyani pa Kristu? Ni mwana wa yani? Wakumuwuza kuti: Wa Davide. Wakuti kwa iwo: Nanga chomene Davide mu Mzimu wakumutcha Mbuya wakuti, Mbuya wakulonga kwa Mbuya wangu, Khala ku chiwoko changu chakudya mpaka ndiike valwani vako kukhala chikhongono cha mapazi gako? Ngati choncho David wakumukuwa Mbuya, ukhala mwana wakhe wuli? Na palibe munhu walikho kukhoza kumuyankha mawu, nanga palibe munhu walikho kulimba kuchokera mwa tsiku lilo kumufunsa iye kale.

23

Panyake Yesu wakaŵecheta ku ŵakamu na ku ŵaphunziri ŵakwe wakuti: Pa mpando wa Mose, ŵakalemeŵa na ŵaFarisi ŵakhala. Zonse chomene chingapo ngati angakuuzeni kuti musunge, sungani ndi kuchita, koma mwankhani ya ntchito zawo musachite, pakuti akunena koma sakuchita. Vakumanga mitumbo mizito yovuta kunyamula na kuyika pa mapewa a anthu, koma iwo sivakufuna kuyisuntha nangakuti chala chawo chimoza. Koma vyakuchita vyose vya iwo vakuchivika kuti vawoneke kwa vanhu. Pakuti wanakutambasula zifukizo zwawo na wanakukulisa miphetho ya zovala zwawo, na wanakutema malo gha ulemu mu maphwando na mipando ya kuntanzi mu

misonkhano na malonjero mu misika na kuchembelewa na wanthu rabbi rabbi. Koma inu musaitwe kutchulika rabi, pakuti mphunzitsi winu ndi umoza, Kristu, ndipo inu nonse muli alongo. Ndipo musatenge wina kuti ndi tate winu pa charu chino, pakuti tate winu ndi umoza yekha, uyo wali kumwamba. Nanga musakayitwe valongozgi, pakuti mlongozgi winu ndi umoza, Kristu. Uyo wamkulu wanu ukhala mtumiki wanu. Aliyense wakudzikweza yekha adzachepetsedwa, nanga aliyense wakudzichepetsa yekha adzakwezedwa. Woe kwa inu valembi na Mafarisayo vanyengi, chifukwa mukudya nyumba za amasiye ndipo mukupemphera kwautali mwa chinyengo, chifukwa cha ichi mudzalandira chiweruzo chachikulu. Zikazi kwa inu, valembi na Mafarisayo vanyengi, chifukwa mukulitseka ufumu wa kumwamba pamaso pa vanthu; inu pakuti simukunjira, wala vanthu vakulingira simukuvaleka kulowa. Woe kwa inu, valembi na Mafarisayo vahuphi, chifukwa mukuyenda nyanja na malo ghouma kuti muchite mlendo umoza, ndipo akakhala mlendo, mukumuchita mwana wa gehena kaviri kuposa inu. Woe kwa inu, alongozgi akhundu, amene mukunena kuti, Uyo angalumbire mu temple si chintu, koma uyo angalumbire mu gold ya temple ayenera. Zitsiru na akhapfu, ndi ndani pakuti wamkuru, golide kapena Nyumba ya Mulungu iyo yikusankhulusa golide? Nanga, uyo wakuti walumbira mu guwa lyakuperekera nsembe, si chinthu, koma uyo wakuti walumbira mu mphatso iyo yili pamwamba pa guwa, wakuyenera. Fools na blind, chiyani chakuti chikulu, mphatso kapena guwa lomwe likupatula mphatso? Nkhondo uyo walumbira mu guwa yakulaviska nsembe akulumbira mu

iyo na mu vyose vili pamwanya pake; na uyo walumbira mu Tempele akulumbira mu iyo na mu uyo wakakhala mu iyo; na uyo walumbira mu kumwanya akulumbira mu chigoda cha Chiuta na mu uyo wakhala pamwanya pa iyo. Woe kwa inu, valembi na Mafarisayo vanyengi, chifukwa mukulipira chumi cha miniti na dili na kumini, koma mwasiya vinthu vikulu vya lamulo, chiweruzo na chifundo na chikhulupiriro. Ivi vyakufunika kuchita, koma ivyo nso musasiye. Valongozgi vapofuwa, avo vakupepeta konopa, koma vakumeza ngamira. Zovi kwa imwe, valembi na Mafarisi vanyengi, pakuti mukusambizga kunja kwa kapu na mbale, koma mkati mwazizga kufunkha na kusasalungama. Mfarisayo wakhungu, yera koyamba mkati mwa kapu na mbale, kuti kunja kwawo kukhale koyera. Woe kwa inu, valembi na Mafarisayo vanyengi, chifukwa muli nga manda ghakupakwa chiyera, ghakuti kunja ghakuoneka ghakusangalasa, koma mkati ghakuzara mafupa gha vakufa na vyakunyansa vyose. Chomwecho nanga mwe, kunja mukuwoneka kwa anthu kuti muli olungama, koma mkati muli madzere wa chinyengo nanga chiphembero. Zowawa kwa inyuwe, valembi na Mafarisayo vanyengeri, pakuti mukumanga manda gha vaneneri na kukongolera vikumbiro vya valungama, na mukuti: nga tinkali mu mazuwa gha vakhulu vitu, sitinkali vagwiranu vavo mu mwazi wa vaneneri. Chifukwa chake mukuchitira umboni inu nomwe kuti muli ana wa iwo wakupha aneneri. Na inu dzazani chiyezi cha makolo ghinu. Njoka, mbuto za njoka za soni, mungathawa bwanji ku chiweruzo cha gehena? Chifukwa cha ichi, yonani, ine nkhutumizira kwa inyuwe vaneneri na vazeru na valembi, na kuzwa mwa iwo

mukhawaphaya na kukhawapachika pamtengo, na kuzwa mwa iwo mukhawakhwapula mu misonkhano yinu na kukhawathamangiska kuzwa mu msumba kupita mu msumba, kuti ukweze kwa inyuwe mwazi wonse wa chilungamo ukutikha pa charu kuzwa ku mwazi wa Abele wa chilungamo mpaka ku mwazi wa Zekariya mwana wa Berekiya, uyo mwamphaya pakati pa Nyumba ya Chiuta na guwa. Nadi, nkhukuuzani kuti zikhoza zonsezi pa cizukulu ici. Jerusalem Jerusalem, iwe wakupha aneneri na kuwaponyera amene watumizidwa kwa iwe nthawi zingati ndinafuna kukusonganya ana ako monga nkhuku ikusonganiza ana ake pansi pa mapiko ake, koma simunafune. Onani, nyumba yanu ikukusiyidwani yopanda anthu. Ndikukuwuzani, simunandiwona kufuma vino mpaka mukanene kuti, wakomboledwa wakwiza mu zina lya Mwenembumba.

24

Ndipo Yesu atachoka mu templo, ophunzira wakwe anabwera kuti amuwonetse nyumba za templo. Yesu wakati kwa iwo: Kasi mukuwona vintu ivi vyose? Nadi choonadi, nkhukuuzani, kweni ibwe likasiyilenge pano pa ibwe, lyo likagwenge pasi. Pamene iye akhakhala pa phiri pa mizitoni, vaphikiri vakhe vakamwenera iye vekha vakulonga, Tiwuze ife lini vinathu vikhala, na chizindikiro cha kubwera kwako na cha kumalira kwa nyengo ndi chiyani? Yesu wakayankhula na kuwauza kuti, Chenjerani kuti waka mundu wakusokorezgeni. Vambuya

pakuti vikhiza mu dzina lyangu vakunena kuti, Ine ndili Khristu, ndipo vikhasonya vambuya. Mungakhala pafupi kumva za nkhondo na mawu a nkhondo, munaona kuti musavutika, pakuti yakufunika kuti zonse zichitikepo, koma sichili chino chomalizira. Chifukwa chiko chidzayimika pa chiko na ufumu pa ufumu, na kudzakhala njala na miliri na kuzunguzika kwa chalo m'malo; koma vyose ivi vyakuyambira kwa maululu. Pamenepo ŵakuŵapereka ŵanyamwe mu masautso na ŵakuŵakoma ŵanyamwe, ndipo ŵanyamwe ŵakukhala ŵakudanwa na ŵanthu wose wa mitundu yose chifukwa cha dzina lyangu. Kanako vambirimbiri va-khumbuka, na va-paradosa wenzawo, na va-chita chidani wenzawo. Nanga vanengi va valosi va vunami vikuyimika nanga vikupusiska vanengi, nanga pakuti vyakusowa malamulo vyakuchuluska, chikondi cha vanengi chikuzizima. Koma uyo wakupirira mpaka kumapeto, uyo akapulumusidwa. Nanga chizalengezgwa ichi uthenga wabwino wa ufumu mu chilambo chose chikhalamo anthu kuti chikhale umboni kwa mitundu yose, nanga kenako chizafika chimaliziro. Ntheura mwawona chinthu chonyansa cha kuwononga chakambikira kudzera mwa Danieli mneneri chikuyima pamalo ghapatali, uyo wakuwerenga namvetse, ntheura ŵanthu ŵakuli mu Yudeya ŵathaware ku mapiri, uyo wakuli pachanya pa denga la nyumba asike pasi kukatola vintu vyakuli munyumba yake, na uyo wakuli kumunda asabwerere kumbuyo kukatola zovala zake. Woe kwa awo akukhala nanga mimba nanga akuyamwitsa m'mazuwa awo. Pemphani kuti kusathawa kwanu kusachitike m'nyengo ya chisanu kapena pa tsiku la sabata. Idzakhala pakuti pamenepo mazunzo

akuluakulu, monga sanachitikepo kuyambira pachiyambi cha chilengedwe mpaka lero, nanga sadzachitikepo. Na nga masiku agho si yakufupikizgwa, thupi yose si yakupulumuswa, koma chifukwa cha asankhwa, masiku agho yakufupikizgwa. Penepo nga mundu wunyake akukuwuzgeni kuti, yonani Kristu uli uno pano kapena uko, musakhulupilire; pakuti bakristu bakunama na baneneri bakunama bazuka, na bazapereka zizindikiro zikulu na zodabwitsa, kuti bakope, nga cakutheka, nangwa osankhula. Onani, ndakunenani kale kwa inu. Nga wakakuuzani chomene, onani uli mu chipululu, musatuluke, onani uli mu zipinda zamkati, musakhulupilire; mbuli mbawo chingwengwezi chikatuluka kuchokera kum'mawa na kuwoneka mpaka kumadzulo, chomenechi chikakhala kubwera kwa Mwana wa Munhu; pakuti nga pali chitembo, pamenepo ziwombankhanga zikasonkhanika. Posachedwa na masautso gha mazuŵa ghala, dzuŵa likhazima ndi mwezi sukhapeleka kuwala kwake, ndi nyenyezi zikhagwa kuchokera kumwamba, ndi mphamvu za kumwamba zikhazunguziwa. Na vyeneko vipenyeka chizindikiro cha Mwana wa Mundu mu kumwamba, na vyeneko vilira vyose vifuko vya pa charu, na viwone Mwana wa Mundu wakwiza pa mitu ya kumwamba na mphamvu na ulemekezgo wakuru. Ndipo iye akhazitumizga angelo ake na lipenga lya mawu akulu akulu, ndipo iwowo akhasonkhanitsa asankhika ake kuchokera mu mphepo zinayi, kuchokera ku malekezero a kumwamba mpaka ku malekezero awo. Phunzirani fanizo kufuma ku mtengo wa mkuyu. Pamene ntavi wawo ukakhala wofewa na masamba ukamela, mukumanya kuti chizimira chili pafupi; chomwecho na nyuwe pamene

mukuwona zintu izi zonse, mukumanya kuti uli pafupi pa zitseko. Nadi nkhunkhulupilira ine nkhukuuzani, mbadwa iyi sikhapita mpaka zonse izi zikhachitika. Kumwamba na dziko lapansi zidutsa, koma mawu anga sadutsa. Koma pakuti pa za tsiku lyo na nthazi yo palije munthu wakudziwa, wala watumiki wa kumwamba, nga si Tate wangu yekha. Monga masiku gha Nowa, viyo vizakhala kubwera kwa Mwana wa Mundu. Mbuli nkhani yakaŵa ŵakali mu mazuŵa agho ghakaŵa pambere pa madzi ghakugwa, ŵakali kukhudya na kumwa, kukhwatana na kupereka mu ukwati, mpaka zuŵa limoza Nowa wakalowera mu chombo, na ŵakali ŵasikumanya mpaka madzi ghakugwa ghakaŵika na kunyamula ŵanthu wose, nkhumbuli yeneyo yikhaŵa kubwera kwa Mwana wa Munthu. Panyake, wawiri wakazakhala mu munda, umoza wakazatolewa na umoza wakazasiyiwa; wakazi wawiri wakazakhala wakupera mu chipera cha kusagira, umoza wakazatolewa na umoza wakazasiyiwa. Khalani choonadi chifukwa simudziwa ora liti Mbuye wanu akubwera. Koma muziwi ichi, kuti mwini nyumba akanadziwa kuti wakuba ukubwera nthawi iti, akanangolindilira ndipo sakanaleka kuti nyumba yake iphulwe. Chifukwa ichi na inu khalaninso okonzeka, chifukwa m'ora limene simuganiza, Mwana wa Munthu ukubwera. Ndi ndani choncho kapolo wakukhulupilika na wanzeru, uyo mbuye wake wamusankha pa utumiki wake kuti awapatse chakudya mu nthawi yake? Wadalitsidwa kapolo uyo amene mbuye wake akabwera adzamupeza akuchita chomwecho. Nadi nkhunkhulira kwa inu chakuti pa vintu vyose vyakuvya vyake angamubika uyo. Ngati koma mtumiki waipa uyo angati mu

mtima wake, mwini wangu wakuchedwa kubwera, na atambe kumenya antchito anzake, na alye na kumwa pamoza na akuledzera, mwini wa mtumiki uyo angabwere pa zuwa limene sakuyembekezera na pa nthazi imene sakuziwa, na angamudule pawiri, na chigawo chake angachiyike pamoza na anyengo; kuko kungakhale kulira na kulimazga mano.

25

Pamenepo ufumu wa kumwamba udzafanizgidwa na asikana khumi, avo vakatola nyali zavo vakatuluka kuti vakakumane na mkwatibwi. Asanu mwa iwo anali anzeru ndipo asanu anali opusa. Ŵakuti ŵakapusa, ŵakatenga nyali zawo, ŵakangatenga mafuta pamoza nawo; koma ŵakuti ŵalenjeru ŵakatenga mafuta mu zitsulo zawo pamoza na nyali zawo. Mkwatibwi pakuchedwa kwake, onse vakugontha na vakugona. Pakati pa usiku kulira kwamveka, onani mkwatibwi ukubwera, tulukani mumukumane. Pamenepo wanakazi wala wose wakalimbika na kukongoletsa nyali za wao. Opusa awa anatinji kwa anzeru ati, Mutipenge twa mafuta yinu, pakuti nyali zathu zikuzima. Vakayankha koma vakhalire vanyakuzindikira vati, mwakuti yikakwanira ife na nyuwe, yendani koma kweniso kwa vakulemba na mugule vekha. Pamene iwo akupita kugula, mkwatibwi wakiza ndipo iwo akakonzeka wakalowa naye mu ukwati, ndipo chitseko chakatsekeka. Pambuyo koma akubwera nawo wotsala anamwali akunena, Mbuye, mbuye, titsegulireni. Koma iye wakuyankha wakhamba kuti, Choonadi nkhukhumba

kwa inu, sindikuziwa inu. Yangani, chifukwa chakuti nyengo mukulora zuŵa kapenya nyengo yakuti Mwana wa Munthu wakwiza. Mbuli ninga munhu wakali kunyamuka kuulendo wakashema akapolo akhe weni na kuwapereka vyakhe vyose, na uyo umoza wakamupha matalenta ghisanu, na uyo umoza wawiri, na uyo umoza umoza, uyu yense malinga na mphamvu yakhe yeni, na wakanyamuka kuulendo mwakufulumira. Wakagenda koma uyo wakalandira matarenda asanu wakagwira nchito nawo na wakapanga ena matarenda asanu. Momwemonso nso uyo wa ziwiri akapeza yeye nso zina ziwiri. Koma uyo walandira chimoza wakapita nakumba dzenje m'nthaka ndipo wakwisa ndalama za mbuye wake. Pambuyo pa nthawi yayikulu, mbuye wa akapolo awa akubwera na kukhazikitsa nkhani na iwo. Nanga wafika uyo wa matarenda ghano asatola, wakapereka ghimoza matarenda ghano akunena, Mbuya, matarenda ghano mwandipatsa, onani ghimoza matarenda ghano ndalonda pa iwo. Mbuya wake wakati kwa iye, Chabwino, kapolo wabwino na wakhulupirika! Pa zinthu zing'ono unakhala wakhulupirika, ndidzakuika pa zambiri. Lowa mu chisangalalo cha mbuya wako. Wakafika uyo wakatenga matarenda ghawiri wakatonga, Mbuya, matarenda ghawiri munanipatsa kwangu. Onani, nakhapata ghanyake matarenda ghawiri pa iwo. Mbuya wake wakati kwa iye, Chabwino, kapolo wabwino na wakhulupirika! Pa zinthu zing'ono unakhala wakhulupirika, ndidzakuika pa zambiri. Lowa mu chisangalalo cha Mbuya wako. Wakaswerera na uyo wakapokezera talente yimoza wakati: mbuya, ninkamanya iwe kuti uli munhu wakakhalira, ukulima pano unakabzala lepi na

kusonkhanitsa pano unakamwaza lepi, na wakawopa nkaenda nkabisa talente yako mu nkhuni; lola, uli na yako. Pakuyankha mbuye wakwe wakamuwuza kuti, Mkapolo waipa na waulesi, ukaziwenge kuti nkhukholola uko nkhanabzala na nkhusonganya uko nkhanabalalika. Kwakudipanga kweniso iwe kuponya siliva wangu kwa abanki, na pakubwera ine nkanalandira changu pamoza na ciwalo. Choncho, muchotseni talente yake ndipo mupase kwa wakukhala ndi matalente khumi. Chifukwa munthu aliyense wakukhala nacho chakuperekedwa na chakulimbana, koma munthu wakusakhala nacho chomwe ali nacho chitengedwa kuchokera kwa iye. Ndi kapolo wopanda phindu mumutaye m'mdima wakutali, kumeneko kuzakhala kulira ndi kukukutana mano. Pamene Mwana wa Mundu wiza mu ulemerero wakwe na watumiki wose waera pamoza naye, pa nthazi iyo akhakhala pa mpando wa ufumu wa ulemerero wakwe, na mitundu yose yikhasongkhanika pamaso pake, na akhawalekaniska kufuma kwa wina na wina monga mweniso mlisizi wakulekaniska nkhosa kufuma ku mbuzi, na akhaimika nkhosa ku dzanja lakumanja kwake, koma mbuzi ku dzanja lakumanzere. Pamenepo mfumu ikhati kuti kwa avo vali kudzanja lakumalyo lake, Bwerani avo vasiwa madalitso va Tati wangu, landani ufumu wakukonzekerwa kwa inywe kuchokera pakuyambika kwa chilengedwe. Ninkhalira njala, na mwanipera chakurya, ninkhalira ludzu, na mwanipera chakumwa, ninkhalira mlendo, na mwandilandira, ninkhalira wuswa, na mwandivwaza, ninkhalira wodwala, na mwandilora, ninkhalira mu jele, na mwiza kwa ine. Pamenepo olungama adzayankha kwa iye

akunena, Mbuye, nthawi ina tikakuonani muli na njala na tikakudyetsani, kapena muli na ludzu na tikakumwetsani? Kodi nthawi ina tinakuona uli mlendo ndipo tinakulandira, kapena uli maliseche ndipo tinakuveka zovala? Kodi nthawi ina tinakuwona iwe wolwala kapena m'ndende, ndipo tinabwera kwa iwe? Ndipo mfumu idzayankha ndi kunena kwa iwo, Choonadi ndikunena kwa inu, chomwe munachitira m'modzi mwa abale anga ang'onoang'ono awa, munandichitira ine. Kenako adzanena kwa iwo akudzera kumanzere kuti, Pitani kwa ine inu otembereredwa, mulowe mu moto wamuyaya umene unakonzeredwa Mdyerekezi ndi amithenga ake. Ninkhalira njara, nanga mwanandipanga chakurya, ninkhalira na ludzu, nanga mwanandipanga chakumwa, ninkhalira mlendo, nanga mwanandilowera, ninkhalira wausiwa, nanga mwanandivwara, ninkhalira wolwara na mu jele, nanga mwanandilora. Pamenepo iwo ŵakamuyankha kwa iye na iwo ŵeni ŵakulonga, Mbuya, lini iwe tukuwona ukuluta njala kapena ukuluta ludzu kapena mlendo kapena wausiŵa kapena waufofu kapena mu chiŵiriro, na nanga tukakutumikira iwe? Pamenepo adzayankha kwa iwo akunena, nadi ndikunena kwa inu, chifukwa simunachitira umoza wa awa ang'onoang'ono, nangonso kwa ine simunandichitire. Nanga ŵakachoka ŵaŵa mu chilango chakusoka, koma ŵalungama mu umoyo wakusoka.

26

Ndipo chakachitika pamene Yesu wamaliza mawu ghose awa, wakawuza waphunziri wakwe, Mukudziwa kuti pakupita mazuwa ghawiri Paskwa yikachitika, na Mwana wa Mundu ukuperekedwa kuti apachikidwe pamtengo. Pa nthazi iyo vakasonkhanika vapayiri vakulu na valembi na vakulu va vanthu mu lupanga lwa mupayiri mkulu uyo wakutchedwa Kayafa, na vakaganizirana kuti vamugwire Yesu mu chinyengo na kumuphe. Vakanena koma, Kweni mu chikondwerero, kuti chipwirikiti chingakhalengepo mu vanu. Yesu pakaŵa mu Betaniya mu nyumba ya Simoni wakate, mkazi wakamwenera wakakhala na chupa cha mafuta gha kununkha gha mtengo ukhulu, ndipo wakathira pa mutu wake pakaŵa kutambalala. Kuwona koma ophunzira ake anakwiya kunena, Chiwonongeko ichi ndi chiyani? Mafutawa akanatha kuuzidwa ndalama zambiri ndi kuperekedwa kwa osauka. Wakamanya koma Yesu wakati kwa iwo, Chichi mukupeleka mavuto kwa mkazi uyu? Pakuti wachita ntchito yabwino kwa ine. Ŵaumphanyi nthazi muli nawo pafupi ninu, koma ine sindili nawo pafupi ninu nthazi zonse. Pakuti uyu wakathira mafuta awa pa thupi lyangu, wachita ichi kuti andike. Nkhukuuzani choonadi kwa inu, kweni ŵakakhalenge kulalikira uthenga wambone uwu mu chilambo chonse, chikakhalenge kuŵecheka na vyo ŵachita uyu kuti chikumbukiro cha mwenecho. Penepo umoza wa khumi na wawiri, uyo wakuchemekezgeka Yuda Iskariyoti, wakaluta kwa vapayizi vakulu walonga, Chichi chimukufuna kundipereka ine, nanga ine ndimupanikenge yombene? Ndipo iwo vakamupeleka ndalama za siliva makumi atatu. Ndipo kuchokera pa nthawi iyo anali kufunafuna mwayi wakuti ampereke. Pa tsiku lakutoma la

buledi wosayikidwa yisiti, ophunzira anabwera kwa Yesu nakunena kwa iye, Kodi mukufuna tiphikire kuti mudye Pasaka kuti? Koma iye anati, Pitani mu mudzi kwa munthu uyo, ndipo mumuwuze kuti, Mphunzitsi wakuti, nthawi yanga yafika pafupi. Ndidzachita Pasaka kwanu pamoza na ophunzira anga. Ndipo vaphunziri vakachita monga Yesu mwavalamula, ndipo vakakonzekera Pasaka. Madzulo utafika, anagona pamodzi ndi khumi ndi awiri. Ndipo ali kudya, anati, Nadi nkhukuuzani kuti umoza wa inu adzandipereka. Ndi kukhumbika kwambiri, aliyense wawo anayamba kunena kwa iye, Si ine ndili, Mbuya? Koma uyo wakwiza dzanja pamoza nane mu mbale, uyo wandipereka. Mwana wa munthu wakutola ninga mwa kulemba pa iye, koma zovi ku munthu uyo wakupereka mwana wa munthu; kwakukondwa kwa iye nga wakakhala kusabadwa munthu uyo. Pakuyankha Yuda uyo wakupeleka yemwe wakati, Kasi si ine, Rabi? Wakumuwuza kuti, Iwe wanena. Pakulya kwao, Yesu wakatola mkate na kuwonga Chiuta, wakauthyoka na kuwapeleka vaphunzisi na kuti: Tolani, mulye; ici ndi thupi lyangu; na kutola chikombe na kuwonga Chiuta, wakachipela kuti: Mwani mucho nonse; ici pakuti ndi mwazi wangu wa chipangano chisya chikukhuthiwa pa vya vambirimbiri kwa kukhululuka kwa machimo. Koma nkhukuwuzani kuti sindidzamwanso kuyambira vino kuchokera mu chilengedwe ichi cha mpesa mpaka pa tsiku lilo pamene ndidzachimwa nawo chatsopano mu ufumu wa Atate wangu. Ndipo paŵaimba nyimbo ya kutamanda, ŵatuluka ŵakagenda ku phiri la mitengo ya maolivi. Penepo Yesu wakawuza kwa iwo: Mwense nyuwe mukazipulikizgika mwa ine mu usiku uwu; pakuti

walembeka kuti, Ndikazikantha mwenuso, na nkhosa za mu khola zikazibalalika; koma pambuyo pa kuzyukizgika kwane ndikazikutongorani ku Galileya. Petro wakuyankha wakuti kwa iye, Nga wonse wakulepherezgeka mu iwe, ine nangalibe ndikulepherezgeka. Yesu anati kwa iye, Choonadi nkhukuuzani kwa iwe kuti mu usiku uno, nkhuku isanakweze katatu, udzandikana ine. Petro wakumuwuza kuti, Ngakhale pakufunika ine kufa pamoza na iwe, sindidzakukana iwe. Mofanana nanga waphunzira wose wakamba. Pamenepo Yesu waiza pamoza nawo ku malo ghakukembekwa Getsemane, ndipo wakuti ku waphunziri, Khalani pano mpaka ndikapite ndikamupemphe kuko. Na atalandira Petro pamoza na ana awiri a Zebedayo, anayamba kulira na kuvutika. Pamenepo Yesu wakuwauza kuti, Moyo wangu uli na chisoni chikuru mpaka imfu. Khalani pano ndipo mukhale mukulondera pamoza nane. Ndipo atapita patsogolo pang'ono, anagwa pansi pa nkhope yake, nakapemphera ndi kunena, Atate wanga, nga zingatheke, chikho ichi chipite kuchokera kwa ine, koma si monga ine ndikufuna, koma monga iwe. Nayo wakiza kwa vaphunzisi nayo wakuwapeza vene vakulala, nayo wakuti kwa Petro: Chomwecho mwakakholera kukhala maso ora limoza pamoza nane? Khalani maso na kupemphera, kuti musanjire mu kuyeswa; mzimu nayo uli na chifuniro, koma thupi nalo lili lofooka. Kachiwiri wapita kunena, Tate wangu, nga chikombe ichi chingakwanise kupita kuchokera kwa ine popanda kuchimwa, chifuniro chako chichitike. Na akabwera, akuwapeza kanyakeso akugona, pakuti maso yawo yalikuti yakulemera. Na wawaleka yawo waluta kanyakeso wakapemphera kachiwiri

kukhoma kachitatu mawu gha yeneyo wakuti; kenako wakiza kwa vaphunzisi vha yeneyo na kuwagambira yawo: Mulele chomene na kupumulira? Onani nyengo yafika pafupi na Mwana wa Munhu wapereka mu mawoko gha vanyakukhomba. Imikani tiyeni, onani wafika uyo wakupereka ine. Panji wakwe wakulanda, yowona Yuda m'moza mwa awo khumi na awiri wakiza, nanga pamoza nayo khamu yikuru na mapanga nanga matabwa kuzwa kwa akuluakulu wa ansembe nanga akuluakulu wa anthu. Koma uyo wakupereka iye wawapatsa chizindikiro akunena kuti, Uyo ndidzampsompsona ndiye iyeyo, mugwire. Na mwakamanga wafika kwa Yesu, wakati, Moni, Mphunzitsi, ndipo wakampsomba. Yesu wakamuwuza kuti: Mnzanga, chita chimene wabwera kuchichita. Penepo vakasendela vakavika makora pa Yesu na vakamugwira. Na taonani, umoza wa awo pamoza na Yesu wakutambalira chiwoko wakuponya lupanga lwakwe, ndipo wakumenya kapolo wa mkulu wa ansembe, wakudula khutu lake. Pamenepo Yesu wakuti kwa iye, Galusa lupanga lako mu nkhata yake, pakuti wonse avo watoola lupanga wafwa na lupanga. Kaso ukuona kuti sindingakhoze lero kupempha Tate wangu, ndipo adzandipasa zambiri kuposa magulu khumi na ziwiri a atumankhani? Kodi nanga bwanji zikwanilitsidwe malemba kuti choncho chikufunika kuchitika? Mu ora iyo Yesu wakati ku makamu, Kodi mwabuka na malupanga na matabwa kukhata ine nga wakuba? Tsiku na tsiku nakhala nkhuphalira kwa imwe mu Templo, koma simunakhata ine. Koma ici conse cakachitika kuti malemba gha vaneneri ghakwaniliskike. Penepo vaphunziri vose vakamuleka vakathawa. Ŵakugwira Yesu ŵamutola ku

Kayafa mupayiri ŵamkulu, kumene ŵalembi na ŵakulu ŵakasonkhana. Koma Petro wakamutobera kuchokera kutali mpaka kubwalo la mkulu wa ansembe, ndipo atalowa mkati wakakhala pamoza na atumiki kuti awone chimaliziro. Vapayiri vakuru na vagogolo na khonsolo yose vakali kusakha umboni wabodza pa Yesu kuti vamuphe, na vakasawona; na vabodza vambirimbiri pavakabwera, vakasawona. Pambuyo pano koma vimboni va vunama viviri vikasendela vikati: uyu wakati, ndikhoza kuwononga Tempolo ya Chiuta na mu mazuwa matatu kuwaka yeneyo. Na wayimirira mkulu wa vapayiri wakamuwuza: Ulibe chinthu chikuyankhula? Kasi chiyeni ava vakuombera umboni pa iwe? Koma Yesu wakakhala chete. Nanga wakuyankha muprisiti wamkulu wakamuwuza: Nkhukukulumbizgha iwe malinga na Chiuta wamoyo kuti utiuze ife ngati iwe uli Khristu Mwana wa Chiuta. Yesu wakuti kwa iye, Iwe walonga. Koma nkhukuti kwa inu, kufuma vino pano muwona Mwana wa Mundu wakhala kulambalala kwa mphamvu na kuwiza pachanya pa mawingu a kumwamba. Pa nthazi uyo mkulu wa vapayiri wachembula zovala zake pakulonga kuti wanyoza Chiuta; chichi tikukhumbanso mboni? Onani, lero mwamva kunyoza kwakwe; kasi chikuoneka chiyani kwa inu? Koma ivo vakayankha vakati: Wakuchimwa wa lufu. Penepo vakamupfira mata kumaso kwakwe na vakamukoma, wamwenji vakamukoma na kuti: Losera kwa ife, Kristu, ndi ndani wakakukoma iwe? Koma Peter wakakhala pansi kunja mu bwalo, ndipo mtsikana wina wakamuyandikira akunena kuti, Nayenso iwe unali pamoza na Yesu wa ku Galileya. Koma wakana pamaso pa wose akulonga, Sindikudziwa

chikukhulupanga. Watuluka kale iye mu chipata, wamuwona iye wina ndipo wakuti kwa iwo, Uko na uyu wakali pamoza na Yesu wa ku Nazareti. Ndipo kanyakeso wakanira na chilumbiriro chakuti Sindikumanya munthu uyo. Pambuyo pa kang'ono, oimirira atayandikira ndipo anati kwa Petro, Chakudikadi iwe ndiwe umodzi wawo, pakuti kulankhula kwako kukuonetsa. Pa nthazi yakuliyako wakayamba kutuka na kulumbira kuti, Sindikumanya munthu uyo. Nanga mwakupanya tambala wakalira. Na Petro wakumbukira lizgu lya Yesu limene wakamuuzanga kuti, Musana tambala kuimba katatu uzandikana ine. Ndipo wakatuluka kunja nakukalira muwawa.

27

Mamawa pakulongosoka, vapayipi vose na vakuru va vanthu vakatola usauro pa Yesu kuti vamuphe; na pavalumanga, vakamusolozga na kumupeleka kwa Pontio Pilato, mulamuliri. Penepo Yuda uyo wakamuperekera wakawona kuti wakaweruzgidwa, wakasuzgika wakabwezera ndalama za siliva makumi ghatatu kwa vapayizi vakulu na kwa vakulu wakati: Nakhola civi ndapereka mwazi wosalakwa. Iwo vakati, Chiyani kwa ife? Iwe ukalola. Na mwataya zinthu za siliva mu nyumba ya Mulungu, anachoka, na mwapita anadzipachika. Koma atsogoleri akulu a ansembe atatenga ndalama za siliva anati, Sikuloledwa kuponya ndalamazi mu chuma cha Nyumba ya Mulungu, chifukwa ndi mtengo wa mwazi. Pakutola malangizo,

vakagula kuchokera kwa iwo munda wa waumbi wamakongo kuti ukhale malo gha kukwirira ajoni; chifukwa chake munda uyo wakachemekezgeka Munda wa Mwazi mpaka lero. Pa nthazi ico cakagumbikika cakayowoyeka kudzera mwa Yeremiya mneneri wakuti: na vakatola ndalama za siliva makumi ghatatu, mtengo wa uyo wakatengedwa mtengo uyo vakamutengera kuchokera kwa vana va Israyeli, na vakapereka izo ku munda wa waumbi, monga Mbuya wakandilagira. Yesu wakayimirira patsogolo pa mtsogoleri; na mtsogoleri wakamufunsa iye wakuti, Kasi iwe ndiwe mfumu ya Ayuda? Koma Yesu wakamuwuza kuti: Iwe ukunena. Nanga pamene ankanenedwa iye na akulu wa ansembe nanga akulu, sanayankhe chintu chili chonse. Pamenepo Pilato wakuti kwa iye, Siwukumva zingati zako wakuchitira umboni? Sankanamuyankha mawu ghamo chomene, mtsogoleri wakudabwa kwakukulu. Pa nthawi ya chikondwerero, mtsogoleri ankayenera kumasula mkaidi mmodzi kwa unyinji wa anthu, amene ankafuna. Panthawi iyo, iwo vakali na mukaidi wotchuka wotchedwa Barabbas. Vakasonkhana cakuti, Pilato wakati kwa iwo, Mkhufuna ndimasule yani kwa inu? Barabbasi kapena Yesu uyo wakuchemekezgeka Kristu? Wakadziwa chifukwa chakuti chifukwa cha nsanje wakamupereka. Pamene wakakhala pa chigoda cha chiweruzo, mkazi wake wakatumizira uthenga kwa iye wakuti, Usachite chilichonse kwa munthu wolungama uyo, pakuti lero ndavutika kwambiri mu loto chifukwa cha iye. Koma vapayiri vakulu na vagogolo vakasowêzga vipuga kuti vakombe Barabbas, koma Yesu vamuwononge. Pakuyankha mkulu wakulongozga

wakawauza kuti, Ndi yani mwakufuna kuti ndiwamasule kwa inu kuchokera kwa awiriwa? Iwo vakati, Baraba. Pilato wakuti kwa iwo, Nanga chichi nkhuchitira Yesu wakuchemekezgeka Kristu? Bonse bakuti kwa iye: Apachikidwe pa lupanda. Koma mtsogoleri wakuti: Chifukwa wachita chiyani chaipa? Koma iwo vakafuwula kwene-kwene vachitonga: Apachikirwe pa chingwa. Pilato waona kuti palibe chinthu chikuthandiza, koma kwambiri chisokonezo chikuchitika, watola maji wasambitsa manja patsogolo pa khamu wakutonga, Ndine wosalakwa pa mwazi wa munthu wolungama uyu, inu muwona. Pakuyankha, bantu wonse wakati, Magazi gakwe akhale pa ife na pa bana betu. Pamenepo wamasula kwa iwo Barabbasi, koma Yesu wakwapula napereka kuti apachikwe. Penepo vasikali va mkuluwakulu vakatola Yesu kulowa mu nyumba ya ulamusi, vakasonkhanitsa pamoza naye gulu lonse lya vasikali; na vakamuvula zovala zakwe, vakamuvika chovala chakufiyira, na vakaluka korona ya minga, vakayika pa mutu wakwe na lupanda pa dzanja lakwe lakulilyo, na vakagwada patsogolo pakwe, vakamuchita chipongwe, vakati: Moni Mfumu ya Vayuda! Na vakamulawira mata, vakatolera lupanda na vakamumenya pa mutu wakwe. Na nthazi wakumuseka, wakumuvula chovala na wakumuvwala zovala zake, ndipo wakumutola kuti akamupachike. Pakutuluka, anapeza munthu wa ku Kurene dzina lake Simoni, uyu anamukakamiza kuti anyamule mtanda wake. Na pakufika ku malo gho ghakuchemekezgeka Gologota, gho ghali ghakuchemekezgeka malo gha chigaza, vakamupha iye kumwa viniga wakusanganizika na ndulu; na pakuravira nakaghumizga

kumwa. Pawamupachirika pa mtengo, wanagawana zovala zake waponya maere, na wakhala pasi wakalondezgera uko. Ndipo vakaika pamwamba pa mutu wakwe chifukwa chakwe cholembiwa kuti, Uyu ndi Yesu Mfumu ya Ayuda. Pamenepo wakupachikwa pamtanda pamoza naye wakuba wawiri, umoza kudzanja lakumanja na umoza kudzanja lakumanzere. Wanthu wawo wakupita papo wakamunyoza wakusunguluka mitu yawo na kuwamba: Iwe wakugumanyiska Tempolo na kuzenga mu mazuwa ghatatu, pulumusa wekha; nga uli mwana wa Chiuta, tuluka pa chipingwa. Mwakufanana nayo na vapayiri vakulu vali kunyoza pamoza na valembi na vagogolo na Mafarisi vali kunena: Wapuluska vamwenge, yekha sangakwaniska kupuluska; nga mfumu wa Israeli uyu, atuluske vino pa msalaba na tizakhulupiramwo; wakulupsiska kwa Chiuta, amupuluske vino, nga wakumufuna; wakati pakuti ndili mwana wa Chiuta. Koma nkhani yomweyo, anthu akuba amene anapachikidwa pamodzi naye anali kumumvutsa. Kuchokera ora yakusika, mdima unakhala pa dziko lonse mpaka ora yakusanu na vinai. Pafuphi na ora ya cisanu na cina-inayi Yesu wakalilira na lizgu likuru wakuti: Eli Eli, lema sabakitani? Ici ndicoko, Mulungu wangu Mulungu wangu, chifukwa chiyani wandisiya? Wina wa anthu wakuyimirira uko wakumva wakulonga kuti, Uyu wakuitana Eliya. Nanga mwakupitirira, umoza mwa iwo wakuthamanga nanga wakutenga sponge, wakudzaza wa viniga, nanga wakuika pa chingwe wakumpatsa kumwa iye. Koma ena osakhalako anali kunena kuti, Leka tiwone ngati Eliya akubwera kudzamupulumutsa. Koma Yesu wakafulilaso na mawu akulu ndipo wakaleka mzimu. Nanga lola, chinsalu cha

Tempelo chakang'anikha kukhala ziwiri kuchokera kunyakhe mpaka pansi, nanga charu chakwinjikha nanga mabwe yakapasuka, nanga manda yakavinikha nanga matupi yambinji ya wakuseru waera wakugonera yakayimikha, nanga pakuchoka mu manda, pambuyo pa kuyimikha kwakhe yakalowera mu msumba waera nanga yakaonekera kwa wambinji. Koma centurion ndi iwo wakuti wakulondera Yesu, pakuwona chivomerezi ndi vyakuti vyachitika, wachita mantha kwambiri, wakuti, Nakaka uyu wakalivira Mwana wa Chiuta. Bakazikhali banji bali kweneko, bakalolera kuchokera kutali, abo bakamutsatira Yesu kuchokera ku Galileya, bakamutumikira; mwa iwo muli Mariya wa ku Magdala, na Mariya amayi wa Yakobo na Yose, na amayi wa bana ba Zebedayo. Madzulo pakuchitika, wiza mundu wachilemba kuchokera ku Arimateya, zina lake Yosefe, uyo nayenso wakavikapo wophunzira wa Yesu; uyu wakasenderapo kwa Pilato wakakhumba thupi la Yesu. Pa nthazi Pilato walamula kuti thupi liperekedwe. Na pakutola thupi, Yosefe wakuliputa na nsalu yakuyera, na wakulibika mu manda wake watsopano uyo wakudumba mu lwazi, na pakuvingirizga buwi likulu pa chitseko cha manda, wakapita. Kunali kumeneko Mariya wa ku Magdala na Mariya wina, atakhala patsogolo pa manda. Zuŵa lakutsatira, lyo lili pambuyo pa kukonzekera, ŵakuluŵa ŵansembe na Mafarisayo ŵasonkhana kwa Pilato ŵakuti: Mbuya, takumbukira kuti uyo wakuŵenga ŵakamba paŵali wakukhalapo, Pambuyo pa mazuŵa atatu ndidzauka. Lamula chonecho kuti chitetezo chitumikike ku manda mpaka tsiku lachitatulo, mwina ophunzira ake atabwera usiku akube iye ndi

kunena kwa anthu, wauka kuchokera kwa akufa, ndi kukhala chosokoneza chomaliza choyipa kuposa choyamba. Pilato wakati kwa iwo, Muli na mlonda; yendani mukateteze monga mukudziwa. Koma iwo wakayenda, wakateteza manda wakamata chidindo pamoza na alonda.

28

Pambuyo pa sabata, pa kuwala kwa tsiku la chiyambi cha sabata, Mariya wa ku Magdala na Mariya mnzake anabwera kudzaona manda. Na onani, chivomerezi chikuru chakachitika, pakuti mthenga wa Mbuya wakatsikira kuchokera kumwamba, wakasendezgera, wakaviringula mwala pa chitseko, ndipo wakakhala pamwamba pake. Kunali koma chiwonekere chake chinali ngati ching'aning'ani, ndipo chovala chake chinali choyera ngati thonje. Kuchokera pa mantha yake, akulondera anagwedezeka na kukhala ngati akufa. Pakuyankha mtumiki wakati ku wakazi wanakazi, Musaope nyenye; ndikuziwa pakuti mukulonda Yesu uyo wakapachikwa pamtengo; nkhali pano apa; wauka ninga mwakati wakati. Bwerani muone malo kumene Mbuya wakalere. Na mwangofu mukayende mukawuze waphunziro wakwe kuti wauka kufuma kwa wakufa, ndipo onani, wakutongozani kuluta ku Galileya; uko mukamuona. Onani, nakhambani kwa nyuwe. Ndi atatuluka mwachangu ku manda pamoza ndi mantha ndi chisangalalo chikuru, anathamanga kukauzira ophunzira ake. Mpakuti iwo wakaenda kukauzga waphunziska wakwe, na onani, Yesu wakakumana

nawo pakulonga kuti, Musakondwe. Wakazi ŵa wakakwegha wakaŵata makolo ghakwe na wakamuguwira. Kenako Yesu wakuwauzira kuti, Musaope, pitani mukauzire abale anga kuti apite ku Galileya, ndipo kumeneko andiuone. Pamene iwo vakayenda, taonani, vamoza va ulonda vakabwera mu msumba ndipo vakalongosora kwa vapayiri vakulu vyose vyakachitika. Na pakusongana pamoza na vakulu vawo pakutola uphungu na pakupela masheleni yakwana kwa vasikari vakulonga: Muwuzeni kuti vaphunzisi vake vakiza usiku na kumuba yeye ife tikugona. Ndipo ngati ichi chikamveka kwa mtsogoleri, ife tidzamutsimikizira iye ndipo inu wopanda nkhawa tidzakupangani. Ndipo ŵakatenga ndalama za siliva, ŵakachita monga ŵakaŵalanyizgika. Na uthenga uwu wafalikira pakati pa Vayuda mpaka lero. Vaphunzitsi khumi na m'moza aja vakapita ku Galileya, ku phiri kumene Yesu vakavasalira. Na wakamuwona, wakamukomba, koma wina wakakayikira. Na Yesu wafika pafupi, wakaŵecheta kwa iwo wakuti, Yakaperekedwa kwa ine ulamuliro wose mu kumwamba na pa charu. Mwakayenda muchite vaphunziri vyaru vyose, mukubatiza vwo mu dzina lya Tati na Mwana na Mzimu Wera, mukuwaphunziska vwo kusungira vyaru vyose vya ndinakurambirani nyuwe; na onani ine ndi pamoza na nyuwe mazuwa gose mpaka kumalira kwa nyengo. Ndithu.

Uthenga Wambone wa Marko

1

Chiyambi cha uthenga wabwino wa Yesu Kristu, Mwana wa Chiuta. Mwakuti wakalembeka mu vaneneri, onani ine nkhutuma mthenga wangu patsogolo pa uso wako, uyo wakakongolera njira yako patsogolo pako; izgu lya wakufuwula mu chipululu, kongolereni njira ya Mbuya, pitani njira zake zolongoka, Yohane wakabwera wakubatiza mu chipululu na kulalikira ubatizo wa kulapa kwa kumasulika kwa zamakholwe. Nanga anthu ose a ku charu cha Yudeya nanga a ku Yerusalemu yakatulukapo kwa yemweyo, nanga yakabatizidwapo yose mu mtsinje wa Yorodani na yemweyo, yakulumbilapo zolakwa zawo. Yohane waali wawalile vyuma vya ngamira na lamba wa chikopa pa chiuno chake, na wakalya ziwala na uchi wa mwenuko. Na wakalongora wakuti, Ukuiza wakuti ali na mphamvu kuposa ine pambuyo pane, amene sindili wakwanira

kugwada nkhuti ndimasure chingwe cha nsapato za wakwe. Ine nakhubatiza inyuwe mu madzi, koma iye akhubatiza inyuwe mu Mzimu Wera. Na zinachitika mu masiku iwenewo kuti Yesu anabwera kuchokera ku Nazareti wa ku Galileya ndipo anabatizidwa na Yohane mu mtsinje wa Yorodani. Na pachinya pakutuluka mu madzi waona kumwamba kukugawikana na Mzimu ngati nkhunda ukutsikira pa iye; na lizgu likachitika kuchokera kumwamba; iwe uli mwana wangu wankhondwa, mwa iwe ndinakhutira mtima. Kabili Mzimu wakamuponya kanya ku chipululu; kabili wakalipo mu chipululu masiku makumi manayi wakuyeswa na Satana, kabili wakalipo na virombo vya mu tchire, kabili angelo wakamutongorera. Pambuyo pa Yohane kukwapuliwa, Yesu wakiza ku Galileya kakulalikira uthenga wambone wa Ufumu wa Chiuta na kuti wakhamba wakuti nyengo yakwaniliska na Ufumu wa Chiuta wafika pafupi; mupiluke na kumkhulupilira mu uthenga wambone. Pakuyenda pafupi na nyanja ya ku Galileya, waona Simoni na Andreya mlongo wakwe wa Simoni, vakulasa ukonde mu nyanja; pakuti vali vasodzi; na Yesu wakawuza kwa iwo: Yizani kumbuyo kwangu, na ndikapanga inyuwe kukhala vasodzi va vanhu. Ndipo mwamsanga atasiya maukonde awo, anamutsatira. Na pakupita penepo kaŋ’ono anaona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohane mlongo wake, na venewo mu ngalawa vakakonza maukonde, na msanga anayitana venewo. Nanga akaleka tati wawo Zebedayo mu bwato pamoza na anthu akalemba, akapita pambuyo pake. Ndipo analowa mu Kapernaumu, ndipo mwamsanga pa sabata, atalowa mu msonkhano, anali kuphunzitsa. Ndipo anadabwa na

kuphunzitsa kwakhe, pakuti wakali kuphunzitsa iwo monga wakukhala na ulamuliro, osati monga alembi. Ndipo kwalikuba mu msonkhano wawo munthu wakuba na mzimu wakusachena, ndipo wakalilira wati, Ea, chiyani kwa ife na iwe, Yesu wa ku Nazareti? Wakiza kutiwononga ife? Ndikulumanya iwe ndiwe ndani, Wakupatulika wa Chiuta. Nanga Yesu wamudzudzula wakuti, Khala chete nanga tuluka mwa iye. Ndipo mzimu wakusachena unakamugwedezera, ukalira mawu akuru, ndipo unakamutuluka. Na vakadabwa vose, mpaka kuti vakakambirana pakati pawo vakulonga: Kasi chichi ichi? Ndi ndani chiphunzitso chichi chatsopano, chakuti mwaulamuliro na mizimu yosayera akulamula, na yikulamulira yekha? Na yakachoka kumveka kwace mwamsanga mu dera lonse lakuzungulira la Galileya. Ndipo mwakufuma, pakutuluka mu mpingo, anakafika ku nyumba ya Simoni na Andreya pamoza na Yakobo na Yohane. Amayi wakweni wa Simoni wakalala ali na fivwa. Nanga mwakupanya vakumuwuza za iye. Ndipo wakasendela nakumuyimika wakagwira chiwoko chake, ndipo fivilo likamusiya mwakufulumira, ndipo wakatumikira iwo. Madzulo koma yakuchitika, pamene dzuwa likulowera, ankatulutsira kwa iye onse awo kuyipa kukhala ndi awo ziwanda. Nanga mudzi wonse wakaŵa ukasoŵanira pa chitseko; nanga wakachiritsa ŵanthu ŵakuŵa ŵakukhala ndi matenda yamitundu yosiyanasiyana, nanga wakatulutsa ziwanda zakuŵa, nanga wakangaleka kuŵaleka ziwanda ziyankhule, chifukwa zikaŵa zikumanya kuti iye wakaŵa Kristu. Ndipo m'mawa usiku kwambiri atanyamuka anatulukapo ndipo anapita ku malo a chipululu, ndipo

kumeneko anapemphera. Nanga Simoni nanga wose pamoza naye wakamutobera iye, nanga wakamupeza iye wakumuwuza iye kuti wose wakukusaka iwe. Ndipo wanena kwa iwo, Tiyeni tipite ku midzi ya pafupi, kuti ndilalikire kumeneko, pakuti nkhacitira ici ndinacoka. Na walikuba wakupalikira mu misonkhano yawo mu Galileya yonse, ndipo walikuba wakutululutsa ziwanda. Nanga wakiza kwa iye munthu wakugwara, wakumupempha iye nanga wakugwada, nanga wakunena kwa iye kuti, Nga ukufuna, ukukhoza kundisudzula ine. Yesu, atamva chisoni, anatambasula dzanja lake namkhudza ndipo wakuti kwa iye, Ndikufuna, uyeretsedwe. Atanenera mwamsanga, khate inapita kwa iye, ndipo wayelezgeka. Na pakuchenjeza kwakukali kwa iye, mwakufulumira wakamutululutsa iye na wakuti kwa iye: Ona usawuze munthu uyu chinthu chosechose, koma pita ukalawike wekha kwa muprisiti na upereke pa kuyelezeka kwako vya Mose wakalamula kuti vikhale umboni kwa iwo. Uyo atuluka anaanza kulalikira vyakuji na kufalitsa uthenga, chomene iye walekelera kukhoza poyera mu msumba kulowa, koma analikha kunze mu malo gakutali, na anthu analikiza kubwera kwa iye kuzipera zonse.

2

Ndipo analowa kachiwiri mu Kaperanaumu patapita masiku, ndipo kwamveka kuti ali m'nyumba. Ndi msanga anasonkhanika anthu ambiri, mwakuti kunalibe malo kana kuti

ku khomo, ndipo anakaŵa kwa iwo mawu. Nanga vakwiza kwa iye vakunyamula mundu wakugumala, wakukwezgwa na vanu vanai; nanga pavalephera kumwenera iye chifukwa cha vanu vanyake, vakasula denga pali pakalivyo iye, nanga pavakamala kusimba vakaselezga chigoneka chila, pali pakagonevyo mundu wakugumala uyo. Yesu atawona chikhulupiliro chawo, wawuza munthu wakugumala kuti, Mwana, zakulakwilwa zako zakulekerezgwa. Koma balingi banandi ba balembi balikukhala penepo na kuganizira mu mitima yawo: Kodi uyu wakuyankhula chiyani manyazi a Chiuta chomwecho? Ndi ndani wakukhoza kukhululuka zamakhaliro, nga si Chiuta yekha? Nanga mwakamanga kudziwa Yesu mu mzimu wake kuti chomwecho iwo akuganizira mu iwo, anati kwa iwo, Chiyani ichi mukuganizira mu mitima yanu? Chiyani ndi chosavuta, kunena kwa munthu wakupooza kuti, Zolakwa zako zakulekerezedwa, kapena kunena kuti, Imirira na nyamula mphasa yako na yenda? Kuti mumanyenge kuti Mwana wa Munhu uli na ulamuliro wa kukhululuka vivi pa charu, ukuchita kuwuza munhu wakupooza: Nkhukuwuza iwe, nyamuka na kunyamula chigoneko chako na kupita ku nyumba yako. Na wauka manyata, na watola chigoneko chakhe wafuma palongolo pa wose, chomwe wose wakangasika na kulemekezera Chiuta wakutonga kuti Sitinayiwonepo chinthu ngati ichi. Ndipo wakatulukanso kanyakeso ku nyanja, ndipo chigulu chonse chakabwera kwa iye, ndipo wakawaphunzisa. Nanga pakupita wauwona Levi mwana wa Alfayo, wakhala pa ofesi ya msonkho, nanga wakumuwuza kuti: Unditsatire. Ndipo wakuyimika wakamutsatira. Na chinachitika pamene wakagona pansi mu

nyumba yakhe, vazuwa va misonkho vazuwa na vachimbi vakagona pamoza na Yesu na vaphunzira vakhe, pakuti vakali vazuwa, ndipo vakamutevera. Na walembi na Mafalisayo pawakamuona akulya pamoza na asonkha misonkho na achimwemwe, wakawuza waphunzira wakwe kuti, Nchifukwa chiyani akulya na kumwa pamoza na asonkha misonkho na achimwemwe? Na Yesu wakumva, wakulonga kwa iwo, Anthu wamphamvu sakufuna singanga, koma awa wakukhala mwipa ndiwo wakufuna. Sindinabwera kuyitana walungama, koma akalakwa kuti walape. Nanga vasambiri va Yohane na va Mafarisayo vali kutsala kudya. Ndipo wakiza na wakumuwuzga: Chifukwa chiyani vaphunzisi va Yohane na va Vafarisayo vikutarira chakudya, koma vaphunzisi vako nkhavikutarira chakudya? Na Yesu wakawauza kuti: Kasi wana wa chipinda cha ukwati, mu uyo mwamuna wakwatiwa ali pamoza nawo, wangakhoza kusala kudya? Nthawi yose yayi vakukhala na mkwatibwi pamoza navo, vangakwaniska kusala kudya. Koma mazuwa azabwera pamene mkwatibwi achotsedwa kwa iwo, ndipo pamenepo azasala kudya mu mazuwa amenewo. Palibe munthu wosoka chigamba cha nsalu yosasambizidwa pa chovala chakale, ngati sizitero, chidzatenga chodzaza chake, chatsopano kuchokera ku chakale, ndipo kung'ambika kwakuipa kukachitika. Na palije mundu wakuika vinyo vyakupya mu zikopa zakale, nga nanga ayi, vinyo vyakupya vikuponya zikopa, na vinyo vikutikha na zikopa zikufa, koma vinyo vyakupya vikuyenera kuikwa mu zikopa vyakupya. Ndipo zinachitika kuti iye akudutsa pa tsiku la Sabata pakati pa minda ya tirigu, ndipo ophunzira ake anayamba kunyonga misanga ya

tirigu. Ndipo Afarisayo anali kunena kwa iye, Ona! Chiyani chikuchitika pa tsiku la Sabata chimene sichivomerezeka? Ndipo iye anali kunena kwa iwo, Kodi simunawerenga kuti Davide anachita chiyani pamene anali ndi chosowa ndipo anali ndi njala iye ndi iwo amene anali naye? Mwakuti walowera mu nyumba ya Mulungu pa Abiathari mupayiri wamkuru na walidya mikate ya kusowêka, iyo yikuti si yavomereka kudya nga si vapayiri, na wapereka kwa vavo vali pamoza naye? Ndipo walikuwâkhula kwa iwo: Sabata yachitikira munthu, si munthu wa Sabata; choncho Mwana wa Munthu ndi Mbuye wa Sabata nkhomaso.

3

Ndipo walowangso mu msonkhano, ndipo munalipo munthu wakukhala na chiwoko chowuma. Ndipo anali kumuyang'ana ngati pa sabata achiritsa iye, kuti amumilange. Ndipo wakuti kwa munthu yemwe wakugwira chiwoko chomwe chauma, Imirira pakati. Nanga wakuti kwa iwo: Kuloledwa pa masabata kuchita vyakuwemi nangu kuchita vyakuipa? Kupulusa mzimu kapena kupha? Koma iwo vakakhala chete. Na pawayang'ana iwo ni ukali, wakuchiswa mu mtima pa kuwuma kwa mitima yawo, wakuti ku munthuwu: goloza chiwoko chako. Nanga wakatambalaza, nanga chiwoko chakwe chikawerezgeka chili chamoyo nga china. Ndipo Afarisi atuluka, mwakufulumira pamoza na Aherodiani anachita mphangano zakuti amuwononge. Ndipo Yesu wakatuluka pamoza na vaphunzisi

vake ku nyanja; ndipo vyantu vyavinji kuchokera ku Galileya vakamutobera, na kuchokera ku Yudeya na kuchokera ku Yerusalemu na kuchokera ku Idumeya na kupitilira muto wa Yorodano na vane kuzungulira Tiro na Sidoni, vyantu vyavinji, pakaŵa vakamva vyose vya wakachita, vakiza kwa iye. Ndipo wakati kwa vaphunzisi vake kuti bwato kavikhale vimanyikire kwa iye chifukwa cha vipinga, kuti vasapanikize iye; pakuti wachiritsa vangi vambirimbiri, mwakuti vakugwera pa iye kuti vamukwate iye vose avo vakali na matenda; na mizimu ya uchafu, pamene vakamuwona iye, vakagwera pa iye na kukuwa vachitonga kuti iwe uli mwana wa Chiuta. Na wawakalipira zambiri kuti wasawamuwonekhera. Ndipo wakwera mu phiri, ndipo wakuitana awa wakufuna mwini, ndipo wanapita kwa iye. Ninga wakapanga khumi na wiri, kuti wakhale naye na kuti awatume kukalengezga na kukhala na ulamuliro wa kuchiritsa matenda na kutulutsa ziwanda; ninga wakaika dzina kwa Simoni Petro, na Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohane mlongo wa Yakobo; ninga wakawaika maina Boanerege, wakuti ndi ana a mabingu; na Andreya na Filipo na Batolomayo na Mateyo na Tomasi na Yakobo mwana wa Alfayo na Tadayo na Simoni wa Kanani na Yuda Iskariyote, uyo ninga wakamupereka. Ndipo bafika mu nyumba, ndipo likuŵa likusonkhana kachiwiri, chomwecho kusakhoza iwo nangabe buledi kudya. Na vakamva vanya vaku kuchokera kwa iye, vakatuluka kuti vakamugwire chifukwa vakanena kuti wakadabwa. Nanga amalembi awo akuchokera ku Yerusalemu atatsikira anali kunena kuti ali na Beelzebuli, nanga kuti mu mfumu ya ziwanda akutulutsa ziwanda. Nanga wakawaitana

iwo, wakaŵechera kwa iwo mu fifanizgo kuti, Uuli Satana ungakhoza kutulutsa Satana? Na nga ufumu wagaŵikana pa yekha, ufumu uyo ngwakuti ukhoza kuima; na nga nyumba yagaŵikana pa yekha, nyumba iyo ngwakuti yakhoza kuima. Na nga Satana wauka pa yekha na wagawanika, sangakhoze kuyima, koma uli na maliziro. Palije munthu uyo wakukhoza kufumba zinthu za uyo wakulimba walowa mu nyumba yake, nga wakamanga choyamba uyo wakulimba, na pamenepo wakafumba nyumba yake. Nadi choonadi nkhukuuzani kuti vyose vikhalekelewa kwa ana a anthu, mabvi na kunyoza, vyose ivyo vinganyoze; koma uyo wakanyoza Mzimu Wera, nakwana chilekelero ku nthazi, koma ndi wakutonthoza kwa chiweluzo cha ku nthazi; pakuti vakanena kuti, wakwana mzimu wakusachena. Choncho, amayi ake na abale ake akubwera, ndipo akuyima kunja anatumiza kwa iye kumuitana. Gulu la anthu linali likhala pafupi naye, ndipo anati kwa iye, Ona, amayi ako nkhani akhale ako ali kunja, akulondola iwe. Ndipo anayankha kuti, Ndani mayi wangu kapena abale angu? Na pakalanga kuzungulira wanthu wawo wakukhala kuzungulira kwa iye, wakuti: Muoneni amayi wangu na wankhongo wangu; pakuti uyo wakachita chifuniro cha Chiuta, uyu ndi mkhongo wangu na mlongo wangu na amayi.

4

Ndipo kuti kachiwiri anayamba kuphunzisa kutalika kwa nyanja, ndipo anasonkhanika kwa iye chigumula chikuru,

chomwe iye walowa mu bwato kukhala mu nyanja, ndipo wonse chigumula walikuba kutalika kwa nyanja pa nthaka. Nanga wakawaphunziska iwo mu vifaniso vyakukhala vyinandi, nanga wakawachenjera iwo mu kuphunziska kwakwe: mwezgeni. Onani, wakatuluka uyo wakubzala kuti akabzale. Ndipo chakachitika mu kubzala, imwe inagwa pa njira, ndipo iviri zinabwera ndipo zinaidya; ndipo yinango inagwa pa malo a mabwe, uko kunalibe dothi zambiri, ndipo mwamsanga inamera chifukwa cha kusakhala na kutalika kwa dothi, koma dzuwa likatuluka inatentheka, ndipo chifukwa cha kusakhala na mizu inawuma; ndipo yinango inagwa mu minga, ndipo minga inakula ndipo inaipyofya, ndipo chipatso sichinapereke; ndipo yinango inagwa mu dothi labwino ndipo inapereka chipatso chikakula na kukula, ndipo inabala makumi atatu na makumi asanu na limoza na zana. Na alikuŵa kunena kwa iwo, Uyo wakukhala na makutu yakumva, amve. Pamene yakachitika kuti ali yekha, vanu vali kutalika naye pamoza na vanu khumi na vaviri vakamufunsa za chifaniziro. Nkhali wakhaŵa kuŵaŵilanga iwo: Ŵanyamwe mwapasidwa kumanya zinsinsi za ufumu wa Chiuta; koma ŵaŵa ŵakuŵala zintu zonse zikhaŵa mu mifano, kuti akaŵona akaŵone nanga wangalola, nanga akamva akamve nanga wangamvesese, mwina wangatemuka nanga machimo awo akaŵalekerezgidwe kwa iwo. Ndipo wakuti kwa iwo, Simukudziwa mfano uyu, nanga mungadziwe bwanji mfano zonse? Uyo wakubyala mawu wakubyala. Awa ndi awa pa mbali ya njira umo ukubyalwa uthenga, ndipo pamene akumva, mwamsanga ukubwera Satana na ukutola uthenga uwo wabyalwa mu mitima yawo. Na awa

mwakufanana nkhali abo bakubyalika pa mabwe, abo pamene bakumva mawu, mwakufulumira na chisangalalo bakulandira wo, na nkhali bakukwana mizu mwa eni, koma nkhali ba kwa kanandi; kenako pakuchitika masautso waka kuzunzika chifukwa cha mawu, mwakufulumira bakukhumudwa. Nanga awa ndi wantu wawo wakubyalwa mu minga, wawo wakumvera mawu, nanga nkhawa za nyengo iyi nanga kunyenga kwa chuma nanga zifuniro za vintu vinyake vikulowa vikukhota mawu, nanga ukupya wosalera zipatso. Na awa ndi ŵakuti ŵabajikwa pa nthaka yiwemi, ŵakuti ŵakumvera uthenga na kuulandira, na kubereka vipatso mu makumi ghatatu, na mu makumi ghusanu na chimoza, na mu chikumi. Nanga wakaŵechera kwa iwo: Kasi nyali yikubwera kuti iikwe pansi pa dengu kapena pansi pa bedi? Kasi si kuti iikwe pa chigoneko cha nyali? Palije chakubisika chingakhale chosawululika, nanga chakubisika chinakhalako koma kuti chiwoneskeke. Ngati munthu ali ndi makutu akumva, amve. Ndipo walikuti kwa iwo: Muone vyakuti mukumva. Mu chiyezero chimo mukuyezera nacho, chikuyezeredwa kwa inu, na chikuwonjezekedwa kwa inu ŵanthu ŵakumvera. Uyo wakukhala nacho akapatsidwa zambiri, ndipo uyo wangakhala nacho, chomwe wakukhala nacho chidzachotsedwa kwa iye. Nanga wakati wankhamba: Ufumu wa Chiuta uli ninga munhu wakanyamula mbewu pa nkhungu, nanga wagona nanga wazuka usiku na masikati, nanga mbewu yamera nanga yikula ninga iye sakuzimanya. Nthaka yakha yake chinabereka zipatso, choyamba udzu, kenako nkhungu ya tirigu, kenako yodzala tirigu mu nkhungu. Pamene chipatso chapereka, mwamsanga

amatumiza chikwakwa, chifukwa wafika nthawi ya kolola. Ndipo wakati: Tingawafanizge viuli Ufumu wa Chiuta? Nanga mu chifaniziro chiti tingachifanizire? Nga mbewu ya masitadi, iyo nthawi yili yose ikabzalidwa pa charu, ndi ying'ono kuposa mbewu zonse zili pa charu; na nthawi yili yose ikabzalidwa, ikukwera na kukhala yikuru kuposa nkhwani zonse, na kupanga nthambi zikuru, chomwecho ivuni ya kumwamba zingakwaniske kukhala pansi pa mthunzi wake. Nanga mifano yeneyi yinji wakaŵecheskanga kwa iwo uthenga, monga iwo wakaŵa na mphamvu yakumvera, koma popanda mifano wakaŵecheskanga uthenga kwa iwo; koma kwa waphunzira wakwe yekha wakaŵa kutaluska zintu zonse. Ndipo wakuti kwa iwo pa siku yeneyo madzulo yakafika, Tiyeni tidutse ku ng'ambo. Ndipo akuleka khamu wanthu wakumtenga iye monga walikha mu ngalawa, ndipo ngalawa zina zilikha naye. Ndipo kunakhala mphepo yamkuntho yayikulu, ndi mafunde yalikugwera mu bwato, kweniso bwato linakalikudzazika. Nanga walikuba iye pa chigonero pa musana wa chombo chogona, ndipo wamudzutsa nanga wakunena kwa iye, Mlangizi, si chinthu kwa iwe kuti tikufwa? Nanga wauka, wakalipira mphepo nanga wakati ku nyanja, Theka, khala chete. Na mphepo yakaimira, na kukhalako bata yakuru. Ndipo wakati kwa iwo: Chiyani muli wamantha chomwecho? Ninga muli waka chikhulupiliro? Ndipo anachita mantha akulu ndipo anali kunena wina ndi mnzake kuti, Kodi uyu ndi ndani, chifukwa mphepo ndi nyanja zimumumvera?

5

Ndipo vakiza ku mbali ya nyanja mu charu cha va Gergesene. Na pakutuluka kwakhe mu ngalawa mwakufulumira munhu wakulawa na mzimu wauchinyengo wakakumana naye kutyolera ku manda, uyo wakali na kukhala mu manda, na palije munhu wakali na mphamvu yakumumanga na minyororo, chifukwa iye wakali wamangidwa kangakanyi na minyororo na zitsulo za miyendo, na minyororo yakali yasweka na iye na zitsulo za miyendo zakali zaphwanyika, na palije munhu wakali na mphamvu yakumugonjetsa; na pa usiku wonse na masana wakali mu manda na mu mapiri wakufuwula na kudzipweteka na mwala. Wakuwona Yesu kuchokera kutali, wakuthamanga na wakumugwadira, na wakulilira na lizgu likuru wakuti, Chiyani kwa ine na iwe, Yesu, Mwana wa Chiuta Wakuya-kuya? Nkhukupempha iwe kwa Chiuta, usandipute. Wakali kunena kwa iye kuti, Tuluka iwe mzimu wa usakuyera mu munthu uyu. Ndipo wakamufumba: Dzina lako ndi chiyani? Ndipo wakankha wakhamba: Legiyoni dzina lyangu, chifukwa tili vambinji. Ndipo anamukomba iye kwambiri kuti asatumize iwo kunja kwa dziko. Kwalikuba kuko khungu ya nguluwe yikulu yikulisya pafupi na phiri; na ziwanda zonse zikamupempha kuti, Titonge mu nguluwe, kuti tilowe mwa iwo. Na Yesu wakavalekera manyata. Na mizimu yakaipa yakali yatuluka yinalowera mu nguluve; na khamu linathamangira pansi pa mphepete kulowera mu nyanja; yakali pafupifupi zikwi ziwiri; na yakanamira mu nyanja. Ndipo walisa nkhungu

wabutuka ndi kukaŵiranga mu mzinda na m'minda, ndipo wanyamuka kuti wakawone chakachitika. Ndipo bafika kwa Yesu, ndipo baona uyo wakagwirwa na ziwanda wakhala pansi ndi kuvala ndi kukhala na nzeru zabwino, uyo wakakhala na legiyoni, ndipo baopa. Ndipo anakhalira kwa iwo anthu anawona monga zinachitika kwa munthu wakali na ziwanda ndi za nkhungu. Ndipo vanatumbuka kumupempha kuti achoke m'malire mwawo. Ndipo pakulowa kwake mu ngalawa, munthu wakugwira mazoka wanamupempha kuti akhale naye. Na nga wamusiya, koma wakuti kwa iye, Enda ku nyumba yako kwa awa ako, na uwauze vyose vya Mbuya wachitira iwe na kukuchitira chifundo. Na anacoka na anayamba kulengeza mu Dekapoli vyose Yesu anachitira iye, ndipo onse anadabwa.
Ndipo Yesu atawoloka mu bwato kachiwiri kupita ku mbali iyo, khamu yayi-khulu inasonkhana kwa iyo, ndipo anali pafupi na nyanja. Ndipo wakiza umo wa vakulongozgi va mu sinagogi, zina lake Jayiro, ndipo pakamuona wakagwa pa mapazi ghakwe ndipo wakamusumira kwene-kwene, wati kuti mwana wangu wamkazi mng'ono uli na vuto vyakukulu-kwene, kuti uze uzike manja ghako pa iye, kuti apulumuke na akhale na umoyo. Ndipo ananyamuka naye, ndipo khamu lalikulu linkamutsatira, ndipo linkamusindikizira. Nanga mkazi uyo wakaŵa mu kutuluka kwa mwazi vyaka khumi na viŵiri, nanga wakaŵa wakuvutika vyakuŵa vyinandi kwa asing'anga aŵinandi nanga wakaguliska vyakuŵa vyose vyakhe, nanga wakakhalanga wakuthandizika chara, kasi wakakhalanga wakuŵa wakuipa chomene, wakamva za Yesu, wakiza mu khamu kumbuyo wakakhora chivara chake; pakuti wakaŵa akulonga mwa mtima wake kuti

nga ndikhora chivara chake chara, ndikapulumuka. Na mwakafupa chitsime cha mwazi wake chayuma, ndipo yamanyana mu thupi wake kuti wachiritsa ku chivuthu. Ndi mwakufulumira Yesu wakuzindikira mwa yekha mphamvu kutyoka mwa yekha, wakutembenuka mwa gulu wa anthu, wakulonga, Ndani wakukhora zovala zangu? Nanga ophunzira ake yakali kukhamba kwa iye, Ukulola chigumba chikukupanikiza iwe, nanga ukulonga, Ndani wakukhomba wangu? Nanga wakali kuyang'ana-yang'ana kuti awone uyo wakazi wachitiridwa ichi. Mkazi uyo, wakuopa na kunjenjemera, wakudziwa zimene zachitika pa iye, anabwera na kugwa pansi pamaso pake na kumuuza choonadi chonse. Koma iye anati kwa iye, Mwana wanga wamkazi, chikhulupiriro chako chakupulumutsa, pita mu mtendere, ndipo ukhale wathanzi kuchokera ku matenda ako. Pakhali wake akulankhula, wakubwera kuchokera kwa mfumu ya mpingo wakulankhula kuti, Mwana wako wamkazi wamwalira. Chifukwa chiyani pakhali ukuvutisa mphunzitsi? Yesu wakamva mwakufulumira uthenga wukulongosoledwa wakati kwa mkulu wa msonkhano: Usatopa, khulupilira chabe. Na sanalekelera munthu aliyense kumtsatira nga Petro, Yakobo, na Yohane mlongo wa Yakobo. Nkhuwira mu nyumba ya mweniwake wa mpingo, na kuwona chipwirikiti, na akulira na kulira kwakukulu, na walowera wakati kwa iwo, Chichi mukukhala na chipwirikiti na kulira? Mwana uyu wakufwa kweni, koma wakugona. Nanga vakamucheka. Koma pakutulutsa wose, wakutola tate wa mwana na mayo wa mwana na wose wakuti naye, na kulowa kwakuti mwana wakugona, na pakukamula

chiwoko cha mwana wakumuwuza: talita, kumi; ichi chikuti pakutoloka, mwana wamkazi, nkhukuwuza iwe, imuka. Nanga mwanakazi wakang'onoko wakayimika nanga wakayenda; pakuti walikuba na vyaka khumi na viviri. Ndipo vakadabwa kudabwa kwakukulu. Ndipo anawalamula kwambiri kuti palibe munthu adziwe zimenezi, ndipo anati apatsidwe chakudya.

6

Ndipo wakatuluka kumulimo na kukiza ku dziko la makolo wake, ndipo vaphunzisi vake vakamutobera. Na Sabata pakuchitika watamba mu msonkhano kuwelenga, na ŵakuŵa ŵakumva wakaŵa na chidwi wakuti: Uyu zintu izi zichokera kwapi? Nanga uyu nzeru uyo wakapereka kwa iye, nanga mizimu yeneyi yakuchitika kudzera mu manja gha iye? Kasi uyu si msebenzi wa manja, mwana wa Mariya, ndi mchimwene wa Yakobo na Yose na Yuda na Simoni? Nanga alongo wakwe si vali uno kwa ife? Nanga vakali kukhozgeka mwa iye. Yesu wakawuza kuti, Mneneri sangalemekezgwe koma mu dziko lake, nanga pakati pa achibale ake, nanga mu nyumba yake. Nanga yakuti yakalemba kuko chinthu chili chose cha mphamvu kuchita, nga yakuti vang'ono vodwala vakuika manja yakachiritsa. Nanga wakadabwa chifukwa cha kusakhulupilira kwao. Ndipo wakazungulira midzi yonse kuzungulira akuphunzitsa. Nanga wakamuyitana wantu khumi na wawiri, nanga wakatoma kuwatuma wawiri wawiri, nanga wakawapha ulamuliro wa mizimu yaipa, nanga wakawalamula kuti

wasanyamule chinthu chili chonse mu njira nga si ndodo yekha, wala chikwama, wala mkate, wala ndalama mu lamba, koma wakumanga nsapato, nanga wasavale zovala ziwiri. Ndipo walikuti kwa iwo: Kwakuti mungalowe mu nyumba, mukhalepo mpaka mungachoke kuchokako; na wose wangakane kukulandirani namwe wangakane kukumvani, mukuchoka kuchokako, pukutani fumbi lakuti pasi pa myendo yanu kuti umboni kwa iwo; choonadi nkhukuti kwa inu, chikhala chosangalala kwa Sodomu kapena kwa Gomora pa tsiku la chiweruzo kuposa mudzi uja. Na pakutuluka banyake bakalengezera kuti bantu balape, na bakatulusa ziwanda zambiri, na bakapaka mafuta bantu badwala bambiri na kubachiritsa. Ndipo mfumu Herode wakumva, pakuti dzina lake linali litawoneka bwino, ndipo wakanena kuti Yohane wakubatiza wauka kufuma kwa akufa, ndipo chifukwa cha ichi mphamvu zikugwira ntchito mwa iye. Wina wakulongosola kuti ndi Eliya, wina koma wakulongosola kuti ndi mneneri monga mmoza mwa waneneri. Wakamva koma Herode wakati kuti, Uyo ine ndinadula mutu Yohane, uyu niye; iye wakayuka kuchokera kwa wakufa. Pakuti Herode mwini wake wakatumizga wanthu nakugwira Yohane nakumumanga mu ndende chifukwa cha Herodiya, mkazi wa Filipo mlongo wake, chifukwa wakamukwatira. John walikuti kwa Herod chifukwa si chiloledwa kwa iwe kukhala na mkazi wa mlongo wako. Koma Herodiya wakamukhala na chidani na wakafuna kumupaya, koma wakangolephera; pakuti Herode wakamuwopa Yohane, wakamanya kuti mwamuna wolungama na wopatulika, na wakamutchinjiriza, na wakamumva wakachita vintu vyavinji

na wakamumva na chisangalalo. Na pakuchitika zuŵa lakuti lili na mwayi wabwino, pamene Herode pamazuŵa gha kubadwa kwakwe wakapanga chakudya chamadzulo kwa anthu ghakwe ghakulu na kwa akazembe gha nkhondo na kwa anthu ghakutangilira gha ku Galileya, na pakunjira mwana wake wamkazi wa Herodiya na kuvina na kukondweska Herode na anthu ghose ghakuti ghali pamoza naye pa tebulo, mfumu yakuti yawuzgha msikana wakuti: Undipemphe chinthu chili chose chaukufuna, ninga ndikupatsa iwe. Na akalumbira kuti, Chilichonse chingundipemphe ndikhakupatsa, mpaka pakati pa ufumu wangu. Nayo wakutuluka wakambira amayi wakwe: Chiyani chindipemphe? Nayo wakati: Mutu wa Yohane Mubatizi. Ndipo walowa mwamsanga na changu kwa mfumu, wakapempha wakuti, Ndikufuna kuti undipatse mwamsanga pa mbale mutu wa Yohane Mubatizi. Na mfumu wakusuzgika kwambiri, chifukwa cha zilumbiriro na vanyakudya pamoza naye, wakakana kufuna kuikana. Mwakufulumira, mfumu inatumizga wakupha ndipo inalamula kuti mutu wake ubwereke. Ndipo wakagenda, wakamdula mutu m'ndende, ndipo wakabweresa mutu wake pa mbale ndipo wakaupereka kwa mtsikana, ndipo mtsikanayo wakaupereka kwa amayi wake. Na pakumva ophunzira wakwe, vakiza na vakunyamula thupi lakwe, ndipo vakulibika mu manda. Ndipo atumwi anasonkhana kwa Yesu, ndipo anamuuza zonse zya vakapanga na zonse zya vakaphunzisa. Ndipo wawalonga kuti, Bwerani inywe mwekha ku malo a chipululu, ndipo mupumuleni pang'ono, pakuti anthu akhali akubwera na kuuluka ambiri, ndipo nangwa kudya sanakhali na nthawi. Ndipo anaenda ku

malo gha chipululu mu bwato okha. Na vakuwona vene vakuluta, na vantu vanyake vakuwazindikira vene, na pamwendo kufuma mumajini ghose vakuthamangira pamoza penepo na vakufika pafupi vene na vakusongana kwa iye. Ndipo Yesu atakatuluka anaona khamu yakuru ya anthu ndipo anawachitira chifundo, pakuti anali ngati nkhosa zosakhala na mwenye, ndipo anayamba kuwaphunzitsa zinthu zambiri. Nanga kale ora zambiri yakachitika, vaphunzisi vake vakamwenera kwa iye vakulonga kuti, Chipululu nkhonde, nanga kale ora zambiri; valeke ivowo, kuti vakayenda mu minda na midzi zakuzungulira vagule kwa ivowo zinkwa; pakuti chakudya chavakugona kulibe. Koma wakayankha wakati kwa iwo, Mupeni iwo inyuwe chakudya. Ndipo wakumuwuza kuti: Tikagule mikate ya madenari mazana awiri tikawape kuti wadye? Koma wakati kwa iwo: Mukhala na mifupi mingati? Pitani mukawone. Ndipo pakumanya bakulonga: visanu, na visomba viwiri. Na wakawalamula kuti wakhalenge wonse m'magulu m'magulu pa udzu wakubiriwira. Ndipo vagona m'magulu m'magulu, ena zana zana, ena makumi asanu asanu. Nanga wakutola mikate isanu nanga isomba ziwiri, wakulola kumwamba, wakadalitsa. Nanga wakatyoka mikate nanga wakapeleka kwa ophunzira kuti wawike patsogolo kwa iwo, nanga isomba ziwiri wakaghawaniska kwa wose. Na vanadya vose na vakwanira, na vakanyamula videngu khumi na viviri vizuzura vya vikhwangwa, na vya visomba. Amuna walidya mikate walikha zikwi zisanu na chikwi. Kabili manyake wakakankhira vaphunziri vake kulowa mu ngalawa na kuwayendesa kwenika kumbuto ku Betisaida, mpaka

mweneco akamasule vanu; kabili pawasiyana navo wakagenda ku phiri kukapepha. Madzulo yakafika, chombo chakalivya pakati pa nyanja, nanga yekha padera. Ndipo pakuwona iwo kukhala kuvutika mu kuyendetsa, pakuti mphepo inayi yakutsutsana na iwo, ndipo pa mlondi wachinayi wa usiku wakubwera kwa iwo akuyenda pa nyanja, ndipo anafuna kuwapitilira. Koma iwo pakuwona iye wakuyenda pa nyanja, wakaganizira kuti ndi chiwanda, ndipo wakalilira; pakuti wose wakamuona ndipo wakavutika mu mtima. Na mwakamumoza wakaŵecheta pamoza na iwo na wakawauza iwo: muweni wukhali, ine ndili, musawope. Ndipo anakalowa mu bwato kwa iwo, ndipo mphepo inalekelera, ndipo anadabwa kwambiri koposa mu mitima yawo ndi kudabwa. Pakuti iwo sanazindikira pa mikate, koma mitima yawo inali yowuma. Ndipo atawoloka anakayenda ku dziko la Genesareti ndipo anakhazikika pomwepo. Na pakutuluka kwao mu ngalawa mwakuziwa, wakumuzindikira iwo, wakuthamanga mu chigawo chonse chakuzungulira chila, na wakutoma kunyamula anthu wakudwala pa mphasa kwakuli wakuwamva kuti ali kweneko; na kwakuli wakanjira mu midzi na mu mizinda na mu minda, mu misika wakuika anthu wakudwala, na wakumupempha kuti ngakhale chikope cha chovala chake wakhozge; na wonse wakumukhoze, wakupulumuka.

7

Nanga vakasonkhanika kwa mweneco vaFarisi na vamweneko

va valembi vakabwera ku Yerusalemu, nanga vakawona vamweneko va vaphunziri vake vakulya chikondwa na makora gha chizira, ichi chikutanthauza ghakusambika, vakawanenera. Pakuti vaFarisi na vaYuda vose, nga vakasambika makora ghavo na nkhonya, vakulya lepi, vakulimbikira chikhalidwe cha vakuru; nanga kuchokera ku msika, nga vakasambika lepi, vakulya lepi; nanga vili na vinango vinji ivyo vakalandira kuvilimbikira, kusambika kwa zikombe na ziphika na ziviya zya mkuwa na mabedi. Kenako vaFarisi na valembi vakamufumba kuti, Chifukwa chiyani vaphunziri vako vakulongosoka lepi malinga na chikhalidwe cha vakuru, kasi vakulya chikondwa na makora ghakusambika? Koma wakayankha wakatiwuzga kuti Yesaya wakalondola bwino makora na nyenye wanyenginyengi, mwakuti wakalembwa: wanthu awa mwa milomo wakunilemekezga, koma mitima yawo yili kutali na ine; koma wakunilambira pachabe, wakuphunzisga maphunziro malamulo gha wanthu. Mwaleka chakuwuza cha Chiuta pakuti mukugwira chikhalidwe cha anthu, kusamba kwa ziphika na zikho, na zinyake zofanana zotere zambiri mukuchita. Ndipo walikuti kwa iwo, Mwakoma bwino kunyoza malamulo a Chiuta kuti mukwanise kusunga miyezo yanu. Mose wakati: lemekeza tate wako na mayo wako; na uyo wakuyankhula yaipa tate kapena mayo afe na lufu; koma mwe mukuti: ngati munhu angati kwa tate kapena kwa mayo, korbani, nkhuli mphatso, chinthu chingakuthandizeni kuchokera kwa ine, na nkhangali mukumuleka kuti achite chinthu kwa tate wake kapena kwa mayo wake, mukuchita kuti mawu a Chiuta akhale wopanda mphamvu na chikhalidwe chinu chimene mwachiperekezera;

na vinthu vyakufanana vyakutere vyambirimbiri mukuchita. Ndipo wakuitanira gulu lonse la anthu anali kunena kwa iwo, Mwamvere wonse wane ndipo mwamvetsetse. Palije chinachake kuchokera kunja kwa munthu chikulowa mwa iye icho chingakwanise kumudetsa, koma vya vikulawa ndi vya vikulidetsa munthu. Ndipo pamene analowa mu nyumba kuchokera ku khamu la anthu, ophunzira ake anali kumumfunsa za mfanizo. Nanga wakati kwa iwo: Ivi na imi muli wosazindikira? Kasi mwakumvesesa kuti chinthu chosechose chikuchokera kunja chikunjira mu munthu chingalemere kumuchitisa kukhala wodetsedwa? chifukwa si kulowa kwake mu mtima, koma mu mimba, na kumatuluka mu chimbuzi, kutsuka vyakudya vyose. Wakati kuti, Icho chikutuluka mwa munthu ndicho chikumudetsa munthu. Pakuti kukhoma mwa mitima ya vanthu maganiziro ghaviipa ghakutuluka, uchigololo, uchifebe, wakupha, wakuba, wakufuna vyakuvya, viipa, chinyengo, uchifebe waukali, liso lakuipa, kunyoza, kudzikuza, upusa; vyose ivi viipa vikutuluka kukhoma na vikudetsa munthu. Nanga kuchokera kwenepo waima wanyamuka wapita mu malire a Turo na Sidoni. Na walowa mu nyumba, wakafuna kuti palije uyu amumanya, koma wakagomwa kusoka pakuwoneka. Pakuti mwanakazi wakumva za iye, uyo mwana wake wamkazi wakaŵa na mzimu wosayera, wakabwera wakaŵa pansi pa mapazi gha iye; koma mwanakazi uyo wakaŵa Mgiliki, Msyurofoinikiya pa mtundu; ndipo wakamupempha iye kuti achotse mzimu mu mwana wake wamkazi. Uyo na Yesu wakamuwuza kuti, Leka vana vakhutiswe choyamba, pakuti singa vyakubwera kunyamula

chikwi cha vana na kuphonyera mbwa zing'ono. Koma wakayankha na wakuti kwa iye, Inde, Mbuya; na mbwa zing'ono pansi pa tebulo zikulya tizilombo ta vana. Na wakuti kwa iye, Chifukwa cha mawu agha, pita; chiwanda chachoka mwa mwana wako wakazi. Na pakubwera ku nyumba yakwe, wakazha mwana waghonjeka pa bedi, na chiwanda chikali chatuluka. Ndipo kanyake atatuluka mu malire a Turo na Sidoni, anabwera ku nyanja ya Galileya pakati pa malire a Dekapoli. Na akuleta kwa iye munthu wakhongo wakhongo-kulankhula, ndipo akumupemphera kuti amuyikire chiwoko. Na wakamutola yeye kufuma ku chigumba pera yekha, wakaika zala zakwe mu makutu gha yeye, na wakamana mata wakakhora lulimi lwa yeye, na wakalola kuchanya kumwanya wakalira na wakamuwuza yeye: Efata, icho chikuti vululikeni. Na mwakamwene makutu gha wake ghinatseguka, na chomanga cha lilimi lake chinambuluska, ndipo wakayankhula bwino. Na wakawalamula kuti kwa wosaliyose walange, koma chomene iye wakawalamula kwa iwo, kwambiri kuposa wakalengezera. Na kupitilira muyeso bakaswigwa kunena, Wachita bwino vintu vyonse, na wakupangiska aba bagontha kumvwa na aba bagontha kuyankhula.

8

Mu mazuŵa gha pakutali pala, khumi ya ŵanthu ŵaŵinji ŵakhalanga na waka khala na chakudya, Yesu waŵilanga ŵaphunziri ŵakwe wakhalonga kwa iwo: Nkhukhuŵa chisoni

pa khumi ya ŵanthu, pakuti kara mazuŵa ghatatu ŵakhalanga na une na waka khala na chakudya; na nga nkhawatumizga ŵakudya ku nyumba zawo, ŵakhalema mu njira; pakuti ŵamwenge wa iwo ŵazizga kutali. Nanga vaphunzisi vake vakamuyankha kuti, Wina akalimbana kweni pano kukwaniska ava mikate mu chipululu? Nanga wakawafumba iwo: Muli na malofu yangapi? Iwo vakati: Saba. Ndipo analamula gulu la anthu kuti likhale pansi pa nthaka, ndipo atatenga zingwa zisanu ndi ziwiri, atathokoza, anazithyola ndipo anapereka kwa ophunzira ake kuti aike pamaso pa anthu, ndipo anaika pamaso pa gulu la anthu. Ndipo anali ndi nsomba zing'ono zochepa, ndipo mwazidalitsa anati nazo ziyikidwe pamaso. Vanadya ndipo vanakhutiswa, ndipo vanatola zosalira za timbali mu tidengu tisanu na tiwiri. Vaali vana va ng'anda zinai zinayi, ndipo wavalekela. Ndipo walowa msanga mu chombo pamoza na ophunzira ake, anabwera ku zigawo za Dalmanutha. Nanga Mafalisayo vakatuluka nanga vakayamba kujadilana naye, vakulonda kwa iye chizindikiro kuchokera kumwamba, vakumuyesa. Na walira mu mzimu wake wakuti, Chiyani mbuto iyi yikufunafuna chizindikiro? Nadi nkhunkhulupilira, nkhukuuzani, nga chizimu chizaperekedwa ku mbadwa iyi. Na wakusiya iwo, walowa mu chombo ndipo wakapita kavili. Ndipo anayiwala kutenga malofu, ndipo analibe mkate nawo mu bwato kupatula umoza. Na iye wakaŵa kuŵalamula wakuti, Muwone, mulole zumbi ya Mafarisayo na zumbi ya Herode. Ndipo bakaŵa kuganizirana wekha na wekha pakulonga kuti Tikulibe malofu. Nanga wakamanya Yesu wakati kwa iwo, Chichi mukuganizira chifukwa muli waka mikate? Muli

kusatamanya kale nanga muli kusazindikira? Kodi muli nayo mitima yanu yowumitsidwa pano? Muli na maso koma nkuwona, na muli na makutu koma nkumva? Nanga simukukumbuka? Pamene ndinakhagawula zingwa zisanu kwa anthu zvikhumi zvisanu, mwanyamula videngu vingati vyodzala na tivuzu? Vakumuwuza kuti: Khumi na viwiri. Lelo mwagawaniska zisanu na ziwiri kwa anthu zikwi zinayi, mwanyamula zitini zingati zizuzu za zigawo? Iwo vakati: Saba. Ndipo anali kunena kwa iwo, Kodi simukumvetsa mpaka lero? Nanga wakiza ku Betisaida. Ndipo vakamubwelera munthu wakhungu ndipo vakamupempha kuti amukhomore. Nanga wagwira dzanja la wokhala khundu, wamutuluska kunze kwa mudzi, nanga wakhomsera mu maso gha wakwe, wakika manja gha wakwe wamuuzga iye nga wawona chinthu. Nanga wakayang'ana kunthazi wakati, Ndikulola wanthu nga mitengo wakuyenda. Kenako kale waika manja pa maso gha kwe, na wamuchitiska kuti alole pamwamba. Wabwezeseka, na walola momveka bwino onse. Na wakatuma uyo ku nyumba yakhe wakuti, Usanjalowe mu mudzi, ndipo usawuze munthu wina mu mudzimo. Ndipo Yesu na vaphunzisi vake vakatuluka kupita ku midzi ya Kaisareya ya Filipo, ndipo panjira wakavafumba vaphunzisi vake kuti, Vanthu vakunena kuti ndine ndani? Iwo pa anayankha kuti, Yohane Mubatizi, wanyake Eliya, wanyake umoza wa waneneri. Nayo mweneko wakuti kwa iwo: Koma amwe mukuti ine ndili yani? Wakuyankha Petro wakuti kwa iye, Iwe ndiwe Kristu. Ndipo wawakalipira kuti wasalongere munthu aliyense za iye. Ndipo wakatamba kuwaphunziska kuti yakufunika Mwana wa Munhu kuvutika vintu vyakuji, na

kukanwa na vakulu na vapayiri vakulu na valembi, na kuphedwa, na pambuyo pa masiku matatu kuuka; ndipo wakayankhula uthenga wakuwona mtima. Na Petro wakamutola, wakayamba kumukhalipira. Koma wakatembenuka na kuwona waphunziri wakwe, wakalipira Petro wakuti, Pita kumbuyo kwangu, Satana, chifukwa ukulingalira zinthu za anthu, osati zinthu za Mulungu. Nanga wakuitana chikundi pamoza na vaphunzisi vake, wakatonga kwa iwo, Uyo ali yense wakufuna kundikongoze, akalikane yekha, nanga akanyamule mtanda wake, nanga akandikongoze. Uyo wakufuna kusungitsa mzimu wake, wakutaya uwo. Koma uyo wakutaya mzimu wake wekha chifukwa cha ine na uthenga wabwino, uyo wakusungitsa uwo. Kodi chizapindulira chiyani munthu nga apeza dziko lonse, ndipo ataye muzimu wake? Kapenya chiyani munthu angapereke chosinthana cha moyo wake? Pakuti uyo wakuti wachita manyazi ine na mawu yangu mu cibadwa ici cakuchita ugule na cakuchimwa, Mwana wa Munthu nayenso wachita manyazi iye wakati wiza mu ulemerero wa Tate wake pamoza na akazembe wakuyera.

9

Nanga wakulonga kwa iwo, Choonadi nkhulonga kwa imwe kuti kuli vamoza va ava pano vayimikira, vavo sivakalawa chifu cha kufa mpaka vaone ufumu wa Mulungu wakwiza mu mphamvu. Nanga pambuyo pa mazuwa sita Yesu wakatola Petro na Yakobo na Yohane na kuwakweza ku phiri yakutali yekha wao wekha;

nanga wakasanduka patsogolo pawo, nanga zovala zake zikakhala zikung'anima, ziyera kwene nga chiperembe, monga wosambizga zovala pa charu ngangathe kusambizga ziyera chomwecho. Na Eliya wakamoneka kwa iwo pamoza na Mose, na wakaŵa wakukambirana na Yesu. Na Petro pakulonga wakayankha wati kwa Yesu, Rabi, ndi chabwina ife tichale pano, na tipange matenti yatatu, imoza kwa iwe na imoza kwa Mose na imoza kwa Eliya. Ayi, pakuti wakamanyi vinthu vyakuŵecheta, chifukwa waŵa ŵamanyikha kwambiri. Ndipo chakachitika mtambo ukuphimba kwa iwo, ndipo yakabwera lizgu kuchokera mu mtambo likunena, Uyu ndi Mwana wangu wakondedwa, mumvere Iye. Na mwachangu vakalola kuzungulira vakawonanga mundu waka, koma Yesu yekha pamoza na vene. Pakulituluka kwakutali kwa phiri, wakawalamula kuti wasakawuze munthu uyu uyo wakawona, mpaka Mwana wa Munthu wangauka kufuma kwa wakufa. Ndipo anagwira mawu, vakukambirana pakati pawo kuti n'chiyani kuuka kuchokera kwa akufa. Ndipo iwo anali kumufunsa iye akunena kuti, Chifukwa chiyani alembi akunena kuti Eliya ndi yakufunika kubwera woyamba? Koma iye wakuyankha wakawauza kuti, Eliya ndithu wakubwera choyamba wakukonzanso vyonse, nanga vili bwanji vyakalembedwa pa Mwana wa Munhu kuti avutike vyakukhala vyakuvingi na kunyozedwa? Koma nkhukuuzani kuti na Eliya wafika, ndipo anachitira kwa iye zonse zinkafulira, monga zinalembedwa pa iye. Ndipo atabwera kwa ophunzira, waona chigumula chikuru chozungulira iwo, ndi akazembe wakukangana nawo. Mwakufulumira, gulu wose wakuwona iye

wakudabwa, ndipo wakuthamangira kukamlonjera. Na anafunsa amalembi kuti, Mukutsutsana chiyani pakati panu? Ndipo woyankha m'modzi wa mu gulu la anthu anati, Mphunzitsi, ndinabweretsa mwana wanga wamwamuna kwa inu, ali ndi mzimu wosatha kulankhula. Na paliponse pa ungamukakora, ukumugwetsa pansi, na ukupfumba thovu na ukugwedeza mano yakhe, na ukuuma. Ndipo nakhamba kwa vaphunzisi vako kuti vamutulutse, koma vakangaleka. Koma wakamuyankha wakati: Iwe cibadwa cakusakhulupilira, ndikhala nanu mpaka liti? Kufikira nthazi ndikhala ndikupilira inu? Mubwere naye kwa ine. Nanga vakamutola kwa iye. Ndi kumuwona mwakamodzi, mzimu unakumukwinjiliza, ndipo anagwa pansi nakupiringana uku akutuluka thovu. Nanga wakafumba tate ghwakwe: Nthazi zyakuti zingati ichi chikachitika kwa wakwe? Iye wakati, Kufuma pa ucheke. Ndipo nthawi zambiri wamuponya m'moto ndiponso m'madzi kuti amuphe, koma ngati ungathe kuchita chinachake, tithandize pochitira chifundo ife. Koma Yesu wakamuwuza kuti, Nga ukhoza kukhulupilira, vyose vikhozeka kwa wakukhulupilira. Na papo tate wa mwana wakafuwula na misozi wakatonga: Nkhundikhulupirika, Mbuya; ndithandizenge pa kusakhulupilira kwangu. Yesu pakuwona kuti khamu likuthanana, wakalipira mzimu wa usakanganika wakuuza, Iwe mzimu wa kububa na kusamva, ine ndikulamula, tula mwa wakwe na usakhazaso kuinjira mwa wakwe. Na wakafuwa na wakamugwedezga zambiri, wakatuluka, ndipo wakakhala nga wakufa, mwakuti wambiri wakulonga kuti wakufa. Koma Yesu wakamugwira dzanja wakamuimika, ndipo wakaimirira. Ndipo

atalowa m'nyumba, ophunzira ake anali kumufunsa paokha kuti, Chifukwa chiyani ife sitingathe kuchipirikitsa? Ndipo anati kwa iwo, Mtundu uwu ungatuluke chabe mu mapemphero ndi kusala chakudya. Nanga kuchokera kweneko bakatuluka bakapitira mu Galileya, nanga wakakhumba lepi kuti munthu ulizonse amanya; pakuti wakaphunziska baphunziska bakwe nanga wakabauza kuti Mwana wa munthu ukaperekezgeka mu manja ya banthu, nanga baka mupha, nanga pakupheka pa siku ya chitatu uka lamuka. Koma iwo vakamvesesa mawu, ndipo vakamuwopa kufumba. Ndipo anabwera ku Capernaum, ndipo ali m'nyumba anawafunsa kuti, Kodi munali kulankhulana chiyani m'njira? Koma iwo vakakhala chete, pakuti m'njira vakakambirana kuti ndi ndani wamkuru. Ndi wakukhala pansi wakuitana khumi na awiri ndi kukhamba kwa iwo, Nga munthu wakufuna kukhala wakutoma, adzakhala wa onse wakomaliza ndi wa onse mtumiki. Na pakulora mwana, wakamuyimiska pakati pawo, na pakulumbatira, wakawawuza kuti: uyo ngati umoza wa vana ngati ava akalandira mu zina lyane, ukulandira ine; na uyo ngati ine akalandira, si ine ukulandira, nambo uyo wakatuma ine. Yohane wakamuyankha wakuti, Mphunzitsi, tinawona munthu wina wakutulutsa ziwanda mu dzina lanu, uyo wakuti sangatikonzere ife, ndipo tinaletsa iye chifukwa chakuti sangatikonzere ife. Koma Yesu wakati, Musankhe kumuzibiska, pakuti palije munthu uyo angachite chizizwitso mu zina lyangu ninga angakwaniske msanga kunena vyaipa pa ine. Uyo wakuti sali wakutsutsana na inu, ali mbali yinu. Uyo pakuti angakupatseni inu chikho cha madzi mu dzina lyangu, chifukwa muli a Khristu, nadi nkhukuuzani inu, sangaluze

malipiro yakhe. Nanga uyo wakuputa m'maso umoza wa ŵanandi ŵa ŵakukhulupilira mwa ine, kwakubwera kwa iye kwene ngati mwala wa mphero ukulengezeka pa khosi yake nanga waponya mu nyanja. Na ngati chiwoko chako chikukuputa iwe, chidule; ndi chabwino kwa iwe kulowa mu umoyo uli wolumala, kuposa kukhala na mawoko ghawiri kuya ku Gehena, ku moto uwu usakazimika, uko phemba yawo sikufa na moto sukuzimika. Na ngati phazi yako yikukuputa iwe, yidumule; niwemi kwa iwe kulowa mu umoyo ulumala, kuluta kukhala na maphazi ghawiri ukuponyeka mu gehena, mu moto uwakuti uungasima, uko mbundu yawo yingafi na moto uungasima. Na nga diso lako likukukhomera, uliponya; ndi vyakuwemi kwa iwe kulowa mu umwenye wa Chiuta uli na diso limoza, kuposa kukhala na maso ghawiri na kuluta ku gehena ya moto, uko mbungo yawo yikufwa lepi na moto ukuzima lepi. Wonse pakuti azikwa mchere na moto, na nsembe yonse izikwa mchere. Mchere ndi wabwino umuna; koma nga mchere wakhala wopanda kuthwa, mungawukhweze bwanji? Mweneko na mchere mwa inu veni, na mweneko na mtendere pakati penu.

10

Nanga kuchokera kumeneko wakaimika wabwera mu malire a Yudeya kudzera ku tsidya lya Yorodano, nanga makamu wakasonkhana kachiwiri kwa iye, nanga monga wakazorera, kachiwiri wakawalemba. Na pakufika awo, Mafarisayo anali

kumufumba kuti, Kasi viloledwa kwa mwamuna kumusiya mkazi wake? Anali pakumumesa iye. Koma iye wakuyankha wakawauza kuti, Chiyani chimene Mose wakuamilirani? Koma iwo anati, Mose anapereka chilolezo chokulemba buku ya kupatukana na kumasula. Yesu pakulankha wakhamba kuŵawuza kuti: Chifukwa cha mitima yanu yoluma Mose wakulemberani lamulo ili; koma kuchokera pachiyambi cha chilengedwe Chiuta wakapanga ŵamuna na ŵakazi; chifukwa cha ichi munthu ŵakasiya tate wake na mayo wake, na ŵakakumana na mkazi wake, na ŵaŵiri ŵakakhala thupi limoza. Nkhondo yakuti vano nkhali vavili pa chanya, nambo thupi limoza; chinthu icho Chiuta wachilumaniska pamoza, munthu nangaleke kuchigawaniska. Na mu nyumba kanyakeso vaphunzisi vakamuphuzgha pa ichi, na wakati kuvene: Uyo wakakhalanga kumutaya mkazi wakwe na kukwatira winyake, wakuchita uchigololo pa uyo; na nga mkazi wakakhalanga kumutaya mwamuna wakwe na kukwatiwa na winyake, wakuchita uchigololo. Nanga vakamubwelera vana, kuti akwate vana vavo; lelo vaphunziri vakavakhalipira avo vakubwelera vana. Yesu paawona ivi wakakhumuka na kuwauza kuti, Lekani wana wize kwa ine, na musawakhankhani iwo; pakuti ufumu wa Chiuta ndi wa wanthu ngati awa. Nkhuni nkhukuuzani, uyo nga sangalandire ufumu wa Chiuta nga mwana, sangalowe mu iyo. Na wakukhumbatira iwo, wakawakomba wakuika manja pa iwo. Ndipo pakutuluka kwake mu njira, munthu m'modzi anabwera mwamsanga ndi kugwada pansi pamaso pake, ndipo anamufunsa kuti, Mphunzitsi wabwino, ndichite chiyani kuti ndilandire moyo wamuyaya? Yesu wakamuwuza kuti: Chifukwa

chiyani ukundikhuza wakuti ndine wabwino? Palije munhu wabwino kunze kwa Chiuta yekha. Uziwa malamulo, usachite chigololo, usaphe, usabe, usapereke umboni wabodza, usanyenge, lemekeza tate wako na amayi wako. Koma iye wakuyankha wakuti kwa iye, Mphunzitsi, izi zonse ndinasunga kuchokera ku unang'ono wangu. Yesu atamutala anamutemwa ndipo anati kwa iye, Chinthu chimoza chikukusowera. Ngati ukufuna kukhala wangwiro, pita, zonse zili nawe zigulitse ndipo uzipatse kwa osauka, ndipo udzakhala ndi chuma kumwamba. Ndipo bwera unditserere, wanyamula mtanda wako. Koma uyo wakakhumudwa pa mawu uyo, wakapita wakusuwisika, pakuti wakali na vinthu vyakuvya. Na pakulola kuzungulira, Yesu wakuti kwa vaphunzisi vake, Vali na ndalama vangalowa mu Ufumu wa Chiuta kuli na vuto vuli! Na vaphunzisi vakadabwa na mawu gake. Yesu wakayankha kanyake wakatonga kwa iwo: Vana, ndi viyowoyowo kuti avo vakulukhulupira pa chuma vilowe mu ufumu wa Chiuta; ndi vyoseka kuti ngamira yilowe mu liso la singano kuposa munthu wakuchita vilowe mu ufumu wa Chiuta. Koma iwo anali kudabwa kwambiri-kwambiri, akunena kwa iwo eni, Nanga ndani angakwanise kupulumusidwa? Atawayang'ana iwo, Yesu wakuti, Kwa anthu vyakulephera, kasi kweni kwa Mulungu, pakuti vyose vyakutheka kwa Mulungu. Petro anayamba kumuuza kuti, Ona, ife tasiya vyose na tikukutsatira. Yesu pakayankhula wakati, Nkhuyuwuzgani kuti palije munhu uyo wasiya nyumba kapena akulugwe kapena achimbugwe kapena tate kapena mayo kapena mkazi kapena wana kapena minda chifukwa cha ine na chifukwa cha uthenga wawemi, ngati sangalandire zana lero mu

nthazi iyi nyumba na akulugwe na achimbugwe na tate na mayo na wana na minda pamoza na mazunzo, na mu nthazi yikwiza umoyo wa muyaya. Vambuya koma vikhala vyakutoma vyakumalizira, na vyakumalizira vyakutoma. Vakhalanga mu njira vakakwera ku Yerusalemu; na Yesu wakhalanga wakuwayolola, na vakhadabwanga, na vakuwatsatira vakhaopanga. Na pakutola kanyake vana khumi na vawiri watondeka kuwaviska vintu vya kuchitika kwa yekha, kuti onani tikwera ku Yerusalemu na Mwana wa Munhu wakapereka kwa vapayiri vakulu na valembi, na wakamlanga kufa na wakamupereka kwa visi, na wakamuchenjera na wakamukwapula na wakamufwira mata na wakamubulaga, na pa tsiku la chitatu wakayimuka. Ndipo akusendela kwa iye Yakobo na Yohane, ana a Zebedayo, akunena, Mphunzitsi, tikufuna kuti chimene tingakupemphe muchichite kwa ife. Koma iye anawauza kuti, Kodi mukufuna ndikuchitireni chiyani? Koma iwo anati kwa iye, Patileni ife kuti umoza akhale ku dzanja lamanja lako ndi umoza ku dzanja lamanzere lako mu ulemerero wako. Yesu wakati kwa iwo: Mwakumanya lepi vyakuti mukupempha. Mungakhoza kumwa chikho chichi ine nkhukumwa, na kubatizwa ubatizo uwo ine nkhubatizwa? Iwo vakamuwuza kuti: Tikughumika. Yesu wakati kwa iwo: Kapu yikuti ine nkhukumwa mwakumwa, na ubatizo yikuti ine nkhubatizwa mwakubatizwa; koma kukhala kudzanja lamanja lyangu na kumanzere si changu chakupa, koma abo yikuti chakonzekera. Ndipo khumi aja atamva anayamba kukwiya chifukwa cha Yakobo na Yohane. Yesu wakaŵitana iwo wakawauza kuti: mukuziwa kuti ŵakuoneka kuti

ŵakuŵalamulira ŵanthu ŵa misanga ŵakuŵalamulira mwamphamvu na ŵakulu ŵawo ŵakuŵalamulira mwaulamuliro; koma si chomwecho chikakhala mwa inu, koma uyo wakafuna kukhala wamkulu mwa inu, akhala mtumiki winu, na uyo wakafuna kukhala woyamba mwa inu, akhala kapolo wa ŵanthu wose; pakuti Mwana wa Munthu wakiza kweni kuti atumikirike, koma kuti atumikire, na kupa mtima wake dipo m'malo mwa ŵanthu ŵakuŵa. Ndipo anakwiza ku Yeriko. Na pakutuluka kwakwe ku Yeriko na vaphunzisi vakwe na vanu vanyake, mwana wa Timayo Bartimayo wakhozya wakakhala pafupi na njira wakupempha. Ndipo atamva kuti ndi Yesu wa Nazarene, anayamba kufuula ndi kunena, Mwana wa Davide, Yesu, undichitire chifundo. Na vambirimbiri vakamudzudzula kuti akhale chete, koma iye wakafuwula chomene kwambiri, Mwana wa Davide, undichitire chifundo! Yesu atayimirira anakulonga, Muyitane. Ndipo anayitana munthu wakhunguyo ndi kumuuza kuti, Limba mtima, imirira, wakuyitana iwe. Iyo koma, wakutaya chivala chake, wakuyimika na kubwera kwa Yesu. Nanga wakuyankha Yesu wamuwuza kuti, Chichi ukufuna ndikuchitire? Koma wosalola wakamuwuza kuti, Rabi, kuti ndiwone nakambo. Ndipo Yesu wakamuwuza: Genda, chikhulupiliro chako chakuponya. Nanga pa cimo wakalola kunyanya, nanga wakamukonkha Yesu mu njira.

11

Nanga pawakafikira ku Yerusalemu ku Betifage na Betaniya ku phiri la mitengo ya azituni, watuma waphunziri wake wawiri nanga wakuwawuza kuti: Yendani ku mudzi uwu ukuwayangana namwe, nanga mwakanjira mwa iwo mwakupeza mwana wa mbunda wakumangika, uwu mundu wawaka wakukhalako; mwakamasura iwo mubwere nayo. Na nga mundu wuli akukuuzani kuti: Mukuchita chiyani ichi? Tambani kuti Mbuya wakufuna iyo, na mwakufulumira wamutuma kanyakeko kuno. Iwo vakagenda kumbali ndipo vakapeza mwana wa ng'ombe wamangidwa ku chitseko kunze pa msewu, ndipo vakulugula. Ndi vamwenga va vayimikira uko valikuvauzga kuti, Cinci mukucita mukulugula mwana wa mbunda? Koma iwo wakawuza kwa iwo monga Yesu wakalamula, ndipo wakawasiya. Na vakamutola mwana wa mbunda kwa Yesu, na vakavika zovala zawo pa iyo, ndipo Yesu vakhala pa iyo. Vambirimbiri vakatandaza zovala za iwo mu njira, vanyake vakatema ntavi za masamba kuchokera mu mitengo na kukazitandaza mu njira. Na ŵakutsogolera na ŵakutsatira ŵalilira pakulonga, Hosana! Wakomboledwa wakubwera mu zina lya Mbuya. Yakulogwa ufumu wukwiza mu zina lya Mbuya wa tate wathu Davide, hosana mu vyakuya chomene. Nanga Yesu walowa mu Yerusalemu nanga mu nyumba ya Mulungu, nanga wayang'ana vyose, madzulo kale wali, wafuma ku Betaniya pamoza na wa khumi na wiri. Na pa zuŵa lyakutsatira paŵatuluka kuchokera ku Betaniya ŵakhalira na njala; na paŵawona mtengo wa mkuyu kuchokera kutali ukhala na masamba, ŵakabwera kuti mwina ŵakawone chinthu mwa iwo; na paŵabwera pa iwo ŵakawona kanandi

koma masamba; pakuti nthazi ya nkhuyu yakaŵa si. Ndipo wakayankha wakati kwa iyo: Kweniso munthu wakudya cipatso cakuchokera kwa iwe mpaka muyaya. Nanga vaphunzisi vake vakamva. Kabili vakabwera kaso ku Yerusalemu; kabili Yesu wakalowa mu Tempele wakatoma kutulutsa vanya vakuguliska na vanya vakugula mu Tempele, kabili matebulo ga vanya vakusintha ndalama na vigoda vya vanya vakuguliska nkhunda wakavigwiska pansi, kabili wakakana kuti munhu unyake akazenge chinthu mukati mwa Tempele, kabili wakavimaniska wakuti kuvali: Kasi kakulembeka kuti nyumba yane yikakembekwa nyumba ya kupemphera kwa mitundu yose? Koma mwenga mwachita iyo chipinda cha wakuba. Na valembi na ma Farisayo na vapayiri vakulu vakamva, ndipo vakalondezga umo vingamuwononga, pakuti vakamutira chifukwa vanu vose vakadabwa na mafundisiro ghakwe. Ndipo pamene kudacedwa, ankatuluka kunja kwa mudzi. Nanga pawalutira m'mawa, wawona mkuyu wauma kufuma ku mizu yake. Na kukumbukira, Petro wakuti kwa iye, Mphunzitsi, ona! Mtengo wa nkhuyu uwo munautemberera wauma. Na kuyankha Yesu wakuti kwa iwo, Mulini na chikhulupiliro cha Mulungu. Nadi chakufunika nkhukuuzani kuti uyo wakuti angati ku phiri ili, Nyamuka na kuponya mu nyanja, na kwamba asakanganike mu mtima wake, koma angakhulupirire kuti vimene akunena vikuchitika, vikhala kwa iye vimene angati. Chifukwa ichi nkhukuuzani, vyose vimene mukupemphera na kukhumba, khulupilirani kuti mukulandira, na vikhala vyinu. Nanga pamene muyima mukupemphera, mukhululukire ngati muli na chinthu cha wina, kuti nayo Tate wanu wa kumwamba

akhululukireni zolakwa zanu. Ngati koma inu simukuleka, nangonso Tate wanu sadzaleka zolakwa zanu. Nanga wakabwera kanyake ku Yerusalemu; nanga palikuti wakuyenda mu Tempele, wakabwera kwa iye vapayiri vakulu na valembi na vagogolo nanga wakumuwuza: Mu ulamuliro wunji ukuchita vintu ivi? Nanga ndi ndani wakupeleka iwe ulamuliro uwu kuti uchite vintu ivi? Yesu wakuyankha wakawauza kuti, Neni nkhakumweni fumbo limoza, muyankhe neni, ndipo nkhakuwuzeni mu ulongozi wunji nkhukuchita vinya ivi. Ubatizo wa Yohane wakali kuchokera kumwamba kapena kuchokera kwa vanhu? Yankhani kwa ine. Ndipo iwo anaganizira kwa iwo veni akulonga, Nga tati, Kuchokera kumwamba, ati, Chifukwa chiyani nanga mwakakhulupirambo kwa iye? Koma tikambe, kuchokera ku wanthu? Vakali kukhowopa vanthu; pakuti wonse vakali kuchitira Yohane kuti wakali mneneri. Ndipo pakulamula bati kwa Yesu, Situkumanya. Nanga Yesu wakayankha wakuti kwa iwo: Nangonso ine sindikukuuzani kuti ndi mu ulamuliro wunji ndikuchita zintu izi.

12

Ndipo anayamba kuŵaŵechera mu ifaniso, Munthu anabzala munda wa mpesa ndipo anaika mpanda, ndipo anakumba chopsinyira vinyo, ndipo anamanga nsanja, ndipo anaupereka kwa alimi, ndipo anapita kutali. Nanga wakatuma mwanda kwa valimi mu nthazi yakuti alandire chipatso cha munda wa mpesa

kuchokera kwa valimi. Na vakamutola, vakamukwapula, ndipo vakamutuma wopanda kanthu. Ndipo kachiwiri wakatuma kwa iwo kapolo wina, ndipo uyo wakamuponyera mabwe, wakamuvulaza mutu, ndipo wakamutumapo atanyozedwa. Nanga kanyake watuma wina, ndipo wakumupha uyo. Nanga watuma wanyake ambiri, awa wakuwaguma, nanga awa wakuwapha. Kale nkhani umoza mwana wakuchita, wachikondi chake, watuma na iye wamaliro kwa iwo wakutonga, Akalemekeza mwana wane. Koma alimi awo, pakuwona iye wakwiza, wakambirana wekha wakuti, Uyu ndi wolowa cholowa. Bwerani timuphe, ndipo cholowa chikhala chathu. Na kutola, anamukoma iye na kumuponya kunze kwa munda wa mpesa. Chiyani nanga chakuchita mwini wa munda wa mpesa? Iye wakiza na kuwononga walimi awa, na kupa munda wa mpesa kwa wanyake. Nangwa mwawerenga ulembo uwu, libwe lyo vakanamira vanyakumanga, uyu wakhalira mutu wa khona; kuchokera kwa Mbuya wakhalira uwu, nayo ndi yodabwisa mu maso ghathu? Nanga vakafuna kumugwira, nanga vakawopa khamu; pakuti vakazindikira kuti wakaŵechera mfano uwo kwa iwo. Ndipo atamusiya, iwo akapita. Ndipo amatumizga kwa iye ena mwa Mafalisayo nanga Maherodiyano kuti amugwire mu mawu. Abo bafika bakunkhamba kuti: Mphunzitsi, tikuziwa kuti uli wa choonadi na ukulabadira wako si chinthu pa munthu uyu uyo yense; pakuti ukulangira kwako si kuyang'ana pa uso wa anthu, koma pa choonadi njira ya Chiuta ukulongosora. Vakati cakucitika kwa ife: Cili cakulekeska kupa msonkho kwa Kaisara na ayi? Tiperekenge kapena tisaperekenge? Koma wakamanya chinyengo chawu, wakati kwa iwo: Chifukwa

chiyani mukuniyesa? Mundibwereni denarius kuti ndione. Koma iwo vakabweresa. Nanga wakuti kwa iwo: chithunzi ichi na mawu agha ndi ya ndani? Iwo vakati: Wa Kaisara. Na kuyankha Yesu wakati kwa iwo, Perani zya Kaisara kwa Kaisara, na zya Mulungu kwa Mulungu. Ndipo wakadabwa pa iye. Nanga Masaduki wabwera kwa iye, wene wakuti kuuka kwa wakufa kwakuti kulibe, nanga wakumufumba iye pakulonga: Mphunzisi, Mose wakatulembera kuti nga mlongo wa munthu wina wafa nanga wasiya mkazi, nanga wana waleka, kuti mlongo wake atole mkazi wake nanga amuwusire mbeu mlongo wake. Choncho abale asanu na awiri nkhali achikulugwe. Nanga wakutoma wakatola mkazi, nanga pakaŵa kufa sanasiya mbeu. Nanga wakuchiwiri wakatola iye, nanga wakufa, nanga nangwi iye wakasiya mbeu. Nanga wakutatu chomwecho. Nanga vakamutola iyo vana va msanu na viwiri, nanga vakasiya mbeu. Wachiwemi wa wose, mkazi nayenso wakafwa. Mu kuzyuka ntheura, pakazyuka, akhala mkazi wa ndani mwa iwo? Pakuti vamuna asanu na viwiri vakhali nayo mkazi. Na kuyankhula Yesu wakawauza kuti, Kasi si chifukwa cha ichi mukulakwiswa, chifukwa mwakudziwa malemba nanga mphamvu za Chiuta? Pakuti wakuuka kuchokera kwa wakufa, nangwa wakwatira nangwa wakwatiwa, kasi wali nga wathunthumiwa wawo mu vyakuya. Koma pa nkhani ya wakufa kuti wanyamuka, kodi simunawerenga mu bukhu wa Mose, pa chigawo cha chitsamba, mmene Chiuta analankhula naye wakuti, Ine ndine Chiuta wa Abulahamu, Chiuta wa Isaka, na Chiuta wa Yakobo? Mulungu si wa wakufa, koma wa wamoyo; choncho inu mukulakwa kwambiri. Ndipo m'modzi wa alembi atabwera pafupi, atamva

iwo akukangana, ataona kuti anawayankha bwino, anamufunsa kuti, Ndi lamulo lanji la choyamba pa zonse? Yesu wakamuyankha kuti lamulo lyakutoma lya vyose ni: mva, Israeli, Mwami Chiuta wathu ndi Mwami umoza; na ukazatemwa Mwami Chiuta wako kuchokera mu mtima wako wose na kuchokera mu moyo wako wose na kuchokera mu maganiro gako gose na kuchokera mu mphamvu zako zose. Iyi ndi malangizo ghakwamba. Nanga yachiŵiri yofanana na iyi: ukhatemwa mnzako nga mwemwe. Palije lamulo lina ulikulu kuposa izi. Apo mlembi wakamuwuzgha kuti, Bwino, mphunzitsi, mwawamba pa choonadi kuti ndi umoza na palibe wina kunze kwake; na kutemwa kwake kuchokera mu mtima wose na kuchokera mu kumvesesa kwose na kuchokera mu moyo wose na kuchokera mu mphamvu zose, na kutemwa wakupi nga mwini wake ndi kwakukulu kuposa zopereka zose zotenthezeka na nsembe zose. Yesu atawona kuti anayankha mwanzeru, anati kwa iye, Suuli kutali na ufumu wa Mulungu. Ndipo palibe munthu analipitirizanso kulimba mtima kumufunsa. Ndipo wakayankha Yesu walikuti pakulongosola mu Ng'anda ya Mulungu, Kasi bwanji akalembesi akunena kuti Khristu ndi mwana wa Davide? Mwini pakuti Davide walandile mu Mzimu Wakupatala, wakuti Mbuya wakuti kwa Mbuya wangu, Khala ku dzanja lamanja langu mpaka ndiike adani ako pansi pa mapazi ako. Mwini wake cakuti Davide wakumuti iye Mbuya; na kufuma kweni mwana wakwe ali? Nanga vyantu vyakuvula vikamumvera waka na chisangalaro. Nanga wakaŵa kuwauza mu kuphunziska kwakhe: Muone kuchokera kwa akalembi ŵakufuna kuyenda mu ziwalo na malonjero mu

misika na zikhaliro zakutoma mu misonkhano na malo gha patsogolo mu zidyerero. Avo vakudya nyumba za amayi akufwa alume, na chifukwa cha kupemphera kwakutali, valandira chiweruzo chikuru. Ndipo Yesu watakhala pansi kuyang'anizana na chigonjetso chakuikamo ndalama, wakalolera mmene gulu la anthu likaponya ndalama za mkuwa mu chigonjetso. Ndi vazwinji valemera vakaŵa kuponya vazwinji, ndipo mfazi wamasiye waumphawi umoza wakuza wakaponya ndalama zing'ono ziŵiri, zimene ndi quadrans. Na pakuwayitana vaphunzisi vake wakawauzira: Nadi nkhukuwuzani chakuchitika kuti mchinji uyu waufumu uyu wakaponya vyakukwana kupita vose avo vakuponya mu chigonjetso; pakuti vose vakaponya kuchokera mu vyakukwana vyavo; uyu kumbali kuchokera mu umphawi wake wakaponya vyose ivyo akalivikho, umoyo wake wose.

13

Ndipo pakutuluka kwake ku Templo, mmodzi wa ophunzira ake anamuuza kuti, Mphunzitsi, onani miyala yakuti yotani ndi nyumba zakuti zotani. Nanga Yesu wakatola wakamuwuza: Uli kuwona izi nyumba zikulungwa? Kweni ibwe likasiyikenge pano pa ibwe limoza lyo likagwenge pasi. Na pachikhala yeye mu phiri ya mitengo ya maolivi palongolera pa Tempolo, Petro na Yakobo na Yohane na Andreya vakhamufumba yeye pachisepete, Tiuze ife liti zintu izi zikachitika, na chizindikiro nchiani pamene zintu izi zose zikakhalira kumalizika? Yesu

wakuyankha wakhala kuyamba kuŵaŵechera kwa iwo, Muŵone mwakuti wina wakuŵapotoza. Vambuya pakuti viza pa dzina lyangu vakulonga kuti ine ndili, na vambuya viza kuwapotoza. Pamene mukamva za nkhondo na mauthenga a nkhondo, musavutike, pakuti ndi chakufunika kuti zichitike, koma si kumapeto kwa zinthu. Pakuti dziko lidzayimirira dziko lina, ndi ufumu udzayimirira ufumu wina, ndipo kudzakhala zivomerezi m'malo osiyanasiyana, kudzakhala njala ndi zisokonekero. Izi ndi mayambiriro a ululu wa kubala. Muwoneni koma inu wekha. Pakuti ŵakakuperekani mweneko mu makhothi na mu misonkhano yawo ŵakakumenani, na pa ŵakulongozgi na ŵafumu ŵakakuyimikani chifukwa cha ine kuti muŵe umboni kwa iwo. Nkhani yabwino yikufunika kulengezedwa koyamba ku mitundu yose ya anthu. Koma akakulongosorani kuti akupelekeni, musadandaule m'mbuyomu zimene mulankhula, kapenanso kulongosola, koma chimene chikaperekedwa kwa inu mu ora limenelo, lankhulani chimenecho, pakuti si inu amene mukulankhula, koma Mzimu Woyera. Koma mlongo wakupereka mlongo wake ku rufu, na tate wakupereka mwana wake, na vana vakuyimikira makolo awo na kuwakoma. Ndipo mudzadedwa ndi onse chifukwa cha dzina langa, koma amene apirira mpaka kumapeto, iyeyu adzapulumutsidwa. Pamene mukawona chinthu chonyansa cha kuwonongeka chakambidwa na Danieli mneneri chikuyima pera pakuti chikuyenera kweni, uyo wakuwerenga amvetsetse, nyengo yeneyo ŵanthu ŵakuli mu Yudeya ŵathaŵire ku mapiri, na uyo wakuli pa denga wa nyumba asatuluke mu nyumba nangwi alowe kukatolera chinthu chochokera mu

nyumba yake, na uyo wakuli ku munda asabwerere kumbuyo kukatolera chovala chake. Woe kwa awo akukhala nanga mimba nanga akuyamwitsa m'mazuwa awo. Pemphani koma yakuti kuthaŵa kwanu kusakhale mu nyengo ya chisanu. Pakuti mazuŵa ayo akhala masautso, monga yayi anakhalako yotere kuyambira chiyambi chakulengwa chimene Mulungu analenga mpaka lero, na yayi yikakhalanso. Nanga Mbuya sakadafupikisa masiku, palibe thupi yonse yikadapulumusidwa, koma chifukwa cha osankhidwa amene anawasankha, wafupikisa masiku. Nanga pakenepo nga wina wakuti kwa inu, Onani, Khristu ali apa, kapena Onani, ali uko, musakhulupirire. Pakuti ŵakudzutsidwa ŵakuŵa ŵa Kristu na ŵaneneri ŵakuŵa, na ŵakupeleka zizindikiro na zodabwitsa kuti ŵapusitse, nga n'kotheka, ngakhale ŵasankhika. Inu mukuona, yonani ndakukuuzani kale vyose. Koma mu mazuŵa ghakoko, pambuyo pa masautso ghakoko, dzuŵa likhazima, na mwezi sukhapeleka kuwala kwakwe, na nyenyezi zikhakhala zikugwa kuchokera kumwamba, na mphamvu zili mu kumwamba zikhazunguziwa. Ndipo kenako ŵaliona Mwana wa Munthu akubwera mu mitambo na mphamvu zambiri na ulemerero. Nanga kanango iye ukatuma athenga wake nanga ukasonkhanitsa osankhidwa wake kuchokera ku mphepo zinayi, kuchokera kumwamba kwa charu mpaka kumwamba kwa thambo. Phunzirani fanizo kufuma ku mtengo wa mkuyu. Pamene nthambi yake yakhalanga yofewa na kuphulika masamba, mukudziwa kuti chilimwe chili pafupi; chomwecho na nyuwe, pamene mukuwona zintu izi zikuchitika, mukudziwa kuti wali pafupi pa zitseko. Ndikunenadi kuti choonadi,

generation iyi siingapite mpaka zinthu zonse izi zichitike. Kumwamba na dziko lapansi zidutsa, koma mawu anga sadutsa. Pa za tsiku lila kapena nthazi yila palibe wakudziwa, nangakhale amithenga mu kumwamba, nangakhale Mwana, koma Tate yekha. Onani, khalani makutu na kupemphera, pakuti simukuziwa nthawi yake. Monga munthu wapaulendo wakuleka nyumba yake na kupatsa akapolo ake ulamuliro, na kwa aliyense ntchito yake, ndipo kwa mlonda wa chitseko analamula kuti alondere. Chenjerani chifukwa; simukudziwa nthena mwini wa nyumba wakubwera, usiku wakuchedwa kapena pakati pa usiku kapena nthena nkhuku zikukuwira kapena m'mawa; mungakhale wakabwera mwadzidzidzi wakupezani mukugona. Zimene koma ndikunena kwa inu, ndikunena kwa onse, khalani tcheru.

14

Pasaka na Chikondwerero cha Mikate Ya Wosayikwa Chiwiliro kwalikuba pambuyo pa masiku ghawiri. Ndipo vakulu va vapayiri na valembi vakali kusakha mwakuti vangamukwata bwanji mu chinyengo na kumupaya. Koma vakaŵa vakulonga kuti, Kweni mu chikondwerero, mwina chisokonezo chikhaŵa pakati pa ŵanthu. Ndipo ali ku Betaniya m'nyumba ya Simoni wakate, pamene ali kutama, mkazi anabwera ali ndi chitsulo cha mafuta a nardi yeniyeni yodula kwambiri, ndipo ataphwanya chitsulocho, anathira mafuta pamutu pake. Kunali wina wakukhalira mkwiyo mwa iwo weni wakulonga,

Kuwonongeka uku kwa mafuta kwacitika pa ciyani? Yinali yakugoneka kuguliska uyu mafuta pa mtengo wa kupitilira mazana ghatatu a ma denari na kupeleka ndalama kwa vamphawi, ndipo vakamukalipira. Yesu wakati, Mumusiye; mukumupangira zovuta chifukwa chichi? Wachita ntchito yabwino kwa ine. Nthazi zonse pakuti ŵanthu ŵakulemala muli nawo pamoza na ŵeni, na nthazi zonse mukufuna mukhoza kuwachitira vyakubwera, koma ine si nthazi zonse muli nane. Chimene chikali ichi uyu wakuchita, wakatangilira kudzoza thunga langu mu kukwirira. Zoonadi nkhundikuuzani kwa inu, kwakuti ivi uthenga wambone uwu ukalengezgwa mu dziko lonse, na vimene wakupanga uyu ukanenedwa mu chikumbusko chake. Nanga Yuda Iskariyote, m'moza wa khumi na wawiri, wakapita kwa wapayiri wakulu kuti awaperekere Yesu kwa iwo. Iwo koma atamva anakondera, nipo anamulonjeza kuti amupatsa ndalama za siliva, nipo anayamba kufuna njira yakuti angamupereke bwanji pa nthazi yabwino. Nanga pa zuŵa lyakutoma lya buledi wangali yisiti, pamene ankapereka nsembe ya Paskha, ophunzira ake anati kwa iye, Kuti ukufuna titapita tikonze kuti udye Paskha? Nayo watuma wawiri wa vaphunzisi vake nayo wakuti kwa iwo: yendani mu msumba, nayo munthu wakukwanira nyuwe wakukhweza mbiya ya maji; mukongozeleni iyo, nayo pali pangalowe, mutini kwa mwene nyumba kuti mphunzisi wakuti: kuli chipinda changa chosangalira pali Pasaka pamoza na vaphunzisi vanga ndilye? Ndipo iye wakuoneskani chipinda chakumwamba chikuru chokongozedwa chokonzeka, mwenemo mutikonzere. Na vaphunziri vake vakagenda na kukafika mu msumba, ndipo

vakapeza monga wakaŵakambira, ndipo vakakonzeka Pasaka. Na madzulo pakuchitika, wabwera pamoza na wakhumi na wawiri; na pakulala pansi waka na kudya, Yesu wakati, Choonadi nkhukuuzani kuti umoza mwa inu wandipereka, uyo wakudya pamoza nane. Iwo vakayamba kukhumbika na kuwuza kwa iye umoza pa umoza, Singa ine? Nanga wina: kasi ine? Koma wakayankha wawauza kuti, Umoza mwa khumi na wiri, uyo wakuvyika pamoza nane mu mbale. Mwana wa munthu wakupita monga wakalembedwa za iye, koma zowawa kwa munthu uyo, mwa iye mwana wa munthu wakaperekedwa; kwakwiza kwa iye ngati sakabadwa munthu uyo. Pamene wakudya, Yesu wakatola chingwa, wakachidalitsa, wakachisweka na kuwapeleka, na wakati, Tolani, mudye, ichi ndi thupi lyangu. Ndipo wakutola chikho, wakutumikira wakhuta, wakapereka kwa iwo, ndipo wonse wakamwa mu chikho chake. Na wakati kwa iwo, Ici nci mwazi wangu wa cipangano cakupya, wakutikizgika pa vya vinji. Chakufunika nkhukuuzani kuti sindizamwanso chilengedwe cha mpesa mpaka tsiku lilo pamene ndizachimwa chatsopano mu ufumu wa Chiuta. Ndipo atamaliza kuimba nyimbo, anatuluka kupita ku phiri la mizaolivi. Na Yesu wakawauza kuti nyuwe wonse mwakugwa mu ine mu usiku uwu; pakuti yakalembeka, ndikhoma mwenuso na makolo yakamwazikana; koma pambuyo pa kuukiswa kwane ndikhakutongorani ku Galileya. Koma Petro wakamuwuza kuti, Ngakhale wonse ŵakugwa, ine sindingagwe. Na Yesu wakuti kwa iye, Nadi nkhukuti kwa iwe kuti iwe lero mu usiku uwu, tambala usanalire kawiri, udzandikhana katatu. Petro wakagamba chomene kwambiri:

Ngati ninga fwire pamoza na iwe, sininga kukane iwe. Mofanano nkhwi wonse walikuŵa. Ndipo wakafika kumalo ghakuti dzina lake ndi Gethsemane, ndipo wakaŵakambira ŵaphunziri ŵakwe kuti, Khalani pano mpaka ndikapemphere. Nanga wakatenga Petro na Yakobo na Yohane pamoza naye, nanga wakayamba kudabwika kwakukulu na kukhala na chisoni na kuwauza kuti: Moyo wangu uli na chisoni chakukulu mpaka imfa; khalani pano nanga mulindire. Na pawaluta panyake kang'ono wakagwa pa uso pa nkhongo, na wakapemphera kuti, nga chingakhale chotheka, nthawi iyi ipite kuchokera kwa iye, na wakati: Abba Tati, vyose vinotheka kwa iwe; chotsani chikho ichi kuchokera kwa ine; koma osati chinthu chine nkhufuna, koma chinthu iwe ufuna. Ndipo wakiza na kuwaphalira vali vagona, ndipo wakuti kwa Petro: Simoni, uli kugona? Mwalephera kukhala na mphamvu kuti mukhale mukupenya ora limoza? Khalani mulindile na kupemphera kuti musalowe mu kuyeswa; mzimu nadi wakulakalaka, koma thupi nadi lofooka. Na kavili wakachoka wakapemphera mawu yakufanana wakamba. Ndi kubwera wakawapeza iwo kale wakulala, pakuti maso awo wakulemezgeka, ndi wosadziwa chinthu choti walankhe kwa iye. Nanga wakiza ka katatu nanga wakuti kwa iwo: Mwagona chomene na kupumula? Wapita kutali; nthazi yakiza; onani mwana wa munthu wapereka mu manja ya achiŵi; imukani, tiyeni; onani uyo wakupereka ine wafika pafupi. Nanga mwakamalira, pakanali akukhulupirangabe, wakabwera Yuda Iskariyote, umoza wa khumi na wiri, nanga pamoza naye khamu yakukula yali na malupanga na ndodo, watumizgika kuchokera kwa vapayikulu

na valembi na vagogolo. Wakali wapereka kale uyo wakumpereka iye chizindikiro kwa iwo wakutonga, Uyo ndidzapsompsona, iye ndi uyo; mugwire iye na kumtola motetezeka. Na wakafika msanga, wakayandikira kwa iye n'kuti, Moni, Mphunzisi, ndipo wakampsomba. Koma iwo vakamkhazikira makhono ghawo na kumugwira. Umoza wa awo wakuyimirira wakokera lupanga wakantha kapolo wa mkulu wa ansembe na wakudula khutu yake. Yesu wakatola wakati kwa vwo, Mwabuka na mapanga na timbiri kukhala ngati nili wakuba? Iliyose zuŵa ninekhala nkhumbukha na mwe mu Tempolo nkhulongosola, na mwanigwira lepi. Koma kuti malembo akwanilitsidwe. Ndipo atamusiya, onse anathawa. Nanga mwana wa mwamuna uyo anamutsatira iye, wakuvala nsalu ya linen pa thupi lakusaula, nanga anyamata anakamugwira. Koma iye wasiya nsalu ya linen wamaliseche, wathawa kuchokera kwa iwo. Ndipo anamutenga Yesu kupita naye kwa mkulu wa ansembe, ndipo ansembe akulu onse na akulu na alembi anapita pamoza naye. Nanga Petro kuchokera kutali wakamukonkhera mpaka mukati mu bwalo wa mupayiri wamkulu, nanga wakali wakhala pamoza na atumiki nanga wakali kudziyotcha ku chiwunika. Vapayiri vakuru na khonsolo yose vakali kusakha umboni wa Yesu kuti vamuphe chifu, nanga vakalephera kupeza; pakuti vambirimbiri vakapereka umboni wabodza pa iye, nanga umboni ukaleka kufanana. Nanga vamoza vakulimbikira vakalonga unamaki pa iye vakulonga kuti ifwe tinawumvira iye akulonga kuti ine ndikaononga tempolo uyu wakupangika na manja nanga pa mazuwa matatu ndikapanga winyake usyo wakupangika na manja. Komanso

yayi chomwecho umboni wawo suwalikuba wofanana. Na wakaimika mkulu wa vasembe ku pakati wakafumba Yesu wakuti: Sukuyankhula chinthu? Kasi chiyeni awa vana vikuwombera umboni wakukanira iwe? Koma iye wakalilira ndipo sanayankha chinthu chili chonse. Kanyake mupayiri mkulu wakamufumba yomberi na wakamuti kwa yomberi: Iwe ndiwe Kristu mwana wa wakadalitsika? Koma Yesu wakati, Ine ndine, nipo muwona Mwana wa Munthu wakhala ku dzanja la manja la mphamvu na kubwera pa mitambo ya kumwamba. Koma mupayiri wamkulu atang'anya zovala zake akunena kuti, Cifukwa cani tikufunabe umboni? Mwamva zonse kunyoza Mulungu; kodi chikuwoneka wuli kwa inu? Yonseyo inamulanga kuti ndi wakuchita chifukwa cha kufa. Nanga vamoza vakatumbira kumulavira mata na kufumbata uso wakwe na kumukoma na kumuuza kuti: Losera kwa ife ndi yani wakukukoma iwe. Nanga atumiki banamumenya nkhondo. Na Petro pachikhala pasi mu bwalo, umoza wa wantchito wakazi wa mtumiki mkulu wakubwera, na pamene wawona Petro pachikhala kudzifundisa pa moto, wamulola chakuchita wati, Na iwe ukhala pamoza na Yesu wa ku Nazareti. Koma wakakana wachitiska, Sindiziwa nangwi sindimanya chinthu chako ukulonga. Ndipo wakatuluka kunze mu chipinda chakuŵalira, ndipo tambala wakalila. Na uyo mtsikana wamkazi wakuwona iye kavili, wakayamba kukhamba kwa vanu vakuyima apa kuti, Uyu ndi wakuchokera mwa iwo. Koma iye wakananso kukana. Na pambuyo pa kanandi kanyakeko vanthu vavo vakuyima vakali kukhamba na Petro: Nakaka uli umoza wawo; pakuti uli Mgalileya na kukhamba kwako kukufanana. Koma iye

wakayamba kulapa na kulumbira kuti Sindikumanya munthu uyu umene mukuŵecheta. Ndipo kuchokera ka wawiri tambala wakalilira. Ndipo Petro anakumbukira mawu amene Yesu anamuuza kuti, Musanakokere tambala kawiri, udzandikana katatu, ndipo anayamba kulira.

15

Pakacha, ŵakuluŵa ŵansembe pamoza na ŵakulu nanga ŵalembi, council yense, ŵakaviska counsel. Ŵakamanga Yesu, ŵakamnyamula nanga ŵakampereka kwa Pilato. Na Pilato wakamufumba iyo, Iwe uli Mfumu wa Vayuda? Koma wakayankha nakumuwuza: Iwe ukunena. Na vapayiri vakulu vakamunenera vyinandi, kasi mweneco wakayankha kachoko. Nanga Pilato wakamufunsanso wakuti: Sukuyankhula chinthu chili chonse? Ona zinthu zingati zikuukira pa iwe. Koma Yesu sanayankhulapo kanthu, mwakuti Pilato anadabwa. Malinga na chikondwerero, wakali kumasula kwa iwo mfungwa umoza amene wakali kupempha. Kunali koma uyo wakutchedwa Barabbasi pamoza na ophwanya ulamuliro wakumangidwa, iwo mwa chiwembu wakupanga wakupha. Na gulu la anthu likutaya fuwu, linayamba kupempha monga nkhale yakupangira iwo nthawi zonse. Pilate waayankha kuti, Kodi mukufuna ndimasule kwa inu mfumu ya Ayuda? Wakadziwa pakuti chifukwa cha nsanje, akuluakulu wa ansembe wakapereka uyo. Koma vapayiri vakulu vakasokonya chikumba kuti m'malo mwake awamaskire Baraba. Uyo koma Pilato wakuyankha kanyake

wakulonga kwa iwo, Chichi chomwe mukufuna ndichite uyo mukuti mfumu ya Ayuda? Ivo koma kavili vakalilira, Mukhomelereni pamtengo uyu. Pilato wakali kukhamba kwa iwo: Kasi wachita chiyani chaipa? Koma iwo vakafuwula kweniso chakuchita: Mupachikeni pamtengo! Pilate, pakufuna kukwaniska khamu, anamasula kwa iwo Barabbas, ndipo anapereka Yesu atamukwapula kuti apachikwe. Masoda awa wakamutola mkati mwa bwalo, wuli ndi praetorium, na wakayitana gulu lonse; na wakamuveka chovala cha purple na wakamuyika pamutwe wake korona ya minga yakulukwa, na wakayamba kumlonjera. Moni Mfumu wa Chiyuda; ndipo vakamumenya mutu wake na chingwe ndipo vakamufira mate, ndipo vakaika mabondo vakamugwadira. Nanga pamene vamuseka, vamuvula chovala cha purple nanga vamuvwala zovala zake, nanga vamutuluska kuti vamupachike. Ndipo iwo wakukakamiza wina Simoni Mkirenayo, wakudutsa pafupi wakubwera kuchokera kumunda, tate wa Aleksandero ndi Rufo, kuti anyamule mtanda wake. Ndipo anamtenga pamalo pa Golgotha, palo pali kutanthauza malo wa chigaza. Na vakapereka kwa iye kumwa vinyo vyakusanganiska na manemane, koma iye wakakana kulandira. Na wakamupachika pamtanda, wakugawana zovala zake, wakuponya chigawo pa izo kuti ndani atole chiyani. Kunali nthawi ya chitatu ndipo anamupachika pamtengo. Na lemba ya chifukwa chake yalikuba yalembedwa kuti, Mfumu ya Ayuda. Ndipo pamoza naye vakamukhomerera vanyakuba vaviri, umoza kudzanja lakudya na umoza kudzanja lakumanzere kwake. Nanga yakazuzika Malembero gho ghakuti: nanga wabalikwa pamoza na

vanyakuphula milawo. Nanga ŵanthu ŵakupitira pachiŵa ŵakutukana yeyo ŵakuzunguza mitu yawo nanga ŵakuti: Mayo, uyo wakugumula Tempolo nanga wakuyaka mu mazuŵa ghatatu, uzipuluske wekha nanga utuluske pa chitanda. Mofanana kuti, komanso vapayiri vakulu vakunyogodola kwa wina na wina pamoza na valembi vakulonga, Vamwi wakapulumusa, koma yekha sangakwanise kudzipulumusa. Kristu mfumu wa Israeli aike pasi nthazi lero kufuma pa chingwa, kuti tiwone na kukhulupilira mwakwe. Nanga ŵakuti ŵakapachikwa pamoza naye ŵakamuchitira manyazi. Pakuchitika ora ya sita, mdima wakachitika pa charu chonse mpaka ora ya vikhondi; ndipo pa ora ya vikhondi Yesu wakalilira na lizgu likulu wakuti: Eloi Eloi, lema sabakthani? Icho chikukhala chikutembenuzgika, Chiuta wangu Chiuta wangu, chifukwa chiyani wandisiya? Ndi vamoza va vakuyimirira pafupi vakumva vakulonga, Onani, wakuyitana Eliya. Umoza wakathamanga na kudzaza sponge ya viniga, wakuiwika kuzungulira na reed, wakamumwetsa iye kunena, Lekani tiwone nga Eliya wakubwera kumutsitsa. Koma Yesu wakalila mawu ghakulu, ndipo wakatuluka muuyo. Nanga chinsalu cha mu Nyumba ya Mulungu chakagawanika mu ziwiri kufuma kumwamba mpaka pansi. Centurion uyo wakuyimirira kutalika kwake pawaona kuti mwakutero wakulira nakupuma womaliza, wakunena, Chakuchitika, muntu uyu wakuliko mwana wa Mulungu. Kwalikuba na vakazi kutali kukhala kuyang'ana, mwa iwo kwalikuba na Mariya wa ku Magidala na Mariya amayi wa Yakobo wamung'ono na Yose, na Salome, avo wakamkonzera iye na kumutumikira iye pano walikuba ku

Galileya, na vamwe vazuwa avo vakwera pamoza na iye ku Yerusalemu. Nanga manyanya ghachikhala kale, pakuti yachikhala pa kukonzekera, yeni nkhuli zuŵa lya pa chifumu cha Sabata, Yosefe wakuchokera ku Arimateya waiza, mphembvu wa khonsolo wa ulemu, uyo nayeni mwini wachikhala pa kulindira ufumu wa Chiuta, walimba mtima walowa kwa Pilato nanga wapempha thupi la Yesu. Pilato wakagumuka nga wakufwa kale, na wakuitana musilikali mkulu wakamufumba nga wakufwa kale; na wakaziba kufuma kwa musilikali mkulu, wakapereka thupi kwa Yosefe. Na wagula nsalu, wamutsitsa, wamukulunga mu nsalu, ndipo wamuika mu manda amene analikuba akosedwa mu mwala. Kenako wagubuduza mwala pa chitseko cha manda. Koma Mary Magdalene na Mary wa Joses bakaona kuti wakayikidwa pati.

16

Sabata yakadutsa, Mariya wa Magadalena nanga Mariya wa Yakobo nanga Salome anagula visakasaka kuti akafika angamuzose. Na kwene-kwene mamawa wa tsiku limoza la sabata, wakwiza pa manda dzuwa litatuluka. Ndipo anali kunena kwa iyewo kuti, Ndani adzatigugunyiska mwala ku chitseko cha manda? Ndipo atanyamula maso, anawona kuti mwala unaviringika, pakuti unali wamkuru kwambiri. Na akalowa mu manda akaona mnyamata wakukhala ku dzanja lakumanja, wakuvala zovala zoyera, ndipo akadabwa kwene kwene. Koma wakukhamba kwa iwo, Musatengeke. Mukulonda

Yesu wa ku Nazareti uyo wakupachikwa. Wauka, siwuli uno. Wonani malo ghakuti wakamuika. Koma yendani mukawuze ophunzira wakwe na Petro kuti wakuyendela patsogolo inu ku Galileya, kuko mudzamuwona, monga anakuwuzani. Ndipo atatuluka anathaŵa kuchokera ku manda, anali ndi kunjenjemera ndipo anali ndi chisokonezo, ndipo kwa aliyense chinachake sanalakule, pakuti anali kuopa. Pakuuka m'mamawa wa tsiku la kwamba la sabata, waonekera kwa Mariya wa Magdalene, wakali watulusa ziwanda saba mwa iye. Uyo wakupita wakalongosola kwa iwo wakukhala naye, wakulira ndi kulila. Na avo vakumva kuti wakhala moyo na kuti wawoneka na yemwe, vakanamkhulupilira. Pambuyo pa izi, anaonekera kwa awiri mwa iwo wakuyenda mu chimango chinyake, pamene wakapita ku munda. Ndipo iwo atapita anakauzira ena otsalawo, koma sanakhulupirire nawonso. Pambuyo vagona iwo khumi na umoza, waonekera, na wakalipira kusakhulupirira kwawo na mitima yawo yolimba, chakuti iwo vaona iye waukitsidwa sivakhulupirira. Nanga anati kwa iwo, Mukayende mu dziko lonse, mukalengeze uthenga wabwino kwa chilengedwe chonse. Uyo wakhulupirika na kubatizidwa akapulumusidwa, koma uyo wakana khulupirira akaweruzidwa. Koma zizindikiro izi zidzatsatira iwo akhulupirira: mu dzina lyangu adzatulutsa ziwanda; adzalankhula zilimi zatsopano; adzanyamula njoka; ngakhale adzamwa chinthu chakupha, sichidzawapweteka; adzaika manja pa odwala, nayo adzakhala bwino. Mbuye ndithu, pambuyo pa kulankhula nawo, anakokerwa kumwamba ndipo anakhala ku dzanja la manja la Mulungu. Iwo koma akatuluka

akalengezga kwa nthazi zonse, Mbuya akagwiranga pamoza nawo ni kukhazikiska uthenga kwa zizindikiro zikawatsatira. Ndithu.

Uthenga Wambone wa Yohane

1

Mu chiyambi munalikuba Shoko, ndipo Shoko unalikuba kwa Chiuta, ndipo Chiuta analikuba Shoko. Uyu waali mu chiyambi kwa Mulungu. Zonse zinachitika kudzera mwa Iye, ndipo pasipanda Iye palibe kanthu nangapo ko kanachitika. Mwa Iye munali umoyo, ndipo umoyo unali kuwala kwa anthu. Na kuwala kukuwala mu mdima, ndipo mdima sukunakugwira. Kwalikuba mundu wakutumizgwa kuchokera kwa Chiuta, zina lake Yohane; uyu wakiza kuti achite umboni, kuti achite umboni pa chanya cha kuwala, kuti wose wakhulupirire kudzera mwa iye. Iye sanali uyo kuwala, koma kuti achitire umboni wonena za kuwala. Kunali kuwala chenecho chakuwala, chimene chikuwunikira munthu wonse ukubwera mu dziko lapansi. Wakalipo mu chilengedwe, na chilengedwe chidapangika kudzera mwa wakwe, koma chilengedwe chidamumanya ayi.

Anabwera ku zinthu zake, koma anthu ake sanamlandire. Koma wose waŵamupokera iye, waŵapera ulamuliro wa kukhala ŵana ŵa Chiuta, ŵakukhulupirira mu zina lake, ŵakuti siŵa kuŵelengeka kuchokera mu magazi, nanga kuchokera mu kufuna kwa thupi, nanga kuchokera mu kufuna kwa mwamuna, koma ŵaŵelengeka kuchokera kwa Chiuta. Nanga Mawu ŵakhala thupi nanga wakhala pakati pathu, nanga tinawona ulemerero wakwe, ulemerero nga wa Mwana yekhayekha kuchokera kwa Tate, wadzala chisomo nanga choonadi. Yohane wakuchitira umboni pamusana pa iye na wakufuwula wakuti: Uyu ndi uyo ndinanenanga, uyo wakwiza kumbuyo kwangu wakhaŵa patsogolo pangu, pakuti wakaŵa wakutoma kwa ine. Nanga mu kuzula kwakwe ifwe tonse tinalandira, nanga ubwina m'malo mwa ubwina; pakuti lamulo linalepezgeka kwa Mose, ubwina na choonadi vinalongosoka kwa Yesu Kristu. Mulungu palibe munthu wakuwona nthazi, koma Mwana wake yekhayo yemwe wakukhala mu chifuwa cha Tate, uyo wakulongosola. Ndipo uyu ndi umboni wa Yohane, pamene Ayuda kuchokera ku Yerusalemu anatumiza ansembe ndi Alevi kuti akamufunse kuti, Iwe ndiwe yani? Nanga wavomereza, nanga si wakana, nanga wavomereza kuti, Si ndili ine Kristu. Nanga vakamufumba: Chiyani nanga? Kodi uli Eliya iwe? Ndipo wakuti: Sindili. Iwe ndiwe muneneri? Nanga wakayankha, ayi. Vakati chomene kwa iye, Ndiwe ndani? Kuti tiperekenge yankho kwa vano vakatituma ifwe; chichi chikukamba pamusoro pako wekha? Wakati, Ine ndine mziwu wa wakufuwula mu chipululu, lungamizani njira ya Mbuya, monga wakatonga Yesaya muneneri. Na ŵanthu ŵakutumwa ŵakali kuchokera kwa

Mafalisayo, na ŵakamufumba iye na ŵakamuwuza iye, Chifukwa chiyani uli kubatiza, nga iwe si Kristu waka Eliya waka mneneri? Yohane wakayankhula kwa iwo wakuti, Ine ndimabatiza mu madzi, koma pakati pa inu wayima uyo inu simumuziba. Iye mwini ndi amene akubwera pambuyo panga, uyo wakhalako patsogolo panga, ndipo ine sindili woyenera kuti ndimasule chingwe cha nsapato wake. Izi zinthu zinachitika mu Betaniya kupita kwa Yorodano, uko Yohane unali kubatiza. Zuŵa lina linango Yohane wakuwona Yesu wakwiza kwa iye ndipo wakuti, Wonani mwana wankhosa wa Chiuta wakutola tchimo cha chilengedwe. Uyu ndi wakuti ndinanenera za iye, Pambuyo panga akubwera mwamuna uyo wakhala pamaso panga, chifukwa woyamba wanga anali. Nanga ine sindinamuzibe iye, koma kuti awonekere kwa Israeli, chifukwa cha ichi ndinabwera ine mu madzi kubatiza. Ndipo Yohane wakachitira umboni kunena kuti, Ndawona Mzimu kutsikira nga njiwa kuchokera kumwamba, ndipo wakakhala pa iye. Na ine sindikumumanya iye, koma uyo wakandituma kuti ndikabatize mu madzi, uyo wakandiwuza kuti, Pa uyo ukaona Mzimu ukukhululuka na kukhalira pa iye, uyu ndi wakubatiza mu Mzimu Woyera. Nane ndinaona ndipo ndalumbira kuti uyu ndi Mwana wa Mulungu. Zuŵa lakutsatira kanyake wakayimirira Yohane na vaviri va vaphunzisi vake, na wakatalira Yesu wakuyenda wakati, Mweneni mwana wankhosa wa Chiuta. Na vaphunziri vawiri avo vakumva pakulongera kwake, ndipo vakamutsatira Yesu. Wakatemuka na Yesu na wakalola iwo wakumukonkela wakati kwa iwo: Mukusaka chiyani? Iwo vakamuwuza kuti, Rabi (uyo

wakutanthauza wakuti Mlongozgi), Ukukhala kweni? Wakuti kwa iwo: Yizani na muwone. Vakiza chomene na vaona kuti wakhalanga kweni, na pamoza naye vakhalanga zuŵa lila; nyengo yali nga ya khumi. Anali Andrea mlongo wa Simoni Petro m'modzi mwa awiri amene anamva kuchokera kwa Yohane ndipo anamutsatira. Uyu wakusanga woyamba mlongo wake yekha Simoni na wakumuwuza: Tasanga Mesiya, uyo nkhuwu wakumasulira kuti Kristu; na wakumutola kwa Yesu. Yesu pakamuyang'ana wakuti kwa iye, Iwe uli Simoni mwana wa Yona, iwe ukhakutchedzgwa Kefasi, uyo ukutanthauziridwa Petro. Zuŵa lyakutsatira Yesu anafuna kupita ku Galileya, ndipo anapeza Filipo ndipo anati kwa iye, Unditsatire. Inali Philip kuchokera ku Bethsaida, mudzi wa Andrew ndi Peter. Philip wakupeza Nathanael ndipo wakumuwuza kuti, uyo wakuti Mose wakalemba mu mulawu na vaneneri, takumupeza, Yesu mwana wa Yosefe wakuchokera ku Nazareti. Nataneli wakamuwuza kuti, Kodi chintu chiwemi chingakhalepo kuchokera ku Nazareti? Filipo wakumuwuza kuti: Iza ukalole. Yesu anaona Natanayeli kubwera kwa iye na kwamba zakuti iye, Onani, uyu ndi Mwisrayeli wakamaka, mu uyo chinyengo chiri kulibe. Nataneli wakuti kwa iye: Ukundimanya ine kuchokera kweni? Yesu wakayankha na wakati kwa iye: Filipo asanakuyitire iwe, ukhali pansi pa mkuyu, ndinakuwona iwe. Natanayeli anayankha nati kwa iye, Rabi, iwe uli Mwana wa Mulungu, iwe uli Mfumu wa Israyeli. Yesu wakayankhula na wakati kwa iye: Chifukwa ndakuti kwa iwe ndinakuwona pansi pa mkuyu, uli kukhulupilira? Ukhawona vintu vikuru kupita ivi. Ndi wakuti kwa iye, Choonadi, choonadi, nkhukuti kwa inu,

kufuma lino muwona kumwamba kutseguka, ndi wathenga wa Chiuta wakwera ndi wakutsika pa Mwana wa munthu.

2

Kabili pa zuŵa lyakutatu ukwati wakachitika mu Kana wa ku Galileya, kabili amayi wa Yesu ŵalipo; na Yesu na ŵaphunziri ŵakwe ŵakaitangiwa mu ukwati. Vinyu litatha, amayi wa Yesu wakumuuza kuti, Alibe vinyu. Yesu wakuti kwa iye, Chiyani kwa ine na kwa iwe, mwanakazi? Nthawi yanga siikafika kanandi. Amayi wakwe wakukhamba kwa anthu akatumikira kuti, Chinthu chilichonse wakukhambirani, muchite. Kunali kumeneko mitsuko yamwala isanu ndi imodzi yoyimitsidwa molingana ndi kuyeretsa kwa Ayuda, yomwe inkasunga miyeso iwiri kapena itatu iliyonse. Yesu wakawauza kuti, Dzazani mbiya za maji na maji. Ndipo vakadzaza iwo mpaka pamwamba. Ndipo wakuti kwa iwo: Torani lero ndipo mupeleke kwa mkulu wa phwando. Nanga vakabweresa. Mpakuti mkulu wa phwando walawa madzi wakhala vinyo, na wakamanyanga kwakuti wachokera kuti; koma atumiki wakamanyanga, iwo wakatuta madzi. Mkulu wa phwando wakayitana mkwatibwi na wakamuwuza: Munhu wuliwosu wakuika vinyo wabwino kwamba, na wanthu wakhaledzera, mphezi vinyo wadoko; iwe wasungira vinyo wabwino mpaka nthazi lino. Iyi ndi chiyambi cha zizindikiro chimene Yesu anachita ku Kana wa ku Galileya, ndipo anaonetsa ulemerero wake, ndipo ophunzira ake anamukhulupirira. Pambuyo pa ichi, iye na amayi wakwe na

abale wakwe na ophunzira wakwe anatsikira ku Capernaum, ndipo anakhala kumeneko masiku angapo. Pasaka ya Ayuda yalikuba pafupi, ndipo Yesu wakakwera ku Yerusalemu. Ndipo wakapeza mu Nyumba ya Mulungu anthu wakugulisa ng'ombe na nkhosa na nkhunda, na osinthana ndalama wakhala pansi. Na pakupanga cikoti ca zingwe, wakatuluzgha wose mu Tempolo, nkhosa na ng'ombe, na wa wasinthanitsa ndalama wakawalira ndalama zawo pansi na matebulo wakawapiringanya, na kwa awa wakugulitsa njiwa wakati: Chotsani vizimu pano; musapange nyumba ya Tate wangu kukhala nyumba ya kugulitsa. Vaphunzira vake vakumbukira kuti valembedwa kuti, Changu cha nyumba yako chizandidya ine. Vakayankha choncho Ayuda ndipo vakati kwa iye, Chizindikiro chiyani chikutiwonetsa kwa ife chakuti zinthu izi zikuchita? Yesu anayankha na kuwauza kwa iwo, Muphwanye tempolo uyu, na mu masiku atatu ndidzamuyimikiza. Ayuda anati choncho, Templo uyu unamangidwa zaka makumi anayi na sita, ndipo iwe udzaukweza mu masiku atatu? Koma uyo walikuŵa pachiŵa cha chipembedzo cha thupi lake. Pamene chomene wakamuukisya kufuma kwa wakufa, waphunzira wakhe wakalumbukira kuti ichi wakalikamba, na wakakulupira malemba na mawu gha wakalikamba Yesu. Pamene anali mu Yerusalemu pa chikondwerero cha Pasaka, anthu ambiri anakhulupirira m'dzina lake, chifukwa ankaona zizindikiro zimene ankachita. Koma Yesu mwini wakagomezganga wekha kwa iwo chifukwa cha kumanya kwakwe wanthu wonse, na chifukwa wakagomezganga kusowa kuti munthu wina achitire umboni wa munthu; pakuti mwini wakamanyanga chinthu chili

mu munthu.

3

Kunali munthu wina wa Mafarisayo, dzina lake Nikodemo, mfumu wa Ayuda. Uyu wakeza kwa iye usiku na wamuuza kuti, Rabi, tikudziwa kuti wabwera kuzwa kwa Mulungu mphunzitsi, chifukwa palibe munthu wakukhoza kuchita zizindikiro izi zimene iwe ukuchita, ngati Mulungu sanakhale na iye. Yesu anayankha na kukhamba kwa iye, Nadi nadi nkhuwakhuwa kwa iwe, nga mundu si wakubadwa kuchokera pamwamba, si wakukhoza kuwona ufumu wa Mulungu. Nikodemu wakuti kwa iye, Munthu angakhoza bwanji kubadwa ali nkhalamba? Kasi wakukwaniska kulowa mu mimba ya amayi wakwe kamoza kakubiri na kubalika? Yesu wakayankha, Nadi nadi nkhukuwuzani, nga mundu wakubadwa kufuma mu madzi na Mzimu, wakuti wakugontha kulowa mu ufumu wa Chiuta. Chakubadwa kuchokera mu thupi ndi thupi, na chakubadwa kuchokera mu Mzimu ndi mzimu. Musadabwe chifukwa ndinakuuzani kuti, nkhofunika inu kubadwa kuchokera kumwamba. Mhepo ikuvuma kwakuti ikufuna, na mau ghakyo ukuwamva, koma uli kwene ukumanyi kwakuti ikuchokera na kwakuti ikupita. Ntheura nkhuli wonse wakuti wabadiwa mu Mhepo. Nikodemu wakayankha na wakuti kwa iye, Izi zingachitike umo? Yesu anayankha nati kwa iye, Iwe uli mphunzitsi wa Israeli nati zintu izi suzidziwa? Nadi nadi nkhukuuzani kwa iwe kuti chimene tikuziwa tikuchiyankhula,

na chimene tawona tikuchichitira umboni, koma umboni wathu simukuulandira. Ngati ndinakuuzani zinthu za pa dziko lapansi ndipo simukukhulupirira, bwanji ngati ndinakuuzani zinthu za kumwamba mudzakhulupirira? Na palije mundu wakwera mu kumwamba, koma nkhongo uyo wakuchokera mu kumwamba wakatsikira pansi, mwana wa mundu, uyo wakukhala mu kumwamba. Nanga Mose wakavikulira njoka mu chipululu, nenepo yakufunika kuti Mwana wa Mundu avikuliridwe, kuti uyo wose wakukhulupirira mwa iye asawononge ke, kasi akhale na umoyo wa kuyaya. Wenewo pakuti Mulungu wakundanga vyakuti wapeleka Mwana wakwe wakubadwa yekha, kuti wonse wakukhulupilira mwa iye asawononge ke, nambo akhale na umoyo wa chikondi chosatha. Ayi, pakuti Mulungu watumizga mwana wakwe mu charu kuti aweruze charu, nambo kuti charu chipulumusidwe mwa iye. Uyo wakukhulupilira mwa iye sakuweruzidwa, koma uyo wosakhulupilira kale waweruzidwa, chifukwa sanakhulupilire mu zina la Mwana wamodzi yekha wa Mulungu. Iyi koma ndi chiweruzo, chakuti kuwala kwabwera mu chilengedwe, ndipo anthu anakonda mdima kuposa kuwala, pakuti ntchito zawo zinali zoipa. Uyu wose wakuchita vintu vyakuipa wakudana lumuli na wakubwera kweni ku lumuli, kuti vinthu vyakuchita vyakwe vyasuke kuoneka; koma uyo wakuchita choonadi wakubwera ku lumuli, kuti vinthu vyakuchita vyakwe vyaoneke, pakuti vyachitika mwa Chiuta. Pambuyo pa izi, Yesu na ophunzira ake anabwera ku dziko la Yudeya, ndipo kuko anakhala nao na kubatiza. Yohane walikuba kubatiza ku Ainoni pafupi na Salimu, pakuti maji yalikuba yavuwa penepo, na

wanthu walikuba kukwiza na kubatizwa; pakuti Yohane walikuba asanayikidwe mu ndende. Chomwecho kwakachitika kufufuza pakati pa ophunzira a Yohane ndi Myuda wonena za kuyeretsedwa. Ndipo vakiza kwa Yohane na vakamuwuza kuti: Rabi, uyo wakaŵa na iwe kumweneko kwa Yorodano, uyo iwe wakapangira umboni, lola uyu wakubatiza na ŵantu wose wakuiza kwa iye. Yohane anayankha nati, Munthu sangakhoza kulandira chinthu chili chonse nga si chapereka kwa iye kuchokera kumwamba. Ivo mwekha inyuwe mukundiumbira kuti nakhamba, Sindili ine Kristu, kasi nditumwa patsogolo pa uyo. Uyo wakukwata mkwatibwi ndi mkwati; koma mnzakhe wa mkwati, uyo wakuyima na kumuwumviska, wakusangalala kwakusangalala chifukwa cha lizgu la mkwati. Chisangalalo cha wangu ichi chakwaniska. Uyo nkhukufunika kukula, koma ine nkhukufunika kukhala wanandi. Uyo wakubwera kuchokera kumwanya ali pamwamba pa vyose. Uyo wakuchokera pa charu ndi wa pa charu ndi wakukhamba kuchokera pa charu; uyo wakuchokera ku kumwamba wakwiza wakuvira pa vyose, ndi vyo waona ndi vyo wamva, ichi wakupangira umboni, ndi umboni wake palije munhu wakutola. Uyo wakutola umboni wakwe wasindikiza kuti Mulungu ndi weniweni. Uyo wakuti watumizga Mulungu wakhulonga mawu gha Mulungu, pakuti Mulungu wakupeleka Mzimu waka kweni kufuma mu chiyezho. Tate wakukonda mwana wake ndipo wamupatsa vyose m'manja mwake. Uyo ukhukhulupilira mu Mwana ukwete umoyo wa kuyaya, kasi uyo ukhukanira Mwana ngakuwona umoyo, kasi ukali wa Chiuta ukhukhalira pa iye.

4

Mpakuti Mbuya wakaziva kuti Mafalisayo wamva kuti Yesu wakupanga waphunzira wanandi na kubatiza kupita Yohane, ngakhale Yesu mwini wakali kubatiza lepi, koma waphunzira wakwe, wakaleka Yudeya na kuluta ku Galileya. Kunali kufunika koma iye kudutsa kudzera mu Samariya. Wakafika nkhumbwi mu msumba wa ku Samariya wawukemanga Sikari, pafupi na malo gho wakapereka Yakobo kwa Yosefe mwana wakwe; ndipo kwalipo chitsime cha Yakobo pamenepo. Yesu wakatopa kuchokera mu ulendo, wakakhala chomwecho pa chitsime; nyengo yinali nga ya saa sita. Mkazi wakubwera kuchokera ku Samariya kukatapa madzi. Yesu wakumuwuza: Ndipatse kumwa. Pakuti vaphunzisi vake valikwenda mumuzinda kuti vakagule vyakulya. Mkazi wa ku Samariya wakuti kwa iye, Nkhuli uli Myuda ukupempha kumwa kwa ine, ine ndili mkazi wa ku Samariya? Pakuti Ayuda wakugwiriskana na Asamariya ayi. Yesu wankhula nati wakuti kwa iye, Nga ukamanyi mphatso ya Chiuta, ndi ndani wakukambira kuti, Ndipatse kumwa, iwe ukanafunsira iye, ndipo wakapatsa iwe maji yamoyo. Mkazi wakumuuza kuti, Mwami, wuli na chikopa, ndipo chitsime nchakuya. Nanga ukupata kweni madzi ghamoyo? Kodi iwe uli wamkulu kuposa kholo wathu Yakobo, uyo wakatipela chitsime ichi, ndipo iye mwini wakamwa mu chitsime ichicho pamoza na ana ake na ziweto zake? Yesu wakayankhula na wakati kwa yake: Wonse wakumwa maji gha ichi wazakhalanganso na ludalo kanyake; koma uyo wakumwa

maji gha ine ndikazamupa yake, wazakhalanga na ludalo nakamoza mpaka muyaya, koma maji gha ndikazamupa yake, ghazakhalanga mwa yake chitsime cha maji ghakutumphapo mu umoyo wa muyaya. Mkazi wakuti kwa iye, Mbuya, ndipatireni madzi awa kuti ndisanyotenso nang'a kubweranso kuno kukoka. Yesu anamuwuza kuti, Pita ukaitane mwamuna wako ndipo ubwere kuno. Mkazi wakankha nati wakati: Ndili nangwi mwamuna. Yesu wakumuwuza kuti, Wachita bwino wakuti, Ndine waka mwamuna; pakuti wakhala na wamuna wasanu, na uyu wakuti uli naye vino si mwamuna wako; ichi chakuti wachiwamba ndi chakusimika. Mkazi wakuti kwa iye, Mbuya, nkhuwona kuti iwe uli mneneri. Makolo athu analambalira mu phiri ili, koma amwe mukuti mu Yerusalemu muli malo ghakuti nkhakuyenerera kulambalira. Yesu wakuti kwa iye, Mkazi, khulupilira kwa ine, chifukwa chikubwera ora pamene anthu sakupembeza Tate wala mu phiri ili wala mu Yerusalemu. Inu mwapembeza chimene musimanya ine, ife tipembeza chimene timanya, chifukwa chipulumutso chikuchokera kwa Ayuda. Koma ikwiza ora, na vino ndi, pamene walowololi weniweni wakulambira walambira ku Tati mu mzimu na unenesko, pakuti Tati wakufuna wotelewo walowololi wakumulambira mwene. Mulungu ndi Mzimu, ndipo awa akumulambira iye ayenera kumulambira mu mzimu na mu choonadi. Mkazi akuti kwa iye, Ndikudziwa kuti Mesiya akubwera amene akutchedwa Kristu; pamene adzabwera iyeyo, adzatilengezera ife zonse. Yesu wakumuwuza kuti, Ine ndine uyo wakukuyankhula nawe. Na pa ichi vakafika vaphunziri vake, ndipo vakadabwa chakuti wakaŵecheta na mkazi, koma

palije nkhonzi wakati, Chichi ukulonda, kapena chichi ukulongozga na yemwe? Chifukwa chako mwanakazi wakasiya mbiya yakwe ya maji na kuwuka ku mudzi, na wakati ku wantu: Bwerani muone munthu uyo wakaniwuzanga vyose vya nkhani nkhachita; kasi uyu ndi Khristu? Choncho anatuluka mu mudzi na anabwera kwa iye. M'nthawi yapakatikati, ophunzira anali kumumvetsa kunena, Rabi, dya. Koma iye anati kwa iwo, Ine ndili na chakudya choti ndidye, chimene inu simukuchidziwa. Ophunzirawo wakanena kwa wina na wina kuti, Kodi pali wina wamuletela chakudya? Yesu wakuti kwa iwo, Chakudya changu nchakuti ndichite chifuniro cha uyo wandituma na kuti ndimalire ntchito yake. Kasi nyamwe mukuti kuti pakali miyezi inayi nanga kukola kukwiza? Tamanyani nkhukuuzani kuti, kwezani maso ghinu na muone minda, chakuti ndi yera kwa kukola kale. Wakukolola wakulandira malipiro nanga wakusonga zipatso mu umoyo wa chikonzero, kuti uyo wakubyala nanga uyo wakukolola akondwe pamoza. Mu ichi mwa uyu nkhani yeniyeni ndi yakuti wina ndi wakubzala ndipo wina ndi wakukolola. Ine nakhutumani imi kukololera vimene imi simukagwira nchito yawo. Vamwenge vakagwira nchito, na imi mwalowera mu nchito yawo. Kuchokera mu mzinda uyo, Asamariya ambiri akhulupirira mwa iye chifukwa cha mawu a mkazi, amene anachitira umboni kuti, Anandiuza zonse zimene ndinachita. Nkhumbikho Asamariya anabwera kwa iye, anamupempha kuti akhale nao, ndipo anakhala uko masiku awiri. Nanga vambone kwene-kwene vakakulupilira chifukwa cha mawu ghakwe, nanga ku mkazi vakati kuti Tichikukhulupirangaso chifukwa cha mawu ghako; uwe wakwe

tikupilikene, nanga tikumanya kuti uyu ndi Mupulumusi wa chilambo Kristu chakweneko. Pambuyo pa mazuwa awiri anafulumira kuchokako na ananyamuka kupita ku Galileya. Iye mwini pakuti Yesu wakambira kuti mneneri mu dziko lake wakuwera nawo ulemu. Pamene anabwera ku Galileya, anthu a ku Galileya anamulandira, pakuti anaona zonse zimene anachita ku Yerusalemu pa chikondwerero, chifukwa iwonso anali atabwera ku chikondwererocho. Yesu wakiza nkhongo kwa Kana wa ku Galileya, uko wakapanga maji kukhala vinyu. Ndipo kwalikuba munthu wina wa ufumu, mwana wake wamuna walikuba na ulwazi mu Kaperenaumu; uyu wakumva kuti Yesu wafika kuchokera ku Yudeya kupita ku Galileya, wakaluta kwa iye na kumupempha kuti atsike na kuchiritsa mwana wake wamuna; pakuti walikuba pafupi kufa. Yesu wanena kwa iye chonecho, Nga simuwona zizindikiro na zodabwitsa, simukhulupilira. Wakukhala wa mfumu wakuti kwa iye, Mbuye, pitani pansi mwana wangu asanafe. Yesu wakamuwuza kuti: Uka; mwana wako wakukhala moyo. Na mundu wakulupsira mawu gha Yesu ghakamuwuzgira, na wakayenda. Kale pamene iye wakulitsikira, akapolo wakwe wakakumana naye na wakamuwuza wakuti, Mwana wako uli moyo. Chifukwa akazindikira kuchokera kwa iwo nthazi yomwe anali nayo zabwino kwambiri. Ndipo vakamuwuza kuti jilo pa ora wa msanu na wiri kuphya kwakusiya. Bambo anadziwa kuti mu ora iloyo, iyo Yesu analankhula kwa iye kuti, Mwana wako akukhala, ndipo anachikhulupirira iye ndi nyumba yake yonse. Ici kamo kachiwiri chizindikiro china chinapanga Yesu wakabwera kuchokera ku Yudeya kulowa ku Galileya.

5

Pambuyo pa vinathu ivi vinali chikondwerero cha Vayuda, ndipo Yesu wakapita ku Yerusalemu. Kuli dziwe mu Yerusalemu pa nkhola ya nkhosa, iyo yikutchedwa mu Chihebri Beteseda, yili na nsanja zisanu. M'malo mwakwe munali kugona chigulu chachikuru cha anthu odwala, akhungu, olumala, ndi ofota, akuyembekezera kusunthika kwa madzi. Mthenga pakuti pa nthawi anali kutsikira mu chidziwe, ndipo madzi anali kuvutika. Uyo wakuti woyamba kulowa pambuyo pa kuvutika kwa madzi anali kukhala waukhondo, kalikonse anali kugwidwa na matenda. Kunali munhu wina uko amene anali na zaka makumi atatu na zisanu na zitatu ali mu uleme wake. Yesu wakumuwona uyu wakulala pansi, na wakumanya kuti kale wakhala nthawi yaitali, wakumuuza, Ukufuna kukhala wathanzi? Munthu wodwala anayankhula kwa iye kuti, Mbuya, sindili ndi munthu kuti pamene madzi akuvumbuluka, andiponya mu chidziwe, koma pamene ndikubwera ine, wina akutsikira patsogolo pa ine. Yesu wakumuwuza kuti, Imika, nyamula phasa lako na uyende. Nanga mwakufulumira munthuwu wakhalanga wathanzi, nanga wakanyamula phasa wakhe nanga wakayendayenda. Kasi yakalivyo Sabata pa zuŵa uyo. Chonecho Vayuda vakulonga kwa uyo wachiziridwa kuti, Lero ndi sabata, sichiri chomveka kwa iwe kunyamula chigonero. Anayankhula kwa iwo, Uyo wakuchita ine waukhondo, uyo wandiwuza kuti, Nyamula phasa lako ndi kuyenda. Vakamufunsa cakuti, Ndani munthu uyo wakukuuzani

kuti, Nyamula mphasa yako ndi kuyenda? Koma uyo wachiziridwa sadaziwa kuti ndi ndani, pakuti Yesu wapita uchindere chifukwa cha chigumula chili mu malo mwenemo. Pambuyo pa zintu izi, Yesu wamupeza iye mu Tempulo ndipo wamuuza kuti, Ona, walamba wakhala. Usachitenge tchimo kavili, kuti chinthu choyipa kuposa ichi chisachitike kwa iwe. Munthu uyo wakachoka na kukalongosora kwa Ayuda kuti Yesu ndi uyo wakamupangira wathanzi. Nanga chifukwa ichi Ayuda anali kumuthamangitsa Yesu nanga anali kumufunafuna kuti amuphe, chifukwa anachita zintu izi pa sabata. Koma Yesu anayankha kwa iwo, Atate anga mpaka lero akugwira ntchito, nane ndikugwira ntchito. Chifukwa cha ichi, Ayuda anali kufuna kwambiri kumpha, chifukwa sanali kuphwanya Sabata chabe, koma anali kunenaso kuti Mulungu ndi Bambo wawo, ndipo anali kudzifanizira ndi Mulungu. Yesu wakayankha chomene na kuwauza kuti, Choonadi choonadi nkhukuuzani ine, mwana sangaghumike kuchita chinthu chilichonse kuzera mwa wakwe mwini, nga nga wakuona baba wakuchita. Zimene baba wakuchita, izo mwana naye wakuchita mofanana. Tate akukonda mwana na akulangiska kwa iye vyose ivyo iye mwini akupanga, na akalangiska kwa iye vinthu vyikuru kupita ivi, kuti imwe mukadabwa. Monga mwa bambo wakuyimika wakufa na kuwapeleka umoyo, chomwecho mwana wakupeleka umoyo kwa wose wakufuna. Pakuti Tati wakuwelengera munthu uyu wuli wonse iyayi, koma wapereka kuwelengera kwonse kwa Mwana, kuti wanthu wonse walemekeze Mwana monga iwo wakulemekeza Tati. Uyo wakuti wakulemekeza Mwana wakuti wakulemekeza Tati uyo wakatuma iye.

Nkhukuuzani chakusimika kuti uyo wakumvera mawu ghangu na kukhulupilira uyo wakandithuma ukwete umoyo wa chikondu, na ngakubwera mu chiweluzo, kasi wapitira kufuma mu lufu kulowa mu umoyo. Nadi nadi nkhukuuzani inu kuti nthazi yikwiza, na vino yili yapo, pamene wakufa wazamvera mau gha Mwana gha Chiuta, na wene wakumvera wazakhala na umoyo; mbuli Tati wakukwanira umoyo mwa yekha, ntheura wapatira na Mwana wakukwanira umoyo mwa yekha; na wapatira kwa yekha ulamuliro wakuchita chiweruzo, chifukwa ndi Mwana wa Mundu. Musadabwa ici, pakuti nthawi yikwiza mu imeneyo wonse wali mu manda wakauwira mawu ghakwe, na wakatuluka wali wakachita vyakuwemi ku kuzyuka kwa umoyo, koma wali wakachita vyakuipa ku kuzyuka kwa chiweruzo. Ninga nkhukwaniska ine kukora chinachonse kuchokera mwa ine wekha. Mbuli nkhuwumvera nkhuwuweruza, na kuweruza kwangu nkhukuwemi; pakuti sindikufuna chifuniro changu, kasi chifuniro cha Tati wakandituma. Ngati ine ndikulumbira za ine mwini, umboni wangu si weniweni. Wina ali uyo ukuchitira umboni wonkhulupirira ine, nanga nkhukudziwa kuti yeneko ndi yowona umboni uwo ukuchitira wonkhulupirira ine. Mwenemwe mwatuma kwa Yohane, na wakambira uchakaka; ine koma sindipochera umboni kuchokera kwa munthu, koma nkhuyowoya vintu ivi kuti mwenemwe mupulumusike. Uyo walikuba nyali mwamba wakutentha na kuwala, imi mwakufuna kusangalala kwa nthazi mu kuwala kwakwe. Ine koma ndili na umboni ukulu kuposa wa Yohane, pakuti ntchito zimene Atate anandipatsa kuti ndizimalize, ntchito zimenezi

zimene ndikuchita, zikuchitira umboni wonena za ine kuti Atate wandituma. Nanga Tati uyo wakandituma ine, mweneko wakambira za ine. Nanga mwawamvera lizgu lyakwe pa nthazi yiliyose nanga mwawamuwona chiwonekero chakwe, na mau ghakwe ngamuli nawo ghakukhalira mwa inu, chifukwa uyo wakamutuma uyo, uyu amwe ngamukumukhulupira. Mwakufufuza malemba, pakuti imi mukuganiza kuti mwa iwo muli na umoyo wa chikonzero; na iwo ndiwo akuchitira umboni wa ine; na imi ntimukufuna kuiza kwa ine kuti mukakhale na umoyo. Ulemekezgo kuchokera kwa wanthu sindiwulambira; koma ndinamanyani nyuwe kuti chikondi cha Chiuta mulibe mwa nyuwe wekha. Ine nkhiza mu dzina la tate wangu, nanga mukuti mukundilangira ine. Nga wina wiza mu dzina lake lakwe, uyo mudzamulangira. Mungakhoza bwanji imi kukhulupilira, pamene mukulandira ulemerero kuchokera kwa wina ndi mnzake, koma ulemerero wochokera kwa Mulungu yekhayo simukuwufuna? Musaganize kuti ine ndidzakuzengerezani kwa Tate. Wakuzengerezani ndi Mose, wakuti inu mwakhulupilira mwa iye. Ngati mwakulupilira Mose, mwakulupilira ine nangwi, pakuti uyo wakalemba za ine. Ngati koma simukukhulupilira malemba a uyo, kodi mudzakhulupilira bwanji mawu anga?

6

Pambuyo pa vintu ivi, Yesu wakaluta kupitilira nyanja ya ku Galileya ya ku Tiberiya; na vipinga vivinga vikamutobera,

pakuti vakaona zizindikiro zake zomwe wakachita pa vanthu valwara. Yesu anakuluta ku phiri, na uko anakhala pamoza na ophunzira wake. Pasaka, chikondwerero cha Ayuda, kunali pafupi. Chonecho Yesu wakweza maso na waona kuti wanthu wambirimbiri wakwiza kwa iye, wakuti kwa Filipo, Tizagule malofu kuti kuti wadye awa? Koma walonga ichi wakufuna kumuyesa, pakuti iye mwini wakamanyi vinthu vinkafuna kuchita. Filipo wakuyankha kwa iye, Mikate ya madinaryo mawiri mazana sikwanira iwo kuti aliyense wawo alandire chinthu chaching'ono. Umoza wa mu vaphunzisi vake wakuti kwa iye, Andreya mchanya wa Simoni Petro: Kuli mwana umoza pano, uyo wakukwata malofu asanu a barele na viswi viviri; koma vintu ivi ndi chiyani kwa vantu vanyake ivi? Yesu wakati, Muchitiseni vanthu vakhale pansi. Pakavili na manyasi yamakulungwa pamalo pala. Chonecho, vamuna vala vakakhala pansi, umo wawo unali pafupifupi zviuru zvisanu. Yesu wakatola mikate na wakutamanda, ndipo wakagawira waphunziri, na waphunziri wakagawira wantu wakutama pansi, chomwecho na nsomba mwakufuna kwakwe. Pamene anadzazidwa, anauza ophunzira ake kuti, Sonkhanitsani zidutswa zotsala, kuti pasakhale chinthu chingawononge ke. Choncho anaasonganizha nanga anadzaza zitonga khumi na ziwiri za zidutswa kuchokera mu zinkwa zisanu za barele zimene zinatsala kwa iwo anali adya. Anthu chifukwa chake, pakuwona chizindikiro chimene Yesu anachita, ankanena kuti uyu ndi mneneri weniweni wakubwera m'dziko lapansi. Jesus chifukwa chakudziwa kuti iwo akufuna kubwera na kumugwira kuti amuchite mfumu, anabwerera kachiwiri ku phiri yeye

mwini. Paufikira madzulo, vaphunziri vake vakatuluska kufika pa nyanja, na pavalowera mu ngalawa vakali kuyenda kupitilira nyanja kufika ku Kaperenaumu. Nanga mdima wali ukhala kale, nanga Yesu wali angabwera kwa iwo, nanga nyanja yali ikuyukiswa mphepo yikulu yikuwomba. Atakazembera choncho monga ma stades makumi ghawiri na vikhondi kapena makumi ghatatu, akaona Yesu wakuyenda pamwanya pa nyanja na wakuŵa pafupi na bwato, ndipo akachita mantha. Koma iye akuwauza kuti, Ine ndine, musaope. Vakafuna chonecho kumutola iye mu bwato, ndipo mwakafulumira bwato linakhala pa nthaka ilo vakagenda. Zuŵa lyakuŵalira ŵanthu ŵaŵakuima kunyambo ya nyanja ŵaŵaona kuti boti yinango yinandi yakaŵa kweneko nga yimoza yiyo ŵaphunziri ŵakwe ŵaŵanjira mwenemo, na kuti Yesu kakaŵa anjira pamoza na ŵaphunziri ŵakwe mu boti, kasi ŵaphunziri ŵakwe ŵenka ŵaŵanyamuka; kasi maboti yanango yakaiza kuzwa ku Tiberiya pafupi na malo pala paŵalira mkate Mwamuna paŵatumikira; ntheura ŵanthu ŵaŵaona kuti Yesu sakuli kweneko wala ŵaphunziri ŵakwe, ŵenewa ŵaŵanjira mu maboti na kuiza ku Kaperenaumu ŵakufuna Yesu. Ndipo paŵamuwona kunyakhe kwa nyanja, ŵamuŵuzga kuti, Rabi, waliko liti kuno? Yesu wakawayankhula na wakati, Nadi nadi nkhukuwuzani, mkhundifuna ine, kweni chifukwa mwawona zizindikiro, kasi chifukwa mwakudya mikate na mwakuta. Musagwire nkhani chakudya chikuwonongeka, koma gwireni nkhani chakudya chikukhalira mu umoyo wa muyaya, chimene Mwana wa Munthu wapeleka kwa inu, pakuti uyu Mulungu Tate wamusindikizira. Ndinati choncho kwa iye, Tichite chiyani

kuti tigwire ntchito za Mulungu? Yesu anayankha na kuwauza kuti, Ici nci ntchito ya Mulungu, kuti mukhulupilire mwa uyo wakutumizga. Vakamuwuza nkhondo kuti, Chifukwa chako ukuchita chiyeni chizindikiro kuti tiwone na tikukhulupirire iwe? Uli kukora ciyani? Makolo ghetu ghalya manna m'chipululu, monga chikalembedwa kuti, Chakudya chochokera kumwamba akawapatsa kuti chalye. Yesu wakulonga kwa iwo kuti, Nadi nadi nkhukuuzani kuti, si Mose wakupani buledi kufuma kumwamba, koma Tati wangu wakukupani buledi weniweni wakufuma kumwamba. Buledi wa Chiuta ndi umene ukutsikira kuchokera kumwamba ndi kupereka umoyo ku chilengedwe. Ndinati chonecho kwa iye, Mwami, patani buledi uyu nthazi zonse. Yesu wakati kwa iwo kuti, Ine ndili chingwa cha umoyo. Uyo wakwiza kwa ine ngakhalira njara, na uyo wakhulupirika mwa ine ngakhalira nyota maka yoseri. Koma ndinakuuzani kuti mwandiwona ine, koma simukukhulupilira. Vyose vyo Tati wakuŵa ine vikhiza kwa ine, na uyo wakuiza kwa ine nangamumusa kunja; pakuti nakhilika kuchokera kumwanya kweni kuti nchite vifuno vyangu, nambo vifuno vya uyo wakundituma. Ichi ndi chifuniro cha Bambo wanditumiza ine, kuti chonse cho wandipatsa ine ndisawononge mwa icho, koma ndidzaukitse icho mu tsiku lomaliza. Ichi nkhuli chifuniro cha wakutuma ine, kuti wose wakuwona Mwana na kukhulupilira mwa iye akhale na umoyo wa muyaya, ndipo ndidzamuukitsa ine pa tsiku lamaliro. Ayuda vakulongozgha chifukwa cha iye pakuti wakamba, Ine ndili mkate wakutuluka kuchokera kumwamba, na vakulonga, Si uyu ndi Yesu mwana wa Yosefe, uyo ife tikumanya tati wake na amai wake? Nanga

chomene uyu wakuti Ndakhuluka kuchokera kumwamba? Yesu anayankhula chifukwa chakuti, Musalilira wina na mnzake. Palibe munthu aliyense wakukwaniska kubwera kwa ine, nga Tate wakutuma ine wakukoka iye, nanga ine ndidzamuwuska iye pa tsiku lamaliro. Kuli kulembedwa mu vaneneri: na vose vazakhala vaphunzisidwa va Chiuta. Wose wakumvera kuchokera kwa Tati na kuphunzira ukubwera kwa ine; si chakuti munthu wawona Tati, kweni uyo wakukhala kuchokera kwa Chiuta, uyo wawona Tati. Nkhukuuzani chakusimika, uyo wakukhulupilira mwa ine wakhala na umoyo wa muyaya. Ine ndili buledi wa umoyo. Makholo ghinu ghalya mana mu chipululu na kwafwa; uyu ndi buledi ukhuluka kuchokera kumwamba, kuti munthu alye kuchokera kwa iwo na asafe. Ine ndili buledi wamoyo uyo wakagwa kuumba kumwanya; nga mundu uliose akalya kuumba mubuledi uwu, akazakhala mpaka muyaya. Nanga buledi uyo ndicho ndikakupa, nkhuni yanga ndi, uyo ndicho ndikakupa chifukwa cha umoyo wa pa charu. Ayuda anali kumalimbana wina ndi mnzake akunena kuti, Munthu uyu angakwanise bwanji kutipatsa nyama yake kuti tidye? Chonecho Yesu wakati kwa iwo, Nadi, nadi, nkhukuuzani, nga simukudya nyama ya Mwana wa Munthu na kumwa magazi ghakwe, simuli na umoyo mwa imwe veni. Wakudya nyama yangu na kumwa mwazi wangu ali na umoyo wa muyaya, na ine ndidzamuyamiska iye pa siku yamaliro. Pakuti nyama yangu ndi chakudya chenicheni, ndipo mwazi wangu ndi chakumwa chenicheni. Wakudya thupi lyangu na kumwa mwazi wangu wakukhala mwa ine, nane ndimakhala mwa iye. Monga Tate wamoyo mwandituma ine, ndipo ine

ndikukhala chifukwa cha Tate, chomwecho uyo wakudya ine nayenso adzakhala kudzera mwa ine. Uyu ndi buledi uyo wakuchokera kumwamba wakazikira pasi, si monga makolo ghinu vanadya manna na vakufwa. Uyo wakudya buledi uyu wakhala moyo kwamuyaya. Izi zintu anati mu msonkhano pamene akuphunzitsa mu Kapernaumu. Wambirimbiri mwa ophunzira wakwe, pakumva izi, wakuti, Wovuta ndi uyu mawu; ndani wakutha kumva? Koma Yesu wakudziwa mwa yekha kuti ophunzira wakwe wakudandaula za ichi, wawauza kuti, Ichi chikukupunthitsani? Ngati choncho muwona Mwana wa Munthu kukwera kumene analikho kale? Mzimu ndi wakukhala moyo, thupi silipindula kanandi, mawu ghakuti ine nkhuyowoya kwa inu ndi mzimu na moyo. Koma pali kuchokera mwa inu vamoza vavo vangakhulupirani. Yesu wamanyi kuchokera pachiyambi ninga vani vali vangakhulupilira na ninga ndani uyo wakampereka. Na walikuti, Chifukwa cha ichi ndalandira kwa inu kuti palibe munthu wakukwaniska kubwera kwa ine, nga Tate wangu wamupera. Kuchokera pa ichi, ambiri mwa ophunzira wakwe anabwerera kumbuyo ndipo sanayendenso naye. Yesu anauzga khumi na awiri kuti, Kodi nangamwe mukufuna kupita? Simoni Petro wakamuyankha chonecho: Mbuya, kwa ndani tizapita? Uli na mawu gha umoyo wa chikonzero; na ufe twakhulupilira na twamanya kuti iwe uli Kristu Mwana wa Chiuta wamoyo. Yesu wakavasankha iwo, Kasi ine sindinakusankha imi vakhumi na vaviri? Nanga kuchokera mwa inu umoza ndi satana. Wakati wakulongosora za Yuda wa Simoni Iskariyoti, pakuti uyu wakati kufuna kumupereka, ndipo ali umoza mwa khumi na wiri.

7

Ndipo Yesu anali kuyenda pambuyo pa zimenezi mu Galileya, pakuti sanafune kuyenda mu Yudeya, chifukwa Ayuda anali kufuna kumupha. Kunali pafupi chikondwerero cha Ayuda cha Misasa. Vakuru vake vakamuwuza kuti, Choka pano ukapite ku Yudeya, kuti vaphunziri vako vawone vinthu vyakuti ukuchita vyo ukuchitira; kweni palije munhu wakuchita chinthu mubisika nakukhumba yekha kukhala pachiwonekhero. Nga uli kuchita vintu ivi, udziwoneskenge ku charu. Nanga pakuti alongo wakwe wakakulupilira mwa iye. Yesu wakuti kwa iwo choncho, Nthawi yanga siiri pano, koma nthawi yanu iri yokonzeka nthawi zonse. Vyakuru vyakukwaniska kudana imi, koma une yakudana, umo une nkhumbira pa vyakuru ivi umo vinthu vyakuru vyake vyaipa. Inu pitani ku phwando ili, ine sindiri kupita ku phwando ili, chifukwa nthawi yanga sinakwanilitsidwe. Koma wakamala kuŵaŵechera izi, wakakhala mu Galileya. Pamene alongo ake anapita, pamenepo naye mwini anapita ku phwando, osati pachiwonekedwe, koma monga mu chinsinsi. Choncho Ayuda bakamusakha iye muchikondwerero ndipo bakati, Ali kuti uyo? Nanga kungungudira kwakukulu pamusana pa iye kwakhalanga mu vigulu. Vamoza vakali kukhamba kuti ndi wambone; vamoza vakali kukhamba, ayi, koma wakupusiska vanu. Komabe palibe munthu analankhula mwaufulu za iye chifukwa cha mantha a Ayuda. Kale phwando likakhala pakati, Yesu anapita ku templo ndipo anaphunzitsa. Ndipo Ayuda anadabwa akunena kuti uyu

wakudziwa mabuku bwanji osaphunzira Yesu wakaŵankha nthewi ŵakati kuwachiska na wakati: chiphunzitso changa si changa ine, koma cha uyo wakanditumiski ine; ngati munthu uli yense wakhumba kuchita chifuniro chake, ŵakamanya pa chiphunzitso, kuti chikuchokera kwa Chiuta kapena kuti ine ndikulongora kuchokera kwa ine mwini. Uyo wakuyankhula kuchokera kwa yekha wakufuna ulemerero wake yekha, koma uyo wakufuna ulemerero wa uyo waŵamutuma, uyu ndi weniweni, nanga kusakhala wolungama kulibe mwa iye. Kasi si Mose wakupani nyenye malamulo? Nanga palije umo wa mwa inu wakugwira lamulo. Nkhani yanji mukufuna kundipha? Khamu yakayankha nati, Uli na mzimu. Ndani wakufuna kukupha? Yesu anayankhula nati kuwauza iwo, Ntchito imoza ndinachita, nati nonse mukudabwa chifukwa cha ichi. Mose wapatsa inu jodula, si chifukwa chakuti chachokera kwa Mose, koma chachokera kwa makolo, ndipo mu sabata mukudula munthu. Ngati munhu wakutambira jando pa Sabata kuti lamulo la Mose lisakaswike, muli kundiputa chifukwa chakuti nakhomba munhu wose kukhala wathanzi pa Sabata? Musaweruze malinga na kuwoneka, koma weruzani chiweruzo cha chilungamo. Chonecho vamweneko va ku Yerusalemu vakulonga kuti, Kodi uyu si uyo uvakufuna kumuchita? Nanga onani ukulonga mu wukhali, nanga waka wakumuwuza chinthu chili chonse. Kodi akulongozgi anamanyana nakamoza kuti uyu ndi Khristu nakamoza? Koma uyu tikumanya kuti wakhala kuti, Kristu nkhondo paiza, palije umanya kuti wakhala kuti. Yesu wakafuwula chonecho mu Ng'anda ya Chiuta pakulongozga na kuti: na inyuwe mukumandiziwa, na mukuziwa kuchokera

kwine ndilichokera; na kuchokera kwa ine wekha sindibwera, koma ndi weniweni uyo wakanditumapo, uyo inyuwe simukumuziwa; ine ndimuziwa iye, chifukwa ndichokera kwa iye na iye wakanditumapo. Vakali vamufunafuna chifukwa kuti vamugwire, koma palije uyu wakabika chiwoko pa iye, chifukwa nthawi yake yinali yisanafike. Vambirimbiri koma kuchokera mwa gulu vakulupirika mwa iye, na vakulonga kuti, Kristu pamene akabwera, singa achite zizindikiro zambiri kuposa izi zimene uyu wachita? Mafalisayo vakamva chigulu chikuŋuŋudza pa iye vizintu ivi, ndipo Mafalisayo na vapayiri vakulu vakatuma vathandizi kuti vakamugwire. Yesu wanena chonecho, Nthawi yaying'ono ndikadakhalabe ndi inu, kenako ndikupita kwa wakutuma ine. Mudzandisakha koma simudzandipeza, ndipo kumene ndili ine, inyuwe simungathe kubwera. Vakali Ayuda vakati kwa vene vene: Kodi uyu wakupita kweni, chakuti ife sitimumwene? Kodi si ku kubalalika kwa Vagiliki ukufuna kwenda na kuphunziska Vagiliki? Ndi wani uyu mawu uwu wakamba wakuti, Mwakufuna ine na si mwakupeza, na uko ndili ine, imwe si mwakukhoza kubwera? Pa tsiku la maliro la chikulu cha chikondwerero, Yesu anayima na kuwa wakuti, Nga munthu wakuwa nyota, aze kwa ine na amwe. Uyo wakukhulupira mwa ine, monga chinalonga Mawu a Chiuta, mitsinje ya madzi yamoyo yikuyendera kuchokera mu mimba yake. Koma ichi analankhula za Mzimu umene iwo okhulupirira mwa iye anali kufuna kulandira, pakuti Mzimu Woyera kunalibe, chifukwa Yesu kunalibe kulemekeza. Vambuya choneko mu vanu vapati, pavamva mawu, vakati: Uyu ndi mneneri nakamaka. Vamwe vakati: Uyu ndi Kristu. Vamwe

vakati: Kodi Kristu wakuchokera ku Galileya? Kasi Mawu gha chakuti kuti mu mbuto ya Davide na kuchokera ku Betelehemu mudzi uwo, uko Davide wakalivyo, Kristu ukwiza? Kugawikana nkhondo kunakhalapo mu wanthu wakugumana mwa iye. Wina mwa iwo wakafuna kumugwira, koma palije uyo wakamubika manja. Choncho vathandizi vakabwera kwa vakuluvi vakulu na Mafarisayo, ndipo iwo vakawauza kuti, Ndi chifukwa chiyani simunabweretse iye? Vatumikira vakayankhula kuti, Palije wakambapo munthu monga uyu munthu. Vakayankhula choncho va Mafarisayo kwa iwo, Kasi na inyuwe mwasochezgwa? Kodi wina mwa akulongosola wakhulupilira mwa iye kapena mwa Mafarisayo? Koma chigumba ichi chikugomezga kusambira muwuso chili chosuzgwa. Nikodemu wakuti kwa iwo, uyo wakiza usiku kwa iye, umoza wakuchokera kwa iwo: Kasi muwuso wesu ukuweruza munthu, nga wamvera kuchokera kwa iye pafumu na kusambira chinthu chakuti ukuchita? Vakayankha na kumuwuza kuti: Kasi ndiwe nkhunkhabe ukhali wa ku Galileya? Fukulira na uwone kuti mneneri kuchokera ku Galileya wakagoloka waka. Ndipo aliyense anapita ku nyumba yake.

8

Yesu wakagenda ku phiri lya mitengo ya azituni; pa kusecha kwakwe wakabwera kanyake ku Ng'anda ya Chiuta, na vanu vyose vikabwera kwa iye; na wakakhala pasi wakaviphunziska. Valembesi na Vafarisayo vakutola mkazi wakugwiriwa pa

uchende, na kumuyimiska pakati vakumuwuza: Mphunzitsi, mkazi uyu wagwiriwa pa uchende pomwepo; na mu mulawu wathu Mose wakalamula kuti vakazi ngati awa vaponyedwe mabwe. Iwe nanga ukulonga ciyani? Koma iwo vakati ici vakulinga iye, kuti vakhole mulandu wakumupitilira. Koma Yesu wakakomoka pansi, wakalembanga na chala chake pa dothi. Koma iwo vakapitiriza kumufunsa, iye wakagoloka na kwamba kwa iwo, Uyo wakuleka chivi mwa inu woyamba aponye mwala pa iye. Ndipo kachiwiri anaweramira pansi nalemba pansi. Koma iwo vakamva vakhatuluka umoza umoza, kuyambira kwa vakulu, ndipo Yesu wakasigirika pamoza na mkazi uyo wakali pakati. Atanyamuka kanya, Yesu wakamuwuza: Mkazi, bali kuli? Palije uyo wakukondera? Ndipo wakati: palije uyu, Mwami. Yesu wakati: nangambo ine sindikulanda iwe; yenda na kufuma lero usachitenge vivi kavili. Kachiwiri nthewî kwa iwo Yesu analankhula akunena, Ine ndili kuwala kwa chilengedwe. Uyo wakutsatira ine ayi angayende mu mdima, koma angakhale na kuwala kwa umoyo. Mafalisayo vanati kwa iye, Iwe ukulumbira pa vyakwe wene; umboni wako si weniweni. Yesu wakayankhula na kuwauza kwa iwo, Ngakhale ine ndikulumbira za ine mwini, yeniyeni ndi umboni wangu, chifukwa ndidziwa kuchokera kwanike ndinabwera na kwanike ndikuluta. Inyuwe koma simukudziwa kuchokera kwanike ndikubwera kapena kwanike ndikuluta. Inu mukuweluza malinga na thupi, koma ine sindiweluza munthu aliyense. Nanga ivi nkhuwelenga nkhondo ine, uwelengi wane ndiwo wakuŵa, chifukwa sindikhali ndekha, koma ine nanga Tati uyo wakutuma ine. Komanso mu mulawu wanu

walembedwa kuti umboni wa anthu awiri ndi wowona. Ine ndili uyo wakuchitira umboni pamusana pa ine mwini, na Tati uyo wakunituma wakuchitira umboni pamusana pa ine. Vakali kunena chonecho kwa iye: Tati wako ali kuti? Yesu wakayankha: Nkhakudziwa ine nangamwe Tati wangu; mwakamanyanga ine, mwakamanyanga nangamwe Tati wangu. Mawu awa anawalankhula Yesu mu chisungiro cha ndalama, akuphunzitsa mu Templo, ndipo palibe munthu anagwira iye, chifukwa nthawi yake inali isanafike. Yesu wakulongosola kachiwiri kwa iwo chifukwa, Ine ndikuluta na inyuwe mwakufuna ine, na mwakufa mu chivi chinu. Uko ine ndikuluta, inyuwe nanga mwakukwaniska kubwera. Amayankhula choncho Ayuda, Kodi sali adzadzipha yekha, chifukwa akunena kuti, Kumene ine ndikuluta, inu simungathe kubwera? Na wakati kwa iwo, Mwe muli wa ku nsi, ine ndili wa ku manya. Mwe muli wa mu charu ichi, ine sindili wa mu charu ichi. Ndinati choncho kwa inu chakuti mufira mu vizivi vyinu, pakuti nga mwakakonda kusadikira chakuti ine ndili, mufira mu vizivi vyinu. Choncho vakamuwuza: Iwe uli yani? Yesu wakati kwa iwo: Chiyambi chenechi ndikunkhuwuzani nyuwe. Ndili na vyakuti vyambirimbiri pa za inu kukhulupilira na kuweluza, koma uyo wakutuma ine ndi wa choonadi, na ine zimene ndinamva kuchokera kwa iye, zimenezi ndikulalikira mu chilengedwe. Iwo vakamanya kuti Tate wakaŵaŵechera kwa iwo. Yesu wawalongora kuti, Pamene mwakweza Mwana wa Munthu, pamenepo mwamanya kuti Ine ndine, nanga kufuma mwa ine yekha sindichita chinthu, koma monga Tate wangu wandiphunziska, ichi ndicho ndikulongora. Nanga uyo

wakutuma ine ali pamoza na ine, Tate si wandileka ndekha, chifukwa ine nkhuchita zinthu zakukondweresa kwa iye nthawi zonse. Pamene analankhula zinthu izi, ambiri anamukhulupirira. Yesu wakaŵa kukhamba kwa Ayuda ŵakamukhulupira wakuti: Nga ŵanyamwe mukakhala mu lizgu lyangu, ŵanyamwe muli ŵaphunzira ŵangu nakaka, na mukamanya choonadi, na choonadi chikamupuluska ŵanyamwe. Vakamuyankha kuti, Ife tili mbewu za Abrahamu, ndipo sitinakhalepo akapolo wa munthu aliyense. Nanga bwanji ukunena kuti, Mudzakhala vafuma? Yesu wakawayankha iwo: Nadi nadi nkhukuwuzani inu kuti wulizonse wakuchita chivi mkapolo ndi wa chivi. Koma kapolo sakukhala mu nyumba kwa nthawi zonse, mwana wakukhala kwa nthawi zonse. Ngati chonecho Mwana akukumasulani, nakaka mwakhala omasuka. Ndikuluzga kuti muli mbewu ya Abrahamu, koma mukulondezga kunipha, chifukwa uthenga wanga sukulowa mwa inu. Ine nkhuyowoya vyakuti ine nkhuwona kuchokera kwa Tate wane, na inyuwe mukuchita vyakuti mwawona kuchokera kwa tate winu. Vakayankha na vakamuwuza kuti: Tate wathu ndi Abulahamu. Yesu wakawauza kuti, Muli wana wa Abulahamu, mukachita vinthu vya Abulahamu. Lero makora mukufuna ine kupha, munthu uyo choonadi kwa inu ndayankhula icho ndinamva kuchokera kwa Mulungu; ichi Abrahamu sanachita. Inyuwe mukuchita misebezi ya tate winu. Vakamuwuza chonecho kuti: Ife sitibadwa mu uchigololo; tili na tate m'moza, Chiuta. Yesu wakati kwa iwo, Nga Mulungu akaŵa tate winu, mukaŵa mukondela ine, pakuti ine ndinatuluka kwa Mulungu na ndabwera. Pakuti sindinabwere ndekha, koma

wakanditumawo. Chifukwa chiyeni mawu ghangu ninga mukugamanya? Chifukwa nkhongo mukugontha kuŵa mawu ghangu. Mwe muli kuchokera kwa tate wa Satana, na vikulakalaka vya tate winu mukufuna kuchita. Uyo wakali wakupha wanthu kuchokera pachiyambi, na mu choonadi wakali wangayima, chifukwa choonadi chikuli mwa iye; nthazi yakalankhula choonadi, wakulankhula kuchokera mwa vyakwe vyeni, chifukwa ndi wonama na tate wake. Koma ine, chifukwa nkhuyowoya choonadi, simunkhundikhulupirika. Ndi ndani wa mwa inu wakukhulupira ine pa vyakuti vya kulakwa? Koma nkhuni nkhukwamba chakusimika, chifukwa chiyani nyamwe nkhusimika ine? Uyo wakuchokera kwa Mulungu wakupikira mawu gha Mulungu; chifukwa ichi imwe nkhupikira si, chakuti kuchokera kwa Mulungu nkhuli si. Ayuda vakayankha choncho na vakuti kwa iye, Si makora tikunena ife kuti Msamariya uli iwe na mzimu waipa uli nayo? Yesu wayankhula, Ine nkhukukhala nacho chiwanda, koma nkhulemekezera Tate wane, na inyuwe mkhundinyoza ine. Ine koma sindifuna ulemerero wanga, kuli yemwe wakufuna ndi kuweruza. Ndikuluwira ndikuluwira, ngati munthu wina akasunga mawu ghangu, saukawona imfa mpaka muyaya. AJuda nenepo vakamuwuza kuti, Lero takumanya kuti uli na mzimu wakaipa. Abrahamu wakafa na vaneneri vakafa, na iwe ukuti, ngati mundu wakusunga mawu ghangu, ngakhalabe kulawa chifu mpaka muyaya? Kasi iwe nkhongo kuposa tate wathu Abulahamu, uyo wakafwa? Nanga vaneneri vakafwa; ukudzichita ndani iwe mwini? Yesu wakayankha: Nga ine ndikulemekeza yekha, ulemekezgo wangu nkhangali

chinachake; ali Tate wangu uyo wakuulemekeza ine, uyo umwe mukuti ndi Mulungu winu, nanga mwakamumanya iye; koma ine ndikumumanya iye. Nanga nga nkhati kuti sindimumanyi, ndikhala nga inu wonama; koma ndimumanyi na mawu ghakwe ndigagwiriska. Abraham kholo winu walikondwa kuti awone tsiku lyangu, ndipo wawona ndipo walikondwa. Chonecho Ayuda vakamuti kwa iye, Sukuli uli na zaka makumi asanu, nanga wamuwona Abraham? Yesu wakati kwa iwo, Nadi nadi nkhukuti kwa imwe, Abrahamu kusakhalapo, ine nili. Vakanyamula mabwe kuti vamuponyere. Yesu koma wakabisika, na wakatuluka mu Tempele wakadutira pakati pawo, na wakapitirira chomwecho.

9

Na akudutsa, anaona munthu wakhungu kuchokera kubadwa kwake. Ndipo ophunzira ake anamufunsa akunena kuti, Rabi, ndi ndani wakuchimwa, uyu kapena makolo ake, kuti abadwe wakhungu? Yesu anayankha kuti, Nangwa uyu walakola tchimo nangwa makolo akhe, koma kuti zintchito za Mulungu ziwoneke mwa iye. Ine ndikufunika kugwira ntchito za uyo wakundituma mpaka masiku yili, chifukwa usiku ukwiza pamene palibe munthu wakukwaniska kugwira ntchito. Nthawi yonse ndili mu dziko lapansi, ndine kuwala kwa dziko lapansi. Izi zintu wakatonga, wakalavula pansi na wakapanga dothi kuchokera mu malavi, na wakapaka dothi pa maso gha munthu wangalola na wakamuwuza: yenda usambire mu dziwe la ku Siloamu, lyo

likutanthauzika wakutumwa. Choncho wakapita na kusamba, na wabwera ali kuwona. Anansi nkhani ichi, na ŵakuŵona iye kale chakuti ŵalema ŵakali, ŵakati, Kasi uyu ndi ŵakukhala na kupempha? Vamwe vakali kukhamba kuti uyu niye; vamwe kasi vakali kukhamba kuti wakufanana naye niye. Uyo wakali kujova kuti ine ndine. Choncho anali kunena kwa iye kuti, Maso ako anatsegulidwa bwanji? Wakayankha uyo na wakhamba, Munhu wakuchemekezgwa Yesu wakapanga dothi na wakapaka maso yangu, na wakankhamba kwa ine, Enda mu dziwe ya Siloamu na usambire. Wakenda koma na kusambirako, nakhawona. Vakamuwuza chomene: Kodi ali kuti uyo? Wakuti: Sindikudziwa. Akulongozga iye kwa Afarisayo, uyo wakali wakupenya. Kunali sabata pamene Yesu akapanga dothi na kutsegula maso wakwe. Kape nkhongo Afarisayo nangamumuzga uli wakawonaso. Koma wakati kwa iwo: Wakavika dongo pa maso ghangu, ndinakhamba, na ndikhuwona. Chifukwa chako vamwe va Mafalisayo valikuti: uyu munthu nkhongo wakuchokera kwa Chiuta, chifukwa Sabata sakuyisunga. Wanyake walikuti: Kasi mundu wakuchimwa angakhoza bwanji kuchita zizindikiro zenezo? Nanga kugawikana kunali mwa iwo. Vakuti kwa mundu wakugontha kavilivi: Iwe ukuti chiyani pa yakuti wakugupula maso ghako? Koma iye wakati kuti ndi mneneri. Ayahudi nkhwakhulupirika pa uyo kuti wakalipofunika na wakabonasoska, mpaka pakaŵitana aŵazazi ŵa uyo wakabonasoska na kuŵafumba ŵakuti: uyu ndi mwana winu, uyo ŵamwe mwakuti wakaŵeleka wakalipofunika? Kasi nanga lero wakuwona? Makolo ghakwe ghakawayankha na kuwatila:

tikumanya kuti uyu ndi mwana witu na kuti wabadiwa wakhungu; koma lero nkhuwona tikumanya kweni, na ndi ndani wakamugumulira maso ghakwe ife tikumanya kweni; iye wali na vyaka, mumufumbe iye, iye akalankhula za iye mwini. Izi analankhula akholo akhe, chifukwa ankaopa Ayuda, pakuti kale Ayuda anagwirizana kuti, ngati munthu aliyense avomereza kuti ndi Khristu, achotsedwe mu mpingo. Chifukwa ichi makolo ake anati, Ali na msinkhu, mufunse iye. Vakamuwira uyu mundu uyo wakali wakhozya kuchokera ka wawiri, na vakamuwuza, Pa ulemekezgo kwa Chiuta, ifwe tikuziwa kuti mundu uyu ndi wochimwa. Anayankha chifukwa uyo nati anati, ngati ndi wochimwa sindikudziwa, chimodzi ndikudziwa kuti ndili wakhungu, tsopano ndikuona. Vakamuwuza kanyake: Wakuchitira chiyani kwa iwe? Wakugula wuli maso ghako? Wakawayankhula iwo: Ndinakuwuzani kale, nanga mwakamvera pa; chichi mukufunaso kumva? Kasi na nyuwe nkhukufuna kukhala vaphunzisi vakhe? Vanamtukana iye na kunena, Iwe uli mphunzitwa wa uyo, koma ife tili vaphunzitwa va Mose. Ife tikudziwa kuti Mulungu walankhula na Mose, koma uyu sitikudziwa kuti wachokera kuti. Munthu wakayankha na kuwauza kuti, Ichi nchidabwisa chomwe, chakuti imwe nkhumanya kuchokera kwakuti wali, koma wakagumula maso wangu. Tikudziwa koma kuti Mulungu sakumva anthu ochimwa, koma ngati munthu ali wopembedza Mulungu ndi kuchita chifuniro chake, uyu akumva. Kuchokera kalekale sichinamveka kuti wina wakwaniska maso gha munthu wakhungu wakabadwa. Ngati uyu wakali kwabula kuchokera kwa Chiuta, wakali kwabula kukhoza kuchita kanthu kali konse.

Vakayankhula na kukumuwuza: Iwe wakabalika mu vivi vyose, na iwe ukulonga ife? Ndipo vakamutulukira kunze. Yesu wakumva kuti wakatulutsa munthuwu kunze, ndipo wakamupeza nakumuwuza kuti, Kodi iwe ukhulupilira mwa Mwana wa Mulungu? Wakayankha uyo na wati, Na ndi ndani, Mbuya, kuti ndikhulupirire mwa iye? Yesu wakamuti kwa iye, Wamuwona kale, ndipo uyo wakuŵecheta na iwe ndi yemweyo. Koma iye anati, Ndikhulupirira, Mbuye, ndipo anamugwadira. Na Yesu wakati, Ine ndinabwera mu charu ichi kuti ndiweruze, kuti iwo wosawona waone, na iwo wowona wakhale wopofoka. Vafarisi vamwenga va vakulonga naye vakumva ivi, nanga vakulonga kwa iye, Kasi nanga ife tikukhala vakhundu? Yesu wakawauza kuti, mwakakhala mwa khungu, mwakakhala waka panda chivi, nambo nthena mukuti tikuwona, choncho chivi chinu chikukhalabe.

10

Nadi nadi nkhukuuzani, uyo wakuti nkhulowa munjira ya chitseko mu lupanga lwa nkhosa, koma wakukwera kuchokera kwina, uyo ndi wakuba na wakuphula; koma uyo wakuti nkhulowa munjira ya chitseko ndi mweniso wa nkhosa. Mlonda wa khomo akumutsegulira uyu, ndipo nkhosa zikumva mawu ake, ndipo akuyitana nkhosa zake zenizeni mwina mazina ndipo akuzisoloza. Na pamene watulusa nkhosa zakhe zose, wakugenda patsogolo pawo, na nkhosa zikumkondera, pakuti zikumanya lizgu lyakhe; koma wamweneko nga zikondera,

koma zithawa kuzwa kwa iye, pakuti nga zimanya lizgu lya wamweneko. Mfundo yakulongosola iyi anawauzira Yesu, koma iwo sanazindikira zimene anawayankhulira. Yesu wachangu kanandi kwa iwo, Nadi nadi, nkhuchita kwa imwe kuti Ine ndili chitseko cha nkhosa. Wonse amene anabwera pamaso panga mbala wakuba ni wakupha, koma nkhosa sizinawamve. Ine ndili chitseko; kudzera mwa ine nga wina walowa, adzapulumusidwa, na adzalowa na adzatuluka, na msipu adzapeza. Wakuba ngwakubwera kweni kuti wakube na kuwaya na kuwononga, ine ndinabwera kuti vakhale na umoyo na kuti vakhale nawo mwakuchuluka. Ine ndili mchingizi wabwino. Mchingamizi wabwino wakuika moyo wake pa ntchito ya nkhosa; koma munthu waganyu nanga si mchingamizi, nkhosa si zake, wakuwona fisi ukubwera na kurekera nkhosa na kuthawa; na fisi wakugwira nkhosa na kumwaza nkhosa. Koma wanthu wa ntchito wakuthawa, chifukwa ndi wanthu wa ntchito ndipo sakhudzidwa ndi nkhosa. Ine ndili mchingizi wabwino, na ndimaziba zyangu na ndimazibika na zyangu, monga Tate wakuziba ine na ine ndikuziba Tate, na moyo wangu ndikuika chifukwa cha nkhongono. Ndili naso nkhosa zina, zimene sizili kuchokera mu boma ili, nkhuku izo ine ndiyenera kuzibweresa, nkhuku mawu ghangu zizimvera, nkhuku zizakhala khosa limoza, mweniso m'moza. Chifukwa ichi Tate anandikhonda, chifukwa ine ndinaika moyo wangu kuti ndiutole kachiwiri. Palibe munthu wakutenga iyo kuchokera kwa ine, koma ine ndinaika iyo kuchokera kwa ine mwini. Ndikhala na ulamuliro wakuika iyo, nanga ndikhala na ulamuliro wakutenga iyo kachiwiri.

Ulamuliro uwu ndinawutenga kuchokera kwa Tate wangu. Kugawikana kunachitikanso mu Ayuda chifukwa cha mawu awa. Koma vambirimbiri mwa iwo vakali kukhamba kuti, Chikukwata chiwanda na chikupengana, chifukwa chiyani mukumvera zakwe? Ena awo analikuti, Izi za mawu si za munthu wakugwira na chiwanda. Kodi chiwanda chikukhoza kutsegula maso a anthu akhungu? Kwakachitika chikondwerero cha kupatula mu Yerusalemu, ndipo kwalikuba nyengo ya chisanu; ndipo Yesu wakalikuyenda-yenda mu Ng'anda ya Mulungu mu khonde wa Solomoni. Choncho Ayuda vakamuzungulira na vakati kwa iye, Kwa nthazi yowuska ukutola moyo wathu? Nga iwe uli Kristu, ukatiwuze na chilolezi. Yesu wakawayankha iwo: ndinakuwuzeni inywe, na inywe mwakukhulupilira lepi; vinthu ivyo ine ninkuchita mu zina lya Tate wane, ivyo vinkundivumbulira za ine; koma inywe mwakukhulupilira lepi; pakuti inywe muli kufuma mu nkhosa zane lepi, mwakuti ndinakuwuzeni inywe. Makondolo ghangu ghakupilikira lizgu lyangu, nanga ine nkhukumanya iwo, nanga wakondolera ine, nanga ine nkhukupeleka umoyo wa kuyera kuyera kwa iwo, nanga iwowo ngakufa kuyera kuyera, nanga munthu wuli wose ngakuponya iwo mu chiwoko changu. Atati wangu, uyo wandipereka, ndi wamkulu kuposa zonse, ndipo palibe munthu wakukhoza kulanda kuchokera mu dzanja la atati wangu. Ine na Tate tili timoza. Chifukwa chake, vaJuda vakanyamulaso mabwe kuti vamupondere. Yesu wakayankha kwa iwo, Vyakuchita vyinandi vyakuwawa ndinakulangiska kwa inu kuchokera kwa Tati wane, nkhondo chichi chawo chochita mukupona na mabwe ine? Ayuda vakamuyankha

vakulonga kuti, Sitikuponya mabwe pa ntchito yabwino, koma pa kunyoza Mulungu, chifukwa iwe uli munthu koma ukudziita wekha Mulungu. Yesu wakayankhula kwa iwo, Kasi si yalembwa mu mulawu winu kuti, Ine nakhamba, muli milungu? Nga wakuluwo wakati milungu, waka uthenga wa Chiuta ukafikira, na Mawu gha Chiuta ghakuleka kusololeka, uyo Tate wakampatula na kumutuma mu chilambo, nyuwe mukuti, Ukunyoza Chiuta, chifukwa nakhamba, Ndine Mwana wa Chiuta? Nga sindichita vinthu vya Tati wangu, musandikhulupirire; nga koma nangachita, ngakhale musandikhulupirire ine, khulupirirani vinthu vyakuchitika, kuti mumanye na kukhulupirira kuti Tati muli mwa ine na ine muli mwa Iye. Chomwecho vakali kufuna kavili kumugwira, koma wakatuluka mu chikono chawo. Ndipo wakapita kanyake kupitilira kwa Yorodano, ku malo kumene Yohane wakali kubatiza poyamba, ndipo wakakhala kweneko. Na vazhinji vakiza kwa mweni na vakali kunena kuti, Yohane nadi wakapanga chikona chizindikiro, kasi vyose vya wakanena Yohane pa uyu vyakali vyakuona. Ndipo va-vinji va-khulupilira mwa uyo kweneko.

11

Kunali munthu wina wodwala dzina lake Lazaro wochokera ku Betaniya, mudzi wa Mariya na Marita mlongo wake. Mariya walikuba wakudzoza Mbuya na mafuta ndipo wakupukuta mapazi gha Mbuya na tsitsi zha Mariya, wakuti mlongo ghake

Lazaro walikuba wakudwala. Chonecho alongo wakatumizga kwa iye wakutonga, Mbuya, wonani, uyo mwakukondwa wakudwala. Yesu atamva izi, wakati, Ufu uwu si wa kufa, koma ndi wa ulemerero wa Mulungu, kuti Mwana wa Mulungu alemererwe kudzera mwa iwo. Yesu wakondwa Martha na mlongo wake na Lazaro. Nanga chomene wakamva kuti wodwala, pa nthazi yakuliyako wakakhala mu malo mwakakhalapo mazuwa ghawiri; kenako pambuyo pa ichi wakati kwa waphunziri: tiyeni tikaghe ku Yudeya kanyake. Ophunzira wakuti kwa iye, Rabi, vino Ayuda vinali vikufuna kukukhomera mabwe, ndipo ukukhumbanso kulutanso uko? Yesu wakayankha: Kodi si maola khumi na wiri wa dazi? Ngati munhu wakuyenda mu masikati, wakukhumudwa nanga, chifukwa wakuwona kuwala kwa chilambo ichi; koma ngati munhu wakuyenda mu usiku, wakukhumudwa, chifukwa kuwala kulije mwa iye. Izi zintu anati, ndipo pambuyo pa izi akuwauza kuti, Lazaro mnzathu wagoneka, koma ndikupita kuti ndimuwutse. Ophunzira ake anati, Mbuya, ngati wagona, adzapulumuka. Wakali wanena Yesu pa vyakufa vyake, koma iwo wakaona kuti akunena pa vyakugona vya tulo. Penepo chomene Yesu wakawauza mu wunyakawaka: Lazaro wafwa, nkhusangalala chifukwa cha mwe, kuti mukonde, chifukwa nkhanakhali kweneko; koma tikagendere kwa iye. Chonecho Tomasi uyo wakutchedzedwa Didimo wakati kwa anzawo ophunzira, Tiyeni na ife kuti tife pamoza naye. Yesu atafika, anamuwona kuti wakhalamo m'manda kale masiku anayi. Betaniya yakaŵa pafupi na Yerusalemu nga kuchokera pa mita khumi na vikhondi, na ŵanthu ŵanji ŵa Chiyuda ŵakiza kwa

Marita na Mariya kuti ŵaŵatonthozere pa nkhani ya mchimwene wawo. Choncho Martha panamva kuti Yesu wiza wakamukomana, koma Mariya wakakhala mu nyumba. Malita anati kwa Yesu, Mwami, mwakakhala pano, mlongo wangu sakadafa. Koma nkhunonso ndikudziwa kuti vyonsene ungapemphe Mulungu, Mulungu wakupa iwe. Yesu wakumuwuza kuti, Mlongo wako wiza kuuka. Martha wakuŵechera kwa iye, Ndikudziwa hore wakuyuka mu kuyuka mu zuŵa lakumalira. Yesu wanena ichi kuti, Ine ndili kuuka kwa wakufa na moyo. Uyo wakhulupirika mwa ine, ngakhale afa, uyakhala; na wose wamoyo na wakhulupirika mwa ine siyufa mu nthazi zonse. Uli kukhulupilira ici? Wakuti kwa iye, Inde, Mwami, ine nakhulupilira kuti iwe uli Kristu, Mwana wa Mulungu, uyo wakwiza mu chilengedwe. Nanga izi atakamba, wapita nakuyitana Mariya mlongo wake mwakubisika, wakuti, Mphunzitsi wapezeka nanga wakuyitana iwe. Uyo nga wakaŵa, wakudzuka msanga na kukwiza kwa iye. Koma Yesu sanali atabwera mu mudzi, koma anali mu malo kumene Martha anakumana naye. Ayuda chonecho wakhalanga pamoza naye mu nyumba na kumutonthoska, wawona Mariya kuti mwachangu wanyamuka na kutuluka, wamutsatira, wakunena kuti wakupita ku manda kuti akalire kweneko. Choncho, Mariya paakafika pomwe panali Yesu, paamuwona anagwa pa mapazi ake nakunena kwa iye, Mbuye, mwakakhala pano, mchimwene wangu sakanafera. Yesu nkhondo pawauwona uyo munakazi akulira na Ayuda wabwera pamoza naye akulira, wakhumudwa mu mzimu na kusokoneza yekha, na wati: kuli mwamubika? Vakumuwuza kuti: Mbuya, wiza ukalole. Yesu walila misozi.

Choncho Ayuda bakalonga: wonani umo wamutemwanga uyu; wina koma mwa iwo bakati: kasi uyu, uyo wakagulagula maso gha chiwemi, wakangalemba kuchita kuti na uyu angafe? Jesus chifukwa chake, kachiwiri akukhala wokhumudwa mu yekha, anabwera ku manda. Inali phanga, ndipo mwala unali ukugona pa iwo. Yesu wakuti: Nyamulani libwe. Marta, mlongo wa wakufwa, wakumuuza kuti, Mbuya, kale wanunkha; pakuti ndi wa masiku anayi. Yesu wakumuwuza kuti, Kodi sindikukuwuzanga kuti ngati ungathe kukhulupirira, udzawona ulemerero wa Chiuta? Vakakweza mwala wenewo wakali wakugona munthu wakafwa. Yesu wakakweza maso ghakwe kunani na wakati: Tate, nkhutumikira iwe chifukwa wanipulikira. Ine koma ndinadziwa kuti nthawi zonse ukumva wangu, koma chifukwa cha gulu la anthu lazungulira ndinati, kuti akhulupirire kuti iwe unanditumiza. Ndipo izi atakamba, wakuwa ndi mawu akulu, Lazaro, bwera kunja. Na wakafuma uyo wakafa wakamangiridwa makora na manja na nsalu za kumangira, na uso wakwe wakamangiridwa na nsalu. Yesu wakati kwa iwo, Mumusumulule na mumuleke aye. Vazuŵa mwa Ayuda ŵakafika kwa Mariya na ŵakaona zimene Yesu ŵakachita, ŵakakhulupilira mwa iye. Koma wina mwa iwo wakaluta kwa Mafarisayo nakuwauza zimene Yesu wakapanga. Chifukwa chake vapayiri vakulu na Vafarisayo vakasonkhanitsa khonsolo na vakulonga, Tikuchita chiyani, chifukwa uyu munthu akuchita vizango vyakuvya? Ngati timuleka chomwecho, onse azikhulupilira mwa iye, ndipo Aroma aziza kudzatenga malo athu ndi mtundu wathu. Koma umo wakaŵa pakati pawo Kayafa, uyo wakaŵa msembe wamkulu wa chaka

chilo, wakawauza kuti: Ŵanyamwe nkamumanya kanthu, nanga nkamukuganizira kuti nkhuli vyakufunika kwa ife kuti munthu umo afe chifukwa cha ŵanthu na kuti chiŵa chonse chisaŵononge ke. Koma ici wakamba kwakukhala kwakwe yekha, koma wakakhala Mupayiri Wamkulu wa chaka chila, wakalosera kuti Yesu wakali pafupi kufa pa ntchito ya mtundu, na si pa ntchito ya mtundu wekha, koma kuti na vana va Chiuta vavali vakaparanganyika avasonkhaniske kukhala chimoza. Kufuma pa tsiku lija nkhondo, vakalangana kuti vamuphe. Jesus chifukwa chakuti sanakhalenso wakuyankhula mwaulesi pakati pa Ayuda, koma anachoka kumeneko nakalowa mu charu chafupi ndi chipululu, mu mudzi wotchedwa Efuraimu, ndipo anakhala kumeneko pamoza ndi ophunzira wake. Kunali pafupi na pasaka wa Ayuda, ndipo wanandi kunakwera kupita ku Yerusalemu kuchokera m'dziko mbuto pasaka kuti wangayeretse weni. Vakali kusakha Yesu ndipo vakali kulankhula wamoza mwa Nyumba ya Mulungu vakuyima, Kodi mukuganiza bwanji? Kodi sangafike ku chikondwerero? Koma vakulemberi vakulu na Mafarisayo vakali vapereka lamulo kuti ngati munthu uliose adziwa kuti ali kuti, afotokeze, kuti vakamugwire.

12

Choncho Yesu, masiku asanu na chimoza Paskha isanachitike, anabwera ku Betaniya, kumene kunali Lazaro wakufa, amene anamuukitsa kwa akufa. Iwo vakamupangira chakudya

chamadzulo kweneko, ndipo Marita wakali kutumikira, koma Lazaro wakali m'modzi mwa iwo vakali vagona pamoza naye. Choncho, Mary, watola paundi ya mafuta gha nardi gheniyeni gha mtengo wakulipa, wapakata mapazi gha Yesu na kuwapukuta na tsitsi zake mapazi ghake, nyumba iyo ikadzazika na kununkhira kwa mafuta. Choncho umoza wa vaphunzisi vake, Yuda wa Simoni Iskariyoti, uyo wakali kufuna kumupereka, wakati, Chifukwa chiyani mafuta agha ghakali kusuzgika pa denari mazana ghatatu na kuperekezgeka kwa vaumphawi? Wakati ici koma osati chifukwa cha za va ŵanthu ŵakulema vinkamukhudzira, koma chifukwa wakati wakuba, na chikwama cha ndalama wakaŵa nacho na vinthu vyakuŵikwa mwa chikwama wakaŵa kunyamula. Chonecho Yesu wakalonga kuti, Muleke, wakasungira ichi pa tsiku la kuikwa kwanga. Ŵaumphanyi nthazi muli nawo pafupi ninu, koma ine sindili nawo pafupi ninu nthazi zonse. Khamu yakuru ya Ayuda ikadziwa kuti ali kuko, ndipo anabwera osati chifukwa cha Yesu yekha, koma kuti awone Lazaro amene wamuuka kwa wakufa. Vakulungwa vapayipiri vakaganizira kuti vamuphe na Lazaro, chifukwa Vayuda vambirimbiri vinkagenda chifukwa cha iye na kukhulupirira mwa Yesu. Zuŵa lakutsatira, khamu likulungwa lyo likabwera ku chikondwerero, pakalimva kuti Yesu ukubwera ku Yerusalemu, bakatola matavi gha mitengo ya mikwale na kubuka kukamkumana naye, na bakafuwula kuti: Hosana, wakadalitsika uyo ukubwera mu zina lya Mbuya, Mfumu ya Israyeli. Yesu pawakapeza mbongolo wakang'ono, wakakhala pa mbongolo uyo, monga mwakuti wakalembwa kuti: Usaope, mwana wa mkazi wa Ziyoni; lola, mfumu yako

ikubwera yakhala pa mwana wa mbongolo. Izi koma vamanyilira kweni vaphunziri vake chakuyamba, koma Yesu pawalembekeseka, nyengo iyo vakumbukira kuti izi vinali vilembedwa pa iye, na izi vinachita kwa iye. Gulu la anthu limene linali naye linapereka umboni pamene anaitana Lazaro kuchokera m'manda ndi kumuukitsa kwa akufa. Chifukwa ichi ukhamu wakakumana naye, chifukwa wakamva kuti iye wakachita chizindikiro ichi. Mafalisayo nkhuchitira awo wakati kwa weni: mukuwona kuti ntimukupindula chinthu chosechose? Onani, charu chonse chakamutobera. Panali Vagiliki vamweneko mwa vanyake vakwera kuti valambire mu chikondwerero. Awa chonecho basi banabwera kwa Filipo uyo wakuchokera ku Betisaida wa ku Galileya, na basi banamufumba iye bakulonga, Mbuya, tikufuna kumuwona Yesu. Filipo wakiza na kwamba kwa Andrea, na soŋa Andrea na Filipo wakwamba kwa Yesu; kasi Yesu wakaŋankha yawo wakuti: Yakiza nthazi kuti apambikwe Mwana wa Mundu. Ninga ninga niku khutirani, nga mbewu imoza ya tirigu yikagwa pa nthaka na kufa, yikhalabe yokha, koma nga yikufa, yikubala zipatso zambiri. Uyo wakukonda moyo wake ukulaula wako, na uyo wakudana moyo wake mu charu ichi, ukulondera wako ku umoyo wa muyaya. Ngati munthu akunditumikira ine, anditsatire, na kumene ndili ine, kuko mtumiki wanga adzakhalanso, na ngati munthu akunditumikira ine, Atate adzamulemekeza. Nthena moyo wangu uli mu chisokonezo, nanga nditi chiyani? Tati, undipulumushe ku ora iyi. Koma chifukwa cha ichi ndinabwera ku nthawi iyi. Tate, lembanitsa zina lako. Chifukwa chako lizgu lyakabwera kuchokera

kumwamba; ndipo ndalemekeza kale ndipo ndidzalemerkezanso. Choncho anthu omwe anali atayimirira ndi kumva ankanena kuti kwakhala bingu, ena ankanena kuti mthenga walankhula naye. Yesu wayankhula nati, Si chifukwa cha ine mau awa akukhalapo, koma chifukwa cha inu. Lero ndi chiweruzo cha charu ichi, lero mulamusi wa charu ichi akaponya kunze; na ine nga ninkakwezgwa kuchokera pa charu, ninkakoka wose kwa ine mwini. Koma wakalonga ici kusonyeza imfa yanji yakalikufuna kufa. Vyantu vyamuyankha kuti, Ife tiwamvenge mu Mulawu kuti Kristu wakukhalira ku nthawi zonse, ndipo ukunena wuli kuti Mwana wa Munthu wakuyenera kukwezgwa? Ndi ndani uyu Mwana wa Munthu? Yesu wakulongosora kwa iwo kuti, Nthazi yili na inu kwa nthazi yakaŋa. Yendani nthazi yili na inu, kuti mdima usakukupezeni. Uyo wakuyenda mu mdima sakudziwa kuti wakupita kweni. Mpaka muli na kuwala, khulupilireni mu kuwala, kuti mukhale ana a kuwala. Yesu wakalemba vintu ivi, na wakagenda wakabisama kuchokera kwa iwo. Makora ghanandi chomene yakuti wachita patsogolo pawo ivyo vakhulupirira mwa iye, kuti lizgu la Yesaya mneneri likwanisisike limene wakamba: Mwamuna, ndi yani wakukhulupirira kunyumfwa kwathu? Nanga mkono wa Mbuya waululiwa kwa ndani? Chifukwa cha ichi vangakonzeka kudkhulupilira, chifukwa Yesaya wakambaso: wakhozera maso ghawo na kuumitsa mitima yawo, kuti vasawone na maso ghawo na kuzindikira na mitima yawo na kutembenuka, nkhundipo ndiwachiritsa iwo. Izi zintu Isaiah analankhula pamene anaona ulemerero wake na analankhula za iye. Komabe nanga, na kuzwa mwa vakulongozgi vamanyake

vakamukhulupilira, kasi chifukwa cha Vafarisi vakakana kuvomereza, kuti vasatulutsidwe mu mpingo; pakuti vakatembera ulemu wa vanthu kuposa ulemu wa Chiuta. Yesu wakafuwula na wakati: Uyo wakukhulupilira mwa ine si wakukhulupilira mwa ine, koma mwa uyo wakandituma ine, na uyo wakuwona ine wakuwona uyo wakandituma ine. Ine ndine chiwunika ndipo ndabwera mu chilengedwe, kuti aliyense wakukhulupirira mwa ine asakhale mu mdima. Na ngati munhu wakumva mau ghangu na wakhulupilira lepi, ine ndikulamula lepi uyo, pakuti ndinabwera lepi kuti ndilamule chilengedwe, koma kuti ndipulumusye chilengedwe. Uyo wakukanira ine na wangalandira mau ghangu, wakhala na wakumuweluza iyo; liro limene nakhayowoya, lilo likumuweluza iyo pa zuwa yakumalira; pakuti ine sinakhayowoya kufuma mwa ine mwini, koma Tate wakunituma iyo mwini wanipera lamulo chakuti nichite chiyani na chakuti nikhayowoyenge chiyani; na nkhukumanya chakuti lamulo lake ndi umoyo wa muyaya. Vyakuti ivyo chomene ine nkhuyowoya, munjira yimoza Tati wakunena kwa ine, nkhuyowoya chomenepo.

13

Pamaso pa chikondwerero cha Pasaka, Yesu wakudziwa kuti ora yake yakwiza kuti akasamuke kuchokera mu chilengedwe ichi kupita kwa Tate. Wakondanga weni wake mu chilengedwe, ndipo wakawakondera mpaka kumapeto. Na chakudya chamanyuma pakuchitika, Satana kale wakavika mu mtima wa

Yuda wa Simoni Iskariyoti kuti amupereke, Yesu wakamanya kuti vintu vyose Tate wamupera mu makono, na kuti wachokera kwa Chiuta na kupita kwa Chiuta, wakanyamuka pachakudya chamanyuma na kuvula zovala, na pakutola chintchesi wakadzifunga mwini. Kenako wakhoma madzi mu mbale, ndipo wayamba kutsuka mapazi wa ophunzira na kupukuta na nsalu imene walinayo walumikizidwa. Chifukwa chake akubwera kwa Simon Peter, ndipo iyeyo akunena kwa iye, Mbuya, kodi iwe ukunamba mapazi anga? Yesu wakayankhula na kuwauza kwa iye, Icho ine nkhuchita, iwe ukulumba kuziwa nthazi ino, koma ukaziziwenge pambuyo pa zintu izi. Petro wakuti kwa iye: Ayi, ukasambe makasa ghangu mpaka ku nthazi. Yesu wakamuyankha: Nga nangasambe kukusamba iwe, ulibe gawo pamoza nane. Simon Peter wakuti kwa iye, Mwami, si mapazi ghangu fye, kasi na makhono na mutu. Yesu wakuŵecheta kwa iye kuti, Uyo wakusambizgika kweniso cifunikiro wakukola kusamba miyendo, koma wakucenjeska wose. Imi muli wakucenjeska, koma kweniso wose. Wakadziwa pakuti uyo wakupereka uyu, chifukwa ichi wakati, Si wonse oyera muli. Pamene chifukwa wakasamba mapazi awo na wakatola zovala zake, wakakhala pansi kavili, wakaŵechera kwa iwo, Mukudziwa chimene nkhachita kwa inu? Inu mwandiitcha ine Mphunzitsi na Mbuya, ndipo mwakutchula bwino, pakuti ndine. Ngati chonecho ine ndinasamba mapazi ghinu, Mbuya na Mphunzitsi, na inu munayenera kusambana mapazi wina na wina. Pakuti nakhupangani chitsanzo, kuti monga ine nakhachitira imi, naso imi muchite; nadi nadi nkhukuuzani imi, kapolo si wamkulu kuposa mbuye wake, naso mtumwi si

wamkulu kuposa uyo wakamutuma. Ngati mukuziwa izi, modala muli ngati mukuzichita. Sindikukambanga za nyengo zonse za inu; ine ndimadziwa avo ndinasankha; koma kuti malemba gakwaniliskike, uyo wakudya pamoza na ine buledi wakweza chidendeme chakwe pa ine. Kuchokera pano nkhukuuzani inu zisanachitike, kuti zikachitika mukhulupilire kuti Ine ndine. Nadi nadi, nkhukuti kwa inu, uyo wakupokezera nga nkhutuma wina, wakupokezera ine; uyo wakupokezera ine, wakupokezera uyo wakutuma ine. Izi wakamba Yesu wakavutika mu mzimu, na wakachitira umboni na wakati, Ndithu ndithu nkhukuuzani kuti umoza wa inu wakandiperekapo. Ophunziri awo anali kuyang'anana wina na mnzawo, ali mu chisokonezo pa zimene anali kunena. Koma wakaŵa umoza wa ŵaphunziri ŵakwe wakaŵa kutaŵama mu chifuwa cha Yesu, uyo Yesu wakamukonda; choncho Simoni Petro wakamupepesera uyu kuti afumbe kuti ndi ndani uyo wakuŵamba za iye. Wagwa pa chifuwa cha Yesu, uyo wakuti kwa iye, Mwami, ndi ndani? Yesu wakuyankha: Uyo ndi yemwe ndikazovyaza chidya choko ndikamupatsa. Ndipo wakavyika chidya chikoko, wakupereka kwa Yuda mwana wa Simoni Iskariyoti. Nanga pambuyo pa chidyacho chomwecho, Satana wakalowa mu uyo. Yesu wakamuwuza chonecho: Chinthu icho ukuchichita, chichite msanga. Koma ichi palije mundu wakamanyi wa vawo vakagona pa tebulo chifukwa cha chiyeni chakamuwuzira; vamwenga vakaganizira, pakuti Yuda wakagwira chikwama cha ndalama, kuti Yesu wakumuwuzira, gula ivyo tikufunika ku chikondwerero, kapena kwa vausiwa kuti aperekere chinango. Wakatenga chako chija, uyo

wakachoka mwamsanga, ndipo kunali usiku. Pamene wakatuluka, Yesu wakuti, Vino Mwana wa Munthu wakulemekezeka, na Mulungu wakulemekezeka mwa iye. Ngati Chiuta analembekezgwa mwa iye, Chiuta adzamulembekeza mwa yekha, ndipo mwamsanga adzamulembekeza. Vana vang'ono, ndikhala nanu kang'ono kang'ono. Mungandifunafuna, na monga nakhamba kwa Ayuda kuti kweneko nkhupita ine, nyuwe mungakonzeke kubwera, na kwa nyuwe nkhukamba ntheura ino. Nkhupeleka malangizo ghasya kwa inyuwe kuti mukondane waka na waka, monga nkhakondanga inyuwe, kuti na inyuwe mukondane waka na waka. Mu uyu vawuzile vonse kuti muli vaphunzisi vane, nga mukwete chikondi mu wenzanu. Simoni Petro wakamuwuza: Mbuya, uli kuyenda kuti? Yesu wakamuyankha: Uko nkhupita ine, ulibe ukonzeka kuundondozgera ine ntheura lino, koma m'mbuyo uzandondozgera ine. Petro wakuti kwa iye, Mbuya, chifukwa chiyani sindingathe kukukonzera lero pano? Mtima wangu ndikuluwika pa chifukwa chako. Yesu wakayankhula kwa iye kuti, Moyo wako ukaika pa chifukwa cha ine? Nadi, nadi, nkhukuuza kwa iwe kuti tambala sidzalira mpaka udzakana ine katatu.

14

Mtima wanu usakhale wovutika; mukhulupilira mwa Mulungu, ndipo mukhulupilirenso mwa ine. Mu nyumba ya tate wangu mwakuti malo ghambirimbiri; nga sivyo, ninkakuwuzeni;

nkhuyenda kukakonzerani malo; na nga ninkayenda na kukakonzerani malo, ninkabwera kanyake na kukutolani kuti mube nane, kuti uko nkhukhalako ine, nyuwe mukhaleko. Na kumene ine nkhupita mukudziwa, ndipo njira mukudziwa. Tomasi wakumuuza kwa iye, Mwami, sitikuziwa uko ukupita, na vinji tingakhoza kuziwa njira? Yesu wakuti kwa iye, Ine ndine njira na choonadi na umoyo. Palije mundu wakwiza kwa Tate nga si kudulira mwa ine. Nga mwakali kundimanya ine, mwakali kundimanya na Tati wangu. Nanga kufuma lero mukumumanya iye nanga mwamuwona iye. Filipo wakunena kwa iye, Mwami, tiwonetse Tate, na kukwanira ife. Yesu wakumuwuza kuti: Nkhali nanu nyengo yayi, na ukundimanya ine kweni, Filipo? Uyo wakawona ine wakawona Tati; nanga nkhuli uwe ukuti, tilangise Tati? Nkhukhulupirambo kuti ine ndili mwa Tati na Tati ali mwa ine? Mawu gha nkhuyowoya kwa mwe, sinkhuyowoya kufuma mwa ine wekha; Tati uyo wakukhala mwa ine mwini nkhuchita mintchito. Khulupilirani kwa ine chifukwa ine ndili mu Wakhali, na Wakhali ali mu ine. Nga koma ayi, chifukwa cha vinthu vikulu ivyo, khulupilirani kwa ine. Nadi nadi nkhukuuzani inu, uyo wakhulupirika mwa ine, vinthu ivyo ine nkhuchita nayo iye wachita, na vyakukulu kupita ivi wachita, chifukwa ine nkhupita kwa Tati wane, na chinthu chili chose chamwachipempha mu zina lane, ichi nichita, kuti Tati alembeswe mu Mwana. Ngati mungapemphe chinthu mu dzina lyangu, ine ndidzachita. Nga mwanondakonda ine, kamuyikeni malamulo gha ine, na ine ndikhapempha Tate na iye wakupangani mnandi wina kwa inu, kuti akhale pamoza na inu ku nthazi, Mzimu wa choonadi, uyo

chilambo chingakwaniska kuulambira, pakuti chingaumuwona wala chingaumanya; koma inu mumamanya, pakuti uli pamoza na inu na ukakhala mwa inu. Sindikulekani muli ana amasiye; nkhubwera kwa inu. Pang'ono pang'ono dziko lino lilandikhona kweni, koma nyuwe mukuonabe ine, chifukwa ine ndikhala moyo na nyuwe mukhala moyo. Mu zuŵa limwenelo, inu mudzadziŵa kuti ine ndili mwa Tate wangu, na inu muli mwa ine, na ine ndili mwa inu. Uyo wakukhala na malamulo ghane na kusunga iwo, uyo ndi uyo wakukonda ine, uyo koma wakukonda ine akondewapo na Tate ghane, na ine ndikhakonda iye na kumuonesera ine mwini. Yuda, si uyo wa Isikariote, wakuŵecheta kwa iye, Mwami, nchifukwa chiyani kuti ukulingalira kudziwiska wekha kwa ife osati kwa chilambo? Yesu wakayankha na wakuti kwa iye, Nga munthu wakondwa ine, wakasunge mawu yangu, na Tate wangu wakamkonda iye, na tikeze kwa iye na tikapange chikhaliro pamoza na iye. Uyo usali kundikonda ine mawu anga usawasunga, na mawu uyo mukuwamva si anga, koma ndi a Tate uyo wandituma ine. Izi zintu ndalanda kwa inu ndikhala pafupi na inu; koma Mlangi, Mzimu Wera uyo Tate wakutuma mu dzina lyangu, uyo wakuphunziska inu zintu zonse na kukumbuskani inu zintu zonse zimene ndalanda kwa inu. Mtendere nkhulekera kwa inu, mtendere wangu nkhupeleka kwa inu; si monga chilambo chikupeleka, ine nkhupeleka kwa inu. Musavutike mitima yinu, kabili musaope. Mwamvwa kuti ine nkhakuti kwa inu, nkhuluta na nkhubwera kwa inu; nga mwakandanga ine, mwakasangalala kuti nkhakuti, nkhuluta kwa Tate; pakuti Tate wane ndi wamkulu kuposa ine; na lero nkhakuti kwa inu

cinango cicitike, kuti pamene cicitika mukhulupirire. Sindidzakambanenso vyakuji na mwe; pakuti mukulu wa pa charu chikubwera, na mwa ine yakhali na kanthu; koma kuti charu chizimbe kuti ndimutemwa Tati, na monga Tati wanindilagiza, nkhuchita chomwecho. Imukeni, tiyeni kuchoka pano.

15

Ine ndili mpesa weniweni, na Tate wangu ndi mlimi. Ntavi iliyonse mwa ine yosakhala na chipatso, iyichotsa, ndi ntavi iliyonse yokhala na chipatso, iyiyeretsa, kuti ikhale na chipatso chambiri. Kale inu muli oyera chifukwa cha uthenga umene ndalankhula kwa inu. Khalani mwa ine, nane mwa inu. Mbuli ntavi nthengo ukhona kubereka cipatso cakwe wekha, nga ukhala mu mpesa, nenepo nangwi nyuwe, nga mukhala mwa ine. Ine ndili mpesa, inyuwe ndili ntavi. Uyo wakukhala mwa ine na ine mwa iye, uyu wakubala chipatso chikuru, pakuti popanda ine nimwe simungakwaniske kuchita kanthu. Ngati yayi uyo wakhalira mwa ine, waponya kunze nga nthambi na wauma, na wakusonganya iwo na mu moto waponya, na wakutentha. Ngati mukhala mwa ine ndi mawu anga akhala mwa inu, chilichonse chimene mukufuna mufunse, ndipo chidzakuchitikilani. Mu ichi Tati wangu wakukhutiswa, kuti mubere chipatso chambiri, na mukhale baphunziri bane. Monga Atati mwanandikondera ine, nane ndinakukonderani inu, khalani mu chikondano changa. Ngati mwasunge malamulo

yangu, mwakhala mu chikondi changu, monga ine ndasunga malamulo ya Tati wangu na ndikhala mu chikondi chake. Izi ndalankhula kwa inu kuti chisangalalo changa chikhaleko mwa inu, na chisangalalo chanu chizuzikenge. Iyi ndi malangizo ghangu, kuti mukondane winu na winu monga ndinakukondani nyuwe. Chikondi chikulu kuposa ichi palije munthu wakukhala nacho, kuti munthu wina aike moyo wake chifukwa cha anzake ake. Inu muli anzanga wane nga mukuchita vyose ine ndikulamula kwa inu. Sindikukutiyani akapolo kale, chifukwa kapolo sakudziwa chinthu chikuchita mbuye wake, koma ndinatiyani anzanga, chifukwa zonse zimene ndinamva kwa Tate wangu ndinakuziwitsani. Si imi mwanisankha ine, koma ine ndinakusankhani imi, na ndinakuikani imi kuti muyende na kuti muzibwereke zipatso, na zipatso zanu zikhalebe, kuti chinthu chilichonse chimene mungapemphe Tati mu dzina langa, akupatseni imi. Nkhunkhulira izi kwa inu kuti mukondane. Nga chikhalidwe chikukudani, muziwi kuti chandikhala chikudana nane koyamba kusanakudaneni inu. Ngati munali wa mu dziko, dziko likanakhala likukondani chifukwa muli ake. Koma simuli wa mu dziko, mwakuti ine ndinakusankhani inu mwa mu dziko, nkhachifukwa chenechi dziko likukudani inu. Kumbukhani mawu gha ine nakhuwuzani nyamwe: kapena kapolo nkulu kuposa mbuya wakwe. Nga vakandidzinga ine, nawo vakakudzingani; nga vakagwiriska mawu ghangu, nawo vakagwiriska ghanyu. Koma izi zonse vachita kwa inu chifukwa cha dzina lyangu, chifukwa savaziva uyo wandituma. Ngati sindiri kubwera na kuŵaŵechera kwa iwo, ŵakadakhala na chivi ayi; lero koma chifukwa chayi

ŵakukhala nacho pa chivi chawo. Uyo wandida ine wakudanso Tate wangu. Ngati sindikanachita mwa iwo ntchito zimene palibe wina wakazichita, sakanakhala na tchimo. Koma tsopano aona ndipo adatiponda Ine pamoza na Atate wangu. Koma kuti likwanilitsidwe mawu agho ghalembedwa mu lamulo lawo, kuti Bandida ine pachabe. Koma pakuti wiza Mlangizi uyo ine ndikatumizga kwa inu kuchokera kwa Tati, Mzimu wa Choonadi uyo ukuchokera kwa Tati, uyo akaumbira za ine; na inu nkhumbira, chifukwa kuchokera pachiyambi mwakhala na ine.

16

Izi zintu ndalankhula kwa inu kuti musakhale okalipa mtima. Ivo chikuchitani wakutayiwa, koma nthazi ikwiza yakuti wose wakupha inu aganizire kuti akupereka utumikiro kwa Chiuta. Na zicita izi, cakuti si zinazindikira Tati wanga nanga ine. Koma zintu izi nkhawecheskapo kwa inu kuti nthawi yikafika, mukumbukire zintu izi kuti ine nkhawecheskapo kwa inu. Koma izi zintu nkhanakuuzani pa chiyambi, chifukwa nkhanali pamoza na inu. Lero nkhundiluta kwa uyo wakunituma, na palije mundu waku mwa inu wakufumba ine kuti Ukuluta kweni? Koma pakuti nakhamba vyakuvya kwa inu, chisoni chakudza mitima yinu. Koma ine nkhukuuzani choonadi: ndi chabwino kwa inu kuti ine ndipite. Pakuti nga ine sindingagenda, Mlangizi sangeze kwa inyuwe; koma nga nangenda, nkhutumizga yeye kwa inyuwe; na pakwiza kwake uyo nkhulapa chilambo pa vyakuti viwemi na pa vyakuti

chilungamo na pa vyakuti chiweruzo. Makamaka chivi, chifukwa chakuti ivyo vakukhulupira mwa ine; makamaka chilungamo, chifukwa chakuti ndikuluta kwa Tati wangu na mwakuwona ine nyengo zyose; makamaka chiweruzo, chifukwa chakuti mulamuliri wa charu ichi waweruzika. Nkhali zambiri ndili nazo zoti ndikulankhuleni kwa inu, koma simuli ndi mphamvu zoti muzizikhulupirira tsopano. Koma pamene wiza uyo Mzimu wa choonadi, akhakutongorani mu choonadi chose, pakuti nkhakukhamba kufuma mwa wakwe mwini, koma vyose ivyo akhapikira akhakukhamba, na vyakwiza akhakuuzani. Uyo adzandilemekeza, chifukwa adzatenga kuchokera kwa ine na kukulongosorani. Zonse zilizonse Tate ali nazo ni zanga, chifukwa ichi nakhamba kuti kufuma kwa ine akalandira na kukulongosolera inu. Pakang'ono simuwaniwona, ndipo pakang'ono muwaniwona, chifukwa nkhupita kwa Atate. Anati chifukwa mwa ophunzira wake kwa wina ndi mnzake, Kodi ndi chiyani ichi chimene akunena kwa ife, Kang'ono ndipo simudzandiwona, ndipo kachiwiri kang'ono mudzandiwona, ndiponso chakuti, Ine ndikupita kwa Atate? Vakali vakulonga cakuti: ici nci cakuti wakuti kang'ono? Situkumanya chakuti wakuŵecheta chiyani. Yesu anaziwa chifukwa kuti anafuna kumufunsa, ndipo anati kwa iwo, Mukufunsana pa ichi kuti ndinati, pang'ono na simukuwona ine, na kavili pang'ono na mukawona ine? Ninga ninga nkhukuwuzani inu kuti mukalira na kulira inu, koma chilambo chikakondwa; inu koma mukachiswa, koma chiswa chinu chikasanduka kukondwa; mkazi pamene akubala, ukuchiswa, chifukwa nthazi yake yafika; pamene koma abalira mwana, sakukumbukirasoranso

chiswa chifukwa cha kukondwa kuti munthu wabalika mu chilambo. Na mwe chomene, chifukwa chake muli na chisoni vino, koma ndidzakuwonani kaŵiri na mitima yanu idzakondwa, na palije munthu uyo wakutola chikondwa chanu kuchokera kwa mwe. Nanga mu tsiku lyo, simukhafumba kwa ine chinthu chili chonse. Nadi nkhukuuzani chakusimikira kuti chili chonse chimene mukhafumba kwa Tate mu zina lyangu, akhakupatsani. Mpaka tsopano simunafunse chilichonse mu dzina langa, funsani ndipo mudzalandira, kuti chisangalalo chanu chikhale chodzazidwa. Izi mu mifano ndalankhula kwa inu, koma ikubwera nthazi pamene sindizalankhulazso mu mifano kwa inu, koma mu ulesi ndizakuwuzani za Tati kwa inu. Mu zuŵa lyo mwa zina lyangu mwakupempha; na nkhukuŵuzirani kuti ine ndikapempha Tati chifukwa cha inyuwe; pakuti Tati mwini wakutemwani inyuwe, chifukwa inyuwe mwanitemwa ine, na mwakhulupirira kuti ine ndinachokera kwa Chiuta. Nkhatoloka kuchokera kwa Tate na nkhiza mu chilengedwe; kayi nkhusiya chilengedwe na nkhapita kwa Tate. Ophunzira ake akunena kwa iye, Ona lero ukulalika mu ulesi, na mfundo yiliyose ukulalika. Lero tikumanya kuti ukumanya vyose na ulibe chifunikwa chakuti mundu akukufumbe. Mu ichi tikhulupirika kuti wabuka kuchokera kwa Chiuta. Yesu wakavasukira wakati: Nthena mukukhulupirira? Yonani, nthazi yikubwera, na nthena yakwiza, kuti mwabalalikirane uliwonse ku vyakwe vyekha na kundisiya ndekha; na sindili ndekha, chifukwa Tate ali nane. Vyakuti ivi ndalanda kwa inu kuti mu ine mukhale na mtendere. Mu chilengesko mwakakhala na mazunzo; koma

limbani mtima, ine ndakhoma chilengesko.

17

Izi zintu wakalonga Yesu, na wakakweza maso gha kwe ku kumwamba na wakati: Tati, nthazi yakwiza; lembekeza mwana ghako, kuti na mwana ghako akulembekeze iwe, munjira nkhuwamupelera ulamuliro wa nyama zonse, kuti zonse uzo wamupelera iye akawaphere wumi wa kuyera. Iyi ndi moyo wamuyaya, kuti iwo akudziwe iwe Mulungu weniweni yekha, na uyo wakutumizga Yesu Kristu. Ine ndinakupatsa ulemerero pa charu, ntchito ndinamaliza iyo unandipasa ine kuti nichite; na vino lembesani ine iwe, Tati, pamoza na iwe na ulemerero uwo ndinali nayo charu chisanakhalepo pamoza na iwe. Nakhawuluska dzina lyako kwa wanthu wamene wananipa kuchokera mu chilambo. Vakhalanga vha ako na wanipa iwo mwangu, na vasunga mawu gha ako. Lero vamanyi kuti vyose vya waniperezga vyakuchokera kwa iwe; kuti mawu gha waniperezga naniperezga vene, na vene vakatola, na vamanyi nakambone kuti ninachokera kwa iwe, na vakhulupirika kuti iwe wanintuma. Ine nkhupempha pa vyakuti vya iwo; sindikupempha pa vyakuti vya chilambo, kasi nkhupempha pa vyakuti vya uwo wandipangira, chifukwa ndi vyako, na vyakuti vyanga vyose ndi vyako na vyakuti vyako ndi vyanga, na ndalemekezgwa mwa iwo. Nanga sinkhali mu chilengedwe kavili, nanga awa mu chilengedwe vili, nanga ine kwa iwe nkhwiza. Tate wakuera, wasunga wenewo mu zina lyako lyo

wapatile ine, kuti wakhale umoza nga ife. Pamene ninekhala navo mu chilengedwe, ine ninewasunga mu zina lyako; avo wakhandipela ninewasunga, na kwana uyu wakusoweka kuchokera mwa iwo kasi mwana wa chisoweko, kuti mawu akazanizgike. Lero koma kuli iwe nkhubwera, nanga izi nkhulonga mu charu kuti akhale na chisangalaro changa chodzazika mwa iwo. Ine ndawapatsa iwo mawu yako, na dziko linawaipa iwo, chifukwa si ali kuchokera mu dziko, monga ine sindili kuchokera mu dziko. Sindikupempha kuti uwachotse iwo mu charu, koma kuti uwasunge iwo ku choipa. Kuchokera mwa chilengedwe si ali, monga ine kuchokera mwa chilengedwe si ndili. Wapatulise iwo mu choonadi chako; uthenga wako ndi choonadi. Monga ine munandituma mu charu, nane ndinawatuma iwo mu charu. Ndi kwa iwo ine ndikuliyeretsa ine mwini, kuti ndiwo nawonso vakhale vakuliyeretswa mu unenesko. Nkhongo pa awa tu nkhupempha chabe, kasi na pa awa wakhukhulupilira mwa uthenga wawo mu ine, kuti wose wavikhale wamoza, munjira iyo Iwe, Tati, uli mu ine na ine mu Iwe, kuti na wenewo wavikhale wamoza mu ife, kuti chilambo chikhulupilire kuti Iwe wandituma. Nanga ine ulemekezgo uwo mwanipanga ine ndawapanga iwo, kuti iwo akhale umoza nga ife tili umoza, ine mwa iwo nanga iwe mwa ine, kuti iwo akhale wakukomezgeka mu umoza, nanga kuti chilambo chimanyenge kuti iwe wandituma nanga wakondanga iwo nga wandikondanga ine. Tate, avo wangu wapatile kwa ine, nkhufuna kuti pali ndili ine nawo wakhalepo pamoza na ine, kuti wawone ulemerero wangu wapatile kwa ine, chakuti waninkonda ine pa ntanganidwe wa charu. Tati wakuchita

chilungamo, na chilambo chikakumanyanga iwe, koma ine ndinamanya iwe, na awa anamanya kuti iwe wanintuma; na ndinawauza dzina lyako na ndidzawauza, kuti chikondi chimene waninkonda ine chikhale mwa iwo, na ine mwa iwo.

18

Yesu wakamba izi, wakatuluka pamoza na vaphunzisi vake kupitilira mtsinje wa Kidroni, uko kwakaliveko dimunda, uwo wakalowamo yekha na vaphunzisi vake. Wakadziwa kuti na Yuda wakupereka uyo wakamupeleka uyo malo, chifukwa nthawi zambiri Yesu wakasoŋgana uko pamoza na ophunzira wake. Chifukwa chake Yuda wakutola gulu la asilikali na wathandizi wa kwa vapayizi vakulu na Mafarisi, wakubwera kweneko na zinyali na zida. Jesus, chifukwa chakudziwa zonse zikubwera pa iye, watuluka ndipo wanena kwa iwo, Mukufuna ndani? Vakamuyankha kuti: Yesu wa ku Nazareti. Yesu wakawauza kuti, Ine ndine. Judah uyo wakamuperekera wakayimira pamoza nawo. Monga choncho analankhula kwa iwo kuti Ine ndili, anapita kumbuyo ndi kugwa pansi. Kanyake ntheura wakaŵafumba: Ndani mukufuna? Iwo vakati, Yesu wa ku Nazareti. Yesu wakayankha: Nkhawakuuzani kuti ine ndine. Nga nkhupilira ine chomene, lekelani awa kuti apite; kuti lizuzikwe livi limene wachangu, kuti awa umene wanipera ine, sindinaluza uyu yumoza mwa iwo. Simoni cakuti Petro walikukhala na lupanga, wakulusola, na wakukantha kapolo wa mupayiri wamkulu na wakudumula khungu lyakhe

lyakumanja; koma zina lya kapoloyo walikukhala Maliko. Yesu anati kwa Petro, Ika lupanga mu chikwatu. Kodi chikho chimene Atate wandipatsa sindingachimwe? Ntheura chifumu cha wasilikali na mkulu wa wasilikali na watumiki wa Chiyuda wakamugwira Yesu na kumumanga, na kumutola kwa Ana kwamba, pakuti walikha mkhwenye wa Kayafa, uyo walikha msembe mkulu wa chaka chila. Kunali koma Kayafa uyo wakulangiza Ayuda kuti kwavuta munthu umoza kufa chifukwa cha anthu. Simoni Petro na wophunzira mnzake wakamutsogolera Yesu. Wophunzira uyo wakaviwa na mupayiri wamkuru, na wakalowa pamoza na Yesu mu bwalo wa mupayiri wamkuru; koma Petro wakayima pa chitseko kunze. Choncho wophunzira wina uyo wakaŵa wakudziŵika kwa muprisiti wamkulu wakachoka, ndipo wakalonga kwa mlonda wa pa chitseko, ndipo wakalowesa Petro. Chomwecho mwanakazi wakugwira pa chitseko wakuti kwa Petro: Kasi ndiwe nkhunonso umoza wa vaphunzisi va mundu uyu? Uyo wakuti: Sindili. Akapolo ndi athandizi anayima pomwe atapanga moto wa makala, chifukwa kunali kuzizira, ndipo anali kudzifundisa. Petro anayima nao pomwepo akudzifundisa. Chifukwa chake, mupayiri wamkulu anafumba Yesu za vaphunziri vake na za chiphunzitso chake. Yesu anakhwita kwa iye kuti, Ine ndalankhula mu ulesi ku charu chonse. Nthazi zonse ndaphunzisa mu msonkhano na mu Tembero, kumene Ayuda amasoŵana nthazi zonse, ndipo mu chinsinsi sindalankhula chinthu chiri chonse chabe. Chiyani ukundifumba? Funsani ŵakumva chakuti nkhaŵalankhula nawo; onani ŵawa ŵakumanya zimene nkhaŵamba ine. Izi

koma yakhe wakalonga, umoza wa anthu othandiza wakuyima wakapereka chikwakwa kwa Yesu wakalonga, Nkucikutere ukuyankha kwa muprisiti wamkulu? Yesu wakamusangula kuti, Nga vibi nkhalankhula, umboni pa za vibi vyakuti. Kasi nga vyakuwemi nkhalankhula, chichi ukundimenya? Anna wakatumizga iye wakumangidwa kwa Kayafa mkulu wa ansembe. Kasi Simoni Petro wakali wayimikira na wakali kudzifumitsa. Vakamuwuza cakuti: Kasi ndiwenji nkhunkhaso umoza wa vaphunzisi vake? Wakakana uyo na wakati, Sindine. Umoza wa akapolo wa mupristi wamkulu, wakhalanga wachibale wa uyo Petro wakadumuza khungu, wakuti, Kasi ine sinakuwonenge mu dimba pamoza naye? Kanyake nanga Petro wakanira, na mwakufulumira nkhuku yachilume yalilira. Vakutongoza chifukwa Yesu kuchokera kwa Kayafa mu praetorium, inali mawa, ndi iwowo sivakanjira mu praetorium, kuti sivaipitsidwe, koma kuti vadye pasaka. Pilate wakatuluka kwa iwo ndipo wakati, Kodi mukubweresa mulandu uli pa munthu uyu? Vakayankha na kuti kwa iye, Nga uyu si wakuchita vyaipa, si tikanali kukupereka. Choncho Pilato wakawauza kuti, Mutoreni iye nkhuni na muweruzeni iye malinga na mulao winu. Choncho Ayuda vakamuwuza kuti, Ife sitikupasidwa kupha munthu yense; kuti lizgu la Yesu likwaniliskike limene wakalonga pakulozga mtundu wa lufu uwo wakali pafupi kufa nawo. Pilato walowelera kale mu nyumba ya chilamulo, ndipo wamuwira Yesu na kumuwuza kuti, Iwe uli mfumu wa Ayuda? Yesu wakankha kwa iye wakati, Kodi ukulonga ichi kufuma mwa iwe yekha, kapena wina wakukambira za ine? Pilato wakayankha; Kasi ine ndine

Myuda? Charu chako na vapayiri vakulu vakapereka iwe kwa ine; wadachita chinachiyani? Yesu wakayankha kuti, Ufumu wane si wa pa chilambo pachi. Nga unali ufumu wane wa pa chilambo pachi, watumikiri wane akanali wakumenyana kuti ndisapereke kwa Ayuda. Lero koma ufumu wane si ukuchokera pano. Choncho Pilato wakamuwuza kuti, Nanga iwe ndiwe mfumu? Yesu wakayankha: iwe ukunena kuti ine ndili mfumu. Ine nkhabadwa pa ichi na nkhiza mu chilambo pa ichi, kuti ndichitire umboni wachoonadi. Wose uyo wakuchokera mu choonadi wakumvera lizgu lyangu. Pilato wakumuwuza kuti: Choonadi ndi chiyani? Na ici wakamba, pali ici wakayowoya kanyakeso kwa Vayuda na wakawauza: ine sindikupezga cilango mu uyo; kasi muli na mwambo kuti ndimumasuleni umoza mu Pasaka; lelo mukufuna kuti ndimumasuleni mfumu ya Vayuda? Vakafuwula nkhongo chomene kanyake vose vakulonga: Kweni uyu, koma Baraba. Koma Baraba wakaliji wakuba.

19

Pamenepo chifukwa Pilato watoola Yesu na kumukwapula. Na vasikali vakaluka uleza wa minga vakawika pa mutu wake, na vakamuvwaza chivazi cha pepo, na vakati, Wamona, Mfumu ya Vayuda! Na vakamupa vikwakulo. Pilato wakatulukaso kavili kunja na wakuti kwa iwo, Onani, nkhubweresa kwa inu iye kunja, kuti mudziwe kuti mwa iye sindikupeza chifukwa chosachita. Neco Yesu wakatoloka kunze wakavala chipewa cha

minga na chivala cha purple, na wakati kwa iwo: Moneni munthu uyu. Ntheura chomwecho, vapayiri vakulu na vatumiki pavawamuwona, vakalilira vakuti: Mupachike pamtengo, mupachike pamtengo! Pilato wakawauza kuti, Mutore inu na mumupachike; pakuti ine sindikupeza mu iye chifukwa. Ayuda vakamuyankha kwa iye kuti, Ife tikukhala na lamulo, na malingana na lamulo wathu uyenera kufa, chifukwa wadziita yekha mwana wa Mulungu. Ntheura Pilato pakapilika uyu mawu, wakayowoya kwene, na wakalowa mu praitorio kanyake na wakati kwa Yesu, Ukuchokera kuti iwe? Koma Yesu wakamupeleka yankho ayi. Pilato wakamuwuza chonecho: Iwe sukulankhula nane? Ukulora kuti nili na ulamuliro wa kukupachika pa mtanda na nili na ulamuliro wa kukumasura? Wayankha Yesu, Uli wakugomezga ulamuliro wuli wonse pa ine, nga uli wakupasidwa kuchokera kunyakhe. Chifukwa ichi, uyo wakupereka ine kwa iwe uli na chivi chikuru. Kufuma pa ici, Pilato walikuyesanga kumutulula; kumbuto Ayuda walikufuwula wakuti, Ngati umutulula uyu, uli nkhongo gwa Kaisara. Waka yense wakudzichita mfumu wakukanira Kaisara. Pilato panamva mawu agha, wakatolera Yesu kunja, ndipo wakakhala pa chigoda pa malo gho ghakuti Lithostroton, mu Chihebri nkhuti Gabbatha; yalikuba kusambizgika kwa Pasaka, ndipo ora yalikuba ngati ya sita; ndipo wakati kwa Ayuda: Monani mfumu yinu. Koma iwo vakafuwula: Muchoske! Muchoske! Mupachike pamtengo! Pilato wakuti kwa iwo, Mfumu winu ndikhomerezge pa mtanda? Vakulu va vapayiri vakatola: Tili nayo mfumu nga si Kaisara. Nthazi chomwecho wamuphera kwa iwo kuti apachikwe. Vakamupokezera Yesu na

kumutola; na wakanyamula mtanda wake wakatuluka kupita kumalo ghakulongosoka kuti malo gha zigongo, ghakuti mu Chihebri Gologota, uko vakamukhomerera pamtanda, na pamoza naye vamweniso vaviri kumbali na kumbali, pakati pake Yesu. Pilato analemba chizindikiro na kuchiika pa mtanda, chinali chitalembedwa kuti, Yesu wa ku Nazareti Mfumu wa Ayuda. Mutu uyu nkhaniyi Ayuda wambiri wakuwerenga chifukwa malo kumene Yesu wakapachikwa pa mtanda wakuliko pafupi na mzinda, na unakulembedwa mu Chihebri, mu Chigriki, na mu Chiroma. Vakulonga chonecho kwa Pilato vakulu va vapayiri va Vayuda, Usati ulembe, Mfumu ya Vayuda, koma ulembe chakuti uyo wakamba, Ndili mfumu ya Vayuda. Pilato wakayankha, Chimene ndalemba, ndalemba. Asikali chifukwa chake, pamene anapachirika Yesu, anatenga zovala zake ndipo anapanga zigawo zinayi, kwa asikali aliyense gawo limodzi, ndi jubha. Koma jubha inali yopanda msoko, yolukidwa kuchokera pamwamba mpaka pansi yonse. Vakati chonecho kwa wamoza ndi wamoza: Tileke kutupula icho, nambo tileke kuponyera maloti pa icho kuti chizakhala cha ndani; kuti Mawu akazuzikwe wakuti: Vakagawana zovala zangu kwa weni, na pa chovala changu vakaponyera maloti. Amasoda nanga chomene achita vinthu ivi. Vakhaima pafupi na mtanda wa Yesu amayi wakwe na mlongo wa amayi wakwe, Mariya wa Klopasi na Mariya wa Magdalena. Jesus, chifukwa chakuwona amayi wake na mphunzitsi woyima uyo wakonda, wakuuza amayi wake, Mkazi, wona mwana wako. Kenako wakati ku wophunzira: Ona, uyu ndi mayo wako. Kabili kuchokera ku ora iyo, wophunzira uyo wakamutola mu vyakwe mwini. Pambuyo pa ichi, Yesu

pakavimanyi kuti vintu vyose vyakamala kale, kuti Mawu ghamalire, wakati, Nkhulumwa. Chombo chodzala viniga chinali chitayikidwa pamenepo, ndipo iwo atadzinya siponji mu viniga ndi kuyiika pa hisopu, anayibweretsa ku mlomo wake. Pamene choncho analandira viniga, Yesu anati, Yamalira, ndipo kugonamitsa mutu, anapereka mzimu. Ayuda chifukwa chake, kuti matupi asakhale pa mtanda mu sabata, chifukwa chinali tsiku cha kukonzekera, pakuti tsiku lija la sabata linali likulu, anapempha Pilato kuti miyendo yawo ithyoledwe ndi kuchotsedwa. Choncho asikali bakhiza, na wa wanthu wakutalika bakhathula miyendo na wamunthu wina wakupachikwa pamoza naye; koma pa Yesu bakhiza nga bawona kuti wakufwa kale, nanga bakhathula miyendo yakhe, koma umoza wa asikali wakubaya mbali yakhe na mfumo, na mwakufulumira kwakutuluka magazi na maji. Nanga uyo wakuwona waumbira, nanga umboni wakwe ndiwo weneko, nanga iye wakudziwa kuti yeneko wakuŵecheta, kuti ŵanyamwe nangapo mukhulupirire. Vintu ivi vyakachitika, kuti malemba gakwanilisike, fupa lya mweneco lilingathaukika. Kabili kanyakeso Mawu akulemba akuti: Ivo vakalola uyo wakabayako. Pambuyo pa vintu ivi, Yosefe wakuchokera ku Arimateya wakapempha Pilato, uyo wakaŵa mphunziri wa Yesu, koma wakabisika chifukwa cha mantha gha Ayuda, kuti akatole thupi la Yesu; ndipo Pilato wakalora. Choncho wabwera na kunyamula thupi la Yesu. Kunabwera kabili Nikodemu uyo wakabwera kwa Yesu usiku wakutoma, kunyamula chosakaniza cha mure na aloe monga malitala zana. Vakatoola chonecho thupi ya Yesu na vakamanga yeneyo mu nsalu za linen pamoza

na visakasa, monga mwambo uli kwa Ayuda kukwika. Kwalikuba mu malo mwakuti wakapachikwa pa mtengo dimba, na mu dimba mwenewo mwakuba na manda ghasambira, mu mwakuti palibe munthukwa wakalikwapo; apo nkhondo chifukwa cha kukonzekera kwa Ayuda, chifukwa manda ghalikuba pafupi, wakaika Yesu.

20

Pa tsiku limoza la sabbaths Mary Magdalene akubwera mamawa mdima yakali kukhalapo mu manda, ndipo akuwona mwala wachotsedwa mu manda. Wakuthamanga chifukwa chake na wakwiza kwa Simoni Petro na kwa mphunzitwa wina uyo Yesu wakondedwa, na wakuti kwa iwo, Wakatola Mbuya mu manda, na sitikudziwa kwenuko wakamuika. Chifukwa chake Petro na mphunzitsi wina wakatuluka ndipo wakaluta ku manda. Bakabutuka awiri pamoza, koma wophunzira mnzake akabutuka msanga kupita Petro ndipo akafika woyamba kumanda, ndipo akawerama akaona nsalu za lino zikugona, koma sankalowe. Simoni Petro wakiza nkhondo wakumkondela iye, na walowera mu manda na waona nsalu za lino zikugona, na nsalu ya kumaso, iyo yakaŵa pa mutu wake, yakaŵa nkhondo na nsalu za lino zikugona, koma yapambana yakupindikira mu malo ghimoza. Pa nthazi chomwecho wakanjira na wophunzira winyake uyo wakafika woyamba mu lupumba, na waona na wakhulupirira; pakuti yayi kale wakaziba Malembero kuti yakufunika iye wuke kufuma kwa

wakufa. Vaphunzisi vakagenda kwa ivo vene chifukwa chakuti. Mary aimire pafupi na manda akulira kunze. Monga nkhwichi akulira, anawerama mu manda na kuwona athenga awiri mu zoyera akhede, umoza pafupi na mutu na umoza pafupi na mapazi, uko kunagona mtembo wa Yesu. Na iwo vakumuwuza kuti: Mkazi, ukulira chiyani? Wakuwauza kuti: Wanyamula Mbuya wangu, nanga sindikumanya kweni wakamuika. Izi yakuti, wasintha kumbuyo, ndi wakuwona Yesu wayimirira, koma sankadziwa kuti ndi Yesu. Yesu wakumuwuza: Mkazi, chiyani chikukulira? Ukulonda yani? Uyo wakuganizira kuti ndi mlimi wa dimba, wakumuwuza: mbuya, nga iwe wamutola, uniwuze kuti wamuyika kweni, nane ndidzamutola. Yesu wakumuwuza kuti: Mariya. Wakatembenuka uyo wakamuwuza kuti, Raboni, wambali nkhuwuzgika kuti, Mphunzitsi. Yesu wakumuwuza uyu kuti, Usandikhoze, pakuti sindinakwerenge kwa Tate wangu. Koma pita kwa abale anga nuwawuze kuti, Ndikukwera kwa Tate wangu ndi Tate wanu, ndi Mulungu wangu ndi Mulungu wanu. Mariya Magadalena wakabwera kukawuza ophunzira kuti wawona Mbuya, na kuti Mbuya wakanenera vintu ivi kwa iye. Pakuti kunali madzulo pa tsiku lija la Sabata, na zitseko zitali zotsekedwa kumene kunali ophunzira atasoŋkhana chifukwa cha mantha a Ayuda, Yesu anabwera na kuima pakati, na kuwauza kuti, mtendere kwa inu. Na pakutaura ici, wawalangiska kwa iwo mawoko na mbali yake. Vaphunzisi vakondwa chifukwa vaona Mbuya. Yesu wawalongora kanyake, Mtendere kwa inu. Munjira Tati wakatumizga ine, nane nkhutumizga inyuwe. Nanga wakamba ici, wakapumira na kuwachimbira ndipo wakati kwa iwo:

Pokerani Mzimu Wakuswepa; ngati mungachikhululira vivi vya vamwenevamwene, vikhululiridwa kwa iwo; ngati mungagwira vivi vya vamwenevamwene, vigwiriridwa. Tomasi, m'modzi mwa khumi na awiri, wakutchedwa Didymus, sanali nao pamene Yesu anabwera. Ntheura vaphunzira vanyake vakali kumukhamba kwa iye, Tawona Mbuya. Koma wakati kwa iwo: Nga sinangalola mu makhono gha wakwe chinthu cha misumali, na kuika chala changa mu chinthu cha misumali, na kuika khono langa mu lubali lwa wakwe, sindikhulupilira. Na pa mazuwa vikhondi na viŵiri kanyakeso ŵaphunziri ŵakwe ŵaliji mukati na Tomasi pamoza na ŵo. Yesu wakiza zitseko zikali zitsekedwa, na wakuyima pakati na wati: mtendere kwa inu. Kenako anati kwa Tomasi, Bweresa chala chako kuno ndipo uwone manja anga, ndipo bweresa dzanja lako ndipo uliponya mu mbali mwanga, ndipo usakhale wosakhulupirira, koma wokhulupirira. Tomasi akhayankha na khati kwa iye, Mbuya wangu na Mulungu wangu. Yesu wakumuuza kuti, Chifukwa waniwona, wakulupilira. Wadala iwo wosawona koma wakulupilira. Zinthu zambiri nanga zinyake zizindikiro Yesu wakapanga pamaso pa vaphunziri vake, zizo sizilembedwa mu bukhu ili; koma izi zalembedwa kuti mukhuluphire kuti Yesu ndi Kristu Mwana wa Chiuta, na kuti mukhuluphira muve na umoyo mu zina lake.

21

Pambuyo pa zintu izi, Yesu anadziwonetsa yekha kachiwiri kwa

ophunzira pa nyanja ya Tiberiya, ndipo anadziwonetsa chomwecho. Wakaŵa pamoza Simoni Petro, na Tomasi uyo wakutchedwa Didimo, na Natanaeli uyo wakachokera ku Kana wa ku Galileya, na ana a Zebedayo, na wina awiri wa ophunzira wake. Simoni Petro wakuti kwa iwo: Ndikupita kukaloba nsomba. Vakumuwuza kuti: Tikwiza nafe pamoza na iwe. Vakatoloka na vakalowa mu bwato mwakufulumira, na mu usiku wenewo vakagwira kanandi. Mamawa kale yakuchitika, Yesu waimile pa gombe, kweni waphunziri wamanyilira kuti ndi Yesu. Yesu wakawauza kuti, Wana, kasi muli na chakudya? Vakamuyankha: Ayi. Koma wakati kwa iwo: Ponjani mu mbali ya kulilo ya bwato ukonde, na mwakupezga. Vakaponya chomene, na vakangalema kuchikokapo chifukwa cha unyinji wa isomba. Choncho wophunzira uyo, wakuti Yesu wakamukonda, wakati kwa Petro: Ndi Mbuya. Simoni cakuti Petro pakumva kuti ndi Mbuya, walivala chivala chakuza; pakuti walivala kanandi; na wadziponya yekha mu nyanja; wina waphunzira wabwera mu bwato; pakuti waliva kutali kuchokera ku nyika, koma nga kuchokera ku ma cubits mazana ghawiri, wakukoka ukonde wa visomba. Monga choncho anatulukapo mu nthaka, anawona makala agone na nsomba yaikidwapo na buledi. Yesu wakuŵechera kwa iwo, Bwerani na nsomba zina mwakwata vino. Simoni Petro wakwela na kukokola ukonde pa nthaka, uzula na somba zikuluzikulu zana makumi asanu na zitatu, ndipo ngakhale zinali zambiri chomene, ukonde sunapasuke. Yesu wakati kwa iwo: Yizani mudye chakudya cha m'mawa. Palije mundu wa vaphunzisi wakhalanga na ulimbika wakufumba kwa iye kuti, Ndiwe

ndani? vakadziwa kuti ndi Mbuya. Chifukwa chake Yesu wakwiza na kulanda mkate na kuwapa, na somba munjira yimoziyomwe. Ichi kale ndi kachitatu chakuwoneka Yesu kwa ophunzira wakwe pambuyo pa kuuka mu wakufa. Pano nkhondo vakadya chakudya cha mumawa, Yesu wakati kwa Simoni Petro: Simoni mwana wa Yona, uli kunditemwa kupita ava? Wakumuwuza: Elo, Mwami, iwe ukudziwa kuti ndinikukonda iwe. Wakumuwuza: Lisha tuwana twangu twa mbelele. Wakumuwuza kanyake ka wawiri: Simoni mwana wa Yona, uli kundikonda? Wakumuwuza: Elo, Mwami, iwe ukudziwa kuti ndinikukonda iwe. Wakumuwuza: Weta nkhosa zyangu. Wakumwakuti kwa nthawi ya chitatu: Simoni mwana wa Yona, uli kundikonda? Petro wasweka mtima pakuti wamuwuza kachitatu, Kodi unandikonda? ndipo wamuwuza, Mbuya, iwe ukuziwa vyose, iwe ukuziwa kuti ndinakukonda. Yesu wakamuwuza kuti: Lisha nkhosa zyangu. Nadi nadi nkhukuuzani kwa iwe, pamene ukhali wamng'ono, unkhuvala mwini na unkhuyenda kumene unkhufuna, koma pamene ukhakula, ukhutambasula manja ako, na wina ukhukuvala, na ukhukutenga kumene siukhufuna. Koma wakati ichi wakutongola mtundu wa lufu uyo wakakweza Chiuta nawo. Na pakalonga ichi, wakamuwuza: unditsatire. Petro atatembenuka ndipo wakuwona wophunzira uyo Yesu wakumkonda wakumutsatira, uyo wakagona pa chakudya pa chifuwa chake ndipo wanena, Mbuya, ndani wakukupereka? Petro atawona uyu, wakuti kwa Yesu, Mwami, koma uyu ndi ciyani? Yesu wakumuwuza kuti, Nga nkhufuna kuti iye akhalenge mpaka nkhiza, nkhuli chiyani kwa iwe? Unditsatire ine. Chifukwa

chake mawu awa anatulukiratu kwa abale kuti wophunzira uyo safa, koma Yesu sanawuze kwa iye kuti safa, koma anati, Ngati nkhufuna kuti iye akhalebe mpaka ndikabwera, nkhani yako ndi chiyani? Uyu ndi wophunzira amene wakuchitira umboni wa za izi na kulemba izi, ndipo tikudziwa kuti umboni wake ndi wowona. Kuli na vintu vyakuya vyambi vyakuti Yesu wakachita, ivyo nga vyalembeka chimoza chimoza, nangwi nkhughaniska kuti charu chikhala chikwaniska kuvika mabuku agho ghakulembeka. Ndithu.

Kalata ya Yohane

1

Chinthu chikhalikho kuchokera pachiyambi, chinthu chatumvira, chinthu chatuwonera na maso ghathu, chinthu chatuwonera na makono ghathu ghakhumbira, pa uthenga wa umoyo; na umoyo waonekera, na tatuwonera na tikulumbira na tikulengeza kwa inu umoyo wa muyaya, uyo wakhalikho kwa Tate na waonekera kwa ife; chinthu chatuwonera na chatumvira, tikulengeza kwa inu, kuti na inu mukhe na chiyanjano pamoza na ife; na chiyanjano chathu ndi pamoza na Tate na pamoza na Mwana wakhe Yesu Kristu. Ndipo tikulemba izi kwa inu kuti chisangalalo chathu chikhale chodzala. Na uyu ndi uthenga umene tawumva kuchokera kwa iye ndipo tikukulongosolani kwa inu, chakuti Chiuta ndi kuwala, ndipo mdima mwa iye sivuli nangwi. Nga titi kuti tili na chiyanjano na yeye na tikuyenda mu mdima, tikuamba bodza na sitikuchita choonadi; koma nga tikuyenda mu kuwala, monga iye ali mu kuwala, tili na chiyanjano wamoza na wamoza, na mwazi wa Yesu Kristu Mwana wake ukutichotsa ku vivi vyose. Ngati tinene

kuti sitili na tchimo, tikudzinyenga tokha ndipo choonadi sichili mwa ife. Ngati tivomereza zolakwa zathu, Iye ndi wakhulupirika na wolungama, kuti atikhululukire zolakwa zathu na kutichenjeska kuchokera ku yense yosalungama. Ngati tinene kuti sitinachitiyi chivi, tinamupanga iye wonama, na mawu gha iye ghali kweni mwa ife.

2

Vana vango vadoko, ivi nkhulembera kwa inu kuti musachimwe; na ngati mundu wina achimwa, tili na mtetezi kwa Tati, Yesu Kristu wolungama; na yemweyo ndi chepeko cha viwemi vyathu, kweni si cha vyathu fethu, koma na cha chilambo chonse. Nanga mu ichi tifumba kuti tamufumba, nga tighasunga malamulo ghakwe. Uyo wakuti, Ndamuziba iye, na malamulo ghake wangaghasungira, ndi wonama, na mu uyu choonadi chili kweni; koma uyo wakasungira mawu ghake, choonadi mu uyu chikondi cha Chiuta chaperekezeka. Mu ichi tikumanya kuti mwa iye tili. Uyo wakuti wakhalira mu mweneco uyenera kwenda monga uyo mmene wakwendera. Abale, si malamulo ghatsopano nkhulembera kwa inu, koma malamulo ghakale umene munali nawo kufuma pachiyambi. Malamulo ghakale ndi mawu umene munamva kufuma pachiyambi. Kape malangizo gakupya nkhulembera kwa inu, icho chili chakoonadi mwa iye na mwa inu, chakuti mdima ukulutira na kuwala kwakoonadi kale kukunyezga. Uyo wakuti ali mu kuwala, koma wakudana mchimwene wake, ali mu

mdima mpaka nthazi pano. Uyo wakutemwa mlongo wakwe mu lumuli wakukhala, na chinthu chakukhumudwitsa mwa iye chili ndipo; koma uyo wakudana mlongo wakwe mu mdima uli na mu mdima wakuyenda, na ngakumanyi kuti wakupita kweni, chifukwa mdima waofya maso ghakwe. Nkhulemba kwa inu, vana vadoko, chakuti vivi vyinu vakulekerezgwa kudzera mu dzina lake. Nkhulembera kwa inu, mabambo, chakuti mwamanya uyo wa kufuma ku chiyambi. Nkhulembera kwa inyuwe, anyamata, chakuti mwakhoma wowipa. Ninalembera inu, vana, chifukwa mwamanya Tati. Ninalemba kwa ŵanyamwe, ŵatate, chakuti mwamanya uyo wakuchokera ku chiyambi. Ninalemba kwa inu, anyamata, chakuti muli wakaka na mawu gha Chiuta ghakukhala mu inu na mwakunda yoipa. Musatemwa charu chakuti dziko lapansi nangwa vinthu vyakuti mu dziko lapansi. Ngati mundu wauwo wakukonda charu, chikondi cha Tati chili ndimo mwa wakwe; pakuti chinthu chosechose chili mwa charu, chikhumbo cha thupi na chikhumbo cha maso na kudzikuza kwa umoyo, chili ndimo kuchokera kwa Tati, nambo chikuchokera ku charu. Na chilengesko chikudutsa pamoza na chifuniro chacho, koma wakuchita chifuniro cha Chiuta wakukhala mu nthazi. Vana, nthazi yamaliro yili, na mwakamuwamva kuti Antikristu ukuiza, na lero Vantikristu vambirizgi vakhala; kuchokera apo tikumanya kuti nthazi yamaliro yili. Vatuluka mwa ife, koma vakali yayi va mwa ife. Nga pakuti vakali va mwa ife, vakakhala na ife. Koma ici cakachitika kuti vawoneke kuti yayi vyose vali va mwa ife. Ndi inu muli na kudzozgwa kuchokera kwa Wakupatulika, ndipo mudziwa zinthu zonse. Sindinalemberani

chakuti simukudziwa choonadi, koma chakuti mukudziwa icho, nanga chakuti choonadi chonse chochokera mu choonadi sichi. Ndi ndani mnamunama nga si uyo wakukana kuti Yesu si Kristu? Uyu ndi antikrisitu, uyo wakukana Tati na Mwana. Aliyense wakukana Mwana nkhalikukhala ndi Atate nso. Inywe chomene, chila chimene munamvera kuchokera pachiyambi, chikhalenge mwa inywe. Nga chinthu icho mukuwamva kuchokera pachiyambi chikakhala mwa inu, na inu mukhala mwa Mwana na mwa Tati. Ndipo iyi ndi chilangizo icho iye mwini watilangiziridwa ife, umoyo wamuyaya. Izi ndalemba kwa inu za anthu wakukunyengani. Na nyuwe, kudzozgwa kuko mwalambira kuchokera kwa wakwe kukukhala mwa nyuwe, na wala mukhala na chifunikwa chakuti munthu akuphunziseni, koma monga kudzozgwa komweko kukuphunzisani pa vyose, na chakondeka chiri na wala chiri chinyengo, na monga wakuphunzisani, mukhala mwa wakwe. Nanga vino, vana vadoko, mukhaleni mwa iye, kuti pamene aonekera tivenge kulimbika nanga nkhumbira kunyazika kuchokera kwa iye mu kuonekera kwake. Ngati mungadziwe kuti ndi wolungama, dziwani kuti aliyense wakuchita chilungamo wabadwa kuchokera kwa iye.

3

Wonani mtundu wa chikondi Tate watupatira kuti tiwuzidwe wana wa Chiuta. Chifukwa cha ichi chilengi chikukumanyani nyuwe, chifukwa chakuti chikamumanya yeye. Okondedwa,

nthazi ife tili ana a Mulungu, ndipo sichinapachike chomwe tichakhala. Tikudziwa koma kuti nga apachikwa, tichakhala ofanana naye, chakuti tichawona iye monga mmene ali. Na wonse wakukhala na chiyembekezo ichi pa iye wakudziyelera wekha, monga uyo wakuyera. Wonse wakuchita chivi wakuchitanso kusaphana malamulo, ndipo chivi ndi kusaphana malamulo. Na mukudziwa kuti Uyo wakawonekera kuti achotse machimo athu, na chimo mu Mwini yake nanga chili. Wonse wakukhala mwa Iye nanga wakuchimba; wonse wakuchimba nanga wamuwona Iye nanga wamudziwa Iye. Vana vang'ono, munhu wakuti nangaleke kukupusiskani; uyo wakuchita chilungamo ndi wolungama, monga uyo ndi wolungama; uyo wakuchita chivi ndi wa kwa Mdyerekezi, pakuti kuchokera pachiyambi Mdyerekezi wakuchita chivi. Mu ichi, Mwana wa Chiuta wakaonekera, kuti awononge mintchito ya Mdyerekezi. Wonse wakabadwa kuchokera kwa Mulungu chakuchita chivi, chifukwa mbewu yake yakhazikika mwa iye, ndipo wakukhonjezga kuchimwa, chifukwa wabadwa kuchokera kwa Mulungu. Mu ichi, vana va Chiuta na vana va dyabolo vikuoneska. Wose uyo wakuchita lepi chilungamo si wa kwa Chiuta, na uyo wakutemwa lepi mchanya wakwe. Pakuti uyu ndi uthenga wene mukapirira kuchokera pachiyambi, kuti tikondane wene na wene, kweni nga Kaini wakalivira kuchokera kwa woipa na wakupha mphwake; na chifukwa cha chiyani wakumpha iyo? Chifukwa vinthu vyakuchita vyake vyali vyaipa, koma vya mlongo wake vyali vyalungama. Musadabwa alongo wangu, nga charu chakudadani mwe. Ife tikudziwa kuti tadutsa kuchokera mu imfa kulowa mu umoyo,

chifukwa tikukonda abale. Uyo wosakhonda mubale wakhe ukukhala mu imfa. Wonse wakudana na mchimwene wake ni wakupha munthu, na mukudziwa kuti wonse wakupha munthu ngakhale uli ukhala moyo wamuyaya mwa yekha wakhazikika. Mu uyu tafumbanipo chikondi, chakuti uyo wakuika moyo wake pa ufe wathu, ndipo ife tikuyenera wakuika miyoyo yathu pa ufe wa alongo athu. Koma uyo ali na moyo wa dziko lino na kuona mzake wake ali na chifunikwa, na kutseka mtima wake kuchokera kwa iye, kodi chikondi cha Mulungu chingakhalebe bwanji mwa iye? Vana vangu vadoko, tileke kukonda mu mawu nangwa mu lulimi, koma mu vinthu na mu unenesko. Na mu ichi tikumanya kuti tili kuchokera mu choonadi, na pambuto pa yeye tikakwaniska kumveka mitima yathu, chifukwa ngati mtima wathu ukutitsutsa, Chiuta ndi wamkulu kuposa mtima wathu na akumanya vintu vyose. Vakondeweska, nga mtima wesu ungatilamula ife, tili na ulemu kwa Chiuta, na chinthu chili chose chingatipenpha tikupokelera kuchokera kwa Iye, chifukwa tikusunga malamulo gha Iye na vinthu vyakukondweresa pamaso pa Iye tikuchita. Na uyu ndi ulamuli wakwe, kuti tikhulupilire mdzina wa mwana wakwe Yesu Kristu, na tikondane wekha monga anapereka ulamuli. Na uyo wakusunga malamulo gha kwa mweni wakukhala mwa mweni, na mweni wakukhala mwa mweni. Nanga mu ichi tikumanya kuti wakukhala mwa ife, kufuma ku Mzimu uyo wakatupa ife.

4

Okondedwa, musakhulupirire mzimu uliwonse wonse, koma yesani mizimu ngati yochokera kwa Mulungu, chifukwa aneneri abodza ambiri atuluka kulowa mu dziko lapansi. Mu ichi mwamanya mzimu wa Chiuta; mzimu wonse uwo ukulumbira Yesu Kristu wakiza mu thupi, uli wa kwa Chiuta; na mzimu wonse uwo ngaukululumbira Yesu Kristu wakiza mu thupi, ngauli wa kwa Chiuta; na ichi ndi cha antikiristu uyo mwamvera kuti ukuiza, na vino uli mu chilengedwe kale. Inu mukuchokera kwa Mulungu, ana ang'ono, ndipo mwakunda iwo, chifukwa yemwe ali mwa inu ndi wamkulu kuposa yemwe ali mu dziko lapansi. Iwo ali a mu chilengi, chifukwa ichi ukhulonga zinthu za mu chilengi, ndipo chilengi chikuwamvera. Ife tikuchokera kwa Chiuta; uyo wakumanya Chiuta wakutimvera ife. Uyo wakuti si wa kuchokera kwa Mulungu sakutipilikira ife. Kufuma mwa ichi tikumanya mzimu wa choonadi na mzimu wa kusochera. Wakondedwa, tikondane wenzathu, chifukwa chikondi chikuchokera kwa Chiuta, na aliyense wakukonda wabalika kwa Chiuta na wakumanya Chiuta. Uyo wakuti wakukonda sanakudziwa Chiuta, chifukwa Chiuta ndi chikondi. Mu uyu mwaonekera chikondi cha Mulungu mwa ife, chakuti Mulungu watumizga Mwana wake yekha wabereka mu charu chakuti tiphile kudzera mwa wake. Mu ichi muli chikondi, si chifukwa ife tinakonda Mulungu, koma chifukwa iye mwini anatikonda ife na kutuma Mwana wakwe kuti akhale chipepeso cha vivi vyathu. Vakondwa, nga Mulungu wakatikonda ife choncho, na ife tikuyenera kukondana wina na mnzake. Mulungu palije mundu wakamuona kamoza kose, nga tikukondana wekha na wekha, Mulungu ukukhala mwa ife

ndipo chikondi chake chikuperekezeka mwa ife. Mu uyu tikumanya kuti tikukhalira mwa iye na iye mwa ife, chifukwa watupatsa Mzimu wake. Nanga ife tawona ndipo tikuchitira umboni chakuti Tate watumizga Mwana kukhala Mpulumutsi wa charu. Aliyense amene angavomereze kuti Yesu ndi Mwana wa Mulungu, Mulungu amakhala mwa iye, ndi iye mwini amakhala mwa Mulungu. Nanga ife takhazga na kukhuluphira chikondi chimene Chiuta ali nacho mwa ife. Chiuta ndi chitemwa, na uyo wakukhala mu chitemwa wakukhala mwa Chiuta, na Chiuta mwa iye. Mu ichi chikontha chamaliskwa pamoza na uwe wathu, kuti tikhale na ulemu mu tsiku la chiweluzo, chifukwa monga uyo ali, na uwe tikhalira mu charu ichi. Mantha si uli mu chikondi, koma chikondi chingwiro chikuponya mantha kunja, chifukwa mantha uli na chilango, uyo wakumantha si wangwiriska mu chikondi. Ife tikukonda iye, chifukwa iye woyamba wakatikonda ife. Ngati munthu wina anene kuti ndikulonda Mulungu, nanga mchimwene wake amude, ndi wonama, pakuti uyo wasakulonda mchimwene wake uyo wamuwona, Mulungu uyo wasakumuwona ukhoza bwanji kumlonda? Nanga tikukhala na lamulo uyu kufuma kwa Mulungu, kuti uyo wakukonda Mulungu akonde nayenso mlongo wakwe.

5

Aliyense wakukhulupilira kuti Yesu ndi Khristu wabalika kuchokera kwa Mulungu, ndipo aliyense wakukonda uyo

wabalika wakukondanso uyo wabalikidwa kuchokera kwa iye. Mu ichi tikumanya kuti tikukonda vana va Mulungu, pamene tikukonda Mulungu na kusungira malamulo ghakwe. Uyu nkhukutemwa kwa Chiuta, kuti tisunga malamulo ghakwe; na malamulo ghakwe nkhaghoŵa yayi, chifukwa chinthu chili chonse chakubalika kuchokera kwa Chiuta chikugonjetsa chilambo; na uyu nkhukugonjetsa kwakugonjetsa chilambo, chikhulupiliro chathu. Ndani ndi uyo ukugontha charu nga si uyo ukukhulupilira kuti Yesu ndi Mwana wa Chiuta? Uyu ndi uyo wakiza kudzera mu maji na magazi, Yesu Kristu, si mu maji wekha, koma mu maji na mu magazi, na Mzimu ndi uyo wakuchitira umboni, chifukwa Mzimu ndi choonadi. Chakuti watatu wali wakuchitira umboni mu kumwamba, Tati, Shoko na Mzimu Wankhongono, na watuwa watatu ndi chimoza; na watatu wali wakuchitira umboni pa charu, Mzimu na maji na mwazi, na watuwa watatu ndi chimoza. Ngati tikulandira umboni wa anthu, umboni wa Mulungu nkhulu kuposa, chifukwa uyu ndiwo umboni wa Mulungu umene waumboni pa mwana wake. Uyo ukhulupilira mu Mwana wa Mulungu ukwete umboni mwa iye. Uyo wangakhulupilira Mulungu wamupanga iye munhu wakunama, chifukwa wangakhulupilira mu umboni uwo Mulungu waumboni pa Mwana wake. Ndi iyi ndi umboni, kuti Mulungu anapereka moyo wamuyaya kwa ife, ndi moyo uwu uli mu Mwana wake. Uyo wakukhala na Mwana wakukhala na umoyo; uyo wakusakhala na Mwana wa Mulungu, wakusakhala na umoyo. Izi ninalemba kwa inu ŵakukhulupilira mu dzina la Mwana wa Chiuta, kuti mumanyenge kuti muli na umoyo wa muyaya, ndi kuti

mukhulupilire mu dzina la Mwana wa Chiuta. Na uyu ndi ufulu wa kuyankhula womwe tili nawo kwa Iye, chakuti ngati tifumba chinthu mwana chifuniro chake, akutimvera. Nanga mwakuti tikumanya kuti akutimva cho chilichose tikupempha, tikumanya kuti tili na zinthu zopempha zimene tinapempha kwa iye. Ngati mundu ida mchimwene wakwe kuchimwa chivi chosalongolera ku lufu, adzapempha, ndi kumupatsa umoyo, kwa iwo akuchimwa chosalongolera ku lufu. Kuli chivi chikupita ku lufu; sindikukamba za chakochi kuti upemphe. Injustice yonse ndi sin, na pali sin iyo siikupita ku death. Tikudziwa kuti aliyense wobadwa kuchokera kwa Mulungu sakuchimwa, koma wobadwa kuchokera kwa Mulungu wakudzisunga yekha, ndipo woipa sakumukhudza. Tikudziwa kuti tili kwa Mulungu, ndi dziko lonse lagona mu woipa. Tikumanya kuti Mwana wa Chiuta wabwera na watupatira nzeru kuti tikumanyenge uyo weniweni; na tili mwa uyo weniweni, mwa Mwana wakwe Yesu Kristu. Uyu ndi Mulungu weniweni na umoyo wa muyaya. Vana vadoko, dzitetezeni kuchokera ku vifano, nadi choonadi.

Chiyambi

1

Mu chiyambi Mulungu anapanga kumwamba na dziko. Dziko linali losawoneka na losapangika, mdima unali pamwamba pa chigwa chakuya, na Mzimu wa Chiuta unali kuyendayenda pamwamba pa madzi. Ndipo Mulungu anati, Pakhale kuwala, ndipo panakhala kuwala. Ndipo Mulungu anaona kuwala kuti ndi kwakubwera, ndipo Mulungu analekanitsa pakati pa kuwala na mdima. Nanga Chiuta wakatcha chiwala masikhu, nanga mdima wakatcha usiku. Nanga yakakhala madzulo, nanga yakakhala mamawa, zuwa limoza. Ndipo Mulungu anati, Pakhale thambo pakati pa madzi, ndipo likhale likugawanisa pakati pa madzi ndi madzi, ndipo zinachitikadi choncho. Ndipo Mulungu wanapanga thambo, ndipo Mulungu wanalekanitsa pakati pa maji ghakali pansi pa thambo na maji ghakali pamwamba pa thambo. Ndipo Mulungu anachitcha chiwumbiro chakumwambachi kuti kumwamba, ndipo Mulungu anaona kuti chinali chabwino, ndipo kunali madzulo, ndipo kunali mamawa, tsiku lachiwiri. Nanga Mulungu wakamba kuti, Madzi gha pasi

pa kumwamba ghasoŋganikenge pamoza, nanga malo ghooma ghawonekenge. Ndipo zinachitika chomwechi. Madzi gha pasi pa kumwamba ghakasoŋganika pamalo agho, ndipo malo ghooma ghakaoneka. Ndipo Mulungu wakatcha malo ghoumi kuti nthaka, na mabungwe gha madzi wakagatcha kuti nyanja, ndipo Mulungu wakaona kuti vyali vyakuwawa. Ndipo Mulungu wakati, Nthaka imerenge vyakudya na udzu vyakubereka mbewu malinga na mitundu yawo, na mitengo yakubereka zipatso yomwe mbewu zake zili mwa iyo malinga na mitundu yake pa nthaka. Ndipo zinachitika chomwecho. Ndipo nthaka inatulusa vyakudya vyamphangwe vikubereka mbewu malinga na mitundu yawo na malinga na kufanana kwawo, na mitengo ya vyakudya ikupanga vyakudya, vyakuti mbewu zawo zili mwa iwo malinga na mitundu yawo pa nthaka, ndipo Mulungu anaona kuti vyakudya vyali vyakudya. Ndi chinachitika madzulo, ndi chinachitika m'mawa, tsiku lachitatu. Ndipo Chiuta wakati, Pakhale zowunika mu chipando cha kumwamba kuti ziwunike pa charu, kuti zipataniske pakati pa chilo na pakati pa usiku, ndipo zikhale zizindikiro, na nyengo, na mazuwa, na zaka. Nanga akhale kuwala mu chiwumbulutso cha kumwamba, kuti aunikire pa charu, ndipo chakhalako chomwecho. Ndipo Mulungu wakapanga mauni ghawiri ghakulu, mauni ghakulu gha kulamulira usana, na mauni ghang'ono gha kulamulira usiku, na nyenyezi. Ndipo Chiuta wakaika iwo mu chipangano cha kumwamba, kuti iwale pa chalo, na kulamulira masiku na usiku, na kugawaniska pakati pa kuwala na pakati pa mdima; ndipo Chiuta wakawona kuti ndi chabwino. Ndipo yakachitika madzulo, ndipo yakachitika mamawa, dazi yachinayi. Ndipo

Mulungu anati, Madzi atulutse vilengedwe vyakuzokota vya moyo, na viyuni vyakuwuluka pamwamba pa charu malinga na chipangizo cha kumwamba, ndipo vinatero. Nanga Mulungu wakapanga virombo vikulu vya m'madzi, na moyo wonse wa virombo vyakukwawa, vyo madzi wakavipatulula malinga na mitundu yawo, na mbalame zonse za mapapiko malinga na mtundu, nanga Mulungu wakaona kuti vyakoma. Ndipo Mulungu anawadalitsa akunena kuti, Kuleniko ndi kuchulukapo, ndipo mudzaze madzi m'nyanja, ndipo mbalame zikhale zambiri pa dziko lapansi. Ndipo chakachitika madzulo, ndipo chakachitika m'mawa, dazi la msanu. Ndipo Mulungu wakati, Chisi chitulutse vyamoyo vyakukhala malinga na mitundu yawo: nyama za miyendo inayi, vyakwawa, na nyama zakuthengo za pa chisi malinga na mitundu yawo, ndipo zinachitika chomwecho. Ndipo Mulungu wanapanga nyama zakuthengo za pa dziko lapansi malinga na mitundu yawo, ndipo ng'ombe malinga na mitundu yawo, ndipo vyakwawa vyonse vya pa dziko lapansi malinga na mitundu vyawo, ndipo Mulungu wanaona kuti vyakubwera. Ndipo Mulungu anati, Tiyeni tipange munthu mwakufanana na chithunzi chathu na mwakufanana na mfano wathu, ndipo azilamulira nsomba za m'nyanja, na mbalame za kumwamba, na ziweto, na dziko lonse lapansi, na zokwawa zonse zokwawa pa dziko lapansi. Nanga Mulungu wakapanga mundu mwakuŵa chifaniziro cha Mulungu, wakapanga uyo mwamuna nanga mkazi, wakapanga iwo. Ndipo Chiuta wawadalitsa, wakuti, Mukwere na kunji, mudzaze dziko lapansi, mulilamule, ndipo mulamule isomba za m'nyanja, mbalame za kumwamba, ziweto zonse, dziko lapansi

lonse, na zolengedwa zonse zokwawa pa dziko lapansi. Na Chiuta wakati, Onani ndamupanga inyengo nyengo zonse za uswa zikubereka mbewu zikubzala mbewu, zili pamwanya pa charu chonse; na mtengo wonse, uli na mwakwe chipatso cha mbewu zikubereka mbewu, kwa inyengo chizakhalira chakudya, na kwa virombo vyonse vya charu, na kwa viyuni vyonse vya kumwanya, na kwa chinthu chonse chikwawa chikukwawa pa charu, chili na mwakwe moyo wa umoyo, na uswa wonse wa buluu kwa chakudya; na vyakachitika chomwecho. Nanga Mulungu waona vyose vyo wakapanga, nanga onani vyawemi kwene, nanga vyakachitika madzulo, nanga vyakachitika mamawa, dazi la sita.

2

Ndipo yakamalika kumwamba na dziko lapansi, pamoza na vyose vya mu ulemu wawo. Nanga Mulungu wamalira vinthu vyakhe ivyo wapanga mu siku ya msanu na umoza, nanga wakapuma mu siku ya msanu na viwiri kufuma ku vinthu vyose ivyo wapanga. Ndipo Chiuta wakadalitsa dazi la msanu na ziwiri, ndipo wakachiyeretsa, chifukwa mu dazi ili wakagumizga kuchokera mu ntchito zonse zake zimene Chiuta wakayamba kuchita. Uyu ndi buku wa kubadwa kwa kumwamba na charu, pamene chakachitika, pa zuwa limene Mbuya Chiuta wakapanga kumwamba na charu, na vyakuruka vyose vya mu munda musanachitike pa charu, na uswa wose wa mu munda musanamere; pakuti Chiuta sanagwetse mvula pa

charu, na munthu sanali kuti agwire nchito charu. Kasupe koma kali kutuluka mu nthaka, na kali kuthilira pamwamba pa nthaka yonse. Mulungu waumbile munthu kufuma mu fumbi wa nthaka, ndipo wakafulira mu uso wake mpweya wa umoyo, ndipo munthu wakhalile moyo waumoyo. Ndipo Mulungu anabyala paradaiso mu Edeni kummawa, ndipo anayikapo munthu amene anamuwumba. Ndipo Mulungu wakulitsa kufuma mu nthaka mtengo uliose wanongwa pa kuwona, na wabwino pa kudya, na mtengo wa umoyo pakati pa paradaiso, na mtengo wa kudziwa wadziwika wabwino na woipa. Mtsinje umatuluka kuchokera ku Edeni kukalimbikitsa paradaiso, ndipo kuchokera kumeneko umagawidwa kukhala mitsinje inayi. Dzina wa umoza ndi Phishoni, uyu wakuzungulira nthaka yense ya Havila, kumene kuli golide. Golide wa dziko lija ndi wabwino, ndipo kuko kuli kaboni ndi mwala wa buluu. Nanga dzina la mtsinje wachiwiri ndi Gihoni, uyu wakuzungulira nthaka yense ya Ethiopia. Ndipo mtsinje wa chitatu ndi Tigrisi, uyu wakuyenda patsogolo pa Aasiriya, ndipo mtsinje wa chinayi ndi Yufreti. Mwami Mulungu walatenga munthu uyo waumbile, nanga wamuika mu paradaiso wa kusangalala kuti alime nanga kuusunga. Ndipo Mwami Mulungu analamula Adamu kuti, Ukhoza kudya kuchokera ku mitengo yonse ya m'paradaiso. Koma mtengo wakuziba wabwino na wawipa, simuzalya kuchokera muwowo. Tsiku limene mungalye kuchokera muwowo, muzafa imfa. Ndipo Mbuya Chiuta wakati, Sichiri chiwemi kuti munthu akhale yekha, timupangire wothandiza woyenera kwa iye. Ndipo Mulungu anaumbako kuchokera mu dothi nyama zonse za ku thengo ndi mbalame zonse za

kumwamba, ndipo anazibweretsera kwa Adamu kuti awone kuti adzazitcha chiyani. Chilichonse chimene Adamu anachitcha moyo wachizimu, limenelo linali dzina lake. Nanga Adamu wakakemba mazina zinyama zonse, na viyuni vyonse vya kumwamba, na vinyama vyonse vyakutchire vya mumunda, koma kwa Adamu nkhawapezeka muthandizi wofanana naye. Ndipo Mulungu waika tulo takukhala pa Adamu, ndipo wagona, ndipo watenga umoza wa mbali zake, ndipo wadzaza nyama m'malo mwake. Ndipo Chiuta anazenga mbali imene anatenga kuchokera kwa Adamu kukhala mkazi, ndipo anamubweretsa kwa Adamu. Ndipo Adamu anati, Uyu tsopano ndi fupa kuchokera mu mafupa anga, ndi mnofu kuchokera mu mnofu wanga; uyu adzatchedwa mkazi, chifukwa anachotsedwa kuchokera mwa mwamuna wake. Chifukwa cha ichi, munthu akhalesiya tate wake na mayo wake, na akhalumikizgika na mkazi wake, ndipo wawiri akhakhala thupi limoza. Ndipo awiri awo walikuwera wamaliseche, Adam na mkazi wakwe, ndipo walikuwera wangachitika soni.

3

Njoka inali yanzeru kwambiri mwa vyanyama vyonse vya pa dziko lapasi, ivyo Mbuya Mulungu anavilemba, ndipo njoka inati ku mkazi, Nchifukwa chiyani Mulungu anati simudye kuchokera mu mtengo wonse wa paradaiso? Na mkazi wakati ku njoka, Tikudya vikhwiti vya mtengo wa Paradaiso; koma vikhwiti vya mtengo uwo uli pakati pa Paradaiso, Chiuta wakati,

Musadye kuchokera kwa iwo, nanga musakhore iwo, kuti musafe. Ndipo njoka yikawuzenge mkazi: Simungafe kufa; Pakuti Chiuta wakamanyenge kuti pa tsiku limene mungadye kuchokera kwa iyo, maso ghinu ghingatseguke, ndipo mungakhale nga milungu, mukumanya chabwino na choipa. Mkazi wakaona kuti mtengo uli wabwino pa chakudya, nanga kuti uli wosangalatsa ku maso pakuwona, nanga kuti uli wabwino pa kumvesesa, ndipo wakatola chipatso chake, wakalya, ndipo wakapatsa mwamuna wake uyo wakalikho naye, ndipo wakalya. Ndipo zinatsegulika maso gha wawiri, ndipo wakaziba kuti wakaŵa maliseche, ndipo wakasoŵa masamba gha mkuyu, ndipo wakadziŵengera zovala. Ndipo vakumva lizgu lya Mbuya Mulungu wakuyenda mu paradaiso madzulo, ndipo Adamu nanga mkazi wakwe vakabisama kuzera pa uso pa Mbuya Mulungu mu pakati pa mtengo wa paradaiso. Ndipo Mbuya Chiuta wakamuwuza Adamu, ndipo wakamuuza kuti, Adamu, uli kweni? Ndipo anati kwa iye, Ndinamva mawu ako ukuyenda mu paradaiso, ndipo ndinachita mantha chifukwa ndili maliseche, ndipo ndinabisala. Nanga Mulungu wakuti kwa iye, Ndani wakuuzira iwe kuti wamala usagala? Kodi si kuchokera mu mtengo uwo ndinakuramizira iwe kuti usadya mu uwo wekha, wakulya? Ndipo Adamu anati, Mkazi uyo munandipatsa, iye anandipatsadi zipatso za mtengo, ndipo ndinadya. Nanga Mwami Chiuta wakati kwa mkazi: Ndi chichi ichi chakuchita? Nanga mkazi wakati, Njoka yaninyeleka, nanga ninakhudya. Nanga Mwenecho uyo Chiuta wakuti ku njoka, Chifukwa wakuchita ichi, watemberwa iwe kuposa vyose vya ng'ombe, nanga kuposa vyose vya virombo vya pa charu. Pa

chifuwa chako nanga pa mimba ukayenda, nanga charu ukudya masiku yose ya umoyo wako. Nanga udani ndiuika pakati pa iwe nanga pakati pa mkazi, nanga pakati pa mbeu yako, nanga pakati pa mbeu yake, iye uisunga mutu wako, nanga iwe uisunga chidendeme chake. Nanga ku mkazi wakuti, ndinji kunji zowawa zako nanga kubuwula kwako; mu zowawa unji kubala bana, nanga ku mwamuna wako kutembenuska kwako, nanga iye anji kukukalamulira. Koma kwa Adamu anakanena kuti, Chifukwa unamvera mawu a mkazi wako, ndi unalya kuchokera ku mtengo umene ndinalamula kwa iwe kuti usadye wekha, unalya kuchokera ku iwo, wotembereredwa nthaka mu ntchito zako. Mu zowawa uzalya iyo masiku onse a moyo wako. Minga na zikandakanda zikamera kwa iwe, ndipo udye udzu wa mu munda. Mu ithukumalo wa nkhope yako ukalya chingwa chako, mpaka kubwelera iwe mu nthaka imene ukatoledwa, chifukwa nthaka uli, ndi mu nthaka ukabwelerambo. Ndipo Adamu anatchema mkazi wake dzina lakuti Moyo, chifukwa iye ndi amayi wa anthu wonse amoyo. Ndipo Mbuya Chiuta wakapangira Adamu na mkazi wakwe zovala za chikopa, ndipo wakawavalisa. Ndipo Mulungu wakuti, Yonani, Adamu wasanduka nga umoza wa ife pakudziwa wabwino nanga waipa. Ndipo lero mwina atambasula chiwoko chake, atole wa mtengo wa umoyo, alye, nanga akhale moyo ku nthazi. Ndipo Mbuya Chiuta wakatumiza iye kuchokera mu paradaiso wa chisangalalo kuti akagwire nchito pa nthaka imene anatengedwa. Ndipo wamufulumiza Adamu, ndipo wamukhazika patsogolo pa paradaiso wa chisangalalo, ndipo waika akerubimo na lupanga lwakuyaka lwa kutembenuka kuti

alondere njira ya mtengo wa moyo.

4

Adam anadziwa Heva mkazi wake, ndipo atatenga mimba anabereka Kaini, ndipo anati, Ndapeza mwana wamwamuna kudzera mwa Mulungu. Nanga wawonjezerapo kubala mwana wamuna wake Abele, ndipo Abele anakhala mlissi wa nkhosa, koma Kaini anakhala wakugwira nchito nthaka. Na yakachitika pambuyo pa masiku Kaini wakabweresa kuchokera mu vipatso vya mphanga nsembe kwa Mbuya. Na Abele wakabweresa nayo yeye mwini kuchokera mu vipatso vya kwamba vya nkhosa zake, na kuchokera mu mafuta yawo. Na Chiuta wakalola pa Abele, na pa vipaso vyake. Koma pa Kaini nanga pa nsembe zake, sanakhalira makhutu, ndipo Kaini anakhumudwa kwambiri, ndipo nkhope yake inagwa. Ndipo Mwami Mulungu anati kwa Kaini, Nchifukwa chiyani wakhala wakusautsidwa kwambiri, ndipo nchifukwa chiyani nkhope yako yagwa? Nanga ukapereka bwino, koma ukagawaniska bwino, walakwa? Khala chete; kwa iwe kutembenuska kwakwe, na iwe ukhatolera wakwe. Nanga Kaini wakati kwa Abele mlongo wake kuti, Tiyeni tilute ku chalo. Ndipo chakachitika pamene iwo wakhala mu chalo, Kaini wakaimika pa Abele mlongo wake, nanga wamupha. Nanga Mbuya Chiuta wakati kwa Kaini: Kuli Abele mchimwene wako? Ndipo wakati, Sindiziwa; kasi sindine mlondi wa mphwanga wangu? Ndipo Mbuya wakati, Wachita chiyani? Lizgu lya mwazi wa mchimwene wako likukomba kwa

ine kuchokera mu charu. Ndipo tsopano watembereredwa iwe kuchokera pa dziko lapansi limene linatsegula pakamwa pake kulandira magazi a mchimwene wako kuchokera m'dzanja lako. Pamene ugwira ntchito nthaka, siudzawonjezerapo mphamvu yake kukukupereka iwe; kulira na kunjenjemera udzakhala pa nthaka. Ndi Kaini anati kwa Mbuye Mulungu, Chifukwa changa chikulu kwambiri kuti ndikhululukidwe. Ngati ukundifumitsa lero kufuma pamaso pa charu, ndidzabisika kufuma pamaso pako, ndidzakhala ndikulira na kunjenjemera pacharu, ndipo aliyense wakupeza ine adzandipha. Nanga wakamuwuza kuti Mbuya Chiuta, Ayi si chenechi; wonse wakupha Kaini, zinthu zisanu na ziwiri zikulipsira zikamulema. Nanga Mbuya Chiuta waika chizindikiro kwa Kaini, kuti wose wakumupeza asamuphe. Kaini wakatuluka pamaso pa Mulungu, ndipo wakakhala m'dziko la Naidi, koyang'anana na Edeni. Nanga Kaini wakamanya mkazi wakwe; nanga pakwera pakwe wabereka Enoki. Ndipo walikuba wakumanga mzinda; ndipo wakutcha mzinda pa zina lya mwana wake wamwamuna, Enoki. Enoki kunabala Gaiadadi, na Gaiadadi kunabala Mahalaleli, na Mahalaleli kunabala Metusela, na Metusela kunabala Lameki. Ndipo Lamech anatenga akazi awiri kwa iye mwini, dzina la woyamba linali Adah, ndipo dzina la wachiwiri linali Zillah. Ndipo Ada anabereka Jobel, uyu anali kholo wa anthu okhala mu matenti ndi kulisa ziweto. Ndi dzina la mlongo wake linali Jubal, uyu anali wakupanga psaltery ndi lyre. Zillah nayo wakabala Tubala; ndipo walikha mphesi wakugogoda mkuwa na chitsulo. Ndipo mlongo wamkazi wa Tubala alikali Noema. Lameki anakankhula kwa akazi ake, Ada na Sella,

Mverani liwu lyangu, akazi a Lameki, tcherani makutu mawu yangu, chakuti ndinapha mwamuna chifukwa cha chipala changu, na mnyamata chifukwa cha vuto lyangu. Kuti nthawi zisanu na ziwiri wakulipsidwa chilango kuchokera kwa Kaini, koma kuchokera kwa Lameki makumi asanu na awiri nthawi zisanu na ziwiri. Adamu wakaziva Eva mkazi wake, ndipo wakatenga wakabereka mwana wamwamuna. Wakatcha zina lake Seti, wakuti, Mulungu wandiyimikiratu mbewu yinango m'malo mwa Abele, uyo Kaini wakamupaya. Ndipo kwa Seth kwabadwa mwana, ndipo anamucha dzina lake Enosi, uyu anayamba kuitana dzina la Mbuye Mulungu.

5

Uyu ndi buku ya kubadwa kwa anthu; pa zuŵa limene Chiuta wakapanga Adamu, malinga na chithunzi cha Chiuta wakapanga iye; Mwamuna na mkazi wakapanga iwo; na wakawakomba iwo; na wakawatcha zina lake Adamu, pa zuŵa limene wakapanga iwo. Adamu wakakhala zaka makumi atatu na mazana awiri, ndipo wakabereka mwana malinga na mfano wake na chithunzi chake, ndipo wakamutcha dzina lake Sethi. Masiku a Adamu, omwe anakhala ndi moyo pambuyo pa kubala Seti, anali zaka mazana asanu ndi awiri, ndipo anabereka ana aamuna ndi ana aakazi. Masiku onse a Adamu, amene anakhala nawo, anali makumi atatu na mazana asanu na anayi vyaka, ndipo anafwa. Sethi anakhala zaka mazana ghawiri na zisanu, ndipo anabereka Enosi. Na Seth wakalama pambuyo pa kubala

Enosi zaka zisanu na ziwiri na zana zisanu na ziwiri, ndipo wakabala wana wamwamuna na wana wakazi. Masiku onse a Seth anakhala vyaka 912, ndipo anafa. Ndipo Enosi wakakhala zaka zana makumi khumi na asanu na khumi, ndipo wakabala Kainani. Ndipo Enosi waakhala zaka 815 pambuyo pa kubala Kainani, ndipo waabala ana aamuna na aakazi. Masiku onse a Enosi anali zaka 905, ndipo anafa. Ndipo Cainani anakhala zaka makumi asanu na awiri na zaka zana, ndipo anabereka Mahalaleli. Kainani anakhala zaka 740 atacita kubereka Mahalaleli, ndipo anabereka ana aamuna ndi ana aakazi. Masiku ose a Kainani anakhala vyaka khumi na mazana asanu na anayi, ndipo anafwa. Mahalalel anakhala zaka zana ndi makumi asanu ndi asanu, ndipo anabereka Jared. Ndipo Maleleel anakhala moyo pambuyo pa kubala Yaredi zaka makumi atatu na mazana asanu na awiri, ndipo anabereka ana aamuna na aakazi. Masiku onse a Maleleli anakhala vyaka visanu na makumi khondi na mazana khondi asanu na khondi, ndipo wakafwa. Nanga Jared anakhala na zaka zana limoza na makumi musanu na ziwiri, nanga anabereka Enoki. Nanga Jared wakalako vyaka mazana asanu na atatu pambuyo pa kubala Enoki, nanga wakalala vana valume na vana vakazi. Masiku onse a Jaredi anakhala vyaka mazana asanu na anayi na makumi sita na ziwiri, ndipo anafwa. Ndi Enoki anakhala zaka zana limoza ndi makumi asanu ndi msanu, ndipo anabereka Metusala. Enoki wakondweska kwa Mulungu pambuyo pa kubereka Metusela, zaka mazana awiri, ndipo wabereka wana wamwamuna na wana wakazi. Ndipo masiku onse a Enoku anakhala maka asanu ndi makumi asanu ndi limodzi ndi maka

mazana atatu. Ndipo Enoki wamusangalatsa Mulungu, ndipo sanawonekenge, chifukwa Mulungu wamunyamula. Ndipo Methuselah anakhala zaka 167, ndipo anabereka Lameki. Ndipo Methuselah anakhala moyo pambuyo pa kubala Lameki zaka ziwiri na mazana asanu na atatu, ndipo anabereka ana aamuna na aakazi. Na masiku onse a Metusala amene anakhala nawo anali asanu na anayi na makumi asanu na limoza na mazana asanu na anayi zaka, ndipo anamwalira. Ndipo Lamech anakhala zaka zana ndi makumi asanu ndi atatu ndi zisanu ndi zitatu, ndipo anabereka mwana wamwamuna. Ndipo wamusyoma dzina lake Nowa, kunena, Uyu watipumulisa ife ku ntchito zathu, ndi ku zowawa za manja athu, ndi ku nthaka imene Mbuya Mulungu walatira. Ndipo Lameki anakhala moyo zaka mazana asanu na makumi asanu na limodzi pambuyo pa kubala Noah, ndipo anabereka ana aamuna na aakazi. Masiku onse a Lameki anakhala mazana asanu ndi awiri ndi makumi asanu ndi atatu vyaka, ndipo anafwa. Nanga Noa walikuba na vyaka mazana ghankhanu, ndipo wakabereka wana watatu: Semu, Hamu, na Jafeti.

6

Ndipo zinachitika pamene anthu anayamba kukhala ambiri pa dziko lapansi, ndipo ana akazi anabadiwa kwa iwo. Ana a Mulungu ataona akazi a anthu kuti ndi okongola, anadzitengera akazi kuchokera mwa onse amene anawasankha. Nanga wakuti Mbuya Chiuta, Mzimu wangu suungakhale mwa anthu awa ku

nthazi, chifukwa chakuti ndi nyama. Koma mazuwa awo yikhale vyaka zana na makumi ghawiri. Koma anthu akulu anali pa dziko lapansi m'masiku amenewo, ndiponso pambuyo pake, pamene ana a Mulungu ankalowa kwa ana aakazi a anthu, ndipo anawabereka ana. Iwo anali anthu akulu kuyambira kalekale, anthu otchuka. Mwenecho Mbuya Chiuta, chakuti vyaipa vya vanthu vyachuluka pa charu, na munthu wose wakuganizira mu mtima wake chomene pa vyaipa masiku gose; Na Chiuta waganizira chakuti wapanga munthu pa charu, na waganizira. Ndipo Mulungu anati, Ndidzafutsa munthu, amene ndinamupanga, pa nkhope ya dziko lapansi, kuyambira munthu mpaka nyama, ndiponso kuyambira zokwawa mpaka mbalame za kumwamba, chifukwa ndikudandaula, chifukwa ndinawapanga. Nowa anapeza chisomo pamaso pa Mbuya Mulungu. Awa ndi nkhani za mbadwa za Nowa. Nowa munhu wakulunga, wakavya wangwiro mu nthazi yakhe, Nowa wakakondweska Chiuta. Nowa wakabala wana watatu: Shemu, Hamu, na Yafeti. Nthaka inaonongeka pamaso pa Mulungu, ndipo inadzazika chosalungama. Na Mbuya Chiuta waona charu, ndipo chiri chaonongeka, chifukwa thupi yense yaononga njira yake pa charu. Ndipo Mbuya Mulungu analankhula kwa Nowa kuti, Nthawi ya anthu onse yafika pamaso panga, chifukwa dziko laponda ndi zosalungama zawo, ndipo taonani, ndidzawononga iwo ndi dziko lapansi. Panga chifukwa chako chomwecho chombo cha matabwa a makona anayi, zisa uzapange chombo, na uzakute icho mkati na kunja na phula. Ndipo ukatero uzapanga chombo: mamita 150 utali wake, mamita 25 ubwangu wake, na mamita 15 msinkhu wake.

Kusonkhanitsa pamodzi udzapanga chivundikiro, ndipo mu khubiti udzamaliza icho pamwamba. Chitseko cha chivundikiro udzapanga kuchokera m'mbali, zapansi, zachiwiri ndi zachitatu udzapanga icho. Ine koma onani, nkhubweresa chigumula cha madzi pa nthaka, kuti ndiwononge nyama yonse imene ili na mzimu wa umoyo pansi pa thambo, na vyonse vili pa nthaka, vidzafa. Ninga ndikhazika chivomerezi changa na iwe, koma ukalowe mu chombo iwe, ninga ana anu achikulume, ninga mkazi wanu, ninga akazi wa ana anu achikulume pamoza na iwe. Nanga kuchokera ku ng'ombe zonse, nanga kuchokera ku vilengelenge vyakutambaula vyonse, nanga kuchokera ku vilengelenge vya m'thengo vyonse, nanga kuchokera ku nyama zonse, viwiri viwiri kuchokera kwa zonse, udzavilowesa mu chombo kuti usunge moyo pamoza na iwe; yayimuna nanga yayikazi vidzakhala. Kuchokera m'mitundu yonse ya viyuni malinga na mitundu yawo, na kuchokera m'mitundu yonse ya ng'ombe malinga na mitundu yawo, na kuchokera m'mitundu yonse ya vizokezoke vyakuzokezoka pa charu malinga na mitundu yawo, viwiri viwiri kuchokera m'vyonse vikulowa kwa iwe kuti vidyeseke pamoza na iwe, yayimuna na yayikazi. Koma iwe udzatenga zakudya zonse zimene mudzadye, ndi kuzisonkhanitsa, ndipo zidzakhala zakudya kwako ndi kwa iwo. Nanga Nowa anachita vyose monga Mbuya Mulungu anamulamula, chomwecho anachita.

7

Nanga Mbuya Chiuta wakatonga kuna Noa, Injira iwe na wonse wa nyumba yako mu chombo, pakuti iwe ndakuwona wolungama palongolo panga mu chizazi ichi. Kuchokera mu ziweto za oyera, bweresa kwa iwe saba saba, yachimuna na yachikazi, na kuchokera mu ziweto za wosati oyera, bweresa wiri wiri, yachimuna na yachikazi. Nanga kuchokera ku viyuni vyakuya vya kumwamba visavii saba na saba vyachilume na vyachikazi, nanga kuchokera ku viyuni vyose vya kusavii viwiri na viwiri vyachilume na vyachikazi, kuti vikhalenge mbewu pa chalo chose. Pachabe pa masiku asanu na awiri ine ndibweretsa mvula pa dziko lapansi, masiku makumi anayi na usiku makumi anayi, ndipo ndidzafutsa chamoyo chilichonse chimene ndinapanga kuchoka pa nkhope ya dziko lapansi lonse. Nowa wakapanga vyose vya Mwami Mulungu wakamulamira. Noah anali na zaka mazana asanu ndi chimoza, ndipo madzi ghakufula ghanachitika pa charu. Nowa walowa pamoza na ana ake acilume, na mkazi wake, na akazi a ana ake acilume mu chombo, cifukwa ca madzi a mafunde. Nanga kuchokera ku viyuni vyakuera, nanga kuchokera ku viyuni vyakuti nkhavyera, nanga kuchokera ku virombo vyakuera, nanga kuchokera ku virombo vyakuti nkhavyera, nanga kuchokera ku vyose vyakutambauka pa charu, viwiri viwiri vakalowera kwa Nowa mu chombo, chiyera nanga chikazi, mwakufanana Chiuta chakalamulira Nowa. Ndipo zinachitika pambuyo pa masiku asanu ndi awiri, madzi a chigumula anabwera pa dziko lapansi. Mu chaka cha mazana asanu na chimoza cha umoyo wa Noa, mu mwezi wa chiwiri, pa tsiku la khumi na zisanu na ziwiri la mwezi, pa tsiku ililo, akasupe onse a pansi pa madzi akuya

akaswa, na vikhomo vya kumwamba vikatseguka. Mvula inagwa pa dziko kwa masiku makumi anayi nanga masiku ausiku makumi anayi. Mu zuŵa ili walowa Nowa, Shemu, Hamu, Jafeti, ŵana ŵalume ŵa Nowa, na mkazi wa Nowa, na akazi atatu ŵa ŵana ŵalume ŵakwe pamoza naye, mu chombo. Na vyakukhala vyose malinga na mtundu wawo, na ng'ombe zose malinga na mtundu wawo, na vyakwakwawa vyose vikuyenda pa charu malinga na mtundu wawo, na viyuni vyose malinga na mtundu wawo, vikainjira kwa Nowa mu chombo, viwiri viwiri yachimuna na yachikazi kuchokera mu nyama zose, mwa izo zili na mphepo wa umoyo. Vyakuvilonga vyachimuna na vyachikazi kuchokera munyama yose vyavilonga, monga Mulungu analamula Nowa, na Mbuya Mulungu anatseka chombo kunze kwake. Nanga chakachitika chigumula makumi anayi masiku nanga makumi anayi masikiro pa pasi, nanga maji ghakaundira, nanga ghakatuluska chikombola, nanga chakakwezgwa kufuma pa pasi. Nanga madzi yakapambana, nanga yakanji kwambiri pa charu, nanga chombo chakanyamuka pamwamba pa madzi. Madzi ghakali ghakulambalamba kweniso kweniso pa charu; na ghakunika mapiri ghose ghakutali, ghakali pansi pa kumwamba. Mphiko khumi na zisanu yakwezedwa madzi pa mwamba, na kuphimba mapiri onse akwamba. Nanga yakafa yonse nyama yakuyenda pa charu ya mbalame, nanga ya ng'ombe, nanga ya nyama zakuthengo, nanga yonse chinthu chakwakwawa chakuyenda pa charu, nanga wonse munthu. Nanga vyose ivyo vyali na mpweya wa umoyo, nanga vyose ivyo vyali pa choma, vyafwa. Ndipo analemba zonse zamoyo zimene zinali pa nkhope ya

dziko lapansi, kuchokera ku munthu mpaka ku nyama, ndi zokwawa, ndi mbalame za kumwamba, ndipo zinakulembedwa kuchokera pa dziko lapansi. Ndipo anatsala yekha Noa, ndi iwo pamodzi naye mu chombo. Ndipo madzi ghakulongosoka pa charu kwa masiku zana makumi ghusanu.

8

Ndipo Mulungu anakumbukira Nowa, na nyama zonse zakuthengo, na ziweto zonse, na mbalame zonse, na vilengesko vyonse vyakukwawa, vyonse vimene vinali naye mu chombo, ndipo Mulungu anabweretsa mphepo pa dziko lapansi, ndipo madzi anaima. Ndipo zitseko za madzi a pansi zinatsekeka, ndi zitseko za mvula zakumwamba, ndipo mvula inaimitsidwa kuchokera kumwamba. Ndipo madzi anapereka akupita kuchokera pa charu, ndipo madzi anachepa pambuyo pa mazuwa makumi asanu ndi zana. Nanga bokosi yakakhala pa mapiri a Ararati mu mwezi wa cisanu na ciwiri, pa tsiku la makumi awiri na cisanu na ciwiri wa mwezi. Madzi ghakalikuba ghakulepheska mpaka mwezi wa khumi. Nanga mu mwezi wa khumi, pa tsiku lyakutoma lya mwezi, misoro ya mapiri yawoneka. Ndipo zinachitika pambuyo pa masiku makumi anayi, Nowa anatsegula chiwindo cha chombo chimene anapanga. Ndipo wakatumizga kangomwa, ndipo wakachoka, siwakabwera mpaka madzi ghauma mu nthaka. Nanga wakatuma nkhunda pambuyo pa wake kuti awone nga madzi yakuchepa pa charu. Na nkhunda sinapeze pumulo pa miyendo

yake, nenepo inabwerera kwa iye mu chombo, chifukwa madzi yalikuba pa chiso chonse cha dziko lapansi. Ndipo wakatambalaza chiwoko chake nakuitenga, nakuyinjizga kwa yekha mu chombo. Nanga ataŵa masiku asanu na awiri ena, wakatumiziranso nkhunda kuchokera mu chombo. Nanga nkhunda inabweleramso kwa iye madzulo, ndipo inalikukhala chipepesi cha mtengo wa azitona mu mlomo wake, ndipo Noa wamanyi kuti madzi achepa pa charu. Nanga atalindira masiku asanu na awiri ena, kaŵiri atumiza nkhunda, nanga si inawonjezera kubwerera kwa iye kale. Na chakachitika mu chaka chimoza na mazana musanu na chimoza cha umoyo wa Nowa, mu mwezi wakutoma, pa tsiku limoza la mwezi, madzi ghaleka kuchokera pa charu. Nanga Nowa wakaululira denga lya chombo chikuru, icho wakachipanga; nanga wakaona kuti maji ghakaleka kuchokera pamaso pa charu. M'mwezi wa ciwiri nthaka inawuma pa tsiku la makumi awiri na cisanu na ciwiri la mwezi. Na Mbuya Chiuta wakatonga kwa Nowa, wakati, Tuluka mu chombo iwe, na mkazi wako, na wana wako walume, na wakazi wa wana wako walume pamoza na iwe. Na nyama zonse zili pamoza na iwe, na thupi lonse kufuma ku viyuni mpaka ku nyama za ng'ombe, na chinthu chonse chokwawa chikuyenda pa charu, tulutsa pamoza na iwe mwini. Nanga mukule nanga muchuluke pa charu. Nanga wakatuluka Noa, nanga mkazi wakwe, nanga wana wakwe wamwamuna, nanga wakazi wa wana wakwe wamwamuna pamoza nakwe; Nanga vyanyama vyose vyakuthengu, nanga ng'ombe wose, nanga mbalame yose, nanga vyakukwawa vyose vyakuyenda pa charu malinga na mitundu yawo, wakatuluka mu chombo. Ndipo Noa wamaŋga

guwa kwa Mbuya, ndipo walonga kuchokera mu ng'ombe zonse za yera, ndi kuchokera mu viyuni vyonse vya yera, ndipo wapereka nsembe yotentha pa guwalo. Nanga Mbuya Chiuta wakanunkhira fungo lakoma. Nanga Mwami Chiuta waganizira, Sindizonjezeraposo kutuka charu chifukwa cha vinthu vya vanthu; chifukwa maganiziro gha munthu ghali pa vinthu vivi kuzumira unyakhe wakwe; sindizonjezeraposo kumenya nyama zonse zikwamba, munjira njiyo ndinachitira. Masiku onse a dziko lapansi, mbewu ndi kukolola, kuzizira ndi kutentha, chilimwe ndi masika, tsiku ndi usiku, sizidzaleka.

9

Ndipo Chiuta wakadalitsa Nowa na ana ake aamuna, ndipo wakawauza kuti, Kurani na kuchulukana, na kudzaza dziko lapansi, na kulilamulira. Ndi kunjenjemera, ndi mantha yanu, zikakhala pa nyama zonse za pa dziko lapansi, pa mbalame zonse za kumwamba, ndi pa zinthu zonse zoyenda pa dziko lapansi, ndi pa nsomba zonse za m'nyanja, mwa manja yanu ndakupatsani. Nanga vyakutambauka vyose ivyo vili vyamoyo, kwa imwe vikakhala chakudya; nga mphangwa za udzu, ndakupani imwe vintu vyose. Koma nyama yili mu mwazi wa moyo musayidya. Nanga pakuti mwazi wanu wa myoyo yanu kuchokera m'manja ya zonse za nyama zakuthengo ndidzawufunafuna, nanga kuchokera m'manja ya munthu m'bale ndidzafunafuna moyo wa munthu. Uyo wakutaya magazi wa munthu, m'malo mwa magazi ake adzatayidwa, chifukwa

mu chifaniziro cha Mulungu ndinapanga munthu. Koma inu kukulani na kuchulukani, mudzaze nthaka na kulamula yake. Nanga Chiuta wakatonga kwa Noa na wana wakwe, pamoza nakwe, kuti, nanga onani ine ndikulimbiska chipangano changa kwa inu, na ku mbeu yinu pamoza na inu, na ku moyo wonse wamoyo pamoza na inu, kufuma ku viyuni, na kufuma ku ziweto, na ku vinyama vyonse vya pa charu, vyonse vili pamoza na inu kufuma ku vyonse vyakafuma mu chombo. Nanga ndikhazika pangano yangu kwa inu, nanga thupi yonse siikufanso kale mu madzi gha chifumbo, nanga sichikhalaponso kale chifumbo cha madzi chowononga nthaka yonse. Ndipo Mbuya Mulungu analankhula kwa Nowa, Ichi ndi chizindikiro cha pangano, chimene Ine ndinapereka pakati pa Ine ndi inu, ndi pakati pa moyo wonse wamoyo, umene uli ndi inu ku mibadwo yonse yamuyaya. Uta wanga ndikuluyika mu mtambo, ndipo udzakhala chizindikiro cha pangano pakati pa ine ndi dziko lapansi. Ndipo yikhala pamene ndikuloweza mawingu pa dziko lapansi, uta ukhawoneka mu mawingu. Nanga ndidzakumbukira chipangano changa chomwe chiri pakati pa ine ndi inu, ndi pakati pa moyo wonse wamoyo mu thupi yonse, ndipo maji sadzakhalanso madzi akulu kuti awononge thupi yonse. Ndi uta wangu ukhala mu mtambo, ndi ndiuone kuti ndikumbukire chipangano chakuyaya pakati pa ine ndi dziko lapansi, ndi pakati pa moyo uliwose wamoyo mu nyama yose, yo ili pa dziko lapansi. Ndipo Chiuta anati kwa Nowa, Ichi ndi chizindikiro cha pangano limene ndinachita pakati pa ine ndi pakati pa nyama zonse zili pa dziko lapansi. Valikuba vana va Nowa, avo vakatuluka mu chombo, Shemu, Hamu, na Jafeti.

Hamu nali tate wa Kanaani. Awa ndi ana atatu a amuna a Noa, ndipo kufuma kwa iwo anthu anabalalika pa dziko lonse lapansi. Ndipo Nowa anayamba kukhala mlimi wa dziko lapansi, ndipo anabyala munda wa mpesa. Ndipo analamwa vinyo ndipo analedzera ndipo anawululika m'nyumba yake. Ndipo Hamu tate wa Kanaani waona umaliseche wa tate wake, ndipo watuluka kukauzira alongo wake awiri kunze. Na Shemu na Jafeti vakatola chivara, vakachivika pa misana yavo yaviri, na vakayenda chakumbali, na vakafunika umaliseche wa tati wavo; na uso wavo wakali chakumbali, na umaliseche wa tati wavo vakawonanga kwamba. Noa wauka kuchokera mwa vinyo, ndi wadziwa vyose vya wachita kwa iye mwana wake wa ng'ono. Ndipo wakati, watembedwa Kanaani mwana; akhala kapolo kwa abale ake. Nanga wakati, watembezgeka Mwenecho Chiuta wa Shemu; nanga Kanaani akhale kapolo wake. Mulungu akuluse Yafeti, na akhalenge m'nyumba za Shemu; na Kanaani akhale kapolo wakwe. Nowa wakakhala moyo pambuyo pa madzi akulu zaka mazana atatu ndi makumi asanu. Masiku onse a Noa anakhala makhumi asanu na makhumi anayi na zana limoza zaka, ndipo anafa.

10

Izi ndi mbuto za ana a Noa, Shemu, Hamu, Jafeti, ndipo anabalikira ana pambuyo pa madzi akulu. Vana va Japheth ndi Gomer, na Magog, na Madai, na Jovan, na Elisha, na Tubal, na Meshech, na Tiras. Nanga ana a Gomer, Ashkenaz, na Riphath,

na Togarmah. Ndipo wana wa Jovan, Elisha, na Tharseis, Kittim, Rodanim. Kuchokera kwa awa vakapatukana vilumba vya mitundu mu nkhundu yawo, uliwonse malinga na lulimi mu mafuko awo, na mu mitundu yawo. Ana ba Hamu, Khusi, na Miziraimu, Puti, na Khanani. Ana a Chikope nali Sheba, Havilah, Sabatha, Regma, na Sabathaka. Ana a Regma nali Sheba na Dedan. Cush wakabala Nimrod, uyu wakayamba kukhala giant pa dziko lapansi. Uyu walikuba munthu wamkulu wakusaka pamaso pa Mbuya Chiuta, chifukwa cha ichi vidzati, monga Nimrod munthu wamkulu wakusaka pamaso pa Mbuya. Ndipo chiyambi cha ufumu wake chinali Babuloni, ndi Orechi, ndi Arikadi, ndi Kalane, mu dziko la Senara. Kuchokera mu charu chenechi kwachokera Asuri; na wakamanga Ninive, na Rehoboti musumba, na Kalahi, na Resen pakati pa Ninive na pakati pa Kalahi; uyu musumba wankhulu. Nanga Miziraimu wakabala Aludim, nanga Anafutali, nanga Aenamim, nanga Alehabimu, nanga Apatirusimu, nanga Akasiluchimu, kuchokera kweneko kwakatuluka Afilisiti, nanga Agafutorimu. Kanani wabereka Sidoni mwana wakwe woyamba, na Mhiti, na Myebusi, na Mwamori, na Mgirigashi, na Mhivi, na Mwarki, na Msini, na Mwaravadi, na Mzemari, na Mhamati. Nanga pambuyo pa ichi, vinakhalidwe vya Vakanaani vikabalalika. Ndipo malire a Akanaani anali kuchokera ku Sidoni mpaka kufika ku Gerara ndi Gaza, mpaka kufika ku Sodoma ndi Gomora, Adima ndi Zeboimu mpaka ku Lasha. Awa ndi ana a Hamu mu mafuko awo, malinga na vilolezi vyawo, mu madera awo, na mu mitundu yawo. Shemu nawo anabalikwa ana, ndipo iye wakhalira tate wa ana wonse wa Eberi, mlongo wa Jafeti

wamkulu. Ana a Shem, Elam, na Assyria, na Arphaxad, na Lud, na Aram, na Cainan. Ndipo ana a Aram anali Uz, Ul, Gater, na Meshech. Ndipo Arphaxad anabereka Cainan, ndipo Cainan anabereka Sala, ndipo Sala anabereka Eber. Nanga kwa Eberi kubalikwa ana awiri, zina lya umo ndi Phalegi, chifukwa mu mazuwa gha wakwe dziko linagawanika, nanga zina lya mlongo wakwe ndi Jekitani. Joktan nawo wabereka Elmodad, na Shelefi, na Hazarmaveti, na Jera, na Hadoramu, na Uzali, na Dikila, na Obali, na Abimaeli, na Sheba, na Ofiri, na Havila, na Jobabu; wose awa ndi wana wa Joktan. Nanga kukhala kwawo kunali kufuma ku Masse mpaka kufika ku phiri cha Saphera chakummawa. Awa ndi ana a Shemu, mu mifuko yawo, malinga na vilolezi vyawo, mu madera awo, na mu mitundu yawo. Izi ndi mafuko a ana a Nowa malingana na vibadwa vyawo, malingana na mitundu yawo. Kuchokera kwa iwowa, mitundu yawo yanafalikira pa charu pambuyo pa madzi ghakughumura.

11

Ndipo dziko lonse linali na mulomo umoza, na mawu amoza kwa onse. Ndipo zinachitika pamene iwo ankayenda kuchokera kummawa, anapeza chigwa mu dziko la Shinara, ndipo anakhala kuko. Nanga munthu wakati kwa mnansi wakwe, Yizani tipange matofwa, nanga tiwotche iwo mu moto. Matofwa yakakhala mwala kwa iwo, nanga asifato yalikuba dongo kwa iwo. Ndipo vakati, Yayani tizenge mzinda na nsanja kwa ife tomwe, uwu ukhale na mutu wake ukafike kumwamba, ndipo

tizipangire dzina kwa ife tomwe, tisanabalalikirane pa nkhope ya dziko lonse lapansi. Ndipo Mbuya watuluska kuti kawone mudzi na nsanja zimene ana wa wanthu wananga. Ndipo Mwenembumba anati, onani, mtundu umoza, ndipo lulimi lumoza lwa onse, ndipo ichi chayamba kuchita, ndipo lero palibe chingalephera kwa iwo vyonse vimene vingayeserera kuchita. Bwerani, tife tisokonezge lilime lawo penepo, kuti asawamve uliwonse mawu wa mnzakhe. Ndipo Mbuya wakabalalika iwo kukomoka uko pa nkhope ya charu yose, ndipo wakaleka kumanga mudzi na nsanja. Chifukwa ichi chakuitwa zina yake Kusokonezeka, chifukwa kuko Mbuya anasokoneza milomo ya charu yose, ndipo kuchokera kuko Mbuya anawamwaza pa uso wa charu yose. Ndipo izi ndi mbadwa za Shem, ndipo Shem anali wa zaka zana pamene anabereka Arphaxad, mu chaka chachiwiri pambuyo pa madzi akulu. Ndipo Shemu anakhala moyo zaka mazana asanu pambuyo pa kubala Arifasadi, ndipo anabereka ana aamuna ndi ana aakazi, ndipo anamwalira. Ndipo Arphaxad anakhala zaka zana makumi atatu na zisanu, ndipo anabereka Kainani. Nanga Arifakisadi wakalama, pambuyo pa kubala mwana wake Kainani, vyaka mazana mcheche, nanga wakalala vana valume nanga vana vakazi, nanga wakafwa. Nanga Kenani wakalama vyaka zana limoza na makumi ghatatu, nanga wakabala Sala; nanga Kenani wakalama, pambuyo pa kubala yekha Sala, vyaka mazana ghatatu na makumi ghatatu, nanga wakabala vana vamuna na vana vakazi, nanga wakafwa. Ndipo Sala wakhala zaka zana makumi watatu, ndipo wabereka Eberi. Sala wakalanga vyaka mazana atatu na makumi atatu pambuyo pa

kubala Eber, ndipo wakabalanga vana vachilume na vachikazi, ndipo wakafwa. Eberi anakhala zaka zana makumi ghatatu na zinayi, ndipo anabereka Falegi. Ndipo Eberi anakhala moyo pambuyo pa kubala Falegi zaka mazana ghawiri na makumi asanu na awiri, ndipo anabala ana aamuna na ana aakazi, ndipo anafa. Ndi Phaleg anakhala zaka zana ndi makumi atatu, ndipo anabereka Ragau. Ndipo Falegi anakhala vyaka 209 pambuyo pa kubala Ragau, ndipo anabala vana vamwamuna ndi vana vakazi, ndipo anafa. Nanga Ragau wakalama zaka zana limoza makumi atatu na ziwiri, ndipo wakabala Serugi. Nanga Ragau anakhala zaka mazana ghawiri na saba pambuyo pa kubala Seruku, ndipo anabalanga ana akhongwe na ana akazi, ndipo anafwa. Nanga Serugi wakhala zaka zana makumi watatu, nanga wabereka Nahori. Nanga Serugi anakhala zaka mazana ghawiri pambuyo pa kubereka Nahori, ndipo anabereka ana aamuna na ana aakazi, ndipo anafa. Na Nahori akhala na vyaka chikumi na makumi ghusanu na vikhondi, ndipo akhabereka Tera. Ndipo Nahori anakhala moyo pambuyo pa kubala Tera, zaka zana makumi ghawiri na vikhondi visanu, ndipo anabalira wana wamwamuna na wana wakazi, ndipo anafa. Terah anakhala zaka makumi asanu na ziwiri, ndipo anabereka Abram, Nahor, na Harani. Izi ndi mbadwa za Tera. Tera anabereka Aberamu, na Nahori, na Harani; ndipo Harani anabereka Loti. Nanga wakafa Harani pamaso pa Tera tate wake mu nkhongo iyo wakabadwiramo, mu nkhongo ya Bakaldeya. Ndipo Abram ndi Nahor anatenga akazi. Dzina la mkazi wa Abram linali Sara, ndipo dzina la mkazi wa Nahor linali Melka, mwana wamkazi wa Haran, amene analinso tate wa Melka ndi

tate wa Isika. Nanga Sara walikuba wangalibala, nanga walikuba wangalibereka. Nanga Tera anatenga mwana wakwe Abramu, nanga Loti mwana wa Arani, mwana wa mwana wakwe, nanga Sara mkwatikazi wakwe, mkazi wa Abramu mwana wakwe, nanga anawasoloza kuchokera mu nyika ya wa Kaladaya, kuti apite ku nyika ya Kanaani, nanga anafika mpaka ku Harani, nanga anakhala uko. Na masiku ghose gha Tera mu dziko la Harani ghakakhala mazana ghawiri na visanu vyaka, ndipo Tera wakafwa mu Harani.

12

Ndipo Mfumu inati kwa Abramu, Tuluka mu dziko lako, na ku banja lako, na ku nyumba ya bambo wako, ndipo uze ku dziko limene ndidzakulangize. Ninga nkhukupanga iwe kukhala mtundu ukhongo, ninga nkhukudalitsa, ninga nkhukugolosa zina lako, ninga ukhakhala wodalitswa. Ninga nikhadalira ŵakudalira iwe, ninga nikhatemwa ŵakutemwa iwe, ninga ŵanthu wose wa mitundu yose ya pa charu ŵakhaŵa na madaliro mwa iwe. Ndipo Abramu anayenda, monga mwa kuŵecheka kwa Mbuya kwa iye, ndipo Loti anayenda naye. Abramu anali na vyaka makumi asanu na visanu na viŵiri pamene anachoka ku Harani. Nanga Abramu analowa Sara mkazi wake, nanga Loti mwana wa nkhongo wake, nanga vyose vintu vyawo vya anapeza, nanga yose moyo uyo anapeza kuchokera ku Harani, nanga anatuluka kuluta mu nkhonde wa Kanaani. Ndipo Abramu anayenda m'dziko lonse mpaka ku

malo a ku Shekemu, ku mtengo wa thundu wautali. Akanaani nthawi imeneyo ankakhala m'dzikolo. Mbuya waoneka kwa Aburamu, ndipo wakamuwuza kuti, Ndipereka nthaka iyi kwa mbeu yako. Aburamu wakumba chiseko cha nsembe kweneko kwa Mbuya wakaoneka kwa iye. Ndipo anachoka kumeneko kupita ku phiri chakummawa kwa Beteli, ndipo anayimika hema yake kumeneko ku Beteli kumadzulo, ndipo Ai kummawa. Ndipo anamanga guwa lansembe kumeneko kwa Ambuye, ndipo anayitana dzina la Ambuye. Ndipo Abramu wakachoka, ndipo wakayenda nakuika msasa mu chipululu. Ndipo yakachitika njala pa dziko, ndipo Abram wakatsikira ku Egypt kukhala kuko, chifukwa njala yakakula pa dziko. Chinachitika pamene Abramu anayandikira kulowa mu Aiguputo, Abramu anati kwa Sara mkazi wake, Ndimadziwa ine kuti mkazi wankhope yakongola uli. Chikhala choncho pamene Aigupto akuona iwe, akunena kuti mkazi wake ndi uyu, ndipo akunipha ine, koma iwe akusunge. Ndinati chifukwa chakuti ndili mlongo wake, kuti zindikhalire bwino kwa ine chifukwa cha iwe, ndi kuti moyo wanga ukhale chifukwa cha iwe. Kunachitika kuti, pamene Abramu analowa mu Iguputo, Aiguputo ataona mkazi wake, anawona kuti unali wokongola kwambiri. Ndipo akuluakulu a Farao anamuona, ndipo anamusiya kwa Farao, ndipo anamulowesa m'nyumba ya Farao. Nanga Abramu vakamuchitira waka chifukwa cha mwanakazi uyo; nanga wakakhala wake nkhosa, nanga ng'ombe, nanga mbongolo, nanga akapolo anyamata, nanga akapolo akazi, nanga nyulu, nanga ngamira. Nanga Mulungu wapatsa Farao miliri yayikulu na yayipa, pamoza na nyumba yake, chifukwa cha Sara mkazi

wa Abramu. Farao ataitana Abramu, ndipo wanena kuti, Chiyani ichi wachitira ine, chifukwa siuna ndiuze kuti mkazi wako ndi? Chifukwa chiyani unati ndi mlongo wangu? Nanga ndakamutenga yeneyo kuti akhale mkazi wangu; nanga lero ona mkazi wako uyu patsogolo pako, mutenga uchoke. Nanga Farao walamula wanthu kuti watumize Abramu, nanga mkazi wake, nanga vyose vya vyalikuba kwa iye.

13

Abram wakwera kuchokera ku Egypt, iye mwini, na mkazi wake, na vyose vya wake, na Lot pamoza naye, kuluta ku chipululu. Abram anali wachuma kwambiri mu ziweto, siliva, na golide. Nanga wakapita kuchokera uko wakiza ku chipululu mpaka ku Beteli, mpaka ku malo uko kwakali hema yake kale, pakati pa Beteli na pakati pa Ai, ku malo ya guwa, uko wakapanga pa kuyamba, nanga Abramu wakakuwa dzina la Mbuya kuko. Na Loti uyo wakali kuyenda pamoza na Abramu wakali na nkhosa, ng'ombe, na matenti. Nkhongo yinali kukhala yayi kuti ikhale nao pamoza, chifukwa chinthu chawo chinali chinyake, nkhongo yinali kukhala yayi kuti ikhale nao pamoza. Nanga chakachitika nkhondo pakati pa vawemi va ng'ombe va Abramu nanga vawemi va ng'ombe va Loti, vene Vakanaani nanga Vaperezi vyeneko vakakhala mu nyika. Abram wakalonga kwa Lot kuti, Kusakhala nkhondo pakati pane na iwe, na pakati pa vawemi vane na vawemi vako, chifukwa tili valongo. Kasi nyika yonseyo yili patsogolo pako? Patukana na ine; nga iwe

ukapita ku kumanzere, ine ndikapita ku kulija; nga iwe ukapita ku kulija, ine ndikapita ku kumanzere. Ndipo Loti atakweza maso gha kwe, anaona chigawo chonse cha kuzungulira kwa Yorodani, kuti chonse chinali na madzi ghakwanira, Mulungu asanawononge Sodomu na Gomora, monga paradaiso ya Mulungu, na monga dziko la Iguputo, mpaka kufika ku Zoara. Ndipo Lot anadzisankhira dera lonse lozungulira la Yorodani, ndipo Lot ananyamuka kuchokera kummawa, ndipo anapatukana aliyense ndi mlongo wake. Abram anakhala mu dziko la Kanani, koma Lot anakhala mu mzinda wa dera lozungulira, ndipo anakhala mu Sodomu. Koma anthu awa a ku Sodomu anali oyipa na ochimwa pamaso pa Mulungu kwambiri. Nambo Chiuta wakamuwuzgha Abramu pambuyo pa kupatukana kwa Loti na yekha, nyamuka maso ghako, na uwone kufuma pa malo pano iwe uli vino kumpoto na kumwera na kufuma dzuwa na kunyanja; pakuti nyika yose iyo iwe ukuwona, kwa iwe ndikaupa yeneyo na kwa mbeu yako mpaka muyaya. Ninga nkhuchita mbewu yako kukhala monga mchenga wa pa charu. Nga wakukombola munthu kuwelenga mchenga wa pa charu, mbewu yako nayo yikuwelengeka. Nyamuka udutse m'dziko lonse mu utali wake ndi mu ufupi wake, chifukwa ndidzakupatsa icho ndi mbeu yako mpaka muyaya. Ndipo Abramu atachimba hema yake, atabwera nakakhala pafupi na mtengo wa okhwe wa Mamre, umene unali mu Hebroni, ndipo anamanganso guwa lansembe kwa Mbuya.

14

Kwakhalanga mu umweneko wa Amarafeli mfumu wa Shinari, na Arioki mfumu wa Elasari, Kedolaomeri mfumu wa Elamu, na Tidali mfumu wa mitundu, vakachita nkhondo na Bera mfumu wa Sodomu, na na Birisha mfumu wa Gomora, na na Shinabi mfumu wa Adima, na na Shemeberi mfumu wa Zeboimu, na mfumu wa Balaki; uyu ndi Zoari. Wonse awa avumvana pa chigwa cha mchere, iyi ndi nyanja ya mchere. Zaka khumi na ziwiri iwo vakatumikira Kedolaoma, koma mu chaka cha khumi na chitatu vakamuwukira. Mu chaka cha khumi na chinayi, Chedorlaomer na mafumu pamoza naye anabwera, ndipo anakantha zigwemphe mu Ashtaroth na Karnaim, na mitundu yamphamvu pamoza nawo, na Ommaeans mu mzinda wa Saue. Nanga Wahorites wa mu mapiri a Seir, mpaka ku terebinth ya Paran, yo uli mu chipululu. Na pakubwera m'mbuyo bafika pa chitsime cha chiweruzo; ichi ndi Kadeshi; na bakoma vakulongozga vose va Amaleki, na va Aamori vene vakakhala mu Hazazoni Tamari. Koma mfumu ya Sodoma, na mfumu ya Gomora, na mfumu ya Adima, na mfumu ya Zeboimu, na mfumu ya Balaki; iyi ndi Zoari; na bakakonzeka nkhondo navo mu chigwa cha mchere, kwa Kedolaoma mfumu wa Elamu, na Tidali mfumu wa mitundu, na Amrafeli mfumu wa Shinari, na Arioki mfumu wa Elasari, mafumu anayi kwa vala vasanu. Chigwa cha mchere chinali na zitsime za asphalt, mfumu ya Sodom na mfumu ya Gomorrah wakuthawa, ndipo wakugwa mumenemo, koma ŵakusiyidwa wakuthawira ku mapiri. Anaatenga ng'oma zonse za Sodoma na Gomora, na chakudya chonse cha iwo, na anapita. Anaatenga Loti mwana wa m'bale wa Abramu, pamoza na katundu wake, ndipo ananyamuka,

pakuti anali kukhala mu Sodomu. Wakafika koma wina mwa awo wakupulumusidwa wakalongosola kwa Abram Chihebri. Iye koma wakakhala pafupi na mtengo wa thundu wa Mamre Mwamori, mlongo wa Esikolo na mlongo wa Onani, awo wakali ogwirizana wa Abram. Abramu pakumva kuti Loti mlongo wake wagwidwa ukapolo, wawerengera anthu a munyumba mwake wemwe mazana ghatatu na khumi na vikhondi; na wawalondora kumbuyo kwavo mpaka ku Dani. Nanga wakawagwera usiku uyo yekha, na vana vakwe, nanga wakavalasa, nanga wakavathamangiska mpaka ku Hoba, iyo yili kumanzere kwa Damasiko. Ndipo waloweza zonse za kavalo wa Sodoma, ndi Loti mwana wa m'bale wake waloweza, ndi zonse chuma chake, ndi akazi, ndi anthu. Mfumu wa Sodomu wakatuluka kuti akakumane naye, pambuyo pa kubwerera kwake kuchokera ku kugumula kwa Kedolaoma na mafumu ena amene anali naye, ku chigwa cha Shave, icho chinali chiwundikiro cha mafumu. Ndipo Melchizedek mfumu ya Salem anatulutsa buledi na vinyo, ndipo anali wansembe wa Mulungu Wamwamba Kwambiri. Na waadalira Abramu, na wati, Waadalikwa Abramu kwa Chiuta Wakuulu-kuulu, uyo waalenga chiwindi na chalo. Kabili wapakanwa Chiuta Wakumusoro Chomene, uyo wapereka valwani vako kuti vakhale pansi pa ulamuliro wako; kabili Abramu wapereka kwa iye chigawo cha khumi kuchokera ku vyose. Mfumu ya ku Sodomu inati kwa Abramu, Undipatse anthu, koma hatchi uitenga kwa iwe mwini. Abramu wakati kwa mfumu wa ku Sodoma, Ndikhakweza chiwoko changa kwa Mbuya Chiuta Wakuya Kwambiri, uyo wakalenga kumwamba na charu, nga ndikhatolera chinthu

chochokera ku ulusi mpaka ku chingwe cha nsapato kuchokera ku vyakho vyose, kuti usati, Ine ndinachitisa Abramu wachuma. Koma zimene anyamata anadya, na gawo la anthu amene anapita nane Esikolo, Aunani, na Mamure, iwowa atenga gawo lawo.

15

Pambuyo pa mawu awa, mawu a Mbuya anabwera kwa Abram mu chiwonetsero, kunena, Usaope Abram, Ine ndili chishango chako, malipiro ako adzakhala akulu kwambiri. Ndipo Abramu wakuti, Mbuya Mwami, chiyani chimene mungandipatse? Ine koma ndikuleka wopanda wana; koma mwana wa Maseki wa mu nyumba yanga, uyu ndi Eliezeri wa ku Damasiko. Nanga Abramu wakati, Pakuti mwanipako mbewu, yemwe wakubadwa mu nyumba yanga alandira vintu vyanga. Nanga mwakumanya mau ya Mwenembumba yakabera kwa iye yakulonga, Uyu singa akalowa malowa yako, koma uyo wakabuka mwa iwe, uyu akalowa malowa yako. Anamutuluska kunze, nanga anati kwa iye, Yang'ana kwenikweni kumwamba, nanga uwerenga nyenyezi, nga ukhoza kuwerenga iwo. Nanga anati, Wenewo ukhakhala mbewu yako. Ndipo Abram anakulupilira Mulungu, ndipo zinawerengedwa kwa iye kuti ndi chilungamo. Wakhamba koma kwa iye, Ine ndine Mulungu wakutulutsa iwe ku dziko la Akaledi, kuti ndikupatse nthaka iyi kuti uyilandire. Wanena kuti, Mwini Mbuya, ndidzadziwa bwanji kuti ndidzalandira cholowa chake? Anati kwa iye, Tenga kwa ine

ng'ombe yachikazi ya vyaka vitatu, na mbuzi ya vyaka vitatu, na nkhondokazi ya vyaka vitatu, na njiwa ya m'thengo, na njiwa. Wakatola vyakudya vyose ivi, ndipo wakavigawanya pakati, ndipo wakavivika vinyume na vyenye, koma viyuni wakavigawanya ayi. Viyuni vinaika pansi pa mitumbi, pa ziduli ziwiri za iwo, ndipo Abramu anakhala nayo. Pankhani dzuwa kulowelera, ulosi unagwera Abram, ndipo onani, mantha akuda akulu anagwera kwa iye. Nanga vyaneneka kwa Abramu, Ukudziwa udzadziwa kuti mlendo udzakhala mbewu yako mu nyika si yako, nanga adzawagwira ukapolo, nanga adzawavutisa, nanga adzawatsitsa, mazana manayi vyaka. Koma mtundu umene akhonze, ndiweruza ine, pambuyo pa izi, akhatuluka apa na katundu kakuru. Iwe koma udzapita kwa makolo ako mu mtendere, utalerwa mu ukalamba wabwino. Koma mu cibadwa ca cinayi adzabwerera kuno, pakuti macimo a Aamori sanakwaniritsidwe mpaka pano. Pakuti dzuwa linakhala ku kumadzulo, lawi linakhala, ndipo onani uvuni wotuluka utsi ndi zuni za moto, zimene zinapita pakati pa zigawo zogawidwa izi. Mu zuŵa lyo, Mbuya wakapanga chivumbulutso na Abramu, wakuti, Kwa mbeu yako ndiŵape nyika iyi, kufuma ku mtsinje wa Egipito mpaka ku mtsinje waukulu wa Efurate: Wakeni, na Wakenizi, na Wakadimoni, na Wahiti, na Waperezi, na Warefaimu, na Waamori, na Wakanani, na Wahivi, na Wagirigashi, na Wayebusi.

16

Sarai mkazi wa Abram sanali kubereka kwa iye, koma anali nayo mtsikana wantchito wa ku Egipito dzina lake Hagari. Sarai wakati kwa Abram, Ona, Mfumu wandindira kuti ndisabale, chomene lowa kwa mwana wankazi wangu, kuti ndipate wana kuchokera kwa iye. Abram wakamvera mawu a Sarai. Ndipo Sara mkazi wa Abram atatenga Hagara Mwigiputo mdzakazi wake, pambuyo pa zaka khumi Abram akhala mu dziko la Kanani, anamupatsa kwa Abram mwamuna wake kuti akhale mkazi wake. Ndipo analowa kwa Hagara, ndipo anatenga pakati, ndipo anaona kuti ali ndi mimba, ndipo mbuye wake wamkazi ananyozedwa pamaso pake. Sarai wakati kwa Abramu, Ndikuchitikira chifukwa cha iwe; ine ndapereka mphika wangu wamkazi mu chifuwa chako, koma pakuwona kuti ali ndi mimba, ndinanyozeka pamaso pake. Chiweruzenge Chiuta pakati pa ine na iwe. Abramu wakati kwa Sarai, Lola, mphika wako wa chikazi uli mu makhono ghako; mumugwiriske ntchito mwa uko ukufuna. Ndipo Sarai wakamuvutisa, ndipo wakathawa kuchoka pamaso pa Sarai. Mthenga wa Mbuye anapeza iye pa chitsime cha madzi mu chipululu, pa chitsime chili mu njira ya Shur. Ndipo mthenga wa Mbuya wakamuuza, Hagara mtumiki wa mkazi wa Sara, ukuchokera kuti? Nanga ukupita kuti? Ndipo wakati: Ndikuthawa pamaso pa Sara mbuya wangu. Mthenga wa Mbuya wakamuwuza kuti, Bwerera kwa mbuya wako, na ugonjere pansi pa mawoko ghake. Nanga uthenga wa Mwenecho wakati kwa iye kuti, Ndichichinji mbeu yako, nanga sichiwerengeka chifukwa cha unyake. Ndipo mthenga wa Mwamuna wakuti kwa iye, Ona, uli ndi pakati, ndipo udzabala mwana

wamwamuna, ndipo udzamutcha dzina lake Ismaeli, chifukwa Mwamuna wamva kuzunzika kwako. Uyu adzakhala munthu wakuthengo, manja ake pa onse, na manja a onse pa iye, na adzakhala patsogolo pa abale ake onse. Ndipo wakutcha dzina lya Mbuya wakuŋkhulukha kwa iye, Iwe Chiuta wakuwona ine; chifukwa wakuti, Pakuti ndinaona pamaso pake uyo wakuwoneka kwa ine. Chifukwa cha ichi wakutcha chitsimechi, chitsime chomwe pamaso ndinawona; onani pakati pa Kadeshi na pakati pa Baradi. Ndipo Hagara anabereka mwana kwa Abramu, ndipo Abramu anatcha dzina la mwana wake, amene Hagara anamubereka kwa iye, Ismaeli. Abram walikuba na vyaka makumi musanu-na-sita na sita pamene Hagar wamubalira Ishmael.

17

Abramu wakakhala na vyaka makumi khondi na vikhondi. Nanga Mbuya waoneka kwa Abramu, nanga wakamuwuza kuti, ine ndili Chiuta wako; ukhale wokondweska pamaso panga, nanga ukhale wosalakwa. Nanga ndidzakhazika pangano yangu pakati pa ine na iwe, ndipo ndidzakuchulukitsa kwambiri. Ndipo Abramu anagwa pansi pa nkhope yake. Nanga Mulungu wakaŵechera kwa iye wakuti, Nanga ine, ona chipangano changa ndi iwe, nanga ukhala tate wa mitundu yambiri. Ndipo dzina lako silikuitanikanso Abramu, koma dzina lako likhala Abrahamu, pakuti ndakuika iwe kholo la mitundu yambiri. Nanga ndidzakukula iwe kwambiri kwambiri, nanga

ndidzakuika iwe kukhala mitundu, nanga mafumu idzatuluka mwa iwe. Nanga ndikhazika chivumbulutso changa pakati pa iwe na pakati pa mbewu yako pamoza na iwe mu vibaduko vyawo, kukhala chivumbulutso chamuyaya, kuti ndikhale Mulungu wako, na wa mbewu yako pamoza na iwe. Ninga nkupeleka iwe na mbewu yako pamoza na iwe nyika yinakakhala mwa yo, nyika yose ya Kanani, kuti ikhale umwini wamuyaya, ninga nkhaba Mulungu wawo. Nanga Chiuta wakati kwa Abrahamu, Iwe kasi. Ukalonga wangu ukasunge, iwe na mbuto yako pamoza na iwe mu vibadwa vyao. Nanga uyu chipangano, ucho mukazasunga, pakati pa ine na inu, na pakati pa mbewu yako pambuyo pako mu vibadwa vyao; adzadulidwa wonse wamwamuna wa kwa inu. Ndipo mudzadulidwa khungu la nyama yanu, ndipo chidzakhala chizindikiro cha pangano pakati pa ine ndi inu. Nanga mwana wa mazuwa khondi na wiri akazingidwa kwa inu, wanuna wonse mu vibadwa vyinu; nanga wakulerwa mu nyumba na wakugulwa na siliva kuchokera ku mwana uyu wonse wa munzako, uyo ngwakuti si wa mbewu yako. Kuzingidwa akazingidwa wakulerwa mu nyumba ya nyumba yako, na wakugulwa na siliva; nanga chipangano changa chikhala pa thupi linu kukhala chipangano cha muyaya. Nanga mwamuna wosadulika, uyo sangadulikiwe nyama ya cipupa cakhe pa tsiku la cisanu na citatu, moyo wakwe udzachotsedwa mu mtundu wakhe, comwe wasweka pangano yangu. Ndipo Mulungu anamuuza Abrahamu kuti, Sarai mkazi wako, dzina lake silingakhalenso Sarai, koma dzina lake lidzakhala Sara. Ndidzamudalitsa, koma ndidzakupatsa mwana kuchokera kwa iye, na ndidzamudalitsa, na idzakhala mitundu,

na mafumu wa mitundu idzakhala kuchokera kwa iye. Nanga Abulahamu wakagwa pa uso wakwe, nanga wakaseka; nanga wakati mu mtima wakwe, wakuti, Kasi munthuwu wa vyaka zana angakhale na mwana? Nanga Sara wa vyaka makumi khondi akhabeleka? Abramu wakati kwa Mulungu, Ismaeli uyu akhalenge pafupi nako. Chiuta wakhamba kwa Abulahamu kuti, Inde, onani Sara mkazi wako ukhubala mwana wamwamuna, ndipo ukhutcha zina lake Isaka. Ndikhayimika chipangano changa na iye, chipangano chamuyaya, kuti ndikhale Chiuta wake na wa mbewu yake pamoza na iye. Kunena Ismaeli, ona, ndamva yako, ndipo ona, ndamdalitsa iye, ndipo ndidzamkuza iye, ndipo ndidzamchulukitsa iye kwambiri; adzabala mitundu khumi na iwiri, ndipo ndidzampereka iye kukhala mtundu waukulu. Koma pangano wangu ndidzakhazikitsa na Isaka, uyo Sara adzakubalira mu nthawi iyi, mu chaka chinangocho. Anamaliza kulankhula naye, ndipo Mulungu anakwera kuchokera kwa Abrahamu. Na Abrahamu walatenga Ismaeli mwana wake, na wonse wanthu wa mu nyumba yake, na wonse wakulipidwa na siliva, na wamuna wonse wa mu nyumba ya Abrahamu, na wawaduula zikopa za kumaliseche kwawo mu tsiku lijalo, monga Mulungu mwalankhula kwa iye. Abraham anali na zaka makumi asanu na anayi na zaka zinayi, pamene anadulidwa thupi la chipanda chake. Ishmael mwana wake walikuwa na zaka khumi na zitatu pamoja wakati anadulidwa nyama ya govi lake. Mu nthawi ya zuŵa lila, Abramu wadulidwa, na Ismaeli mwana wakwe, na ŵalume ŵose ŵa nyumba yakwe, na ŵakuliridwa mu nyumba mwakwe, na ŵakugulika kwa siliva kuchokera ku mitundu yakuŵa.

18

Mulungu anaonekera kwa iye ku mtengo wa oak wa Mamre, pamene iye anali kukhala pa chitseko cha hema yake masana. Wakweza maso waona, na onani wamuna watatu wakhala wakuyima pamwamba pakhe. Waona, wathamanga kufuma ku chitseko cha hema yakhe kukawakumana, na wagwada pansi. Ndipo wakati, Mwami, nga nakhapeza chisomo pamaso pako, usadutire kapolo wako. Kutengedwe madzi kwenikweni, ndipo asambe miyendo yanu, ndipo mudzitonthozere pansi pa mtengo. Nanga ndiŵenge chingwa, nanga mwe mudye. Nanga pambuyo pa ici mwakupitilira mu njira yinu, kumene mwakatembenukira kwa mwana winu. Nanga wakati, chita chomwecho, monga mwakambiratu. Ndipo Abrahamu anafulumira pa hema kwa Sara, ndipo anati kwa iye, Fulumira, ukanya mitundu itatu ya ufa wosalala, ndipo upange zikondamoyo. Kabili ku ng'ombe Aburahamu wabutuka, na watola mwana wa ng'ombe wofewa na wabwino, na wapereka ku mnyamata, na mnyamata wafulumizga kuchita icho. Wakatola batala, na mkaka, na mwana wa ng'ombe uyo wakapanga, na wakaika pamaso pawo, na wakalya, iye wakaimirira kwa iwo pansi pa mtengo. Wakati kwa iye, Sara mkazi wako ali kuli? Koma wakayankha wakati, Onani mu hema. Wakati, Ndikabwerera ndidzabwera kwa iwe mu nthawi iyi mu ora, na Sara mkazi wako adzakhala na mwana wamwamuna. Sara wakamva ali pa chivundikiro cha hema kumbuyo kwake. Abraham na Sarah anali akulu akalamba

kwambiri m'mazuwa, ndipo zinasiya kuchitika kwa Sarah zinthu zakazi. Sara walaseka mu mtima mwake akunena kuti, Sichinachitika kwa ine mpaka tsopano, ndipo mbuye wanga ndi wakukalamba. Nanga Mwami wakatonga kwa Abulahamu, chiyani chakuti Sara wakaseka mwa yekha, wakutonga, kasi ninga nakabala? Ine koma nakhala nkhalamba. Kodi chinthu chingakhale chosatheka kwa Chiuta? M'nyengo uwu ndidzabwerera kwa iwe pa nyengo ya ora, na Sara adzakhala na mwana wamwamuna. Sara wakakana, wakhamba, Sindinaseka; pakuti wakayowoya. Nanga wakati kwa iye, Ayi, koma iwe waseka. Pakulimbika kwakoko, awanthu wakuwa wayang'ana pansi pa uso wa Sodomu na Gomora. Abulahamu nanga wakali ukuyenda pamoza nao, ukuwaperekeza. Koma Mbuya wakati, Ine sindikasobera kuchokera kwa Abulahamu mtumiki wangu vyakuti ine nkhuchita. Abraham koma kukhala adzakhala mtundu waukulu na wambiri, na mitundu yense ya dziko lapansi idzadalitsidwa mwa iye. Ndinkadziwa pakuti iye akalamula ana ake aamuna na nyumba yake pamoza naye, ndipo iwo akasunge njira za Mbuya, kuchita chilungamo na chiweruzo, kuti Mbuya abweretse pa Abrahamu zonse zimene analankhula kwa iye. Mbuya anati, Kulira kwa Sodomu na Gomora kwachuluka kwa ine, na machimo awo akulu kwambiri. Ndikatsika pansi choncho, ndidzaona ngati monga kulira kwawo kulikubwera kwa ine akumaliza; koma ngati ayi, kuti ndidziwe. Nanga wanthu wakatembuka kuchokera kumeneko, wakeza mu Sodomu, koma Abrahamu wakali wakuyimirabe patsogolo pa Mbuya. Ndipo Abrahamu atayandikira anati, Musawononge wolungama pamoza na

wosalungama, ndipo wolungama adzakhala ngati wosalungama. Ngati pali makumi ghusanu va valongozgi mu msumba, ukhawononga iwo? Nkhunguluka malo ghose chifukwa cha walungama makumi ghanaanu, nga wali mwa iwo? Mwakuti iwe ukhachita monga mawu agha, wakupha wolungama pamoza na wosalungama, ndipo wolungama akhakhala monga wosalungama, mwakuti! Weyo wakuweluza dziko lonse, sukhachita chiweluzo? Mbuya anati, Ngati pali anthu makumi asanu olungama mu mzinda wa Sodomu, ndidzasiya mzinda wonse ndi malo onse chifukwa cha iwo. Kaboni Abulahamu wakayankha wati, nanga nakhoma kuŵecheta kwa Mbuya wangu; ine nkhongo ndili dothi na phulusa. Kasi nga valulama makumi ghano na khumi vangacepeka mpaka makumi mnayi na visano, ukaononga mudzi wose chifukwa cha visano? Nanga wakati, Sindinga kuwononga, nga ninga kupeza ukoko makumi manayi na vikhumi vitano. Ndipo anawonjezerapo kulankhula naye, ndipo anati, Koma nga akhapezeka kumeneko makumi anayi, ndipo anati, Sindidzawononga chifukwa cha makumi anayi. Ndipo wakati, Mbuya, kodi si cinthu nga ndikalankhula? Koma nga wapezeka kuko makumi atatu? Ndipo wakati, Sindidzawononga chifukwa cha makumi ghatatu. Nanga wakati, Pakuti nili na kuŋkhulupa kwa Mbuya, koma nga wapezeka kweneko makumi ghawiri? Nanga wakati, Ninga ndikaononga nga ndikapeza makumi ghawiri kweneko. Nanga wakati, Kweni chinthu Mwami nga ndilankhula kanyakeko kamoza? Koma nga wapezeka kuko khumi? Nanga wakati, Sindinga wononga chifukwa cha wa khumi. Mwenecho wakenda pamene wakalekelera kuyankhula na Abulahamu, ndipo Abulahamu

wakabwelera kumalo kwakhe.

19

Vathenga vawiri vakafika ku Sodoma madzulo. Loti wakakhala pafupi na chipata cha ku Sodoma; Loti pakawaona, wakayimirira kuti akumane nawo, na wakagwada nkhope yake pansi pa nthaka. Na wakati, yonani, Vamwini, tembenukani mu nyumba ya mwana winu, na mugone, na musambeni mapazi ginu, na mwakanyamuka mamawa muchoka mu njira yinu. Nanga vakati, Ayi, koma mu msewu ukulungwa tizagona. Nanga wakawakankhira, ndipo wakatembenukira kwa iye, ndipo wakalowa mu nyumba yake, ndipo wakapangira iwo chakumwa, nanga mikate yopanda yisiti wakawafikira, ndipo wakadya. Kuti vagone, vamuna va mu msumba, va Sodomu vakazungulira nyumba, kufuma ku mnyamata mpaka ku mkulu, vanthu vose pamoza. Nanga vakali kukuŵa Loti, nanga vakali kunena kwa iye, Aŵanthu avo vakalowera kwa iwe usiku vali kuli? Watulutse kwa ife, kuti tiwakhalenge achibale nawo. Loti anatuluka kuti akakumane nawo pa chitseko, ndipo anatseka chitseko kumbuyo kwake. Anakulonga koma kwa iwo, Kweniso, abale, musachita choipa. Kuli kwa ine vana vakazi vaviri, avo vasimanya mwamuna, nkhuwaviska kwa inu, na mugwiriske ntchito avo mwa ivo mwakuti vingakondweresa kwa inu, chabe kwa vamuna ava musachitire chosalungama, chifukwa cha ichi valowera pansi pa chivwiko cha mipanda ya ine. Vakati kwa iye, Ima apo! Walowera kukhala mwakanthawi, siwuli ufuna

kuweruza? Nanga chomene tichite kuipa kwa iwe kupita ivo. Ndipo vakali kukakamiza mwamuna Loti kwambiri, ndipo vakasendekera kuphwanya chitseko. Kutambasula koma amuna manja, anakokera Loti kwa iwo mu nyumba, ndipo anatseka chitseko cha nyumba. Koma anthu amene anali pa chitseko cha nyumba anawakantha ndi khungu, kuyambira wamng'ono mpaka wamkulu, ndipo anakhumudwa akufunafuna chitseko. Vakati vamuna kwa Loti, Uli nayo pano vakwenyu, na vana vachilume, na vana vachikazi? Ngati wuli umoza wako wuli mu msumba, mutulutse ku malo agha, pakuti ife tikuwononga malo agha; pakuti kulira kwao kwakakulika pamaso pa Mwamuna, na Mwamuna watituma ife kuti tiwononge. Loti anatuluka, nanga analankhula kwa ana akazi ake amene anatenga ana akazi ake, nanga anati, Imikani, mutulukepo mu malo agha, chifukwa Mwambo ukuwononga mudzi. Koma anaoneka kuti ukuseŵera pamaso pa ana akazi ake. Pamene mawa yakubwera, angelo akafulumira Loti, akunena, Uka, tola mkazi wako na ana akazi awiri wako amene uli nawo, ndipo tuluka, kuti usafe pamoza na zolakwa za mzinda. Nanga vakhasokonezgeka, nanga vaŵaŵiri vakaŵata manja gha mwenecho, nanga manja gha mkazi waka, nanga manja gha vana vaka vakazi vaviri, pakuti Mbuya waka wakamuchitira chifundo. Ndipo zinachitika pamene anawatulutsa kunja, ndipo anati, Dzipulumutse mtima wako, usayang'ane kumbuyo, ndipo usayime m'dera lonse, phiri dzipulumutse, mwina usakhale wokokedwa. Loti wakati kwa iwo, Nkhupempha Mbuya, pakuti mwana winu wapeza chifundo pamaso pinu, na mwakuza chilungamo chinu, chimene mukuchita pa ine, kwa kukhala moyo wa mtima

wangu; ine koma sindingathe kupulumusika ku phiri, mwina zoyipa zindigwire, na nife. Onani mudzi uwu uli pafupi pa kuthawira kwane kuko, uyo uli waung'ono; ndipo kuko ndidzapulumuka; kasi si waung'ono? Nanga moyo wangu ukhala moyo chifukwa cha iwe. Ndipo walankhula kwa iye, Ona, ndadabwa nkhope yako pa mawu awa, kuti ndisawononge mudzi umene unalankhula. Fulumira chifukwa cha kupulumusika kuko, pakuti sindingathe kuchita chinthu, mpaka ukafika kuko. Chifukwa cha ichi wakachema dzina la mudzi ula, Zowari. Dzuwa linatuluka pa nthaka, na Loti analowa mu Zoari. Ndipo Mbuya wakugwisa yakulambalala na moto pa Sodoma na Gomora kuchokera kwa Mbuya kumwamba. Ndipo anawononga mizinda iyi yonse, ndi dera lonse lozungulira, ndi anthu onse okhala m'mizindayi, ndi zinthu zonse zomera pa nthaka. Nanga mkazi wake anayang'ana kumbuyo, ndipo anakhala mphangwa ya mchere. Abrahamu waukira usiku m'mawa ku malo kumene waimirira pamaso pa Mbuya. Nanga anayang'ana pa nkhope wa Sodoma nanga Gomora, nanga pa nkhope wa dera lonse, nanga anaona, nanga onani muliro unalikwera mu nkhongo, nga utsi wa ng'ansi. Ndipo zinachitika pamene Mulungu ankawononga mizinda yonse ya dera lozungulira, Mulungu anakumbukira Abrahamu, ndipo anatumiza Loti kuchokera pakati pa chiwonongeko, pamene Mbuya ankawononga mizinda zimene Loti ankakhala mmenemo. Loti anakwera kuchokera ku Zoari, ndipo anakhala mu phiri mwini, pamodzi na ana ake akazi awiri, pakuti anaopa kukhala mu Zoari, ndipo anakhala mu phanga mwini, pamodzi na ana ake akazi awiri. Wanena uyo wakulu kwa uyo wamng'ono, Tate wathu ndi wakulu, ndipo

palibe munthu pa dziko lapansi amene angalowe kwa ife, monga zikuyenera pa dziko lonse lapansi. Tiye tilangize bambo wathu vinyo, tigone naye, ndipo tikweze mbeu kuchokera kwa bambo wathu. Vakamupha kumwa bambo wawo vinyo mu usiku uwu, ndipo mkulu wakalowa nakagona na bambo wake mu usiku uwu, ndipo bambo wake wakamanya kweni pa kugona kwake, na pa kuuka kwake. Kwacitika pa mawa, wakulu wakamba kwa wamung'ono kuti, Ona, ndinagona jilo na tati witu. Timumweskepo vinyo na mu usiku uwu, ndipo ulowe ukagone na iye, kuti timuyimizikepo mbewu kufuma kwa tati witu. Vakamwetsanso atati wawo vinyo mu usiku ulo, ndipo mwana wamng'ono wakalowa nakagona na atati wake, ndipo atatiyo wakamanya pa nthawi yakugona kwake na kuuka kwake. Ndi anatenga mimba ana akazi awiri a Loti kuchokera kwa tate wawo. Ndipo wakulu uja anabereka mwana wamwamuna, ndipo anamutcha dzina lake Moabi, akunena kuti, Kuchokera kwa bambo wanga, uyu ndi bambo wa Amoabi mpaka lero. Uyo wacing'ono nayenso wabereka mwana wamwamuna, ndipo wakutcha zina lake Amoni, wakutonga kuti, Mwana wa mtundu wangu, uyu ndi kholo wa Aamoni mpaka lero.

20

Ndipo Abraham anachoka kumeneko nalowa ku dziko chakummwera, ndipo anakhala pakati pa Kadesh na Shur, ndipo anakhala mwakanthawi ku Gerar. Wakati kasi Abrahamu pa za

Sara mkazi wake kuti, Mlongo wangu ndi, pakuti wakuwopa kukamba kuti, Mkazi wangu ndi, kuti vamuna va mudzi vangamupha chifukwa cha iye. Abimeleki mfumu wa Gerara wakatuma na wakatola Sara. Ndipo Mulungu walowelera kwa Abimeleki mu tulo usiku, ndipo wati, Ona, iwe ukufa chifukwa cha mkazi uyo walowa, koma uyu wakhala pamoza na mwamuna. Abimelech koma sanakhudze yake, ndipo anati, Mbuya, kodi mtundu wosazindikira komanso wolungama mudzawuwononga? Nanga iye mwini sanandiwuzanga kuti ndi mlongo wangu? Nanga uyu wandiwuza kuti, Ndi mphwanga? Mu mtima woyera na mu chilungamo cha manja ndinachita ichi. Chiuta anati kwa iye mu tulo, Nanga ine ndinaziwa kuti mu mtima wakuyera unachita ichi, ndipo ndinakusiya iwe kuti usachimwe kwa ine. Chifukwa cha ichi, sindinaleke iwe kukhudza iye. Lero koma bwezera mkazi kwa munthu, chifukwa ndi mneneri, na adzakupempherera, na udzakhala moyo. Ngati koma sudzabwezera, udzadziwa kuti udzafa iwe na vyonse vyako. Ndipo Abimeleki wauka m'mawa, ndipo wakuŵa wanthu wakwe wose, ndipo waŵecheka mawu ghose agha mu makutu ghawo; wanthu wose wakuwopa kwene-kwene. Ndipo Abimeleki wakwitira Abrahamu ndipo wakumwambira, Nkhani iyi wakutichitira chichi? Kasi tikuchimba kwa iwe, chifukwa unaleta pa ine na pa ufumu wangu chivi chikuru? Ntchito iyo palije mundu wangachita, wandichitira. Koma Abimeleki anati kwa Abrahamu, Unawona chiyani mpaka unachita ichi? Abrahamu anati, Ndinati pakuti palibe kuopa Mulungu m'malo ano, ndipo adzandipha chifukwa cha mkazi wanga. Nanga pakuti chakufunika, mlongo wangu ndi kuchokera kwa tate,

koma si kuchokera kwa amayi, wakhalako mkazi wangu. Kunachitika kuti pamene Mulungu wananditulutsa m'nyumba ya tate wangu, ndipo ndinati kwa iye, Uyu ndi chilungamo udzachita kwa ine: m'malo yonse kumene tingalowe kuko, unene kuti ndine mlongo wako. Abimeleki wakatola chikwi chimoza cha didrakima, na nkhosa, na ana a ng'ombe, na wana, na watumikizi wakazi, ndipo wakapereka kwa Abrahamu; ndipo wakamubwezera Sara mkazi wake. Ndipo Abimeleki anati kwa Abrahamu, Ona, dziko langa lili pamaso pako, kumene kukukondweretsa, ukhale. Koma kwa Sara wakuti, Ona, ndapereka chikwi cha didrachma kwa mlongo wako, izi zikhala kwa iwe mu ulemu wa nkhope yako, na zonse za pamoza na iwe, na zonse lankhula zoona. Abrahamu wakapemphera kwa Mulungu, ndipo Mulungu wakachiza Abimeleki, mkazi wake, nanga anyakazi ake, ndipo wakabala. Chifukwa Mbuya wasindikiliza chibeleko chonse mu nyumba ya Abimeleki, chifukwa cha Sara mkazi wa Abrahamu.

21

Ndipo Mbuya atalolera Sara monga atanena, ndipo Mbuya atachitira Sara monga atalankhula. Ndipo atatenga anabereka mwana kwa Abrahamu m'ukalamba wake, m'nthawi monga momwe analankhula kwa iye Ambuye. Kabili Abulahamu wakayitira zina lya mwana wake wamwana uyo wakabadwira kwa iye, uyo Sara wakamubala, Isaka. Kabili Abulahamu wakajingula Isaka pa siku ya msere, munjira Chiuta

wakamulamulira. Ndipo Abraham walikuba na vyaka zana pamene anabereka kwa iye Isaac mwana wake. Anati koma Sara, kuseka kwa ine anandichitira Mbuye, yemwe pakuti angamve adzasangalale ndi ine. Nanga wakati kuti ndi ndani wakamuwuza Abulahamu kuti Sara wakuyamwitsa mwana? Pakuti ndinabala mwana wamwamuna mu ukalamba wangu. Nanga mwana wakukula, nanga wakuleka kuyamwa; nanga Abulahamu wapanga phwando yikulu, pa zuwa lyo Isaka mwana wake wakuleka kuyamwa. Sara paona mwana wa Hagari Mwigiputo, uyo wabadiwa na Abramu, pakusewera na Isaka mwana wake, wakati kwa Abramu, Utule kapolo uyu wakazi pamoza na mwana wake; pakuti mwana wa kapolo uyu ngakakhalenge cholowa pamoza na mwana wangu Isaka. Koma mawu yinaoneka yovuta kwambiri pamaso pa Abrahamu pa mwana wake. Mulungu wakati kwa Abulahamu, Usakhale kovuta pamaso pako pa mwana uyo, na pa mphikakazi uyo; vyose vyakuti Sara ngakakuuzenge, umvere mau gha wakwe; pakuti mwa Isaka ukachemeredwa mbeu yako. Ndi mwana wa mtsikana uyu ndidzamuchita kukhala mtundu waukulu, chifukwa ndi mbeu yako. Abramu wakalimuka m'mawa, na wakatola malofu na chikopa cha madzi, na wakapereka kwa Hagara; na wakaika pa phewa lake mwana, na wakamutumiza; Wakachoka wakazungulira m'chipululu, ku chitsime cha lumbiro. Maji ghamalira mu chikwama cha chikopa; ndipo wakuponya mwana pansi pa mtengo umoza wa paini; Wakuya kweneko wakakhala patsogolo pake kutali, monga kuponya kwa uta; pakuti wakunena, sindingaone imfa ya mwana wangu. Nanga wakakhala panango pake; mwana wakafuwula nanga

wakalila. Chilengedwe Mulungu mawu gha mwana kuchokera kumalo uko wakhalanga; na mtumiki wa Mulungu wakwizgha Hagara kuchokera kumwamba, na wakati kwa iye, nkhani yanji Hagara? Usakopa; pakuti Chiuta wamvera mau gha mwana kuchokera pamalo pano ali. Imika na utole mwana, na umugwire na chiwoko chako; pakuti ndidzamupanga mtundu waukulu. Nanga Chiuta wakatugula maso ghakwe; nanga wakawona chitsime cha maji ghamoyo, nanga wakapita, nanga wakadzuza chikopa cha maji, nanga wakamupha kumwa mwana. Nanga Chiuta wakaliviska na mwana; nanga wakakula, nanga wakakhala mu chipululu; nanga wakakhala mwivi wa uta. Ndipo anakhala m'chipululu, ndipo amayi ake anamutengerera mkazi wochokera ku Parani wa ku Iguputo. Kwacitika mu nthawi yakuyo, Abimeleki, Ahuzati mlangizi wake, na Fikoli mkulu wa asilikali wake, wakambira Abrahamu kuti, Mulungu uli nawe mu vyose vyo ukugwira. Nanga chomwecho lumbira kwa ine Mulungu kuti sudzandichitira choyipa ine, wala mbewu yanga, wala dzina langa, koma malinga na chilungamo chimene ndinakuchitira iwe, udzandichitira ine, na dziko limene iwe unakhala mu lilo. Nanga Abrahamu wakati, Ine ndikulumbira. Kabili Abulahamu wakadzudzula Abimeleki pa vyuwo vya maji, ivyo vatumiki va Abimeleki vakaviponya. Ndipo Abimeleki anamuuza kuti, Sindikudziwa yemwe anakuchitira iwe chinthu ichi, ndiponso iwe sunandiwuze, ndiponso ine sindinamve, koma lero. Ndipo Abrahamu anatenga nkhosa na ng'ombe, nazipereka kwa Abimeleki, ndipo onse awiri anapanga chipangano. Ndipo Abraham anaika tuwana sanu twa nkhosa twa chikazi tokha.

Ndipo Abimeleki anati kwa Abrahamu, Kodi ana ankhosa asanu ndi awiri a nkhosa izi ndi chiyani, zimene wawayika padera? Ndipo Abrahamu anati, Landirani timbatana tisanu na tiwiri kuchokera kwa ine kuti zikhale umboni kwa ine kuti ine ndinakumba chitsime ichi. Chifukwa ichi wakutcha dzina la malo agho Chitsime cha Lumbiro, chifukwa kumeneko wakalumbira wose awiri. Ndipo anachitiranso chipangano mu chitsime cha lumbiro. Abimeleki anayimirira pamoza na Okozati mlangizi wake, na Fikoli mkulu wa ankhondo ake, ndipo anabwerera ku dziko la Afilisti. Ndipo Abraham anabyala munda pa chitsime cha lumbiro, ndipo anaitana pamenepo dzina la Mbuya, Mulungu wakuyaya. Wakakhala Abraham mu nthaka ya Afilisti masiku ambiri.

22

Ndipo zinachitika pambuyo pa mawu agha, Mulungu wakuyesa Abraham, ndipo wakunena kwa iye, Abraham, Abraham, ndipo wakunena, Ona, ine. Ndipo anati, tenga mwana wako wokondedwa, umene unamkonda, Isake, ndipo pita ku dziko lakutali, ndipo mupereke kumeneko kukhala nsembe yopsereza pa phiri limodzi mwa mapiri amene ndidzakuuza. Aburamu wakalimbika m'mawa, wakatwika mbunda yakhe; ndipo wakatola pamoza naye anyamata awiri, na Isaka mwana wakhe; ndipo wakadumula nkhuni za chopereka chopsya chonse, wakalimbika wakayenda, ndipo wakafika pa malo amene Chiuta wakamuuza, pa tsiku lachitatu. Ndipo Abrahamu atalola

kumwamba na maso ghakwe, anawona malo ghakutali. Ndipo Abulahamu wakati kwa vyana vakwe, Khalani pano na mbunda; ine nanga mwana tikupita mpaka uko; ndipo tikagwadira tikubwelera kwa inyuwe. Abraham anakatola nkhuni za chopereka chonse chopsereza, nanga anayika pa Isaac mwana wake. Anakatola m'manja mwake moto na lupanga, nanga anayenda awiri pamoza. Isaka wakati kwa Abulahamu tati wake, Tati; ndipo wakati, Ndi ciyani, mwana? Wakati, Onani moto na nkhuni, kodi nkhosa ya nsembe ya kupsa yose iri kuti? Abramu wakati, Chiuta chikadziwonera chekha nkhosa ya nsembe yotentha yonse, mwana. Pakuyenda pamoza wose awiri pa nthawi yimoza, wakafika pa malo agho Chiuta wakamuuza; na Abulahamu wakamanga guwa la nsembe pamenepo, na wakayika nkhuni; na pakumanga Isaka mwana wakwe, wakamuyika pa guwa la nsembe pamwamba pa nkhuni. Ndipo Abrahamu wakatambalaza chiwoko chake kuti atonye lupanga, kuti aphye mwana wake. Nanga Mthenga wa Mbuye wakamuyitana kuchokera kumwamba, ndipo wakati, Abrahamu, Abrahamu, ndipo iye wakati, Ndili uno. Nanga wakati, usaike chiwoko chako pa mwana uyo, nanga usachitire iye chinthu; lero pakuti ndinamanya, kuti ukuwopa iwe Chiuta; nanga sunamusiye mwana wako wakutemwa chifukwa cha ine. Kabili Abulahamu wakalola kumusana kwa maso gha kwe wakaona, kabili ona nkhosa yimoza yikugwilika mu chitsamba kwa nyanga zya kwe. Kabili Abulahamu wakapita, kabili wakatola nkhosa yayilume, kabili wakapereka iyo kuti chopereka chonse chopyera m'malo mwa Isaka mwana wake. Ndipo Abrahamu anaitana dzina la malo amenewo, Mwami

anaona, kuti anene lero, mu phiri Mwami anawonekera. Nanga Mthenga wa Mbuye wakamwita Abulahamu kachiwiri kuchokera kumwamba, wati, Nkhulumbira mwini wane, wati Mbuye, chifukwa chakuti wakachita chinthu ichi, nanga sukamupulumusa mwana wako wakutemwa chifukwa cha ine, Ndithu nkhukudalitsa ndidzakudalitsa iwe, nanga nkhukuchulukitsa ndidzachulukitsa mbewu yako, nga nyenyezi za kumwamba, nanga nga mchenga ukhala pachiŵa cha nyanja; nanga mbewu yako idzalowa chiŵa mizinda ya adani. Mitundu yonse ya dziko lapansi idzadalitsidwa mu mbeu yako, chifukwa unayimvera mawu anga. Abulahamu wakatempuka kwa vana vakwe; ndipo vakayimikira vakagenda pamoza ku chitsime cha chilumbiriro. Nanga Abrahamu wakakhala pa chitsime cha lumbiro. Chakachitika pa nyuma pa mawu awa, na chakawuzgika kwa Abulahamu, wakuti, lola Milika nayo wabereka wana wamwamuna kwa Nahori mlongo wako, Uzi wachibereki, na Buzi mlongo wake, na Kamueli tate wa Wasiriya, na Kesedi, na Hazo, na Pilidasi, na Yedilafu, na Betueli. Betueli wakabala Rebeka. Awa ndi ana alume asanu na atatu awa, Melka wakawabereka kwa Nahori mlongo wa Abrahamu. Nanga mkazikazi wake, dzina lake Reuma, nawo anabereka Tebahi, na Gahamu, na Tahashi, na Maaka.

23

Moyo wa Sarah unakhala zaka zana makumi ghawiri na saba. Ndipo anafa Sara mu msumba wa Arbok umene uli mu chigwa,

uwu ndi Hebroni mu dziko la Kanani. Ndipo anabwera Abrahamu kukalira Sara ndi kumlira. Kabili Abulahamu wakalimbika kufuma ku wakufa wakwe; kabili Abulahamu wakati ku wana wa Heti, wakuti, Mlendo kabili mlendo ine ndili pamoza namwe; nipeni chomene chikhaliro cha manda pamoza namwe, kabili ndikazike wakufa wane kufuma kwa ine. Vana va Heti vakayankha kwa Abrahamu, vakulonga, Ayi, mwini. Mva koma ife, mfumu kuchokera kwa Chiuta iwe uli mwa ife. Mu manda ya ife yakusankhidwa, yika wakufa wako. Palibe uyu wa ife akaletsa manda wake kwa iwe kuti uyike wakufa wako kumeneko. Wakaimirira koma Abrahamu wanamata ku anthu wa nthaka, ana wa Heti. Ndipo Abraham analankhula nawo akuti, Ngati muli na mtima wanu kuti mukwanise kuika wakufa wangu kuchoka pamaso pangu, ndimveni, ndipo mulankhule za ine kwa Efroni mwana wa Zohari. Nanga ampatire kwa ine chipinda cha kaviri, cho chiri kwa iye, cho chiri mu chigawo cha munda wake. Wa siliva wa mtengo wake, ampatire kwa ine icho pakati pa inu mu umwini wa manda. Ephron wakaŵa wakukhala pakati pa ŵana ŵa Heti; ndipo Ephron Mhiti wakayankha kwa Abrahamu, ŵana ŵa Heti ŵakumvera, na ŵonse ŵakulowa mu msumba, wakuti, Ukhale nane, mbuye, ndipo undimvere; munda, na phanga lili mu iwo, ndiŵa ndikukupeleka; patsogolo pa ŵanthu ŵonse ŵa mu msumba wangu ndakupeleka; ika wakufa wako. Ndipo Abrahamu anaweramira pamaso pa anthu a m'chigawochi. Nanga analankhula kwa Efuroni m'makutu pamaso pa anthu a dziko, Pakuti kwa ine uli, undimvere, siliva wa munda ulandire kuchokera kwa ine, ndipo ndidzakwirira wakufa wanga kuko.

Efuroni wakayankha Abulahamu, wakhamba, Ayi, mwini; ndamva, nkhundu ya masekeli mazana mcheche ya siliva; koma cintu cingakhala ici pakati pane na iwe? Iwe koma wakufa wako, muwike. Ndipo Abrahamu wakumva Efuroni, ndipo Abrahamu wakapereka kwa Efuroni ndalama zimene wakalonga mu makutu a ana a Heti, mazana manayi a didrakima ya ndalama ya kutengedwa kwa amalonda. Nanga munda wa Efuroni uwo wakaŵa mu phanga lakuŵiri, uyo uli pamaluso gha Mamure, munda na phanga lilo likaŵa muli mwenemo, na mitengo yose iyo ikaŵa mu munda, na vyose vili mu malire ghakwe kuzungulira, kwa Abulahamu, ku umwini pamaluso gha ŵana ŵa Heti, na ŵose ŵakulowera mu musumba. Pambuyo pa izi, Abrahamu wakwika Sara mkazi wake mu phanga wa munda wa kawiri, uwo uli patsogolo pa Mamre, uyu ndi Hebroni mu dziko la Kanaani. Ndipo munda ndi phanga zimene zinali mmenemo zinauzidwa kwa Abrahamu kukhala malo a manda kuchokera kwa ana a Heti.

24

Ndipo Abraham anali wamkulu wakufika masiku, ndipo Mbuya anamudalitsa Abraham mu vyose vyose. Nanga Abulahamu wakati ku kapolo kakwe kakulu ka nyumba yakwe, mwenye wa vyakwe vyose, Ika chiwoko chako pansi pa chiwuno chang'u. Ndipo ndikulumbira iwe Mwami Mulungu wa kumwamba ndi Mulungu wa dziko lapansi kuti usatenge mkazi kwa mwana wanga Isaka kuchokera kwa ana akazi a Akanaani amene

ndimakhala pakati pawo. Koma ukapite ku nkhonde yanga, kumene ndinabadwa, na ku mtundu wanga, ndipo ukatenge mkazi kwa mwana wanga Isaka kuchokera kumeneko. Mwana wakati kwa iye, Kasi mwanakazi uyu sangafune kuwuya pamoza nane kubwelera ku nyika iyi, ninga nimbwezere mwana wako ku nyika kumene wakachokera kuko? Abraham anamuuza kuti, Chenjera usabwezere mwana wangu kumeneko. Mbuya Chiuta wa kumwamba na Chiuta wa pa charu, uyo wakanditola ku nyumba ya tati wangu, na ku charu icho ndinabadwa, uyo wakandiwechera, na uyo wakandiluŵira, kunena, Kwa iwe ndikapereka charu ichi na ku mbuto yako, mweneco ukatuma Mthenga wake patsogolo pako, na ukatolera mwana wangu mkazi kuchokera kuko. Ngati koma mkazi sangafune kupita nawe ku dziko ili, udzakhala woyera pa lumbiro wangu, koma mwana wangu usamubwezere kumeneko. Ndipo mwana wakavika chiwoko chakwe pansi pa chiwuno cha Abulahamu mbuye wakwe, ndipo wakalumbira kwa iye pa nkhani iyi. Nanga mwana wakatolera ngamira khumi kufuma mu ngamira za mbuye wakwe, nanga kufuma mu vintu vyose vyakuwemi vya mbuye wakwe pamoza naye; nanga wakayimikira wakaluta ku Mesopotamiya ku mudzi wa Nahori. Ndipo anagoneka ng'amira kunze kwa mudzi pafupi na chitsime cha madzi cha ku madzulo, nthawi imene akazi akutunga madzi akutuluka. Ndipo wati, Mwami Mulungu wa mwami wangu Abraham, mundipambanire lero, ndipo muchitire chifundo mwami wangu Abraham. Onani, ine nkhuyima pa chitsime cha madzi, ndipo ana akazi a anthu okhala mu mzinda akutuluka kukatapa madzi. Nanga uyo

mwanakazi wangalowa nkhakuti neni, Pempheka mbiya yako ya maji, kuti nwe, nanga akandiwuza neni, Wa iwe, nanga ngamira zako nkhazimwetsa, mpaka zikaleka kumwa, uyo ndiwe wakonzera mwana wako Isaka; nanga mu ichi nkhazimanya kuti wachita chifundo pamoza na mbuye wangu Abulahamu. Ndipo zinachitika asanamalize kuyankhula mu mtima mwake, ndipo taonani Rebecca anali kutuluka amene anabadwa kwa Bethueli mwana wa Milika mkazi wa Nahori mchimwene wa Abrahamu, ali ndi mtsuko pa mapewa ake. Namwali uyo anali wokongola kwambiri pa mawonekedwe, namwali anali, palibe mwamuna anazindikira iye, atatsikira pa chitsime, anadzaza mtsuko wake, ndipo anakwera. Mwana wabutukira ku kukumana nayo, na wakati, Undimweskesko madzi ghakang'ono kuchokera mu chitulo chako cha madzi. Iye koma anati, Mwa, mbuye, ndipo anafulumira natsitsa chitsulo cha madzi pa mkono wake, ndipo anamumwetsa, mpaka analeka kumwa. Ndipo analankhula kuti, Ndikupatsaninso ng'ombe zanu za m'munda madzi mpaka zonse zitamwa. Ndipo wafulumiziska ndi wakhuthuliska chitulo cha madzi mu chikwi, ndipo wathamangiska pa chitsime kukoka kachiwiri, ndipo wakokiska madzi nga'ombe zonse. Koma munthu uyo wakulongosola iye, na wakukhala chete kuti amanya nga Mbuya wakulimbikitsa njira yake, kapena ayi. Kunachitika pamene ng'ombe zonse za m'malo zinamaliza kumwa, munthu uja anatenga zipini za golide za kulemera kwa drachma imodzi, ndi zibangili ziwiri za golide pa manja ake, zolemera ma-drachma khumi. Ndipo wakamufumba, ndipo wakati, ndiwe mwana wamkazi wa yani? Undikileni, ngati kuli malo kwa tate wako

wakuti ife tikhaleko. Iye koma wakuti kwa iye, Ndili mwana wa chikazi wa Bethueli, uyo Milka wabereka kwa Nahori. Ndipo anati kwa iye, Tili ndi udzu ndi chakudya chambiri, ndi malo okhalamo. Na wakondwa munthuwu wakulambira Mbuya na wati, walembekeziwa Mbuya Chiuta wa mbuya wangu Abulahamu, uyo wakasiya chilungamo chake na choonadi kuchokera kwa mbuya wangu; na ine Mbuya wandipangiska kuluta ku nyumba ya mlongo wa mbuya wangu. Nanga wathamanga, mwana wakalonga mu ng'anda ya amayi wakwe, malinga na mawu agha. Rebeka walikuwa na mchimwene wace dzina lake Labani, ndipo Labani anathamangira kwa munthu uja kunja pa chitsime. Nanga chinachitika pamene anaona zipini za m'makutu nanga zipini za m'manja mu manja ya mlongo wake wamkazi, nanga pamene anamva mawu a Rebeka mlongo wake wamkazi akunena kuti, Chomwecho wanena kwa ine munthu uyu, nanga anabwera kwa munthu uyu wakuyima pa ngamira pa chitsime. Ndipo wakamuwuza, bwera ulowe, wakomboledwa wa Mwamuna; nchifukwa chiyani uli kunjinji? Ine nkhasonkha nyumba, na malo gha ngamira. Munthuwu walowa mu nyumba, na watuluska ngamira, na wapereka udzu na chakudya kwa ngamira, na madzi yakusambizira mapazi ghakwe, na mapazi gha wanthu wakawerenge naye. Ndipo anaika pamaso pawo zinkwa kuti adye, ndipo anati, Sindidzadya mpaka ndilankhule mawu anga, ndipo anati, Lankhula. Nanga wakati, Ine ndili mwana wa Abramu. Mbuya waadalitsa mbuya wangu kwakutali, na wakwezgeka; na waapa iyo nkhosa, na ana angombe, na siliva, na golide, wana wamuna, na watumwa wakazi, ngamira, na mbunda. Nanga Sara mkazi

wa mbuye wangu anabala mwana wamwamuna umoza kwa mbuye wangu pambuyo pa kukalamba kwake, nanga anapereka kwa iye vyose vya vinali vyake. Ndi mbuye wangu wakulumbira ine, kunena, Siuŵa kutenga mkazi kwa mwana wangu kufuma kwa ana akazi wa Akanaani, amene ine ndikhala pakati pawo mu charu chawo. Koma iwe ukapita ku nyumba ya tati wangu, na ku mtundu wangu, ndipo ukatole mkazi kwa mwana wangu kuchokera kuko. Ndinati kwa mbuya wangu, Mwina mkazi sangapite nane. Ndipo anandiwuza kuti, Mwamuna Mulungu amene ndinamukondweretsa pamaso pake, iye mwini adzatumiza Mthenga wake pamoza ndiwe, ndipo adzapangiza njira yako kuti ikuyendere bwino, ndipo udzatenga mkazi wa mwana wanga kuchokera ku fuko langa, ndiponso kuchokera ku nyumba ya bambo anga. Pamenepo ukhala wosaweruzga kuchokera mu vitemberero vyangu, pakuti nga ukafika mu mtundu wangu, na iwo ngakhakupatira, ukhala wosaweruzga kuchokera mu lumbiro lwangu. Na pakufika lero pa chitsime nakhamba, Mbuya Chiuta wa mbuya wangu Abulahamu, nga iwe ukulongozga njira yangu imene nkhupita mwenemo lero, ona nkhuyima pa chitsime cha maji, na ana akazi wa anthu wa muzi wakutuluka kukoka maji; na yikhala mtsikana, uyo ndikhati kwa iye, ndimwetse maji pangono mu chitulo chako, na akhati kwa ine, na iwe mwa, na ngamira zako ndikhakokera maji, uyu ndi mkazi uyo Mbuya wakonzera mtumiki wake mwini Isaka; na mu ichi ndikhaziba kuti wachitira chifundo mbuya wangu Abulahamu. Ndipo zinachitika ndisanamaliza kulankhula mu mtima wanga, mwamsanga Rebeka anatuluka ali ndi mtsuko pa mapewa, ndipo anatsikira ku kasupe natunga

madzi, ndipo ndinati kwa iye, Undimwetse. Ndipo mwakufuwula anatuluska mbiya ya madzi pa mkono wake kuchokera kwa iye mwini, ndipo anati, Mwa iwe, ndipo ngakha ngamira zako ndizipatsa madzi, ndipo anamwa, ndipo ngamira anazipatsa madzi. Ndipo ndinafunsa iye, ndinanena kuti, Ndiwe mwana wamkazi wa ndani? Undiuze. Iye anayankha kuti, Ndine mwana wamkazi wa Bethueli, mwana wamwamuna wa Nahori, yemwe Melka anamuberekera. Ndipo ndinamuika ndolo, ndi zibangiri m'manja mwake. Nanga wakondwa, ndinagwadira kwa Mbuya, ndipo ndinalonga Mbuya Mulungu wa mbuya wangu Abrahamu, uyo wakandipatsa kupambana mu njira ya choonadi kuti nditole mwana wa mkazi wa mlongo wa mbuya wangu kwa mwana wake. Nga chomene mukuchita chifundo na chilungamo kwa mbuye wangu, koma nga si chomene, niwuzirangenge kuti niweze kubwerera ku dzanja lamanja kapena lamanzere. Labani na Betueli vakayankha kuti, Chinthu ichi chatulukapo kwa Mbuye, sitingakhoze kuyankhula kwa iwe zoyipa kapena zabwino. Ona Rebeka ali patsogolo pako, mutenga mpiteni, ndipo akhale mkazi wa mwana wa mbuye wako, monga ananenera Mbuye. Chinachitika pamene mtumiki wa Abulahamu wakumva mawu yawo, wakugwada pansi kwa Mbuya. Na mwana pakatuluka na vyakugwiriska vya siliva na vya golide na zovala, wakapereka kwa Rebeka; na mphatso wakapereka kwa mlongo wake na kwa amayi wake. Ndipo vanadya ndi kumwa, iye mwini ndi anyamuna amene anali naye, ndipo vanagona. Ataimirira m'mawa, wakati, Nditumizeni kuti ndipite kwa mbuye wanga. Alongo ake na amayi ake vakati, Mtsikana akakhale nafe masiku monga khumi, ndipo pambuyo

pake adzapita. Koma iye anati kwa iwo, Musandigwire ine, chifukwa Mbuya wakonza njira yanga. Nditumizeni kuti ndipite kwa mbuya wanga. Abo nanga vakati, Tikamuyitenge mwana uyo, na tikamufumbe pa kamwa kake. Ndipo vakamuyita Rebeka, ndipo vakamuwuza kuti, Kasi ukapita na munthu uyu? Ndipo wakati, Ndikapita. Nanga wakatuma Rebeka mlumbu wawo, nanga vyakuti vyake, nanga mtumiki wa Abulahamu, nanga wene wakawerenge naye. Ndipo anamudalitsa Rebeka, ndi kunena kuti, Mlongo wathu, ukhale zikwi zikwi za zikwi khumi, ndipo mbewu yako ilandire mizinda ya adani ako. Rebeka waima pamoza na vamusikana vake, vakakwera pa ngamira, na vakayenda pamoza na munthu uyo; na mwana wamunyamata wakatola Rebeka wakayenda. Isaac koma anali kudutsa mu chipululu pa chitsime cha kuona, ndipo iye anali kukhala mu dziko chakummwera. Ndipo Isaka anatuluka kuti akakambirane ku chigwa madzulo, ndipo atakweza maso ake, anaona ngamira zikubwera. Ndipo Rebeka atakweza maso ake anaona Isaka, ndipo anatsikira pansi pa ngamira. Nanga wakati ku mwana, ndi yani mundu uyo wakuyenda mu chigwa kuti akumane nathu? Mwana wakati, Uyu ndi mbuya wangu. Ndipo wakatolapo chivalo cha chilimwe, wakachidzivika. Nanga mwana wakaŵuza Isaka mawu gose, gho wakachita. Isaka walowelera mu nyumba ya amayi wake, ndipo watoola Rebeka, ndipo wakakhala mkazi wake, ndipo wakamukonda. Isaka wakapumulikwa pa za Sara amayi wake.

25

Wakuŵa wakhala m'mbali, Abrahamu wakatenga mkazi uyo dzina lake Ketura. Anabereka kwa iye Zombran, na Iezan, na Madal, na Midian, na Iesbok, na Soie. Iezan anabereka Saba ndi Dedan, ndipo ana a Dedan anali Asshurim, Letushim, ndi Leummim. Ana nanga Midiani anali Gefara, na Aferi, na Enoki, na Abida, na Eldaga. Onse awa anali ana a Ketura. Abrahamu anapereka vyose vyakukhala vyake kwa Isaka mwana wake. Na kwa wana wa wakazi wake, Abrahamu anapereka mphatso, na kuwatumiza kutali na Isaka mwana wake, pachikhali moyo, kulowera kummawa ku dziko la kummawa. Izi ndi zaka za masiku a moyo wa Abrahamu zinazose anakhala, zana makumi asanu na zisanu na ziŵiri zaka. Ndi kulephera kwake, Abrahamu anamwalira mu ukalamba wabwino, mkalamba, ndi wadzala masiku, ndipo anawonjezeredwa kwa anthu ake. Nanga vakamwika yekha Isaka na Ismaeli vana vakwe mu lupanga lwa kaviri, mu munda wa Efuroni mwana wa Sohari Mhiti, uwu uli palongolo pa Mamure, munda na lupanga, uwu Abulahamu wakagula kuzera kwa vana va Heti; kweneko vakamwika Abulahamu, na Sara mkazi wakwe. Kunachitika pambuyo pa kufa kwa Abrahamu, Mulungu wadalitsa Isaka mwana wake, ndipo Isaka wakhala pafupi na chitsime cha kuwonera. Izi ndi mbadwa za Ismaeli mwana wa Abrahamu, uyo Hagari Muiguputo, mphete wa Sara, anamuberekera Abrahamu. Na izi mazina gha wana wha Ismaeli, malinga na mazina gha mibadwo yakwe: mwana wakutoma wa Ismaeli, na Nebayoti, na Kedari, na Nabdeeli, na Masamu, na Masima, na Duma, na Masa, na Hadadi, na Temani, na Jeturi, na Nafesi, na Kedema. Awa ndi ana a Ishmael, na awa ndi mazina awo mu

mahema awo na mu midzi yawo, akulongozgi khumi na awiri malinga na mitundu yawo. Izi ndi zaka za umoyo wa Ishmael, zana makumi atatu na zisanu na ziwiri zaka, ndipo atalefuka anafa, ndipo anawonjezedwa kwa mtundu wake. Wakakhala kuchokera ku Havilah mpaka ku Shur, umene uli patsogolo pa Egypt mpaka kufika ku Assyrians, patsogolo pa abale ake onse wakakhala. Ndipo izi nkhani za mibadwo ya Isaka mwana wa Abrahamu, Abrahamu anabereka Isaka. Isaka anali na zaka makumi manayi pamene anatenga Rebeka mwana wamkazi wa Betueli wa ku Suria wochokera ku Mesopotamia ya Suria, mlongo wake wa Labani wa ku Suria, kuti akhale mkazi wake. Isaka wakapemphera kwa Mbuye chifukwa cha Rebeka mkazi wake, pakuti wali gumba. Chiuta wakamumva, ndipo Rebeka mkazi wake wakatenga mimba. Vana vakalumpha mu mkhati mwakhe; ndipo wakati, Nga ivi vikuchitika kwa ine, nkhani yanji ivi kwa ine? Wakagenda kuti akafunse kuchokera kwa Mbuya. Ndipo Mbuya wakamuwuza kuti, Mitundu iwiri ili mu mimba yako, ndipo anthu awiri kuchokera mu mimba yako akasiyana, ndipo mtundu umoza ukaposa mtundu unango, ndipo wamkulu akatumikira wamng'ono. Masiku yakuti abaleke anakwaniliska, ndipo m'mimba mwakwe munali wapasa. Mwana wakutaliwa wakatuluka wofiira, wonse waubweya ngati chikopa, ndipo wamupatsa dzina lake Esau. Nanga pambuyo pa ichi watuluka mlongo wakwe, nanga chiwoko chakwe chikagwira chidendeme cha Esau; nanga wakatcha dzina lakwe Yakobo. Isaka yalikuba na vyaka makumi musanu na khumi pamene Rebeka akawabereka. Anyamata anakula, ndipo Esau anali munthu wodziwa kusaka, wakuthengo, koma Yakobo anali

munthu wosalongosoka, wokhala m'nyumba. Isaka wakondwa Esau, chifukwa nyama yake inali chakudya chake, koma Rebeka wakondwa Yakobo. Yakubu anaika chakudya, ndipo Esau anabwera kuchokera kumunda akulefuka. Ndipo Esau anati kwa Yakobo, Ndidyese chakudya chofira ichi, chifukwa ndalefuka. Chifukwa cha ichi dzina lake linatchedwa Edomu. Yakobo anati kwa Esau, Undigulitse lero ufulu wako wa chibadwa. Na Esau anati, Taonani ine ndikupita kufa, nanga ichi chibereko chindipindulira chiyani? Ndipo Yakobo anati kwa iye, Lombera kwa ine lero, ndipo analombera kwa iye. Choncho Esau anagulitsa ufulu wake wa kubadwa kwamba kwa Yakobo. Jacob anampatsa Esau buledi na mchere wa nthembwe, ndipo anadya na anamwa, kenako atanyamuka napita, ndipo Esau ananyoza ufulu wa chibadwa.

26

Kwalikha nkhondo ya njara pa charu, posiyanapo na nkhondo ya njara ya kale imene inachitikapo mu nthazi ya Abulahamu. Ndipo Isaka anapita kwa Abimeleki mfumu ya Afilisti ku Gerara. Mfumu waoneka kwa iye na kunena kuti, Usapite ku Iguputo, koma khala m'dziko limene ndikulangiza. Ndipo khala monga mlendo m'dziko ili, ndipo ndidzakhala ndi iwe, ndipo ndidzakudalitsa. Kwa iwe pakuti ndi kwa mbewu yako ndidzapereka dziko lonse ili, ndipo ndidzakhazikitsa lumbiro langa limene ndinalumbira kwa Abrahamu atate wako. Ninga kunji mbeu yako nga nyenyezi za kumwamba, ninga kupa mbeu

yako nyumba yose iyi, ninga kudalitsika mu mbeu yako misewu yose ya pa nyumba. M'malo mwa zimene Abrahamu tate wako anaŵa mawu ghangu, anasunga malamulo ghangu, malamulo ghangu, malango ghangu, na mafundo ghangu. Isaka wakakhala mu Gerara. Alume a m'malomo anafunsa za Rebeka mkazi wake, ndipo anati, Mlongo wangu ndi, chifukwa anawopa kunena kuti, Mkazi wangu ndi, mwina alume a m'malomo akamupha chifukwa cha Rebeka, pakuti anali wokongola pa mawonekedwe. Kwacitika kuti nthawi yaitali kweneko, ndipo Abimeleki mfumu ya Gerari wakugwada pansi kudzera mu dirisa, waona Isaka wakusewera na Rebeka mkazi wake. Abimeleki wakwitira Isaka, ndipo wakamuwuza kuti, Kasi mkazi wako ndi? Nkhani yanji wakuti, ndi mlongo wangu? Isaka wakamuwuza kuti, Ndinati, mwina ndingafe chifukwa cha iye. Abimeleki wakamuwuza kuti, Chiyani ichi chomwe watichitira ife? Pang'ono umoza wa mu banja langa akagona na mkazi wako, ndipo ukadatibweretsera ife chivi cha kusaziba. Abimelech analamula anthu ake onse kuti, Aliyense wokhudza munthu uyu ndi mkazi wake adzakhala wolakwa wa imfa. Isaka analima mu nthaka iyo, ndipo mu chaka icho anapeza barele wakupindula zana, ndipo Mbuya anamudalitsa. Ndi munthu wakwezedwa, ndi kupitirira wakhalira wamkulu, mpaka wakhalira wamkulu kwambiri. Ndipo wakakhala nayo ng'ombe za nkhosa, na ng'ombe za ng'ombe, na vinthu vya ulimi vyambirimbiri. Afilisti vakamuchitira nsanje. Nanga zitsime zyose, izyo vana va tati ghwakwe vakafumba mu nthazi ya tati ghwakwe, Vafilisiti vakazitsindikira, nanga vakazizuza dothi. Abimeleki anati kwa Isaka, Uka kwa ife, chifukwa wakhala

wamphamvu kuposa ife kwambiri. Ndipo Isaka anachoka kuchokako, nakakhala mu chigwa cha Gerara, ndipo anakhala kuko. Kabili kanyakeso Isaka wakakumba zitsime za maji, zimene wakakumba wana wa Abulahamu tati wake, kabili Afilisiti wakazitseka pambuyo pa kufa kwa Abulahamu tati wake; kabili wakazitcha mazina malinga na mazina, zimene wakatcha tati wake. Nanga vakafumba vana va Isaka mu chigwa cha Gerari, nanga vakapeza pamenepo chitsime cha maji yamoyo. Ndipo abalwi abadimi ba Gerari na badimi ba Isaka, akulonga kuti maji ndi awo, ndipo abatcha dzina la chitsime Kusakhululuka, pakuti abamuchitira chosakhululuka. Atachoka kumeneko, anakumba chitsime china, ndipo anakangananso pa chimenecho, ndipo anachitcha dzina lake Chidani. Watachoka kuchokera kumeneko wakumba chitsime china, nanga si wakalimbana pa chake. Wakatcha dzina lake Malo Akulunga, kunena kuti, Chifukwa lero Mbuya watichitira kukulunga, nanga watichinjiska pa dziko. Anakwera kuchokera kumeneko kupita ku chitsime cha lumbiro. Mwenecho anaonekera kwa iye mu usiku uja, nati, Ine ndili Mulungu wa Abraham tate wako, usaope, pakuti ndili pamoza na iwe, ndi ndidzakudalitsa, ndi ndidzachulukitsa mbewu yako chifukwa cha Abraham tate wako. Nanga wakazenga kweneko guwa la nsembe, nanga wakakuwa zina la Mbuya, nanga wakazenga kweneko hema yake; nanga ana a Isaka wakakumba chitsime kweneko mu chigwa cha Gerari. Ndipo Abimeleki wakaluta kwa iye kuchokera ku Gerari, pamoza na Ahuzati mlangizi wake, na Fikoli mkulugamba wa mphamvu yake. Nanga Isaka wakati kwa iwo, Mwiza kwa ine chifukwa chiyani? Koma amwe

munandidana ine, nanga munandifumiska kuchoka kwa amwe. Ivo vakati, tawona tawona kuti Mbuya wakaŵa na iwe; ndipo takati, kuŵeko chilumbiro pakati pathu na pakati pako, ndipo tikupanga na iwe chipangano, Usatipangire cakuipa, monga ife sitinakuŵenge iwe, na monga tinakupangira waka, ndipo tinakutuma na mtendere; ndipo lero uli wakomaŵa na Mbuya. Nanga wakawachitira phwando, ndipo wakalya na kumwa. Nanga atayimika m'mawa, aliyense analumbira kwa mnzake, ndipo Isaka anawatulutsira, ndipo anachoka kwa iye mwa mtendere. Chakachitika pa zuŵa lila, ndipo ana a Isaka ŵakafika ŵakamuwuza za chitsime icho ŵakachimba, ndipo ŵakati, Sitinawone maji. Ndipo anachitcha Lumbiro, chifukwa cha ichi anachitcha dzina ku mudzi uja Chitsime cha Lumbiro, mpaka lero tsiku. Esau anali na vyaka makumi anayi, ndipo anatenga mkazi Juditi, mwana wamkazi wa Beeri Mhiti, ndi Basemati, mwana wamkazi wa Eloni Mhiti. Ndipo anali akukangana ndi Isaka ndi Rebeka.

27

Kunachitika pambuyo pa kukalamba kwa Isaka, maso ake anafowoka kuti asaone, ndipo anaitana Esau mwana wake wamkulu, ndipo anamuuza kuti, Mwana wanga, ndipo iye anati, Taonani, ine ndi pano. Ndipo wakulonga, Onani, ndakalamba, ndipo sindikuluzga tsiku la kufa kwangu. Nthazi chomwecho tola ziwiya zako, chiphuphu cha mivi na uta, na tuluka upite ku chigwa, undisungire nyama. Ndi undichitirenso zakudya, monga

nkhukonda ine, ndi uzindibweretsere kuti ndidye, kuti moyo wangu udalitse iwe kusanafa ine. Rebecca anamva kuyankhula Isaac kwa Esau mwana wake, ndipo Esau anapita ku chigwa kulowa nyama kwa bambo wake. Rebeka wakati kwa Yakobo mwana wakwe wamng'ono, Ona, nakhuwiska tati ghako pakulongera na Esau mlongo ghako, pakunena, Ndiwerenge nyama yakusaka, na undipangire vyakulya vyakusangalala, kuti ndilye ndikuloghe pamaso pa Mbuya musana wandifwa. Tsopano chomene, mwana wangu, undimvere monga ine ndikulamulirangaku. Nanga ukawende mu nkhosa, unditorere kuchokera kuko mbuzi ziwiri zazingono zosalala nanga zabwino, nanga ndidzazipanga zakudya kwa tate wako, monga wakondera. Ndi udzamubweretsera tate wako, ndi adzadya, kuti tate wako akudalitse iwe asanafe. Yakobo anati kwa Rebeka mayo wake, Esau mlongo wangu ndi munthu wa ubweya, koma ine ndine munthu wa kusalala. Ayi nthazi khumbakumbata ine bambo, ndi ndikhala pamaso pake monga wakuchitira chipongwe, ndi ndidzabweretsa pa ine mwini temberero, ndi ayi dalitso. Wakuti koma kwa iye amayi, Chitemberero chako chikhalenge pa ine, mwana wangu, chabe mve mawu ghangu, na ukende ukabweretse kwa ine. Wakayenda ndipo wakatola, ndipo wakabweresa kwa amayi wake, ndipo amayi wake wakapanga vyakulya monga bambo wakhe wakavikhonda. Ndipo Rebeka atatenga mwinjiro wa Esau mwana wake wakulu wabwino, umene unali naye m'nyumba, anaveka Yakobo mwana wake wamng'ono. Ndipo zikopa za mbuzi zacing'ono anaziika pa mikono yake, ndi pa zosafumbika za khosi yake. Ndipo wapereka vyakurya vyakusangalala, na mikate iyo

wakapanga, m'manja mwa Yakobo mwana wake. Nanga wakaleta kwa tate wake, wakati, Tate, kasi wakati, Ona, ine ndiuno. Ndiwe ndani iwe, mwana? Ndipo Yakobo anati kwa bambo, Ine ndine Esau mwana wanu wakubadwa woyamba, ndachita monga munandiuza, imukani mukhale pansi, ndipo mudye nyama yanga yosaka, kuti moyo wanu undidalitse. Isaka wakati ku mwana wakwe, Chiyani ichi, icho mwapeza msanga msanga, o mwana? Koma wakati, Vya Mbuya Chiuta wako wapereka patsogolo panga. Isaka wakati kwa Yakobo kuti, Swera kulinji, mwana wangu, ninga nkhukwasire kuti ndiziwe nga iwe uli Esau nanga ayi. Yakobo anayandikira kwa Isaka bambo wake, ndipo anamukhudza, ndipo anati, Mawu ndi a Yakobo, koma manja ndi a Esau. Nanga wakamuzindikira iye, pakuti manja ghake ghalikukhala nga manja gha Esau mlongo wake, ghalikukhala gha voya; nanga wakamdalitsa iye, nanga wakati, Iwe uli mwana wangu Esau? Koma iye wakati kuti, Ine. Ndipo wakati, Ndiwezere, ndipo ndikulye kutali ya ku wusowezi wako, mwana wangu, kuti moyo wangu ukudalitse. Ndipo wakamupatsa, ndipo wakalya, ndipo wakamupatsa vinyo, ndipo wakamwa. Ndipo Isaka tate wake anamuuza kuti, Swera pafupi na une, ndipo undisume, mwana wane. Ndipo atayandikira anampsomba, ndipo anunkha fungo la zovala zake, ndipo anamudalitsa, ndipo anati, Onani fungo la mwana wangu, nga fungo la munda wodzala, umene Mbuya anamudalitsa. Nanga Chiuta akupatile umbepo wa kumwamba, nanga ukulu wa pa charu, nanga mbewu zambiri nanga vinyo. Mitundu yikutumikire kwa iwe, akulongozgi yigwadire kwa iwe, ukhale mwenecho wa nkholo yako, ana a dada wako yigwadire kwa

iwe. Uyo wakutemberera iwe watembereredwa, nanga uyo wakudalitsa iwe wadalitsidwa. Nanga chakachitika pambuyo pa kumalira kwa Isaka kudalitsa Yakobo mwana wake, nanga chakachitika, monga Yakobo wakatuluka pamaso pa Isaka tate wake, Esau mlongo wake wakafika kuchokera ku nyama. Nanga wakapanga mwini chakurya, nanga wakapereka kwa tati wake, nanga wakati kwa tati, Atiyimike tati wangu, nanga arye kufuma ku nyama ya mwana wake, kuti indalame yanu ikundalame. Na Isaka tati wake wakamuwuza kwa iye, Ndi ndani iwe? Koma wakati, Ine ndili mwana wako wa mwamuna wakubadwa Esau. Isaka wakadabwa kudabwa kukuru kwakukulu, na wakati, Nanga ndi ndani uyo wakalova nyama kwa ine na kundiŋgondezera, na ninalya mu vyose mwakuti iwe uzenge? Nanga nkhamdalitsa iye, nanga akhazakhala wadalitsika. Zinatumika koma pamene Esau anamva mawu a bambo wake Isake, anafuula mawu akulu ndi owawa kwambiri, ndipo anati, Ndalitsaninso ine, bambo. Wanena kwa iye, Mchimwene wako wabwera na chinyengo walanda madalitso ako. Nanga anati, mwachilungamo anatchedwa dzina lake Yakobo, wandinyenga pakuti onani kachiwiri ichi, udzukulu wanga walandira, nanga lero walanda madalitso anga. Nanga anati Esau kwa tate wake, simunandisiyire madalitso, tate? Isaka atayankha wakuti kwa Esau, Nga ndamuchita mbuye wako, na wonse alongo ake ndawachita antchito ake, na tirigu na vinyo ndamupatsa mphamvu, kwa iwe chomene ndicita chiyani, mwana wangu? Esau wakati kwa tate wake, Kodi dalitso limoza lili kwa iwe, tate? Ndalitseni nanga neni niso, Tate; Isaka pakaŵa wakugumuka mtima, Esau wakafuwula mu

lizgu, na wakalila. Isaka bambo wake wakumuyankha wakuti kwa iye, Ona, kuchokera mu chuma cha dziko lapansi yikakhala malo ghako ghokhalamo, na kuchokera mu mame gha kumwamba. Ndipo pa lupanga lwako ukhala moyo, ndipo ukhagwirira m'bale wako, koma ikhala pamene ukagumula ndi kuchotsa goli lake pa khosi pako. Ndipo Esau anakhala ndi chidani kwa Yakobo chifukwa cha madalitso amene bambo ake anamdalitsa. Ndipo Esau anati mu mtima mwake, Masiku a maliro a bambo anga akwane kuti ndithe kupha Yakobo mchimwene wanga. Rebeka wauziwa mawu gha Esau mwana wake wakulu, ndipo wakatuma munthu kukayitana Yakobo mwana wake wamng'ono, ndipo wakamuwuza kuti, Ona, Esau mlongo wako wakuopseza kuti wakupha. Nanga chomwecho mwana, umvere uthenga wangu, ndipo ukaimirire uthawire ku Mesopotamiya kwa Labani mlongo wangu ku Harani. Ninga ukhale naye mazuŵa ghamo, mpaka mkwiyo wake ukhalire, na mkwiyo wa mchimwene wako ukhalire kuchokera kwa iwe, na iye ayiŵale vimene wamuchitera; na ndikatuma ndidzakutumizgira kuchokera kuko, ndipena ndidzaluziwa kwa ŵananu ŵaŵiri pa zuŵa limoza. Rebeka wakati kwa Isaka, Ndatopa na umoyo wangu chifukwa cha ana akazi wa ana a amuna a Heti. Ngati Yakobo atenga mkazi kuchokera kwa ana akazi a dziko ili, chifukwa chiyani ndikhalebe na umoyo?

28

Isaka wakuitana Yakobo, wamusuma, na wamulamula wakuti,

Usatole mkazi ku wakulu wa Kanaani. Nyamuka uthawire ku Mesopotamia, ku nyumba ya Bethueli tate wa amayi wako, ndipo utorere kumeneko mkazi mu ana akazi a Labani nkhongo wa amayi wako. Koma Mulungu wangu wakudalitse, wakukulitse, wakuchulukitse, ndipo ukhale misonkhano ya mitundu. Ndipo akupatseni madalitso a Abrahamu atate wangu, kwa inu ndi kwa mbeu yanu pamoza ndi inu, kuti mulandire dziko la ukhala wanu, limene Mulungu anapereka kwa Abrahamu. Nanga Isaka watuma Yakobo, ndipo wakapita ku Mesopotamiya kwa Labani mwana wa Betueli wa Msiriya, mlongo wa Rebeka mayi wa Yakobo na Esau. Ona lero Esau kuti Isaka anadalitsa Yakobo, ndipo anamutumiza ku Mesopotamiya wa Syria kuti akatenga mkazi kuchokera kumeneko. Pamene anamudalitsa, anamulamula kunena, Sutenga mkazi kuchokera mwa ana aakazi a Akanaani. Nanga Yakobo wakumva bambo nanga amayi wakwe, nanga wakapita ku Mesopotamiya ya Siriya. Pakuwona na Esau kuti waipa wali wanakazi wa ku Kanani paluso pa Isaka tati wake, Esau wakaluta kwa Ismaeli; na wakatolera Mahalati, mwanakazi wa Ismaeli mwana wa Abrahamu, mlongo wa Nebayoti, kwa wakazi wake mkazi. Ndipo Yakobo anachoka ku chitsime cha lumbiro, ndipo anapita ku Harani. Nanga wakumana na malo, nanga wagona kweneko, pakuti dzuwa lyalowa, nanga watenga mabwe ghakwe gha malo, nanga waghaika pa mutu wake, nanga wagona mu malo ghakwe. Ndipo walota, ndipo ona mseko wakuyimikizgika mu nthaka, uyo mutu wake wakafika ku kumwamba, ndipo amithenga a Mulungu wakakwera na kutsika pa iyo. Koma Mbuya wakayimirira pa iyo, ndipo wakati, Ine ndine Mulungu

wa Abrahamu kholo lako, ndi Mulungu wa Isaka. Usaope, nthaka imene ukugona pa iyo, ndidzakupatsa kwa iwe ndi kwa mbeu yako. Ndipo mbeu yako idzakhala ngati mchenga wa dziko lapansi, ndipo idzafalikira ku nyanja, ndi ku Mwera, ndi ku Mpoto, ndi ku Mawa, ndipo mafuko onse a dziko lapansi adzadalitsidwa mwa iwe ndi mwa mbeu yako. Nanga taonani, ine ndili pamoza na iwe, ndikulondera iwe mu njira yonse, uko ukapita; nanga ndidzakubwezera iwe ku dziko ili; pakuti sindingakusiye iwe, mpaka nditachita ine vyonse vya ndinakuuza iwe. Nanga Yakobo anadzuka kuchokera mu tulo wake, nanga anati, Mbuye ali m'malo ano, koma ine sindinkadziwa. Nanga wakuwopa, nanga wakuti, Wakuwopa malo agha! Si ichi koma nyumba ya Chiuta, nanga iyi ndi chipata cha kumwamba. Na Yakobo wauka m'mawa, ndipo watenga mwala umene waika pasi kuko ku mutu wake, ndipo wawuimika kukhala chipilala, ndipo wathira mafuta pa msonga yake. Ndipo anaitana dzina la malo amenewo Nyumba ya Mulungu, ndipo Luz linali dzina la mzindawo wakale. Nanga Yakobo wakapemphera pemphero, wakhamba, Nga Mwamuna Chiuta ali pamoza nane, na kunditeteza mu njira iyi iyo nkhuyenda, na kundipa buledi wakudya, na chovala chofwala, na kundibwezera na chitetezo ku nyumba ya dada wane, Mwamuna ukhakhala kwa ine Chiuta. Ndipo mwala uwu, umene ndinawuyimika kukhala chipilala, udzakhala kwa ine nyumba ya Mulungu, ndipo zonse zimene ngati mungandipatse, ndidzakupatsani chakhumi chake.

29

Yakobo atakweza makasa yake, yaenda ku chalo cha kuvala kwa Labani mwana wa Betueli wa Suria, nkhongo wa Rebeka, amayi wa Yakobo na Esau. Ndipo wakuwona, ndipo taonani chitsime mu chigwa, koma kunali pamenepo magulu atatu a nkhosa akupumula pamenepo, pakuti kuchokera mu chitsime chicho ankamwetsa magulu, koma mwala unali waukulu pa kamwa ka chitsime. Ndipo zinkasonkhanika pamenepo ziweto zonse, ndipo zinkaviringula mwala pa mulomo wa chitsime, ndipo zinkamuwa nkhosa, ndipo zinkaika mwalako pa mulomo wa chitsime ku malo ake. Yakobo wakawauza kuti, Akulugha, mukuchokera kweni imwe? Koma iwo vakati, Tiri kuchokera ku Harani. Wakati kwa iwo, Mukumudziwa Labani mwana wa Nahori? Ndipo iwo vakati, Tikuziwa. Ndipo wakawauza, Ali wamtendere? Iwo vakati, Ali mu umi wambone; na onani, Rakele mwana wake wamkazi wakiza na nkhosa. Ndipo anati Yakobo, tsiku likulipo, si nthawi yosonkhanitsa ziweto, mutamwetsa nkhosa, mukayende mukadyetse. Koma iwo wakhamba kuti, Ayi, sitizakwaniska mpaka waluso wonse wakasoŋkhana, nanga wizakuvingirizga mwala ku-mulomo wa chitsime, ndipo tizakumwetsa nkhosa. Pamene wake kukhulupilirangabe kwa iwo, taonani Rakele mwana wa mkazi wa Labani wakiza na nkhosa za tate wake, pakuti iye wakulisa nkhosa za tate wake. Chinachitika monga Yakobo anaona Rakele mwana wa mkazi wa Labani, mlongo wa amayi wake, pamoza na nkhosa za Labani mlongo wa amayi wake, Yakobo

anayandikira nakhagubudula mwala pa mlomo wa chitsime, ndipo anakumwetsa nkhosa za Labani mlongo wa amayi wake. Nanga Yakobo wakhonjera Rakele, nanga wakalira mawu gha kwe wakalira. Ndipo anauzira Rakele kuti ndi mlongo wa bambo wake, ndiponso kuti ndi mwana wa Rebeka, ndipo anathamanga kukauzira bambo wake mawu amenewa. Kunachitika kuti monga Labani anamva dzina la Yakobo mwana wa mlongo wake, anathamanga kukakumana naye, ndipo atamugwira anamukonda, ndipo anamutenga kulowa m'nyumba yake, ndipo Yakobo anafotokozera Labani mawu yense awa. Labani wakuti kwa iye, Uli wa mafupa angu nanga nyama yangu, ndipo wakakhala naye mwezi wose. Labani anati kwa Yakobo, Chifukwa ngati uli mchimwene wanga, si unandibomba ine chaulere. Undiuze kuti malipiro ako ndi chiyani? Labani walikha ana akazi awiri, wamkulu zina lake Leya, na wamng'ono zina lake Rakeli. Maso a Leya anali ofooka, koma Rakele anali wokongola m'mawonekedwe na wokongola kwambiri pakuoneka. Yakobo anakondera Rakele, ndipo anati, Ndidzakutumikirani zaka zisanu ndi ziwiri chifukwa cha Rakele mwana wanu wamkazi wamng'ono. Labani wamuuza kuti, Chabwino kupereka iye kwa iwe kuposa kupereka iye kwa mwamuna wina; khala nane. Ndipo Yakobo wakatumikira chifukwa cha Rakele vyaka vinomwe, ndipo vyakaŵa kwa iye ngati masiku ghakang'ono chifukwa cha kumkonda kwake. Yakobo anati kwa Labani, Ndipatse mkazi wanga, pakuti masiku akwaniritsidwa kuti ndilowe kwa iye. Labani anaasonkhanitsa amuna onse a m'malomo, ndipo anachita ukwati. Nanga chakachitika madzulo, nanga watenga Leya mwana wake

wamkazi, wamufikisa kwa Yakobo, nanga Yakobo walowa kwa iye. Labani anapereka kwa Lea mwana wake wamkazi Zilipa mtsikana wake kukhala mtsikana wake. Kwakhalanga mamawa, na lola, kwalikuba Leya; na Yakobo wakati kwa Labani, chichi ichi mwandichitira ine? Sindikhagwirira Rachel kwa iwe? Nanga chifukwa chanichi unandinyenga? Labani anayankhula kuti, Si ndi mwambo mu malo athu kupereka mwana wamng'ono asanachitike wamkulu. Maliza chonecho sabata ya uyu, ndipo ndidzakupatsa iwewe na uyu m'malo mwa ntchito imene ukugwira kwa ine, zaka zisanu na ziwiri zina. Yakobe anachita choncho, ndipo anakwaniritsa sabata ya uyo, ndipo Labani anamupatsa Rakele mwana wake wamkazi kukhala mkazi wake. Labani anapereka mtsikana wake wantchito Bilha kwa mwana wake wamkazi, kuti akhale mtsikana wake wantchito. Ndipo analowa kwa Rakele, ndipo anakonda Rakele kwambiri kuposa Leya, ndipo anamutumikira zaka zisanu ndi ziwiri zina. Mbuya Mulungu pakuwona kuti Leya anali kudadwa, anauzgula chibeleko chake, koma Rakele anali gumba. Ndipo Leya wapatikana pakati, ndipo wabereka mwana wamwamuna kwa Yakobo. Koma wachemetera dzina lake Rubeni, akunena kuti, Chifukwa Mbuye waona kuzunzika kwanga, ndipo wandipatsa mwana wamwamuna, tsopano choncho adzandikonda mwamuna wanga. Ndipo anatenga mimba kachiwiri, ndipo anabereka mwana wamwamuna wachiwiri kwa Yakobo, ndipo anati, Mbuye wamva kuti ndine wodandaulidwa, ndipo wandipatsa nayenso uyu, ndipo anamutcha dzina lake Simeoni. Nanga wapatanso pakati, nanga wabereka mwana wamwamuna, nanga wakamba, Uyu nthazi mwamuna wane

wakakhala nkhongono nane, pakuti ndamuberekera wana wamwamuna watatu. Chifukwa ichi wakwiza dzina lake Levi. Nanga wakutenga pakati wali wakubala mwana wamwamuna, nanga wakuti, Vino wali ici ndidzatumikira Mbuya. Chifukwa ici wakutcha zina lake Yuda, nanga wakuima kubala.

30

Rakele ataona kuti sanaberekeretu Yakobo, Rakele anachitira nsanje mlongo wake, ndipo anati kwa Yakobo, Ndipatse ana; ngati ayi, ndife. Atakwiya Yakobo kwa Rakele ndipo anamuuza kuti, Kodi ine ndili m'malo mwa Mulungu, amene wakukaniza iwe chipatso cha mimba? Rakele anati kwa Yakobo, Ona mwanakazi wangu Bila, lowa kwa iyo, ndipo akabereke pa mabondo ghangu, nanga neni ndikamangiwe kuchokera kwa iyo. Ndipo anamupatsa Bilhah mtsikana wake kukhala mkazi wake, ndipo Yakobo analowa kwa iye. Ndipo Bilhah mtsikana wa Rakele anapatikana pakati, ndipo anaberekera Yakobo mwana wamwamuna. Kabotu Rakele wakati, Chiuta wandiweruza ine, kabotu wamvera mawu ghangu, kabotu wandipera mwana wamwamuna; chifukwa cha ichi wakatcha zina lakhe Dani. Ndipo Bila, mtsikana wa Rakele, anatenga pakati kaŵirikaŵiri, ndipo anabereka mwana wamwamuna wachiwiri kwa Yakobo. Ndipo Rakele wanati, Mulungu wandithogomezga, ndipo ndinakhomana na mlongo wanga, ndipo ndinakhoza. Ndipo wanakemba zina lake Nafutali. Leya anaona kuti analeka kubereka, ndipo anatenga Zelfa mdzakazi

wake, ndipo anamupatsa Yakobo kukhala mkazi, ndipo Yakobo analowa kwa iye. Ndipo wakutenga Zelpha, wakazi wa Leya, ndipo wabereka mwana wa mwamuna kwa Yakobo. Nanga Leah wakati, Mu fortune, nanga walemba zina lake Gad. Ndipo Zelpha mdzakazi wa Leya wakhwimaso, ndipo waberekera Yakobo mwana wachiwiri. Ndipo Leya anati, Ndine wa madalitso, chifukwa akazi adzandiitcha wa madalitso, ndipo anaitcha dzina lake Asheri. Rubeni wakapita mu mazuwa gha kubuna tirigu, ndipo wakapeza matapala gha mandragora mu munda, ndipo wakawajenga kwa Leya mayo wakhe. Rakele wakati kwa Leya mlongo wakhe, Unipe mandragora wa mwana wako. Leah wakati, Si cakwanira kwa iwe kuti walonga mwamuna wangu? Nanga ukhatolanso ma mandrake gha mwana wangu? Rakele wakati, yayi chomwecho; agoone nawe usiku uwu m'malo mwa mamandrake wa mwana wako. Yakobo walowa kuchokera kumunda madzulo, ndipo Leya watulukapo kukakumana naye, ndipo wati, Ukalowe kwa ine lero, pakuti ndalembera iwe m'malo mwa ma mandrake wa mwana wangu. Ndipo wagona naye usiku ulo. Ndipo Mulungu wakumvera Leya, ndipo wakutenga mimba wakabereka mwana wamwamuna wa cisanu kwa Yakobo. Ndipo anati Leya, Mulungu wandipatsa mphotho yanga chifukwa ndinapereka mdzakazi wanga kwa mwamuna wanga, ndipo anatchula dzina lake Isakara, lomwe ndi mphotho. Nanga Leya wakhata kale, nanga wabereka mwana wamwamuna wa msanu na umoza kwa Yakobo. Nanga Leya wakuti, Mulungu wandipatsa mphatso yabwino mu nthazi iyi yamakono, mwamuna wane wanisankha ine, pakuti ndamuberekera wana wamwamuna sikisi, nanga

wakuitana dzina lake Zebuloni. Ndipo pambuyo pa ici anabereka mwana wamkazi, ndipo anaitana dzina lake Dina. Mulungu wakumbukira Rakele, ndipo wamuŵa, ndipo watsegula mimba yake. Ndipo pakutenga mimba anabereka mwana wa mwamuna kwa Yakobo, ndipo Rakele anati, Mulungu wanga wachotsa chinyozo changa. Ndipo anachitcha zina lake Yosefe, akunena kuti, Mulungu andiwonjezere mwana wina. Kunachitika monga Rakele atabereka Yosefe, Yakobo anati kwa Labani, Nditumizeni, kuti ndipite ku malo anga ndi ku dziko langa. Bweza wakazi wangu, na wana wangu, pa vyakuti nakhomba kwa iwe, kuti nende; iwe unamanya ukhapolo wakuti nakhomba kwa iwe. Labani wakati kwa iye, Nga nakhapeza chisomo pa maso ghako, ndalozera kuti Mulungu wangipakulula chifukwa cha kubwera kwako. Longosolani malipiro ako kwa ine, ndipo ndidzapereka. Yakubu anati, iwe ukudziwa mmene ndinakutumikiramwo, ndi kuchuluka kwa ng'ombe zako zimene zinali ndi ine. Ying'ono pakuti vinali vyose vya kwa iwe patsogolo panga, na vikakula mu unyake, na Mbuya Chiuta wakulogha iwe pa phazi langa, lero chomwecho nthazi nkhachita nane mwini nyumba? Nanga Labani wakamuwuza, Chiyani chingakupase? Yakobo wakamuwuza kuti, Usandiphere kanthu, ngati unganichitire chinthu ichi, ndikazawera nkhosa zako kaŵiri, ndikazazilondera. Lekani zipite vyose viwemi vyako lero, na upatanye kwenikuko ciwemi ciliconse cakuipa mu vyana vya viwemi, na ciliconse cakutalikana na cakupatikana mu mbuzi, cikakhala malipiro gangu. Na chilungamo changa chikandimvera mu siku la mawa, chifukwa malipiro anga ali pamaso pako, chonse chimene

sichikakhala chopendeka na choyera mu mbuzi, na chakuda mu ana ankhosa, chikakhala chobedwa kwa ine. Labani wakamuwuza kuti, Yikhale malinga na mawu ghako. Pa tsiku liyo anapatula mbuzi zazilume zaziphatikira na zaziyera kwambiri, na mbuzi zonse zazikazi zaziphatikira na zaziyera kwambiri, na zonse zimene zinali zakuda mu tuwana, na zonse zimene zinali zoyera mu iwo, ndipo anazipereka kudzera mu chiwoko cha ana ake azilume. Ndipo wakuchotsa njira ya masiku atatu pakati pawo ndi Yakobo, ndipo Yakobo wakulisa nkhosa za Labani zimene zinasala. Yakobo anatenga nsungwi za storax zatsopano, za almond ndi za plane tree. Yakobo anavula zivoziwo zoyera, ndipo pakukokolola chobiriwira, choyera chimene anavula chinaonekera pa nsungwiwo chosiyanasiyana. Ndipo waika ndodo zimene wazisula mu zitsime za madzi akumwa, kuti pamene nkhosa zibwera kumwa, patsogolo pa ndodo, zitabwera kumwa, nkhosa zipate mimba chifukwa cha ndodo. Nkhwangwa zinali kutenga mu ndodo, ndipo nkhwangwa zinabala zoyera makora, zosiyanasiyana, na zotuwa mawanga. Wana wa nkhosa Yakobo wawapatula, na wakhazikiliska pamaso pa nkhosa nkhosa yayimuna yayitali-tali, na yose yayinyake-nyake mu wana wa nkhosa, na wawapatula kwa yekha ziwumba zya yekha, na wanagakanyaniska iwo mu nkhosa za Labani. Chinachitika nanga mu nthawi imene nkhosa zinali kukhwima mu mimba kulandira, Yakobo wakayika ndodo pamaso pa nkhosa mu zitsime, kuti zikhwime malingana na ndodo. Nthawi nkhosa zikanabereka, sanayike, ndipo kunakhala kuti zina zosalembedwa zinali za Labani, koma zina zolembedwa zinali

za Yakobo. Nanga mundu uyu wakachita walemera kweni kweni; nanga wakachitira kukhala na ziweto zambiri, nanga ng'ombe, nanga watumiki wamwamuna, nanga watumiki wakazi, nanga ngamira, nanga mbunda.

31

Yakobo anamva mawu a ana a Labani akunena kuti, Yakobo watenga zonse za atate athu, ndipo kuchokera mwa za atate athu wapanga ulemerero wonse uwu. Nanga Yakobo anaona chiwalo cha Labani, ndipo onani chinali chikupita kwa iye monga dzulo nanga tsiku lachitatulo. Mbuya wakati kwa Yakobo kuti, Wuya mu charu cha tate wako, na kwa chikolo chako, ndipo ndikhakhalanga na iwe. Watumiza koma Yakobo wakuitana Leya na Rakele ku malo a phepo, kumene kunali ziweto. Ndipo anawauzira kuti, Ine ndikulola nkhope ya atati anu, kuti si kwa ine monga dzulo ndi lero, koma Mulungu wa atati wangu anali nane. Nanga inu mukudziwa kuti ndinatumikira bambo anu ndi mphamvu zanga zonse. Koma atati wanu wandinyenga, ndipo wasintha malipiro anga khumi, koma Mulungu sanampase mphamvu kuti andipweteke. Ngati anene chomwenecho, zosiyanasiyana zikhala malipiro ako, na nkhosa zonse zidzabereka zosiyanasiyana, koma ngati anene, zoyera zikhala malipiro ako, na nkhosa zonse zidzabereka zoyera. Mulungu walanda zonse ziweto za tati winu, nanga wandipereka izo. Na chikachitika pamene nkhosa zikali kutenga mimba, ndipo ninalola na maso ghangu mu tulo; na onani

mbuzi zazilume na nkhosazilume zikali kukwera pa nkhosa na pa mbuzi, zoyera zopangika na zosiyanasiyana na zamakala gha phulusa zokhala na madontho. Ndipo Mthenga wa Mulungu wanena kwa ine mu tulo, Yakobo, ndipo ine ndinena, Ndi chiyani? Na wanati, yangaluka na maso ako, na uwone atongo na nkhosa zikazi zikakwera pa nkhosa na mbuzi zakazi zakuda na zakuda na zakuda zakuda, pakuti ndawona zonse zimene Labani wakuchitira iwe. Ine ndili Mulungu wakuwonekera kwa iwe mu malo a Mulungu, uko unadzoza mphando kwa Ine, na unalumbira chilumbiro kwa Ine kuko. Lero chomwecho, imirira na tuluka mu dziko ili, na uka ku dziko la kubadwa kwako, ndipo ndidzakhala na iwe. Ndipo Rakele na Leya atayankha anati kwa iye, Kodi sitili na gawo kapena cholowa m'nyumba ya atate athu? Kodi si monga awo akuŵa twalongosola naye? Watuguliska ife, na wadyera ndalama zathu zose pakudya kwakukulu. Chuma chonse na ulemerero wonse umene Mulungu wa tate wathu walanda, ukhala wathu na wa vana vathu. Lero chomwecho, chonse chimene Mulungu wakuuzani, chiteni. Yakobo pawaima, wakatolera wakazi wakwe na wana wakwe pa ngamira; Ndipo wakatola vyakwe vyose, na katundu kakwe kose, kako wakapata mu Mesopotamiya, na vyose vyakwe, kuti apite kwa Isaka tate wakwe ku nyika ya Kanaani. Laban wakagenda kumeta nkhosa zakhe, koma Rachel wakuba vifwaniso vya tate wake. Yakobo anabisa Labani wa ku Siriya kuti asamuuze kuti akuthawa. Ndipo anathawa iye, na vyakwe vyose, ndipo anawoloka mtsinje, ndipo anapita ku phiri la Gileadi. Labani wa Suria anauzidwa pa tsiku lachitatu kuti Yakobo wathawa. Ndipo atatenga abale ake pamoza naye,

anakonzera pambuyo pake njira ya masiku asanu ndi awiri, ndipo anamukwanira iye mu phiri la Gileadi. Mulungu anabwera kwa Labani wa ku Siriya m'maloto usiku, ndipo anamuuza kuti, Dzisamalire kuti usalankhule ndi Yakobo zoyipa. Labani wakagwira Yakobo, ndipo Yakobo wanamika hema yakwe pa phiri, ndipo Labani wakaimika walongu wakwe pa phiri la Gileadi. Labani wakati kwa Yakobo, Wachita chiyani? Nkhondo chichi wakathawa mwachisisi, na waniba une, na wakatola wanakazi wane, nga wafuwa wa lupanga? Nanga ukanandiwuza, ndikanakutumiza na chisangalalo, na anyimbi, na ng'oma, na zeze. Na sindikhangolewa kukhala woyenera kupsompsona vana vane na vakazi vane; lelo nthena wachita mwakupusa. Nanga lero yakhoma dzanja lyangu kukuchitira choipa, koma Mulungu wa tate wako dzulo wakamba kwa ine, wakuti, Udzisamale wekha usalankhule nthena na Yakobo zoipa. Tsopano chomwecho wapita, pakuti unafuna kwambiri kupita ku nyumba ya bambo wako, koma nkhani yake ndi chiyani unaba milungu yanga? Kuyankha Yakobo wakamba kwa Labani kuti, Ndinawopa, pakuti ndinkaganiza kuti mwina ukhoza kundilanda ana akazi ako, ndi zonse zanga. Ndipo Yakobo anati, Kwa aliyense udzapeza milungu yako, sadzakhala ndi moyo patsogolo pa abale athu. Dziwa chinthu chilichonse cha zako chimene chili kwa ine, ndipo chitole. Ndipo sanadzindikire kanthu kalikonse kwa iye. Koma Yakobo sankadziwa kuti Rakele mkazi wake anaba milunguyo. Labani walowa nanga wasaka mu nyumba ya Leya, koma sanaweze. Watuluka mu nyumba ya Leya, nanga wasaka nyumba ya Yakobo, nanga mu nyumba ya wachikhosikazi wawiri, koma sanaweze. Walowa nanga mu

nyumba ya Rakele. Rachel koma anatenga zifaniziro, ndipo anaziyika m'zitumba za ngamira, ndipo anakhala pa iwo. Ndipo anati kwa bambo wake, Musatengeke mtima kwambiri, mbuye wanga, sindingathe kuimirira pamaso panu, chifukwa nkhani za mwambo wa akazi zili kwa ine. Labani anafufuza mu nyumba yonse, koma sanawapeze mafano. Yakobo wakalipsa mtima, na wakalwana na Labani; Yakobo wakayankha wakati kwa Labani, cholakwa changa ndi chiyani? Nanga chiyani chivi changa, chakuti wandilondola kumbuyo kwanga, nanga chakuti wasaka vintu vyose vya nyumba yanga? Kasi wapeza chiyani mu vyakugwiriska vyose vya nyumba yako? Vika pano pamaso pa valongo vako na valongo vane, na vaweluze pakati pa uwe tose tiwiri. Izi zinthu makumi ghawiri ya vyaka ine ndili pamoza na iwe; nkhosa zako na mbuzi zako sizikhalanga zopanda wana; nkhondolo za nkhosa zako sindinadyanga. Chakudyedwa ndi zirombo sindinakubweretseni kwa inu, ine ndinkalipira ndekha kubedwa kwa masana ndi kubedwa kwa usiku. Ndinakhala masiku ndikulumidwa na kutentha, ndipo usiku na chisanu, ndipo tulo wangu unanyamuka m'maso mwangu. Izi makumi ghawiri vyaka ndinakhala mu nyumba yako, ndinakutumikira makumi na vinayi vyaka m'malo mwa ana akazi awiri ako, na vyaka sita mu nkhosa zako, ndipo wasinthako malipiro ghangu maulendo khumi. Nga Mulungu wa tate wangu Abrahamu na kuwopa kwa Isaka wakakhala kwa ine, lero wanakandithumulira wopanda kanthu. Kuzizisika kwangu na ntchito ya manja yangu, Mulungu wakaona, na wakakudzudzula iwe dzulo. Kuyankha koma Labani wakuti kwa Yakobo, Ana akazi, ndi ana akazi wangu, na ana amuna, ndi ana

amuna wangu, na ziweto, ndi ziweto zangu, na vyose vya iwe ukuwona, ndi vyangu, na wa ana akazi wangu, ndichiita chiyani kwa awa lero kapena kwa ana wawo, iwo wakabereka? Nanga chomwecho bwera tikhepange pangano ine na iwe, na ikhali umboni pakati pa ine na iwe, wakuti kwa iye, ona palije munthu na ife ali, ona Mulungu mboni pakati pa ine na iwe. Yakobo anatenga mwala ndipo anawuyimika kukhala chipilala. Yakobo anakulonga kwa alongo ake kuti, Tunganyani mabwe, ndipo anatunganya mabwe, napanga phiri, nadya uko pa phiri. Labani anakulonga kwa iye kuti, Phiri ili likuchitira umboni pakati pa ine na iwe lero. Nanga Labani wakamutcha mulu wakuti mulu wa umboni, koma Yakobo wakamutcha mulu wakuti mulu mboni. Labani wakalonga kwa Yakobo kuti, Ona mulu uwu na chipilala icho ndinayimika pakati pa ine na iwe, ukulumbira mulu uwu, na ukulumbira chipilala ichi. Chifukwa cha ichi chakaitwa zina, Mulu ukulumbira. Nanga chiwonekero icho wakati, Chiuta alole pakati panga nanga wako; chifukwa tizipatukana umoza na mnzako. Ngati udzachepesa ana akazi anga, ngati udzatenga akazi ena kwa ana akazi anga, ona, palibe munthu nafe ali kuona, Mulungu mboni pakati pa ine na iwe. Ngati ine sindidzadabira kwa iwe, nawenso sudzadabira kwa ine phiri ili na mwala uwu pa choipa. Mulungu wa Abraham na Mulungu wa Nahor aweruze pakati pathu, ndipo Yakobo analumbira mwa kuopa kwa bambo wake Isaka. Nanga wapereka nsembe mu phiri, ndipo wakwizga valongo vake, ndipo vakalya nanga vakamwa, ndipo vakagona mu phiri.

32

Wakuyimika koma Labani m'mawa, wakunamuna wana wamwamuna na wana wakazi wake, na wawakomba, na wakutembenuka Labani wakupita ku malo ake. Nanga Yakobo wakaenda mu njira yake, nanga wakakweza maso wakaona msasa wa Mulungu ukamanga, nanga Wathenga wa Mulungu wakakumana naye. Yakobo anati pamene anawaona, Uyu ndi msasa wa Mulungu, ndipo anaitcha dzina la malo amenewo Misasa. Yakobo anatumizga akatumiziwa kunyakhe kwa Esau mlongo wakhe mu nyika ya Seiri, mu nyika ya Edomu. Nanga wakawalamula, pakuti, Mukati uyu mwakambira mbuya wangu Esau: Mukati uyu wakuti mtumiki wako Yakobo: Nakhala pamoza na Labani, nanga nakhala mpaka lero. Nkhomo na mbunda na nkhosa na vana na vakapolo vakazi vakaviwa kwa ine, ndipo nakhomba kuti nkakuuzenge mbuya wane Esau kuti mwana wako akupezenge chisomo pamaso pako. Ndipo aŵathenga anabwerera kwa Yakobo, akunena, Tinafika kwa mchimwene wako Esau, ndipo ona mwini akubwera kukumana nawe, nanga ŵanthu makumi anayi pamoza naye. Yakobo wakuwopa kwambiri, ndipo wakuvutika mtima, ndipo wakugawa anthu awa pamoza naye, ng'ombe, ngamira, na nkhosa mu misasa yiwiri. Ndipo Yakobo anati, Ngati Esau adzabwera ku msasa umodzi ndi kuwuphwanya, msasa wachiwiri udzapulumuka. Yakobo wakati, Chiuta wa tati wangu Abulahamu, na Chiuta wa tati wangu Isaka, Mwenecho iwe wakati kwa ine, Bwelera ku charu cha kubadwa kwako, na

ndiwe kukupangira wambone; chikwanire kwa ine kufuma mu chilungamo chonse, na kufuma mu choonadi chonse, icho wakachitira mwana wako; pakuti mu ndodo yangu iyi ndinawoloka Yorodani uyu; lero ndinakhala misasa yiwiri. Ndipulumutse ku dzanja la m'bale wanga, ku dzanja la Esau, chifukwa ndikumuwopa iye, kuti angabwera andikante ine, pamodzi na amayi ndi ana. Koma iwe munati, Ndikuchitira chabwino, na ndikuika mbewu yako nga mchenga wa nyanja, umene suungawerengedwa chifukwa cha kuchuluka kwake. Ndipo wagona kweneko usiku uko; ndipo watolera za vyakuti vyakuti wawa nawo; ndipo watumizgira Esau mchanya wakwe, mbuzi mazana ghawiri, mbuzi zamphalume makumi ghawiri, nkhosa mazana ghawiri, nkhosa zamphalume makumi ghawiri, ngamira zakazi zikuyamwiska na wana wawo makumi ghatatu, ng'ombe makumi ghanai, ng'ombe zamphalume khumi, mbunda makumi ghawiri, na wana wa mbunda khumi. Ndipo wakapereka ziweto kwa vana vake, khola limoza limoza; ndipo wakawuza vana vake kuti, Pitani patsogolo pangu, ndipo kambirani mtunda pakati pa khola na khola. Nanga wakalamula wakutoma, wakhamba, nga Esau mlongo wangu wakukumana nawe, nanga wakukufumba, wakhamba, uli wa ndani? Nanga ukupita kuti? Nanga za uyo izi zintu zikupita patsogolo pako? Ukhati, Wa mwana wako Yakobo; mphatso watumizga kwa mbuye wangu Esau; na onani iye ali kumbuyo kwathu. Nayo wakalamula wakutoma, na wakuwiri, na wakutatu, na wose wakuyenda pambuyo pa ziwuwo izi, wakuti, mulankhule malinga na mawu agha kwa Esau pamene mwakumuwona yeye. Nayo mwati, ona mwana wako Yakobo wakuza pambuyo pathu;

pakuti wakati, ndikamukhululira uso wakwe na zipego zikuyenda pambuyo pakwe, nayo pambuyo pa ichi ndikaona uso wakwe; mwina pakuti wakalandira uso wangu. Ndi zipaso zinayenda patsogolo pa nkhope yake, koma iye mwini anagona usiku uja mu msasa. Wakuyimika usiku wenewo, wakatola wakazi wawiri, na wakapolo wakazi wawiri, na wana wake khumi na umoza, na wakawuka kuwuka kwa Yaboki. Ndi anatenga iwo, anawoloka mtsinje, ndi kuwolokesha vyose vya iye. Yakobo wasalira yekha, ndipo wakomana na munthu mpaka mamawa. Anaona kuti ukhoza kumukomera, ndipo anakhora chikhawo cha ntchafu wake, ndipo chikhawo cha ntchafu wa Yakobo chinagumuka mu kukomana kwake naye. Nanga wakamuwuza kuti, Nditumizge, pakuti usiku wacita kuwuka. Koma wakati, Ayi ndikuleka iwe kuyenda, nga iwe ukundologhera ayi. Wakati kwa iye, Chizina chako ndi chiyani? Iye wakati, Yakobo. Ndipo wakuti kwa iye, Dzina lako silikakhetera kukhala Yakobo, koma Israyeli likakhala dzina lako, chifukwa wakhoma mphamvu na Mulungu, ndipo na anthu ukhakhala na mphamvu. Yakobo wakafumba, na wakati, Undiuze zina lako; na wakati, Chifukwa chiyani iwe ukunifumba zina lyangu? Nanga wakamudalitsa kweneko. Yakobo wakakemba zina la malo agho, Maso gha Chiuta; pakuti nakhawona Chiuta uso kwa uso, na moyo wangu ukapulumusika. Dzuwa linawala kwa iye pamene anadutsa maso a Mulungu, ndipo iye anali kulemala pa ntchafu yake. Chifukwa cha ichi, ana a Israeli sakudya chitsinde icho chinauma, icho chili pa chifuwa cha ntchafu, mpaka lero, chifukwa anakhudza chifuwa cha ntchafu wa Yakobo pa

chitsinde icho chinauma.

33

Yakobo pakalola kwanya na maso gha kwe waona; na lola Esau mlongo wake wiza, na wanangwi mazana manayi pamoza na yekha; na Yakobo wagawanya wana pa Leya, na pa Rakele, na wakapolo wakazi wawiri. Ndipo wakaika vantchito vachikazi vaviri na vana vao vachikomana kutalika, na Leya na vana vake kumbuyo, na Rakele na Yosefe kumaliziro. Koma mwini wake waenda patsogolo pawo, ndipo wagwadira pansi kasanu na kawiri mpaka atafika pafupi na mlongo wake. Nanga Esau wabutukira kukumana naye, ndipo wakugwira iye n'kugwa pa khosi yake, ndipo wakupsompsona iye, ndipo onse awiri wakalira. Nanga Esau walanga kumusanya wauweni wakazi na wana; nanga wakati, Kasi awa ndi chiyani kwa iwe? Ndipo wakati, Vana avo Chiuta wakavonesera chifundo kapolo wako. Nanga wanakazi wachichepesi wakasendela pamoza na wana wawo, nanga wakapembeza. Na wakasendela Leya na wana wakwe, na wakapfugama, na pambuyo pa zintu izi, wakasendela Rakele na Yosefe, na wakapfugama. Ndipo wakati, Kasi ivi vyili vyako, misasa yose iyi yine ndikhomana nayo? Ndipo anati, Kuti mwana wako apeze chisomo pamaso pako, mbuye. Esau anati, Ndili na vinji, mchimwene wane, vivi vyako kwa iwe. Yakobo wakati, Nga ndinapeza ubwina pamaso pako, landira ziphaso kudzera m'manja mwangu; chifukwa cha ichi ndinawona nkhope yako, monga munthu angawone nkhope ya

Chiuta, na uzakondwera nane. Tenga madalitso anga amene ndinakubweretsera, chifukwa Mulungu anandichitira chifundo, ndipo ndili na vyonse. Anamuumiriza, ndipo anatenga. Ndipo anati, Tiyeni tinyamuke tiyende munjira yowongoka. Wakati kwa iye, Mbuya wangu wakudziwa kuti wana wakuluwala, na nkhosa na ng'ombe zikubereka pa ine; nga nkhakwabilira iwo zuŵa limoza, nyama zonse zikufa. Mbuya wangu aende patsogolo pa mtumiki wake; koma ine ndikhazikitse mu njira malinga na bwelele bwa ulendo wawemi patsogolo panga, na malinga na mapazi a ana, mpaka ndikafike kwa mbuya wangu ku Seiri. Esau wakati, Ndikhazileka vanthu vamoza pamoza na iwe kufuma ku vanthu vavo vali pamoza na ine. Koma iye wakati, Chifukwa chiyani ichi? Yakwanira kuti ndinapeza chisomo pamaso pako, mbuye. Esau wakatembenuska tsiku lila ku njira yakhe ku Seiri. Nanga Yakobo wakapita ku matenti, nanga wakadzimangilako nyumba, nanga ng'ombe zake wakazimangilako matenti. Chifukwa cha ichi, wakawutcha dzina la malo ghala Matenti. Ndipo Yakobo wakiza ku Salem, muzi wa Shekemu, umene uli m'dziko la Kanani, pamene wabwerera kuchokera ku Mesopotamiya ya Siriya, ndipo wamanganira patsogolo pa muziwo. Ndipo anagula gawo la munda kumene anayimika hema yake kuchokera kwa Hamori bambo wa Shekemu ndi amnoni zana. Ndipo wakhazikapo pamenepo guwa la nsembe, ndipo wakuitana Mulungu wa Israeli.

34

Dinah, mwana wa chikazi wa Leya, uyo Leya wakamubala kwa Yakobo, wakachoka kuti akawone ana akazi a anthu a m'chigawo chino. Ndipo Shekemu mwana wa Hamori Mhivi, mfumu wa dziko, anamuona, ndipo atamutola, anagona naye, ndipo anamunyoza. Ndipo anasamalira mtima wa Dina mwana wamkazi wa Yakobo, ndipo anamkonda namwaliyo, ndipo analankhula naye monga maganizo a namwaliyo. Shekemu wakati kwa Hamori tati wake, wakuti, Nditengere mwana uyu kukhala mkazi. Jacob wakumva kuti mwana wa Emmor wadetsa Dinah mwana wake wamkazi, wana wace walikuba na ng'ombe zace mu chigwa, ndipo Jacob wakakhala chete mpaka kubwera kwao. Koma Emmor tate wa Shekemu wakatuluka kupita kwa Yakobo kuti akalankhule naye. Ana a Yakobo anabwera kuchokera ku dambo, ndipo pamene anamva, anthuwo anakhumudwa kwambiri, ndipo kunali kopweteka kwa iwo kwambiri chifukwa anachita chinthu chochititsa manyazi mu Israeli atagona ndi mwana wamkazi wa Yakobo, ndipo sizichitika chotere. Ndipo Hamori wakaŵechera kwa iwo, wakuti, Shekemu mwana wangu wamuna wasankha mu mtima wake mwana wanu wakazi; chomwecho mupeni kwa iye kuti akhale mkazi wake, ndipo mukwatane na ife; ana anu akazi mupeni kwa ife, ndipo ana athu akazi mutenge kwa ana anu amuna. Ndipo mkhale nafe, ndipo dziko taonani lakutali pamaso panu, mukhalemo, muchite malonda pa dzikoli, ndipo mupeze chuma mu dzikoli. Shekemu wakati kwa tate wake na kwa alongo ake kuti, Nkhupeza chisomo pamaso panu, ndipo chochose chamumati tikhapereka. Wonjezerani malowolo ghakukwera kwakukulu, nanga ndipereka mwakuti

mungandiwuze ine, nanga mupereke kwa ine mwana uyu kuti akhale mkazi. Ana a Yakobo anayankha Shekemu na Hamori bambo wake mwachinyengo, ndipo analankhula nawo, chifukwa anadetsya Dina mlongo wawo. Nanga wakati kwa iwo Simioni nanga Levi, alongo wa Dina, Sitikhaoza kuchita chinthu ichi, kupereka mlongo wathu wa mkazi kwa munthu uyo wakukwanira jando, pakuti ndi chinthu chakuchitisa manyazi kwa ife. Chabe mu ichi tifanana na mwe, na tikhala mu mwe, nga mwakhala nga ife, mu kudulwa kwa mwe wonse wamwamuna. Ndipo tikupereka ana athu akazi kwa inu, ndipo tikutenga ana anu akazi kukhala akazi athu, ndipo tikhala nanu pamoza, ndipo tikhala nga mtundu umoza. Koma ngati simutimvera ife kuti mudulidwe, tichatenga mwana wathu wamkazi ndipo tichoka. Mawu ghakondweresa Emmor na Shekemu mwana wa Emmor. Nanga uyu mwamuna wachichepere sanachedwa kuchita mawu awa, pakuti iye anali kuumirira kwambiri mwana wamkazi wa Yakobo, ndipo iye mwini anali wolemekezeka kwambiri wa onse a mu nyumba ya atate wake. Hamori na Shekemu mwana wakwe wamuna wakafika ku chipata cha muzi wawo, ndipo wakaŵecheta na ŵanthu ŵamuna wa muzi wawo, wakati, Ŵanthu awa ndi a mtendere, ŵakhale pamoza na ife pa nyika, ndipo ŵaguliske mu nyika iyo; nyika iyo, onani, ndi yatambasula pa maso pawo; ana awo akazi tizaŵatola kuti ŵakhale akazi athu, ndipo ana athu akazi tizaŵapa iwo. Mu ichi chabe anthu adzakhala ofanana nafe kuti akhale nafe, kuti tikhale anthu amodzi, podulidwa kwathu konse kwamwamuna, monga momwe nawonso adulidwa. Na ziweto zawo, na nyama za miyendo inai, na vintu

vyawo vyose, si vikhala vyathu? Mu ichi chabe tikhalikenge nga iwo, na wakhalenge na ufe. Ndipo anaŵa Hamori na Shekemu mwana wake pamoza na onse awo amagulitsa pa chipata cha mzinda wawo, ndipo anadula nyama ya chipewa chawo onse amuna. Kwacitika pa zuwa la citatu, pamene anali mu kupweteka, ana awiri a Yakobo, Simeoni na Levi, alongo a Dina, analowa uliwonse na lupanga lwake, na analowa mu mudzi mwacenjelezo, na anapha amuna wonse. Vakapha Emmor na Shekemu mwana wakwe na lupanga, ndipo vakatenga Dina mu nyumba ya Shekemu, ndipo vakatuluka. Koma wana wa Yakobo walowa pa anthu ovulala, na walanda mudzi, mu umene wadetsa Dina mlongo wawo. Nkhosa zawo, ng'ombe zawo, ndi mbunda zawo, zonse zimene zinali mu mzinda ndi zonse zimene zinali ku chigwa, anazitenga. Nanga matupi ghose ghawo nanga katundu kose kawo nanga wakazi wawo wakawagwira ukapolo, nanga wakafumba vyose ivyo vili mu muzi nanga vyose ivyo vili mu nyumba. Yakobo wakati kwa Simeoni na Levi, Mwandichitira chidani, wakuti ndine woipa kwa wose wakukhala m'nyika, mu Wakanaani na mu Waperezi. Ine ndili wochepa mu chiwerengero, ndipo wakasoŵana pa ine, wakanidula, ndipo ndikaonongedwa ine pamoza na nyumba yanga. Iwo koma anati, Kodi anagwiriska ntchito mlongo wathu monga hule?

35

Mulungu wakanena kwa Yakobo kuti, Kwezeka upite ku malo

gha Beteli, ukhale uko, na upange uko guwa kwa Mulungu wakuwonekera kwa iwe pamene wakuthaŵa ku uso wa Esau nkhongo yako. Yakobo anakulunga ku banja lake, na wonse wa pamoza naye, Kwezani milungu yachilendo ya pakati panu, muyezeske, na sintheniso zovala zanu. Nanga tiyimike tilute ku Beteli, nanga tipange kweneko guwa kwa Mulungu wakandimvera mu siku ya masautso wane, wakali nane, nanga wakanipulumusa mu njira yine nendayenda. Ndipo vakapereka kwa Yakobo milungu yakuwuzya yivili mu makhono ghavo, na ndolo zivili mu makutu ghavo, ndipo Yakobo wakavisa ivo pansi pa mtengo wa terebinti uvili mu Shekemu, ndipo wakavisokoneza ivo mpaka lero lino. Ndipo Israeli wacoka ku Shekemu, ndipo mantha gha Mulungu ghakaŵa pa mizinda yonse yakuzungulira yawo, ndipo iwo sakalondola wana wa Israeli. Yakobo wakiza mu Luza uyo uli mu nyika ya Kanaani, uyo uli Beteli, mwini na bantu wose uyo wakali naye. Ndipo wanamanga guwa lansembe kweneko, ndipo wanakema dzina la malowa kuti Beteli, pakuti kweneko Mulungu wanaonekera kwa iye pamene iye anali kuthawa nkhope ya Esau mchimwene wake. Debora mlezi wa Rebecca wakafera, nanga wakaikwa pansi pa Beteli pafupi na mtengo wa oki, ndipo Yakobo wakatcha dzina lake mtengo wa oki wa kulira. Mulungu wakaonekera kwa Yakobo kanandi mu Luza, pamene wakiza kuchokera ku Mesopotamiya ya Siriya, ndipo Mulungu wakamudalitsa. Ndipo Mulungu anamuuza kuti, Zina lako silikuitanidwanso Yakobo, koma zina lako likhala Israeli, ndipo anamuika zina lake Israeli. Mulungu anamuuza kuti, Ine ndine Mulungu wako, ukule na kuswana, mitundu na mipingo ya

mitundu zidzakhala kuchokera kwa iwe, ndipo mafumu adzatuluka m'chiuno chako. Ndi nthaka imene ndinapereka Abraham ndi Isaac, kwa iwe ndapereka iyo, idzakhala yako, ndipo kwa mbewu yako pambuyo pako ndidzapereka nthaka iyi. Mulungu wakakwera kuchokera kumene wakalankhula naye. Ndipo Yakobo anaika chipilala mu malo amene Mulungu analankhula naye, chipilala chamwala, ndipo anathira pa icho chopereka chakumwa, ndipo anathira pa icho mafuta. Ndipo Yakobo anaitana dzina la malowo, kumene Mulungu analankhula naye kuko, Beteli. Yakobo atachoka ku Beteli, anaika hema yake kupitilira nsanja wa Gaderi. Kwakhalako pamene anasendela ku Kabrata kuti afike ku Efrata, Rakele anabereka, ndipo anavutika mu kubereka. Kunachitika koma pamene iye anabereka mowawa kwambiri, mbeleki anamuuza kuti, Lima mtima, pakuti uyu nso ndi mwana wako wamwamuna. Chakachitika pamene wakutulutsa moyo wake, pakuti wakufa, wakutcha dzina lake mwana wa ululu wangu, koma bambo wake wakutcha dzina lake Benjamini. Wakafa koma Rachel, ndipo wakaikwa mu njira ya Ephrathah, uwu ndi Bethlehem. Ndipo Yakobo anayimika chipilala pa manda wake, iyi ndi chipilala pa manda Rakele mpaka lero. Chakachitika nthazi yakuti Israeli anakhala mu charu chenechi, Rubeni anapita nanga anagona pamoza na Bilha mkazikazi wa tati wake Yakobo, ndipo Israeli anamva zimenezi, ndipo chinaonekera choipa pamaso pake. Koma ana a Yakobo anali khumi na awiri. Vana va Leah, mwana wakubadwa woyamba wa Jacob, Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun. Vana va Rakele ndi Yosefe na Benjamini. Vana va Bilha, mphika wa

chikazi wa Rakele, ndi Dani na Nafutali. Ana a Zilipa mphaso wa Lea ndi Gadi na Aseri. Awa ndi ana a Yakobo amene anabalidwa kwa iye mu Mesopotamiya ya Siriya. Yakobo wakiza kwa Isaka bambo wake ku Mamre, ku mzinda wa chigwa; uyu ndi Hebroni m'dziko la Kanaani, kumene Abrahamu na Isaka wakalakwa. Masiku a Isaka, amene anakhala nawo, anali zaka zana makumi asanu na atatu. Ndipo Isaac atalephera mphamvu wakafa, ndipo anawonjezeredwa kwa mtundu wake ali wakulu ndi wadzala masiku, ndipo ana ake Esau ndi Yakobo anamuika.

36

Izi ndi mbadwa za Esau, iye ndi Edomu. Esau anatenga vakazi kwa iye mwini kuchokera kwa ana akazi a va Kanaani: Ada, mwana wa mkazi wa Ailom wa Muhiti, na Olibema, mwana wa mkazi wa Ana mwana wa Sebegon wa Muhivi. And Basemath, mwana wa mkazi wa Ishmael, mlongo wake wa Nebaioth. Adah anamubereka Eliphaz, ndipo Basemath anabereka Raguel. Ndipo Olibema wabereka Ieous, na Ieglom, na Kore, awa ndi ana a Esau, amene anaberekera kwa iye mu dziko la Kanani. Esau wakatola wakazi wake, wana wake, wanakazi wake, anthu onse a mu nyumba yake, zinthu zake zonse, ziweto zake zonse, na zonse zimene wakapata, na zonse zimene wakapeza mu dziko la Kanaani, ndipo Esau wakapita kuchokera mu dziko la Kanaani pamaso pa Yakobo mlongo wake. Kunali kwa iwo vinthu vyavinji, vya kukhala pamoza, ndipo nthaka ya kukhala kwakusonjera kwa iwo kunali ninga kunyamula iwo, chifukwa

cha vinji vya vinthu vyakuvya vya iwo. Esau wakakhala mu phiri wa Seiri; Esau mwini ndi Edomu. Izi ndi vibadwa vya Esau tate wa Edomu mu phiri ya Seiri. Ndipo awa maina gha wana wa Esau, Eliphaz mwana wa Ada mkazi wa Esau, na Ragueli mwana wa Basemati mkazi wa Esau. Ndipo ana a Elifazi anakhala Taimani, Omari, Zofari, Gotomi, na Kenezi. Thamna koma anali mzikazi wa Eliphaz mwana wa Esau, nanga anabereka kwa Eliphaz Amalek. Awa anali ana a Adah mkazi wa Esau. Awa nkhani ana a Raguel: Nahoth, Zare, Some, na Moze. Iwowa nkhani walikuba ana a Basemath, mkazi wa Esau. Awa ndi ana a Olibemas mwana wa mkazi wa Ana mwana wa Sebegon, mkazi wa Esau. Waberekera Esau ana awa: Ieous, Ieglom, na Kore. Awa ndi vakulongozga vana va Esau: vana va Elifazi mwana wakutoma wa Esau: mukulongozga Temani, mukulongozga Omari, mukulongozga Zefo, mukulongozga Kenazi, mukulongozga Kora, mukulongozga Gatamu, mukulongozga Amaleki; awa ndi vakulongozga va Elifazi mu nyika ya Edomu; awa ndi vana va Ada. Ndipo awa ndi ana a Ragueli mwana wa Esau: mtsogoleri Nahoti, mtsogoleri Zare, mtsogoleri Some, mtsogoleri Moze. Awa ndi atsogoleri a Ragueli mu dziko la Edomu, ndipo awa ndi ana a Basemati mkazi wa Esau. Awa ndi ŵana ŵa Olibemas mkazi wa Esau: mtsogoleri Ieous, mtsogoleri Ieglom, mtsogoleri Kore. Awa ndi ŵatsogoleri ŵa Olibemas mwana wa mkazi wa Ana, mkazi wa Esau. Awa ndi vana va Esau, na awa ndi vatsogoleri va iwo, awa ndi vana va Edomu. Awa ndi wana wa Seiri wa Muhori, uyo wakakhala mu nyika: Lotani, Shobali, Zibeoni, Ana, na Dishoni, na Ezeri, na Dishani; awa ndi wakulongozga wa Wahori, wana wa Seiri mu

nyika ya Edomu. Ana a Lotan anali Chorri ndi Heman, ndipo mlongo wa Lotan anali Thamna. Awa nkhani ana wali wana wa Shobali: Golamu, na Manahati, na Gaibeli, na Zofari, na Omari. Nanga awa vana va Zibeyoni, Aya, na Ana; uyu ndi Ana, uyo wakapeza Yamini m'chipululu, pakavalisa virombo vya Zibeyoni tati wake. Awa nanga vana va Ana: Dishoni, na Oholibama mwana wamkazi wa Ana. Awa ndi wana wa Desoni: Amadah, Asbani, Ithrani, na Harani. Awa ndi ana a Asari, Balaamu, na Zoukamu, na Ioukamu. Awa ndi ana a Dishan, As, na Aran. Awa ndi vakulongozgi va Hori: mukulongozgi Lotani, mukulongozgi Shobali, mukulongozgi Zibeoni, mukulongozgi Ana, mukulongozgi Dishoni, mukulongozgi Ezeri, mukulongozgi Dishani; awa ndi vakulongozgi va Hori mu ukulongozgi wawo mu charu cha Edomu. Nanga awa ndi vafumu vavo vakalamula mu Edomu, mfumu isanayambe kulamula mu Israyeli. Ndipo Balak mwana wa Beor walamira mu Edom, ndipo dzina la mudzi wake linali Dennaba. Balaki wakufa, ndipo Yobabi mwana wa Zera wochokera ku Bosora wakhalamula m'malo mwakhe. Jobab anafera, ndipo Asom wochokera m'dziko la Thaiman analamulira m'malo mwake. Asom wakufa, ndipo Adad mwana wa Barad wakhalamukira m'malo mwake, yemwe wakantha Midiani mu chigwa cha Moabu, ndipo dzina la mudzi wake linali Gethaim. Adadi wakufa, ndipo Samada wakuchokera ku Masereka wakalamulira m'malo mwakwe. Samada wakufa, ndipo Sauli wa ku Rooboth ya pa mtsinje walamulira m'malo mwakwe. Sauli wakufa, ndipo Balenoni mwana wa Akobori wakalamulira m'malo mwakwe. Ballenon mwana wa Achobor wakafa, ndipo Arad mwana wa Barad walamulira m'malo

mwakwe. Dzina la mudzi wakwe linali Peor, ndipo dzina la mkazi wakwe linali Metebeel, mwana wamkazi wa Matraith, mwana wa Maizoob. Izi mazina gha vakulongozgi vha Esau, mu mafuko ghawu, malinga na malo ghawu, mu nyika zawu, na mu mitundu yawu; mukulongozgi Timna, mukulongozgi Alva, mukulongozgi Jetere, mukulongozgi Oholibama, mukulongozgi Ela, mukulongozgi Pinoni, mukulongozgi Kenazi, mukulongozgi Temani, mukulongozgi Mizari, mukulongozgi Magidiyeli, mukulongozgi Iramu; ava vakulongozgi vha Edomu, mu nyumba ziwakhazimu mu nyika ya chuma chawu; uyu Esau wali tati gha Edomu.

37

Yakobo wakakhala mu nthaka imene bambo wake wakakhala mu nthaka ya Kanani, ndipo izi ndi mbadwa za Yakobo. Joseph anali na zaka khumi na zisanu na ziwiri, akulisa nkhosa za bambo wake pamoza na alongo ake, ali mwana wachichepere, pamoza na ana a Ballas, na pamoza na ana a Zelphas, akazi a bambo wake, ndipo Joseph analetsa chigamulo choipa kwa Israel bambo wawo. Jacob wakondwa Joseph kuposa ana onse ake, chifukwa wakale mwana wa ukalamba wake, ndipo wamuphangira chovala chosiyanasiyana. Ataona koma abale ake kuti atate akumukonda kuposa ana onse ake, anamuda, ndipo sangathe kulankhula naye mawu amtendere. Walota Joseph maloto, ndipo wawauza abale ake. Ndi anati kwa iwo, mverani maloto agha, ghakuti ninalota. Ndinaganiza inu

kumanga mitolo pakati pa chigwa, ndipo kunyamuka mtolo wanga, na kuimikizika. Kutembenuza koma mitolo yanu, inapembeza mtolo wanga. Vanyakwe vake vakamuwuza kuti, Kodi ukulamula uzatilamula ife, kapena kukhala mfumu uzakhala mfumu yathu? Ndipo vakawonjezerapo kumuvidwa chifukwa cha viloto vyake na mawu ake. Waona maloto ghanyake, ndipo wakuwelenga kwa tati ghwakwe na kwa wanuna ghwakwe, ndipo wakuti, Onani, ninalota maloto ghanyake, monga dzuwa, na mwezi, na nyenyezi khumi na yimoza zinandifukamira. Nanga bambo wakwe wakamukhalipira, nanga wakamuwuza kuti, Chichi chiloto ichi icho uwalotacho? Nanga chakuti tikabwera ine na mayo wako na abale bako tikugwadire iwe pansi? Abale ake anamuchitirambo, koma atate ake anasunga mawu ayo. Valongo vake vakagenda kudyetsa nkhosa za tate wawo ku Shekemu. Nanga Israyeli wakati kwa Yosefe, kasi valongo vako vikuweta ng'ombe ku Shekemu? Pano ndidzakutuma iwe kwa iwo; ndipo wakamuwuza, Ona, ine ndiyi. Israel wakamuwuza kuti, Genda ukaone nga abalongo bako na nkhosa zakugumara bwino, ndipo ukandiuze. Ndipo wakamutuma kufuma mu chigwa cha Hebron, ndipo wakafika ku Shechem. Ndipo munthu wakamupeza iye wakuyendayenda mu chigwa, munthu wakamufumba, wakunena, Ukulonda chiyani? Iye anati, Ndikulonda abale anga, ndiuze kuti akudyetsa kuti? Munthu wanena kwa iye kuti, Wachoka kuno, pakuti ndinamva wakunena kuti, Tiyende ku Dotaimu. Ndipo Yosefe wanapita kutsatira alongo ake, na wanapeza iwo ku Dotaimu. Vakamuona kale kutali pambere pa kufika pafupi kwa iwo, na vakapanga

vyaipa vya kumupha. Wanena koma aliyense kwa mlongo wake, Onani, mloti uyo wakubwera. Lero chomene basi, yizani tipheni uyo, na tiponyeni mu dimoza mwa mabowo, na titi, Chinyama choyipa chamumeza, na tiwone kuti maloto ghakhe ghikakhala wuli. Kuwamva koma Rubeni, wamuombola iye kuchokera m'manja awo, ndipo anati, Tisawakwapule iye mu moyo. Rubeni anati kwa iwo, Musataye magazi, muponyeni uyo mu chimoza mwa zitsime izi za mu chipululu, koma musaikeni dzanja kwa uyo, kuti apulumutse uyo ku manja awo na kubweza uyo kwa tate wake. Kunachitika pamene Yosefe anafika kwa alongo ake, anawula Yosefe chovala chake chosiyanasiyana. Na wakumutola, wakumuponya mu dzenje, koma dzenje linali lopanda, linali wopanda maji. Vakakhala pansi kuti valye chingwa; na pavalola makaso maso wawo vakalola, na yonani oyenda Vaisimaeli vakali kuiza kuchokera ku Gileadi; na ngamira zawo zakali kuzala zofukiza na utobwa na mure. Vakagenda kuti vakamutse ku Igupto. Yuda wakalonga kwa walongo wakwe kuti, Kodi tingapindule chiyani tikamuphe mlongo wathu na kubisa mwazi wakwe? Yizani timuguliske kwa Vaishmaeli ava, makono ghathu ghasakhale pa iye, pakuti ndi mchakulu wathu na nyama yathu. Vakamva alongo wakwe. Nanga vanhu vaguliska va Midiyani vakadutira, nanga vakakoka na kunyamula Yosefe mu chigodi; nanga vakaguliska Yosefe kwa va Ismaeli pa ndalama za golide makumi gaviri. Nanga vakamutola Yosefe ku Igupto. Rubeni anabwerera ku dzenje, koma sanaone Yosefe mu dzenjemo, ndipo anang'amba zovala zake. Nanga wakabwerera kwa ŵalongo ŵakwe, nanga wakati, mwana uyo nguli wuli; nane kasi kuti nkhupita?

Anatenga chovala cha Yosefe, naphya mwana wa mbuzi, ndi kudipisa chovala na magazi. Ndipo anatumiza mwinjiro wa mitundu yosiyanasiyana, ndipo anapereka kwa tate wawo, ndipo anati, Ichi chatipeza, uzindikire ngati mwinjiro wa mwana wako ndi kapena ayi. Ndipo wamulemba ndipo wakati, Chovala cha mwana wangu nichi, chinyama choipa chamudya, chinyama chamugwira Yosefe. Yakobo wanadamula zovala zakhe, ndipo waikha chiguduli pa chiuno chakhe, ndipo walilira mwana wakhe masiku ambiri. Vana vake vyose vamuna na vakazi vakasoŋgana, ndipo vakiza kumusangalasa, kasi kanakufuna kusangalaswa. Wakati, Ndidzapita kwa mwana wangu ndikulira ku malo gha vakufa. Ndipo bambo wake wakalira mwana wakeyo. Koma ŵa ku Midiani ŵaguliska Yosefe mu Iguputo kwa Potifara, eunuch wa Farao, mkulu wa ŵaphiki.

38

Zinachitika mu nthawi imeneyo, Yuda anachoka kwa abale ake n'kutsikira, ndipo anafika kwa munthu wina wa ku Adulamu dzina lake Hira. Ndipo Yuda anaona kumeneko mwana wamkazi wa munthu Mkanaani, dzina lake Shua, ndipo anamtenga, ndipo analowa kwa iye. Ndipo ŵatenga pakati, ŵabereka mwana wamwamuna, ndipo ŵakutcha dzina lake Er. Ndi pakutenga mimba anabereka mwana wamwamuna kale, ndi anaitana dzina lake Onani. Nanga wawonjezera nabereka mwana wamwamuna, ndipo wakutcha dzina lake Shiloh. Uyu wakhalira mu Chasbi pamene wabereka iwo. Ndipo Yuda

anatenga mkazi wa Era mwana wake woyamba kubadwa, dzina lake Tamara. Kunachitika kuti Er, mwana wakubadwa woyamba wa Judah, anali woipa pamaso pa Mbuye, ndipo Mulungu anamupha. Yuda wakati kwa Onani kuti, Lowa kwa mkazi wa mlongo wako, ukwatire, na umupere mlongo wako mbeu. Onani atadziwa kuti mbewu sizikhala zake, nkhani yinachitika kuti pamene walowa kwa mkazi wa mchimwene wake, wakhuthulira pansi, kuti asapereke mbewu kwa mchimwene wake. Chaipa chikaoneka pamaso pa Chiuta, chifukwa chakuchita ichi, ndipo chakupha nayenso. Yuda wakatonga kwa Tamara mkwenye wakwe, Khala ukhale wamasiye mu nyumba ya tate wako, mpaka Shela mwana wangu akule; pakuti wakatonga, Kuti angafe nayo uyu, monga walongo wakwe. Pakupita kwakwe, Tamara wakakhala mu nyumba ya tate wake. Masiku anakulitsidwa, ndipo Shua mkazi wa Yuda anafera. Yuda atatonthozedwa, anakwera kupita kwa anthu akutema ubweya nkhosa zake, iye mwini pamoza na Hira mlimi wake wa ku Adulamu, ku Timna. Ndipo wakamuwuza Tamara mpongozi wakhe kuti, Ona, apongozi wako wakupita ku Timna kukameta nkhosa zakhe. Ndipo atavula zovala za umasiye wake, anavala chovala cha chilimwe, ndipo anadzikongoletsa, ndipo anakhala pa zipata za Ainani, iyo ili mu njira ya Tamna, ona pakuti wamkulu wasanduka Silomi, koma iye sanamu patsa iye kwa iye mkazi. Yuda pakamuona, anaganiza kuti ndi malaya, pakuti anali afunitse nkhope yake ndipo sanamuzindikire. Anapatuka kumbali ku njira yija, ndipo anati kwa iye, Ndilole ine kulowa kwa iwe, pakuti sanaziba kuti mkwatibwi wake ndi. Koma iye anati, Chiyani kwa ine udzapereka, ngati udzalowa kwa ine?

Koma iye wakati, Ine ndikhukutumizira mwana wambuzi kuchokera m'nkhosa zanga. Koma iye wakati, Ngati ungandipatse chikole mpaka nthawi yotumiza iwe. Koma wakati, Chikole chiyani ndikhupeleka? Nayo wakati, Cipindwa cako, na ulanda wako, na ndodo yayi muli mu ciwoko cako. Ndipo wakamupatsa, ndipo wakalowa kwa iye; ndipo wakakhala na mimba ya kuchokera kwa iye. Ndipo atanyamuka anapita, anachotsa chovala chake cha chilimwe, ndipo anavala zovala za umasiye wake. Yuda anatumiza mwana wa mbuzi ndi mwisa wake wa ku Adulamu kuti akalandire chikole kuchokera kwa mkazi uja, koma sanamupeze. Wakafumba anthu wanangwa wa ku malo ako, Ali kuti mkazi wakuchita uhule wakakhala ku Enani pa njira? Ndipo vakati, Kwakali kulibe mhule pano. Nanga wakatembuka kwa Yuda, nanga wakati, Sina wamupeza, nanga wanthu wa ku maloko wakuti kulibe pano mkazi wakugulitsa thupi. Yuda anati, Iye akakhale nawo, koma tisekedwe ayi. Ine ndithu nditumiza mwana wa mbuzi uyu, koma iwe sunawupeze. Kwacitika pambuyo pa miyezi itatu kwauziwa Yuda, akunena, Tamara mkwatibwi wako wacita uhule, na ona ali ndi pakati kucokera ku uhule. Yuda wanena, Mumutulutseni, na aotchedwe. Uyu wakugendwa watumizga kwa mpongozi wake wa mwamuna, wakunena, Kuchokera kwa munthu wakuti izi ziri zake, ine ndiri na mimba. Na wakuti, Uzindikira wa wani chipandilo, ulunyolo na ndodo uyu. Wakuzindikira koma Yuda, na wakuti, walungama Tamara kuposa ine, chifukwa chakuti sindamupatsa iye kwa Shilo mwana wanga. Na sanawonjezerenso kumuzindikira iye. Kunachitika pamene wakubereka, na pano kunali mapasa mu

mimba yake. Kunachitika koma mu kubereka kwake, umoza watulutsira dzanja, koma watenga uyo wachibelekeshi wamangirizira pa dzanja lake chofiira, kunena, Uyu watulukira woyamba. Pamene wakabweza mkono, na mwakufulumira mchimwene wakwe wakatuluka; na yeneyo wakati, chipangano chidadumuka chifukwa chako iwe chiyani? Ndipo wakamutcha dzina lake, Perezi. Ndipo pambuyo pa ichi anatuluka mwanace, uyo anali na chofiyira pa dzanja lake, ndipo anaitana dzina lake Zara.

39

Joseph wakaguliskwa ku Igupto, na Petepere, eunuch wa Farao, chief cook, muntu wa Chiigupto, wakamugula kufuma mu manja gha Waishmaeli, iwo wakamubweresa kuko. Mbuya yakalivili pamoza na Yosefe, ndipo yakalivili muntu wakupambana, ndipo yakakhala mu nyumba ya mbuya wakwe wa Chiigupto. Mbuye wake wakadziwa kuti Mbuye wakalipo pamoza naye, nanga vyose ivyo wakachita, Mbuye wakuvipambana mu mawoko gake. Nanga Yosefe wakapeza chisangalaro pamaso pa mbuye wakwe, nanga wakamukondweska. Nanga wakamubika uyu pa nyumba yakwe; nanga vyose vyakuvili nakwe, wakapereka mu mkono wa Yosefe. Kwacitika koma pambuyo pa kukhazikika kwake pa nyumba yake, na pa vyose vyakavili vyakali kwakwe, Mbuya waadalitsa nyumba ya Mwigipito chifukwa cha Yosefe, na madalitso a Mbuya akali mu vyose vyakavili vyakali kwakwe

mu nyumba, na mu munda wake. Nanga wakapatiska vyose vyakavili vyake mu manja gha Yosefe; nanga wakamanyanga chinthu chili chose cha vyake mwini, kunze kwa chingwa chikavili chakudya mwini. Nanga Yosefe walikuba wakoma mu mawonekedwe, nanga wakoma pa kuwoneka chomene. Zinachitika pambuyo pa mawu awa, mkazi wa mbuye wake anaika maso ake pa Yosefe, ndipo anati, Gona nane. Koma iye akananga; wakati ku mkazi wa mbuye wakwe, Mbuye wangu akumanya chinthu chili chose mu nyumba yakwe chifukwa cha ine, na vyose vili vyakwe wakapereka mu mawoko gangu, na palije chinthu chikuru mu nyumba iyi kuposa ine, wala palije chinthu chakusungidwa kuchokera kwa ine, kunze kwako, chifukwa iwe uli mkazi wakwe. Ninga ningachita chinthu chaipa ichi, na ninga ningachimwa pamaso pa Chiuta? Pamene anakalankhula kwa Yosefe tsiku ndi tsiku, ndipo sanali kumvera iyi kugona naye, kuti agonane naye. Kwacitika zuŵa lina linjili, ndipo Yosefe walowera mu nyumba kuti kakacite vinthu vyakhe, ndipo kwakubera mundu aliyonse wa mu nyumbamo mkati. Nanga wakumukoka pa zovala, kunena, Gona na ine, nanga wakusiya zovala zake m'manja mwake, wakuthaŵa, nanga wakatuluka kunze. Nanga yakachitika mwakuwona kuti wamusiya zovala zakwe mu manja ghakwe wakuthaŵa, nanga wakatuluka kunjinji, nanga wakayitana ŵakukhalapo mu nyumba, nanga wakawauza ŵakuti, pakulonga, muone, wakatilowesera ufe mwana wa Chiheberi, kutiseka ufe; wakalowa kwa ine, pakulonga, gona nane; nanga ndinakalilira na lizgu likulu. Koma pamene iye anamva chakuti ndinakweza mawu yangu na kufuwa, wakusiya zovala zake kwa ine,

wathawa na kutuluka kunze. Ndipo anasiya zovala pakati pa yekha, mpaka mwini nyumba anabwera ku nyumba yakhe. Ndipo wakamuuza mawu agha, wakuti, Mwana wa Chihebri uyo wakamubwelesa kwa ife wakanjilira kwa ine kuti anditonye; ndipo wakandiwuza, Ndikhagona nawe. Koma panamva kuti ndinakweza mau yanga na kulilira, wasiya zovala zake kwa ine, anathawa na kutuluka kunze. Chakhalako, pamene mbuye wakapilika mawu gha mkazi wakwe, ghose ghakayankhula kwa iye, pakulonga, Mwana wako wachita chomwechi kwa ine, ndipo wakakwiya na ukali. Ndipo mbuye wakutenga Yosefe, wamuika mu linga, mu malo mwa akaidi a mfumu wakugwirwa uko mu linga. Nanga Mbuya unali pamoza na Yosefe, nanga wakamuthilira chifundo, nanga wakamupatsa chisomo pamaso pa mkulu wa akaidi. Ndipo mkulu wa alonda a m'ndende anapereka ndende m'manja mwa Yosefe, pamodzi ndi akaidi onse amene anali m'ndende, ndipo zonse zimene ankachita kumeneko, iye mwini ankachita. Mkulu wa alonda a m'ndende ayi wakudziwa kanandi kudzera mwa iye, pakuti vyose walikuba kudzera mwa dzanja la Yosefe, chifukwa Mbuya walikuba naye, ndi vyose vimene iye wakupanga, Mbuya wakapambana mu manja yake.

40

Kunachitika pambuyo pa mawu awa, wakulu wa chikho wa mfumu wa Iguputo na wakulu wa wophika wachimwa kwa mbuye wawo mfumu wa Iguputo. Ndipo Farao wakalipsa mtima

pa akapolo wakwe awiri, pa mkulu wa anyakumwa na pa mkulu wa ophika buledi. Ndipo wakawaika mu ukaidi mu nyumba ya ukaidi, mu malo kumene Yosefu wakasuŋgidwa kumeneko. Nanga mkulu wa anyakusungira wakakhazikisa iwo kwa Yosefe, nanga wakawatumikira. Iwo wakalikha masiku mu kusungira. Na vose vaviri vakalota maloto mu usiku umoza; na chiwonekero cha loto wa mkulu wa vapereka vinywero na mkulu wa vaphiki, avo vakalivaga kwa mfumu wa Egipito, avo vakalivaga mu nyumba ya vasungwa, chakalivaga ichi. Yosefe walowa kwa iwo m'mawa, ndipo wawaona, ndipo walikuwa wovutika mtima. Nanga anafumba akalonda a Farao avo vaali pamoza naye mu ndende kwa mwini wake kunena, Ciani kuti maso ghinu ghakughumuka lero? Iwo vakamuwuzgha kuti, tawona tulo, na wakutanthauzira palije; na Yosefe wakawauza kuti, kasi kutanthauzira kwake si kwa Chiuta? Nkhaniranguni choncho kwa ine. Ndipo walankhula loto wake kwa Yosefe, ndipo wanena kuti, M'tulo wanga munali mpesa pamaso panga. Mu mpesa munali mitumbira itatu, na iyi yikukula, yatuluska mphukira, ndipo zimphukira za mphesa zinakacha. Kapu ya Farao inali mu dzanja lyangu, ndipo ndinakhola mpesa, ndinakamanya iyo mu kapu, ndipo ndinapereka kapu mu dzanja lya Farao. Ndipo Yosefe anati kwa iye, Ichi ndi kutanthauzira kwake: nthambi zitatu ndi masiku atatu. Pachabe masiku atatu, ndipo Farao akakumbukira udindo wako, na akakubwezera pa udindo wako wa mkulu wa anyakumwera, ndipo ukapereka chikho kwa Farao m'manja mwake malinga na udindo wako wakale, monga munalipo mkulu wa anyakumwera. Koma ukumbuke ine chifukwa cha iwe mwini,

pamene zinthu zikakuyendera bwino, ndipo udzandichitire chifundo, ndi udzandikumbukire kwa Farao, ndi udzanditulutse mu ndende iyi. Chifukwa kubedwa ndinabedwa kuchokera mu dziko la Ahebri, ndipo pano sindinachite chilichonse, koma iwo anandiponyera mu dzenje ili. Nanga mukulu wa ophikira waona kuti wamasulira bwino; nanga wakati kwa Yosefe, nane ndinaona chiloto: nanga ndinkaganizira kuti ndikukweza videngu vitatu vya chingwa pamwamba pa mutu wangu. Mu chidengu chakumwamba kuchokera ku mitundu yonse ya chakudya chimene Farao akudya, ntchito ya ophikira, nanga ivuni ya kumwamba zinali kudya vyakudyacho kuchokera mu chidengu chakumwamba pa mutu wangu. Wakuyankha Yosefe wakamuwuza iye, uyu ndi kutanthauzira kwake: videngu vitatu ndi mazuwa matatu; Pakupitira mazuwa matatu, na Farao wachotsa mutu wako kuzwa kwa iwe; na wakumanika iwe pa mtengo, na viyuni vya kumwamba vikudya nyama yako kuzwa kwa iwe. Chakachitika pa zuŵa lyakutatu, zuŵa lya kubadwa kwa Farao, ndipo wakapanga maphwando kwa akatumiki wakwe wose; ndipo wakakumbukira ulamuliro wa mphemvu ya kapu na ulamuliro wa mphemvu ya mkate pakati pa akatumiki wakwe. Ndipo wakubwezera mkulu wa anyakumwa ku ntchito yake, ndipo wapereka chikho m'manja mwa Farao. Koma woyang'anira zakudya wamkulu anamupachirika monga momwe Yosefe anawamasulira. Ndipo wakulu wa anyakudya sanakumbukira Yosefe, koma anamuiwala.

41

Kwacitika pambuyo pa zaka ziwiri, Farao anaona maloto, anaganiza kuti akuima pa mtsinje. Ndipo onani, monga kuchokera mu mtsinje zinali kutuluka ng'ombe zisanu ndi ziwiri, zabwino pa mawonekedwe, ndi zosankhika pa thupi, ndipo zinali kudya mu Akei. Ng'ombe zina zisanu na ziwiri zinali kutuluka mwa mtsinje pambuyo pa izo, zoipa pa mawonekedwe na zowonda pa nyama, ndipo zinali kudya pafupi na ng'ombe zija pa mphepete wa mtsinje. Ndipo ng'ombe zisanu ndi ziwiri zoipa ndi zowonda zinadya ng'ombe zisanu ndi ziwiri zokongola ndi zosankhika, ndipo Farao anadzuka. Nanga walota ka wawiri; nanga lola, misanga ya tirigu yisanu na yiwiri yalikwera mu chitsinde chimoza, yosankhika na yakoma. Ndipo onani, mbewu za tirigu zisanu na ziwiri zowonda na zowonongedwa na mphepo zinali kuphuka pamoza nazo. Ndipo zinawameza nsangwa zisanu ndi ziwiri zowonda ndi zowonongeka ndi mphepo nsangwa zisanu ndi ziwiri zosankhidwa ndi zodzala. Farao anadzuka, ndipo chinali cholota. Chakachitika m'mawa, mtima wake unasokonezeka, ndipo wachitumiza wachemerezga wamasuliro wonse a ku Iguputo, pamoza na anzeru wonse ake, ndipo Farao wawauza lota lake, koma palibe amene anapereka tanthauzo lake kwa Farao. Ndipo wakulu wa zakumwa analankhula kwa Farao, kunena, Tchimo langa ndikukumbukira lero. Falao wakalipsa vana vakwe, na wakatiyika ife mu jele, mu nyumba ya mkulu wa vaphiki, ine nanga mkulu wa vaphikira chingwa. Ndipo tinalota maloto tonse mu usiku umoza, ine nanga iye, aliyense malingana na loto lake. Kwalikuba kuko pamoza na ife mnyamata mwana wa Chihebri wa mkulu wa viphiki, na

tikamuwuza iye, na wakatimasulira ife. Kunachitika monga mwa kumasulira kwake kwa ife, chomwecho kunachitika - ine ndinabwezeredwa pa udindo wanga, koma iye anapachikidwa. Farao watatumiza nakuitana Yosefe, ndipo anamutulutsira ku jele, ndipo anamumeta, ndipo anasintha mwinjiro wake, ndipo anafika kwa Farao. Farao anati kwa Yosefe, Ndalota ndoto, ndipo palibe wakufotokoza. Koma ndamva za iwe kuti wamva ndoto, ukufotokoza. Yosefe wakayankha Farao kuti, Popanda Mulungu sindikhoza kuyankha zimene zikupulumutsani. Farao analankhula kwa Yosefe, kunena, Mu tulo wangu ndinkaganiza kuti ndikuima m'mphepete mwa mtsinje. Ndipo monga kuchokera mu mtsinje zinali zikutuluka ng'ombe zisanu ndi ziwiri zinali zabwino pa maonekedwe ndipo zinali zosankhika pa thupi, ndipo zinali zikudya mu Akei. Apo lola ng'ombe zisanu na ziwiri zinyake zikakwera kumbuyo kwawo kuchokera mu mtsinje, zoipa na zonyansa pa mawonekedwe, na zowonda pa nyama, zimene sindinalole zotere mu dziko lonse la Iguputo zonyansa koposa. Ndipo ng'ombe zisanu na ziwiri zoipa na zowonda zinadya ng'ombe zisanu na ziwiri zakuyamba, zabwino na zosankhika. Ndipo analowa m'mimba yawo, ndipo sanawoneke bwino kuti analowa m'mimba yawo, ndipo maso awo anali oyipa monga mmene analili poyamba, koma nditadzuka ndinagonanso. Nanga nakhona nakawona mu tulo wangu, nanga mbuli misanga ya chimanga yisanu na yiwiri yakakwera mu chitsinde chimoza yizura nanga yakoma; Koma yinango misanga ya chimanga yisanu na yiwiri yawonda nanga yawonongeka na mphepo yakamera yakugwirana nawo. Ndipo zisanu na ziwiri za mbewu zoonda na zowumbika na mphepo

zinadya zisanu na ziwiri za mbewu zabwino na zodzala, choncho ndinawauza amasuliri, koma panalibe amene anandiuza tanthauzo lake. Nanga Yosefe wakati kwa Falao, Chiloto cha Falao ndi chimoza; vyose Mulungu vyakupanga, wakulangiska kwa Falao. Ng'ombe zisanu na ziwiri zabwino ni vyaka visanu na viwiri, na mphangwa zisanu na ziwiri zabwino ni vyaka visanu na viwiri. Loto la Farao ni limoza. Ndi ng'ombe zisanu na ziwiri zowonda, zomwe zinakwera pambuyo pawo, ndi zaka zisanu na ziwiri, ndi mabala a tirigu asanu na awiri owonda ndi owonongedwa na mphepo, ndi zaka zisanu na ziwiri, zidzakhala zaka zisanu na ziwiri za njala. Mawu agho nkhananenera Farao, vyose vyo Mulungu wakupanga, wamuonesera Farao. Onani, zaka zisanu na ziwiri za chuma chikuru zikubwera mu dziko lonse la Iguputo. Koma zaka zisanu na ziwiri za njala zikabwera pambuyo pa zimenezi, ndipo anthu adzayiwala kuchuluka kwa chakudya chimene chikabweranso mu Iguputo yonse, ndipo njala idzawononga dziko. Ndi kuchuluka sikudzadziwika pa dziko lapansi chifukwa cha njala yomwe idzakhala pambuyo pa izi, pakuti idzakhala yamphamvu kwambiri. Ponena za ku chita kawiri chiloto cha Farao, chakuti chenecho chidzakhala choonadi mawu ochokera kwa Mulungu, ndipo Mulungu adzafulumiza kuchichita. Nthawi ino choncho, yangalira munthu wanzeru na womvetsa, ndipo umike iye pa dziko la Iguputo. Nanga Falao achite na kusankha vakulongozgi pa charu; nanga vakatole vyakurya vyose vya charu cha Ijipito vya vyaka vinomwe vya kukhuta, nanga vakatole vyakurya vyose vya vyaka vinomwe vyakwiza vyiwemi ivi; nanga tirigu usonkhanesge mu chiwoko cha Falao; vyakurya mu midzi

visungiswe. Ndipo chakudya chosungidwa m'dziko chidzakhala cha zaka zisanu ndi ziwiri za njala zimene zidzakhala m'dziko la Iguputo, ndipo dziko silidzawonongedwa ndi njala. Likhomba lyo likhasangalasa pamaso pa Farao, na pamaso pa vana vakwe vyose. Na Falao wakati kwa vana vakwe vyose, Kasi tingawona mundu nga uyu, uyo wakukwata mzimu wa Chiuta mwa iye? Farao anati kwa Yosefe, Pakuti Mulungu wakulonetsa zonse izi, palibe munthu wanzeru ndi wamvetsera kuposa iwe. Iwe udzakhala pa nyumba yanga, ndi pa mlomo wako adzamvera anthu anga onse, koma mpando wa ufumu udzakhala wamkulu kuposa wako ine. Farao anati kwa Yosefe, Ona, ndikulonga iwe lero pa dziko lonse la Iguputo. Na Farao wakachotola cipindikiro kucokera mu cikono cakwe, wakacivika pa cikono ca Yosefe, na wakamuvwaza mwinjiro wa nsalu yakutalika, na wakavika cipingu ca golide pa khosi yakwe. Ndipo wakamkweza pa galeta yake ya chiwiri, ndipo wakalengeza patsogolo pake mlengezi, ndipo wakamyika pa dziko lonse la Iguputo. Farao wakati kwa Yosefe, Ine ndine Farao, popanda iwe palije mundu uyo ali wonse wakakweza chiwoko chake pa charu chonse cha Egipito. Ndipo Farao anaitana dzina la Yosefe kuti Psontomfaneki, ndipo anamupatsa Aseneti mwana wamkazi wa Potifera wansembe wa Heliopoli kuti akhale mkazi wake. Joseph ŵaliji na vyaka makumi ghatatu paŵimile palongolo pa Pharaoh mfumu wa Egypt, ndipo Joseph ŵatuluka pamaso pa Pharaoh, na ŵapita mu vyalo vyose vya Egypt. Nanga nthaka yakapanga mitolo mu zaka zisanu na ziwiri za chuma. Nanga wakasonkhanitsa vyakurya vyose vya vyaka visanu na viviri, mu vyaka ivyo vyakali na vukwasi mu charu cha Ijipito; nanga wakavikapo

vyakurya mu mizinda; vyakurya vya mapani gha kuzungulira muzinda wakavikapo mwa iyo. Ndipo Yosefe anasonkhanitsa tirigu monga mchenga wa m'nyanja, wambiri kwambiri, mpaka sungathe kuwerengedwa, pakuti sunali ndi nambala. Koma Yosefe wakakhala na ana aamuna awiri musanafike zaka zisanu na ziwiri za njala, amene Aseneti mwana wamkazi wa Potifera wansembe wa Heliopolis wakamubalira. Yosefe wakatcha dzina la mwana wake woyamba kubadwa, Manase; pakuti Chiuta wandipangiska kuyiwala mavuto ghangu ghose, na ghose gha tate wangu. Na dzina la wachiwiri wakatcha, Efereimu; pakuti Chiuta wandikuza mu nyika ya kuzizisika kwangu. Vakapita koma zaka zisanu na ziwiri za chuma, zimene zinakhalapo mu dziko la Iguputo. Ndipo zinayamba zaka zisanu ndi ziwiri za njala kufika, monga ananenera Yosefe, ndipo kunakhala njala m'dziko lonse, koma m'dziko lonse la Iguputo kunali buledi. Dziko lonse la Iguputo linali ndi njala, ndipo anthu anafuwulira kwa Farao chifukwa cha buledi. Farao anauza Aiguputo onse kuti, Pitani kwa Yosefe, ndipo chimene angakuuzeni, muchichite. Njala inali pa nkhope ya dziko lonse, koma Yosefe anatuluza nkhokwe zonse za tirigu, ndi anagulitsa kwa Aigupito onse. Nanga vyalo vyose vikabwera mu Iguputo kugula kwa Yosefe, pakuti njala yikakulira mu vyalo vyose.

42

Yakobo atawona kuti kuli kugulitsa mu Iguputo, wanena kwa ana aamuna aake, Nchifukwa chiyani mukulolerana? Onani,

ndamva kuti kuli tirigu mu Iguputo. Pitani kuko, mukatiulire chakudya pang'ono, kuti tiphike ndi kuti tisafe. Vakuru va Yosefe khumi vakapitirakira kugula tirigu ku Igupto; Koma Benjamini, mkuru wa Yosefe, wakamutuma ndipo pamoza na vakuru vake; pakuti wakati, mwina chinthu choyipa chingamuchitikire. Koma ana a Israeli anabwera kugula pamoza na ena amene anali kubwera, pakuti kunali njala mu dziko la Kanaani. Joseph ayi mwenendi wa charu, uyu ayi wakugulisa kwa anthu wonse wa charu. Abale a Joseph wakabwera ndipo wakamulambalira pansi nkhope zawo zikakhoma charu. Pakuwona Yosefe walongo wakwe, wawalembera; na wakachita ngati mweni kwa iwo, na wakalankhula nawo mawu gakuuma; na wakawauza iwo, Mwachokera kuti? Iwo wakati, Tichokera ku dziko la Kanaani kugula vyakulya. Yosefe wakazindikira walongu wakwe; koma iwo wakamuzindikira kweni. Ndipo Yosefe wakakumbukira maloto gakwe, gakawona mwini; ndipo wakawauza, Muli wakazololi, mwiza kuona mphambvu za dziko. Koma iwo vakati, Ayi, mbuya; vana vinu tikiza kugula vyakulya. Tose tili wana wa munthu umo; tili wamtendere, wana wako nganiso wakalonda. Wakati kwa iwo, Ayi, koma mwabwera kuwona viyendero vya charu. Iwo vakati, Tili khumi na wawiri ife wana wako walongo mu nyika ya Kanaani; na ona uyo mung'ono ali na tate wathu lero; uyo winyake sakupezeka. Yosefe anati kwa iwo, Ici nci ico ndinakuuzani, kunena kuti muli akazololi. Mu ichi muwonekedwa, na umoyo wa Pharaoh, simutuluka kuno ngati mchimwene wanu wachichepere sangabwere kuno. Tumizani muntu umoza wa kwa inu ndipo mukatenge mchizi winu, koma inu mugogodwe mpaka mawu

inu awonekhe nga ndi a choonadi, nga mukulongosola choonadi kapena ayi. Nga si choncho, pa moyo wa Farao, choonadi inu muli alonda. Ndipo wakavika iwo mu uyang'aniri masiku atatu. Wakati kwa iwo zuwa la tatu, Ichi chiteni, na mwakakhala na umoyo, pakuti ine ndimaopa Chiuta. Nga mwa khala wa mtendere, m'bale winu umoza u gwire mu nyumba ya ukaidi, koma ivo yendani na ku bwera na ku gula chakudya cha mbewu ya inu. Na mchimwene winu wamng'ono mumwelenge kwa ine, na mawu ghinu ghakhulupirika; koma nga ayi, mukufwa. Vakachita chomwecho. Na wakati uyu wamoza kwa mchanya wakwe, inde, mu vivi pakuti tili mu vivi pa mchanya wathu, pakuti tinanyalanyazga kuvutika kwa moyo wakwe, pakatipemphera ife, na tinakamumvera iye; na chifukwa cha ichi kuvutika uku kwatufika ife. Wakuyankha Rubeni wakati kwa iwo, Kasi sindine nkhuyowoya kwa inu, nkhuti, Musachite chivi mwana uyo, nanga inu simunandimvera? Nanga onani magazi gha kwe ghakufunafunwa. Venewo vakamanaviska kuti Yosefe wakuwamvera; pakuti mwakusandulira wakavikhala pakati pawo. Koma Yosefe wakafulumuka kuchokera kwa venewo na walila; na kabili wakabwera kwa venewo, na wakawuza venewo; na wakatola Simeoni kuchokera kwa venewo, na wakamumanga pamaso pawo. Yosefe analamula kuti adzaze ziwiya zawo za tirigu, ndi kubweza ndalama zawo aliyense mu chigoba chake, ndi kuwapatsa chakudya cha mu njira, ndipo zinachitikira kwa iwo chotero. Nanga atayika mbewu pa mbunda za wawo, wachoka kumeneko. Wakachotola umo m'thumba yake kuti apereke chakudya ku mbongolo zake, uko wakagona, ndipo wakaona chomangirira cha siliva yake,

ndipo chikali pamwamba pa mulomo wa thumba. Ndipo wakati kwa abale ake, Wabwezera kwa ine ndalama, na onani ichi mu thumba lyangu. Ndipo mitima yawo yakadabwa, ndipo wakavutika kwa wina na mnzake, wakulonga, Kodi Chiuta watichitira ichi? Vakafika kwa Yakobo tate wawo ku nyika ya Kanaani, na vakamuwuza vyose vya vyakachitika kwa iwo, vakulonga, Muntu uyo mwenye wa nyika walongera kwa ife mwa ukali, na wakatiyika ife mu jele, nga tikuwona nyika. Tinati koma kwa iye, Ife tili a mtendere, sitili akazitape. Tili alongo khumi na wiri, wana wa tate wathu. Umoza kulibe, koma mung'ono ali na tate wathu lero mu dziko la Kanani. Wakati koma kwa ife munthu mwenimweni wa chalo, Mu uyu ndidzamanya kuti muli wamtendere. Mchimwene umoza musiye pano na ine, koma chogula cha chakudya cha nyumba yinu mwatenga, pitani. Ndipo bwelani kwa ine mlongo winu wakuchepela, ndipo ndiziwa kuti si akazonda muli, koma kuti anthu amtendere muli, ndipo mlongo winu ndikubwezera kwa imwe, ndipo m'nyika mugulitse. Chakachitika mu waka wachikukhulupira matumba yawo, na chakali chikwama cha siliva cha uyu na uyu mu tumba yawo; na wachibona vikwama vya siliva yawo wenewo, na tati wawo, na wachitira mantha. Yakobo tati wawo wakawauza kuti, mwandilanda wana; Yosefe ntiwuli, Simeoni ntiwuli, na Benjamin mwakamutola? Pa ine zintu izi zonse zikachitika. Rubeni analankhula kwa bambo wawo kuti, Mupha ana anga awiri nga sindibwelesa iye kwa inu. Mumpase iye m'manja mwanga, nane ndibwelesa iye kwa inu. Koma wakati, Mwana wangu sangapite nanu, chifukwa mchimwene wake wamwalira, ndipo iye yekha wasigala.

Chingachitike kuti afowoke munjira imene mungapite, ndipo mudzatsitsa ukalamba wangu ndi chisoni ku dziko la akufa.

43

Koma njala inalimba pa dziko. Kunachitika pamene anamaliza kudya tirigu umene anabweretsa kuchokera ku Iguputo, ndipo bambo wawo anawauza kuti, Pitani kachiwiri mukagule kwa ife chakudya chochepa. Yuda anamuuza kuti, Munthu amene ndi mwini wa dziko anatichenjeza mwamphamvu kuti, Simudzaona nkhope yanga ngati mng'ono wanu sangakhale nanu. Ngati cakuti ukatumizga mchimwene wathu pamoza na ife, tichatsikira pansi na tichagula chakudya kwa iwe. Ngati koma simutumiza mchimwene wathu pamoza nathu, sitipita, pakuti munthu wakanena kwa ife kuti, Simuona nkhope yanga ngati mchimwene wanu wachichepere sangakhale pamoza nanu. Anati Israeli, Mwandipweteka chiyani ine, kuuza munthuyo kuti muli ndi mchimwene? Iwo pa wakati wakati, Mundu uyo atifumbile mafumbo ambiri za ufe na cibadwa cathu, akanena kuti, Kasi tati winu wakukhalabe moyo? Kasi muli na mlongo? Ndipo tatawuzile malinga na mafumbo ghakwe. Sitinaziba kuti angati kwa ufe kuti, Bwerani na mlongo winu. Yuda wakatonga kwa Israeli bambo wakwe, Tumizga mwana uyu pamoza nane; na tikayimika tizakayenda, kuti tikhale moyo na tikafe ife, na iwe, na katundu wathu. Ine koma ndikulindira iye, ku chiwoko changa funsani iye, ngati sindibweretsa iye kwa iwe, ndi kukhazikitsa iye pamaso pako, ndidzakhala ndachimwa kwa

iwe masiku onse. Nga sitidachedwa, kale tingadabwerera kawiri. Israeli tati wawo wanena kwa iwo kuti, Nga chomwecho chili, chiteni ichi: torani zipatso za m'nthaka mwanu mu ziwiya zanu, ndi mutsitse mphatso kwa munthuyo—mafuta, uchi, zofukiza, mure, terebinti, ndi mtedza. Ndi siliva kawiri-kawiri tengani m'manja mwanu, siliva yobwezedwa m'matumba anu bwezani nayo, mwina ndi kulakwa. Ndipo mtengi wanu mutore, ndipo muyimike mukatsike kwa munthu uyo. Mulungu wanga akupatseni chisomo pamaso pa munthuyo ndipo atumize mchimwene wanu mmodzi ndi Benjamini. Ine ndili ngati ndine wopanda ana, ndine wopanda ana. Abantu aba pakutola zipego izi na siliva yakawiri, bakatola mu mikono yawo pamoza na Benjamini, ndipo pakuyimika bakatsikira mu Iguputo, ndipo bakayimira patsogolo pa Yosefe. Yosefe anaona iwo, pamoza na Benjamini mlongo wake wa mayi yomweyo, ndipo anati kwa iye amene ali pa nyumba yake, Lowetsa anthu mu nyumba, upha nsembe, ndipo ukonze, pakuti anthu adya mikate pamoza nane masana. Munthu wakachita monga mwanena Yosefe, ndipo wawalowesa wanthu mu nyumba ya Yosefe. Pakuwona awo, alume ivo wakati, Chifukwa cha siliva iyo yakabweleska mu matumba ghetu pakutoma, ife tikuloweseka mu nyumba ya Yosefe, kuti atilashile mabodza na kutithira, kuti atitole ife kukhala akapolo, na mbunda zetu. Pakufika kwa munthu uyo wa pa nyumba ya Yosefu, vakaŵechera naye pa chipata cha nyumba, vachitiska, Tikupempha, mbuya; tinatsikira pa chiyambi kugula vyakulya. Kunachitika kuti pamene tinafika ku malo ogona, tinatsegula matumba athu, ndipo chisiliva cha aliyense chinali mu tumba lake. Chisiliva chathu chokhala ndi

kulemera komweko, tabweza lero mu manja athu. Ndi siliva yina tinabweresa nayo yekha kuti tigule chakudya, sitikudziwa ndani anayika siliva mu matumba athu. Wakulonga koma kwa iwo, Wachisomo kwa inu, musawopa. Chiuta winu, na Chiuta wa makolo inu, wakulapa kwa inu vyuma mu zikwama zinu. Ndalama zinu zikuvomerezeka ndikulandira. Na wakulongozera kwa iwo Simioni. Ndipo anabweretsa madzi kuti asambitse mapazi awo, ndipo anapatsa chakudya mbuli zawo. Anakonza zipaso mpaka Yosefe atabwera masana, pakuti anamva kuti iye ali pafupi kudya chakudya kumeneko. Joseph walowa mu nyumba, ndipo wamupeleka zipego zimene walikukhala nazo mu manja ghawo, ndipo wamugwadira pansi nkhope zawo zikugunda nthaka. Wakawafumba koma iwo, muli bwanji? Ndipo wakati kwa iwo, Kuti tate winu mkulukulu uyo mwakambilira uli na thanzi? Wakhalaso ukhala moyo? Iwo vakati, Mwana wako tate wathu uli na thanzi, uli na umoyo nanga. Ndipo wakati, wakomboledwa munthuwu uyo kwa Chiuta; ndipo wakawerama wakamugwadira. Pakulola makaso gha kwe, Yosefe wawona Benjamini mlongo wake wa amayi yimoza; na wakati, uyu ndi mlongo winu mung'ono, uyo mwakambira kwa ine kuti mubwere naye? Ndipo wakati, Chiuta akuchitire chifundo, mwana. Yosefe wasokonezeka, pakuti mtima wake unali kusokonezeka chifukwa cha mlongo wake, ndipo wakafuna kulila, tsono atalowa mu chipinda, walila kuko. Ndi atasambapo uso, watuluka wakhalira wekha, ndi kuti, Ikani zinkwa. Ndi iwo wakuika chakudya kwa iye yekha, ndi kwa iwo malinga na iwo wekha, ndi kwa Aigupto iwo wakudya pamoza na iye malinga na iwo wekha, kwamba nga iwo Aigupto

wakukhoza kudya pamoza na wa Hiberu mikate, chifukwa ndi chonyansa kwa Aigupto. Anakhala patsogolo pake, wakubadwa woyamba malinga na ukulupi wake, ndi wakuchichepera malinga na uchichepera wake, ndipo anthu anagumuka aliyense kwa mbale wake. Analanda magawo kuchokera kwa iye kupita kwa iwo veni, gawo la Benjamin linakulitsidwa kuposa magawo onse kasanu nthawi kuposa awo, ndipo analanda na kusangalala nthawi na iye.

44

Ndipo Yosefe analamula uyo wakukhala pa nyumba yake kuti, Dzazani matumba a anthu chakudya, chochuluka monga mwa kuthana kwawo kunyamula, ndipo ikani siliva wa aliyense pa mlomo wa thumba lake. Ndipo chikho chang’u cha siliva mukachiyike mu thumba la wamng’ono, pamoza na mtengo wa tirigu wake. Zinachitika monga mawu a Yosefe, monga ananenera. Mamawa ghaswera, wanthu whakatumizgika pamoza na mbunda zawo. Atabuka mzinda, sanakhalire kutali, ndipo Yosefe anati kwa iye wa pa nyumba yake, Nyamuka utsatire anthu, ndipo udzawakwanira, ndipo udzawauze kuti, N'chifukwa chiyani mwabwezera zoipa m'malo mwa zabwino? Chifukwa chiyani mwaliba chikho changa cha siliva? Kasi uyu si uyo umene mbuya wangu akumwa mu wako? Iye mwini koma kwa kulosera, akulosera mu iye mwini. Mwakwaniska viipa ivyo mwachita. Pakuwapeza koma, wawaŵechera malinga na mawu agha. Koma iwo vakamuwuza kuti, Chifukwa chiyani mbuya

ukukhulupa malinga na mawu aghano? Kwamba vikakhala kwa vana vako kuchita malinga na mawu agha. Ngati ndalama ya siliva iyo tinayipeza mu matumba athu tinayibweza kwa iwe kuchokera ku dziko la Kanaani, tuli bwanji tingabe tinakuba ndalama ya siliva kapena golide kuchokera mu nyumba ya mbuye wako? Kwa uyo wangawumana chikombe cha wana wako, akafire; na ufe ife tiwenge wana wa mbuya witu. Koma wakati, Na vino, nga mwakuti mukuŵecheta, ntheura yicita yeneyo; kwa uyo chikombe chikupezeka, yicita kapolo wangu koma ŵanyamwe mwicita ŵakuŵa osalakwa. Ndipo vakafumba, ndipo wakagumuliska umoza umoza chikwama chake pansi, ndipo wakatsegula umoza umoza chikwama chake. Wakasaka koma watumbira kuchokera kwa wakuru mpaka wakafika kwa wamng'ono. Ndipo wauwene chikho mu thumba ya Benjamini. Ndipo wanang'ambula zovala zawo, ndipo umo ni umo wanayika chikwama chakhe pa mbongolo yakhe, ndipo wanabwelera ku msumba. Yuda na alongo wakwe walowa kwa Yosefe wakali kale uko, ndipo anagwera pansi patsogolo pakwe. Yosefe yakulonga kwa iwo, Cintu ici mwacita cici? Nkhakumanya kuti mwa kulozera munthu amalozera, uyo nga ine? Yuda wakati, Chingakuti tiyankhenge kwa mbuye, kapena chingakuti tilankhulenge, kapena chingakuti tilungamizgenge? Mulungu wakawona vyolakwa vya vana vako; onani tili vatumiki kwa mwenye witu, na uwe, na uyo chikombe chakawoneka mwa wakwe. Yosefu wakati, ayi kwa ine kuchita chinthu ichi; munthu uyo kapu yakapezeka kwa iye, iye akhala kapolo wangu; inyuwe mupite mu mtendere kwa tate winu. Wakayandikira kwa iye Yuda wakati, nkhupempha, mbuye;

mwana wako alole uthenga pamaso pako, na usaukire mwana wako, pakuti iwe uli wafanana na Farao. Mbuya, iwe wakafumba vana vako, ukunena, Nga muli na tate kapena mchizi? Nkhwati tawakambira mbuya, tili na tate wakukalamba, na mwana wa ukalamba wamng'ono kwa iye, na mlongo wake wafwa, iye yekha wasigara kwa amayi wake, na tate wakumtemwa. Nkhwati mwakamba kwa ana anu, mumuletse kwa ine, na ndidzamusamalira. Nanga tikhalonga kwa mbuya, mwana ngakhalenge kumusiya tati wake; kasi nga wamusiya tati, akafwa. Iwe wakati kwa vana vako, nga mchanya winu uyo mung'ono ngakabwera pamoza na imwe, simukawonjezeranso kuwona uso wangu. Chakachitika pamene tifika kwa mwana wako tate wathu, timuwuza mawu gha Mbuya wathu. Bambo wathu wakati, Yendani kanyakeso mukatikulire chakudya chaching'ono. Ife koma tinati, Sitikhoza kupita pansi, koma nga mchimwene wathu wamng'ono akupita pansi pamoza na ife, tidzapita pansi, pakuti sitikhoza kuwona nkhope ya munthu, mchimwene wathu wamng'ono asakhalepo pamoza na ife. Watiso mwana wako tate wathu kwa ife, Inywe mukudziwa kuti awiri wabereka kwa ine mkazi wangu, na watuluka uyo umoza kuchokera kwa ine; na mwatiso kuti wadyedwa na chirombo, na sindimuona iye mpaka lero. Ngati chonecho mulandira na uyu kuchokera pa nkhope yanga, na chikamuchitikira ufooka mu njira, mudzatsitsa ukalamba wanga na chisoni ku dziko la akufa. Lero nkhani ivi ninga ninjire kwa mwana wako, tate witu, na mwana uyu angakhale waka pamoza na ife, moyo wake ukulembera ku moyo wa mwana uyu, na yikakhala pa kumuwona iye mwana uyu

angakhale waka pamoza na ife, yikafa, na ana ako yikalowesa ukalamba wa mwana wako, tate witu, na chisoni mu malo a wakufa. Pakuti mwana wako walandira mwana kuchokera kwa tate, wakuti, Nga sindibweretse iye kwa iwe, na kukhazikisa iye patsogolo pako, ndikhala ndachimwa kwa tate masiku gose. Lero nkhani ineyi ndikhale na iwe mwana m'malo mwa mwana, mtumiki wa mbuye; koma mwana akwere pamoza na abale akhe. Ninga pakuti ndikatuluka kuluta kwa tati, mwana wangakhale waka pamoza na ife? Kuti ndileke kuwona zovipa zimene zikakumana na tati wangu.

45

Nanga Yosefe ŵakakhanitsa kupirikira ŵonse ŵakuima pafupi na iye, koma yakuti, Tumizirani ŵonse kuchokera kwa ine. Nanga palije munthu ŵakuima pafupi na Yosefe nthawi yakuti ŵakudziŵiska kwa ŵalongo ŵakwe. Ndipo warekera mau akulira, ndipo Vaigupito vonse vakamva, ndipo kwakamveka mu nyumba ya Farao. Yosefu wakati kwa valongo vake, Ine ndine Yosefu; tati wangu wakali moyo? Nanga valongo vakhalanga vakhoza kuyankha kwa iye; pakuti vakatekeseka. Yosefe wakati kwa valongo vake, Swezani kwa ine, ndipo vakaswezeska. Wakati, Ine ndili Yosefe mlongo winu, uyo mwakandiguliska ku Iguputo. Tsopano chomwecho musakhale nkhwidzi, kapenanso chouma chioneke kwa inu chakuti munagulitsa ine kuno, pakuti Mulungu wanditumiza ine patsogolo panu kuti ndikasunge umoyo. Ici ndi chaka chakuwiri

cha njala pa charu, na pakuti pali vyaka visanu vyakusighalira, mu ivyo vikakhala kwakuti kwakupima, nangwa kukolola; pakuti Chiuta wandituma patsogolo panu, kuti musighe mwakusighalira pa charu, na kulera mwakusighalira ukuru wenu. Lero chomene si imi mwanditumizga uno, koma Chiuta, ndipo wandipanga ine kukhala nga tate wa Farao, na mbuye wa zonse za nyumba yake, na wolamulira wa dziko lonse la Iguputo. Mwafulumira chomene, yendani kwa tate wangu, mukamuwuze kuti, izi nkhani zakuti mwana wako Yosefe: Chiuta wandipanga mbuye wa dziko lonse la Iguputo; tsikani kwa ine, musakhale; Ndipo mukhala mu dziko la Goseni la Arabiya; ndipo mukhala pafupi nane inu, na ana anu aamuna, na ana a ana anu aamuna, nkhosa zanu, na ng'ombe zanu, na vyonse vinu. Ndipo ndidzakudyetsa kumeneko, pakuti njala idzakhalabe zaka zisanu, kuti iwe usawonongedwe, ndi ana ako aamuna, ndi zonse zinthu zako. Onani, maso ghinu ghikuona, na maso gha Benjamini mchimwene wangu, chakuti ndi mulomo wangu uwo ukulongera kwa inu. Lengezani kwa tate wanga ulemerero wanga wonse wa ku Egypt, ndi zonse zimene mwaziona, ndipo fulumizani kubweretsa tate wanga kuno. Ndipo watagwa pa khosi pa Benjamini mchimwene wake, walira pa iye, ndipo Benjamini walira pa khosi pake. Na wakhalira wose walongo wakwe, wakalira pa iwo, na pambuyo pa izi walongo wakwe wakaŵecheta naye. Ndi mawu ananenedwa kwakukulu mu nyumba ya Farao, akunena kuti, abale a Yosefe bafika, ndipo Farao anasangalala pamoza ndi atumiki ake. Farao anati kwa Yosefe, Uza abale ako kuti, Chitani ichi: dzazani matumba anu, ndipo pitani ku dziko la Kanaani.

Mwanyamula bambo wanu ndi zinthu zanu, mubwere kwa ine, ndipo ndidzakupatsani zabwino zonse za ku Iguputo, ndipo mudzadya chongo cha dziko. Iwe lamula vintu ivi: kupokelera vene ngolo kukhoma ku charu cha Iguputo kwa vana venyu, na kwa vakazi venyu; na mwatolapo tati wenu mwize. Nanga musachenjere maso ya zinthu zinu, pakuti zonse zabwino za Igupto zikakhala zinu. Vakachita chomwecho vana va Israeli; na Yosefe wakavapa ngolo malinga na vyakanyumizgika na Farao mfumu; na wakavapa vyakulya vya mu njira; Na kwa vonse wakavapa zovala ziviri; kwa Benjamini chomene wakamupa golide mazana gatatu, na zovala zisanu zakusintha. Na ku bambo wakwe watumizga malinga na vizintu ivyo, mbongolo khumi vikutenga vizintu vyose vyakubwera vya ku Iguputo, na nyulu khumi vikutenga malofu ku bambo wakwe mu njira. Watumizga alongo wakwe, ndipo wakapita, ndipo wakuwauza kuti, Musakhale wokwiya mu njira. Ndipo anakwera kuchokera ku Aiguputo, ndipo anafika m'dziko la Kanaani kwa Yakobo bambo wawo. Ndipo walonga kwa iye wakuti, Mwana wako Yosefe wakukhala moyo, ndipo iye wakutonga dziko lonse la Iguputo. Yakobo waswaswa mu mtima wake, pakuti sanalongere kukhulupilira zimene wanena. Vakamuŵechera vyose ivyo vyakaŵechekwa na Yosefe, vyose ivyo akaŵaŵechera. Pakuwona magaleta yawo Yosefe wakatuma kuti akamutole iyo, mzimu wa Yakobo tate wawo ukapfufulika. Israeli anati, Yikulu kwa ine! Nga kachirikali Yosefe mwana wane wakukhala moyo, ndidzapita ndikamuwone ndisanafe.

46

Wanyamuka koma Israeli pamoza na vyose vya wake, wakiza pa Chitsime cha Lumbiro, ndipo wapereka nsembe kwa Mulungu wa dadi wake Isaka. Mulungu analankhula kwa Israeli mu chiwonero cha usiku, Yakobo, Yakobo, ndipo iye anati, Ndi chiyani? Koma wakuti kwa iye, Ine ndine Mulungu wa makolo ako. Usaope kutsikira ku Iguputo, pakuti ndidzakupanga dziko lalikulu kumeneko. Nanga ine ndidzatsikira pamoza nawe ku Iguputo, ndipo ine ndidzakubweza iwe kumapeto, ndipo Yosefe adzaika manja ake pa maso ako. Yakobo wakaluka kuchokera ku chitsime cha lumbiro, ndipo ana a Israeli wakanyamula bambo wawo, katundu, ndi akazi awo, pa ngolo zimene Yosefe wakatumiza kuti zidzamnyamule. Ndipo anatenga zinthu zawo, ndi chuma chense chimene anapeza ku dziko la Kanani, analowa mu Igupto, Yakobo, ndi mbewu yake yense pamoza naye. Vana valume, na vana valume va vana valume vake pamoza naye; vana vakazi, na vana vakazi va vana vakazi vake; na mbeu yake yose wakapereka ku Egipito. Ivi nizo mazina gha vana valume va Israeli vavo vakalowera ku Egipito pamoza na Yakobo tate wavo. Yakobo na wana wakwe; mwana wachekulu wa Yakobo, Rubeni. Ana a Rubeni nanga Enoki, na Palu, Asroni, na Karmi. Ana a Simioni nkhali Hamuli, na Jamini, na Ehudi, na Jakini, na Zohari, na Sauli mwana wa mkazi wa Chikhanaani. Ana a Levi anali Gerishoni, Kati, na Merari. Vana va Yuda valikuba Eri, na Onani, na Shilo, na Faresi, na Zara, kasi Eri na Onani vakafa mu charu cha Kanaani, ndipo vana va Faresi

valikuba Hezironi na Yemueli. Ana a Issachar anali Tola, na Phua, na Hashum, na Shimron. Vana va Zebuluni, Seredi, na Ena, na Akoeli. Awa ndi vana va Leya, uyo wakamubala kwa Yakobo mu Mesopotamiya ya Siriya, pamoza na Dina mwana wake wamkazi. Vyose vinyake, vana vamuna na vana vakazi, vinali makumi atatu na vitatu. Ana a Gadi nali Safoni, na Angisi, na Sanisi, na Tasobani, na Aedesi, na Aroedesi, na Areelesi. Vana va Asheri, Imna, Ishva, na Yeushi, na Beriya, na Sara mlumbu wawo. Vana va Baria, Chobor, na Melchiil. Awa ndi ana a Zilpah, uyo Laban anapereka kwa Leah mwana wake wamkazi, ndipo anabereka awa kwa Yakobo, anthu khumi na sita. Vana va Rakele mkazi wa Yakobo vinali Yosefe na Benjamini. Anabereka ana a Yosefe mu dziko la Iguputo, amene anamuberekera Asenati mwana wamkazi wa Potifera wansembe wa Heliopoli, Manase ndi Efereimu. Anabereka ana a Manase, amene anamuberekera mzikazi wake wa ku Siriya, Makiri. Makiri anabereka Gileadi. Ana a Efereimu mchimwene wa Manase anali Sutelahi ndi Tahani. Ana a Sutelahi anali Edomi. Wana wa Benjamin, Bala na Bokori, na Asibeli. Vana va Bala vakhalanga Gera, na Noemani, na Akisi, na Rosi, na Mafimu; ndipo Gera wakhabereka Aradi. Awa ndi ana a Rakele, uyo anamuberekera Yakobo, onse mitima khumi na vinayi na viwiri. Wana wa Dan, Asomi. Ndipo wana wa Nafutali, Asiela, na Guni, na Isara, na Solemu. Awa ndi ana a Ballas, amene Labani anapereka kwa Rakele mwana wake wamkazi, ndipo iye anaberekera Yakobo ana awa, anthu onse asanu ndi awiri. Vanthu vose vavo vakalowera pamoza na Yakobo ku Egipito, vavo vakatulukira mu vipupu vyake, kupatula vakazi va vana va Yakobo, vanthu

vose, makumi sita na sita; Koma vana va Yosefu vavo vakamuverera ku dziko lya Egipito, vanthu tisa. Vyosko vyose vya nyumba ya Yakobo, avo vakalowera pamoza na Yakobo mu Egipito, vyosko makumi ghusanu na visanu na vikhumi. Koma Yuda wanamutumiza patsogolo pake kwa Yosefe, kuti akakumane naye ku mzinda wa Ngwazi, ku dziko la Ramesesi. Yosefe wakamanga magaleta wake, ndipo wakakwera kuti akakumane na Israeli bambo wake, ku mzinda wa Ngwazi. Atamuwona, wakagwa pa khosi lake, ndipo wakalira kwambiri. Ndipo Israeli wakulonga kwa Joseph kuti, Ndidzafa tsopano, pakuti ndawona nkhope yako, chifukwa iwe ukukhala moyo. Yosefe anati kwa alongo ake, Ndidzakwera ndidzalongosola kwa Farao, ndi kumuuza kuti, Alongo anga, ndi nyumba ya tate wanga, amene anali mu dziko la Kanaani, afika kwa ine. Koma abantu aba ndi abusa, pakuti balikuba balisa ng'ombe, ndipo baleta ng'ombe, ng'ombe za ntchito, na vyose vya avo. Ngati chomene Farao akuitaneni inu, na akuneneni kwa inu, Ntchito yanu ndi chiyani? Mungati, Ife tuli valimi va ng'ombe vana vako kuzumira pa ucheke mpaka lero, na ife, na vakulu vitu; kuti mukhalenge mu charu cha Goseni cha Arabia; pakuti chinthu chonyansa kwa Vaiguputo ndi mlimi wuliwonse wa nkhosa.

47

Yosefe wakabwera ndipo wakalongosora kwa Farao kunena kuti, Bambo wangu, ndi abale wangu, pamoza ndi ziweto zawo, ng'ombe zawo, ndi vyose vya wawo, wakaiza kufuma mudziko

wa Kanaani, ndipo onani, wali mudziko wa Goseni. Kuchokera mwa abale ake, analanda amuna asanu, ndipo anayimika iwo pamaso pa Farao. Nanga Falao wakati kwa valongo va Yosefe, Chiyani ntchito yinu? Iwo vakati kwa Falao, Valimi va nkhosa vatumwa vinu, na uwe na vababa vinu. Vakati kwa Farao, kukhala mu nyika twiza, pakuti palije msipu wa ng'ombe za vana vako, pakuti nzala yalimba mu nyika ya Kanaani; lero chomwecho tikhala mu nyika ya Goseni. Falao wakati kwa Yosefe, Vakhale mu nyika ya Goseni; nga uli ukuziwa kuti pali mu vene vamuna vavumbwa, uvike kuti vave vakulongozga vya ng'ombe zane. Yakubo na wana wakwe wakiza ku Igupto kwa Yosefu; na Farao mfumu wa Igupto wakumva. Na Farao wakati kwa Yosefe wakuti, Tate wako na walongoŵa wako wafika kwa iwe. Onani, charu cha Ayigupto chili pamaso pako; mu charu chabwino-bwino khazika tate wako na akulugwe wako. Yosefe anawalowetsa Yakobo bambo wake, ndipo anamukhazikitsa pamaso pa Farao, ndipo Yakobo anadalitsa Farao. Pharaoh anafumba Jacob kuti, Uli na zaka zingati za moyo wako? Yakobo wakuti kwa Falao, Mazuwa ya vyaka vya umoyo wangu, ivyo nkhukhalira mwakuyendayenda, ndi zana limoza na makumi ghatatu vyaka. Madoko nanga yaipa vyakhalira mazuwa ya vyaka vya umoyo wangu. Ivyo vyakafika pa mazuwa ya vyaka vya umoyo wa bamama bangu, ivyo mazuwa iwo vakhalira mwakuyendayenda. Nanga Yakobo ataadalitsa Farao, waatuluka kwa iye. Nanga Yosefe wakakhazika tati wake na valongu vake, ndipo wakavaripa malo mu nyika ya Iguputo, mu nyika yinotha kwene, mu nyika ya Ramesesi, monga mwa kulamula kwa Farao. Yosefe wakavikilira tirigu ku bambo wakwe, nanga ku

valongo vakwe, nanga ku nyumba yose ya bambo wakwe, tirigu malinga na munthu. Mbewu koma yalikuba yilipo mu dziko lonse, pakuti njala yalimbikira kwambiri. Dziko la Iguputo na dziko la Kanaani vyalephereka kuchokera ku njala. Yosefe anasowâniska siliva yense yanapezeka mu dziko la Igupto na mu dziko la Kanani, ya tirigu umene anagula, ndipo anagawira kwa iwo. Yosefe analowetsa siliva yense mu nyumba ya Farao. Nanga siliva yonse yamalira kuchokera mu charu cha ku Iguputo na kuchokera mu charu cha ku Kanaani; Ŵaiguputo wonse ŵakabwera kwa Yosefe, pakulonga, tupe mikate, nanga chifukwa chiyani tikufa pamaso pako? Wamalira pakuti ndalama zathu zinatha. Yosefe anati kwa iwo, Bwerani ndi ziweto zanu, ndipo ndidzakupatsani buledi m'malo mwa ziweto zanu, ngati siliva yanu yamalira. Iwo wakabwera na ziweto zawo kwa Yosefe, ndipo Yosefe wakawapatsa mikate m'malo mwa akavalo, na m'malo mwa nkhosa, na m'malo mwa ng'ombe, na m'malo mwa mbongolo, ndipo wakawadyetsa mu mikate m'malo mwa ziweto zawo zonse mu chaka chicho. Chaka chenechi chakamala, ndipo vakabwera kwa iye mu chaka chachiŵiri, ndipo vakamuwuza, Kodi tingawonongeke kuchokera kwa mbuye wathu? Ngati ndalama zathu zamalira, na vyakutola vyathu na ng'ombe zathu kwa iwe mbuye, na palije vyakusigalira kwa ife pamaso pa mbuye wathu, koma thupi lathu lekha na malo athu, nkhani yakuti tisafe pamaso pako, na malo awe chipululu, tigule ife na malo athu m'malo mwa buledi, na tizakhala ife na malo athu akapolo kwa Farao; tupe mbewu, nkhani yakuti tilime, na tikhale na tisafe, na malo agawe chipululu. Ndipo Yosefe anagula malo ghose gha

Vaigupito kwa Falao, pakuti Vaigupito anaguliska malo ghavo kwa Falao, chifukwa njala yinakuvakakamizga, ndipo malo ghanakhala gha Falao. Nanga anthu wakugomezgeka kwa iye kukhala wana, kufuma ku malire a Ijipito mpaka ku malire, patali na nthaka ya wasembe chabe; Yosefe wakagula leyo yiyi; pakuti mu kupha Farao wakapha mpho kwa wasembe, nanga wakalya mpho iyo Farao wakapha kwa iwo; chifukwa cha ichi wakagulisa yiyi nthaka yawo. Yosefe analankhula kwa Aigupto onse kuti, Onani, ndakhala nawo inu pamoza na nthaka yanu lero kwa Farao. Tengani mbewu kwa inu, ndipo mudzale nthaka. Nkhani vikhala vyakubereka vyake, nkhani mupeleke chigawo chakusanu kwa Farao. Vyakuti vyakubereka vinai vikhala kwinu vamweni mu mbewu ku nkhuni, nkhani mu chakurya kwinu, nkhani kwa vose vaku mu nyumba zinu. Nanga vakati, watipulumusa uwe; tapeza chisomo pamaso pa mwini wathu, nanga tichakhala valanda va Farao. Ndipo Yosefe anaika lamulo kwa iwo mpaka lero, pa nthaka wa Iguputo kuti Farao alandire, popanda nthaka wa ansembe wekha, umene siwakhalira wa Farao. Wakakhala koma Israeli mu dziko la Egipito pa dziko la Goshen, ndipo analandira pa iwo, ndipo anakula ndipo anachulukana kwambiri. Yakobo wakakhala mu dziko la Aigupito zaka khumi na zisanu na ziwiri, ndipo masiku a moyo wake onse anali zaka zana makumi anayi na zisanu na ziwiri. Masiku gha Israyeli ghakweghelera kuti akafe; na wakwizgha mwana wakwe Yosefe, na wakumwakamula, Nga nkhupezgenge chisomo pamaso pako, ika chiwoko chako pansi pa chiwuno changhu, na ukhachitira ine chifundo na choonadi, kuti usandikhe mu Iguputo; koma ndikhagona pamoza na

makolo ghanghu; na ukhanyamula ine kuchokera ku Iguputo, na ukhangukha ine mu manda ghawo. Na wakati, Ine ndikhachita malinga na liwu lako. Wakhamba kuti, Lombera kwa ine, ndipo walombera kwa iye, ndipo Israeli wagwadira pa msonga wa ndodo yake.

48

Kunachitika pambuyo pa mawu awa, ndipo Yosefe anaudzidwa kuti, Tate wako ndi wodwala. Choncho anatenga ana ake awiri, Manase ndi Efereimu, nabwera kwa Yakobo. Kwaudzidwa Yakobo kuti, Ona, mwana wako Yosefe akubwera kwa iwe, ndipo Israeli atalimbitsa mphamvu anakhala pa bedi. Ndipo Yakobo wakati kwa Yosefe, Chiuta wangu wakaonekera kwa ine mu Luzi mu nyika ya Kanaani, ndipo wakandidalitsa ine, ndipo wakati kwa ine, ona ine ndikhakukura iwe, ndipo ndikhakuchulukitsa iwe, ndipo ndikhakupanga iwe kukhala masonkhano ya mitundu, ndipo ndikhakupa iwe nyika iyi, ndipo mbewu yako pambuyo pako, kukhala chuma chamuyaya. Tsopano chifukwa ana ako awiri, amene anabadwira kwa iwe mu dziko la Iguputo ndisanafike kwa iwe ku Iguputo, ndi anga. Efereimu na Manase adzakhala anga monga Rubeni na Simeoni. Koma ana amene udzabale pambuyo pa izi, adzakhala pa dzina la alongo awo, adzatchedwa pa cholowa chawo. Ine koma pamene ndinali kuchoka ku Mesopotamiya ya Syria, Rakele amayi ako anafa m'dziko la Kanani, pamene ndinali kuyandikira pa hippodrome ya Kabratha ya dzikolo, pofuna kufika ku Efrata, ndipo

ndinamuyika m'njira ya hippodrome, umenewo ndi Betelehemu. Kuwona koma Israeli ana a Yosefe, wanena, Ndi ndani kwa iwe awa? Yosefe wakati kwa tate wake, Awa ni wana wangu, wawakuti Chiuta wandipaka pano. Nanga Yakobo wakati, Walize kwa ine, kuti niwadalitse. Maso gha Israeli ghakalemara chifukwa cha ukalamba, ndipo ghakanakukombola kulola. Wakawayandikira kwa iye, ndipo wakawapsomphera, ndipo wakawakunga. Nanga anati Israeli kwa Joseph, Ona, uso wako sindinakulephera kuuwona, nanga Mulungu anandionesera nangonso mbeu yako. Ndipo Yosefe wawasoloza kufuma pa mabvi gha wakwe, ndipo wanamugondera pansi pa uso pawo. Yosefe watenga wana wace wawiri, Efereimu mu kumanja kwace, ku kumanzere kwa Israyeli, na Manase ku kumanzere kwace, ku kumanja kwa Israyeli, ndipo wawasengeska kwa Israyeli. Kutambasula koma Israeli dzanja lakumanja, anaika pamutu wa Eferaimu, uyu koma anali wachichepere, na lakumanzere pamutu wa Manase, mwakulekerana manja. Na wawadalira iwo, na wakati, Chiuta, uyo amabanji wangu wamusangalatsira pamaso pake, Abulahamu na Isaka, Chiuta uyo wandilisa kufuma unyakeso mpaka zuwa lino, Mthenga uyo wandipulumusa kufuma ku zoyipa zonse, adalire wana awa; na dzina langu lidzatchedwa mwa iwo, na dzina la amabanji wangu Abulahamu na Isaka; na achulukane kukhala wanthu wambiri pa charu. Yosefe ataona kuti tati wake waika chiwoko chake chakuchilyo pa mutu wa Eferaimu, zinali zolemera kwa iye, ndipo Yosefe wakugwira chiwoko cha tati wake kuti achotse pa mutu wa Eferaimu nkuchiika pa mutu wa Manase. Joseph analankhula kwa bambo

wake kuti, Ayi si chomwecho, bambo, pakuti uyu ndi wakubadwa woyamba, ikani dzanja lanu lakumanja pa mutu wake. Ndi sanafune, koma anati, Ndikudziwa, mwana, ndikudziwa, ndi uyu adzakhala anthu, ndi uyu adzakwezedwa. Koma mlongo wake wamng'ono adzakhala wamkulu kuposa iye, ndi mbewu yake idzakhala kuchuluka kwa mitundu. Nanga wakawakomba iwo mu zuŵa lila, wakuti, Mu inu wakakombedwa Israeli, wakuti, Mulungu wakukupanga iwe nga Eferaimu nanga nga Manase. Nanga wakaika Eferaimu patsogolo pa Manase. Israeli anati kwa Joseph, Ona, ine ndikufa, koma Mulungu adzakhala nanu, ndipo adzakubwezani ku dziko la makolo anu. Ine koma ndinapereka kwa iwe Shekemu yapadera kuposa akhale ako, yomwe ndinatenga kuchokera mu dzanja la Aamori ndi lupanga lwanga na uta wanga.

49

Yakobo wakuitana wana wakwe wamuna, nanga wakawauza kuti, Munjikaneni, kuti ndikuwuzeni chinthu chikakuchitikirani pa masiku womaliza. Soŋkhanani, na mvereni wane, ana a Yakobo, mvereni Israyeli, mvereni tate winu. Reuben woyamba kubadwa wangu, iwe mphamvu zangu, na chiyambi cha ana angu, wovuta kunyamulika, na wovuta wodzikuza. Wachita kunyada nga madzi, usawire, chifukwa wakwera pa bedi ya atate wako, pamenepo wachipsa bedi pomwe wakwera. Simeon na Levi walongo wamaliska wuipa wa kuchotsa kwawu; Mu mfundo yawu moyo wangu usakenge, na pa kuphatikana

kwawu chiwindi changu chisakhongolole; pakuti mu ukali wawu wapha wanthu, na mu chifuniro chawu wathyola minyewa ya ng'ombe yayimuna. Wotemberwa mkwiyo wawo chifukwa ndi waukhali, na ukali wawo chifukwa waumitima. Ndidzawagawa mu Yakobo, na ndidzawamwaza mu Israyeli. Judah, abale bako anakulotezga, maboko ako ali pa msana wa adani bako, ana ba tate bako bakulambira. Cana ca nkhalamu Yuda, kuchokera ku cimera, mwana wanga, iwe unakwera. Utagonera unagona nga nkhalamu na nga cana, ndani adzamudzutsa? Mfumu sidzalephera kuchokera ku Yuda, ndi wotsogolera kuchokera ku ntchafu za iye, mpaka udzafika vinthu vyakusungidwa kwa iye, ndi iye udzakhala chiyembekezo cha mitundu. Wakumanga mwana wa mbunda wake ku mpesa, na mwana wa mbunda wa bulu wake ku nthambi, adzasamba chivala chake mu vinyo, na chivala chake mu mwazi wa mphesa. Maso gha ghakulakalaka kupita vinyo, na meno gha gha yera kupita mkaka. Zebulun m'mphepete mwa nyanja adzakhala, ndipo iye mwini pafupi ndi malo ogumira zombo, ndipo adzatambalala mpaka ku Sidon. Issachar wakhumba chakoma, ali kupumula pakati pa magawo. Ndi waona wupumulo kuti ndi wabwino, ndi nthaka kuti ndi yachonde, waika phewa lake pa ntchito yolimbikira, ndipo wakhalatu mlimi. Dani wakakwenera vanthu vake, nga ninga fuko limoza mu Israeli. Nanga Dani akhale njoka pa njira, wakukhala pa njira, wakuluma chidendelo cha kavalo; nanga wakwera kavalo agwe kumbuyo, wakulindira chipulumutso cha Mbuya. Gad, gulu ya wakusakula yikamsakula iye, koma iye mwini yikamsakula iwo pa mapazi. Asher, mkate wake ndi

wonenepa, ndipo iye adzapereka zakudya zabwino kwa akuluakulu. Naphtali ndi mtengo wotambalala, wakupereka kukongola mu chibeleko chake. Mwana wakula Yosefe, mwana wangu wakula wokondedwa, mwana wangu wamng'ono, bwerera kwa ine. Mu uyo wakuti wakaganizira zakumunyoza, abakulungwa wa mivi wakamusunga chidani. Ndipo zinapwanyika pamoza na mphamvu zida zawo za uta, ndipo zinatopa mitsempha ya mikono ya manja awo, chifukwa cha dzanja la wolamulira Yakobo, kuchokera kumeneko wamphamvu wa Israeli kuchokera kwa Mulungu wa bambo wako. Ndipo wakuthandiza iwe Chiuta wangu, ndipo wakudalitsa iwe dalitso lya kumwamba kuchokera pamwamba, na dalitso lya charu chikwete vyose vyose, chifukwa cha madalitso ya mawere na lubuto, madalitso ya tate wako na mayo wako; yakaposa madalitso ya mapiri yakulimbikira, na pa madalitso ya zitunda zya nthazi zonse; zikakhala pa mutu wa Yosefe, na pa pamwamba pa uyo wakawongoza wanuwake. Benjamin mbulu wakudya kwambiri; m'mawa adzadya chabe, ndipo mu madzulo amapereka chakudya. Onse awa ndi ana a Yakobo khumi na awiri, na izi anawaŵechera tate wawo, ndipo anawakomba, uliwonse muwiri na madalitso ghakhe anawakomba. Nanga wakawauza kuti, Ine ndikulumikizgika kwa wanthu wane; mundike pamoza na wakulu wane mu lupanga luli mu munda wa Efuroni wa Muhiti, mu lupanga lakuwiri luli kutalika kwa Mamure mu nyika ya Kanaani, lupanga luli Abulahamu wakagula kuchokera kwa Efuroni wa Muhiti pa chiguli cha manda. Uko vakaika Abramu na Sara mkazi wakwe; uko vakaika Isaka na Rebeka mkazi wakwe; uko

vakaika Leya; Mu chivumbuluko cha munda na chipanga chili mu woko, kuchokera kwa vana va Heti. Yakobo anamalira kulamula ana ake, ndipo anakweza mapazi ake pa bedi, namalira, ndipo anawonjezeredwa kwa anthu ake.

50

Yosefe wagwa pa nkhope ya bambo wake, walila nanga wamupsompsona. Nanga Yosefu wakalamula vana vakwe vakulambalamba kuti valambale tate wakwe; nanga vakulambalamba vakalambala Israeli. Na vakamalizga mazuwa gha makumi manayi gha wakwe, pakuti nkhwi nkhwi mazuwa gha kuika m'manda ghakubalangika, na Iguputo yikamulilira mazuwa makumi ghusanu na mawiri. Pakuti masiku gha kulira ghapita, Yosefe wakaŵechera kwa ŵakulu ŵa Farao, wati, Nga nakhapata chisomo pamaso panu, kamuwechereni za ine m'makutu gha Farao, mukati, Tate wangu wandilumbizgha, wati, m'manda ghakuti ndinadzikumbira wekha mu nyika ya Kanaani, uko ndiŵike ndikundike; lero nkhupempha ninyuke ndikaŵike tate wangu, ndipo ndiŵuye. Ndipo Farao wakamuwuzga Yosefe wati, Nyuka, ukaŵike tate wako, mwakuti wakulumbizgha. Ndipo Yosefe wakapita kukakwiska tati wake; ndipo wakapita pamoza naye wose wana wa Farao, na wakuru wa nyumba yake, na wose wakuru wa dziko la Iguputo, na yose nyumba ya Yosefe, na walongoze wake, na yose nyumba ya tati wake, na wachibale wake; ndipo nkhosa, na ng'ombe wakasiya ku dziko la Goseni. Ndipo zinakwera pamoza naye magaleta ndi

okwera pamahatchi, ndipo msasa unali ukulu kwambiri. Ndipo anafika pa chipala cha kupunthira tirigu cha Atadi, chimene chili kutsidya kwa Yorodano, ndipo anamlilira maliro akulu ndi amphamvu kwambiri, ndipo anachita maliro kwa bambo wake masiku asanu ndi awiri. Nanga vakakhala va mu nyika ya Kanaani vakaona kulira pa chipululu cha Atadi, nanga vakati, Kulira kukulu uku ndi kwa Vaiguputo. Chifukwa cha ichi wakachema dzina lake Kulira kwa Iguputo, uko uli kupita mwa Yorodano. Nanga vana vake vakachita kwa iye chomwecho. Ndipo ana akwe anamunyamula kupita naye ku dziko la Kanaani, ndipo anamuika m'phanga lakuti kawiri, limene Abrahamu anagula phanga monga manda kuchokera kwa Efroni Mhiti, patsogolo pa Mamre. Na Yosefe wabwelela mu Iguputo, mwini na walongo wakwe, na wonse wabwelela pamoza kukwika dadi wakwe. Abale a Yosefe ataona kuti atate wawo wafa, anati, Mwina Yosefe angatisudzulire ndi kutilipira zonse zoyipa zimene tinachitira kwa iye. Na pakafika kwa Yosefe vakati, tati wako wakalumbiza pa uyo wakafwa, wakati, mukamuwuze Yosefe chomwechi: wakalekere kulakwa na sambi yawo, pakuti vintu vyaipa vakakuoneska; na lero tambula kulakwa kwa atumiki wa Chiuta wa tati wako; na Yosefe wakalira pavakalankhula naye. Ndipo atabwera kwa iye anati, Ife ndife antchito anu. Ndipo Joseph wakawauza kuti, Musaope, pakuti ine ndili wa Chiuta. Inu mwakonzekera pa ine mu vyaipa, koma Chiuta wakonzekera pa ine mu vyintu vyakuwemi, kuti chingachitike monga lero, na anthu akulu alidyiwe. Ndipo wakulonga kwa iwo, Musaopa, ine ndikulera inyuwe na nyumba zinyuwe. Ndipo wakulimbikiza iwo, ndipo wakulonga mu

mitima yawo. Ndipo Yosefe wakakhala ku Igupto, iye pamoza na abale ake, na banja lonse la atate ake. Yosefe wakakhala zaka zana na khumi. Nanga Yosefe wauwene wana wa Efereimu, mpaka ku mbadwa wa chitatu; nanga wana wa Makiri mwana wa Manase wakabereka pa mawendo a Yosefe. Na Yosefe wakati kwa alongo ake, Ine ndikufwa, nanga Chiuta wakuŵa wakuŵalangira ŵanyamwe, na wakutongoza ŵanyamwe kufuma mu charu ichi kuluta mu charu chakuti Chiuta wakalumbira kwa atati athu Abulahamu, Isaka, na Yakobo. Ndipo Yosefe wakalumbiziska wana wa Israyeli kunena kuti, Mulungu pakakulowerani, mukatuluske mafupa ghangu kuno pamoza na ŵanyamwe. Nanga Yosefe wakafwa ali na vyaka zana na khumi, ndipo wakamuika mu chiviga mu Iguputo.

Kutuluka

1

Awa ndi mazina gha wana wa Israeli walowera mu Iguputo pamoza na Yakobo tate wawo, uliwonse na nyumba yonse yawo walowera. Rubeni, Simeoni, Levi, Yuda, Isakara, Zebuloni, Benjamini, Dani, na Nafutali, Gadi, na Aseri. Joseph akhali mu Egypt, ndipo vyakumoyo vyose vya kuchokera kwa Jacob vinali visanu na makumi asanu na awiri. Wakufa Joseph, na alongo wake wonse, na mbadwa yonse iyo. Vana va Israeli vakula na vanji, na vakhala vambirimbiri, na vakhalira mphamvu kweniso kweniso, ndipo nthaka yanji iwo. Wakaimuka mfumu wina pa Iguputo, uyo wakamanya Joseph. Wakalonga koma ku mtundu wake, Yonani, mtundu wa ana a Israeli ukhali wamkulu, na ukhali wamphamvu kuposa ife. Bwerani chomwecho tichite nzeru kwa iwo, mungakhale kuti wachuluka, ndipo pamene ingachitike kwa ife nkhondo, wachonjezeka nawo iwowa kwa walwani, ndipo wakomerana naife, watuluka mu charu. Nanga wakaikako kwa iwo ayang'anizi wa ntchito, kuti wawapute iwo mu ntchito. Nanga vakamanga mizinda

yakulimbikiska kwa Farao, Peitho na Ramesesi na Oni, uyo ndi mzinda wa Dzuwa. Monga momwe anali kuwachitiritsa manyazi, chomwecho anakhala ambiri, ndipo anakhala ndi mphamvu kwambiri kwambiri, ndipo Aigupito anawanyansidwa ndi ana a Isiraeli. Ndipo Vaigupito vakapanikizga vana va Israyeli kwa nkhongono. Ndipo anali kuwavutisa moyo wawo mu ntchito zolimba, mu dongo ndi kupanga njerwa, ndi mu ntchito zonse za mu minda, monga ntchito zonse zimene ankawaika ukapolo ndi mphamvu. Nanga mfumu ya Vaigupito yakaŵechera vakulemba va Vaheberu, umoza wa iwo dzina lake Zipora, nanga dzina lya wachiwiri Pua. Nanga yakaŵechera, Pamene mukulemba Vaheberu vakazi, nanga vili pafupi na kubereka, nga mwana wa mulume, mumuphe; nga mwana wa mkazi koma, mumusunge moyo. Koma azamba ankaziwa ankaopa Mulungu, ndipo sanachita monga mfumu ya ku Iguputo inkawalamula, ndipo ankasunga moyo ana aamuna. Mfumu ya ku Ijipito yakuitana azamba, ndipo yakawauza kuti, Ndi ciyani cakuti mwacita cinthu ici, ndipo mukasunga moyo ana amuna? Azakubereka vakamba kwa Farao vakati, Vakazi va Chihebri si nga vakazi va Egipito, pakuti vabereka azakubereka vasanafika kwa iwo. Chabwino kabili Mulungu wakapanga chabwino kwa azamba, ndipo wanthu wakafulumizga na kukhala wamphamvu kwambiri. Chifukwa azamba akaopa Mulungu, anadzipangira nyumba. Farao analamula wanthu wake wonse kuti, Mwana aliyense wamwamuna amene wabadwa kwa Ahebri muponyeni mu mtsinje, koma mwana aliyense wamkazi musunge moyo wake.

2

Kunali munthu wina wa m'fuko la Levi, yemwe anakwatira mwana wamkazi wa Levi. Ndipo m'mimba analandira, ndipo anabereka mwana wamwamuna, ndipo atawona kuti ndi wokongola, anamusunga miyezi itatu. Pakuti koma yakalemba kusitha mwanayo pakavili, amayi wakwe wakatola dengu, na wakakuta dengu na bitumeni na pichi, na wakaponya mwana mu dengu, na wakaika dengu mu dambo pafupi na mtsinje. Ndipo mlongo wake anakhalira kuyang'ana kwakutali kuti adziwe chimene chichitika kwa iye. Mwana wa mkazi wa Farao anapitiridwa kuti akasambire pa mtsinje, ndipo anthu akazi ake anapitirira m'mphepete mwa mtsinje. Atawona dengu mu dambo, atatumiza mphika wake wa mkazi, anaitenga. Pakutsegula apo wakuwona mwana wakulira mu dengu; ndipo mwana wa mkazi wa Farao wakumuchitira chifundo, ndipo wakuti, uyu ndi wa kwa wana wa Aheberi. Ndipo mlongo wakwe wakamuwuza mwana wa mkazi wa Farao, Kodi ukufuna ndikhemere mkazi wakuyamwitsa kuchokera kwa Vaheberi, ndipo akhayamwitse mwana uyu kwa iwe? Mwana wamkazi wa Farao wakati, Yenda; ndipo mtsikana uja atafika wakayitana amayi wa mwanayo. Mwana wa Farao wamuuzira kuti, Undisungire mwana uyu, na undiyamsire, nane ndikulembera malipiro. Mkazi wakutola mwana, na wakuyamsa. Mwana pakukhula, wakamubwera kwa mwana wa mkazi wa Farao, ndipo wakakhala kwa iye mwana wa mwamuna; ndipo wakamutcha dzina lake Mose, pakunena, Ndinakamutola

kuchokera mu madzi. Kunachitika mu masiku agho ghambirimbiri ghala, Mose wakula, wakatuluka kupita kwa valongo vake vana va Israyeli. Wakamanya ntchito yawo yavutali, ndipo wakawona munthu Mgibheti wakumenya Mhebheru umoza, wa valongo vake vana va Israyeli. Atayang'ana kuno na kuno, sangawona munthu uyu wili wonse. Atamukantha Mwigiputo uyo, wamuphimba mwa mchenga. Kutuluka tsiku lachiwiri, kuona amuna awiri Ahebri akumenyana, ndipo kunena kwa wochita cholakwa, Chifukwa chiyani iwe ukumenya mnzako? Koma wakati, Ndi ndani wakakuyika iwe mukulondola na muweruzi pa ife? Kasi ukulonda kundipha ine, mu njira iyo wakaphera Mwiguputo julo dzulo? Mose wakawopa, na wakati, Nga umo wenewo chinthu ichi chakhala chawonekhera. Falao wakamva uthenga uwu, ndipo wakafuna kupha Mose. Mose wakatuluka kuchokera pamaso pa Farao, na wakakhala mu nyika ya Midiyani; pawakafikira mu nyika ya Midiyani, wakakhala pafupi na chitsime. Wansembe wa Midiani walikuba na ana akazi asikana saba, awo walikuba akulisa nkhosa za tati wawo Jetro. Wafikira nanga wakateka maji, mpaka wakadzuza mabwato, kuti awamwetse nkhosa za tati wawo Jetro. Abusa atafika, anawathamangitsa, koma Mose anaimirira nawalanditsa. Anateka madzi kwa iwo, ndipo anawamwetsa nkhosa zawo. Vakafika koma kwa Ragueli bambo wawo, ndipo iye wakati kwa iwo, Nchifukwa chiyani mwafumba kufika lero? Koma iwo vakati, Munthu wa ku Egipito wakatipulumusa kufuma kwa vawemi, na wakakoka maji kwa ife, na wakanwesa nkhosa zathu. Ndipo wakati kwa vyana vakazi va mweneco, nanga ali

kuti? Nanga chifukwa mwasiya munthu uyo? Muyitaneni chonecho uyo kuti adye chingwa. Mose anaakhazikika kwa munthu uyo, ndipo anapereka Zipora mwana wake wamkazi kwa Mose kuti akhale mkazi wake. Mkazi wakatola mu mimba, ndipo wakabala mwana wamwamuna, ndipo Mose wakamucha zina lake Gereshomu, wakatonga, Chifukwa ndili mlendo mu dziko lachilendo. Pambuyo pa masiku ghakujinji ghala, mfumu wa ku Igupto wakufwa, ndipo wana wa Israyeli wakugomezga kufuma mu ntchito zawo, ndipo wakulilira, ndipo kulilira kwawu kukafikira kwa Mulungu kufuma mu ntchito zawo. Ndipo Mulungu wakamva kubuma kwawu, ndipo Mulungu wakakumbukira chipangano chake cha kwa Abrahamu, na Isaka, na Yakobo. Ndipo Mulungu anaona ana a Israeli, ndipo anadziwika kwa iwo.

3

Nanga Mose wakali kulisa nkhosa za Jetro mpongozi wakwe, msembe wa ku Midiani, nanga wakalongozga nkhosa ku chipululu, nanga wakafika ku phiri la Horebu. Waonekera kwa iye Mthenga wa Mbuye mu lulimi la moto kuchokera mu chitsamba, ndipo waona kuti chitsamba chikutentha mu moto, koma chitsamba sichinatentheka. Mose anati, Ndipite ndikawone chiwonetsero chachikulu ichi, chifukwa chitsamba sichikupsya. Pamene Mbuya waona kuti wakuŵendela kuona, Mbuya wamuitana kuchokera mu chitsamba, kunena, Mose, Mose, ndipo iye wanena, Ndi chiyani? Koma wakati, usasendere

pano; vula nsapato ku myendo yako, pakuti malo. Mu uyo iwe ukuyimirira, nthaka ndi yakulumbikwa. Na wakati, Ine ndili Mulungu wa tate wako, Mulungu wa Abraham, na Mulungu wa Isaac, na Mulungu wa Jacob. Moses wakatembuska nkhope yake, pakuti wakayowoya kuyang'ana pamaso pa Mulungu. Mbuye wakatonga kwa Mose, Ndawona ndawona kuzunikiwa kwa wanthu wane wali mu Egipito, na kulira kwao ndamuwamva kufuma kwa akapitawo wa ntchito; pakuti ndikumanya kupweteka kwao, na ndatsikira kuti ndiwapulumutse kufuma mu manja ya Waegipito, na kuwatulutsa kufuma mu nyika iyo, na kuwainjizga mu nyika yawemi na yayikuru, mu nyika yakutuluka mkaka na uchi, mu malo ya Wakanaani, na Wahiti, na Waamori, na Waperezi, na Wagirigashi, na Wahivi, na Wayebusi. Ndipo lero taonani, kulira kwa ana a Israeli kwafika kwa ine, ndipo ine ndaona kuzunzidwa kumene Aigupto akuwazunza. Nanga lero uno, nkhukutuma iwe kwa Farao mfumu ya Iguputo, nanga ukhatulusa vanu vangu vana va Isiraeli mu nyika ya Iguputo. Mose wakuti kwa Mulungu, Ndine ndani ine, kuti ndipite kwa Farao mfumu wa Iguputo, ndi kuti nditulutse ana a Isiraeli m'dziko la Iguputo? Mulungu analankhula kwa Mose, akunena kuti, Ndikhala ndi iwe, ndipo ichi ndi chizindikiro kwa iwe chakuti Ine ndakutumiza: pamene udzatulutsa anthu anga mu Iguputo, mudzatumikira Mulungu pa phiri ili. Nanga Mose wakati kwa Chiuta, lola ine ndikhauluka kwa ana a Israeli, nanga ndikhati kwa iwo, Chiuta wa atati athu wandituma kwa inywe; akhandifunsa ine, zina lake ndi chiyani? Chiyani ndidzanena kwa iwo? Ndipo Mulungu anayankhula kwa Mose nati, Ine ndine Yemwe Alipo, ndipo

udzawauza ana a Israeli kuti, Yemwe Alipo wandituma kwa inu. Na Chiuta wakatonga kanyake kwa Mose, uzu uzakakambe kwa ana a Israeli, Mwenecho Chiuta wa makolo ghetu, Chiuta wa Abulahamu, na Chiuta wa Isaka, na Chiuta wa Yakobo, wandituma kwa imwe; ili ndi zina langu lyakuyaya, na chikumbusko cha mibadwo kwa mibadwo. Wakabwera choncho, sonkhanitsa khonsolo ya akuluakulu ya ana a Israeli, ndi udzanena kwa iwo, Mbuye Mulungu wa makolo athu wawonekera kwa ine, Mulungu wa Abrahamu, ndi Mulungu wa Isaka, ndi Mulungu wa Yakobo, akunena kuti, Ndakuyenderani inu, ndi zonse zomwe zachitikira kwa inu mu Iguputo. Ndipo anati, Ndidzakutulutsirani inu mu kuzunzika kwa Aigupito, mu dziko la Akanaani, Ahiti, Aamori, Aperezi, Agirigasi, Ahivi, ndi Ayebusi, mu dziko likuyenda mkaka ndi uchi. Ndipo adzamva mawu ako, ndipo udzalowa iwe, pamoza na khonsolo ya akuluakulu a Israeli, kwa Farao mfumu ya Iguputo, ndipo udzanena kwa iye kuti Mulungu wa Ahebri watiyitana ife, choncho tidzapita ulendo wa masiku atatu kulowa m'chipululu, kuti tikapereke nsembe kwa Mulungu wathu. Koma ine ndimadziwa kuti Farao mfumu ya Igupto singa akuleke inu kupita, pokhapokha ndi dzanja lamphamvu. Ndipo nditatambasula dzanja, ndidzakantha Aigupto ndi zozizwitsa zanga zonse zimene ndidzachita kwa iwo, ndipo pambuyo pa zimenezi adzakutulutsani. Nanga ndikapereka chisomo kwa vanu ava pa maso gha Vaiguputo; lelo mwakachoka, simukachoka mwakuŵa; Kasi mkazi wakakhumba kuchokera kwa mnansi wakwe na wakukhala pamoza naye vyakupangira vya siliva, na vya golide, na zovala; nanga mukavika pa vana

vanu valume, na pa vana vanu vakazi, nanga mukafunkha Vaiguputo.

4

Mose wakayankha na wakati, Nga wangakundiphalira ine, wala wangamvera mawu gha ine, wakatinso pakuti, Mulungu wangakuwonekera iwe, nkhakuti chichi kwa iwo? Mbuya wakati kwa iye, Chiyani ichi chili mu chiwoko chako? Iye wakati, Ndodo. Ndipo anati, Ponya iyo pa nthaka, ndipo anaponya iyo pa nthaka, ndipo inakhala njoka, ndipo Mose anathawa kuchokera kwa iyo. Ndipo Mbuya analankhula kwa Mose, Tambalalisa chiwoko chako, ndipo ugwire mchira wake. Choncho anatambalala chiwoko chake ndipo anagwira mchira wake, ndipo chinakhala ndodo m'chiwoko chake. Kuti iwo akhulupirire kwa iwe, chakuti Mulungu wa makolo awo wawonekera kwa iwe, Mulungu wa Abrahamu, na Mulungu wa Isaka, na Mulungu wa Yakobo. Mwenecho wakulonga kwa iye kanyake, Yika chiwoko chako mu chifuwa chako, ndipo waika chiwoko chake mu chifuwa chake, na watulula chiwoko chake mu chifuwa chake, ndipo chiwoko chake chakhalanga nga chivuwa. Nanga wakati kanyake, Yika dzanja lako mu chifuwa chako, nanga wakaika dzanja mu chifuwa chake, nanga wakachotsa icho mu chifuwa chake, nanga kanyake ikabuwerera mu mtundu wa nyama yake. Ngati koma sikhulupirira kwa iwe, wala kumvera mawu a chizindikiro choyamba, akhulupirira kwa iwe mawu a chizindikiro

chachiwiri. Nanga chikakhala ngati wangakhulupilire iwe zizindikiro ziwiri izi, wala wangamvere mau ghako, ukatole kuchokera mu maji gha mtsinje, nanga ukathire pa chowuma; nanga chikakhala maji gha, ngati ukatole kuchokera mu mtsinje, magazi pa chowuma. Mose wakati kwa Mbuya, Ndikupempha Mbuya, sindili wakukwanira dzulo nanga tsiku lachitatulo, nanga kufuma pomwe mwayamba kuŵechera kwa mtumiki wanu. Ine ndili wakuŵechera pang'ono na wakululume pang'ono. Mbuya wakati kuna Mose, Ndi ndani wakapereka kamwa kuna munthu? Nanga ndani wakachita munthu wakumva chivutu na wakugontha, wakuwona na wakupofoka? Kasi ine si ndine Mulungu? Nanga vino enda, nanga ine ndidzatsegula mulomo wako, nanga ndidzakuphunzitsa iwe vyo ukufuna kukhamba. Nanga Mose anati, Ndikupempha, Mbuya, sankhani wina wakhoza uyo mudzatuma. Nanga wakakwiyanga na ukali Mbuya pa Mose, wakati, Singa taona Aroni mlongo wako Mlevi? Nkhukumanya kuti kuyankhula akayankhula yekha kwa iwe; na ona, yekha akayituluka kuti akakumane na iwe, na wakukuwona iwe, akasangalala mu yekha. Nanga udzaŵa kwa iye, nanga udzapereka mawu ghangu mu mulomo wake, nanga ine ndidzatsegula mulomo wako na mulomo wake, nanga ndidzakuphunzitsani zimene mudzachita. Ndi mwini wake akalankhula kwa iwe kwa anthu, ndi mwini wake akakhala mulomo wako, koma iwe kwa iye ukakhala pa zinthu za kwa Mulungu. Nanga ndodo iyi, iyo yakatemuka kukhala njoka, ukaitenga mu chiwoko chako, nayo ukapanga nayo zizindikiro. Mose wakapita, na wakatembenukira kwa Jetro mpongozi wakwe, na wakati, Ndikapita na

ndikatembenukiranso kwa walongu wane wali mu Egipito, na ndikawone ngati wali wakukhala. Na Jetro wakamuwuza Mose, Pita uli na thanzi. Koma pambuyo pa masiku gha vinji ghala, mfumu ya Egipito wakafa. Mwati anati kwa Mose ku Midiani, Pita, bwerera ku Aiguputo, pakuti afe onse amene anali kufuna moyo wako. Wakutola Mose mkazi wake na wana wake, wakawatwika pa nyama zakusenza mitumbo, na wakabwerera ku Iguputo; na Mose wakatola ndodo yakuchokera kwa Chiuta m'manja mwake. Mbuya wanena kwa Mose, Ukupita kwako ndi kubwerera ku Iguputo, ona vyakudabwisa vyose ivyo ndakupereka mu manja yako, ukuchita ivyo pamaso pa Farao. Koma ine ndikulimbikitsa mtima wake, ndipo ayi akuleka anthu. Koma iwe udzanena kwa Farao kuti, Izi ndi zimene Mbuya akunena: Israeli ndi mwana wanga woyamba. Ndinakuuza koma, Tumiza anthu anga kuti anditumikire. Nga chomene chonecho sukufuna kuwatumiza, ona chomene chonecho, ine ndipha mwana wako woyamba kubadwa. Kunachitika mu njira mu malo ogona kuti Mthenga wa Mbuye anakumana naye, ndipo anafuna kumpha. Nanga Ziporah wakatola mwala, wakadumuska chikopa cha mwana wace wakamuna; nanga wakagwa pa mapazi gace, nanga wakati, mwazi wa kudumuska kwa mwana wane ukhazikika. Ndipo wakachoka kwa iye, chifukwa wanati, mwazi wa kudulidwa kwa mwana wangu wakhazikika. Mwenembumba wakati kwa Aroni, Enda ku kukumana na Mose ku chipululu. Ndipo wakaenda, ndipo wakakumana naye mu phiri la Chiuta, ndipo wakapsyana. Ndipo Mose anauza Aroni mawu yonse ya Mbuya amene anamutumapo, ndi mawu yonse amene anamulamula.

Mose na Aroni anakapita, ndipo anasonkhanitsa khansalu ya ana a Isiraeli. Ndipo Aroni analankhula mawu yense awa amene Mulungu analankhula kwa Mose, ndipo anachita zizindikiro pamaso pa anthu. Ndipo wanthu wakhulupirira ndipo wasangalala, chifukwa Mulungu wawalondola wana wa Israyeli, ndipo waona masautso awo, ndipo wanthu wawerama pansi napembeza.

5

Ndipo pambuyo pa izi Mose na Aroni vakalowa kwa Farao, ndipo vakamuwuza kuti, izi zikulonga Mbuya Mulungu wa Israeli, tulutsa vanthu vane, kuti vandichitire chikondwerero mu chipululu. Nanga Falao wakati, Ndi ndani uyo ninga pilika mawu ghakwe kuti nitumizge wana wa Israyeli? Ninga nkhumanya Mbuya, na Israyeli ninga nkuwatumiza. Ndipo wakumuwuza kuti, Chiuta wa Vahebri watiyitana ife, nkhutolako tizayenda ulendo wa mazuwa matatu m'chipululu, kuti tizapereke nsembe kwa Mwami Chiuta wathu, kuti imfa kapena wakupha usatikumane nafe. Na mfumu ya ku Iguputo yakaŵechera kuti, Chifukwa chiyani Mose na Aroni mukupotoza ŵanthu kufuma ku ntchito zawo? Pitani umoza wa inu ku ntchito yake. Ndipo Farao anati, Onani tsopano anthu achuluka kwambiri, choncho tisawalekerere kuchoka ku ntchito zawo. Falao wakalamula vanyakugwira ntchito va vanthu na valembi, wakati, Simukupitirira kupereka udzu kwa vanthu mu kupanga matofwa, monga jilo na zuŵa lyakutatu; koma veni vaende na

vakasonkhanitsa udzu kwa veni. Ndi chilinganizo cha kupanga matofwa, chimene iwo akupanga tsiku ndi tsiku, udzawaika kwa iwo, siudzachotsa chilichonse. Akupuma chifukwa cha ichi akufuula, akunena, Tiyimirire, ndi kupereka nsembe kwa Mulungu wathu. Vilemeke vinthu vya kusambira vya vanhu ava, na vasambirenge vinthu ivi, na vasasambirenge mawu opanda thengo. Ayang'anizi na alembi anakafulumizga iwo, ndipo anakunena kwa anthu akunena kuti, izi ndi zimene Farao akunena: sindidzaperekhanso udzu kwa inu. Ivo mwekha mweneko muyende mukatute udzu kwa ivo mwekha, kuchokera kwakuti konse mungapeze, pakuti palibe chachinandi chicho chikuchotsedwa mu chikonzekero chinu. Ndipo anthu anabalalika mu dziko lonse la Iguputo kukasonkhanitsa zinyasi kuti zikhale udzu. Koma alangizi a ntchito anali kuwafulumizitsa iwo, akunena, malitsani ntchito zoyenera tsiku ndi tsiku, monga momwe zinali pamene udzu unali kuperekedwa kwa inu. Nkhondo valembekezi va mtundu wa vana va Aisraeli, vavo vakavikilwa pa iwo na vayang'anizi va Farao, vakulonga, Chifukwa chiyani mwakakamalizga mipimo yinu ya kupanga matofwa monga jilo na lilo lyachitatu, na lya lero? Alembi a ana a Israeli atalowa, analira kwa Farao, kunena, Chifukwa chiyani iwe ukuchitira choncho atumiki ako? Udzu wakupeleka kwa antchito wako, na nkhunguni wakutiwuza kupanga; na yona wana wako wakomewa, choncho ukazalakwisa wanthu wako. Ndipo wakunena kwa iwo, Muli aulesi, muli aulesi. Chifukwa cha ichi mukunena kuti, Tiyeni tipite, tilambire kwa Chiuta wathu. Nthazi chomene, pitani mukhazgwira nchito, pakuti udzu sichidzakupatsani, koma

mudzaperekabe chiwerengero cha matofwa. Alembi wa ana a Israeli akaona kuti ali mu mavuto, akunena kuti, Simungasiye kupanga matofwa chiŵerengero chakuyenera pa tsiku. Vakakumana na Mose na Aroni vakuliza kukumana navo, pavakali kunyakuka kuchokera kwa Farao. Ndipo vakawauza, Chiuta akuwoneni na kuweluza, pakuti mwachita kuti fungo lathu likhale lonyansa pa maso pa Farao, na pa maso pa atumiki vake, kupereka lupanga mu manja mwake, kutiphera ife. Mose wakabwerera kwa Mbuya, nanga wakati, nkhupempha, Mbuye; chichi mwakachitira vivi vanthu ava? Nanga cifukwa cani wandituma? Kufuma pomwe ndapita kwa Farao kukalankhula m'dzina lako, wakwaza anthu awa, ndipo sunapulumuse anthu ako.

6

Ndipo Mbuya wakulonga kwa Mose, Lero uzawona zimene ndidzachita kwa Farao, pakuti mu dzanja lamphamvu adzawatumiza, ndipo mu mkono wokwezeka adzawapirikitsa kuchokera mu dziko lake. Mulungu wakalemba kwa Mose, ndipo wakamuwuza kuti, Ine ndine Mbuya. Ndi ndinawonekera kwa Abrahamu ndi Isaka ndi Yakobo, Mulungu wawo, ndipo dzina langa Ambuye sindinalosere kwa iwo. Nanga nakhazika chivumbulutso changa kwa iwo, kuti kuwapatsa charu cha wa Kanaani, charu chicho wakhala mu chicho, mu chicho nanga wakhala pa chicho. Nanga ine nakhuwiska kudandaula kwa ana a Israeli, uwo Aiguputo akuwagwiriska ukapolo, nanga

nakhukumbukira chipangano chinu. Yenda, wakhamba kwa vana va Israeli, kunkhamba, Ine Mwenecho; ninga nikutuluseni imi ku ulamusi wa va Egipito, ninga nikusululeni imi mu ukapolo, ninga nikukomboleni imi mu mkono wa kunani na chiweruzo chikuru. Ninga nikusoleni imi vanu vane kwa ine, ninga ndikhala Chiuta winu; ninga mukamanya kuti ine Mwenecho Chiuta winu, uyo wakutuluseni imi mu kuponderezgwa kwa va Egipito. Ninga nkhuwelengesa mwenuko mu dziko imene ndinagoloza chiwoko changuko kupereka kwa Abrahamu, ninga Isaka, ninga Yakobo, ninga nkhupereka kwa mwenuko yeneyo mu cholowa, ine Mbuya. Mose analankhula chomwecho kwa ana a Israeli, koma sanamuverere Mose chifukwa cha kusweka mtima, ndi chifukwa cha ntchito zovuta. Mbuye wakulongora kwa Mose wakuti, lowa, ukalankhule na Farao mfumu ya ku Iguputo, kuti atumizge wana wa Israyeli kuchokera mu nyika yake. Wakaŵechera Mose pa maso pa Mbuya, wakuti, onani wana wa Israeli wanandimvera ine, na umo Falao wangandimvera ine? Ine koma ndili wosakhala na nzeru. Mbuya anati kwa Mose na Aroni, ndipo anawalamula kuti apite kwa Farao mfumu wa Egipito, kuti atumize ana a Isiraeli kuchokera m'dziko la Egipito. Ndipo awa ndi atsogoleri a nyumba za makolo awo, ana a Rubeni woyamba kubadwa wa Israeli: Enoki, na Palu, Hezironi, na Karimi. Uwu ndi ubale wa Rubeni. Nanga wana wa Simiyoni, Jemueli, nanga Jamini, nanga Ehudi, nanga Jakini, nanga Zohara, nanga Sauli uyo anachokera kwa mkazi wa Chikenani. Awa ndi mabanja gha wana wa Simiyoni. Ndipo awa ndi mazina a ana aamuna a Levi monga mbumba zawo: Geresoni, Kohati,

ndi Merari. Zaka za moyo wa Levi zinali zana makumi atatu ndi zisanu ndi ziwiri. Ndipo awa ndi ana a Gershon: Libni na Shimei, m'nyumba za mabanja awo. Wana wa Kohath ndi Amram, nanga Izhar, Hebron, nanga Uzziel, ndipo maka ya umoyo wa Kohath yalikha zana limoza makumi matatu na matatu. Nanga ana a Merari: Mahli, nanga Mushi. Awa ndi nyumba za makolo a Levi malinga na mabanja awo. Ndipo Amram anatenga Jochebed, mwana wamkazi wa mlongo wa bambo wake, kukhala mkazi wake, ndipo anamuberekera Aaroni ndi Mose, ndi Miriamu mlongo wawo wamkazi. Zaka za umoyo wa Amram zinali zana limodzi ndi makumi atatu ndi ziwiri. Ndi ana aamuna a Izhar, Korah, ndi Naphek, ndi Zechri. Na wana wa Ozeyeli walikhaladi Misayeli, na Elisafani, na Segerey. Aroni analanda Elizabeti mwana wa mkazi wa Aminadabu, mlongo wa mkazi wa Naasoni, kukhala mkazi wake, ndipo anamuberekera Nadabu, na Abiu, na Eleazara, na Itamara. Ana koma a Kore ndi Asir, na Elkanah, na Abiasar; awa ndi mbadwa za Kore. Ndipo Eleazara mwana wa Aroni anatenga mwana wamkazi wa Futieli kukhala mkazi wake, ndipo anamubalira Finehasi. Awa ndi mafuko a Alevi, monga mibadwo yawo. Uyu ndi Aroni na Mose, omwe Mulungu anawauzira kuti atulutse ana a Israyeli mu dziko la Iguputo pamoza na mphamvu zawo. Awa ndi wene wakulongozgana na Farao mfumu ya ku Iguputo; ndipo wakatulusa wana wa Israyeli mu charu cha ku Iguputo, iye mwini Aroni na Mose, pa zuwa lyo Mbuya wakalongozga na Mose mu charu cha ku Iguputo. Ndipo Mbuya wakalankhula kwa Mose wakuti, Ine ndine Mbuya, lankhula kwa Farao mfumu ya ku Iguputo zonse zimene Ine

ndikulankhula kwa iwe. Ndipo Mose anati patsogolo pa Mfumu, Taonani, ine ndili wa mawu ofowoka, ndipo Farao adzandimvera bwanji?

7

Nanga Mbuya wakati kwa Mose wakuti, Ona, ndakupa iwe mulungu wa Farao, nanga Aroni mlongo wako uyakhala mneneri wako. Iwe koma udzalankhula kwa iye zonse zimene ndikulamula kwa iwe, ndipo Aroni mlongo wako adzalankhula kwa Farao, kuti atumize ana a Isiraeli kuchokera mu dziko lake. Ine koma ndidzaumitsa mtima wa Farao, nanga ndidzachulukitsa zizindikiro zanga nanga zozizwitsa mu dziko la Aiguputo. Ndipo Farao sangamve mawu yinu, ndipo ndidzaika dzanja langu pa Iguputo, ndipo ndidzatulutsa ndi mphamvu zangu anthu anga, ana a Isiraeli, m'dziko la Iguputo ndi kulipsira kwakukulu. Ndipo adzadziwa Aigupto onse kuti Ine ndine Ambuye, ndikutambasula dzanja langa pa Aigupto, ndipo ndidzatulutsa ana a Isiraeli pakati pawo. Mose na Aroni anachiita monga Mbuya anawalamula, chomwecho anachiita. Mose ŵalipo na vyaka makumi asanu na tatu, na Aroni nkhongo wakwe ŵalipo na vyaka makumi asanu na tatu na vitatu, pamene ŵakaŵechera kwa Farao. Nanga Mbuya wakatonga kwa Mose na Aroni, wakuti, nanga Farao akakuyankhuleni, wakuti, tipeni chizindikiro kapena chizizwitso, nanga ukauze Aroni mlongo wako, tola ndodo, nanga uipone pansi patsogolo pa Farao, nanga patsogolo pa atumiki ake, nanga ikhala njoka.

Mose na Aroni wakalowa pamaso pa Farao pamoza na anthu akugwira nchito wake, ndipo wakachita monga mwa umo Mbuya wakawalamula. Aroni wakaponya ndodo yake pamaso pa Farao na anthu akugwira nchito wake, ndipo ndodo iyo yakakhala njoka. Farao wakuitanira pamoza asophists a ku Igupto na asorcerers, ndipo aenchanters a ku Igupto nawonso wakachita chimozimozi na sorceries wawo. Ndipo anaponyera aliyense ndodo yawo, ndipo zinakhala njoka, ndipo ndodo ya Aaron inameza ndodo zawo. Nanga mtima wa Farao wakakhoma, nanga nakawamvera, monga mwa Mbuya anawalamula. Mwami anati kwa Mose, mtima wa Farao wauma, kuti asaleke anthu kupita. Enda kwa Farao m'mawa, ona iye akutuluka pa madzi, ndipo ukhale ukukumana naye pa m'mphepete mwa mtsinje, ndipo ndodo imene inasintha kukhala njoka uzitenga mu dzanja lako. Nanga iwe ukunena kwa iye, Mwami Mulungu wa Vaheberi wanintuma ine kwa iwe, kukunena, Tumizga vanthu vane, kuti vandipembeze mwakutali, nanga ona, ukhapikira mpaka uyu. Izi zintu zikuti Mbuya, mu ichi udzadziwa kuti Ine ndine Mbuya, onani Ine ndikhoma na ndodo ya m'dzanja lyangu pa madzi ya mu mtsinje, na adzasintha kukhala mwazi. Nanga nsomba za mu mtsinje zikufa, nanga mtsinje ukununka, nanga Aigupito sangakuthapo kumwa maji kuchokera mu mtsinje. Mwamuna anauza Mose kuti, Uze Aaron mchimwene wako kuti, Tenga ndodo yako m'manja mwako, ndipo tambalaza manja mwako pa madzi a ku Iguputo, ndi pa mitsinje yawo, ndi pa ngalande zawo, ndi pa madambo awo, ndi pa madzi onse ophatikizika awo, ndipo adzakhala magazi. Ndipo kunakhala magazi m'dziko

lonse la Iguputo, mu matabwa ndi mu miyala. Nanga vakachita chomwecho Mose na Aroni, munjira imoza Mbuya wakavalajizira, nanga wakanyamula ndodo yake wakauma madzi ghakali mu mtsinje palongolo pa Farao na palongolo pa vatumiki vake, nanga wakasandula madzi ghose ghakali mu mtsinje kukhala mwazi. Nanga isomba za mu mtsinje zinafa, nanga mtsinje unanyuwira, nanga Aigupto sakanatha kumwa maji ghakuchokera mu mtsinje, nanga mwazi unali mu dziko lonse la Igupto. Vakachita mofanana nkhani na vakulodza va Vaiguputo na vufumu vwavo, na mtima wa Farao wakalimba, na wakamvera iwo, monga Mwami wakatonga. Atembenuka koma Farao walowa mu nyumba yake, ndipo sanakhazikitse maganizo ake pa ichi. Vakufumba koma onse va Aigupito kuzungulira kwa mtsinje, kuti vamwe madzi, ndipo vakavya kuvya kuvamwa madzi kufuma mu mtsinje. Ndipo masiku asanu ndi awiri anakwanilitsidwa, pambuyo pa Mbuya kumenya mtsinje. Mwenecho wakati kwa Mose, Lowa kwa Farao, na udzamuwuze kuti, Mwenecho wakuti izi: Lekera anthu anga kuti andipembeze. Ngati koma ukulaghana kutumizga, ona ine nkhukomena mimarizgo yako yose na vifukufuku. Ndipo mtsinje udzatulutsa achule, ndipo akakwera adzalowa m'nyumba zako, ndi m'zipinda za kugona kwako, ndi pa mabedi ako, ndi m'nyumba za antchito ako, ndi za anthu ako, ndipo m'zipsero zako za kukanira, ndi m'ng'anjo zako. Ndipo pa iwe, na pa atumiki ako, na pa anthu ako, achule adzakwera.

8

Mbuya anati kwa Mose, Uze Aroni mlongo wako kuti, Goloza ndodo yako na dzanja lako pa mitsinje, na pa migelo, na pa madambo, ndipo tulutsa achule. Na Aroni wakatambalaza chiwoko chake pa madzi a ku Iguputo, ndipo wakatulutsa achule, ndipo chule chikatuluka, ndipo chakaphimba dziko la Iguputo. Vakachitanji mofanana nayonso vasinganga va Vaiguputo na vufumu vwavo, ndipo vakatulusa vichule pa nthaka ya Iguputo. Ndipo Farao anaitana Mose na Aroni, ndipo anati, Pembelani chifukwa cha ine kwa Ambuye, kuti achotse achule kwa ine na kwa anthu anga, ndipo ndidzawatumiza kuti akapereke nsembe kwa Ambuye. Wakati koma Mose kwa Farao, Nkhonze kwa ine lini ndikapemphere pa iwe, na pa anthu ako watumikira, na pa anthu ako, kuti niwononge achule kuchoka kwa iwe, na kuchoka kwa anthu ako, na mu nyumba zanu, koma mu mtsinje wakazasale. Koma wakati, Mawa; wakati nkhongo, Ukhuti wakatonga; kuti umanye kuti kwakuti nangwa winyake pakutali na Mfumu. Nanga achule achasalira kuchokera kwa iwe, nanga kuchokera ku nyumba za inu, nanga kuchokera ku nyumba za kumunda, nanga kuchokera kwa atumiki wako, nanga kuchokera kwa wanthu wako, pakutali mu mtsinje wachasalira. Mose na Aroni anatuluka kwa Farao, ndipo Mose analilira kwa Ambuye ponena za mgwirizano wa achule, monga momwe Farao anakonzera. Mbuya anapanga monga momwe ananenera Mose, ndipo achule anafa kuchokera m'nyumba, ndi m'mabwalo, ndi m'minda. Ndipo anawasonkhanitsa m'milumba yambiri, ndipo dziko linanyansa. Farao ataona kuti kwakhala kupumula, mtima wake unakhala wolemera, nanga sanawamvere, monga analankhula Mbuya.

Mbuya wakati kwa Mose, Uze Aroni, Tambanuza chiwoko chako na ndodo yako, umenya dothi la nthaka, ndipo zikakhala tumbulusi mwa anthu, mwa nyama zinayi miyendo, nanga mu nthaka yose ya Igupto. Chonecho Aroni anatambasula dzanja lake ndodo, nakwapula mphuthu wa nthaka, ndipo nsikisi anakhalapo mwa anthu, mwa nyama za miyendo inayi, ndipo mu mphuthu wonse wa nthaka nsikisi anakhalapo. Vakachita koma mofanana nanga valozi va za ufiti wawo, kutulutsa nkhongono, koma sivakatha, nanga nkhongono zinakhala mu vanthu, nanga mu virombo vya mapazi manayi. Vakati chifukwa vamanga kwa Farao, Chala cha Mulungu nichi ichi, na mtima wa Farao wakaluma, na sanakamvera vawo, monga mwa kulankhula kwa Mbuya. Mbuya wakati kwa Mose, Yimika m'mawa-m'mawa, ukayime ŵanthu wa Farao. Ona, iye akatuluka kupita ku madzi. Ukanene kwa iye kuti, Mbuya akunena izi: Tulutsa ŵanthu ŵangu kuti ŵanditumikire mu chipululu. Ngati koma ukuleka kutumiza anthu anga, ona ine ndikuletsa pa iwe, na pa atumiki ako, na pa anthu ako, na pa nyumba zanu ntchenzi, na nyumba za Aigupito zidzadzazika na ntchenzi, na mu nthaka imene ali pa yake. Ndipo ndidzachita zozizwitsa pa tsiku limenelo m'dziko la Goseni, kumene anthu anga akukhala, kumene sikudzakhala ntchentche, kuti udziwe kuti Ine ndine Ambuye Mulungu wa dziko lonse lapansi. Ndipo ndipereka kusiyana pakati pa anthu anga na anthu ako, koma mawa zidzakhala izi pa dziko lapansi. Mbuya wakachita chomwecho, ndipo nkhunguni ya ng'ombe unyinji ukabwera mu nyumba za Farao, nanga mu nyumba za anthu ake akatumikira, nanga mu dziko lonse la Iguputo, ndipo dziko likaonongedwa

chifukwa cha nkhunguni ya ng'ombe. Farao wakuitana Mose na Aroni, kunena, Mizani mupereke nsembe kwa Mbuya Mulungu wanu mu nyika. Ndipo Mose wakati, Sizingatheke kutero, pakuti tizapereka nsembe za zinthu zonyansa kwa Aigupto kwa Mbuye Mulungu wathu. Ngati tikapereka nsembe za zinthu zonyansa kwa Aigupto pamaso pawo, tizaponyedwa miyala. Tifuna kupita njira ya masiku atatu mulowera muchipululu, ndi tifuna kupereka nsembe kwa Mulungu wathu, monga mwanena Mbuya kwa ife. Ndipo Farao anati, Ine ndikukutumirani, ndipo mupereke nsembe kwa Mulungu wanu m'chipululu, koma musamapite kutali kwambiri. Choncho pemphererani za ine kwa Mbuya. Wakati Mose kuti, Koma ine ndidzatuluka kuchokera kwa iwe, nanga ndidzapemphera kwa Mulungu, nanga idzachoka nthunzi kuchokera kwa antchito wako, nanga kuchokera kwa anthu wako mawa. Usaonjezere kale Farao kunyenga, kwa kusatumiza anthu kupeleka nsembe kwa Ambuye. Mose wakatuluka kwa Farao, ndipo wakapemphera kwa Mulungu. Mbuya anapanga monga ananenera Mose, ndipo anachotsa nkhunguni kuchokera kwa Farao, nanga kwa atumikiri ake, nanga kwa anthu ake, ndipo palije nkhunguni yomwe inasala. Nanga Falao wakalemetiska mtima wakwe pa nthazi iyi, nanga wakakana kutumizga bantu.

9

Mbuye anayankhula kwa Mose kuti, Lowa kwa Farao, ndipo umuuze kuti, Mbuye Mulungu wa Vahebri akuti: Leka vanthu

vane vapite kuti vandipembeze. Nga ukulora kutuluska wanthu wangu, kasi ukuchikwaskabe, ona, chiwoko cha Chiuta chikwiza pa ziweto zako zili mu zitunda, pa mafalasi, na pa ziweto za kuteka mitumbo, na pa ngamira, na pa ng'ombe, na pa nkhosa, lufu lukuru kwambiri. Ndi ndidzachita zodabwitsa ine mu nthawi imeneyo pakati pa ziweto za Aigupto ndi pakati pa ziweto za ana a Israyeli; palibe chidzafa mwa zonse za ana a Israyeli chomwe chanenedwa. Ndipo Mulungu wapereka malire, wanena kuti, mawa Mbuya wachita chinthu ichi pa dziko lapansi. Na Mbuya wakachita uthenga uwu tsiku lakutsatira, na ziweto zonse za Aigupto zinafa, koma kuchokera mu ziweto za ana a Isiraeli kanachifa kanthu. Farao ataona kuti palibe kanthu kalikonse ka ng'ombe za ana a Israeli kina kufa, mtima wa Farao unalema, ndipo sanawatumize anthu. Mbuya wakati kwa Mose na Aroni, Torani makala wa chingwe m'manja mwanu vizuzu, ndipo Mose awaze mu mlengalenga pamaso pa Farao na anthu ake. Nanga fumbi ukhalepo pa nthaka yose ya Iguputo, ndipo ukhala pa wanthu nanga pa virombo vya mphazi zinayi, zilonda na matute yakuphulika mu wanthu nanga mu virombo vya mphazi zinayi, mu nthaka yose ya Iguputo. Ndipo anatenga malira gha chingwe pamaso pa Farao, ndipo Mose anawamwaza kuluta kumwamba, ndipo kunakhala zilonda, zitupa zikuphulika mwa anthu ndi mwa nyama zinayi. Na nga vakalanga vakalephera kuyimirira pamaso pa Mose chifukwa cha vilonda, pakuti vinali vilonda pa vakalanga, na mu dziko lonse la Iguputo. Mbuya anakalitsa mtima wa Farao, ndipo sanawamvere, monga momwe Mbuya analamulira. Mbuye anayankhula kwa Mose kuti, Dzuka m'mawa, ndipo uime

pamaso pa Farao, ndipo umuuze kuti, Zimenezi ndi zimene Mbuye Mulungu wa Ahebri akunena: Leka anthu anga apite kuti anditumikire. Mu nthawi ino chifukwa ine ndikulangiza miliri yanga yonse mu mtima wako ndi wa atumiki ako ndi wa anthu ako kuti udziwe kuti palibe wina ngati ine mu dziko lonse. Nthawi ino, pakuti nditatumiza dzanja langa, ndidzakantha iwe ndi anthu ako ndidzawapha, ndipo udzawonongedwa kuchokera pa dziko lapansi. Ndipo chifukwa cha ichi udasungidwa, kuti ndionetse mwa iwe mphamvu zanga, ndiponso kuti dzina langa lilengezedwe m'nthaka yense. Pachabe chifukwa iwe ukuchitisa anthu anga kuti usawatumize? Onani, ine ndivula mawa nthawi iyi matalala ambiri kwambiri, amene ngati amenewa sanakhalepo mu Iguputo, kuyambira tsiku limene adalengeka, mpaka lero tsiku ili. Lero nkhwi fulumizga kusonganya viwemi vyako na vyosevi vili vyako mu dambo; pakuti vanthu vosevi na viwemi vyosevi vikawoneka mu madambo na vikangalowa mu nyumba, chivuwa chikawagwera, vikafa. Uyo wakuopa mawu a Mbuya mwa anthu atumikira Farao, wakusonkhanitsa ng'ombe zake mu nyumba. Uyo wakuti sanakhazikiska mawu a Mbuya mu mtima, wasiya ziweto mu minda. Mbuya wakati kwa Mose, Goloza chiwoko chako mu kumwamba, na mphepho yikakhala pa nkhongo yose ya Iguputo, pa wanthu, na ziweto, na pa uswa wose wa pa nkhongo. Mose wakatambalala chanja ku kumwamba, ndipo Mbuya wakapereka mawu na matalala, moto ukathamanga pa nthaka, ndipo Mbuya wakavulisa matalala pa dziko lonse la Iguputo. Kunali mphezi na moto ukulipilira mu mphezi, mphezi yinandi kwambiri-mbiri, imene yeneyo

siinakhaleko mu Iguputo kufuma tsiku limene kunakhalapo pa iwo mtundu. Mabala a mvula anakankhira m'dziko lonse la Iguputo, kuyambira munthu mpaka nyama, ndipo mabala a mvula anakankhira mbewu zonse zimene zinali m'chigwa, ndipo mabala a mvula anapwanya mitengo yonse imene inali m'zigwa. Koma mu chalo cha Goshen, kumene kunali ana a Israeli, kunalibe chivuwa. Watumizga koma Farao wakuitana Mose na Aroni, na wawuza kwa iwo, Ndakhola nyengo yino, Mfumu ndi wolungama, ine koma na wanthu wane ndi wosalabadira Mulungu. Pemphani chomwecho pa ine kwa Mbuya, nanga zime mawu a Mulungu, nanga matalala, nanga moto, ndipo ndidzakutumidzani, ndipo simukhalenso kuwonjezeredwa kukhala. Mose wanena kwa iye kuti, Pamene ndikatuluka mu msumba, ndidzatambasula manja yangu kwa Mbuye, ndipo mizu yidzaleka, matalala na mvula sizidzakhalaponso, kuti udziwe kuti nthaka ndi ya Mbuye. Nanga iwe nanga vanyakugwirira vako, ndinaziwa kuti mukanali mwatiyopa Mbuya. Koma lino na balire zinakanthidwa, pakuti balire inali yayimikira, koma lino linali mu nkhungu. Moto na spelt si zinakanthidwa, pakuti zinali zakuchedwa. Mose anakatuluka kwa Farao nakwera kunja kwa mudzi, ndipo anakweza manja kwa Mbuya, mawu anaimirira, matalala na mvula sizinadonthenge kale pa nthaka. Farao ataona kuti mvula na matalala na mawu vyayima, anawonjezerapo kulakwa, na analemeza mtima wake, pamoza na mitima ya anthu ake akutumikira. Nanga mtima wa Farao wakakomeka, nanga si wakatumizga wana wa Israeli, monga mwayowoya Mfumu kwa Mose.

10

Mbuya wakati kwa Mose, wakuti, lowa kwa Farao, pakuti ine nkhawumitiska mtima wakwe na wa atumiki akwe, kuti zizindikiro izi zize pa iwo; kuti mukambe mu makutu a ana anu, na kwa ana a ana anu, vyose vimene nkhawaseka Vaigupto, na zizindikiro zane, zimene nkhawapanga mwa iwo; na mukamanya kuti ine Mbuya. Mose na Aroni wakalowa pamaso pa Farao, ndipo wakamuwuza kuti, izi zikulonga Mfumu Mulungu wa Vahebri, mpaka nthazi yapi ukuleka kufuna kudzichepesa pamaso pane? Tulutsa vanthu vanga kuti vandilambire ine. Ngati koma iwe ukufuna kweni kutumizga wanthu wane, lola, ine nkhuleta nyengo iyi mawa dzombe zambiri pa malire ghosko ako. Nanga yikakubika chiwonero cha nthaka, nanga uwe sukukhoza kuwona nthaka, nanga yikadya vyose vyakuchuluka vya nthaka vyakusigara, vyo mfula yakusigira umwe, nanga yikadya mtengo wose ukumera umwe pa nthaka. Nanga zidzadzaza nyumba zako, nanga nyumba za atumikiri ako, nanga nyumba zyose mu charu chose cha Vaiguputo, zimene makolo ako nangonso makolo akulu a iwo kamoza vaviwona, kufuma pa siku yimene vakhala pa charu, mpaka pa siku iyi. Nanga Mose watembenuka wafuma kwa Farao. Nanga akatumiki a Farao wakamuwuza kuti, Mpaka nthazi uyu ukakhala msampha kwa ife? Tumiza vanthu kuti vatumikire Chiuta wawo; nanga ukufuna kumanya kuti Iguputo yaonongeka? Ndipo vakabwelera Mose na Aroni kwa Farao, ndipo wakati kwa iwo, Yendani mukamutumikire Mfumu

Mulungu winu, koma ndi vani na vani vayenda? Ndipo Mose wakuti, Tikupita na anyamata na akuluakulu, na ana athu aamuna na aakazi, na nkhosa na ng'ombe zathu, pakuti ndi phwando la Mbuya. Nanga wakati kwa iwo, Mwenecho akhale chomenechi pamoza na imwe; munjira yimoza nkhukutumani imwe, singa ndi katundu winu? Wonani kuti wipa ukulumikizika kwa inu. Ayi chomwecho, koma aleke kupita amuna, na atumikire Chiuta, pakuti ichi chomwecho mwenecho mukufuna; ndipo anawatulutsa kuchokera pamaso pa Farao. Mbuya wakati kwa Mose, Tambanuza chiwoko chako pa charu cha Iguputo, kuti dzombe likwere pa charu, na kudya vyose vyakumera vya charu, na vipatso vyose vya mitengo, vyo mphepete yakasiya. Ndipo Mose wakakweza ndodo ku kumwamba, ndipo Mbuya wakaleta mphepo yakuchigwa pa charu, zuŵa lose lilo, na usiku wose; m'mawa chakubveka, ndipo mphepo yakuchigwa yakatola dzombe, ndipo yakaibwereka pa charu chose cha Iguputo; ndipo yakapumula pa malire ghose gha Iguputo kwene-kwene; yakale ya iyo yalibe dzombe ngati iyi, ndipo pambuyo pa vintu ivi sizibe kutela. Ndipo zinaphimba chiwonekero cha dziko, ndipo dziko linawonongeka, ndipo zinadya zomera zonse za dziko, ndi zipatso zonse za mitengo, zimene zinatsala kuchokera ku matalala. Palibe chobiriwira chilichonse chimene chinatsala mu mitengo, kapena mu zomera zonse za chigwa, mu dziko lonse la Iguputo. Farao wakafulumira kuitana Mose na Aroni, wanena, Ndachimwa pamaso pa Mbuye Mulungu wanu, na kwa inu. Landirani chifukwa chivi changa kale pano, ndipo pemphani kwa Mbuya Mulungu wanu, kuti achotse kwa ine imfa iyi. Mose

wakatuluka kwa Farao, ndipo wakapemphera kwa Mulungu. Ndipo Mbuya wasintha mphepo kuchokera kunyanja yamphamvu, ndipo wanyamula dzombe ndipo waponya munyanja yofiira, ndipo sikunasale dzombe limodzi mudziko lonse la Iguputo. Nanga Mwami wakalimbitsa mtima wa Farao, ndipo sangatumize wana wa Israeli. Mwine anati kwa Mose, Tambalaza chanza chako ku mlengalenga, ndipo pakhale mdima pa dziko la Iguputo, mdima wogwirira. Mose wakatambalazga chiwoko chake ku kumwamba; ndipo chakakhala mdima, mdima wakukhuthuka, mphepo yamkuntho pa charu chonse cha Iguputo masiku atatu. Ndipo palibe munhu wakawona mchimwene wake masiku atatu; ndipo palibe munhu wakanyamuka pa bedi yake masiku atatu; koma kwa ana onse a Israyeli kunali kuwala m'malo onse amene anakhala. Ndipo Farao wakuitana Mose ndi Aroni, wakunena, Yendani, mutumikire Mbuye Mulungu wanu, koma nkhosa ndi ng'ombe musiyeni, ndipo zinthu zanu ziyende pamoza ndi inu. Ndipo Mose anati, Koma iwe udzatipatsa zopereka zopsereza ndi nsembe, zimene tidzachita kwa Mbuye Mulungu wathu. Nanga ng'ombe zathu zikayenda nathu, nanga sitikasiya chala chiwalo, pakuti kuchokera kwa iwo tikatenga kuti tilambire Mbuya Mulungu wathu. Koma ife sitikudziwa chinthu chikatilambirire Mbuya Mulungu wathu mpaka tikafike kweneko. Mbuye anakalitsa mtima wa Farao, ndipo sanafune kuwaleka apite. Ndipo Farao wakuti, choka kwa ine, chenjelera wekha kuti usaonjezerapo kuwona nkhope yanga, tsiku lililose limene ukaoneka kwa ine, ukafa. Koma Mose akuti, Mwalankhula kuti, Sindidzawonekanso kwa inu nkhope ku nkhope.

11

Mbuya anakalonga kwa Mose kuti, Chikali chimoza chine ndidzabweretsa pa Farao na pa Ijipito, ndipo pambuyo pa izi adzakutumizani kuchokera kuno. Pamene adzakutumizani na zonse, adzakupirikitsani kwambiri. Lankhula chifukwa mwachinsinsi m'makutu a anthu, ndipo aliyense afunse kwa mnzake ziwiya zasiliva na zagolide na zovala. Mbuya nanga wapereka chifundo kwa wanthu wakwe pamaso pa Waigupto, ndipo wawakongozeska, ndipo munthu Mose wakhalira wamkulu kweniso pamaso pa Waigupto, na pamaso pa Farao, na pamaso pa watumikiri wakwe. Ndipo Mose wakati, ivi nkhuviyowoya Mfumu, pakati pa usiku ine nkhunjira mu pakati pa Iguputo; Ndipo vikhafa vyose vyakubadwa kwakuyamba mu nyika ya Iguputo, kufuma ku wakubadwa kwakuyamba wa Farao uyo wakukhala pa mpando wa ufumu, na mpaka ku wakubadwa kwakuyamba wa mphika wamkazi uyo wali pa mphero, na mpaka ku wakubadwa kwakuyamba wa nyama yose. Nanga kukhala kulira kwakukulu mu nthaka yose ya Iguputo, iyo yofanana na iyi yaikhalako, nanga yofanana na iyi yaikhalaso kuwonjezeka. Ndi mwa ana onse a Israeli, galu sichigwagwa ndi lilime lake, kuchokera ku munthu mpaka ku chiweto, kuti udziwe zambiri zochita zodabwitsa Mbuya pakati pa Aiguputo ndi Israeli. Nanga vazakiza pansi vose vana vako ava kwa ine, nanga vazagwadira pansi kwa ine, vakulonga, tuluka iwe, nanga vose vanthu vako, avo iwe ukulongozga; nanga pambuyo pa vintu ivi ndinatuluka; kweni wakatuluka

Mose kuzera kwa Farao na mkwiya. Mbuye anati kwa Mose, Farao sadzakumverani, kuti ndichulukitse zizindikiro zanga ndi zodabwitsa m'dziko la Iguputo. Mose na Aroni vachita zonsezi zizindikiro na zodabwitsa izi mu dziko la Iguputo pamaso pa Farao, koma Mbuya wakalimbitsa mtima wa Farao, ndipo sanawamvere kuwatumiza ana a Israyeli kuchokera mu dziko la Iguputo.

12

Mbuye wakatonga kwa Mose na Aroni mu nyika ya Iguputo, wakati, Mwezi uwu ndi chiyambi cha miyezi kwa inu; ndi wa kwamba kwa inu mu miyezi ya chaka. Lankhula kwa gulu lonse la ana a Israeli, kunena, Pa tsiku la khumi la mwezi uwu, alenge iliyense nkhosa malinga na nyumba za makolo, iliyense nkhosa malinga na nyumba. Ngati koma anthu akhale ochepa mu nyumba, kweni kusakhala okwanira pa nkhosa, akaŵe pamoza na mnzake wapafupi wakwe, malinga na chiŵerengero cha anthu, aliyense chakukwanira kwa iye akaŵerengeredwe pa nkhosa. Mbelele yakwanira, yachimuna, ya chaka chimoza idzakhala kwa inu; kuchokera kwa ana a nkhosa ndi ana a mbuzi mudzatengera. Ndi ikhala kwa inu yosungidwa mpaka tsiku la khumi na chinayi la mwezi uwu, ndi adzapha iwo gulu lonse la msonkhano wa ana a Israeli ku madzulo. Ndi ivo vakatola kufuma kwa magazi, ndi ivo vakavika pa mphanda viwili ndi pa chipata, mu nyumba mu zizo nga vakadya ivo mu izo. Nkhudya nyama usiku uwu yophikira pa moto, nkhudya

buledi wopanda yisiti pamoza na zitsamba zakuwawa. Musadye kuchokera kwa iwo wambone, nangauli waphikidwa mu madzi, koma wawotchidwa pa moto, mutu pamoza na mapazi na matumbo. Musasiye chinthu chochokera kwa iye mpaka m'mawa, na fupa musaphwanye kuchokera kwa iye, koma vyakusiyidwa kuchokera kwa iye mpaka m'mawa muyenera kuviotcha mu moto. Cakuti mudzadya ico, mivuno yanu yomangidwa, nsapato mu mapazi anu, ndodo mu manja anu, ndipo mudzadya ico mwa kuthamanga, ndi Pasaka ya Mbuya. Ndipo ndidzadutira mu dziko la Egypt mu usiku uwu, ndipo ndidzakantha zonse zakubadwa kwambiri mu dziko la Egypt kufuma ku munthu mpaka nyama, ndipo mu milungu yonse ya Egyptians ndidzachita kubwezera, Ine Mbuya. Nanga magazi yakhalenge chizindikiro kwa inu pa nyumba zimene muli uko. Ndikaona magaziwo, ndikuphimbeni, nanga mliri wa kuwononga sukhala mwa inu pamene ndikamenyana mu dziko la Iguputo. Ndipo tsiku ili likhala kwa inu chikumbutso, ndipo mudzachikondwerera chikondwerero cha Ambuye mu vibadwa vyonse vya inu; lamulo la muyaya, mudzachikondwerera. Masiku khumi na wiri mwadya chakudya chosawira. Kuchokera pa tsiku la woyamba, mwachotsa yisiti mu nyumba zanu. Wonse uyo angadye yisiti, moyo uyo uchotsedwa mu Israeli, kuchokera pa tsiku la woyamba mpaka pa tsiku la khumi na wiri. Nanga zuŵa yakutoma yiŵikwa yera, nanga zuŵa ya cisanu na ciŵiri yikhala yera kwa imi, ntchito yonse ya ukapolo simukachita mu izo, koma zose zichitikwa kwa moyo wonse, ici cokha cichitikwa kwa imi. Nkhani mukasunge ulamuli uwu; pakuti pa zuŵa ili ndikatulutsa mphamvu zinu kuchokera mu dziko la Iguputo,

nkhani mukachite zuŵa ili ku mibadwo yinu lamulo la muyaya, mukuyamba pa zuŵa la khumi na chinayi la mwezi wa woyamba, kuchokera madzulo mukadye buledi wopanda yisiti, mpaka zuŵa limoza na makumi ghanaŵiri gha mwezi, mpaka madzulo. Masiku asanu na awiri zumbi siingapezeke m'nyumba zanu. Aliyense amene angadye chakuzumbitsa, moyo wake udzachotsedwa mu msonkhano wa Israeli, kaya ndi mlendo kaya ndi mbadwa wa m'dziko. Musadye chonse chosankhidwa na chiwisi, koma m'malo ghonse ghakukhala ghinu mudye chosalembedwa na chiwisi. Mose wakaitana khonsolo yonse ya akuluakulu ana a Israeli, ndipo wawauza kuti, Pitani mukatenga nkhosa malinga na mabanja anu, ndipo mupereke nsembe ya Pasaka. Mudzalandira kamphukira ka hisopo, ndipo mukainyika m'mwazi umene uli pa chitseko, mudzaike pa mphambano ya chitseko ndi pa mphambano zonse ziwiri kuchokera m'mwazi umene uli pa chitseko. Koma inu simudzatuluka aliyense pa chitseko cha nyumba yake mpaka mawa. Mbuya ukapitilira kukomena Aigupto, ndipo ukaona mwazi pa chitseko, na pa zitseko zonse ziwiri, ndipo Mbuya ukapitilira pa chitseko, ndipo sangaleke wowononga kulowa mu nyumba zanu kuti akomeneni. Ndi musunge mawu aga gha lamulo kwa inu wekha, ndi kwa ana anu akamwana, mpaka nyengo zonse. Ngati koma mwalowa mu nkhalango iyo Mbuya angakupatseni, monga ananenera, sungani utumiki uwu. Nanga yikakhala nga angakukuwuzeni kwa inu ana anu, Ndi yani kutumikira uku? Nanga mwakuti kwa iwo, Nsembe ya Pasaka iyi kwa Mfumu, monga wafikilira nyumba za ana a Israeli mu Egipito, pamene wakantha Aigupto, kasi nyumba zathu watuluska. Wanthu

wawerama wanamata. Ndipo atanyamuka, ana a Israeli anachita monga mwa kulamula kwa Mbuye kwa Mose na Aroni, chomwecho anachita. Chakachitika pakati pa usiku, ndipo Mbuya wakhoma ana wonse oyamba kubadwa mu dziko la Iguputo, kuyambira mwana wa Falao wakukhala pa mpando wa ufumu, mpaka mwana wa mkazi wakugwidwa wakukhala mu dzenje, ndi mpaka ana oyamba kubadwa a nyama zonse. Ndipo Farao atanyamuka usiku, ndi atumiki ake, ndi Aigupto onse, ndipo kunakhala kulira kwakukulu m'dziko lonse la Igupto, pakuti kunalibe nyumba imene munalibe wakufa. Ndipo Farao anaitana Mose na Aroni usiku, ndipo anawauza kuti, Imikani, ndipo tulukani kuchokera kwa anthu anga, inu nonse na ana a Israeli. Pitani ndipo kamutumikire Ambuye Mulungu wanu, monga mwanena. Ndipo nkhosa ndi ng'ombe zanu mutanyamula pitani, mundidalitsenso nane. Ndipo Aigupto anali kukakamiza anthu mwaufuluwali kuwatulutsa mu dziko, pakuti anati, Tonsefe tikufa. Anthu analanda ufa wawo cisanachitike kuwumikisa, miphero yawo yomangidwa mu zovala zawo pa mapewa awo. Ana a Israeli anachita monga anawalamula Mose, ndipo anapempha kwa Aigupto ziwiya za siliva na golide na zovala. Ndipo Mwami wakapereka chisomo kwa anthu ake pamaso pa Aigupto, ndipo anawakongoletsa, ndipo anafunkha Aigupto. Ana a Israeli atachoka ku Ramesesi kupita ku Sukoti, analipo makumi asanu ndi limodzi a anthu oyenda pansi, amuna, kupatula katundu. Ndipo anthu osakanikirana ambiri anakwera nawo pamoza, ndi nkhosa, ndi ng'ombe, ndi ziweto zambiri kwambiri. Nanga iwo wakaphika udonyo uwo iwo wakatuluka nawo mu Igupto, mikate

yakubikwa mu vumbi yosalira yeast, pakuti nakuti yakabikwa na yeast, chifukwa Vaigupto iwo wakavakanda, nanga iwo vakalephera kukhalira, nangonso vyakulya iwo vakapangira veni mu njira. Kukhalako kwa ana a Israeli, wako wakakhala mu nyika ya Egipito na mu nyika ya Kanaani, vyaka mazana mcheke na makumi matatu. Ndipo zinachitika pambuyo pa zaka mazana manayi na makumi matatu, mphamvu zonse za Mbuya zinatuluka mu dziko la Iguputo usiku. Umlindiro uli kwa Mbuya, kuti kuwatulusa iwo mu nyika ya Iguputo. Uyo usiku uwu ndi umlindiro kwa Mbuya, kuti ana wose wa Israyeli akhale nawo mu mibadwo yawo. Mbuye wachangu kwa Mose na Aroni, uyu ndi mfundo ya Pasaka; mlendo uliose sangalya kuchokera muli iyo. Na kapolo uliose kapena wakugulika na siliva uzamudula; ndipo kenako akalya kuchokera muli iyo. Mlendo kapena wantchito sangadye chakudya chake. Mu nyumba imodzi lidzadyedwa, ndipo simudzatulutsa nyama kunja kuchokera mu nyumba, ndipo fupa simudzaphwanya la ilo. Msonkhano wonse wa ana a Israeli uchita icho. Ngati koma mlendo angafike kwa inu kuchita Pasaka kwa Mbuya, mudzajambula amuna wake onse, ndipo kenako adzafike kuchita icho, ndipo adzakhale monga wakubadwa wa dziko. Munthu aliyense wosajambulidwa sadzadye kuchokera kwa icho. Lamulo limodzi lidzakhala kwa mbadwa ndi kwa mlendo amene wabwera pakati panu. Ndipo vana va Israyeli vakachita monga Mbuya analamula Mose ndi Arone, chomwecho vakachita. Ndipo zinachitika pa tsiku limenelo, Mbuya anatulutsamo ana a Isiraeli m'dziko la Iguputo ndi mphamvu zawo.

13

Mbuye wakatonga kwa Mose, wakati, Undipatulire wonse woyamba kubadwa woyamba kubadwa wakutsegula chibeleko chonse mwa ana a Israeli kufuma ku munthu mpaka ku chinyama, ndi wangu. Mose anati kwa anthu, Kumbukilani zuwa ili, imene mwatuluka mu dziko la Iguputo, mu nyumba ya ukapolo, pakuti ndi dzanja lamphamvu Ambuye anakutulutsani kuchokera kuno, ndipo zowumitsa sizidyedwe. Lero inu mukutuluka mu mwezi wa wachichepere. Nanga yikakhala nthazi nga wakuŵika iwe Mwami Mulungu wako mu charu cha Wakanaani, nanga Wahiti, nanga Waamori, nanga Wahivi, nanga Wayebusi, nanga Wagirigashi, nanga Waperizi, iyo wakalumbira ku makholo ako, kukupa iwe charu chikuyenderera mkaka nanga uchi, nanga ukachita ntchito uyu mu mwezi uyu. Masiku asanu ndi limodzi mwadya zopanda yisiti, koma tsiku lachisakho ndi chikondwerero cha Ambuye. Buledi wopanda yisiti mudye masiku asanu ndi awiri, siudzaoneka kwa inu buledi wa yisiti, kapena kukhala kwa inu yisiti m'malire anu onse. Na uza ulongosola kwa mwana wako mu siku iyo, kunena, Chifukwa cha ichi Mbuya Mulungu wachita kwa ine, monga ndinali kutuluka mu Iguputo. Na chikakhala kwa iwe chizindikiro pa dzanja lako, na chikumbutso pamaso pako, kuti lamulo la Mbuya likhale mu kamwa kako, pakuti mu dzanja lamphamvu Mbuya Mulungu anakutulutsa ku Iguputo. Ndipo musunge lamulo ili mwakupitilira nyengo za nyengo, kuchokera masiku mpaka

masiku. Ndipo zidzakhala pamene Ambuye Mulungu wako adzakulowetsa m'dziko la Akanaani, monga momwe analumbira kwa makolo ako, ndipo adzakupatsa dzikolo. Ndi ukhapambanula chonse chikutsegula chibeleko, achimuna kwa Mwenecho. Chonse chikutsegula chibeleko kuchokera ku ng'ombe kapena mu ziweto zako, zonse ngati zikhala kwa iwe, achimuna ukhayera kwa Mwenecho. Chilichonse chokatsegula chibelekero cha mbongolo, udzachisintha ndi nkhosa, koma ngati sudzachisinthe, udzachipulumutsa. Chilichonse choyamba kubadwa cha munthu mwa ana ako udzachipulumutsa. Ngati mwana wako wamuna akakufumba pambuyo pa viŋu ivi, akunena kuti, Ici nci cintu canji? Ninga uzamuwuza kuti, mu chiwoko chakukhala na mphamvu Mbuya wakatitulusa kuchokera ku dziko la Iguputo, kuchokera ku nyumba ya ukapolo. Pamene Farao anauma mtima kutitumiza, anapha vyose vyakulongosoka mu nyumba ya Igupto, kufuma kwa vyakulongosoka vya anthu mpaka kwa vyakulongosoka vya ng'ombe. Chifukwa cha ichi, ine nkhupereka vyose vyakuguluka chibeleko vya achilume kwa Mbuya, na vyose vyakulongosoka vya vana vane nkhavawombola. Ndipo chikhala chizindikiro pa dzanja lako, ndipo chosasunthika pamaso pako, pakuti mu dzanja lamphamvu Ambuye wakutulutsa ku Iguputo. Monga Farao wakatumizga wanthu, Mulungu wakawalongososka yawo njira ya nkhongo ya Afilisti, chifukwa yakali pafupi. Wakati Mulungu, Mwina wanthu wangalapa wakuwona nkhondo, na wakatembenuka ku Iguputo. Nanga Mulungu anazungulira wanthu njira ya ku chipululu, ku nyanja yakufipa, koma mu mbadwa ya cisanu wana wa Israyeli anakwera kufuma mu

dziko la Iguputo. Ndipo Mose anatenga mafupa a Yosefe naye, pakuti ndi lumbiro analuza ana a Isiraeli, akunena kuti, Ambuye akukulangirani ndithu, ndipo mudzanyamula mafupa anga kuchokera kuno nanu. Kutola kwa ana a Israeli ku Sukoti, anakamanga misasa ku Etamu pafupi na chipululu. Mulungu wakawatsogolera, masiku mu chipilala cha mtambo kuwalangiza njira, usiku mu chipilala wa moto. Nsanamira wa mtambo masiku na nsanamira wa moto usiku sikuleka patsogolo pa anthu onse.

14

Ndipo Mwamuna walankhula kwa Mose, wakhamba, Lankhula kwa wana wa Israeli, ndipo wakabwera m'mbuyo wakhale misasa pafupi na malo gha kukhalamo, pakati pa Migidoli na pakati pa nyanja, pafupi na Baali Zefoni; patsogolo pawo mukhale misasa pa nyanja. Ndipo Farao adzanena kwa anthu ake kuti, Ana a Isiraeli awa akuyendayenda m'dziko, pakuti chipululu chawatsekera. Ine koma ndidzaumitsa mtima wa Farao, ndipo adzatsatira pambuyo pawo, ndipo ndidzalemekezeka mwa Farao, ndiponso mwa gulu lonse lankhondo lake, ndipo Aiguputo wonse adzadziwa kuti Ine ndine Mbuya, ndipo anachita chomwecho. Nanga yakauzgika kwa mfumu wa Aigupito kuti wakuthawa anthu, nanga yakasanduka mtima wa Farao nanga wa atumiki wake pa anthu, nanga vakati, Chichi ichi tachita, kutumiza ana a Isiraeli, kuti vasatitumikire ife? Farao wakabopha magaleta ghakwe, na

wanhu wose wakwe wakawatola pamoza nakwe, na wakatolapo magaleta mwanda sita ghakusankhula, na mafalasi ghose gha Vaiguputo, na vakulu va nkhondo pa ghose ghose. Nanga Mwenecho wakhalimbisa mtima wa Farao mfumu wa Igupto, nanga wa atumikiri wakwe, nanga wakakonzera pambuyo pa ana a Israyeli, koma ana a Israyeli wakatuluka mu chiwoko chakwezeka. Ndipo Aigupto anawafulumizira pambuyo pawo, ndipo anawapeza atamanga misasa pafupi na nyanja, pamoza na mahatchi onse na magaleta a Farao, na oyendetsa mahatchi, na gulu lake lankhondo patsogolo pa msasa, moyang'anana na Baal zephon. Ndipo Farao wakayandikira, ndipo ana a Israeli watalola m'maso wawo wakaona, ndipo Aigupito wanamanga misasa kumbuyo kwawo, ndipo wakachita mantha kwambiri, koma ana a Israeli wakalilira kwa Mbuya. Ndipo anati kwa Mose, Kodi nchifukwa chakuti kunalibe manda mu dziko la Iguputo, watiulutsa kuti tikafe m'chipululu? Nchiyani ichi chomwe wachitira ife, utatitulutsa ku Iguputo? Nkhasi ichi chiri mawu gha twakulonga kwa iwe mu Ijipito, tukuti, tileke ife, kuti tikagwirire Vaijipito? Nkhubwira pakuti ife tikhumikira Vaiguputo, pano kufa mu chipululu ichi. Mose wakati kwa vanu, Limani mtima, yimani na muwone chipulumutso chikuchokera kwa Mbuya, icho chikachitira ife lero; pakuti muwawonenge Vaiguputo lero, ntimuwawonenga kara kuwawona iwo mu nthazi zonse; Mbuya yikamenyana pa nyengo yinu, na nyuwe mukakhala chete. Mbuya wakati kwa Mose, Chifukwa chiyani ukulilira kwa Ine? Yowoya kwa ana a Israeli, ndipo asamuke. Nanga iwe nyamula ndodo yako, nanga tambanuza chiwoko chako pa nyanja, nanga ugawanye, nanga wana wa Israeli

walowe pakati mwa nyanja pa chouma. Nanga lola, ine ndikhozga mtima wa Farao nanga wa Vaigupito vyose, nanga vikhanjira pambuyo pawo, nanga ndikhozgomba mu Farao, nanga mu gulu lyose lya nkhondo lyakwe, nanga mu magaleta, nanga mu mafalasi akwe. Ndipo adzadziwa Aiguputo onse kuti Ine ndine Ambuye, pamene ndikulemekezedwa mwa Farao, ndi m'magaleta, ndi m'akavalo ake. Mngelo wa Mulungu wakali kutsogolera msasa wa ana a Israyeli anachotsa nakenda kumbuyo, ndipo nsika ya mtambo inachotsa pamaso pawo nayimirira kumbuyo kwawo. Ndipo walowera pakati pa msasa wa Aiguputo, ndipo pakati pa msasa wa Israeli, ndipo wayima, ndipo kwachitika mdima ndi mdima, ndipo usiku wapita, ndipo si wanasakanira wina ndi mnzake usiku wonse. Mose wakatambalala chiwoko chake pa nyanja, ndipo Mbuya wakakokera nyanja na mphepo yamphamvu yakumwera usiku wonse, ndipo wakachita nyanja kuwuma, ndipo maji yakagawikana. Ndipo ana a Israeli analowa pakati pa nyanja pa malo owuma, ndipo madzi ake anali khoma ku dzanja la kumanja, ndi khoma ku dzanja la kumanzere. Ndipo Aigupto anawafulumizga ndipo analowa pambuyo pawo, mafalasi yonse ya Farao, magaleta, na okwera, pakati pa nyanja. Chakachitika mu ulonda wa m'mawa, na Mbuya wakalanga pa msasa wa Vaiguputo mu chipilala cha moto na mtambo, na wakasokoneza msasa wa Vaiguputo, na wakamanga ma-axles a magaleta yawo, na wakawatongoza na nkhongono; na Vaiguputo vakati, tithawire pa uso pa Israyeli; pakuti Mbuya wakumenyana kwa iwo na Vaiguputo. Mbuye wakati kwa Mose, Tambanuza chiwoko chako pa nyanja, ndipo madzi abwerere ndi kuphimba

Aigupto, magaleta ndi okwerapo. Mose wakatambalaza chiwoko chake pa nyanja, ndipo maji wakabwerera m'mawa pa nthaka. Aigupto wakathaŵa pansi pa maji, ndipo Mbuya wakapukuta Aigupto pakati pa nyanja. Na maji litavitira kubwerera likaphimba magaleta na vakwera, na mphamvu yose ya Farao, avo vainjira pambuyo pawo mu nyanja, na palije naumoza wa iwo uyo wakasiyika. Koma ana a Israeli wakayenda mu nkhwangwa yauma pakati pa nyanja, ndipo madzi anakhala khoma kwa iwo ku dzanja la kumanja, na khoma ku dzanja la kumanzere. Nanga Mbuya wakapulumusa Israeli mu siku yeneyo ku chiwoko cha wa Egipito, nanga Israeli wakaona wa Egipito wakufa pa mphepete mwa nyanja. Aisraeli wakaona dzanja la ukulu limene Mbuya wakapanga kwa Aigupito, ndipo anthu wakuopa Mbuya, ndipo wakakulupilira Mulungu, na Mose mtumiki wake.

15

Kenako Mose na ana a Israeli waimbira Mulungu nyimbo iyi, ndipo wakamba kuti, Tiyimbire Mbuya, pakuti walemekezeka mwa ulemerero; kavalo pamoza na wakwera wake waponya mu nyanja. Muthogozi na mutetezi wakhalira kwa ine mu kupuluska, uyu ndi Mulungu wangu, ndipo ndidzamulemekezera, Mulungu wa tate wangu, ndipo ndidzamukweza. Mbuya wakuphwanya nkhondo, Mbuya ndi zina lake. Magaleta gha Farao, na mphamvu yakwe, wakaponya mu nyanja, wakusankha wakwela wachitatu; wakazira mu

Nyanja Yakufipa; nyanja yakawafinya; wakazira mu kuzika nga mwala. Yakuŵa yako, Mbuya, yalemekezeka mu mphamvu; yakuŵa yako dzanja, Mbuya, yaswanya adani. Ndi mu kuchuluka kwa ulemerero wako unaphwanya adani, unatumiza mkwiyo wako unawadya iwo monga udzu. Nanga chifukwa cha mhepo ya mkwiyo wako madzi anapatukana, anapangika ngati khoma madzi, anapangika mafunde mu pakati pa nyanja. Mdani anati, Ndidzawatsatira ndidzawagwira, ndidzagawa zofunkha, ndidzadzaza moyo wanga, ndidzawapha ndi lupanga lwanga, dzanja langa lidzalamulira. Munalumikiza mphepo wanu, nyanja inawaphimba, analowera nga chitsulo m'madzi amphamvu. Ndi ndani wakufanana na iwe mu valeza, Mbuya? Ndi ndani wakufanana na iwe? Wakulemekezgwa mu wapatali, wadabwisa mu maganiziro, wakuchita zizunguliro. Iwe wanatambalaza chiwoko chako chakuchilyo, nthaka inawamedza. Munatsogolera anthu anu awa mu chilungamo chanu, amene munawombola, munawakangamiza mu mphamvu zanu ku malo okhala oyera anu. Mitundu ya vanthu yanamva, ndipo yakwiya, zowawa zinawafikira vakhala ku Afilisiti. Pamenepo vafulumikira vakulongozga va Edomu, na vakulongozga va Moabu vakugwidwa ni kunjenjemera, vasungunuka vonse avo vakukhala Kanaani. Kugwa pa iwo kunjenjemera na kuwopa, mu ukulu wa mkono wako awe mwala, mpaka angadutse anthu ako, Mbuya, mpaka angadutse anthu ako awa, amene unawagula. Muwalowetsa mukabike iwo mu phiri lya cholowa chanu, mu malo gha kukhala ghanu ghakonzeka, amene munakonza, Mbuya, malo gha wera, Mbuya, amene makono ghanu ghanakonza. Mbuya wakulamula nthawi

zonse, na pa nthawi zonse, na kale. Chifukwa kavalo wa Farao analowa pamoza na magaleta na okwera mu nyanja, ndipo Mbuya anabweretsa madzi a nyanja pa iwo, koma ana a Israeli anayenda kudzera mu yowuma pakati pa nyanja. Mariam mneneri, mlongo wa Aroni, anatenga ng'oma m'manja mwakhe, ndipo akazi wose wanatuluka kumtsatira na ng'oma na nyimbo. Mariya anayamba kunena kwa iwo, Tiyimbe kwa Mbuye, pakuti walemekezeka mwaulemerero; hatchi na wokwera anaponya mu nyanja. Mose anachotsa wana wa Israyeli ku nyanja yofiira, ndipo anawatsogolera ku chipululu cha Shur. Anayenda masiku atatu mu chipululu, koma si anapeza maji yakumwa. Vakafika koma ku Mera, na vakalephera kumwa maji ghakuchokera ku Mera, pakuti ghakavipha. Chifukwa cha ichi, vakatcha zina lya malo ghenewo Kuphiphika. Ndipo anthu ananung'unika kwa Mose ponena kuti, Tidzamwa chiyani? Mose wakalilira kwa Mbuya, na Mbuya wakamulangiska mtengo, na wakawisa iwo mu maji, na maji ghakasweka; uko wakamubikira malango na maweruzo; na uko wakamuyesa, na wakati, nga ukapilikira makora pilikira mau gha Mbuya Chiuta ghako, na ukachita vyakukondweska palongolo pa yeye, na ukatcherera malamulo ghakwe, na ukasungira malango ghakwe ghose, matenda ghose nghakuti nkhawayisira Vaiguputo, nangakuyisira pa iwe; pakuti Ine ndiri Mbuya Chiuta ghako wakukuponya iwe. Nanga wakiza mwa Elimu, ndipo walikuba uko vyuŵa vya madzi khumi na wiri, nanga mitondo ya mitengo ya migwalangwa makumi asanu na wiri, ndipo wakamanga nyumba uko pafupi na madzi.

16

Vakanyamuka ku Elimu, na vakafika vose mphangano ya vana va Israeli mu chipululu cha Sini, uyo uli pakati pa Elimu na pakati pa Sinai. Mu zuŵa la khumi na visanu, mu mwezi wa ciwiri, ŵatacoka iwo ku dziko la Iguputo, msonkhano wonse wa ŵana ŵa Israyeli ŵakadandaula pa Mose na Aroni. Ndipo anati kwa iwo ana a Israeli, Tikadakhala tinafa tigundwa na Mbuya m'dziko la Iguputo pamene tinkakhala pa miphika ya nyama, ndipo tinkadya buledi mpaka kukhuta, chifukwa mwatitengera ku chipululu ichi kupha gulu lonse ili ndi njala. Mbuye wakatonga kwa Mose, yonani ine ndikhuvulira mwakudya kwa inu kuchokera kumwamba; na vanu vikhatulukapo, na vikhasonga chakudya cha zuwa mu zuwa, kuti ndikhavayesa ngati vikhaenda mu lamulo wangu, nanga ayi; Na chikhakhala mu zuwa la sita, na vikhakonzeka chinthu chikavinjizenge; na chikhakhala chiwiri chinthu chikhasongenge chakudya cha zuwa mu zuwa. Na Mose na Aroni wakalonga kwa msonkhano wose wa wana wa Israeli, Madzulo mwakamanya kuti Mfumu wakamutuluska inu ku dziko la Iguputo, na mamawa mwakawona ulemerero wa Mfumu mu kumva kudandaula kwinu pa Chiuta; ife nanga tili chiyani, kuti mukudandaula pa ife? Na Mose wakati, mu Mbuya wakupeleka nyama kwa mwe madzulo kuti mudye, na mikate m'mawa kuti mukwanise, chifukwa cha Mbuya wakumva kudandaula kwanu, kumene mwe mukudandaula pa ife; koma ife tiri chiyani? Pakuti si pa ife kuli kudandaula kwinu, koma pa Chiuta. Mose anati kwa Aroni,

Uza gulu lonse la ana a Israeli kuti abwere pafupi pamaso pa Mulungu, pakuti wamva kudandaula kwanu. Pamene Aroni anakalemba ku mpingo wonse wa ana a Israeli, ndipo anatembenukira ku chipululu, ndipo ulemerero wa Ambuye unawoneka mu mtambo. Nanga wakaŵecheta Mbuya kwa Mose, wakati, ndamva kudandaula kwa wana wa Israeli; ŵecheta kwa iwo, wakati, pa madzulo mwakudya nyama, nanga pa mamawa mwakuguta mikate; nanga mwakumanya, chakuti ine ndine Mbuya Chiuta winu. Kunakhala madzulo, ndipo nkhwali zinakwera, ndipo zinapimba msasa, m'mawa kunakhala pamene mame unaleka kuzungulira msasa. Ndipo onani, pa nkhope ya chipululu panali chinthu chopyapyala ngati mbewu ya koriyanda yoyera, ngati chisanu pa nthaka. Pakuwona icho, wana wa Israeli wakati umoza kwa umoza, Chichi ichi? Pakuti vaka manga vakaziva chinthu chiri; kasi Mose wakawauza kuti, uyu nkhate uwo Mbuya wakupani kuti mudye. Ici nkhani iyo Mbuya walamula: Sonkhanani kuchokera kwa iyo uyu wamoza wamoza ku vyenerera gomori, malinga na mutu malinga na chiwerengero cha vyoyo vyinu, uyu wamoza pamoza na vene hema yinu sonkhanani. Vakachita chomwecho ana a Israeli, ndipo vakaŵunjikha uyo wambiri na uyo wapang'ono. Nanga wakayezga gomori, wakutola vyakuji vyanji wakakwera, nanga wakutola vyakuji vyang’ono wakakwera vyakusowa; umunyake wakasonkhanitsa vyakufanana na vyakufunika kwa iye mwini. Mose anati kwa iwo, Palibe munthu wakusiya chinachake mpaka m'mawa. Nanga vakamvera Mose, koma vamoza vavasiya vimoza vya chakudya chake mpaka m'mawa, nanga chabereka mphutsi, nanga

chanunkha, nanga Mose wakakwiya pa iwo. Ndipo anakulonga mawa ndi mawa, aliyense chakufunika kwa iye, pamene dzuwa linkatentha, chinkamasungunuka. Chakachitika pa zuŵa la sita, ŵakasonkhanitsa vintu vyakufunika kaŵiri, ma-omeri aŵiri kwa umoza; ŵalowa ŵakuru ŵonse ŵa msonkhano, na ŵakamuwuza Mose. Mose wakati kwa iwo, Si uyu nkhani ndi iyo yakayowoya Mbuya? Masabata ndi kupumula kwakupatulika kwa Mbuya mawa; vyose nga mukaphika, phikani; na vyose nga mukawiritsa, wiritsani; na vyose vyakuwundakuwunda siyani vyenepo mu nkhokwe mpaka m'mawa. Ndipo anasiya kuchokera kwa iye mpaka m'mawa, monga momwe Mose anawalamula, ndipo sikununkha, kapena mphutsi zinabwera mu menemo. Mose anati, Idyani lero, pakuti lero ndi Sabata kwa Mbuya; simudzachipeza m'chigwa. Masiku asanu ndi limodzi mukasonkhanitsa, koma tsiku lachisakhu ndi sabata, chifukwa sichikhalapo mumenemo. Kunachitika koma pa tsiku la chibale bantu bena ba mu bantu bakayesetsa kutola, koma sankapeza. Mbuya anati kwa Mose, Mpaka lini simukufuna kumvera malamulo anga nanga lamulo langa? Onani, pakuti Mbuya wapereka kwa inu Sabata zuwa ili, chifukwa cha ichi mwini wapereka kwa inu pa zuwa la sita zinkwa ziwiri za mazuwa, mukhale aliyense mu nyumba zanu, wosakhalapo atuluke kuchokera pa malo ghake pa zuwa la saba. Anthu chakapumula pa zuŵa chachinayi. Nanga vana va Israeli vakamutcha dzina lake, Mana; ndipo vyakali nga mbewu ya korianda yoyera; nanga kunowa kwake kwakali nga keke mu uchi. Mose wakati, Uyu ndi nkhani iyo Mbuya walamula: Dzazani gomor ya mana mu chisunge kwa vibadwa vyinu, kuti

vawone buledi uwo mwalya imwe mu chipululu, Mbuya pawakamutulutsani imwe mu dziko la Egipto. Na Mose wakati kwa Aroni, tola mbiya ya golide imoza, na wika mu mbiyayi kuzula gomor ya mana, na ukasunga patsogolo pa Chiuta, kwa kusunga kwa mibadwo yinu, munjira iyo Mbuya walamula Mose; na Aroni wakasunga patsogolo pa umboni kwa kusunga. Ana a Israeli anadya mana zaka makumi anayi, mpaka anafika m'nyika yokhala anthu. Anadya mana mpaka anafika m'chigawo cha Foinike. Gomori yalikali gawo limoza mwa magawo khumi ya miyeso itatu.

17

Ndipo msonkhano wose wa ana a Israeli unanyamuka kuchokera mu chipululu cha Sini malingana na misasa yawo, mwa mawu a Mbuye, ndipo anaika misasa mu Rafideini, koma kunalibe madzi kwa anthu akumwa. Ndipo anthu anakangana na Mose akunena, tipase madzi kuti timwe, ndipo Mose anawauza kuti, nchifukwa chiyani mukukangana nane, ndipo nchifukwa chiyani mukuyesa Mbuya? Anthu akaluwa nyota ya maji kuko; na anthu akanong'oneza kuko kwa Mose, akulonga, Ndi chifukwa chiyani ichi? Iwe wakatukweza ife kuchoka ku Iguputo kuti utiphere ife na vana vitu na ziweto zitu na nyota? Mose wakalilira kwa Mbuya, wakati, Ninkachita chiyani kwa anthu awa? Kanandi kakang'ono, na ŵakandiponyera mabwe mpaka ndife. Nanga Mbuya wakati kuna Mose, Enda patsogolo pa anthu awa, tenga kwa iwe akulu a anthu, nanga ndodo iyo

wakantha mtsinje nayo tenga mu chanza chako, nanga uende. Uyu ine nakhoma pamenepo pa mphambvu yako pa lwazi mu Horebu; na ukhakantha lwazi, na maji ghakatuluka mu lwazilo, na vanu vakhamwa. Mose wakachita chomwecho pamaso pa wana wa Israeli. Ndipo wakatcha dzina la malo amenewo, Kuyesa, ndi Kunyoza, chifukwa cha kunyoza kwa ana a Israyeli, ndi chifukwa cha kuyesa Mbuye, poyankhula kuti, Kodi Mbuye ali pakati pathu, kapena ayi? Amaleki wakiza ndipo wakalwana na Israeli mu Refidimu. Mose wanena kwa Yoshuwa kuti, Sangula wanthu wamphamvu, ndipo tuluka ukamenye nkhondo na Amaleki mawa, ndipo ona, ine ndiima pa msonga wa phiri, ndipo ndodo wa Mulungu ukhala mu dzanja langa. Ndipo Yoshuwa wachita monga Mose wamuuza, ndipo wapita kukakhazikitsa nkhondo na Amaleki, ndipo Mose na Aaroni na Hori wakwera pa chipanda cha phiri. Nanga zinachitika kuti pamene Mose anakulisa manja, Israeli anakunda, koma pamene anatsitsa manja, Amaleki anakunda. Makono gha Mose ghakalikuti gholemera, ndipo akatola mwala wakawika pansi pa iye, ndipo wakakhala pa wenewo. Aroni na Huri wakalimbikiza makono ghake kumbali yimoza na kumbali yinango, ndipo makono gha Mose ghakalikuti gholimbika mpaka kulowa kwa dzuwa. Yoshuwa analemba Amaleki pamoza na anthu ake wose ndi lupanga. Mbuye wakulongora kwa Mose wati, Lemba ichi mu buku kuti chikhale chikumbutso, ndipo uziwise Yoswa kuti ndidzafafaniza chikumbutso cha Amaleki pansi pa thambo. Ndipo Mose wanamanga guwa kwa Mbuya, ndipo wanatcha dzina lake kuti, Mbuya ndi pothawira panga. Chakuti mu dzanja la chinsinsi Mbuya akulimbana na Amaleki kufuma mu

vibadwa mpaka mu vibadwa.

18

Yetro mpadiri wa Midiyani mpongozi wa Mose anamva zonse zimene Mbuya anachitira Israeli anthu ake, pakuti Mbuya anatulutsa Israeli kuchokera ku Igupto. Jetro mukwenye wa Mose wakatola Zipora mkazi wa Mose pamoza na kumusiya kwakwe, na wana wawiri wakwe; zina lya umo wawo Gereshom, pakuti wakati, Ninkali mlendo mu nyika ya wantu wanyake, na zina lya wachiwiri Eliezeri, pakuti wakati, Chiuta wa tate wangu ndi mothandizi wangu, na wandipulumusa ku chiwoko cha Farao. Ndipo Yetro khamu wa Mose pamoza na ana ndi mkazi wanapita kwa Mose ku chipululu, kumene anali atamanga pa phiri la Mulungu. Kuuzidwa kwa Mose kunena, Ona, mpongozi wako Jetro ukubwera kwa iwe, na mkazi wako na ana awiri ako pamoza naye. Mose wakatuluka kuti akakumane na mpongozi wakwe, ndipo wanamugwadira, wanamupasa, ndipo wakalumbanana, ndipo wakawalowesa mu hema. Ndipo Mose anauza mpongozi wake zonse zimene Mbuya anachitira Farao ndi Aigupto onse chifukwa cha Israyeli, ndi khama lonse limene linawakumana nawo munjira, ndiponso kuti Mbuya anawalanditsa kuchokera mmanja mwa Farao ndi mmanja mwa Aigupto. Yetro wanadabwa pa vyose vyakuwema ivyo Mbuya wakawachitira, chakuti wakawaponya ku chiwoko cha Vaigupito na ku chiwoko cha Farao. Ndipo Jetro anati, Adalitsidwa Mbuya, chifukwa anaombola iwo kuchokera

m'manja wa Aigupto ndi kuchokera m'manja wa Farao. Lero ndinazindikira kuti Mbuya ndi wamkulu kuposa milungu yose chifukwa cha ichi, kuti anawafikira. Nanga Jetro mkamwini wa Mose wakatola nsembe zopsereza zonse na nsembe kwa Chiuta; ndipo Aroni na vakulu vonse va Israeli wakiza kudya chingwa pamoza na mkamwini wa Mose, pamaso pa Chiuta. Ndipo zinachitika tsiku lotsatira Mose anakhala pansi kuweruza anthu, ndipo anthu onse anayimirira pafupi ndi Mose kuchokera m'mawa mpaka madzulo. Nanga Jetero pawalonga vyose vyakuti wakuchita ku wanthu, wakuti, Nchichi ichi iwe wakuchita ku wanthu? Nkhondo chichi iwe ukhala wekha, koma anthu wose wayimirira kwa iwe kufuma m'mawa mpaka madzulo? Ndipo Mose anati kwa mpongozi wake, Anthu akubwera kwa ine kuti afunefune chiweruzo kuchokera kwa Mulungu. Pamene pakubera mkangano pakati pawo, ndipo abwera kwa ine, nkhubawelula aliyense, ndi kuwamanyiska malamulo a Mulungu ndi lamulo lake. Wakamba wa Mose anati kwa iye, Simukuchita bwino chinthu ichi. Kuwonongeka udzawonongeka wosaleza mtima na iwe, na wose anthu awa wakuti ali pamoza na iwe. Wolemera kwa iwe mawu awa, siudzakwanisa kuchita iwe wekha. Lero chomene ndipo mverani wane, ndipo ndikulangizani, ndipo Mulungu akhala nanu. Khalani inu kwa anthu pa zinthu za kwa Mulungu, ndipo munyamule mawu wawo kwa Mulungu. Nanga ukalipira umboni kwa iwo malango gha Mulungu na lamulo wake, nanga ukalangiska kwa iwo njira zimene akazayenda mu izo, nanga vinthu vimene akazachita. Nanga iwe wekha ganizira kuchokera mu bantu wonse bamuna bamphamvu, bakulambira Chiuta,

bamuna bacholungama, badana kudzikuza, ndipo udzakhazikitsa pa iwo akazembe ba zikwi, akazembe ba mazana, akazembe ba makumi asanu, nanga akazembe ba makumi. Nanga bakaweluza wanthu nthazi zonse; koma mawu ghakulimbikira ghakakweza kwa iwe; koma zing'ono za maweluzo bakaweluza wekha; nanga bakakupepuska kuchokera kwa iwe, nanga bakakuthandiza iwe. Ngati chinthu ichi uchichita, Mulungu akukupitirira, ndipo ukhoza kuyimirira, ndipo anthu onse awa akabwera ku malo awo na mtendere. Mose wakapilikira mawu gha mpongozi wakwe, na wakachita vyose ivyo wakamuwuza. Ndipo Mose anasankha wanthu wamphamvu kuchokera mu Israeli yonse, ndipo anawaika kukhala akulongozga wa chikwi, akulongozga wa zana, akulongozga wa makumi asanu, nanga akulongozga wa khumi. Ndipo vakaweluza vanthu nyengo yose, koma mawu gose gakulu-kulu vakapereka kwa Mose, koma mawu gose gopepuka vakaweluza vene. Mose wakatuma mkamwini wakwe, ndipo wakagenda ku nyika yakwe.

19

Mu mwezi wa chitatu wa kutuluka kwa ana a Israeli mu charu cha Egipito, pa zuŵa ilyo, ŵakafika mu chipululu cha Sinai. Ndipo anachoka ku Rafideini, ndipo anafika mu chipululu cha Sinai, ndipo Israeli anakhala pamenepo patsogolo pa phiri. Ndipo Mose wakakwera kuphiri kwa Mulungu, ndipo Mulungu wanamuitana kuchokera muphirimo, wanati, Viziyi ndiyo

uzakamba ku nyumba ya Yakobo, ndipo uzalengeza kwa ana a Israyeli. Inu mwawona vyakuti vyose nkhachita ku Vaigupito, na nkhakutolani inu nga pa mapapiko gha zinkhalamu, na nkhakubweresani inu kwa ine. Nanga vino nga kumvera mumvere izgu lyangu nanga mukasunge chipangano changu, mukhala kwa ine bantu bapadera kuchokera ku mitundu yonse, pakuti yangu ndiyo nthaka yonse. Koma inu mukhala kwa ine ufumu wansembe na dziko lopatulika, mawu awa muwauzenge ana a Israeli. Mose wakiza, ndipo wakuitana wakuru wa anthu, ndipo wawaika mawu yense awa amene Mulungu wawalamula. Anthu vyose anayankha pamoza mu mtima umoza, na vakati, vyose ivyo vyakati Mulungu, tikavichita na tikamva, na Mose anayankha mawu aga kwa Mulungu. Mbuya wati kwa Mose, Ona, ine ndikubwera kwa iwe mu nsika wa mtambo, kuti anthu amve ndikulankhula ndi iwe, ndipo akhulupirire iwe ku nthawi zonse. Mose wauza Mbuya mawu a anthu. Mbuye wakatonga kwa Mose, Uka pita pansi ukalengeze kwa vanu, na uwayeretse lero na mawa, na vatsambitse zovala zawo, na vakhale vokonzeka pa zuŵa lyakutatu; pakuti pa zuŵa lyakutatu Mbuye wiza kupitura pansi pa phiri lya Sinai, pavuŵa pa vanu vyose. Ndipo uza kupatula anthu kuzungulira, kunena, Yangani nokha kuti musakhwere mu phiri, ndi kukhudza chinthu cha cho. Wonse wakhudzapo phiri, afa ndi imfa. Mkono wake singa ukwate, pakuti mu mabwe adzaponyedwa mabwe, kapena na muvi adzaponyedwa, kaya nyama kaya munthu, singa akhale wamoyo. Pamene mawu na malipenga na mtambo vichoke ku phiri, iwo adzakwera ku phiri. Mose anatsikira kuchokera ku phiri kupita kwa anthu, ndipo anawayeretsa, ndipo anasamba

zovala zawo. Ndipo anati kwa anthu, Khalani okonzeka masiku atatu; musayandikire mkazi. Kwacitika pa zuŵa la citatu pakucita nthazi, na kwacitika mizu na zing’aning’ani na mtambo wakuda pa phiri Sinai, mizu wa lipenga wakuyimbira kwakukulu, na wanthu wose wa mu msasa kwatiswa. Ndipo Mose wakatulusa vanu kuti vakakumane na Mulungu kuchokera mu msasa, ndipo vakayimirira pansi pa phiri. Phiri la Sinai linali kufukiza lonse, chifukwa cha kutsikira pa lyo kwa Mulungu mu moto, ndipo utsi unali kukwera monga utsi wa ng'anjo, ndipo anthu onse anali kudabwa kwambiri. Koma mawu gha lipenga, paghali kunyakira, ghakawerengera kweni makora neningi. Mose wakaŵecheta, nanga Chiuta wakamuyankha iye na mawu. Mbuya anakalika pa phiri la Sinai, pa msonga wa phiri, ndipo Mbuya anaitana Mose pa msonga wa phiri, ndipo Mose anakwera. Nanga Chiuta wakatonga kwa Mose, wakati, ukatsikira ukalengeze kwa vanu, wangasendere kwa Chiuta kuwona, nanga vangagwa vambunji mwa iwo; Nanga vaprisiti vavo vakusenderapo kwa Mfumu Chiuta vayelekeswe, wangaleke Mfumu kuvachokapo kwa iwo. Ndipo wanena Mose kwa Mulungu, Anthu sangalongeke kukwera ku phiri la Sinai, pakuti iwe wachitira umboni kwa ife, kunena, Patula phiri, ndi ulipatulitse. Mwenecho wati kwa iye, Enda, tsikira pansi, ndipo ukwere iwe pamoza na Aroni. Koma ansembe ndi wanthu asaŵirire kukwera kwa Mulungu, mwina Mwenecho angawawononge. Mose wakatuluska kwa anthu, ndipo wakawauza.

20

Na Mbuya wakaŵecheta mawu ghose agha, wakuti, Ine ndili Mbuya Chiuta wako, uyo wakakutulusa iwe ku charu cha Ayigupto, ku nyumba ya ukapolo. Sizikhala kwa iwe milungu ina kupatula ine. Usakapange wekha chifaniziro, nangwa chinthu chilichonse chofanana na vyose vili mu thambo pamwamba, na vyose vili mu nkhuni pansi, na vyose vili mu madzi pansi pa nkhuni. Ukaupembeza iwo, nangamwe ukauwatumikira iwo; pakuti ine ndine Mwami Chiuta wako, Chiuta wakufuna, ukupereka viwemi vya mababa pa vana, mpaka mbadwa wa tatu na wa nayi kwa avo vakundichima ine, na kukora chifundo kwa vikwi kwa avo vakundikonda ine, na kwa avo vakusunga malamulo gha ine. Usakatole dzina la Mbuya Mulungu wako pachabe, pakuti Mbuya Mulungu wako sangamuweleske munthu wakutola dzina lake pachabe. Kumbuka zuwa lya Sabata kuti ulikhale woyera. Masiku asanu ndi limodzi ugwire ntchito, ndi udzachite ntchito zako zonse. Koma pa zuwa lya msere, Sabata kwa Mfumu Chiuta wako; ukatenge kuchita pa izo ntchito yosiyose iwe, na mwana wako wa mwamuna, na mwana wako wa mkazi, mwana wako, na mphika wako wa mkazi, ng'ombe wako, na chinyama chako cha kunyamula, na chinyama chosiyose chako, na mlendo wakukhala mwa iwe. Pakuti mu mazuŵa asanu na limoza Mbuya analemba kumwamba na nyika na nyanja na vyose vya mu iwo, na anapumula pa zuŵa la cisanu na ciŵiri. Chifukwa cha ichi Mbuya anakomba zuŵa la cisanu na ciŵiri, na anayera

iyo. Lemekeza bambo wako na amayi wako, kuti zikuyendere bwino, na kuti ukhale ndi moyo wautali pa nkhongo yabwino imene Mbuya Mulungu wako wakupatsa. Usachite chigololo. Osati uba. Osati kupha munthu. Usakachitire mnzako umboni wabodza. Ukatema kukhumbira mkazi wa munzako; ukatema kukhumbira nyumba ya munzako, nangwa munda wake, nangwa mwana wake, nangwa mphika wake wamkazi, nangwa ng'ombe wake, nangwa mbongolo wake, nangwa nyama zonse zake, nangwa vyose vya munzako. Ndipo anthu onse anaona mawu, ndi zingali, ndi mawu a lipenga, ndi phiri limene linali kufuka utsi, koma atachita mantha anthu onse anayimirira kutali. Ndipo anati kwa Mose, Iwe utiyankhule nafe, koma Mulungu asatiyankhule nafe, tingafe. Ndipo Mose wakawauza kuti, Limani mtima; pakuti Chiuta wafika kwa inu chifukwa cha kukuyesani inu, kuti kuwopa kwake kukhale mwa inu, kuti musachimwe. Anthu wakayimirira kutali, koma Mose walowera mu mdima kumene Mulungu wanalikuba. Mbuye wakulongora kwa Mose wati, Vizinji ivi uzilongora ku nyumba ya Yakobo, na uzilengeze kwa wana wa Israyeli: Mwaona kuti ndakulongora kwa inu kuchokera kumwamba. Simudzachita milungu ya siliva kwa inu eni, ndi milungu ya golide simudzachita kwa inu eni. Guwa wakuchitira nsembe kuchokera m'dothi mudzandichitira ine, ndipo mudzapereka pa menemo nsembe zanu zopsereza, ndi chipulumutso chanu, ndi nkhosa, ndi ana a ng'ombe anu m'malo onse kumene ndidzatchulira dzina langa kumeneko, ndipo ndidzabwera kwa inu, ndidzakudalitsani inu. Ngati koma guwa la nsembe kuchokera ku miyala ukandipangira ine, siukamanga iwo odumulidwa, pakuti lupanga lwako

walugwetsa pa iwo, ndipo aipitsidwa. Usakhwere mu masitepe pa guwa lyangu lyakunsemba, kuti usawulule umaliseche wako pa lyo.

21

Nanga ivi ndi malango, vyo ukhavika patsogolo pa iwo. Nga wapata mwana wa Chihebri, akazakutumikira vyaka sikisi; koma mu chaka cha msanu na chiwiri azakachoka waufulu pachabe. Ngati iye yekha walowa, na yekha wazatuluka, koma ngati mkazi walowa pamoza naye, mkazi wake nawonso wazatuluka. Nanga mbuye wakamupeleka mkazi, na wakamubalekapo wana wamwana kapena wana wakazi, mkazi na wana wawo wakhala wa mbuye wakwe, koma iye yekha adzatuluka. Ngati koma wakayankha wankhongo wakati, nakhonda mbuya wangu, na mkazi wangu, na wana wangu, singathamange ndi ufulu; mbuya wakwe wakamupeleka kwa chiweruzo cha Chiuta, na pa nthazi eneyo wakamupeleka ku chitseko pa chipimo, na mbuya wakwe wakabowola khungu lakwe na chitsulo, na wakamutumikira mpaka muyaya. Ngati koma munthu ugulitsa mwana wake wamkazi kukhala mtumiki wa m'nyumba, saugenda monga akuthamanga akapolo aakazi. Ngati sakusangalasa mbuye wake, uyo wakavumirana naye, akamuombola. Koma ku mtundu wachilendo, si mbuye ali kugulisa iye, chifukwa wakaphula mu iyo. Ngati koma amulonjezera kwa mwana wake wamwamuna, achite kwa iye monga mwambo wa ana akazi. Ngati koma atenga mkazi wina,

zinthu zofunika na zovala na kucheza naye wake satingamumane. Koma ngati nga achita vinthu vitatu ivi kwa iye, achatuluka mwaulere chopanda siliva. Ngati munthu akakantha munthu wina nanga afe, aiphedwe ndi imfa. Koma osati mwakufuna, koma Mulungu wapereka m'manja mwake, ndidzakupatsa malo kumene wakuphayo angathawireko. Ngati koma munthu akakhwima mnzake kuti amuphere mwa chinyengo, ndi kupulumuka, udzamuchotsa ku guwa langa la nsembe kuti aphedwe. Uyo wakumenya tati wake kapena amayi wake, wakufwa afwe. Wakutukana tate wake kapena mayi wake, adzafa imfa. Ngati munthu wina akaba umoza wa ana a Israeli, nakhamu-nyoza nakumugulitsa, ndipo akapezeka nayo mulandu, afe imfa. Nga wanhu wawiri wakalipana, na wamukome mnzakhe na mwala kapena na nkhonya, na wakafe kweni, koma wagone pa bedi, nga munhu wakanyamuka na kuyenda kunze na ndodo, uyo wakamukoma wakhala wosalakwa; koma wamulipire ntchito yakhe yakusowa na chipatala. Ngati mundu wakomerezga mwana wake kapena mjakazi wake na ndodo, na afe mu manja mwake, mu chiweruzo akalangidwa. Ngati koma iye akapulumuka tsiku limodzi kapena mawiri, asalangidwe chilango, pakuti ndalama yake ndi yake. Ngati kasi valume vavili vakalwana, na vakakantha mkazi uyo wakutola mimba, na mwana wakwe watuluka wangakwaniska kuumbika, iye uyo wakakantha akalipiska chindapwa; mbuli mwamuna wa mkazi uyo mwa kukhazikiska, akapereka na ulemu. Ngati koma wapangika bwino, iye akapereka moyo m'malo mwa moyo, liso m'malo mwa liso, dzino m'malo mwa dzino, chanja m'malo mwa chanja,

phazi m'malo mwa phazi, kutentha m'malo mwa kutentha, chilonda m'malo mwa chilonda, chivulumo m'malo mwa chivulumo. Ngati koma munthu wakwenye diso la mtumiki wake, nanga diso la mphikira wake, na kukhomera, adzawatumiza ufulu m'malo mwa diso lawo. Ngati koma wakugumula zino la munthu wakunyumba, nanga zino la mphakazi wake, iye akawamasule akatuluke m'malo mwa zino lawo. Ngati ng'ombe yayimuna ikabaya munthu wamwamuna kapena wamkazi na kufa, ng'ombe yayimuna ikaponyedwa mabwe, na nyama yake yikadyedwa kwamba, koma mwini wa ng'ombe yayimuna wakakhala wosalakwa. Nga ng'ombe ndi wakuuma kale kuchokera dzulo na kuchokera pa musi wa tatu, ndipo akaumbira mwini wake, koma iye asamuwononga, ndipo ng'ombe uyo aphe munthu kapena mkazi, ng'ombe uyo uzapondwa na miyala, ndipo mwini wake nayenso azaphedwa. Ngati koma dipo wa kuombola wakhazikwa kwa iye, akapereka dipo wa kuombola wa moyo wake wose ngati wamkhazikira kwa iye. Ngati koma ng'ombe ikagunda mwana wamwamuna kapena mwana wamkazi, malinga na lamulo ili vachite kwa iyo. Nga ng'ombe yaikoma mwana kapena mjakazi, mwini wake ukapereka masekeli makumi ghatatu gha siliva kwa mwini wawo, nanga ng'ombe yiyo yikakanthidwa na mabwe. Ngati munhu wakweneka dzenje kapena wakumba dzenje, na wakakweneka kuphimba iyo, na mwana wa ng'ombe kapena mbongolo wagwera mwenemo, mwini wa dzenje akalipira, akapereka ndalama kwa mwini wawo; chomwe chakufa chikhala chake. Nga ng'ombe ya munhu wina yaguma ng'ombe ya mnzakhe, na ng'ombe iyo yafa, vichita kuguliska ng'ombe

yamoyo, na vichita kugawana ndalama zake, na ng'ombe yakufwa vichita kugawana. Ngati koma ng'ombe yayimuna yazindikirika kuti ndi yakoma-nkhongono pa chitali cha dzulo ndi pa chitali cha tsiku lachitatulo, ndipo akaumbira kwa mbuye wake, koma iye sanawonongere ng'ombe yayimunayo, adzalipira ng'ombe yayimuna m'malo mwa ng'ombe yayimuna, ndipo ng'ombe yayimuna yakufa idzakhala yake. Ngati koma munthu wina aba mwana wa ng'ombe kapena nkhosa, nakhaupha kapena kuwaguliska, akalipire ana asanu a ng'ombe m'malo mwa mwana wa ng'ombe, ndi nkhosa zinayi m'malo mwa nkhosa.

22

Ngati wakuba akapezeka mu kubowola ndipo akanthidwa nafe, si kupha kwa iye. Ngati dzuwa latuluka pa iye, ndi wakuchimwa, adzafa m'malo. Koma ngati alibe kanthu, agulitsidwe m'malo mwa chinthu chobedwa. Ngati koma chinthu chobedwa chikasiyidwe na kupezeka mu dzanja lake kuchokera ku mbongolo mpaka nkhosa zamoyo, alipire kawiri. Ngati koma munhu walisa munda kapena munda wa mpesa, na waleka chiweto chake kulisa munda wina, akalipira kuchokera mu munda wake molingana na mbewu yake. Ngati koma walisa munda wonse, zabwino za munda wake na zabwino za munda wa mpesa wake akalipira. Ngati koma moto ukatuluka na kupeza minga, na kutentha mapuliro kapena mbewu kapena chigwa, uyo wakuyatsa moto akalipire. Ngati koma munthu

apatsa mnzake siliva kapena ziwiya kuti amusungire, ndipo zibiwa mu nyumba ya munthuyo, ngati wakuba wapezeka, alipire kawiri. Ngati wakuba wangapezeke, mwini nyumba ukhayandikira pamaso pa Chiuta, na ukhulumbira kuti iye sanachite choyipa pa chinthu chonse cha mnzakwe, pa choyipa chilichonse chofotokozeka, pa mwana wa ng'ombe, na bulu, na mbelele, na chovala, na kutayika konse kukufunsidwa; chinthu chilichonse, pamaso pa Chiuta chiweruzo cha onse awiri chikhafika, na uyo wakugwidwa kudzera mwa Chiuta, ukhalipira kawiri kwa mnzakwe. Nga mundu wamoza angapereka kwa mundu wakuŵandi chinyama chakugwiriska ntchito pamaso na mwana wa ng'ombe na nkhosa na chinyama chilichose kuti achisunge, na chingavundike na kuti chingafe na kuti chingatengedwe ukapolo, na palibe mundu angadziwe, lumbiro la Mulungu lizakhalapo pakati pa wose awiri, kuti iye sanachitenge chinthu choyipa pa chinthu chakusungidwa cha mundu wakuŵandi; na chomwecho mwini wake angalande, na sangalipire. Ngati chibedwe kuba kwa iye, akalipira mwini wake; ngati chibedwe kudyedwa na virombo, akazenge chinthu chikuoneka kuti chadyedwa, nanga akalipira lepi. Nga munthu wakumbira chinthu kuchokera kwa m'bale wake, na chinthu chicho chiphwanyike kapena chife kapena chigwidwe ukapolo, koma mwini wake asakhale nacho, munthu wakumbirayu akalipira. Koma ngati mwini uli pamoza naye, sangalipire; koma ngati ndi waganyu, zikhala m'malo mwa malipiro yake. Ngati koma munthu anyenga mtsikana wachigololo wasakhumbidwa, na agone naye, amupatse chuma cha ukwati kuti akhale mkazi wake. Ngati koma bambo wake akakana kweniweni, na si

kufuna kupereka mwana wake wamkazi kwa iye kukhala mkazi wake, iye akalipira siliva kwa bambo wake malinga na mtengo wa chopereka cha anamwali. Vafiti va ufiti simungawasunga moyo. Yense wakugona na chinyama, muwapha iwo. Uyo wakupereka nsembe kwa milungu adzachotsedwa ndi imfa, kupatula Mbuye yekha. Ndipo mlendo musamuchite nkhanza, kapenanso musamupsinje, pakuti munali alendo m'dziko la Iguputo. Simuyenera kuchitira choipa wamasiye wonse ndi ana amasiye. Nga mwakawavwira waka na kuchita chivwi, na wakafuwula wakafuwulira kwa ine, ndikapilikira kumva mawu ghawo, na ndikakalipa na mkwakwa, na ndikamupha mwenga na lupanga, na wakazi winu wakakhala wamasiye, na wana winu wakakhala wana wamasiye. Ngati koma ukongoze siliva ku mlongo wako wa umphawi, usakhale ukumukakamiza, usaike pa iye chiwongolero. Ngati ukatola chikole chovala cha mnzako, uzamubwezera dzuwa lisanalowe; pakuti ichi ndi chofunika chake, ichi chokha ndi chovala cha umaliseche wake; mu chiyani agonera? Ngati chifukwa akafuwa kwa ine, ndidzamumvera; pakuti ndili wachifundo. Waleza ukalankhula vyavibi, na mwenye wa vanu vako ukamlankhula vyavibi. Zipatso zoyamba za nkhokwe na chopsinyira cha vinyo chako suunga kuchedwetsa, ana aamuna oyamba kubadwa a ako uunga kupereka kwa ine. Chomwecho ukhachita mwana wa ng'ombe wako na mwana wa nkhosa wako na chinyama chako cha kutengeka. Masiku asanu na awiri ukhakhala pasi pa amayi wake, koma pa tsiku la msanu na chitatu ukhanipatsa ine icho. Ndipo anthu oyera mudzakhala kwa ine, ndi nyama yophedwa ndi zirombo za kuthengo musadye, kwa galu muponyeni iyo.

23

Usalandire kumva kwachabechabe, usavomereze pamoza na wakusakhala wolungama kukhala mboni yakusakhala yolungama. Usakhale pamoza na ambiri pa choipa, usaphatikizidwe pamoza na gulu kupatuka pamoza na ambiri, kuti kupotoza chiweruzo. Ndipo sudzachitira chifundo munthu wosauka m'chiweruzo. Ngati ukumana ng'ombe wa mdani wako, kapena chinyama chonyamula katundu chake chikuyendayenda, udzabwerera ndi kuchipereka kwa iye. Ngati koma uona chinyama chonyamula katundu cha mdani wako chagwa pansi pa katundu wake, usakadutsa icho, koma uzamuthandiza kunyamula icho pamoza naye. Usakhoze kusokoneza chigamulo cha munthu wosauka mu mlandu wake. Kuchokera ku mawu onse osalungama udzadzipatula, wosalakwa ndi wolungama sudzapha, ndipo sudzalungamitsa wosapembedza Mulungu chifukwa cha mphatso. Ndi zopereka usalandire, pakuti zopereka zimagonjetsa maso a onera, ndi kuwononga mawu achilungamo. Ndi mlendo simuzamupondereza, pakuti inu mumadziwa mtima wa mlendo, chifukwa inu munali malendo mu dziko la Iguputo. Kwa zaka sita udzalima nthaka yako, nanga udzasonkhanitsa zokolola zake. Koma mu chaka cha cisanu na ciwiri uza kucita kumasulira, ndipo uza kuimasulira, ndipo aumphawi a mtundu wako aza kudya. Koma zotsalira, zinya zakuthengo aza kudya. Motere uza kucita munda wako wa mpesa ndi munda wako wa azitona. Masiku sita ukhapanga vinthu vyako, koma tsiku la

saba ndi tsiku la kupumula, kuti ng'ombe yako ipumule, na chinyama chako chakusenza, na kuti mwana wa mphika wako wamkazi na mlendo apumule. Zonse zimene ndalankhula kwa inu, zisungeni, ndipo dzina la milungu ina musadzalikumbukire, kapena lisadzamveke kuchokera m'mlomo mwanu. Mukondwerere kwa ine katatu pa chaka. Chikondwerero cha buledi wosawira nkhungu musunge kuchita. Masiku asanu ndi awiri mudye buledi wosawira nkhungu, monga ndinakulamulirani malinga ndi nthawi ya mwezi wa wachinyamata, pakuti mu mwezi womwewo munatuluka ku Igupto. Simudzaonekera pamaso panga wopanda kanthu. Nanga chikondwerero cha kukola kwa zipatso za chiyambi uzachita za ntchito zako, zimene ukadzidzala mu munda wako, nanga chikondwerero cha kumaliza pa kutuluka kwa chaka mu kusonkhanitsa kwa ntchito zako za mu munda wako. Katatu mu chaka chionse, wamwamuna wonse wa kwa iwe azioneka pamaso pa Mbuye Mulungu wako. Pakuti ndidzapirikitsa mitundu ya anthu kuchokera pamaso pako, ndi kukulitsa malire ako, usapereke nsembe pa chofufumitsa magazi a zofukiza zanga, kapena mafuta a chikondwerero changa asagone mpaka m'mawa. Zokolola za mbeu zakale za nthaka yako uzibweretse mu nyumba ya Mbuya Mulungu wako, usaphike mwana wankhosa mu mkaka wa amayi wake. Nanga lola, ine nkhutuma mthenga wane patsogolo pako, kuti akusunge iwe mu njira, kuti akulowese iwe mu charu chimene nkhakugombolera. Chenjera wekha, ndi mverera wake, ndi usachite kusachita kumvera kwa iye, pakuti sadzakusunga, chifukwa dzina langa lili pa iye. Ngati mukumva kumva lizgu lane, na muchite vyose vya ine

ndikulagilira iwe, na musunge chipangano chane, mukhala kwa ine vanu vapadera kuposa vyanu vyose vya maiko, pakuti ndi yane nkhuni yose, nyuwe na mukhala kwa ine ufumu wansembe, na charu chapanji. Ivi vizgu mukhala kuwuza kwa vana va Israyeli. Ngati mukumva kumva lizgu lane, na muchite vyose vya ine ndikhawuza iwe, ndikhala mdani kwa vadani vinu, na ndikhala kukanira kwa vakanizi vinu. Mthenga wangu uyenda ali mutsogoleri wako, na ukulowesa iwe kwa Waamoriti, Wahiti, Waperizi, Wakhanani, Wagerigesi, Wahivi, na Wayebusi, ndipo ndiwanonge. Ukulambira si ukulambira milungu yawo, nanga si ukulambira iwo. Si ukuchita mwakufanana na vinthu vyawo vyakuchita, koma ukuwononga ukauwononge, na ukuphwanya ukaupwanye zipilala zawo. Nanga ukatumikira Mbuya Chiuta wako, nanga ndidalitsa chingwa chako na vinyo wako na madzi ako, nanga ndidachotsa matenda kwa inu. Kwakuti palibe wakuti wakhala wosazala, nangwi wosazala mu nyika yako; chiwerengero cha mazuwa ghako ndikhazuzga. Ndi mantha ndidzawutumiza patsogolo pako, ndipo ndidzakhumudwitsa mitundu yonse imene ukulowa mwa iwo, ndipo ndidzapereka adani ako onse kuti akhale othawa. Nanga ndidzatumiza njuchi zakale pamaso pako, nanga udzatulutsa Aamori, Ahivi, Akanani, na Ahiti kufuma kwa iwe. Sindingawathamangise iwo mu chaka chimoza, kuti nkhongono yikhale yopanda anthu, nanga vijinji vikhale pa iwe vinyama vyakuthengo vya nkhongono. Pang'onopang'ono ndidzawatulutsa kwa iwe, mpaka utakula ndi kulandira dziko. Ninga nkhuvika malire ghako kufuma ku nyanja yakufipa mpaka ku nyanja ya Afilisiti, ninga kufuma ku chipululu mpaka

ku mtsinje uwakuru wa Yufurate. Ninga nkhupereka mu manja ghinu varikukhala mu charu, ninga nkhuvakakamula vene kufuma kwa iwe. Usakalumikizgana nawo na milungu yawo cipangano. Nanga siwo akhale mu dziko lako, kuti siwo akupangitse kuchimwa iwe kwa ine, pakuti ukatumikira milungu yawo, iwo akhale kwa iwe chikhuwo.

24

Ndipo Mose anati, Kwezani kwa Mbuye inu ndi Aroni, ndi Nadabu, ndi Abihu, ndi makumi asanu ndi awiri a akuluakulu a Israeli, ndipo mudzapembedza Mbuye kuchokera kutali. Nanga Mose yekha uza kufikira kwa Mulungu, koma ivo si uza kufikira, nanga vanu si uza kukwera pamoza na ivo. Mose walowa, ndipo wakatalira wanthu mawu ghonse gha Mulungu na malamulo ghake. Wanthu wonse wakayankha pamoza, wakuti, Mawu ghonse ghimene Mfumu wakalonga, tikawachita, ndipo tikawamvera. Ndipo Mose walemba mawu yose ya Mbuya, ndipo Mose wakwezga m'bandakucha wakumanya guwa pansi pa phiri, na mabwe khumi na wiri pa mafuko khumi na wiri ya Israeli. Ndipo wanatumiza anyamwana wa ana a Israeli, ndipo anapereka nsembe zotenthedwa, ndipo anapereka nsembe ya chipulumutso kwa Mulungu ana angombe. Mose atatenga theka la magazi, wakathira mu zikho, ndipo theka la magazi wakathira ku chipembedzo. Ndipo watenga buku la chipangano wakawerenga m'makutu a anthu, ndipo anati, Zonse zimene Mbuya walankhula, tizichita ndipo tizimvera. Mose atatenga

magazi, anawamwazira anthu, ndipo anati, Onani magazi a chipangano chimene Ambuye anachiita nanu chokhudza mawu onsewa. Ndipo anakwera Mose na Aroni, na Nadabu, na Abihu, na makumi asanu na awiri wa khonsolo ya akuluakulu wa Israeli. Nakhawona malo uwo wakuyimirira Chiuta wa Israeli; na vyakuti pasi pa mapazi gha kwe, nga ntchito ya tafwa ya safiro, na nga mweneko wa chipando cha kumwanya mu usenjeleru. Nanga wa osankhidwa wa Israeli palije umoza anagumana, nanga anawoneka mu malo a Mulungu, nanga anadya nanga anamwa. Ndipo Mfumu inati kwa Mose, Kwera kwa ine ku phiri, ndipo ukhale kumeneko, ndipo ndidzakupatsa mapale a mwala, malamulo ndi malangizo amene ndinalemba kuti ndiwaphunzitse. Ndipo Mose wauka na Yoshuwa uyo wakali kuima pafupi naye, wakakwera kuphiri kwa Mulungu. Ndipo kwa akuluakulu anati, Khalani chete pano mpaka tibwerere kwa inu, ndipo onani Aroni na Huri ali nanu. Ngati wina ali ndi mlandu, amuyandikire iwo. Ndipo Mose na Yoshuwa wakakwera mu phiri, ndipo mtambo ukaphimba phirilo. Nanga ulemekezgo wa Mulungu wakatuluska pa phiri la Sinai, nanga mtambo wakubisa phirilo masiku sita, nanga Mwami wakuitana Mose pa tsiku la cisanu na ciwiri mu pakati mwa mtambo. Mawonekedwe gha ulemekezgo wa Mfumu ghali nga moto wowaka pa msonga wa phiri pamaso pa wana wa Israyeli. Nanga Mose walowa pakati pa mtambo, ndipo wakwera mu phiri, ndipo walivyo uko mu phiri masiku makumi manayi nanga masikati makumi manayi.

25

Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, Nati kwa wana wa Israeli, nanga mutole zinthu za kwamba kuchokera kwa wonse wowo wangakondwa mu mtima, nanga mudzatola zinthu za kwamba zyangu. Nanga uyu ndi chopereka chakutoma, chimene mwakutola kuchokera kwa iwo: golide, na siliva, na mkuwa, na buluu, na pepo, na chofiira chophindika, na nsalu yabwino yopota, na ubweya wa mbuzi, na zikopa za nkhosa zopaka utoto, na zikopa za buluu, na matabwa asakora, na miyala ya Sardiyo, na miyala ya kusema mu chovala cha mapewa, na mu mwinjiro utali. Ndi ukhapanga kwa ine malo opatulika, ndi ndikhawonekera mwa inu. Ndi uza kundipangira malinga na vyose vya kuti nkhukukulangiska mu phiri, chitsanzo cha hema, ndi chitsanzo cha ziwiya zose za yeneyo, chomwecho uza kupanga. Nanga ukapanga bokosi ya umboni kuchokera mu matabwa gha kusaola, ziwiri ma cubits nanga hafu utali wake, nanga cubit nanga hafu ufupi wake, nanga cubit nanga hafu ukweza wake. Ndipo udzakutira icho ndi golide woyera mkati ndi kunja, ndipo udzapangira icho zokutira za golide zopindika kuzungulira. Ndipo ukhapanga iyi mphete zinayi zagolide, ndipo ukhayika pa mbali zinayi, mphete ziwiri pa mbali imodzi, ndi mphete ziwiri pa mbali yachiwiri. Ukapanga ndipo mipando ya kunyamula ya matabwa ghakulemba, na ukawakuta na golide; Na ukaloweskeska mipando ya kunyamula mu zipete zili m'mbali za bokosi, kukweza bokosi na iwo. Mu zindandanda za bokosi likhala ndodo zosasunthika. Ndipo udzayika mu bokosi

umboni umene ndidzakupatsa. Nanga ukapanga chifuniko cha chisangalalo chophimba cha golide woyera, maphiko ghawiri na pakatikati utali wake, na phiko na pakatikati ufupi wake. Ndipo ukapanga bakerubi awiri a golide woponderezedwa, ndipo ukawaika iwo ku mbali zonse ziwiri za chivundikiro. Kerubi umoza uzipangidwa kuchokera ku mbali iyi, na kerubi umoza kuchokera ku mbali ya chiwiri ya chofunikira, ndipo uzipange makerubi awiri pa mbali ziwiri. Akhakhale va makerubi vakutambalala mapapiko pamwamba, vakuphimba mu mapapiko awo pa chiphulupulu cha chisalusiro, ndipo nkhope zawo kwa wina na mnzake; ku chiphulupulu cha chisalusiro zikhakhale nkhope za va makerubi. Nanga ukaika chifuniro chakusautsa pamwamba pa bokosi kutyozera pamwamba, nanga mu bokosi ukaika umboni umene ndikaupa iwe. Nanga ndidziwika kwa iwe kuchokera kuko, nanga ndidzalankhula kwa iwe kuchokera pamwamba pa chiphuphu cha chifundo pakati pa akerubi awiri, awa akukhala pamwamba pa bokosi la umboni, nanga mwana vyose vya kuti nga ndikulamule kwa iwe kwa ana a Israeli. Ndipo udzapanga tebulo wa golide weniweni, utali wake makubiti awiri, m'lifupi mwake kubiti imodzi, ndipo msinkhu wake kubiti imodzi na theka. Nanga ukhapanga kwa yo zinthu zopota zya golide kuzungulira; nanga ukhapanga kwa yo mpanda wa chikhatho kuzungulira; Nanga ukhapanga chinthu chopota kwa mpanda kuzungulira. Ndi ukhapanga mphete zinayi zagolide, ndi ukhayika mphete zinayi pa mbali zinayi za miyendo yake pansi pa mphete yakuzungulira. Ndipo mphete zidzakhala mu manda a ndodo zonyamula, kuti tebulo inyamulidwe nazo. Ndipo udzapanga mipando yakuchokera mu

matabwa yasakuvunda, ndipo udzakuta iwo ndi golide woyera, ndipo tebulo lidzanyamulidwa ndi iwo. Ndi ukhapanga vyakudya vyake, ndi vyakufukiza, ndi vyakuthira, ndi vikombe vya kuthira mu ivyo, kufuma mu golide yakusakasaka ukhapanga ivyo. Ndipo udzayika pa tebulo mikate ya kukhalapo pamaso panga nthawi zonse. Ndipo udzapanga choyikapo nyali chochokera mu golide woyera, choponderezedwa udzapanga choyikapo nyali, mphanda wake, ndi nthambi, ndi mbale, ndi ziphuphu, ndi maluwa zidzachokera mmenemo. Nthambi zisanu na chimoza zinkatuluka m'mbali mwake, nthambi zitatu za choyikapo nyali zinkatuluka ku mbali imoza yake, ndi nthambi zitatu za choyikapo nyali zinkatuluka ku mbali ya chiwiri. Ndipo mbale zitatu zojambulidwa mawonekedwe a alimondi mu nthambi imodzi, chikho ndi kaluwa, motero ku nthambi zisanu ndi imodzi zotuluka mu choyikapo nyale. Nanga mu chiwunikho cha nyali pali zikombe zinayi zijambulwa maluwa a almond, mu nthambi imoza pali ziphika, nanga maluwa ake. Mbale pansi pa nthambi ziwiri zochokera mmenemo, ndi mbale pansi pa nthambi zinayi zochokera mmenemo, motero kwa nthambi zisanu ndi imodzi zotulukira mu choyikapo nyale, ndipo mu choyikapo nyale munali mbale zinayi zojambulidwa mawonekedwe a alimondi. Zithu na nthambi zichokere mwa iyo zikhalenge, yonse yopangidwa kuchokera mu golide umoza woyera. Nanga ukhapanga nyali yake saba, nanga ukhayika nyali, nanga zikhawala kufuma mu uso umoza. Ndipo chofukizira chake, ndi maziko ake kuchokera mu golide woyera udzapanga. Vyakugwiriska vyonse ivi vya talente ya golide weniweni. Ona, udzapanga malinga na

chitsanzo chimene chinakuonetsedwa kwa iwe pa phiri.

26

Ndipo hema udzayipanga, nsalu khumi kuchokera ku nsalu yabwino yopota, ndi buluu, ndi pepo, ndi kolowŵala yopota ya akerubi, ntchito yoluka udzazipanga. Utali wa nsalu imodzi uli makumi awiri na asanu na atatu, ndipo utambalala uli anayi. Nsalu imodzi idzakhala ndi miyeso yofanana pa nsalu zonse. Nsalu zisanu zikakhala zikugwirana imodzi ndi inzake, ndipo nsalu zisanu zikakhala zikugwirizana imodzi ndi inzake. Ndipo ukhapanga kwa iwo zingwe za buluu pa mphepete mwa nsalu umoza, kuchokera ku mbali imoza ku kulumikizana. Chomwecho ukhapanga pa mphepete mwa nsalu ya kunja kwa kulumikizana kwa chiwiri. Udzapanga zidodo makumi asanu pa nsalu imodzi, ndipo udzapanga zidodo makumi asanu kuchokera m'mbali ya nsalu molingana ndi kulumikizana kwa yachiwiri, zoyanana zikugwirana wina ndi mnzake pa iliyonse. Ndipo udzapanga mphete makumi asanu zagolide, ndipo udzalumikiza nsalu zina ku zina ndi mphete, ndipo hema idzakhala imodzi. Ndipo udzapanga zikopa za ubweya kukhala chophimba pa hema, zikopa khumi na chimodzi udzapanga. Utali wa chikopa chimoza uli makubiti makumi atatu, na utambi wa chikopa chimoza uli makubiti anayi, muyeso womwewo ukhala ku zikopa khumi na chimoza zonse. Ndipo udzalumikiza zikopa zisanu pamoza, ndi zikopa zisanu ndi chimoza pamoza, ndipo udzapindika chikopa chachisanu ndi chimoza kutsogolo

kwa hema. Ndi ukhapanga zingwe makumi asanu pa mphepete ya chikopa cha chimoza, cha pakati monga kulumikizana, ndi zingwe makumi asanu ukhapanga pa mphepete ya chikopa cha kulumikizana cha chiwiri. Ndipo udzapanga mphete zamkuwa makumi asanu, ndipo udzalumikiza mphetezo kuchokera ku zolukira, ndipo udzalumikiza zikopazo, ndipo zidzakhala chimodzi. Ndipo uza vika pansi chiwalo chochuluka mu ziphimba za hema, theka la chiphimba chosalira uza chiphimba ku chiwalo chochuluka cha ziphimba za hema, uza chiphimba kumbuyo kwa hema. Kubiti kuchokera muno, na kubiti kuchokera muno, kuchokera mu chopitirira cha zitenje, kuchokera mu utali wa zitenje za hema, zikakhala zikufunika pamwamba pa mbali za hema kuchokera kuno na kuchokera kuno, kuti zifunike. Ndipo udzapanga chophimba cha hema chamikanda ya nkhosa yopaka utoto wofiira, ndi zophimba zamikanda za mtundu wa buluu pamwamba. Ndipo udzapanga zipilala za hema kuchokera ku matabwa osavunda. Ukapanga cipilala chimoza makubhiti khumi, na upana wake ukakhala kubhiti limoza na hafu. Zingwe ziwiri kwa nsanamira umoza, zikugwirizana chimoza ndi china, chomwecho udzachita pa nsanamira zonse za hema. Ndi udzapanga zipilala za hema, zipilala makumi ghawiri kuchokera ku mbali ya kumpoto. Na uzapo makumi manayi wa siliva uzapanga kwa nsanamira makumi ghawiri, mizapo iwiri kwa nsanamira umoza ku mbali zonse ziwiri za wace, na mizapo iwiri kwa nsanamira umoza ku mbali zonse ziwiri za wace. Nanga mbali ya chiwiri ya ku Kusumphu, nsanamira makumi ghawiri, nanga mipando yawo makumi mcheche ya siliva; mipando yiwiri pa nsanamira

umoza mu mbali zonse ziwiri za uwo, nanga mipando yiwiri pa nsanamira umoza mu mbali zonse ziwiri za uwo. Nanga kuchokera ku nyuma kwa hema malinga na chigawo chakuti ku nyanja uzapanga zipilala zisanu na chimoza. Ndi zipilala ziwiri udzapanga pa makona a hema kuchokera kumbuyo. Ndipo zikhale zofanana kuchokera pansi, monga momwemo zikhale zofanana kuchokera ku mitu mpaka kukumana kumodzi, motero ukhale ukupanga ngodya ziwiri zonse, zikhale zofanana. Nanga ŵakakhala zipilala ŵasanu na ŵatatu, nanga maziko awo asiliva khumi na sikisi, maziko aŵiri ku chipilala chimoza mu mbali zonse ziwiri zake, nanga maziko aŵiri ku chipilala chimoza. Nanga ukapanga vipingiri vya matabwa ghangawora; visanu kwa chipilala chimoza kuchokera ku chigaŵa chimoza cha hema, nanga vipingiri visanu kwa chipilala ku mbali ya hema yachiŵiri, nanga vipingiri visanu kwa chipilala chakumbuyo ku mbali ya hema yakutolera ku nyanja. Nanga chipingwa chakati pakati pa zipilala chidutse kufuma ku mbali imoza mpaka ku mbali yinyake. Ndi zipilala uza kuzifunika na golide, ndi mphete uza kuzipanga za golide, m'mene uza kulowetsamo mitengo, ndi uza kufunika mitengo na golide. Nanga ukhayimika hema muwiri wa chinthu chikuwoneskera iwe mu phiri. Ndipo udzapanga chinsalu chophimba kuchokera ku buluu, ndi pepo, ndi kokkino kopota, ndi nsalu yabwino yolukidwa; ntchito yolukidwa udzapanga icho na akerubi. Ndipo udzayika icho pa zipilala zinayi zosavunda zokutidwa ndi golide, ndipo mitu yawo ndi ya golide, ndipo maziko awo anayi ndi a siliva. Nanga ukhavika chigubiko pa zipilala; nanga ukhanjizga ukuko mkati mwa chigubiko bokosi ya umboni;

nanga chigubiko chikhagabaniska kwa inu pakati pa chinthu chera nanga pakati pa chinthu chera cha vinthu vyera. Ndi uwe udzaphimba na nsalu ya chipepeso bokosi la umboni mu chipatala cha vipatala. Nanga ukhavika tebulo kunze kwa nsalu yakubisika, nanga chivwalo cha nyali kutalikana na tebulo pa chigawo cha hema chikupita ku Sauti; nanga tebulo ukhavika pa chigawo cha hema chikupita ku Mpoto. Ndipo udzapanga chophimba cha khomo la hema kuchokera ku buluu, ndi purple, ndi scarlet yokotedwa, ndi nsalu yabwino yokotedwa, ntchito ya wosula. Ndipo ukhapanga ku nsalu yophimba zipilala nsanu, ndipo ukhakuta iwo ndi goloda, ndipo mitu yawo ikhakhala ya goloda, ndipo ukhaponyera iwo maziko nsanu a mkuwa.

27

Nanga ukapanga guwa kuchokera mu matabwa gha kusaola, visanu vikuboko utali, nanga visanu vikuboko ukukhala. Guwa likhalikha chikhalikha, nanga vitatu vikuboko ukweza wakhe. Ndi udzapanga nyanga pa makona anayi, nyanga zidzakhala kuchokera mwa iyo, ndi udzaziphimba ndi mkuwa. Nanga ukapanga chivundikiro ku chivwalo cha nsembe, nanga chophimba chake, nanga mabakuli ake, nanga zogwilira nyama zake, nanga chosungira malasha ake, nanga vyose vyakugwiliska vyake ukapanga za mkuwa. Ndi ukhapanga kwa iye chiwaya cha ukonde wa mkuwa, ndi ukhapanga pa chiwaya mphete zinayi za mkuwa pansi pa mbali zinayi. Ndi udzawaika iwo pansi pa chiwaya cha guwa kuchokera pansi, nanga

chiwaya idzakhala mpaka theka la guwa. Ndipo udzapanga ndodo za guwa lansembe za matabwa osavunda, ndipo udzazikuta ndi mkuwa. Nkhondo ukuloweza mphanda mu zindandanda, nkhondo mphanda ikhale pa mbali za guwa mu kunyamula icho. Chopinda chosalumikana udzachipanga, malinga na chowonetsedwa kwa iwe mu phiri, chomwecho udzachipanga. Ndipo udzapanga bwalo kwa hema, ku mbali ya ku Mwera nsalu za bwalo za nsalu yosalala yopindidwa, utali wa makubiti zana ku mbali imodzi. Ndipo zipilala zawo makumi awiri, ndi maziko awo makumi awiri amkuwa, ndipo mphete zawo ndi zogwirira zawo zasiliva. Chomwecho ku mbali ya kummawa zotchinga zana limoza utali, ndi zipilala zawo makumi awiri, ndi maziko awo makumi awiri amkuwa, ndi mphete ndi zogwirira za zipilala, ndi maziko awo zokutidwa ndi siliva. Ukulu wa bwalo wa ku nyanja zitenje za makubhiti makumi asanu, zipilala zawo khumi, na maziko awo khumi. Na ukulu wa bwalo wa ku Mwera nsalu makumi asanu a makubiti, zipilala zawo khumi, na maziko awo khumi. Nanga makubhiti khumi na musanu utalika wa zisaili za mbali imoza; zipilala zawo zitatu, nanga maziko awo atatu. Ndipo mbali ya chiwiri makubhiti khumi na asanu a zitenje msinkhu, zipilala zawo zitatu, ndi maziko awo atatu. Na pa chipata cha bwalo chophimba cha makumi ghawiri ma makhubhiti kutali, chopangidwa mu buluu, na phepo, na kokonolo wopota, na nsalu yakutalika yopota ya kusiyanasiyana kwa wosoka, zipilala zawo zinayi, na maziko awo zinayi. Zipilala zonse za bwalo kuzungulira zinakutidwa ndi siliva, na mitu yawo inali ya siliva, na maziko awo anali a mkuwa. Koma utali wa bwalo zana pa

zana, na upambi makumi asanu pa makumi asanu, na msinkhu asanu ma makubiti wa nsalu yabwino yopota, na maziko awo a mkuwa. Na kupanga konse na zida zonse na zikhonje za bwalo zinali zamkuwa. Nanga iwe ulamule wana wa Israyeli, nanga wakatole kwa iwe mafuta ghakuchokera mu mitengo ya maolivi ghakupendeka ghakulungama ghakupondwa kuti ghawake lampu, kuti lampu iwake nthazi zonse mu hema ya umboni; kunja kwa chinsalu chakuteteka chiri pa chipangano Aroni na wana wakwe wakaiwasha kuchokera madzulo mpaka mamawa, pamaso pa Mfumu, lamulo la nthazi zonse kwa mibadwo yinu kuchokera kwa wana wa Israyeli.

28

Na iwe usendeze kwa iwe mwini Aaron nkholo wako, na ana ake, kufuma mwa ana a Israeli, kuti anditumikire unyakwi Aaron, na Nadab, na Abihu, na Eleazar, na Ithamar, ana a Aaron. Nanga ukhachita mwinjiro wakupatulika kwa Aaron mlongo wako mu ulemu nanga ukulu. Na iwe ulankhule kwa onse anzeru a maganizo, amene ndinadzaza mzimu wa nzeru na kumvetsa, na adzapanga mwinjiro woyera wa Aroni ku choyera, mu umene adzatumikira wansembe kwa ine. Na izi ndi zovala zimene zidzapangidwa: chovala cha pachifuwa, chovala cha pamapewa, mwinjiro wautali, chovala cholukidwa, nduwira, na lamba. Ndipo zidzapanga zovala zopatulika za Aroni na ana ake aamuna kuti anditumikire monga ansembe. Ndipo iwo akatola golide, hyacinth, purple, scarlet, ndi nsalu yakufewa. Ndipo

adzapanga chovala cha mapewa kuchokera ku nsalu yabwino yopota, ntchito yoluka ya waluki. Zipinda ziwiri za m'mphepete zogwirizana zidzakhala kwa iye, imodzi ku inayo, pa zigawo ziwiri zolumikizidwa. Nanga nsalu wa mapewa, uyo uli pa iye, malinga na kupanga kwake kuchokera kwa iye ukhala kuchokera ku golide woyera, nanga bululu, nanga pepo, nanga kokoledi wopota, nanga nsalu yabwino yopota. Nanga ukatola mabwe ghawiri gha smarago, nanga ukasema mu iwo mazina gha wana wa Israyeli. Mazina sita pa mwala umoza, nanga mazina sita yakusala pa mwala wachiwiri malinga na vibadwa vyawo. Ntchito ya luso lwa mwala, chithunzi chosema cha chidindo udzasema mwala uwiri pa maina a ana a Israeli. Ndipo udzayika mabwe awiri pa mapewa a efodi, mabwe a chikumbutso ndi kwa ana a Israeli, ndipo Aroni adzanyamula mayina a ana a Israeli pamaso pa Ambuye pa mapewa awiri ake, chikumbutso cha iwo. Ndi ukhapanga zinthu za m'mapewa za golide woyera. Ndipo udzapanga zingwe ziwiri zakusokera zakuchokera kugolide woyera, zosakanizidwa ndi maluwa, ntchito yoluka, ndipo udzaika zingwe zakusokera zolukidwa pa zinthu zakuphewa, molingana ndi zinthu zakuphewa zawo kuchokera kutsogolo. Ndipo ukhapanga chovala cha pachifuwa cha ziweruzo, ntchito ya kusokera, molingana na mawonekedwe a efodi ukhapanga icho kuchokera ku golide, na buluu, na pepo, na chofiira chopota, na nsalu yofewa yopota. Ukapanga icho chakulongosoka, chikakhala chawiŵiri, utali wake ukhala wa span, na ukulu wake ukhala wa span. Ndipo udzaluka mu iyo nsalu yokhazikwa na mabwe mizere inayi, msere wa mabwe udzakhala sadio, topazi, na emeradi, msere woyamba. Ndi

mzere wachiwiri, kabunkulu, ndi safiro, ndi yasipa. Mzere wa chitatu unali ligurium, agate, na amethyst. Na mzere wa chinayi chrysolite na beryl na onyx zokutidwa mu golide, zomangidwa pamoza mu golide, zikhale monga mzere wawo. Ndipo mabwe akhale kuchokera ku mazina a ana aamuna a Israeli khumi na iwiri malinga na mazina awo, ozokotwa nga zidindo, uliwonse malinga na dzina lake akhale pa mafuko khumi na iwiri. Ndi ukhapanga pa chinthu cha kulozera zinthu zolukidwa pamoza, ntchito ya unyolo kuchokera ku golide woyera. Ndi Aroni adzanyamula mazina a ana a Israeli pa chovala cha chiweruzo pa chifuwa chake, akulowa mu malo akuyera kuti akhale chakukumbukira pamaso pa Mulungu. Nkhani ukhayika pa chifuwa cha chiweruzo chiwonesko nkhani choonadi, nkhani chikhabe pa chifuwa cha Aroni nthazi akalowa mu chakucera patsogolo pa Mbuya, nkhani Aroni akhasengeska maweruzo gha wana wa Israyeli pa chifuwa patsogolo pa Mbuya nthazi zonse. Ndi udzapanga chovala cha mkati cha kutalika chonse cha buluu. Ndi kukhala chinthu chofumbira kuchokera pakati pake, chokhala ndi malire kuzungulira chinthu chofumbiracho, ntchito yolukidwa, cholumikizana cholukidwa pamodzi kuchokera mwa iyeyo, kuti chisang'ambuke. Nkhupita uzapanga pansi pa mpendero wa jombo pakati, nga makhombo gha mapomegranati ghakuluka, kufuma mu buluu, na purple, na scarlet yakusokotwa, na nsalu yabwino yakusokotwa, pansi pa mpendero wa jombo kuzungulira; chimoza mwakufanana makhombo gha mapomegranati gha golide, na mabelu pakati pa iwo kuzungulira. Kuchokera pa mapomegranati, belu ya golide, na luwero pa mpanda wa mkanjo kuzungulira; Na Aroni pa

kutumikira liziwike lizgu lyakwe, pakulowera mu chakupatulika pamaso pa Mbuya, na pakutuluka, kuti asafe. Ndipo udzapanga mbale ya golide yoyera, ndipo udzalembera pa iyo kulemba kwa chidindo, Malo Opatulika a Mbuye. Ndipo mudzayika icho pa buluu wopota, ndipo chidzakhala pa nduwira, patsogolo pa nduwira chidzakhala. Ndipo idzakhala pa chipumi cha Aroni, ndipo Aroni adzachotsa machimo a zinthu zopatulika, zonse zimene ana a Israeli adzazipatula za mphatso iliyonse ya zinthu zawo zopatulika, ndipo idzakhala pa chipumi cha Aroni nthawi zonse yolandiridwa kwa iwo pamaso pa Ambuye. Ndi zokongoletsa za minjiro kuchokera mu nsalu yabwino, ndipo udzapanga nduwira ya nsalu yabwino, ndipo udzapanga lamba, ntchito ya woluka. Nanga kwa ana a Aaroni ukapanga majubha na malamba, na mitumbira ukapanga kwa iwo mu ulemu na ukulu. Ndipo udzawavala iwo Aroni mlongo wako, ndi ana aamuna aake pamoza ndi iye, ndipo udzawadzoza iwo, ndipo udzadzaza manja awo, ndipo udzawayeretsa iwo, kuti akhale ansembe kwa ine. Ndipo udzapangira iwo kabudula ka nsalu ya thonje kuti akwirire umaliseche wa thupi lawo, kuyambira m'chiuno mpaka ntchafu. Na Aroni adzakhala nawo pamoza na ana ake aamuna pamene akulowa mu hema ya umboni kapena pamene akuyandikira kutumikira pa guwa lansembe la chopatulika, ndipo sadzadzibweretsera tchimo kwa iwo okha kuti asafe, lamulo lamuyaya kwa iye, ndi kwa mbeu yake pamoza naye.

29

Nanga ivi vyakuti ivi, ivyo ukavikhita kuvene; ukavayera vene, kuti vakutumikire mwakuti vapayiri vane; ukutola mwana wa ng'ombe umoza, nanga nkhosa ziwiri zya pasopo, nanga mikate ya pasopo yosankhana mu mafuta, nanga zikondwa zya pasopo zopakwa mu mafuta; ufu wa buledi wa tirigu ukavipanga ivo. Ndipo udzawaika pa dengu limodzi, ndipo udzawabweretsa pa dengupo, pamodzi ndi mwana wa ng'ombe ndi nkhosa zazimuna ziwiri. Ndipo Aroni ndi ana ake aamuna udzawabweretsa pa chitseko cha hema ya umboni, ndipo udzawasamba m'madzi. Ndi watenga zovala, udzavala Aroni mlongo wako jombo litali, ndi chovala cha mapewa, ndi chovala cha pachifuwa, ndipo udzalumikiza kwa iye chovala cha pachifuwa ku chovala cha mapewa. Ndi ukhavika mitran pa mutu wake, ndi ukhavika petalo yakupatulika pa mitran. Ndipo udzatenga mafuta a kudzoza, ndi kuawathira pa mutu wake, ndi kumudzoza. Nanga ana ake ukawaleta, nanga ukawavwaza zovala. Ndipo udzawamanga malamba, ndipo udzawaika nduwira, ndipo udzakhala kwa iwo unsembe kwa ine mpaka muyaya, ndipo udzapatula Aroni manja ake, ndi manja a ana ake aamuna. Nanga ukasengeska mwana ng'ombe pa chitseko cha hema ya umboni, nanga Aroni pamoza na ana ake akamika manja awo pa mutu wa mwana ng'ombe pamaso pa Mbuya, pa chitseko cha hema ya umboni. Ndipo udzapha mwana wa ng'ombe pamaso pa Mbuya, pafupi na chitseko cha hema ya umboni. Ndi udzatenga magazi a mwana wa ng'ombe, ndi udzawayika pa nyanga za guwa la nsembe na chala chako, koma magazi onse otsalira udzawathira pafupi ndi maziko a guwa la nsembe. Ndipo udzatenga mafuta yense ya pa mimba, na

chipande cha chiwindi, na impso ziwiri, na mafuta ya pa iwo, ndipo udzayika pa guwa. Koma nyama za mwana wa ng'ombe, chikopa chake, na ndowe zake udzazithentha na moto kunja kwa msasa, pakuti ndi chopereka cha machimo. Nanga utenga nkhosa umoza, nanga Aroni pamoza na ana akwe akhavika makono ghawo pa mutu wa nkhosa. Ndi udzapha iyo, ndipo watatenga magazi, udzawathira ku chipembedzo chozungulira. Ndi nkhosa yayimuna udzaidula m'magawo awiri malinga na ziwalo, ndi udzatsuka ziwalo zakumkati ndi mapazi ndi madzi, ndi udzayika pa zigawo ziwiri pamoza na mutu. Ndipo udzapereka nkhosa yayimuna yonse pa guwa lansembe, chopereka chowotcha kwa Ambuye, kuti chikhale fungo labwino, chofukiza kwa Ambuye. Nanga ukatola nkhosa ya ciwiri, nanga Aroni na wana wakwe wakalumba makora ghawo pa mutu wa nkhosa. Nanga uza kupha uyo, nanga uza kunyamula magazi gha uyo, nanga uza kuika pa chikope cha lito lya Aaron lya kumanja, nanga pa msonga wa janja lya kumanja, nanga pa msonga wa phazi lya kumanja, nanga pa vikope vya malito gha vana vha uyo vha kumanja, nanga pa misonga ya majanja ghawo gha kumanja, nanga pa misonga ya maphazi ghawo gha kumanja. Nanga ukatola kufuma ku mwazi wakuti uli pa guwa, nanga kufuma ku mafuta gha kudzoza, nanga ukawaza pa Aroni nanga pa mwinjiro wake, nanga pa ana ake nanga pa minjiro ya ana ake pamoza naye, nanga ukachitika wapatulika yekha nanga mwinjiro wake, nanga ana ake nanga minjiro ya ana ake pamoza naye. Chomene mwazi wa nkhondokazi ukawamira ku guwa kuzungulira. Ndipo udzatenga kuchokera kwa nkhosa mafuta wake, ndi mafuta

wophimba mimba, ndi chigawo cha chiwindi, ndi impso ziwiri, ndi mafuta wa pa iwo, ndi mkono wakumanja, pakuti uku ndi kukwaniritsidwa. Ndi buledi umoza wamafuta, ndi keke imoza kuchokera mu dengu la buledi wopanda yisiti umene unaikidwa patsogolo pa Mbuya. Nanga ukhavika vyose pamakono gha Aroni, nanga pamakono gha vana vakwe; nanga ukhavilenga vyenepo kukhala chinthu chakupatukana palongolo pa Mbuya. Ndipo udzatenga zimenezi ku manja awo, ndipo udzazipereka pa guwa lansembe la nsembe yopsereza kuti zikhale fungo labwino pamaso pa Mbuya; ndi chopereka kwa Mbuya. Ndipo udzatenga chifuwa kuchokera ku nkhosa yayimuna ya kudzozedwa, iyo ndi ya Aroni, ndipo udzayipatula iyo kukhala chopereka pamaso pa Ambuye, ndipo idzakhala gawo lako. Ndipo udzapatula chifuwa chapereka, ndi mkono wa chopereka cha kukweza, umene wapatulika, ndi umene wachotsedwa kuchokera ku nkhosa yaimuna ya kudzazika kuchokera kwa Aroni, ndi kuchokera kwa ana ake aamuna. Ndipo zikhala za Aroni ndi ana ake aamuna lamulo lamuyaya kuchokera kwa ana a Israyeli, pakuti ichi ndi chopereka. Ndipo chopereka chikhala kuchokera kwa ana a Israyeli kuchokera ku nsembe zachipulumutso za ana a Israyeli, chopereka kwa Ambuye. Ndi chovala cha wopatulika cha Aaroni, chikhala cha ana ake aamuna pambuyo pake, kuti azozwe iwo mu icho, ndi kupatulika manja awo. Masiku asanu na awiri wansembe adzavala ziwalo zimenezi, wansembe amene adzalowa m'malo mwake kuchokera mwa ana ake, amene adzalowa mu hema ya umboni kuti atumikire m'malo opatulika. Ndipo nkhosa yayimuna ya kupatulika udzayitenga, ndipo udzaphika nyama

m'malo opatulika. Nanga ivo vikudya Aroni pamoza na vana vamuna vakwe nyama ya nkhosa yayimuna, pamoza na zinkwa zili mu dengu, pa zitseko za hema ya umboni. Adzadya iwo mu zimene anapatulika nawo kukwanilitsa manja awo, kuwapatula iwo, ndi mlendo sangadye kuchokera kwa iwo, pakuti ndi yapatulika. Ngati koma zikasiyidwa kuchokera ku nyama za nsembe za kudzozedwa ndi mikate mpaka m'mawa, udzatentha zotsalira ndi moto. Sizidyidwe, chifukwa ndi chakupatulika. Ninga ucita Aroni na wana wakwe wamuna chomwecho malinga na vyose ivyo ndinakuramulira iwe; mazuwa asanu na wiri ucamaliska mawoko yawo. Nanga mwana wa ng'ombe wa machimo ukhapanga tsiku la kuyeretsa, nanga ukhayeretsa guwa mu kupatula iwe pa iwo, nanga ukhadzoza iwo kuti kupatula iwo. Kwa masiku asanu na awiri ukhayeretsa guwa, na ukhayika wakudzipatula, na guwa ukhakhala wakudzipatula wa wakudzipatula; wonse wakukhwaskha guwa akhayikwa wakudzipatula. Ndipo izi ndi zimene udzachita pa guwa lansembe: tuwana twawiri twa chaka chimodzi topanda chilema tsiku ndi tsiku pa guwa lansembe mosalekeza, chopereka chosalekeza. Mwana wankhosa umoza uzamuchita mamawa, nanga mwana wankhosa wachiwiri uzamuchita madzulo. Ndi chigawo cha khumi cha ufa wosalala wosakanizidwa mu mafuta opwanyidwa wa chigawo cha chinayi cha hin, ndi chopereka cha chakumwa chigawo cha chinayi cha hin wa vinyo kwa mwana wankhosa mmodzi. Na mwana-ngondwa wakuwili uzamuchita manyuma, malinga na chopereka cha m'mawa, na malinga na chopereka cha kumwa chake, uzamuchita kuti ukhale fungo lakusangalasa, chopereka kwa Mbuya, chopereka

cha nthazi kwa vibadwa vyinu, pa chitseko cha hema ya umboni pamaso pa Mbuya, m'malo amene ndidziwike kwa iwe kuchokera kumeneko, kuti ndilankhule na iwe. Ndipo ndidzakonza kuko kwa ana a Israeli, ndipo ndidzayeretsedwa mu ulemerero wangu. Ndipo ndidzapatula hema ya umboni, ne guwa, ne Aroni pamoza ne ana ake aamuna ndidzawapatula kuti anditonge. Nanga ndidzaitanidwa mu ana a Israeli, nanga ndidzakhala Mulungu wawo. Nanga vakazindikira chakuti Ine ndili Mbuya Mulungu wawo, uyo wakavachotola mudziko la Iguputo, kuti ndikwizgikwe kwa iwo nanga kukhala Mulungu wawo.

30

Ndipo udzapanga guwa la zofukiza kuchokera ku matabwa osavunda. Ndi udzapanga icho kiboko chimoza utali, ndi kiboko chimoza ufupi, chidzakhala chachinayi, ndi ziboko ziwiri msinkhu, nyanga zake zidzakhala kuchokera mwa icho. Ndi udzakuta na golide woyera chiwaya chake, ndi makoma ake kuzungulira, ndi nyanga zake, ndi udzapangira chipeta chokhotedwa cha golide kuzungulira. Nanga mphete ziwiri zagolide zeniyeni uzapanga pansi pa mphete yopindika ya malire yake, ku mbali ziwiri uzapanga mu mbali ziwiri, nanga zizakhala zogwirira ndodo kuti kunyamula icho mu izo. Nanga ukhapanga mipando kuchokera mu matabwa aghanangola, nanga ukhakuta iwo na golide. Ndipo udzayika icho choyang’anana na nsalu yophimba, yomwe ili pa bokosi la

umboni, kumene ndidzadziwika kwa iwe kuchokera kumeneko. Ndipo Aroni adzatentha lubani lophatikizidwa lopyapyala pa chiwo chake m'mawa m'mawa, pamene adzakonza nyali, adzatentha pa chiwo chake. Nanga Aroni pakulasa nyali zakuunika pamanyuma, uyaka kufukiza lubani pa chinthu chacho. Lubani wa nthazi zonse nthazi zonse pamaso pa Mbuya mu vibadwa vyawo. Nanga unga wakweza lubani wina pa wace, chopereka, nsembe, nanga chopereka cha kumwa unga wathira pa wace. Nanga Aroni ŵakupepheska pa chinthu icho pa nyanga za chinthu icho kamoza mu chaka; kufuma mu mlopa wa kuŵeleska ŵakuŵeleska chinthu icho mu vibadwa vya iwo; chakuŵala cha viŵala cha Mbuya. Nanga Mwenecho wakaŵechera kwa Mose, wakuti, nga ukatola chiŵerengero cha ŵana ŵa Israeli mu kuŵalanga kwawu, nanga ŵakakupera umo na umo chiwombozo cha moyo wakwe kwa Mwenecho, nanga chikugwa chikakakhalapo mwa iwo mu kuŵalanga kwawu. Na ichi ndi chimene chipereka onse amene angadutse pakuwunika, theka ya didrakima yomwe ili malinga na didrakima yoyera, ma obolo makumi awiri pa didrakima, ndipo theka ya didrakima chopereka kwa Mbuya. Wonse wakudutira mu kuwona kufuma mwa zaka makumi ghawiri na kupitilira, wakapereka chopereka kwa Mbuya. Wakuchita chuma sangawonjezere, ndipo wakuchita umphawi sangachepese kuchokera ku theka ya didrachma mu kupereka chopereka kwa Mbuya, kuti achite chipepeso cha mizimu yanu. Ndi iwe ukatola siliva wa zopereka kuchokera kwa ana a Israeli, ndi iwe ukakupereka icho mu ntchito ya hema ya umboni, ndi chikakhala kwa ana a Israeli chikumbutso patsogolo pa Mbuya, kuti mukhululukire za

mizimu yinu. Nanga Mbuya wakaŵechera kwa Mose, wakati, Panga beseni ya mkuwa, na chikhazikiro chake cha mkuwa, kuti wazisambire; nanga ukaike pakati pa hema ya umboni na pakati pa guwa la nsembe; nanga ukathe maji mu menemo. Ndi Aroni ndi ana ake aamuna adzasambitsa manja ndi mapazi awo ndi madzi. Pakuwinjira mu hema ya umboni, azisambe na madzi, ndipo sangafe, pakuyandikira ku guwa kuti atumikire na kupereka nsembe zopsereza kwa Mbuye. Azisambe manja na makazi na madzi, nthazi akalowa mu hema ya umboni, azisambe na madzi, kuti asafe, na yizikhala kwa iwo lamulo la muyaya, kwa iye na ku vibadwa vyake pamoza na iye. Nanga Mwami wakaŵechera kwa Mose, wakuti, nanga iwe utore visakaso, luŵa wa mure wakusankhula masekele makhumi makhono asanu, nanga sinamoni yakununkha theka lya ici masekele makhumi makhono aŵiri na makhumi asanu, nanga bango wakununkha masekele makhumi makhono aŵiri na makhumi asanu, nanga kasiya masekele makhumi makhono asanu wa wapatulika, nanga mafuta ghakuchokera ku mitengo ya azituni hini yimoza. Ndi ukhapanga icho mafuta ghakudzoza ghaswera, mankhwala ghakununkha gha luso lwa mupanga-mankhwala, mafuta ghakudzoza ghaswera ghikhakhala. Nanga ukazoza kuchokera mwa iyo hema ya umboni, na bokosi ya hema ya umboni, na vintu vyose vya iyo, na chiyanjikiro na vintu vyose vya icho, na guwa ya zofukizira, na guwa ya nsembe zopsereza na vintu vyose vya iyo, na tebulo na vintu vyose vya iyo, na mbiya. Nanga ukhayeretsa iwo; nanga ikhaba yakulemekezeka ya vikhayeretseska; wonse wakhukhora iwo, akhayeretsedwa. Ndi Aroni ndi ana aamuna aake udzawadzoza,

ndi udzawapatula iwo kuti atumikire wansembe kwa ine. Ndipo kwa ana a Israeli udzalankhula kunena, Mafuta ghakudzoza ghapatulika ghadzakhala awa kwa inu mu vibadwa vyanu vyose. Pa thupi ya munthu sichizodzozedwa, ndipo mwanjira ya kuphatikiza uku musachite kwa inu nokha chimodzimodzi; ndi chopatulika, ndipo chipatalikiro chidzakhala kwa inu. Uyo wakuchita chomwecho, na uyo wakupereka kuchokera kwa iye kwa mlendo, achotsedwa mwa anthu ake. Ndipo Mbuye anati kwa Mose, Tenga kwa iwe vinonkhwa, mure, onycha, galbanum ya kununkha bwino ndi lubani wowoneka bwino, vikhale vifanane vifanane. Nanga vipanga mu uyo lubani wa mupanga manunkhwa, ntchito ya mupanga manunkhwa, wosakanizika, wera, ntchito yera. Ndipo mudzapera kuchokera mwa izi zofewa, ndipo mudzayika patsogolo pa umboni mu hema ya umboni, kumene ndidzadziwika kwa inu kuchokera kumeneko. Wopatulika wa zopatulika udzakhala kwa inu lubani. Malinga na kupanga uku, nyamwe hamupange kwa nyamwe mwini; chinthu chakupatulika chikakhala kwa nyamwe kwa Mbuya; Uyo wakupanga chimozimozi kuti anunkhe mu chinthu icho, wakuchotsedwa mu anthu akwe.

31

Nanga Mwami wakalankhula kwa Mose, wakuti, onani ndakhema kuchokera mu zina Bezaleli mwana wa Uri mwana wa Huri, kuchokera mu mtundu wa Yuda. Nkhundimuzuza yeye mzimu wakulumba wa luhala na kumvesesa na luhala, mu

ntchito zonse kuganizira, na kupanga, kugwira ntchito golide, na siliva, na mkuwa, na hyacinth, na purple, na scarlet wopota, na ntchito za mwala, na mu ntchito za senga za matabwa, kugwira ntchito malinga na ntchito zonse. Nanga ine ndamuphera uyo nanga Eliabu mwana wa Ahisamaki wakuchokera ku mtundu wa Dani; nanga kwa wonse wakukhala na mtima wakuzindikira ndapha uzindikiri; nanga bazagwira ntchito zinose zimene ndinakuramulira iwe, hema ya umboni, nanga bokosi ya chipangano, nanga chophimbira chachifundo chiri pamwamba pa iyo, nanga zipangizo za hema, nanga maguwa, nanga tebulo nanga zipangizo zonse za iyo, nanga choyikapo nyali choyera nanga zipangizo zonse za iyo nanga mbiya yosambira nanga choyimikirapo chake, nanga zovala za ntchito za Aroni, nanga zovala za ana ake akazi kundipembezera ine, nanga mafuta akudzoza, nanga zofukiza zakuphatikiza za chapatali; malinga na zinose zimene ine ndinakuramulira iwe, bazachita. Nanga Mbuya wakawêcheta kwa Mose, wakuti, Nanga iwe ulamule wana wa Israeli, wakuti, Muwone, nanga masabata ghangu muzagasunga; ndi chizindikiro pakati pa ine nanga mwa inu ku vibadwa vyanu, kuti muzimanya kuti ine ndine Mbuya wakukuyeretserani inu. Na muyenera kusunga masabata, chifukwa chopatulika ichi chili kwa Mbuya kwa inu. Uyo wakuipitsa icho, imfa ayenera kuphedwa. Wonse uyo wakuchita ntchito mu icho, moyo uja ayenera kuchotsedwa pakati pa anthu ake. Masiku asanu na chimoza ukhapanga vinthu vyako, koma tsiku la chisanu na chiwiri ndi sabata, kupumula kwakupatulika kwa Mbuye. Munthu aliyonse wakupanga chinthu tsiku la chisanu na chiwiri wakhaphedwa. Nanga ana a Israeli

akazasunga masabata, kuwachita iwo mu vibadwa vyao; Chipangano cha muyaya pakati pane nane na ana a Israeli, chizindikiro chili pakati pane nane cha muyaya; chifukwa mazuwa sita Mfumu wakapanga kumwamba na charu, na pa zuwa la saba wakaleka, na wakapumula. Ndipo anapatsa Mose pamene anamaliza kulankhula naye pa phiri la Sinai mapulati awiri a umboni, mapulati a mwala olembedwa ndi chala cha Mulungu.

32

Ndipo anthu ataona kuti Mose wachedwa kutsika kuchokera kuphiri, anthu anasonkhana pa Aroni, ndipo anamuuza kuti nyamuka, ndipo utipangire milungu, imene idzatitsogolera, pakuti Mose uyu munthu amene anatitulutsa kuchokera kudziko la Iguputo, sitikudziwa chimene chamuchitikira. Ndipo Aroni wakawauza kuti, Vulani mpheta za golide zili m'makutu a akazi anu na ana anu akazi, ndipo mubwerani nazo kwa ine. Ndipo anthu onse anachotsa ndolo za golide zimene zinali m'makutu mwawo, ndipo anazibweretsa kwa Aroni. Ndipo wakalandira ku m'manja mwa iwo, ndipo wakapanga iwo mu chikalata, ndipo wakapanga mwana wa ng'ombe wosungunuka, ndipo wakati, Awa ndi milungu yako Israeli, iwo wakakutulusa ku dziko la Iguputo. Ndipo atawona, Aroni anamanga guwa lakuperekera nsembe kuyang'anizana nalo, ndipo Aroni analengeza kunena, Chikondwerero cha Mbuye mawa. Ndipo wadzuka m'mawa tsiku lotsatira, anapereka nsembe zopsereza,

ndi anapereka nsembe ya chipulumutso, ndipo anthu anakhala pansi kudya ndi kumwa, ndipo anadzuka kusewera. Ndipo Mbuya analankhula kwa Mose, akunena, Enda msanga, tsikira pansi kuchokera pano, pakuti anthu ako amene unawatulutsa m'dziko la Iguputo achita tchimo. Vakasoŵa mwamsanga mu njira imene ndinavalamula, vakadzipangira mwana wa ng'ombe, ndipo vakawupembeza, ndipo vakaupereka nsembe, ndipo vakati, Awa ndi milungu yako Israeli, imene inakutulusa mu dziko la Iguputo. Na lero ndekha ine, ndipo ndikukwiya mkwiyo pa iwo, ndidzawawononga, ndipo ndidzakupanga iwe kukhala mtundu wamkuru. Ndipo Mose wakapemphera pamaso pa Mbuye Mulungu, ndipo wakati, Chifukwa chiyani, Mbuye, ukupsera mtima nkhongono anthu ako, amene unawatulutsa mu dziko la Iguputo mu mphamvu yayikulu, ndipo mu mkono wako wautali? Kweni Aigupto wanene wakamba wachita kuti Mwa wuipa wawatuluska kuti wakaphe m'mapiri na kuwawononga kweniko pa charu. Leka ukali wa mkwiyo wako, na ukhale wachifundo pa chivi cha wanthu wako, ukumbuka Abrahamu na Isaka na Yakobo watumiki wako, wene wakalumbira pa wako mwini, na wakaŵechera kwa iwo, ukunena, ndiŵanji mbeu yinu mpaka nyenyezi za kumwamba mu kuchuluka; na charu chonse ichi chene wakati kuŵapatsa iwo, na aŵaŵe nacho mpaka muyaya. Nanga Mbuya wakakomezgeka kusunga wanthu wake. Ndipo Mose wakatempuka, wakatuluka pa phiri; ndipo mabwe ghawiri gha umboni mu makhono gha mweneco, mabwe gha mwala ghakalembedwa ku mbali zonse ziwiri za ghenewo, kuno na kuno ghakalembedwa; ndipo mabwe ghenewo ghakalivya

ntchito ya Chiuta, ndipo malembo ghakalivya malembo gha Chiuta ghakasempheredwa mu mabwe ghenewo. Na wakumva Joshua lizgu wa anthu wakufuula, wakuti kwa Mose, Lizgu wa nkhondo uli mu msasa. Ndipo anati, Si mawu a iwo amene anatsogolera mwa mphamvu, kapenanso mawu a iwo amene anatsogolera m'kuthawa, koma mawu a iwo amene anatsogolera vinyo ndikumva. Na pamene wakali kuswera pa msasa, waona mwana wa ng'ombe na viyimbo; na wakakwiya mu mkwiyo Mose waponya zipangizo ziwiri kuchokera mu manja ghakwe, na wazisweka pansi pa phiri; na wakatenga mwana wa ng'ombe uyo wakachita, wakawotcha mu moto, na wakawupera wafyafyara, na wakawumwaza mu maji, na wakawamwetska ana a Israyeli. Ndipo Mose anati kwa Aroni, Kodi anthu awa anakuchitira chiyani, kuti unawabweretsera tchimo chachikulu? Na Aroni wakati kwa Mose, Usakhale waukali, mbuye, pakuti iwe umaziba chiwumikizo cha anthu awa. Vakulongora kwa ine kuti, Chitipangire milungu iyo yizayenda patsogolo pathu, pakuti Mose uyu munthu, uyo wakatitulusa ku Iguputo, sitikudziwa chakuti chachitika kwa iye. Ndi nakhuwauza kuti, Ngati wina ali nayo golide, muwusule, ndipo anandipasa, ndi ndawuponya m'moto, ndipo mwana wa ng'ombe uyu watulukapo. Nanga Mose waona wanthu kuti wabalalika; pakuti Aroni wawabalaza kuti wakhale chinthu cha kuseka kwa adani wawo, Mose wayima pa chipata cha msasa, nanga wati, Ndani kwa Mbuya? Aleke aye kwa ine. Vakasonkhana chifukwa kwa iye vose vana va Levi. Ndipo wakuti kwa iwo ivi nkhuvamba Mbuya Mulungu wa Israeli: Ikani aliyense lupanga lwakwe pa ntchafu, ndipo pitani ndi kubwerera kuchokera pa chipata

mpaka pa chipata kudutsa mu msasa, ndipo phani aliyense mchimwene wakwe, ndipo aliyense mnzakwe, ndipo aliyense wakufupi naye. Nanga vana va Levi vakachita monga Mose anakalankhula kwa iwo, nanga anthu zikwi zitatu vamuna vakagwa pa tsiku lila. Nanga wawalonga kwa iwo Mose, Mwazuza makono ghenyu lero kwa Mfumu, uyu na uyu mu mwana wake kapena mu mkholo wake, kuti muperekedwe dalitso. Ndipo zinachitika pambuyo pake Mose anati kwa anthu, Inu mwachimwa tchimo chikuru, ndipo lero ndidzakwera kwa Mulungu kuti ndikupephereleni tchimo chanu. Anabwerera koma Mose kwa Mbuya, ndipo anati, Nkhupempha, Mbuya, anthu awa achimwa chivi chikuru, ndipo achipangira okha milungu yagolide. Ndipo tsopano ngati nadi mukhululukira tchimo lawo, khululukirani, koma ngati ayi, fufuteni dzina langa mu buku lanu limene munalemba. Nanga Mwami wakati kwa Mose, Nga mundu wachimwa pamaso pane, ndikhawachotsa iwo mu bukhu lane. Lero chomene genda, tuluka pasi, na utsogolere vanu ava ku malo agho ndinakuwuzenge; lola, mthenga wangu ukagenda patsogolo pa uso wako; koma pa siku yimene ndidzayendera, ndidzawabweretsera kwa iwo tchimo chawo. Na Mbuya wakapha vanu pa chifukwa cha kupanga mwana wa ng'ombe, uyo Aroni wakapanga.

33

Ndipo Mbuya wakuti kwa Mose, Enda patsogolo, kwera kuchokera pano iwe pamoza ndi anthu ako, amene

unawatulutsa kudziko la Iguputo, kulowa m'dziko limene ndinalumbira kwa Abulahamu, Isaka, ndi Yakobo, ndikunena kuti, Kwa mbeu yanu ndidzapereka dzikolo. Nanga ndidzatumiza mthenga wangu patsogolo pa nkhope yako, ndipo adzatulutsa Waamori, na Wahiti, na Waperezi, na Wagirigasi, na Wahivi, na Wayebusi, na Wakanaani. Ndipo ndikuloweza iwe mu nyika yakuyenderera mkaka na uchi, koma sindikuluta pamoza na iwe, chifukwa anthu akhosi mitima iwe kukhala, kuti sindikulye iwe mu njira. Anthu wakamva uthenga wowipa uwu, ndipo wakalira kwambiri. Ndipo Mfumu inati kwa ana a Israeli, Inu anthu a khosi lowuma, muwone, ndisabweretse chikwapulo china pa inu, ndi kukupherani. Tsopano choncho vulani zovala za maganizo anu, ndi dziko lapansi, ndipo ndidzakuonetsani zimene ndidzakuchitirani. Ndipo ana a Israyeli anachotsa zokongolezera zawo ndi zovala zawo kuchokera ku phiri la Horebu. Ndipo Mose wakatenga hema yake, wakaiyimika kunze kwa msasa, kutali na msasa, ndipo yikatchedwa Hema ya Umboni, ndipo zinachitika kuti, onse amene akufuna Mbuye ankachoka kupita ku hema imene inali kunze kwa msasa. Pamene anali kulowa Mose mu hema kunja kwa msasa, anthu wose anayimirira kuyang'ana aliyense pa milango ya hema yake, ndipo anali kuona Mose akupita mpaka kulowa kwake mu hema. Pano Mose wakalowera mu hema, nsika wa mtambo wakatuluska pansi, na wakayimirira pa chivundikiro cha hema, na wakalankhula na Mose. Nanga wantu wonse wakaona chipilala cha mtambo chikuyima pa chitseko cha hema; nanga wantu wonse wakayima, wakalambalala uyu nuyu kuchokera pa chitseko cha hema yake.

Nanga Mfumu wakaŵecheta na Mose, uso kwa uso, monga munthu ŵakuŵecheta na mnzake, nanga wakabwelera mu msasa, koma mtumiki Yoswa mwana wa Nuni mwanangondo wakati kutuluka mu hema. Ndipo Mose anati kwa Mbuye, Taonani, inu mukundiuza kuti, Kwezani anthu awa, koma simunandiwuze amene mudzatumiza nane. Koma munandiuza kuti, Ndikukudziwa kuposa onse, ndipo muli ndi chisomo kwa ine. Nga choncho ndapeza chisomo pamaso pako, undionetse ine mwini wako modziwa kuti ndione iwe, kuti ndikhalenge ndapeza chisomo pamaso pako, ndi kuti ndidziwe kuti anthu ako ndi mtundu waukulu uwu. Ndipo wakuti, Ine ndidzayamba patsogolo pako, ndipo ndidzakupumulisa. Ndipo wakuti kwa iye, Nga si iye iwe wapita nayo, usanditulutse kuchokera pano. Nanga ukhali wamanyikha nakamulimbikira kuti ine na wanthu wako tawapeza ubwino kwa iwe, kweni pakuti ukugenda pamoza na uswe? Nanga ndidzalemekezgwa ine nanga wanthu wako pakati pa misika yonse, yonse yili pa charu. Ndipo Mfumu inati kwa Mose, Ndipo ichi chinthu ichi kwa iwe mawu amene wanena ndilichita, wapeza ubwino pamaso panga, ndipo ndikukudziwa iwe kuposa onse. Ndipo akuti, Wonesa kwa ine wekha. Ndipo anati, ine ndidzadutsa patsogolo pako mu ulemerero wangu, ndipo ndidzaitana dzina langu, Mbuya pamaso pako, ndipo ndidzachitira chifundo, amene ndidzachitire chifundo, ndipo ndidzachitira chisoni, amene ndidzachitire chisoni. Ndipo wakati, Suukhoza kuwona nkhope yanga, pakuti palije munthu ukhoza kuwona nkhope yanga nakhala moyo. Ndipo Mwamuna wakuti, Onani malo pafupi na ine, ukhala pa lwala; Nthazi yakuti ulemerero wangu ukadutira,

ndipo ndikhukuvika mu khomo ya lwala, ndikhukuphimba na chiwoko changu pa iwe, mpaka ndikhakadutira. Ndi ndichotsa chiwoko changa, ndipo pamenepo udzawona zakumbuyo kwanga, koma nkhope yanga sidzawoneka kwa iwe.

34

Ndipo Mfumu inati kwa Mose, Dzisemera wekha matabwa awiri a mwala, monga yakulongolera ija, ndipo kweza kwa Ine kuphiri, ndipo ndidzalemba pa matabwa aja mawu amene anali mu matabwa yakulongolera ija, imene unayiphwanya. Nanga ukhale wokonzeka m'mawa, nanga udzakwera pa phiri la Sinai, nanga udzayimirira kwa ine penepo pa msonga wa phiri. Nanga palibe munthu akwere pamoza nako, kapena aoneke pa phiri ponse, nanga nkhosa ndi ng'ombe zisadye pafupi ndi phiri uja. Ndipo anasema matabwa ghawiri gha mwala monga ghakulongosola, ndipo Mose wakuuka m'mawa-mawa, wakwera kuphiri kwa Sinai, monga Mbuya anamulamula, ndipo Mose ananyamula matabwa ghawiri gha mwala. Ndipo Mwami anatsikira mu mtambo, nayimirira naye uko, naitana dzina la Mwami. Nanga wakapitira Mwami pamaso pa iye, nanga wakayowoya Mwami Chiuta wakuchitira chifundo nanga wakuchitira chisoni, wakupirira mtima nanga wachisoni chambiri nanga wachoonadi, nanga wakusunga chilungamo nanga chisoni kwa viuru, wakuchotsa vyakuphula malamulo nanga vyakuchita chosalungama nanga vivi, nanga ngakachotsa wolakwa, wakubweretsa vyakuphula malamulo vya mababa pa

vana nanga pa vana va vana pa chibadwa chakutatu nanga chakunayi. Ndipo Mose wafulumira wawerama pansi wakotamira, ndipo wakati, Nga nakhala ndapeza chisomo pamaso pako, Mbuye wangu ayende nafe; pakuti anthu ndi owuma khosi, ndipo iwe udzachotsa machimo ghathu na zolakwa zathu, ndipo tidzakhala ako. Ndipo Mfumu yinalonga kwa Mose, Ona, Ine ndikhazika kwa iwe pangano pamaso pa anthu ako onse, ndidzachita zinthu zazikulu, zimene sizinachitike m'dziko lonse, ndi mu mitundu yonse ya anthu, ndipo anthu onse amene uli nawo adzaona ntchito za Mfumu, chifukwa zodabwitsa ndi zimene Ine ndidzachita kwa iwe. Chenjera iwe vyose vya ine ndikulamula kwa iwe. Ona, ine ndikulavya pa maso panu wa Muamori, na Mukanaani, na Muperezi, na Muhiti, na Muhivi, na Mugirigashi, na Muyebusi. Chenjera wekha, usapange pangano na anthu okhala pa dziko limene ukulowa mu lilo, kuti lisakhale chipingamizi kwa inu. Mipando ya wao mu za igwisa pansi, mipilala ya wao mu za ithyola, nkhalango za wao mu za idula, na zosema zya milungu ya wao mu za iziwotcha mu moto. Musapembeze milungu yina, pakuti Mbuya Mulungu, dzina lake ndi lakufunika, Mulungu wakufunika. Usakha wika pangano na vanthu vavo vakukhala mu nyika, na vangalambire kumbuyo kwa vilombo vyavo, na vapereke nsembe ku vilombo vyavo, na vakuyitenge iwe, na ulye vyakudya vyavo, na utore vana vakazi vavo kwa vana vako valume, na vana vako vakazi uvapereke kwa vana vavo valume, na vana vako vakazi vangalambire kumbuyo kwa vilombo vyavo, na vana vako valume vangalambire kumbuyo kwa vilombo vyavo. Ndipo milungu yosungunuka sudzaipanga

yokha. Ndi chikondwerero cha buledi wosayesedwa uzachisunga, masiku asanu ndi awiri uzadya buledi wosayesedwa, monga ndinakuamula, pa nthawi ya mwezi wa chitsitsimula, pakuti mu mwezi wa chitsitsimula unachoka ku Iguputo. Yonse yakugula chibeleko ndi yangu, achilume onse, mwana woyamba wa ng'ombe, na mwana woyamba wa nkhosa. Nanga mwana wakubadwa woyamba wa mbongolo ukakombolera na mbelele; koma nga sukukombolera iyo, ukapereka mtengo. Chonse chowelera cha wana wako uzachiwombola; ukazawoneka pamaso panga wopanda chinthu. Masiku sita ugwire ntchito, koma pa siku ya cisanu na ciwiri ukapumule; mu nthawi ya kubzala na kukolola muzipumula. Nanga uzachita chikondwerero cha milungu kwa ine, chiyambi cha kukola tirigu, nanga chikondwerero cha kusonkhanitsa pakati pa chaka. Katatu nthawi mu chaka chilichonse, wamuna uliwonse wako adzaonekera pamaso pa Mbuye Mulungu wa Israyeli. Pakuti ndidzatulutsa mitundu pamaso pako, ndi kukulitsa malire ako, palibe munthu wakufuna nthaka yako, pamene ukakwera kuwoneka pamaso pa Mbuya Mulungu wako, katatu pa chaka. Musaphere pa zowumitsa magazi a zofukiza zanga, ndipo nsembe za chikondwerero cha Paskha zisagone mpaka m'mawa. Vikololo vya kuyamba vya nthaka yako ukaike mu nyumba ya Mbuya Mulungu wako, usakawira mwana wa nkhosa mu mkaka wa amayi wake. Nanga Mbuya anati kwa Mose, Lemba kwa iwe mawu awa, pakuti pa mawu awa ndakhazika chipangano na iwe nanga na Israeli. Nanga Mose walikuba uko patsogolo pa Mbuya masiku makumi manayi, nanga usiku makumi manayi, buledi walibe kudya, nanga madzi

walibe kumwa, nanga wakalembera pa matabwa mawu awa ya chipangano, mawu khumi. Monga Mose wakalikutsikira kuchokera mu phiri, nanga zikope ziŵiri zili pa manja ake, pakutsikira kwake kuchokera mu phiri, Mose wakalije kudiviska kuti chionekero cha nkhope yake chakalemekedzeka mu kuŵecheta kwake naye. Nanga Aroni na viyuru vyose vya Israeli vakaona Mose, nanga yakali yalemekezeka chiwonekero cha mtundu wa uso wakwe. Nanga vakayowoya kumuswerera. Ndipo Mose wakawaitana, ndipo Aroni ndi akulongozgi onse wa gulu wakatembenukiratu kwa iye, ndipo Mose wakalankhula nawo. Nanga pambuyo pa vintu ivi, vana vose va Israyeli vakaswerera kwa iye. Nanga wakawalamula vyose, vyose Mbuya wakamulamula kwa iye mu phiri la Sinai. Ndipo pakuti wamalira kulankhula nawo, waika chifukwa pa nkhope yake. Pamene Mose ankalowa patsogolo pa Mfumu kukalankhula naye, ankachotsa chophimba mpaka atatuluka, ndipo atatuluka ankalankhula kwa ana onse a Israeli zonse zimene Mfumu inamulamula. Nanga wana wa Israeli wakaona uso wa Mose, kuti wakalembeseka; nanga Mose wakavika chivundikiro pa uso wake wekha, mpaka angalowe kukayankhula naye.

35

Ndipo Mose wakasonkhanitsa mpingo wonse wa ana a Israeli, ndipo wanena kuti, Awa ndi mawu amene Mbuya walamula kuti muchite. Masiku asanu ndi limodzi udzachita ntchito, koma tsiku la chisanu ndi chiwiri ndi kupumula, chopatulika, Sabata,

kupumula kwa Ambuye; aliyense wochita ntchito pa tsikulo, afe. Mungayaka moto m'nyumba zonse za inu pa tsiku la Sabata, Ine Mbuya. Ndipo Mose wakati ku msonkhano wose wa ana a Israeli, wakuti, Uyu ndi mawu wo Mbuya walamula, wakuti, Torani chopereka kuchokera kwa inu veni kwa Mbuya; wose wo wakuvomeranga mu mtima, wazaleta zopereka zakutoma kwa Mbuya: golide, siliva, mkuwa, hyacinth, purple, scarlet kaviri kopeteka, na linen yabwino yopeteka, na ubweya wa mbuzi, na zikopa za nkhosa zopaka utoto, na zikopa za buluu, na matabwa agho ghasakora, na mabwe a sardius, na mabwe kwa chokozera kwa ephod na mwinjiro utali. Nanga uyo wose wakuchenjera mu mtima mwa inu, wize akagwire ntchito vyose ivyo Mbuya walamula: Hema, na vitambala, na viphimba, na vitambala, na mipiringano, na nsanamira, na bokosi ya umboni, na ndodo zakuinyamula zake, na chigaro cha chifundo chake, na nsalu, na tebulo na vyombo vyake vyose, na choyikapo nyali ya kuwala na vyombo vyake vyose, na guwa na vyombo vyake vyose, na zovala zakupatulika za Aroni wansembe, na zovala zomwe vazagwira ntchito nazo, na minjiro ya vana va Aroni va unsembe, na mafuta gha kuzoza, na zofukiza za kuphatikiza. Ndipo msonkhano wonse wa ana a Israeli unachoka kwa Mose. Nanga anabweresa umunyake, uwakuti mtima wawo unabweresa, nanga uwakuti anawoneka ku muzimu wawo, chopereka, nanga anabweresa chopereka kwa Mbuya mu vyose vya ntchito ya hema ya umboni, nanga mu vyose vya ntchito yake nanga mu vyose vya zovala za wapatulika. Nanga walume wabweresa kuchokera kwa wakazi, aliyense uyo wakawoneka mu mtima wake, wabweresa zisindikizo, nanga zikope za

m'makutu, nanga mphete, nanga zinthu zolukidwa, nanga zikope za m'manja, chinthu chilichonse chagolide. Ndi wonse wambirimbiri wakubweresa zopereka za golide kwa Mbuye, ndi kwa amene kunapezeka nsalu yofewa, ndi zikopa za buluu ndi zikopa za nkhosa zopaka utoto wakufiira, zinabweresa. Na wonse uyo wakuchotola chopereka, wakaleta siliva na mkuwa, viperekedwa kwa Mbuya, na kwa avo vamene vakapezeka nayo matabwa yasakaola, na mu ntchito zonse za kukonzekera, wakaleta. Nanga mukazi wuliwosu wakhalira nzeru mu mtima wake kuluka m'manja yake, wakaleta vyakalukwa, buluu, na pepala, na kokotelera, na nsalu yakuwala. Ndi akazi onse amene zinawoneka ku maganizo awo mu nzeru, analuka tsitsi la mbuzi. Nanga vakulongozgi vakajisya mabuwi gha emerald, nanga mabuwi gha kukwizga mu ephod, nanga mu breastpiece, nanga vikhombero, nanga mu mafuta gha kudzoza, nanga chikhombero cha zinthu zakununkhira. Wonse mwamuna na mkazi umene maganizo awo wawalongosora kulowa kuchita ntchito zonse zimene Mbuya walamula kuchita kudzera mwa Mose, ana a Israyeli wabweretsa chopereka kwa Mbuya. Na Mose wakati kwa vana va Israeli, Moneni, Chiuta wamutambira kuchokera mu zina Bezaleli mwana wa Uri mwana wa Huri, kuchokera mu mtundu wa Yuda, na wakamuzuza mzimu wakupatulika wa luso na kumvesesa, na uziwa wa vyose, kupanga malingana na vyose vinthu vya unyakuzemba, kupanga golide na siliva na mkuwa, na kudumula mwala, na kugwira ntchito matabwa, na kupanga mu ntchito yose ya luso. Nanga wakamupeleka kunyamuka mu mtima wake iye nanga Eliabu mwana wa Ahisamaki wa fuko la Dani. Nanga

wakawakazuza nkhala ya usongo, kumvesesa, mtima, vyose kumvesesa kupanga vinthu vyose vya wakupatulika, nanga vinthu vyakulukwa nanga vyakulembwa kulunga na chofira nanga soko yakuweta, kupanga vinthu vyose vya umoza, kusiyanasiyana.

36

Ndipo Bezalel na Eliab anachita, na munthu aliyense wa nzeru mu maganizo, amene anapatsidwa nzeru na chidziwitso mwa iwo, kuti amvetse kuchita ntchito zonse, molingana na ntchito zapatulika, molingana na zonse zimene Mbuye analamula. Nanga wakakuwa Mose Bezaleli na Eliabu, na wonse wali na nzeru, uyo Chiuta wakapeleka luziwi mu mtima, na wonse wali kufuna mwakufuna kufika ku ntchito, kuti wakwaniske izo. Ndipo analandira kuchokera kwa Mose zopereka zonse zimene ana a Israeli anabweretsa pa ntchito zonse za malo opatulika kuti azichite, ndipo anapitirizabe kulandira zopereka zimene anthu ankabweretsa m'mawa. Nanga vakafika vose va nzeru vakapanganga milimu ya vyakupatulika, uyu na uyu malinga na ntchito wake yene, iyo vakapanganga vene. Ndipo anati kwa Mose, kuti anthu akubweresa zinthu zambiri kuposa ntchito zimene Mbuya analamula kuti zichitike. Ndipo Mose analamula, ndipo analengeza mu msasa kunena kuti, Mwamuna ndi mkazi asagwirenso ntchito pa zopereka zoyamba za malo opatulika. Ndipo anthu anakanizidwa kuperekabe. Vinthu vyakugwira ntchito vyali vyakwanira kwa iwo kuti vachite kumanga, ndipo

vakasiya vina. Ndipo anachita wose anzeru pakati pa wawo wakugwira ntchito zovala za wapatulika, zimene zili za Aroni wansembe, monga analamula Mbuya kwa Mose. Ndipo wakapanga chovala cha mapewa kuchokera mu golide, na bululu, na pepo, na chofiira chopota, na nsalu yabwino yopota; ndipo zikope za golide zinadulidwa kukhala ngati tsitsi, kuti zilukidwe pamodzi na bululu, na pepo, na chofiira chopota, na nsalu yabwino yopota; wakapanga ntchito yoluka; zikope za mapewa zolumikizana kuchokera ku mbali zonse ziwiri, ntchito yoluka yolumikizana pamodzi mwakuphatikizana yokha. Kuchokera kwa iye vakapanga icho malinga na kupanga kwake, kuchokera ku golide, na buluu, na pepala, na kokonali wopota, na nsalu yakuwala yopota, monga Mbuya wakalamula Mose; na vakapanga mabwe ghose ghawiri gha emerald ghakumanyikana pamoza na kuzungulizgika na golide, ghakusemba na kusemuska kusemba kwa chidindo kuchokera ku mazina gha vana va Israyeli; na wakavika iwo pa mapewa gha efodi, mabwe gha chikumbusko cha vana va Israyeli, monga Mbuya wakalamula Mose. Nanga vakapanga chovala cha pachifuwa, ntchito ya kuluka na mitundu yinji muwiri wa ntchito ya efodi, kuchokera ku golide, na buluu, na pepala, na chofiira chopota, na nsalu yabwino yopota; chakulukira kaviri vakapanga chovala cha pachifuwa; spani utali, na spani ufupi chakulukira kaviri. Nanga yakalukisikwa mu iye nsalu ya mabwe yakuti mizera yinayi; muzera wa mabwe, sadio na topazi na emeradi, muzera wa cimo; na muzera wa ciwiri, kabunkulo na safiro na jasipa; na muzera wa citatu, ligure na agati na ametisito; na muzera wa cinayi, krisolito na berilo na onikisi vyakazunguliridwa na

golide, na vyakamangisikwa na golide. Nanga mabwe yalikuba kuchokera mu mazina ya ana a Israeli khumi na wiri, kuchokera mu mazina yawo yalikuba yalembedwa mu zisindikizo, uliwonse kuchokera mu dzina lake mu mafuko khumi na wiri. Ndipo anachita pa chovala cha pachifuwa zingwe zopletedwa pamodzi, ntchito ya kuluka, kuchokera ku golide woyera. Ndipo anapanga zinthu ziwiri zakugwada zagolide, ndi mphete ziwiri zagolide, ndipo anaika mphete ziwiri zagolide pa malekezero onse awiri a chovala chapachifuwa. Ndipo vakhaika zingwe za golide pa mphete pa mbali zonse ziwiri za chovala cha chifuwa; ndipo mu mphambano ziwiri zingwe ziwiri. Nanga wakaviika pa zingao ziwiri zing'onong'ono; nanga wakaviika pa mapewa gha efodi yakuti kutalika malinga na uso. Nanga vakapanga mphete ziwiri za golide, nanga vakaika pa mipiko yiwiri pa mphete wa chifuwa chakumapeto, nanga pa mphete wakumbuyo wa efodi mkati. Nanga vakapanga mphete ziwiri za golide, nanga vakaika pa mapewa ghose ghiwiri gha efodi pansi pake, kulingana na uso kulingana na kulumikizgana kumwanya kwa chinthu chosokana cha efodi. Nanga wakamanga chifuwa chakumapeto kuchokera ku mphete zake mpaka ku mphete za efodi, zikagwirirana kuchokera ku buluu, zikalukana mu nsalu ya efodi, kuti chifuwa chakumapeto chingasaloke kuchokera ku efodi, monga Mwambo wakulamula Mose. Nanga vakapanga mwinjiro wa mphepete pa ephodi, ntchito ya kuluka, wose wa buluu; nanga chivundikiro cha mwinjiro pakati palukidwa pamoza, chikukhala na mphepete kuzungulira chivundikiro chosadumphika; Nanga vakapanga pa mpendero wa mwinjiro pansi nga makoma a mapomegranati, kuchokera mu buluu, na

pepala, na kolowa wopota, na nsalu yabwino yopota. Nanga wakapanga mabelu agolide, nanga wakaika mabelu pa mphepete wa chovala kuzungulira pakati pa makomamanga; belu wagolide nanga komamanga pa mphepete wa chovala kuzungulira, kuti atumikire, monga Mbuya wakalamula Mose. Na vakapanga majazi gha nsalu yakuwala, ntchito yakusoka, kwa Aroni na vana vake valume, na zitambala za mutu kuzera mu nsalu yakuwala, na chitambala cha mutu kuzera mu nsalu yakuwala, na zovala za miyendo kuzera mu nsalu yakuwala yakapotoka, na malamba ghawo kuzera mu nsalu yakuwala, na buluu, na pepo, na kokolyero yakasokezgeka, ntchito ya kusokesoka, munjira iyo Mwenembumba wakalamula Mose. Nanga wakapanga cipande cagolide, cakupatulika ca cakupatulika, ca golide wakusakasaka; nanga wakalemba pa ico malemba gakutobozeka, ga cidindo, Malo Gakupatulika kwa Mbuya; Nanga wakayika pa lukosi lwa bululu, kuti lukhale pa nduwira kutyoza kumpanda, munjira imene Mbuya wakalamula Mose.

37

Nanga wakapanga hema nsalu khumi; utali wa nsalu imoza unali makubhiti makumi ghawiri na vikhondi vyanayi; vyalinaso vyose; nanga ufupi wa nsalu imoza unali makubhiti manayi. Nanga vakapanga chinsalu cha kutchinga kuchokera mu buluu, nanga mu purple, nanga mu scarlet wakasokedwa, nanga mu nsalu yakutchinga yopindika, ntchito ya msokeri wa

makerubemu; nanga vakaika icho pa zipilala zinayi zosavunda zokutidwa ndi golide mu golide; nanga mitu yawo ya golide, nanga maziko awo zinayi ya siliva. Nanga wakapanga chinsalu cha pa chivundikiro cha hema ya umboni mu bululu, nanga mu purple, nanga mu scarlet wakasokedwa, nanga mu nsalu yakuwala yakapotozedwa, ntchito yakalukidwa ya bakerubi; nanga zinsika zawo zisanu, nanga mphete; nanga mitu yawo, nanga zomangirira zawo wakazipaka ndi golide; nanga maziko awo asanu a mkuwa. Na vakapanga bwalo mbali ya Kusini, vitanda vya bwalo vyakupangika na sosi yabwino yopota mamita makumi khumi; vipilala vyavo vyali makumi ghaviri, na mibasi yavo makumi ghaviri. Nanga mbali ya ku Kumpoto, zana pa zana; nanga mbali ya ku Kusini, zana pa zana; nanga zipilala zawo makumi ghawiri, nanga maziko ghawo makumi ghawiri; Nanga mbali ya ku nyanja ziphangu makumi ghasanu ma makono; zipilala zawo khumi, nanga maziko ghawo khumi; Nanga mbali ya ku mawa makumi ghasanu ma makono ziphangu, khumi na zisanu ma makono pa kumbuyo; nanga zipilala zawo zitatu, nanga maziko ghawo zitatu; Nanga pa kumbuyo wa wawiri kuno na kuno pa chipata cha bwalo, ziphangu khumi na zisanu ma makono; zipilala zawo zitatu, nanga maziko ghawo zitatu; zonse ziphangu za hema kufuma mu nsalu yabwino yopota. Na maziko gha zipilala zya iwo ghalikuba mkhopa, na ngowe zya iwo zilikuba siliva, na mitu ya iwo yilikufunikizgika na siliva, na zipilala zilikufunikizgika na siliva zonse zipilala zya bwalo; na chinsalu cha chipata cha bwalo ntchito ya msokoti wa buluu, na pepo, na kokonolo wopota, na supa yabwino yopota; makumi ghawiri gha makono

utali, na msinkhu na upambi masanu gha makono kulingana na nsalu zya bwalo; na zipilala zya iwo zinayi, na maziko gha iwo ghanayi ghalikuba mkhopa, na ngowe zya iwo zilikuba siliva, na mitu ya iwo yilikufunikizgika na siliva. Ndi zipikisi zonse za bwalo kuzungulira zamkuwa, ndi iwo okutidwa ndi siliva. Nanga uyu nkhongono wa hema ya umboni, monga Mose analamulirwa, ntchito ikhale ya Walevi kudzera mwa Itamara mwana wa Aroni wansembe. Nanga Bezaleli mwana wa Uri, waku mtundu wa Yuda, wakapanga munjira iyo Mwenecho wakalamulira Mose, nanga Eliabu mwana wa Ahisamaki waku mtundu wa Dani, uyo wakalongozora vinthu vyalukwa nanga vinthu vyasokwa nanga vinthu vya mitundu yinji-yinji, kuluka na nsalu yakufiira nanga nsalu yosalala.

38

Na Bezaleli wakapanga bokosi, na wakakuta yeneyo na golide woyera mkati na kunja; na wakasungira yeneyo mphete zinayi za golide: ziwiri pa mbali imoza, na ziwiri pa mbali yachiwiri, zakutambalala kwa ndodo, kuti wakweze yeneyo mu iwo. Nanga wakapanga chifuniro cha chisangalaro pamwamba pa bokosi yakuti kuchokera mu golide woyera, nanga makerubi ghawiri gha golide; kerubi umo pa mphepete ya chifuniro cha chisangalaro wachiŵiri, nanga kerubi umo pa mphepete ya chifuniro cha chisangalaro wachiŵiri, ghakuchita mthunzi na mapiko ghawo pa chifuniro cha chisangalaro. Nanga wakapanga tebulo wakuyikwa patsogolo wa golide weniweni, nanga

wakaponya pa iwo mphete zinai, ziwiri pa mbali ya cimo, nanga ziwiri pa mbali ya ciwiri, zakutambalala, kuti kukweza na ndodo mu iwo. Nanga zitumikiro za bokosi nanga za tebulo anapanga, nanga anazikuta ninga golide. Ndipo wanapanga ziwiya za tebulo, mbale, zofukizira lubani, makapu, na mbale za chopereka cha chakumwa, zimene adzathire nazo, zagolide. Nanga wakapanga chiwunikho cha nyali chikuwunika, cha golide, chikukaka pa nthambi, na mitavi kuchokera ku mbali zonse ziwiri za icho; kuchokera ku mitavi ya icho miphukira, kuchokera ku mitavi ya icho miphukira yikutulukira: itatu kuchokera ku ichi, na itatu kuchokera ku ichi, yikupangika yofanana waka na waka. Nanga zituni zawo, zizo zili pamwamba pa mipanda, zakutumbikira lozi kuchokera mwa iwo; nanga zosanjikizira kuchokera mwa iwo, kuti zituni zikhale pamwamba pawo; nanga chosanjikizira cha chisanu na chiwiri, chili pamwamba pa mphepete wa chituni, pamwamba pa msolo kuchokera pamwamba, cholimba chonse cha golide. Nanga zituni zisanu na ziwiri pamwamba pake za golide, nanga zipini zake za golide, nanga zikombola zawo za golide. Uyu waputira siliva pa zipilala, ndipo wasula zindawu za golide pa chipilala, ndipo waputira golide mizati, ndipo waputira golide zipilala za nsalu, ndipo wapanga ngowe za golide. Uyu wakapanga mphete za golide za hema, na mphete za bwalo, na mphete kuti kutambasula chophimba chakumwamba za mkuwa; Uyu wakasula mitu ya siliva ya hema, na mitu ya mkuwa ya zitseko za hema, na chipata cha bwalo; na ngowe wakapanga ku nsanamira za siliva, pa nsanamira uyu wakazipaka siliva; Uyu wakapanga zikongono za hema, na zikongono za bwalo za

mkuwa; Uyu wakapanga guwa la mkuwa kuchokera ku ziwiya za mkuwa, zimene zinali za vamuna vavo vakapandukira pamoza na gulu la Kora; Uyu wakapanga ziwiya vyose vya guwa, na chiwiya chake cha moto, na chiwalo chake, na mbale, na ndowe za nyama za mkuwa; Uyu wakapanga kwa guwa lupangizo lwa ntchito ya ukonde pansi pa chiwiya cha moto pasi pake mpaka pakati pake; na wakaika pa iwo mphete zinai kuchokera ku mbali zinai za lupangizo lwa guwa za mkuwa, zakutali kwa mipanda, kuti kunyamula nawo guwa; Uyu wakapanga mafuta gha kudzoza gha wera, na kupangana kwa zofukiza zakuyera ntchito ya mupangi wa zonunkhira; Uyu wakapanga beseni la mkuwa, na chiwalo chake cha mkuwa kuchokera ku ndowa za vakazi vavo vakaleka kudya, vavo vakaleka kudya pa zitseko za hema ya umboni, pa siku imene wakayimika iyo. Ndipo wakapanga mbale, kuti asambe mu iyo Mose na Aroni na ana ake manja awo na mapazi polowa kwawo mu hema ya umboni, kapena akafikira ku guwa kuti atumikire. Akasambe mu iyo, monga mwa walamula Mbuya kwa Mose.

39

Golide yose uyo wakagwiriskika ntchito mu ntchito mwakupitilira ntchito yose ya vinthu vyakupatulika, wakakhala golide wa vikolero vya koyamba, mataranda makumi ghaviri na visanu na vipfukwa, na masekera mazana ghosanu na ghaviri na makumi ghaviri malinga na sekera yakupatulika; Na siliva chopereka kuchokera kwa vamuna vakawerengeka va

msonkhano mataranda zana limoza, na masekera chikuru chimoza na mazana ghosanu na ghaviri na makumi ghosanu na visanu; drakima imoza pa mutu, theka la sekera, malinga na sekera yakupatulika; Mundu yose wakupitira kuwerengeka kuchokera pa vyaka makumi ghaviri na kupitilira mpaka ku vamuna makumi ghosanu na ghosanu gha zana limoza, na vatatu chikuru na mazana ghasanu na makumi ghasanu. Nanga zikavikapo matarenda zana gha siliva mu kubirikira mizinda zana gha hema, nanga mu mizinda gha chiphaniro, mizinda zana mu matarenda zana, tarenda limu pa muzinda unyake na unyake. Nanga masekeri chikuru chimoza na mazana ghanomwe na makumi ghanomwe na vikhondi vitano wakupanga mu ngowe za vipilala; nanga wakulemba golide mizinda yawo, nanga wakulemba woko yawo. Nanga mkuwa wa chopereka wakuti mataranda makumi ghanasakha, nanga masekeri chikwi chimoza na mazana ghanasanu. Nanga vakapanga kuzera mwa uwo maziko gha mulyango wa hema ya umboni, nanga maziko gha bwalo kuzungulira, nanga maziko gha chipata cha bwalo, nanga zikhonje za hema, nanga zikhonje za bwalo kuzungulira, nanga chiwaya cha mkuwa cha guwa, nanga vyakukhozga vyose vya guwa, nanga zida zose za hema ya umboni. Nanga vakapanga vana va Israeli, mwakukhala Mbuya wakalamula Mose, nenepo vakapanga. Nanga golide wakusigalira wa chopereka vakapanga vyakukhozga kuti vatumikire nawo pamaso pa Mbuya. Nanga buluu wakusigalira, nanga pepala, nanga chofiira vakapanga zovala za kutumikira za Aroni, kuti atumikire nazo muchalo chakupatulika. Nanga vakaghwera zovala kwa Mose, nanga hema, nanga vyakukhozga

vyake, maziko nanga mipanda yake, nanga zipilala. Nanga guwa, nanga vyakukhozga vyose vyake. Na mafuta gha kudzoza, na zifukwa za kupangiska, na chiwalo cha nyali chosalala, na nyali zacho, nyali za kuwaka, na mafuta gha kuwala; Na tebulo ya cholinga, na vyakugwiriska vyose vyacho; na zinkwa zikavikwa patsogolo; Na zovala za wera, zili za Aroni, na zovala za vana vake vamuna, mu wansembe; Na nsalu za bwalo, na zipilala; na chinsalu cha chivundikiro cha milomo ya hema, na ya chipata cha bwalo; Na vyakugwiriska vyose vya hema, na zipangizo zose zacho; na zikopa zikopa za nkhosa zosendeka fiwa, na zophimba za buluu, na za zotsalazo zophimba; na zibakha, na zipangizo zose za pa ntchito ya hema ya umboni; Vyose Mwenecho walamula Mose, nkhumbakho vakachita vana va Israyeli ntchito yose; Na Mose waona ntchito zose, na vali vachita izo munjira Mwenecho walamula Mose, nkhumbakho vakachita izo, na Mose wakavalongora.

40

Nanga Mbuya wakaŵecheta kwa Mose, wakuti, Mu siku ya cimo ya mwezi wa cimo wa mwezi wamphya, ukazimika hema ya umboni. Ndipo udzayika bokosi la umboni, ndipo udzaphimba bokosi na nsalu. Nanga ukalowesa tebulo, nanga ukayika chifuniro chake, nanga ukalowesa chiyikiro cha nyali, nanga ukayika nyali zake. Ndipo udzaika guwa lansembe lagolide lofukizira lubani pamaso pa bokosi, ndipo udzaika chophimba cha nsalu yophimba pa chitseko cha hema ya umboni. Nanga

guwa lya nsembe wa zopereka uzaika pachipi na zitseko za hema ya umboni; nanga uzaika kuzungulira hema, nanga vyose vya yeneyo uzapatula kuzungulira. Nanga udzatenga mafuta a kudzoza, nanga udzadzoza hema, nanga vyose vili mu iyo, nanga udzapatula iyo, nanga vyose vyombo vya iyo, nanga idzakhala yapatulika. Ndipo udzoza guwa lansembe la zopereka, ndi zipangizo zake zonse, ndipo udzapatula guwa lansembe, ndipo guwa lansembe lidzakhala lopatulika kwambiri. Ndipo udzabweretsa Aaroni ndi ana ake aamuna pa chitseko cha hema ya umboni, ndipo udzawasamba ndi madzi. Ndipo udzaveka Aroni zovala zopatulika, ndipo udzamuzoza mafuta, ndipo udzamupatula, ndipo adzanditumikira monga wansembe. Nanga ana ake ukhawabweresa, nanga ukhawavwaza zovala. Ndi udzawaodzera iwo munjira imene unaodzera bambo wawo, ndipo adzanditumikira nga ansembe, ndipo kudzakhala kuti kuodzeredwa kwawo kukhale unsembe wa nthawi zonse, mu vibadwa vyawo vyonse. Na Mose anachita vyose vya Mbuya anamulamula, chomwecho anachita. Nanga chakachitika mu mwezi wakutoma, chaka chakubiri, pakutuluka kwawo ku Iguputo, pa mwezi wamphya chakayimikizgwa hema. Kabili Mose wakaima hema, kabili wakayika vipfundo, kabili wakainjizga vipingu, kabili wakaima vipilala. Ndipo anayala nsalu pa hema, ndipo anayika chophimba cha hema pachake pamwamba, monga mwa analamula Mbuya kwa Mose. Na pakutola umboni wakauwika mu bokosi; na wakaika ndodo pansi pa bokosi, na wakalowesa bokosi mu hema, na wakaika chifuniko cha nsalu, na wakafunika bokosi ya umboni, munjira imene Mbuya wakalamula Mose. Na wakaika tebulo mu hema

ya umboni, kumpoto kunja kwa nsalu ya hema. Ndipo anawonjezerapo mikate ya kuperekera pamaso pa Mbuya, monga mwa njira imene Mbuya analamula Mose. Ndipo anaika choyikapo nyali mu hema ya umboni, ku mbali ya hema yakuti kummwera. Ndipo waika nyali zake pamaso pa Mbuya, munjira imene Mbuya walamula Mose. Ndipo waika guwa lakuperekera nsembe lagolide mu hema ya umboni palongolo pa chitenje, ndipo watentha pa guwa lakho lubani lwakulunganya, monga mwa Mbuye walamula Mose. Ndipo guwa la nsembe za zopereka anaika pafupi ndi khomo la hema. Na wakayimika bwalo kuzungulira hema na guwa, ndipo Mose wamaliza ntchito zonse. Nanga mtambo wakufunika hema ya umboni, nanga ulemerero wa Mbuya wakazaza hema. Ndipo Mose sangathe kulowa mu hema ya umboni, chifukwa mtambo unali kuphimba pa iyo, ndipo hema inadzazika ndi ulemerero wa Mbuya. Nthazi izo mtambo ukakwera kufuma mu hema, vana va Isiraeli vakanyamuka pamoza na katundu wawo. Nga mtambo unaleka kukwera, iwo vinkaleka kugenda mpaka zuwa limene mtambo unakwerambo. Pakuti mtambo unali pa chihema masiku, ndipo moto unali pa chihemacho usiku pamaso pa Aisraeli onse, m'maulendo awo onse.

Manambala

1

Nanga Mbuya wakaŵechera kwa Mose mu chipululu cha Sinai, mu hema ya umboni, pa tsiku limoza la mwezi wa wiwiri, chaka cha wiwiri patapita iwo ku dziko la Igupto, pakulonga kuti, torani chiyambi cha msonkhano wose wa Israyeli malinga na mabanja, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mitu yawo; wamuna wose kufuma ku zaka makumi ghawiri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu za Israyeli, muwawerenga iwo pamoza na mphamvu zawo; iwe na Aroni muwawerenga iwo. Ndipo pamoza nanu padzakhala aliyense molingana na fuko lake, olamulira a nyumba za makolo adzakhala. Nanga ivi ni mazina gha vamuna, vavo vachikhala pamoza na mwenga: wa Rubeni, Elizuri mwana wa Shedeuri; wa Simeoni, Shelumieli mwana wa Zurishadai. Wa Yuda, Naasoni mwana wa Aminadabu. Wa Isakara, Natanaeli mwana wa Zuari; wa Zebuloni, Eliabu mwana wa Heloni; wa wana wa Yosefe wa Eferaimu, Elisama mwana wa Amihudu; wa Manase, Gamalieli mwana wa

Pedazuri. Wa Benjamin, Abidan mwana wa Gadeoni. Wa Dan, Ahiezeri mwana wa Amishadai. Za Asheri, Phagaieli, mwana wa Ekhrani. Za Gad, Elisaph mwana wa Raguel. Wa Nafutali, Akira mwana wa Enani. Awa ndi wotchedwa wa msonkhano, akuluakulu wa mafuko mwa mabanja awo, akuluakulu wa zikwi za Israeli. Ndipo Mose na Aroni anatenga wamuna awa amene anaitwa mwa maina awo. Nanga mphangano yose wakusonganya pa siku ya cimo ca mwezi wa ciwiri ca caka; nanga wakalembera malinga na vibadwa vyawo, malinga na mabanja yawo, malinga na ciwerengero ca mazina yawo, kufuma pa vyaka makumi ghawiri na kupitilira, wamuna wose malinga na mutu wawo, munjira iyo Mfumu wakalamulira Mose; nanga wakawerengera mu cipululu ca Sinai. Nanga ana awo a Rubeni mwana wakubalwa wa Israeli wakaviwa malinga na ukamu wawo, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mutu wawo, wose wamuna kufuma ku vyaka makumi ghawiri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuwerengewa kwawo kufuma mu mtundu wa Rubeni, makumi mana na sita na zikuru na mazana ghasanu. Vana va Simioni malinga na vukamu wavo, malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, malinga na chiwerengero cha mazina avo, malinga na mutu wavo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuwerengera kwavo kufuma ku fuko la Simioni, vinayi na makumi asanu na zviuru na mazana gatatu. Vana va Yuda malinga na ukamu wawu, malinga na mafuko awu, malinga na nyumba za makolo awu, malinga na chiwerengero cha mazina

awu, malinga na mutu wawu, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi ghaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuwerengera kwawu kufuma mu lubanja lwa Yuda, vinai na makumi ghasere na zikuru na mazana ghasere. Vana va Isakara malinga na mabanja avo, malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, malinga na chiwerengero cha mazina avo, malinga na mutu wavo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuwerengera kwavo kufuma mu mtundu wa Isakara, vinkhongono vinai na makumi masanu na mazana manai. Kwa vana va Zebuluni malinga na ukamu wavo, malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, malinga na chiwerengero cha mazina avo, malinga na mutu uyu na uyu wavo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuverengera kwavo kufuma mu mtundu wa Zebuluni, zviuru makumi masanu na zvinomwe na mazana manayi. Vana va Yosefe, vana va Eferaimu, malinga na ukamu wawu, malinga na mafuko awu, malinga na nyumba za makolo awu, malinga na chiwerengero cha mazina awu, malinga na mutu wawu, vose vachilume kufuma ku vyaka makumi ghaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuwerengwa kwawu kufuma mu lubanja lwa Eferaimu, makumi manayi mazana na mazana ghasanu. Kwa vana va Manase malinga na ukamu wavo, malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, malinga na chiwerengero cha mazina avo, malinga na mutu wavo, vose vamuna, kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuverengera kwavo kufuma mu

mtundu wa Manase, makumi gatatu na gaviri zviuru na mazana gaviri. Wana wa Benjamini malinga na ukamu wawo, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mutu wawo, wose wamuna kufuma ku vyaka makumi ghawiri na kupitilira, wose wakupita mu nkhondo, kuwerengwa kwawo kufuma mu lubanja lwa Benjamini, zviuru makumi ghatatu na vikhondi na mazana manayi. Vana va Gadi malinga na ukamu wawo, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mutu wawo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi ghavili na kupitilira, wose wakupita mu nkhondo, kuverengera kwawo: kufuma mu mtundu wa Gadi, zviuru makumi mcheci na visanu na mazana musanu na tano na makumi masanu. Vana va Dani malinga na ukamu wawo, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mutu wawo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuverengera kwawo kufuma ku fuko la Dani, zviuru makumi sita na ziviri na mazana asanu na viwiri. Vana va Asheri malinga na ukamu wawo, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, malinga na chiwerengero cha mazina awo, malinga na mutu wawo, vose vamuna kufuma ku vyaka makumi gaviri na kupitilira, wose wakupita mu mphamvu, kuverengera kwawo kufuma mu lubanja lwa Asheri, chimoza na makumi ganai zikuru na mazana gasanu. Vana va Nafutali malinga na vukamu wavo, malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, malinga na chiwerengero cha mazina

avo, malinga na mutu uliwonse wavo, vonse vachilume kufuma ku vyaka makumi ghaviri na kupitilira, wonse wakupita mu mphamvu, kuwerengera kwavo kufuma mu lukolo lwa Nafutali, zviuru makumi ghasanu na vitatu na mazana ghanai. Uku ndi kubala, uko wakabalira Mose na Aroni na vakulungwa va Israeli vamuna khumi na vaviri, mwamuna umoza pa fuko limoza, malinga na mafuko gha nyumba za makolo. Nanga chakachitika kuŵalanga kwakose kwa ŵana ŵa Israeli pamoza na mphamvu zawo kufuma kwa ŵa vyaka makumi ghanaŵiri na kupitilira, wose wakutuluka kukagwira nkhondo mu Israeli, mazana ghasanu na chimoza zikuru na zikuru zitatu na mazana ghasanu na makumi ghasanu. Koma Alevi kuchokera mu fuko la mabanja awo sankawerengedwa pakati pa ana a Israeli. Ndipo Mbuya wakalankhula kwa Mose, wakuti, Ona, mtundu wa Levi usakawerenga pamoza nawo, na nambala yawo usakayitole, pakati pa wana wa Israeli. Nanga iwe usankhile Walevi pa hema ya umboni, nanga pa vyakugwiliska vyose vya yeneyo, nanga pa vyose vinji vili mu yeneyo. Vinyamule vene hema, nanga vyakugwiliska vyose vya yeneyo, nanga vene vatumikile mu yeneyo, nanga kuzungulila hema vamange misasa. Nanga pakuchosera hema, aLevi azichotsa, nanga pakukhazika hema, aziyimika, nanga mlendo wakuyandikira afe. Nanga vikhala mu misasa vana va Israeli, munthu mu dongosolo lake, nanga munthu malinga na utsogoleri wake pamoza na mphamvu zawo. Koma Walevi wakhale muzungulira hema ya umboni, na kulibepo chivi mwa wana wa Israyeli. Nanga Walevi weni wakalonda ulindo wa hema ya umboni. Ndipo ana a Israeli anachita mwakutsatira zonse zimene Mbuya analamula Mose

ndi Aaroni, chomwecho anachita.

2

Nanga Mwami wakaŵechera kwa Mose na Aaroni, wakuti, munhu wakugwira wake malinga na gulu, malinga na bendera, malinga na nyumba za makolo awo, ŵana ŵa Israeli ŵamange misasa kuŵalana; kuzungulira hema ya umboni ŵana ŵa Israeli ŵakazamange misasa. Ndi iwo wakumika misasa woyamba kummawa, dongosolo la misasa ya Yuda pamoza na mphamvu zawo, ndi mfumu ya ana a Yuda, Naasoni mwana wa Aminadabu. Mphamvu yake iwo wabalwa, anayi na makumi asanu na awiri viuru na mazana asanu na limoza. Ndipo ŵakuŵika misasa pafupi na fuko la Isakara, ndipo mkulu wa ŵana ŵa Isakara, Natanaeli mwana wa Sogara. Mphamvu yakhe iwo wabalwa, anayi na makumi asanu alikulu na anayi mazana. Ndipo iwo akumanga misasa pafupi na fuko la Zebuluni, ndi wolamulira wa ana a Zebuluni, Eliabu mwana wa Heloni. Mphamvu yake iwo wabalwa, makumi ghanayi na zisanu na ziwiri vikhumi mazana ghakuti vikhumi na ziwiri na mazana manayi. Onse amene anawonongezedwa kuchokera mu msasa wa Yuda, zana makumi asanu ndi atatu zikwi ndi zikwi zisanu ndi chimodzi ndi mazana anayi, pamodzi ndi mphamvu zawo, adzanyamuka choyamba. Magulu a msasa wa Rubeni, ku mwera mphamvu zawo, na mulamulizi wa ana a Rubeni, Elizuri mwana wa Sediyuri. Mphamvu yake iwo anawapenyedwa, makumi anayi na sita zikwi na mazana asanu. Ndipo iwo

akumanga misasa pafupi na fuko lake la Simeoni, ndipo mtsogoleri wa ana a Simeoni, Salamieli mwana wa Zurishadai. Mphamvu yakhe iwo akayang'aniridwa, makumi asanu na visanu na vinayi zikwi na mazana atatu. Ndipo iwo wakumika misasa pafupi naye ndi mtundu wa Gadi, ndipo wolamulira wa ana a Gadi ndi Elisafa mwana wa Ragueli. Mphamvu yake iwo wabalwa, viuru makumi anayi na visanu na mazana asanu na limoza na makumi asanu. Onse awa kuyang'anidwa wa msasa wa Rubeni, zana limoza makumi asanu na chimoza ndi mazana anayi ndi makumi asanu, pamoza na mphamvu zawo, adzanyamuka achiwiri. Ndi ichatengedwa hema ya umboni, ndi msasa wa Alevi pakati pa misasa. Monga mwa kuchitenge msasa, chomwecho ndi achatuluke, aliyense akugwira malinga ndi utsogoleri. Gulu wa msasa wa Efereimu pafupi na nyanja pamodzi na mphamvu zawo, ndipo mtsogoleri wa ana a Efereimu, Elisama mwana wa Amihudi. Mphamvu yake iwo anayang'aniridwa, makumi anayi maelfu na mazana asanu. Ndipo iwo akumanga misasa pafupi ndi fuko la Manase, ndipo wolamulira wa ana a Manase, Gamalieli mwana wa Fadasuri. Mphamvu yake iwo anawayendera, makumi atatu na awiri alufu na mazana awiri. Ndipo iwo akumanga misasa pafupi ndi fuko la Benjamini, ndipo mtsogoleri wa ana a Benjamini, Abidani mwana wa Gideoni. Mphamvu yake iwo wapenyeledwa, visanu na makumi atatu viuru na mazana anayi. Wonse amene anayang’aniridwa wa misasa ya Eferaimu, zana mazana na zikwi visanu na vitatu na zana, pamoza na mphamvu zawo, adzanyamuka achitatu. Gulu wa msasa wa Dan ku kumpoto pamoza na mphamvu zawo, na mwenye ulamuliro

wa ana a Dan, Ahiezeri mwana wa Amishadai. Mphamvu wake awa akayang'anidwa, awiri na makumi asanu na limodzi alufu na mazana asanu na awiri. Nanga avo vakumika vakugwiriska kwa iye fuko ya Asheri, nanga mukulungwa wa vana va Asheri, Pagieli mwana wa Okrani. Mphamvu yake iwo anayang'aniridwa, imodzi na makumi anayi maelfu na mazana asanu. Ndi iwo wakumika misasa wakulumikizana na fuko wa Nafutali, ndi mfumu wa ana a Nafutali, Akire mwana wa Ainani. Mphamvu yakhe iwo anawayang’anidwa, makumi asanu na itatu chikwi na mazana anayi. Wose wakabalwa wa ku msasa wa Dan, zana limoza na makumi ghasanu na zisanu na ziwiri na mazana ghasita; wamaliro wanyaka kufuma malinga na magulu ghawu. Iyi ndi kubala kwa ana a Israeli malinga na nyumba za makolo awo, yonse kubala kwa misasa pamoza na mphamvu zawo, mazana asanu ndi limodzi zikwi ndi zikwi zitatu mazana asanu ndi makumi asanu. Koma Alevi sanabwerengeke pamoza nawo, monga mwa Mfumu analamulira Mose. Ndipo ana a Israeli anachita zonse zimene Ambuye analamula Mose, choncho anakhala misasa monga mwa dongosolo lawo, ndipo choncho ananyamuka aliyense pafupi ndi anzawo monga mwa mafuko awo, monga mwa nyumba za makolo awo.

3

Nanga izi ndi mbadwa za Aroni na Mose, mu tsiku limene Mbuya wakalankhula na Mose mu phiri la Sinai. Ndipo awa maina gha wana wa Aroni, woyamba kubadwa Nadabu, na

Abihu, Eleazara, na Itamara. Awa ndi maina a ana aamuna a Aaron, ansembe odzozedwa, amene anadzipatulira kuti atumikire monga ansembe. Nanga Nadabu na Abihu wakafwa panyake pa Mwenecho, pakuloweza moto wakunja panyake pa Mwenecho, mu chipululu cha Sinai, nanga vyana vazakwe navili; nanga Eleazara na Itamara wakatumikira unyakwi pamoza na Aroni tati wawo. Nanga Mwami wakaŵechera kwa Mose, wakuti, tola mtundu wa Levi, nanga ukaŵike iwo pamaso pa Aroni wansembe, nanga ŵakamutumikira iye, nanga ŵakasunga vilindo vyake, nanga vilindo vya ŵana ŵa Israeli pamaso pa hema ya umboni, kukamba mintchito ya hema. Nkhani iwo akasunga vyose vyakugwiriska vya hema ya umboni, nkhani akalindira ana a Israeli pa ntchito yose ya hema. Nanga ukhupeleka vaLevi kwa Aroni, nanga kwa vana vakwe vaprisita; vakaperekedwa mpho ava kwa ine vikuchokera kwa vana va Israyeli. Ndipo Aroni na ana ake adzawika pa hema ya umboni, ndipo adzasunga unsembe wawo, na zonse za pa guwa lansembe, na mkati mwa nsalu yophimba, ndipo mlendo wakhudza adzafa. Nanga wakaŵecheta Mwami kwa Mose, wakuti, nanga onani ine nakhola wa Levi pakati pa wana wa Israeli m'malo mwa wonse wakubadwa woyamba wakugula mimba kuchokera kwa wana wa Israeli; ukombozi wawo wakhala, nanga wakhala wangu wa Levi. Kwa ine pakuti wonse woyamba kubadwa, mu zuŵa limene ndinakantha wonse woyamba kubadwa mu dziko la Iguputo, ndinalemekeza kwa ine wonse woyamba kubadwa mu Israyeli, kufuma kwa munthu mpaka nyama, ŵakuŵa wangu, Ine Mbuya. Nanga wakalankhula Mbuya kwa Mose mu

chipululu cha Sinai, wakuti, werenga wana wa Levi malinga na nyumba za makolo wawo, malinga na mafuko wawo; wonse wamwamuna kufuma mwezi umoza na kupitilira, muwerenga iwo. Na Mose na Aroni vakavasowola chifukwa cha lizgu lya Mbuya, munjira imene Mbuya anavalajiza. Ndipo ŵaŵa ndiwo ŵana ŵalume wa Levi malinga na mazina awo: Geresoni, Kohati, nanga Merari. Izi ndi mazina gha ana gha Gedesoni malinga na mafuko ghawo, Lobeni na Semei. Ndipo ana a Koati malinga na mafuko awo: Amramu nanga Izara, Heburoni nanga Uzieli. Nanga wana wa Merari malinga na mafuko awo, Mooli nanga Mushi, awa ndi mafuko a Walevi malinga na nyumba za makolo awo. Kwa Geresoni, anthu a Lobeni ndi anthu a Shimei; awa ndi anthu a Geresoni. Kuwerengera kwawo malinga na nambala ya onse achilume kuchokera pa mwezi umoza ndi pamwamba, kuwerengera kwawo, zikwi zisanu na ziwiri na mazana asanu. Ndipo ana a Gershon azakhala kumbuyo kwa hema pafupi ndi nyanja. Ndipo wolamulira wa nyumba ya mabanja a anthu a Gedesoni anali Elisafa mwana wa Daeli. Nanga umlindo wa ana a Geresoni mu hema ya umboni, hema na chifuniko, na chifuniko cha milango ya hema ya umboni, na nsalu za bwalo, na nsalu ya chipata cha bwalo uyo uli pa hema, na zotsalira zonse za ntchito zake. Kwa Koati anthu a Amramu umoza, na anthu a Isahara umoza, na anthu a Heburoni umoza, na anthu a Uzieli umoza, awa ndi anthu a Koati, malinga na chiwerengero. Amuna onse kuchokera pa mwezi umoza ndi kupitirira, zikwi zisanu ndi zitatu ndi mazana asanu ndi limoza, akulondera malonda a zintu zopatulika. Anthu a ana a Kohath adzikhala misasa mbali ya kummwera ya hema. Ndipo

mtsogoleri wa nyumba ya makolo a fuko la Kohati anali Elizafani mwana wa Uzieli. Ndi ulondi wawo bokosi, ndi tebulo, ndi chiyanjano, ndi maguwa, ndi ziwiya za chopatulika zonse zimene amatumikira nazo mwa izo, ndi chophimba, ndi ntchito zonse zawo. Ndipo mtsogoleri wa atsogoleri wa Alevi, Eliezara mwana wa Aroni wansembe, anasankhidwa kusunga zosunga za zinthu zopatulika. Kwa Merari kunali anthu a Mooli na anthu a Mushi; awa ndi mafuko a Merari. Kuwerengera kwawo malinga na nambala, aliyense wamwamuna kuchokera mwezi umoza na pamwamba, zikwi zisanu na chimoza na makumi asanu. Ndipo mtsogoleri wa nyumba ya makolo ya anthu a Merari, Zurieli mwana wa Abihaili, adzamanga misasa ku mbali ya tenti kulowera kumpoto. Kubalira kwa ulondi wa ana a Merari, misoro ya hema, na mipiringano yake, na nsanamira zake, na maziko ake, na vyakugwiriska vyose vyawo, na ntchito zawo, na nsanamira za bwalo kuzungulira, na maziko awo, na tupikiri, na zingwe zawo. Vha vakukhala misasa kutalika nkhope ya hema ya umboni kuchokera kuvuluka, Mose na Aroni na vana vamuna vakwe, vakulondera vilindo vya chipatala pa vilindo vya vana va Israyeli; na mlendo uyo wakukwatira, wakufwa. Kubalira kose kwa Walevi, uyo wabalira Mose na Aroni chifukwa cha mawu gha Mfumu malinga na mafuko ghawo, wamuna wose kufuma mwezi umoza na kupitilira, zikuru ziwiri na makumi ghawiri. Ndipo Mbuya analankhula kwa Mose kuti, Werenga wanangwana wonse wa ana a Israyeli kuyambira mwezi umoza ndi kupitirira, ndipo mulembe chiwerengero chawo mwa mazina awo. Nanga ukatola Walevi kwa ine, Ine Mwami, m'malo mwa wose wakubadwa kwamba

wa ana a Israyeli, nanga ng'ombe za Walevi m'malo mwa wose wakubadwa kwamba mu ng'ombe za ana a Israyeli. Ndipo Mose wakalonda munjira imene Mbuya wakalamula wonse wakubadwa woyamba mwa ana a Israyeli. Na vakakhala vyose va kubadwa kwamba va chihuna malinga na nambala kufuma mwezi umoza na pamwamba kufuma ku kubalira kwa iwo, zikuru ziwiri na makumi ghawiri na mazana ghawiri na makumi ghakusanu na khumi na vitatu. Nanga Mwami walankhula kwa Mose, wati, Tola Walevi m'malo mwa wana wonse wakubadwa kwamba wa Israeli, nanga ng'ombe za Walevi m'malo mwa ng'ombe zawo, nanga Walevi wakazakhala wangu; Ine ndine Mwami. Nanga chiwombozo cha watatu nanga makumi asanu na wawiri nanga mazana ghawiri, wene wakupitilira kufuma kwa Walevi, kufuma kwa wana wakwamba wa wana wa Israeli. Nanga ukatola masekeli asanu pa mutu umo umo, malinga na didrakima yakupatala ukatola, maoboli makumi ghawiri gha sekeli. Ndipo ukhapeleka siliva kwa Aroni na kwa ana ake, chiwombolo cha iwo akupitilira mwa iwo. Ndipo Mose analandira siliva ya chiwombolo cha anthu opitirira m'malo mwa Alevi. Kuchokera kwa ana oyamba kubadwa a ana a Israeli, analandira ndalama, chikwi chimoza mazana atatu makumi asanu na asanu masekele, molingana na sekele wakuyera. Ndipo Mose wapereka ndalama za kuwombola za iwo wakupitilira kwa Aroni na ana ake, monga mwa mawu a Mbuya, monga mwa njira imene Mbuya walamula Mose.

4

Nanga Mwami wakalankhula kwa Mose na Aaroni, wakuti, tola chiwerengero cha ana a Kohati pakati pa ana a Levi, malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, kufuma ku zaka makumi ghawiri na zisanu na kupitilira mpaka zaka makumi ghasanu, wonse wakuinjira kukhumba, kuchita milimu yonse mu hema ya umboni. Ndi izi vinthu vya ntchito vya ana va Koati mu hema ya umboni, vyakupatulika vya vyakupatulika. Na Aroni na wana wakwe wakalowa, pamene msasa ukasimutsidwa, na wakatsitsa chinsalu chophimba, na wakaphimba nacho Bokosi ya Umboni, na wakaika pa bokosi chophimba cha chikopa cha buluu, na wakaika pa bokosi chovala chonse cha buluu kuchokera pamwamba, na wakaika ndodo zakudzanyamula. Ndipo pa tebulo wakuti wakhala pamenepo adzayala pa iwo chovala chonse chofiira, nkhani mbale, nkhani zofukizira lubani, nkhani makapu, nkhani mbale za chopereka chamwambo mu zimene amapereka chamwambo, ndipo malofu wakuti nthawi zonse pa iwo adzakhala. Ndi ivo vakaika pa yeneyo chivwalo chakufiira, ndi ivo vakufunika yeneyo na chifunikiro cha chikopa cha buluu, ndi ivo vakainjiza mu yeneyo ndodo. Ndipo adzatenga chovala cha buluu, ndi kuphimba choyikapo nyali chowunikira, ndi nyali zake, ndi zipini zake, ndi mitsuko yake, ndi ziwiya zonse za mafuta zimene amatumikira nazo. Nanga ŵakawika iyo, nanga vyakuŵa vyose vya iyo, mu chifuniko cha chikopa cha bululu, nanga ŵakawika iyo pa mphika za kunyamula. Nanga pa guwa la nsembe la golide ŵakuŵika chiwalo cha bululu, nanga ŵakuŵika icho chifuniko cha chikopa cha bululu, nanga ŵakuloweza ndodo za kunyamula za icho. Na ŵakatolera

vyakugwiriska ntchito vyose vya kutumikira vimene ŵakutumikira nawo mu malo gha kwera, na ŵakavikha mu chivwalo cha bululu, na ŵakavifunika na chifunikiro cha chikopa cha bululu, na ŵakaviyika pa mphando. Ndipo chophimba adzachiyika pa guwa lansembe, ndipo adzaliphimba ndi chovala chonse chofiirira. Nanga ŵakhaika pa izo vyakugwiriska vyose vyakuti ŵakugwiriska nacho pa izo, nanga vyakuŵikamo moto, nanga vikhomo vya nyama, nanga mbale, nanga chophimba, nanga vyakugwiriska vyose vya guwa; nanga ŵakhaika pa izo chophimba cha chikopa cha bululu, nanga ŵakhainjizamo ndodo zake zakutola; nanga ŵakhatola chivara cha pepala, nanga ŵakhaiphimba mbiya na chikhomo chake, nanga ŵakhachiŵika mu chophimba cha chikopa cha bululu, nanga ŵakhaika pa ndodo zakutola, nanga Aroni na ŵana ŵake ŵakhamaliska kuphimba vyakupatulika, nanga vyakugwiriska vyose vyakupatulika, pa kususa msasa; nanga pambuyo pa izi ŵana ŵa Kohati ŵakhalowa kutola, nanga ŵakhasaŵa kukhwaŵa vyakupatulika, kuti ŵasafe; izi ŵana ŵa Kohati ŵakhatola mu hema ya umboni. Mweniyang’anira Eleazara mwana wa Aroni wansembe, mafuta ghakuwala, na lubani wakuphatikizika, na nsembe wa pa tsiku, na mafuta ghakudzoza, kuweniyang’anira kwa yense ya hema, na vyense vili mu iyo mu vyera, mu vyense vya ntchito. Ndipo Mbuya wakalemba kwa Mose na Aroni, wakuti, musawononge wa fuko anthu wa Kohati pakati pa Walevi. Ici citeni kwa vwo, na vwalama na vwakafwa, pakulembera kwavo ku vintu vyakupatulika vya vyakupatulika; Aroni na vana vamwana vakwe valembere, na vwavika umoza umoza malinga na ntchito

yake, na vwakanjira kulola mwadzidzidzi vintu vyakupatulika, na vwakafa. Na Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, tola chiyambi cha wana wa Geresoni, na awa malinga na nyumba za makolo wawo, malinga na mafuko wawo, kufuma vikhumi visanu na makumi ghawiri vyaka na kupitilira mpaka vikhumi visanu vyaka, wawenge, wonse wakuinjira kukhumba, kuchita masengo ghakwe mu hema ya umboni. Iyi ndi nkhani ya utumiki wa anthu wa Geresoni, kutumikira na kunyamula. Nanga ares zikopa za hema, nanga hema ya umboni, nanga chifuniko chake, nanga chifuniko cha buluu chicho chili pamwamba pake, nanga chifuniko cha chitseko cha hema ya umboni, nanga nsalu za bwalo zinazose zili pa hema ya umboni, nanga zinazose zili zambiri, nanga vyakugwiriska ntchito vyose vya kutumikira vinazose vikutumikira mwa ivyo vichita. Mwanakondana na mulomo wa Aaroni na wa ana ake, ntchito ya ana a Geresoni ikhala mwanakondana na zintchito zonse zawo na mwanakondana na ntchito zonse zawo, ndipo ukhawayang'ana iwo kufuma mu zina zonse zikukonzekeswa nawo. Iyi ndi ntchito ya ana a amuna a Geresoni mu hema ya umboni, ndipo ulondi wawo uli mu dzanja la Itamara mwana wa amuna wa Aroni wansembe. Wana wa Merari malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, muwavere, kufuma pa zaka makumi ghawiri na zisanu na kupitilira mpaka zaka makumi ghasanu muwavere iwo, uyu yense wakuinjira kutumikira mintchito ya hema ya umboni. Nanga izi zintu zosungwa za zokwezgwa na iwo malingana na ntchito zonse za iwo mu hema ya umboni: mitu ya hema, na mipiringano, na nsanamira za iyo, na maziko a iyo, na chophimba, na maziko a

iwo, na nsanamira za iwo, na chophimba cha chitseko cha hema, na nsanamira za bwalo kuzungulira, na maziko a iwo, na nsanamira za nsalu ya chipata cha bwalo, na maziko a iwo, na zikhomo za iwo, na zingwe za iwo, na ziwiya zonse za iwo, na ntchito zonse za iwo; mwa mazina muwawerenge iwo, na ziwiya zonse za kusungwa kwa zokwezgwa na iwo. Iyi ndi ntchito ya anthu ana a Merari mu ntchito zawo zonse mu hema ya umboni pansi pa ulamuliro wa Ithamar mwana wa Aroni wansembe. Na Mose na Aroni na vakulongozgi va Israeli vakatala vana va Kohati malinga na mafuko ghavo, malinga na nyumba za makolo ghavo, kufuma ku vyaka makumi ghavili na visanu na kupitilira mpaka vyaka makumi ghasanu, wonse uyo wakwinjira kukhumba na kuchita mu hema ya umboni. Nanga kuwerenga kwa iwo kukhala malinga na mafuko a iwo, zikwi ziwiri mazana asanu na awiri makumi asanu. Uwu ndi kuwerengera kwa anthu a Kohath, wonse wakutumikira mu hema ya umboni, monga anawerengera Mose na Aroni chifukwa cha mawu a Mbuya, mu dzanja la Mose. Nanga vabalengwa vana va Gereshoni malinga na mafuko ghavo, malinga na nyumba za makolo ghavo, kufuma pa vyaka visanu na makumi ghaviri na kupitilira mpaka vyaka makumi ghasanu, wonse uyo wakwingira kutumikira na kuchita mintchito mu hema ya umboni. Ndipo kunachitika kuwerengera kwawo malinga na mafuko awo, malinga na nyumba za makolo awo, zikwi ziwiri mazana asanu ndi limodzi makumi atatu. Uwu ndi kuwerengera kwa anthu ana a Geresoni, onse amene amatumikira mu hema ya umboni, amene Mose na Aroni anawerengera chifukwa cha mawu a Mfumu, mwa dzanja la

Mose. Vakaverengeka na vanu va vana va Merari malinga na mafuko avo, malinga na nyumba za makolo avo, kufuma ku vyaka makumi gaviri na visanu na kupitilira mpaka ku vyaka makumi asanu, aliyonse wakuinjira kutumikira pa ntchito za hema ya umboni. Nanga chakachitika kuwerengera kwawo mwakugawana mafuko awo, mwakugawana nyumba za makolo awo, zikwi zitatu nanga mazana awiri. Uwu ndi kuwerengera kwa anthu ana a Merari, amene Mose na Aroni anawerengera chifukwa cha mawu a Mfumu, kudzera m'manja mwa Mose. Wose wakabalangwa, wamene Mose na Aroni na bakulungwa ba Israeli wakabalanga Walevi, malinga na mafuko na malinga na nyumba za makolo wawo, kufuma ku vyaka makumi ghawili na visanu na kupitilira mpaka vyaka makumi visanu, wose wakanjilira ku ntchito ya mintchito, na mintchito yikanyamulika mu hema ya umboni. Ndipo iwo wakubalwa wakakhala zikwi zisanu na zitatu, mazana asanu na makumi asanu na awiri. Kudzera mwi lizgu lya Mbuya, wawalangula iwo mwi chiwoko cha Mose, mwamuna pa mwamuna pa vinthu vyakuchita vyawo na pa vyo vikutola iwo, na wakabalwa umo njira yakalamuza Mbuya kwa Mose.

5

Ndipo Mbuya wakalankhula kwa Mose, wakuti, lamula wana wa Israeli, ndipo waleke watume kutyoka mu msasa wonse wakudwala khate, na wonse wakukhala na kutuluka kwa thupi, na wonse wakudyera pa moyo. Kufuma mwamuna mpaka

mkazi, tumizani kunja kwa msasa, ndipo sadzaipsa misasa yawo, mu zimene ine ndikhala pakati pawo. Ndipo anachita chomwecho ana a Israeli, ndipo anatumiza iwo kunja kwa msasa, monga analankhula Mbuya kwa Mose, chomwecho anachita ana a Israeli. Ndipo Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, lemba kwa wana wa Israeli, wakuti, mwamuna kapena mkazi, uyo angachita chimoza mwa ziwi zonse za anthu, na kunyalanyaza akainyalanyaza na kukhala na mlandu moyo wace uja, akavumbulura ziwi zimene wakachita, na kubwezera kulakwa kwace: ndalama zonse, na gawo la cisanu ca izo akaonjezera pa izo, na kubwezera kwa uyo wakamuchitira kulakwa kwace. Ngati koma palibe kwa munthu wolipsira woti kubwezera kwa iye cholakwa, cholakwa chobwezeredwa kukhala kwa wansembe kwa Mbuya, koma nkhosa ya chipepeso, imene adzachita chipepeso nayo chifukwa chake. Nanga vyose vya chiyambi malinga na vintu vyose vikupatulika mu vana va Israeli, vyose vinga vapereka kwa Mbuya, kwa muprisiti uyo vikuba vyake; Nanga wa mundu uliyose vintu vyake vyapatulika, vikuba vyake; nanga munthu, uyo angapereka kwa muprisiti, vikuba vyake. Ndipo Mwamuna wakalankhula kwa Mose, wakuti, Lankhula kwa wana wa Israeli, ndipo ukauti kwa iwo, Munthu aliyense, ngati mkazi wake wakuchimwa, na wakumnyoza iye, na munthu wina wakugona naye pa bedi pa mbewu, na chinthu ichi chikabisika ku maso gha mwamuna wake, na wakubisa, iye mwini wakuipitsidwa, na mboni yikabe naye, na iye mwini wakabe wakugwidwa, na mzimu wa nsanje ukamfika iye, na wakuchita nsanje mkazi wake, iye mwini wakuipitsidwa, kapena mzimu

wa nsanje ukamfika iye, na wakuchita nsanje mkazi wake, iye mwini wakabe wakuipitsidwa, na mwamuna wakamtola mkazi wake kwa muprisiti, na wakamtolera chopereka cha iye, chigawo cha khumi cha efa ufa wa barele; wakathira pa icho mafuta, kapena wakayika pa icho lubani; pakuti ndi nsembe ya nsanje, nsembe ya chikumbutso, yikukumbusa chivi. Ndipo wansembe adzamubweretsa, ndipo adzamuyimika patsogolo pa Mbuye. Ndipo wansembe wakutola maji gha usafi ghamoyo mu chiwiya cha dothi, na dothi ya yili pa nkhungu ya hema ya umboni, ndipo wansembe wakutola na kuwavika mu maji. Ndipo wansembe adzayimika mkazi pamaso pa Mbuya, ndipo adzavumbula mutu wa mkazi, ndipo adzaika pamanja pake nsembe ya chikumbutso, nsembe ya nsanje, koma mumanja mwa wansembe mudzakhala madzi a chidzudzulo a chitemberero ichi. Ndipo wansembe adzamulumbiza, ndipo adzanena kwa mkaziyo, Nga palibe munthu wakugona nawe, nga sulakwa kuipitsidwa pasi pa mwamuna wako mwini, khala wosalakwa kuchokera ku madzi a chidzudzulo a kutembereredwa awa. Ngati koma iwe wakhala wakutyola muli wakwatiwa, kapena waipitsika, na munthu wina wapereka bedi yake mwa iwe, kupatula mwamuna wako: Na muprisiti wazalumbiza mkazi mu malumbiro a chitemberero ichi, na muprisiti wazati ku mkazi, Mwamuna azakupereka iwe mu chitemberero na lumbiro pakati pa anthu ako, pamene Mwamuna wazapereka chiwalo chako chagwa, na mimba yako yatupa. Nanga madzi gha chitembo gha chingalowa mu mimba yako kuti ufumbe mimba, nanga chigwa chako chigwe; nanga mkazi wakamba, Yikhale, yikhale. Ndipo wansembe adzalemba

zitemberero izi m'buku, ndipo adzazipukuta m'madzi a chiwawa a kutemberera. Ndi iye wakumwetsa mkazi madzi gha chidzudzulo gha chitemberero, ndi madzi gha chitemberero gha chidzudzulo ghakuinjizga mu iye. Ndipo wansembe uja akalandira nsembe ya nsanje m'manja mwa mkazi uja, ndipo akayika nsembe ija pamaso pa Mbuya, ndipo akayipereka ku guwa lansembe. Nanga wansembe ŵakutola chigaŵa kuchokera mu nsembe chikumbusko chakecho, nanga ŵakuchipereka pa guwa la nsembe, nanga pambuyo pake. Izi zintu zikamwamwetsa mkaziyo menyu. Na kukhala nga wakhala waipitsidwa na wamubisa mwamuna wakwe, maji gha kuyesa ghakutemberera ghakulapa ghakalowa mu wakwe, mimba yakwe yikuvimba, ntchafu yakwe yikugwa, na mkazi kukhala chitemberero kwa wanthu wakwe. Ngati koma mkazi uyu saipitsidwa, na wakhala waukhondo, udzakhala wosalakwa na udzatenga mimba. Uyu ndi lamulo la nsanje, pamene mkazi wokwatiwa akuphwanya ndi kuipitsidwa. Nambo munthu uyo nga mzimu wa nsanje uzamufika pa iye, na kukhala na nsanje kwa mkazi wake, na kuyimika mkazi wake pamaso pa Mbuya, na wansembe wakumuchitira iye lamulo lonse ili, na munthu uyo wakuba wopanda mlandu kuchokera ku chivi; na mkazi uyo wakutola chivi chake.

6

Nanga Mbuya wakaŵechera kwa Mose, wati, ŵechera kwa ŵana ŵa Israeli, nanga ukaŵawuze kuti, mwamuna pena

mkazi, uyo wakakhumba khumbo yakukulu yakudzipatula wekha ukuŵalika kwa Mbuya, kuzipata ku vinyo na chakumwa chakukola akadzaŵalika; nanga siki kuzipata ku vinyo na siki kuzipata ku chakumwa chakukola sakamwa; nanga vyose vya kupangika kuzipata ku mphesa sakamwa; nanga mphesa yakuŵiska na mphesa yakuŵuma sakadya masiku ghose gha khumbo yake; kuzipata ku vyose vya kupangika kuzipata ku mpesa, vinyo kuzipata ku makoko gha mphesa mpaka ku mbewu ya mphesa sakadya masiku ghose gha ukuŵalika; luŵembe lusapite pa mutu wake, mpaka masiku ghakazuzika, masiku ghakaŵa wakakhumba kwa Mbuya; akadzaŵa wakuŵalika wakukula tsitsi ya mutu masiku ghose gha khumbo kwa Mbuya; pa moyo wose wakufa sakanjira pa tati na mayo, na pa mphale na pa mlumbu, sakadzidetsa pa iwo wakufa kwao, pakuti khumbo ya Chiuta chake yili pa iye pa mutu wake; Masiku ghose gha khumbo yake akadzaŵa wakuŵalika kwa Mbuya. Ngati munthu wina afa mwadzidzidzi pamaso pake, mutu wake wa lupembo udzayipitsidwa pomwepo, ndipo adzameta mutu wake pa tsiku limene adzayeretsedwa, pa tsiku la chisanu ndi chiwiri adzametedwa. Ndipo pa tsiku la msere adzabweretsa nkhunda ziwiri kapena ana a njiwa awiri kwa wansembe pa chitseko cha hema ya umboni. Nanga wapanga wansembe umoza pa vivi, nanga umoza mu chopereka chosya chonse; nanga wansembe wapepheska pa yakwe pa vyakwe vyachimwa pa moyo; nanga wapatula mutu wakwe mu siku yiliyayo, yiyo wapatulika kwa Mbuya, masiku gha lumbiro; nanga waleta mwana wankhosa wa chaka chimu mu kulakwa; nanga masiku ghakulongolera ghakazakhala ghakusowa nzeru,

pakuti waipitsika mutu wa lumbiro lakwe. Ndipo uyu ndi lamulo la wakupemphera, tsiku limene adzakwanilitsa masiku a lupemphero lwake, iye mwini adzabweretsa pa zitseko za hema ya umboni. Nanga iye wakubweresa mphatso yake kwa Mbuya mwana wankhosa wa chaka chimoza wangalibe chilema umoza pa chopereka chopsya chonse, nanga mwana wankhosa wachikazi wa chaka chimoza umoza wangalibe chilema pa vivi, nanga nkhosa yayimuna imoza yangalibe chilema pa chipulumutso, nanga dengu la zingwa zangalibe yisiti za ufa wabwino zingwa zosakanizika mu mafuta, nanga zikondamoyo zangalibe yisiti zodzozika mu mafuta, nanga chopereka chawo, nanga chopereka chamwamwa chawo. Ndipo wansembe uja akapereka pamaso pa Mbuya, ndipo akachita chifukwa cha tchimo lake, na chopereka chake chowotcha. Nanga nkhosa yayimuna wiza kupanga nsembe ya chipulumutso kwa Mbuya pa dengu la zopanda yisiti, nanga wansembe wiza kupanga nsembe ya wakwe na chopereka cha kumwa cha wakwe. Na uyo wakulumbira adzameta mutu wake wa lumbiro pa zitseko za hema ya umboni, ndipo adzaika tsitsi pa moto umene uli pansi pa nsembe ya chipulumutso. Nanga wansembe ŵakutola mkono wawira ukhozgeka kuchokera ku nkhosa yayilume, nanga buledi umoza usuli ŵakuumba kuchokera mu dengu, nanga keke imoza isuli ŵakuumba, nanga ŵakuvika pa mawoko gha uyo ŵakalumbira pambuyo pa kumweta yeye lumbiro lyake, nanga wansembe ŵakuŵelera izo chopereka palongolo pa Mbuya; chikhala chakwera kwa wansembe pa chifuwa cha chopereka, nanga pa mkono wa chopereka, nanga pambuyo pa izi uyo ŵakalumbira ŵakumwa vinyo. Uyu nkhani ya uyo

wakupemphera, uyo angalumbire kwa Mbuya mphatso yake kwa Mbuya pa nkhani ya lumbiro lake, panji pa vinto ivyo dzanja lake vingapeze, malinga na mphamvu ya lumbiro lake ivyo angalumbire malinga na nkhani ya uera. Ndipo Mwamuna walankhula kwa Mose, wankhonga, lankhula kwa Aroni na ana ake a mphongo, wankhonga, muchita umo mukadalitsa ana a mphongo a Israeli, mukunkhonga kwa iwo, Mwamuna akudalitse iwe, na kukusunga iwe. Mbuya awakuwalize nkhope yake pa iwe, na akukumvere chisoni. Mbuya akweze nkhope yake pa iwe, na akupatse mtendere. Nanga ivo va-ka-vika dzina langu pa ana a Israeli, nanga Ine Mwami ndi-ka-va-dalitsa.

7

Ndipo yakachitika pa zuwa limene Mose wakamaliza, chomwecho kuyimika chihema, ndipo wakazoza icho, ndipo wakapatula icho, nanga vyose vizoko vya icho, nanga chiguwa, nanga vyose vizoko vya icho, ndipo wakazoza ivyo, ndipo wakapatula ivyo. Ndipo wabwera wakulamula wa Israeli, wakulamula khumi na wiri wa nyumba za makolo awo, awa wakulamula wa mafuko, awa wayimirira pa kuyang'anira. Ndipo anabweretsa mphatso yawo pamaso pa Mbuya, ngolo zisanu ndi chimodzi zophimbidwa, ndi ng'ombe khumi ndi ziwiri, ngolo imodzi kuchokera kwa akuluakulu awiri, ndi mwana wangombe mmodzi kuchokera kwa aliyense, ndipo anabweretsa pamaso pa hema. Nanga Mwenecho wakatonga kwa Mose, wakati, tola kuzera kwa iwo, nanga zikakhala kwa

mintchito ya kutumikira ya hema ya umboni; nanga ukazipatsa kwa Walevi, uyu wose malinga na ntchito wake ya kutumikira. Ndipo Mose atatenga ngolo ndi ng'ombe, anazipereka kwa Alevi. Ndipo ngolo ziwiri ndi ng'ombe zinayi anapereka kwa ana a Geresoni molingana ndi ntchito zawo. Ndipo ngolo zinayi ndi ng'ombe zisanu ndi zitatu anapereka kwa ana a Merari molingana ndi ntchito zawo, kudzera mwa Itamara mwana wa Aroni wansembe. Ndipo kwa ana a Kohath sanaperekako, chifukwa vinthu vya uthenga wa chipatala vili navo, pa mapewa awo azivisengetera. Ndipo akuluakulu anapereka pa kudzipatulira kwa guwa lansembe, pa tsiku limene analidzoza, ndipo akuluakulu anapereka mphatso zawo pamaso pa guwa lansembe. Nanga Mbuya wakuti kuna Mose, Mfumu umoza pa tsiku, mfumu pa tsiku vidzapereka mphatso zawo pa kupatulira kwa guwa. Ndipo wakupereka mphatso yake tsiku loyamba anali Nahshoni mwana wa Aminadabu, mfumu ya fuko la Yuda. Ndipo wakabweresa mphatso yakhe, mbale ya siliva imoza, ulememe wakhe makumi atatu na zana, mbale imoza ya siliva, masikelo makumi asanu na awiri malinga na sikelo yakupatulika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kuti ukhale nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndi mu nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, wana wankhosa wa chaka chimoza zisanu, ichi mphatso ya Naasoni

mwana wa Aminadabi. Pa tsiku lachiŵiri, Nathanael mwana wa Sogar, mfumu ya fuko la Isakara, anapereka chopereka chake. Ndipo wapereka mphatso yake, mbale ya siliva imoza, ulemero wake zana ndi makumi atatu, mbale imoza ya siliva ya masekeli makumi asanu ndi awiri malinga ndi sekeli yoyera, zonse ziwiri zidzala ndi ufa wosalala wosakanizidwa ndi mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhosa yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndi mu nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi aa chaka chimoza zisanu, ichi ndi chopereka cha Natanaeli mwana wa Sogara. Ku tsiku la chitatu mfumu ya ana a Zebulun, Eliab mwana wa Helon. Mpho wake, mbale yimoza ya siliva, ulememu wake malikumi ghatatu na khumi limoza, mbale yimoza ya siliva, masekeli makumi ghasanu na ghiwiri malinga na sekeli yakupatulika; zonse ziwiri zizere na ufa wosalala wosakanizika na mafuta kwa nsembe; chosasira chimoza cha golide khumi, chizere na zinthu zonunkhira. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndi mu nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi aa chaka chimoza zisanu, ichi chimpho cha Eliab mwana wa Helon. Tsiku lachinayi

mfumu ya ana a Rubeni, Elizuri mwana wa Shediuri. Mpho wake, mbale yimoza ya siliva, ulememu wake makhumi ghatatu na khumi limoza, mbale yimoza ya siliva, masikelo makumi ghasanu na ghiwiri malinga na sikelo yakupatulika; zonse ziwiri zizere na ufa wosalala wosakanizika na mafuta kwa nsembe; chosasira chimoza cha golide cha khumi, chizere na zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndipo pa nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa a chaka chimodzi zisanu. Ichi ndi chopereka cha Elizuri mwana wa Shediuri. Pa tsiku la cisanu, mfumu ya ana a Simeoni, Salamieli mwana wa Zurisadai. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza, makumi atatu na zana limoza ulememe wake, mbale imoza ya siliva, makumi asanu na awiri ma sikelo monga sikelo wakufunika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kuti zikhale nsembe. Chotengera chofukizira chimoza cha golide cha mashekel khumi, chodzaza lubani. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndipo pa nsembe ya mtendere ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa a chaka chimodzi asanu, ichi chopereka cha Salamieli mwana wa Surisadai. Pa zuŵa la sita, mwenecho wa ana a Gadi, Eliasafu mwana wa Ragueli. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza,

makumi atatu na zana limoza ulememe wakwe, mbale imoza ya siliva, makumi asanu na awiri ma sikelo monga sikelo wakufunika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndipo pa nsembe ya mtendere ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi a chaka chimoza zisanu, ichi chopereka cha Elisafu mwana wa Ragueli. Pa tsiku la cisanu na ciwiri, mfumu ya ana a Efereimu, Elisama mwana wa Amihudi. Mpho wakwe, mbale ya siliva imodzi, makumi atatu na zana limodzi ulememu wake, mbale imodzi ya siliva, makumi asanu na awiri wa masekele malinga na sekele yakupatulika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizidwa mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhosa yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Na mu nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa akazi a chaka chimoza zisanu, ichi ndi chopereka cha Elisama mwana wa Amihudi. Ku siku ya msere, mfumu ya ana a Manase, Gamalieli mwana wa Fadasuri. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza, makumi atatu na zana limoza ulememu wake, mbale

imoza ya siliva, makumi asanu na awiri wa masekele malinga na sekele yakupatulika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizidwa mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umoza wa ku ng'ombe, nkhondolo yimoza, mwana wa mbelele umoza wa chaka chimoza mu nsembe yotentha yonse, na mbuzi yachilume imoza ya ku mbuzi pa vyakuchimwa. Na mu nsembe ya mtendere ng'ombe zachikazi ziwiri, nkhondolo zisanu, mbuzi zachilume zisanu, ana a mbelele achikazi a chaka chimoza asanu. Ichi ndi mpho ya Gamalieli mwana wa Pedazuri. Tsiku la cisanu na cinayi, mfumu ya ana a Benjamini, Abidani mwana wa Gideoni. Mpho wake, mbale yimoza ya siliva, ulememu wake khumi limoza na malikumi ghatatu, mbale yimoza ya siliva, malikumi ghasanu na ghiwiri wa masekeli malinga na sekeli yakupatulika; zonse ziwiri zidzala na ufa wosalala wosakanizika na mafuta kwa nsembe; chosasira chimoza cha golide cha khumi, chidzala na zinthu zonunkhira. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhosa yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Nanga pa chopereko cha mtendere ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zampongo zisanu, mbuzi zampongo zisanu, wanawana wankhosa wachikazi wa chaka chimoza zisanu; ichi chopereko cha Abidani mwana wa Gideoni. Pa zuŵa la khumi, mfumu ya ŵana ŵa Dani, Ahiezeri mwana wa Amishadai. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza, makumi atatu na zana limoza ulememu wake, mbale imoza ya siliva, makumi asanu na awiri ma sikelo

monga sikelo wakufunika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Ndi mu nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi aa chaka chimoza zisanu, ichi chimpho cha Akiezere mwana wa Amisadai. Pa tsiku la khumi na chimoza, mtsogoleri wa ana a Asheri, Phagiel mwana wa Echrani. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza, makumi atatu na zana limoza ulememe wakwe, mbale imoza ya siliva, makumi asanu na awiri ma sikelo monga sikelo wakufunika, zonse ziwiri zidzala ufa wakusala wosakanizika mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhondolo yachilume imo, mwana wa nkhosa wa chaka chimu umo kuti ukhale chopereka chopsya chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Na pa nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi aa chaka chimoza zisanu, ichi chimpho cha Phagiel mwana wa Echran. Pa tsiku la khumi na ziwiri, mtsogoleri wa ana a Nafutali, Ahira mwana wa Enani. Mpho wakwe, mbale ya siliva imoza, makumi atatu na zana limoza ulememu wake, mbale imoza ya siliva, makumi asanu na awiri wa masekele malinga na sekele yakupatulika, zonse ziwiri zidzala ufa wosalala

wosakanizidwa mu mafuta kwa nsembe. Chotengera chimodzi cha golide cha mashekel khumi, chodzala ndi zofukiza. Mwana wa ng'ombe umo kuchokera ku ng'ombe, nkhosa yachilume imo, mwana wa nkhosa umo wa chaka chimu ku chopereka chopsereka chonse, na mbuzi yachilume imo kuchokera ku mbuzi pa vyakuti vya chivi. Na pa nsembe ya chipulumutso ng'ombe zazikazi ziwiri, nkhosa zazimuna zisanu, mbuzi zazimuna zisanu, ana ankhosa aakazi aa chaka chimoza zisanu, ichi chimpho cha Ahira mwana wa Enani. Uyu ndi chikumbukiro cha guwa pa tsiku limene anachidzoza, kuchokera kwa vakulungwa va vana va Israyeli: mbale za siliva khumi na ziviri, mbale za siliva khumi na ziviri, zofukizira za golide khumi na ziviri. Mbale imoza inali na makumi atatu na zana masikelo, na mbale inango imoza inali na makumi asanu na awiri masikelo; siliva yose ya vyombo inali zikwi ziwiri na mazana manayi masikelo, mu sikelo wakupatulika. Zofukizira za golide khumi na ziwiri zidzala lubani, golide yonse ya zofukizira, makumi awiri na zana za golide. Ng'ombe zonse za nsembe yotentha, ana ang'ombe khumi na awiri, nkhosa zaamuna khumi na awiri, ana ankhosa a chaka chimoza khumi na awiri, pamoza na nsembe zawo na chopereka cha chakumwa chawo, na mbuzi zaamuna khumi na awiri pa ufulu wa machimo. Vyose ng'ombe mu nsembe ya chipulumutso, ng'ombe zazikazi makumi ghawiri na zinayi, nkhosa ng'ombe zazilume makumi musanu na limoza, mbuzi zazilume makumi musanu na limoza za chaka chimoza, wana wankhosa makumi musanu na limoza wa chaka chimoza wangalibe chilema, uyu ndiwo wakupatula guwa, pambuyo pa kudzuza mawoko ghakwe, na

pambuyo pa kumuzoza. Mose pakalowera mu hema ya umboni kuti akalankhule naye, wakumva mau ya Mbuye wakuyankhula naye kuchokera pamwamba pa chivundikiro cha chifundo, chili pamwamba pa bokosi ya umboni, pakati pa ma kerubim awiri, ndipo Mbuye wakulankhula naye.

8

Nanga Mwami wakalemba kwa Mose, wakuti, lemba kwa Aroni, nanga ukamuwuza kwa iye, pamene ukayika nyali, kuchokera ku mbali, malinga na uso wa chiyimikiro cha nyali, nyali zisanu na ziwiri zikawala. Na Aroni wakapanga wenewo; kufuma ku chigawo chimoza pa uso wa chiyanjikiro wakakolezga nyali zake, monga Mbuya wakalamulira Mose. Na uwo ndiwo upangiro wa chiyanjikiro: wolimba, wa golide, nthambi yake, na maluwa ake, wolimba wonse; monga muwonero umene Mbuya wakaratira Mose, wenewo wakapanga chiyanjikiro. Nanga wakaŵecheta Mwami kwa Mose wakuti, tola Walevi mu pakati pa wana wa Israeli, nanga uŵayeretse iwo. Nanga uyu mwakuchita kwa iwo kuera kwawo: ukuwasasa iwo madzi gha kuera, nanga lupanga lukuza pa thupi yawo yose, nanga ukusamba zovala zawo, nanga akhabe oyera. Ndipo adzatenga mwana wangombe umoza kuchokera ku ng'ombe, ndi nsembe ya ufa wosalala wosakaniza mu mafuta, ndi mwana wangombe wa chaka chimoza kuchokera ku ng'ombe udzatenga chifukwa cha tchimo. Nanga ukhasonkhanitsa Walevi pafupi pa hema ya umboni; nanga ukhasonkhanitsa msonkhano wose wa ana a

Israeli. Nanga ukhasonkhanitsa Walevi pafupi pa Mwenecho, nanga ana a Israeli akhaika mawoko yawo pa Walevi. Nanga Aroni akhapatula Walevi chopereka pafupi pa Mwenecho kuchokera kwa ana a Israeli; nanga akhakhala kuti akhagwire ntchito ya Mwenecho. Koma Alevi aika vika makono pa mitu ya ng'ombe, ndipo uika cita umoza wa zambi, na umoza wa nsembe yotentha kwa Mwami, kuti ucite cipepesero ca iwo. Nanga ukhaimika Walevi pamaso pa Mbuya, na pamaso pa Aroni, na pamaso pa wana wakwe, nanga ukhawapereka iwo mphatso pamaso pa Mbuya. Nanga ukhalekaniska Walevi pakati pa wana wa Israyeli; nanga wakhakhala wane. Ndipo pambuyo pa zintu izi, Alevi adzalowa kuti akagwire ntchito za hema ya umboni, ndipo udzawayeretsa, ndipo udzawapereka pamaso pa Ambuye. Chakuti chopereka choperekedwa awa kwa ine ali kuchokera pakati mwa ana a Israeli, m'malo mwa otsegula chibelekero conse, oyamba kubadwa onse kuchokera kwa ana a Israeli, ndatenga iwo kwa ine. Pakuti kwa ine wonse woyamba kubadwa mu wana wa Israeli kufuma ku wanthu mpaka ku nyama; pa zuwa limene ndinakantha wonse woyamba kubadwa mu dziko la Iguputo, ndinavayera kwa ine, na ndinatolera wa Levi m'malo mwa wonse woyamba kubadwa mu wana wa Israeli. Ndipo ndinabwezera Walevi monga chopereka choperekedwa kwa Aroni ndi ana ake pakati pa ana a Isiraeli, kuti agwire ntchito za ana a Isiraeli mu hema ya umboni, ndi kukhululukira ana a Isiraeli, kuti pasakhale mwa ana a Isiraeli woyandikira ku zinthu zakupatulika. Ndipo Mose na Aroni na msonkhano wose wa ana a Israeli anachita kwa Alevi monga Mbuya analamula Mose pa za Alevi, chomwecho anachita kwa

iwo ana a Israeli. Ndipo Walevi wakadziyeretsa, ndipo wakasamba zovala zawo, ndipo Aroni wakawapereka ngati chopereka pamaso pa Mbuya, ndipo Aroni wakachita mphepete pawo kuti awayeretse. Ndipo pambuyo pa zintu izi, Alevi analowa kuti akachite ntchito yawo mu hema ya umboni pamaso pa Aroni ndi pamaso pa ana ake aamuna, monga momwe Ambuye analamulira Mose za Alevi, chomwecho anachitira iwo. Nanga Mwami wakalemba kwa Mose, wakuti, ici ndicakuti ca Walevi: kufuma pa vyaka makumi ghawiri na visanu na kupitilira, wakalowa kugwira ntchito mu hema ya umboni; Nanga kufuma pa vyaka makumi ghasanu wakasokerako kufuma pa ntchito, nanga ngakagwira ntchito sooni. Nanga yikhatumikira mchimwene wake mu hema ya umboni kusunga asunga, koma nanga akugwira ntchito, chomwecho ukachita kwa Alevi mu usunga wawo.

9

Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose mu chipululu cha Sinai mu chaka chachiŵiri, paŵatuluka iwo mu dziko la Iguputo, mu mwezi wakutoma, pakuti, nkhati, nanga ŵana ŵa Israeli ŵachite Pasaka malinga na nyengo yake, pa tsiku la khumi na chinayi la mwezi wakutoma kuŵalira, ukaichite malinga na nyengo; malinga na lamulo lake, nanga malinga na chiyerekezero chake ukaichite. Ndipo Mose wakaŵechera ŵana ŵa Israeli kuti ŵachite Pasaka pa zuŵa la khumi na chinayi la mwezi mu chipululu cha Sinai. Monga Mbuya analamula Mose,

chomwecho anachita ana a Israeli. Na vakafika vamuna vavo vakaŵa vakusafunika pa moyo wa munhu, na vangalemba kupanga Pasaka pa zuŵa lilo; na vakasendela kwa Mose na Arone pa zuŵa lilo; Na vakati vamuna valavo kwa iye, ife tikusafunika pa moyo wa munhu; kasi tikasoweke kupeleka mphatso kwa Mbuya pa nthawi yake pakati pa vana va Israyeli? Ndipo Mose anati kwa iwo, Imani apa, ndipo ndidzamva zimene Mfumu akulamula za inu. Nanga wakalanda Mbuya kwa Mose, wakuti, landa kwa wana wa Israeli, wakuti, munthu munthu, uyo nga wakhalenge wosayera pa moyo wa munthu, pena mu njira yakutali kwa inu, pena mu mibadwo yinu, nanga wakachite Pasaka kwa Mbuya mu mwezi wachiŵiri mu siku ya khumi na chinai; ku madzulo wakachite icho, pa buledi wosawira na ziwawa zakuwawa wakalye icho. Sadzasiya kanthu kuchokera kwa iye mpaka m'mawa, ndipo fupa sadzaphwanya kuchokera kwa iye; monga malamulo a Pasaka, adzachita zimenezi. Ndipo munthu uyo ngati ali oyera, ndipo sali mu njira yakutali, ndipo walephera kuchita Pasaka, moyo wake udzachotsedwa pakati pa anthu ake, chifukwa chopereka cha Ambuye sanabweretse pa nthawi yake, munthu uyo adzalandira tchimo lake. Ngati koma mlendo angafike kwa inu mu dziko lanu, na achite Pasaka kwa Mbuya malinga na lamulo la Pasaka, na malinga na dongosolo lake, adzachita icho. Lamulo limoza likhala kwa inu, kwa mlendo, na kwa mbadwa wa dziko. Ndipo pa tsiku limene hema inayimikidwa, mtambo unaphimba hema, nyumba ya umboni, ndipo usiku unali pa hema ngati mawonekedwe a moto mpaka m'mawa. Chomwecho chikakhala nthazi zonse, mtambo ukhala ukufunika iyo masiku, na

mawonekedwe a moto usiku. Na nthazi mtambo wa liseri ukakwera kufuma ku hema, pambuyo pake vakanyamuka vana va Israyeli, ndipo kumalo kumene mtambo wa liseri ukayimirira, uko vakamanga misasa vana va Israyeli. Mwa ulamuli wa Mwenecho bana ba Israyeli bazamika, na mwa ulamuli wa Mwenecho bazanyamuka. Masiku gonse amene mtambi ukuphimba pa hema, bana ba Israyeli bazamika. Ndipo pamene mtambo ukokeredwa pa hema masiku ambiri, ana a Israeli adzasunga kusunga kwa Mulungu, ndipo si adzanyamuka. Ndipo zidzakhala kuti pamene mtambo udzaphimba hema kwa masiku angapo, mwa mawu a Ambuye adzamanga misasa, ndipo mwa lamulo la Ambuye adzanyamuka. Ndipo zidzakhala pamene mtambo udzakhala kuchokera madzulo mpaka m'mawa, ndipo mtambo udzakwera m'mawa, adzanyamuka masana kapena usiku. Mwezi masiku akuchulukira wa mtambo ukuphimba pa iyo, adzakhala ana a Israeli, ndi si adzachoka. Kuti mwa chilamulo cha Mbuye iwo azanyamuka, chisunga cha Mbuye anachisunga mwa chilamulo cha Mbuye mu chanza cha Mose.

10

Ndipo wakalankhula Mbuya kwa Mose, wati, ukadzipangire wekha malipenga awiri asiliva; ukawapange okhandidwa; ndipo akakhala ako kuti ukayitanire msonkhano, na kunyamula misasa. Nanga ukaliza malipenga mu iwo, nanga msonkhano wonse ukasonkhanika pa chitseko cha hema ya umboni; Koma

nga akaliza lipenga limoza, atongi wonse, atongi a Israeli, akeze kwa iwe. Muwire chizindikiro, na misasa yikwima kummawa yinyamuke; muwire chizindikiro chakubiri, na misasa yikwima kumwera yinyamuke; muwire chizindikiro chakutatu, na misasa yikwima pafupi na nyanja yinyamuke; muwire chizindikiro chakunayi, na misasa yikwima kumpoto yinyamuke; wakhuwire chizindikiro pa kunyamuka kwawu. Na pamene mwasonkhanitsa gulu la vanthu, mwayenera kuliza lipenga, koma si na chizindikiro. Ndipo ana a Aaroni alomboli azaliza malipenga, ndipo zidzakhala kwa inu lamulo lamuyaya mu mibadwo yanu. Ngati koma mwatuluka ku nkhondo mu charu chinu kwa adani awo akukukanganani inu, na mwalizira malipenga, na mwalikumbukira pamaso pa Mbuya, na mwalipulumuswa kuzera kwa adani anu. Nanga mu mazuŵa a chisangalalo chinu, nanga mu zikondwerero zinu, nanga mu mwezi wa chiyambi winu, mwakhalimba malipenga pa nsembe zakutentha, nanga pa nsembe za chipulumutso chinu, nanga zikhale kwa inu chikumbutso pamaso pa Mulungu winu. Ine ndine Mbuya Mulungu winu. Ndipo zinachitika mu chaka cha chiwiri mu mwezi wa chiwiri pa tsiku la makumi awiri la mwezi, mtambo unakwera kuchokera ku hema la umboni. Vana va Israyeli vakanyamuka pamoza na vyakulya vyavo mu chipululu cha Sinai, ndipo mtambo ukayima mu chipululu cha Parani. Nanga iwo vakanyamuka vayamba chifukwa cha mawu a Mbuye mu chanza cha Mose. Ndipo ananyamuka chigawo cha msasa wa ana a Yuda oyamba pamoza na mphamvu zawo, ndipo pa mphamvu zawo kunali Naasoni mwana wa Aminadabu. Na pa mphamvu ya fuko lya ana a Isakara,

Natanayeli mwana wa Sogara. Na pa mphamvu ya fuko lya ana a Zebuloni, Eliabu mwana wa Heloni. Ndipo ivo azagumula hema, ndipo azanyamuka ana a Geresoni, ndi ana a Merari, ivo akutenga hema. Nanga vakanyamuka gulu la msasa wa Rubeni pamoza na mphamvu zawo; nanga pa mphamvu zawo, Elizuri mwana wa Shedeuri. Nanga pa mphamvu za fuko la vana va Simeoni, Shelumieli mwana wa Zurishadai. Nkhondo pa mphamvu ya fuko la ana a Gadi, Elisafu wa Ragueli. Ndipo vana va Kaati va kunyamula vinthu vyakupatulika va kunyamula, ndipo va kuimika hema mpaka vafike. Ndipo iwo akatuluka ulamuliro wa msasa wa Eferaimu pamoza na mphamvu zawo, ndi pa mphamvu zawo Elisama mwana wa Amihudu. Ndi pa mphamvu ya fuko la ana a Manase, Gamalieli mwana wa Fadasuri. Ndi pa mphamvu ya fuko lya ana a Benjamini, Abidani wa Gideoni. Nanga gulu lya msasa wa ana ba Dani likatuluka, bakamalira pa misasa yonse, pamoza na mphamvu zabo; nanga pa mphamvu zabo, Ahiezeri mwana wa Amishadai. Ndi pa mphamvu ya fuko la ana a Asheri, Fagiela mwana wa Ekrani. Ndipo pa mphamvu ya fuko la ana a Nafutali panali Ahira mwana wa Enani. Izi ndi magulu ankhondo a ana a Israeli, ndipo ananyamuka na mphamvu zawo. Ndipo Mose anati kwa Hobab mwana wa Ragueli wa Midiani, mpongozi wa Mose, Tikuuluka ife ku malo amene Mbuye anati, Uyu ndidzapereka kwa inu. Bwera na ife, ndipo tidzakuchitira zabwino, chifukwa Mbuye analankhula zabwino za Israeli. Nanga wakati kwa iye, Ayi, sinkhupita, kasi nkhupita ku nkhonde wangu nanga kwa chizukulu changu. Nanga wakuti, Usatisiye ife, chifukwa unali nafe mu chipululu, nanga udzakhala kwa ife mzee. Ndipo

yikhala ngati ukayenda nafe, ndipo vinthu vyakuvya ivyo Mwenecho akachitira ife, tikuchitira vyakuvya iwe. Nanga vakanyamuka kufuma mu phiri lya Mbuya njira ya masiku atatu, nanga Bokosi lya Chipangano cha Mbuya linapita patsogolo pa iwo njira ya masiku atatu kuti liwalondezgere malo a kupumulira. Nanga zinachitika pa kutola bokosi, nanga wakati Mose, Dzuka Mbuya, nanga abalale adani wako, athawa wonse akudana nawe. Ndipo pakukhazikika anati, Bwerera Mbuya, zikwi zikwi zakwambiri mu Israeli. Na mtambo unakhala ukuwaphimba masiku, pamene ankawachotsa mu msasa.

11

Nanga bantu yalikuba yakudandaula zoyipa pamaso pa Mbuya, nanga Mbuya yalikumva, nanga yalikukwiya na mkwiyo, nanga moto walikuyaka mwa iwo kuchokera kwa Mbuya, nanga walikudya chigawo china cha msasa. Ndipo anthu anafuwula kwa Mose, ndipo Mose anapemphera kwa Mbuya, ndipo moto unaleka. Ndipo dzina la malo amenewo linatchedwa Chiwonongeko, chifukwa moto unayaka pakati pawo kuchokera kwa Ambuye. Ndipo anthu osakanizidwa amene anali pakati pawo analakalaka kwambiri, ndipo atakhala pansi analira pamodzi ndi ana a Israeli, ndipo anati, Ndani adzatidyetsa nyama? Takukumbuka isomba iyo tikalya mu Egipito mwaulere. Na matanga, na mavwende, na maliki, na masawula, na galikiti. Koma nthazi moyo wathu wawuma kwambiri; palibe chinthu kupatula mana wakuti maso athu yakulola. Manna ndi ngati

mbewu ya coriander, ndipo mawonekedwe ake ali ngati crystal. Nanga anthu wakali kunyakha, nanga wakasoŵaniska, nanga wakagaya ico mu mpera, nanga wakaputa mu mtondo, nanga wakaŵiliska ico mu mphika, nanga wakacita ico makeke, nanga kusangalala kwace kwakali nga kukoma kwa keke wa mafuta. Ndipo pamene umnyontho wakagwa pa msasa usiku, mana yakagwanso pamenepo. Ndipo Mose anamva akulira kwawo mwankhoswe zawo, aliyense pa chitseko chake, ndipo Mbuya anakwiya mkwiyo kwambiri, ndipo pamaso pa Mose kunali choipa. Ndipo Mose anati kwa Mbuya, chifukwa chiyani mwavutisa mtumiki wanu, ndipo chifukwa chiyani sindinapeze chisomo pamaso panu, kuika malumbo a anthu awa pa ine? Kasi ine ndinalandira wanthu wose uyu m'mimba, na kasi ine ndinawabala iwo? Chifukwa ukundiuza ine, tola iye mu chipewa chako, nga mlezi wakutola mwana wakuyamwa, ku dziko limene unalumbira kwa makolo awo? Kuchokera kweni ine nyama, kupereka kwa anthu wonse awa? Chifukwa bakulila pa ine, bakunena, mutipase nyama, kuti tidye. Sindikhoza ndekha kunyamula anthu awa, chifukwa nkhuli uthenga uwu ukundilemeresa. Ngati chomenecho nkhuchita kwa ine, ndiphe ndi kupha ngati ndapeza chifundo kuchokera kwa iwe, kuti ndisaone masautso anga. Nanga Mbuya wakuti kwa Mose, Sonkhanitsa kwa ine makumi asanu na awiri a anthu kuchokera kwa akulu a Israeli, amene iwe mwini ukudziwa kuti awa ndi akulu a anthu nanga alembi chomwecho, nanga udzabweretsa iwo ku hema ya umboni, ndipo adzayimirira kuko pamoza na iwe. Ndipo ndidzatsikira, ndidzalankhula uko ndi iwe, ndidzachotsa kuchokera mu mzimu umene uli pa iwe,

ndidzawuika pa iwo, ndipo iwo adzakuthandiza kunyamula chikhumbo cha anthu, ndipo sudzanyamula wekha. Nanga kwa vanu ukhati, Mudziyeretse pa mawa, nanga mukhadya nyama; pakuti mwalira pamaso pa Mbuya, mukunena, Ndani wakhatidyesa nyama? Chakuti chabwino kwa ife ku Ijipito; na Mbuya wakupeleka kwa inywe nyama yakudya, na inywe mwakudya nyama. Ayi zuwa limoza mwakudya, ayi na mazuwa ghawiri, ayi na mazuwa ghasanu, ayi na mazuwa khumi, ayi na mazuwa makumi ghawiri, mpaka mwezi wa mazuwa mwakudya, mpaka ukafuma mu mphuno zinu; na ukakhala kwa imwe matenda, chifukwa mwakana Mbuya, uyo wakukhala mwa imwe, na mwalira patsogolo pake, mukunena kuti, chifukwa chiyani ife tafuma mu Ijipito? Na Mose wakati, mazana asanu na kamoza elfu ya anthu oyenda pansi, ivo nili mwa iwo; na iwe wakati, ndiwapatsa nyama kuti walye, na walya mwezi wa masiku. Kodi nkhosa na ng'ombe zidzaphiwa kwa iwo, na zidzawakwanira? Nanga somba yosene ya m'nyanja yikasonkhanitwa kwa iwo, na yikawakwanira iwo? Nanga Mbuya wakati kwa Mose, chikono cha Mbuya chikakwaniska kweni? Kale uzimanya nga uthenga wangu uzakukwanira iwe na ayi. Ndipo Mose wakatuluka ndipo wakaŵechera kwa ŵanthu mawu gha Mbuya, ndipo wakasonkhanitsa ŵamuna makumi ghusanu na ŵiŵiri kufuma mwa ŵakulungwa wa ŵanthu, ndipo iye mwini wakaŵayimikira kuzungulira hema. Ndipo Mwenecho wakhitsikira mu mtambo, ndipo wakhalonga naye, ndipo wakutola kufuma mu mzimu wakuti unali pa iye, ndipo wakuika pa amuna makumi asanu na awiri akuluakulu awa, ndipo pamene mzimu wakupumulira pa iwo, wakalosera,

ndipo sanawonjezeranso. Nanga wanthu wawiri wakasigalira mu msasa, zina lya wakwamba Elidadi, nanga zina lya wachiwiri Modadi, nanga mzimu wakapumulira pa iwo, nanga awa wakalipo wa wakalembwa, koma wakagenda ku hema, nanga wakanenera mu msasa. Mwanangoni wothamanga wauzira Mose, ndi kunena kuti, Elidadi ndi Medadi wakulosera mu msasa. Ndipo Joshua mwana wa Nun, wakuyima pafupi na Mose, wasankhula, wanayankha wanena, Mbuye Mose, waime. Kabili Mose wakamuwuza kuti, Kasi uli na nsanje na ine? Kasi ndi ndani angachitenge kuti vanu vyose vya Mbuya vikhale vaneneri, Mbuya pakapereka Mzimu wake pa iwo? Ndipo Mose anapita ku msasa yeye pamoza na vakulu va Israeli. Na mzimu unanyamuka kuchokera kwa Mbuya, na unazerezga vizowola kuchokera ku nyanja, na unaika pa msasa ulendo wa siku kuchokera pano, na ulendo wa siku kuchokera pano, kuzungulira msasa, monga ma cubits awiri kuchokera pa nthaka. Anthu wakuyimika wakulunga nkhwali zuŵa lonse, usiku wonse, na zuŵa lonse la mawa. Uyo wakulunga wochepa wakulunga miyeso khumi, ndipo wakulazgha nkhwali kuzungulira msasa kwa eni. Nyama zinali zikadali mu mano awo asanafike kufwa, ndipo Mbuya wakalipsa mtima ku anthu, ndipo Mbuya wakakantha anthu nkhondo yayikulu kwambiri. Ndipo dzina la malo amenewo linatchedwa Manda a Chilakolako, chifukwa kumeneko anayika anthu amene anali ndi chilakolako. Kuchokera ku Manda ya Zilakolako, anthu anachotsa kupita ku Aseroti, ndipo anthu anakhala mu Aseroti.

12

Nanga Miriamu nanga Aroni wakalankhula pa Mose, chifukwa cha mkazi wa ku Ethiopia uyo Mose wakamutola, chifukwa wakamutola mkazi wa ku Ethiopia, nanga wakati, kasi Mbuya wakalankhula kwa Mose yekha? Kasi walankhulukilatu ife? Nanga Mbuya wakamva. Ndipo munthu Mose walikudzichepetsa kwambiri kuposa anthu onse amene anali pa dziko lapansi. Nanga Mbuya wakhamba mwakambiranipo kwa Mose, Aroni nanga Miriamu, Tulukani imwe watatu mu hema ya umboni. Ndipo anatuluka atatu aja mu hema ya umboni, ndipo Mbuya anatsika mu chipilala cha mtambo, ndipo anayima pa chitseko cha hema ya umboni, ndipo Aroni na Miriamu anaitanidwa, ndipo anatuluka onse awiri. Nanga wakati kwa iwo, Mwamvere mawu gangu, nga wakakhala mneneri winu wa Mbuya, mu chiwonero ndidziwike kwa iye, nanga mu tulo ndidzalankhula kwa iye. Singa uyo, mtumiki wangu Mose, mu nyumba yangu yose ndi wakhulupirika; Kamwa pa kamwa ndikulandula naye, mu chiwonekero, na singa mu vikhani, na ulemerero wa Mbuya wauwona; na chifukwa chiyani simunawopa kulandula zoyipa pa mtumiki wangu Mose? Ndipo ukali wa Mbuya unakhala pa iwo, ndipo ananyamuka. Nanga mtambo unachoka pa hema, nanga onani, Miriamu wakutawala monga chisanu, nanga Aroni anayang'ana pa Miriamu, nanga onani wakutawala. Nanga Aroni wakati kwa Mose, nkhupempha mbuya, usatiyike vivi pakuti tinalakwa chifukwa tinalibe nzeru mwakuti tinalakwa; Usakhale nga wafanana na

lufu, nga mwana wakufa ukutuluka mu mimba ya amayi, nanga ukudya lupanga lwa nyama yake. Ndipo Mose wakalilira kwa Mbuya wakuti, Mulungu, ndikukupemphani, muchirize. Nanga Mbuya wakatonga kwa Mose, nga tati wakwe wakalavira wakamulavira pa uso wakwe kasi wakakhumba soni mazuwa asanu na awiri? Apatukane masiku asanu na awiri kunja kwa msasa, ndipo pambuyo pa izi alowe. Nanga Miriamu wakapatulwa kunze kwa msasa masiku asanu na awiri, nanga wanthu wanachoka pa mpaka Miriamu wakayelezgeka. Ndipo pambuyo pa zimenezi, anthu anachotsa kuchokera ku Aseroti, ndipo anakamanga misasa mu chipululu cha Parani.

13

Na Mwenecho wakalemba kwa Mose, wati, tuma wantu kwa wekwe, na wakayenge dziko la Wakanaani, limene ine ndikulipatsa ana a Israeli kuti likhale lawo; mwamuna umoza pa fuko limoza, malinga na mabanja a makolo awo udzawatuma iwo, onse akhale atsogoleri kuchokera kwa iwo. Ndipo Mose anawatumiza kuchokera ku chipululu cha Parani monga mwa mawu a Mbuya, onse anali amuna atsogoleri a ana a Israeli. Ndi izi mazina awo wa mtundu wa Rubeni, Samueli mwana wa Zakuri. Wa mtundu wa Simoni, Safati mwana wa Souri. Ya mtundu wa Yuda, Kalebu mwana wa Yefune. Wa mtundu wa Issachar, Igal mwana wa Joseph. Wa mtundu wa Efuraimu, Hoseya mwana wa Nuni. Wa mtundu wa Benjamini, Palti mwana wa Rafu. Wa mtundu wa Zebuloni, Gudi'eli mwana wa

Sudi. Wa mtundu wa Yosefe, wa ana a Manase, Gadi mwana wa Susi. Wa mtundu wa Dan, Amieli mwana wa Gamali. Wa mtundu wa Asher, Sathour mwana wa Michael. Wa mtundu wa Nafutali, Nabi mwana wa Sabi. Wa mtundu wa Gadi, Gudieli mwana wa Maki. Izi ndi mazina wa wamuna wakuti Mose wakatumizga kuti wakakonde nkhongo, ndipo Mose wakamutchulira Hoseya mwana wa Nuni kuti Yoshuwa. Na Mose wakatuma iwo kuti wakayenge charu cha Kanani, na wakati kwa iwo, mwende mu chipululu ichi, na mwakwera ku phiri, na mwawone charu chili chiyeni, na vanu vali kukhala pa charu, nga vali vamkoka nanga vafupi, nanga vali vang'ono nanga vavinji. And nkhani ya nthaka imene awa akhala mwa iyo, kodi ndi yabwino kapena yayipa, nanga mizinda imene awa akhala mwa iyo, kodi mwa mizinda yolimbikitsidwa kapena mwa mizinda yosalimbikitsidwa? Nanga nkhongo uyo, nkhongo wakudya bwino kasi nkhongo wakuwuma; nga pali mitengo mwa uyo, kasi yayi; nanga mwakapitiriza mwakutola kufuma ku vibalesi vya nkhongo. Na masiku, masiku gha chipupuri, akalongozgi wa mphesa. Ndipo wakakwera wakalondolola nthaka kufuma ku chipululu cha Sini mpaka ku Rehobu, polowera ku Hamati. Ndipo anakwera malinga na chipululu, ndipo anapita mpaka ku Hebroni, ndipo kumeneko kunali Ahimani, ndi Sheshai, ndi Talmai, mibadwo ya Anaki. Ndipo Hebroni inamangidwa zaka zisanu ndi ziwiri patsogolo pa Tanisi wa ku Iguputo. Ndipo anafika ku chigwa cha mphava za mphesa, ndipo anaona malo, ndipo anadula kuchokera kumeneko nthambi ndi mphava imodzi ya mphesa, ndipo ananyamula pa mitengo, pamodzi ndi makangadza ndi nkhuyu.

Ndipo malo agho akawacha dzina lakuti Chigwa cha Mphesa, chifukwa cha mphesa umene anakadula kuchokera kumeneko ana a Israyeli. Na iwo wakatembenuka kuchokera kweneko wakaona charu pambuyo pa masiku makumi anayi. Na pakagenda vakafika kwa Mose na Aron na ku msonkhano wose wa vana va Israeli, mu chipululu cha Parani Kadeshi; na vakavasangula mawu na ku msonkhano wose, na vakalangiska zipatso za nyika, na vakamuphalira, na vakati, tinafika mu nyika iyo ukatituma ife, nyika yakuyenderera mkaka na uchi; na uyu ndi zipatso zake. Koma chifukwa chakuti anthu olimba mtima akukhala kumeneko, ndi mizinda yolimba yozunguliridwa ndi mpanda yaikulu kwambiri, ndipo tinawona mbadwa ya Anaki kumeneko. Nanga Amaleki wakhala mu charu cha ku Mwera, nanga Wahiti, nanga Wahivi, nanga Wayebusi, nanga Waamori wakhala mu charu cha mapiri, nanga Wakanaani wakhala pafupi na nyanja, nanga pafupi na mtsinje wa Yorodani. Ndipo Kalebu analetsa khamu anthu kwa Mose, ndipo anamuwuza kuti, Ayi, koma tikakwera tidzakwera, ndipo tidzalandira cholowa chathu, chifukwa tili amphamvu ndipo tidzatha kuwakunda. Ndi anthu amene anakweza pamoza ndi iye anati, Sitikweza, chifukwa sitingathe kukweza kwa mtundu, chifukwa ndi wamphamvu kuposa ife kwambiri. Nkhani vakuletela chidwi cha nthaka iyo vakayendela kuyivona kwa vana va Isiraeli, vakulonga, Nthaka iyo tinalembera kuyiyenda kuyivona, ndi nthaka ikudya vakhala pa yeneyo, nkhani vantu vose iyo tinavona mu yeneyo, vamuna vakulu-kulu. Ndipo kuko tinalanga vigwigwi, ndipo tinali pamaso pawo nga dzombe, koma chomwecho tinali pamaso pawo.

14

Ndipo gulu lonse litakweza mawu, anthu analira usiku wonse uja. Na vakudandaula pa Mose na Aroni vana vose va Israeli; na msonkhano wose wakati kwa iwo, Tikadafwa mu nyika ya Egipito, nanga mu chipululu ichi tikadafwa; na chifukwa chiyani Mbuya wakutilowesa mu nyika iyi kuti tigwe mu nkhondo? Vakazi vathu na vana vikhalanga mu kufunjuliwa; lero ntheura nkhupambana kubwelera ku Igupto. Ndipo vakuti umoza kwa umoza, Tiyeni tisankhe mtsogoleri, ndipo tibwerere ku Iguputo. Ndipo Mose na Aroni anagwa chafufumimba pamaso pa msonkhano wonse wa ana a Israeli. Yoshuwa mwana wa Nuni, na Kalebu mwana wa Yefune, ŵa ŵakali ŵakalondolora caru, ŵakang'ambula zovala zawo, na ŵakawuza ku msonkhano wose wa ŵana ŵa Israyeli, ŵakuti, Caru cakuti tikalondolora ico, ni cabwino kwene kwene. Ngati Mwami wasankha ife, akalowetsa ife mu nthaka iyi, na kupatsa iyo kwa ife, nthaka imene ikuyenderera mkaka na uchi. Koma musakhale opandukira kwa Mwamuna, ndipo inyuwe musaope anthu a dziko lapansi, chifukwa ndi chakudya kwa inyuwe, pakuti nthawi yawo yaima kutali kwa iwo, ndipo Mwamuna ali mwa ife, musaope iwo. Nanga gulu wonse wakati kuti wakawapone iwo na mabwe, nanga ulemekezgo wa Mfumu wakawoneka mu mtambo pa hema ya umboni kwa wana wonse wa Israyeli. Nanga Mwami wakati kwa Mose, mpaka nthazi anthu awa akundikwiyiska? Nanga mpaka liti vangakhulupilira ine pa zizindikiro zonse zimene ndinachita pakati pawo?

Ndikhawakomerera iwo ndi kufa, ndikhawawononga, ndikhakupanga iwe na nyumba ya tate wako kukhala chikhalidwe chikuru, chikuru kwambiri kuposa ichi. Ndipo anati Mose kwa Mbuya, nanga idzamva Iguputo, kuti unakweza anthu awa na mphamvu yako kuchokera kwa iwo. Koma wonse wakukhala pa dziko ili wamva kuti iwe uli Mbuye mu anthu awa, amene maso kwa maso uoneka Mbuye, ndipo mtambo wako wakhazikika pa iwo, ndipo mu chipilala cha mtambo iwe ukuyenda wakuwatandzira masana, ndipo mu chipilala cha moto usiku. Nanga ukawanononga wanthu awa nga mundu umoza; nanga fikara vyose vyo vyakuwamva zina lyako vikatonga, Chifukwa Mbuya wakakholera kuwayingiska wanthu awa mu nyika iyo wakawalumbira, wakawapha mu chipululu. Nanga vino lero ukulu wako ukhazikiswe Mbuya, munjira iyo wakamba, ukunena, Mbuya wakukhala mtima utalika, nanga wakuchita chifundo chambiri, nanga wakhulupirika, wakuchotola zolakwa nanga zosalungama nanga machimo, nanga mu kuzerezga sakucherezga munhu wakulakwa, wakubwezera machimo gha mababa pa bana mpaka mbadwa wa chitatu nanga wa chinayi. Lekela chivi cha anthu awa malingana na chifundo chako chikulu, monga mwakhala wachifundo kwa iwo kuchokera ku Iguputo mpaka lero. Ndipo Mbuya anati kwa Mose, Ndili wachisoni kwa iwo malinga na mawu ako. Koma nkhukonda ine na nkhukonda zina langa, na ulemerero wa Mbuya udzadza charu chonse. Chakuti vamuna vose vakaona ulemefu wane, na zizindikiro zine ndinachita mu Iguputo, na mu chipululu, na vakaniyesa ine ichi chakumi, na vakasapikira mau ane, nadi ivo sivakawona nyika iyo

ndinkalumbira vakholo vawo; koma vana vawo vane nane pano, vose vasimanya chabwino nangwa caipa, wose wachinyamatako wasimanya zinthu, ivowo ndikawapha nyika; koma vose vakandikhwiyiska, sivakayiwona iyo. Koma mwana wangu Kalebu, pakuti mzimu wina uli mwa iye, na wanditsatira ine, ndidzamulowesa iye mu nyika imene walowamo kuko, na mbeu yake idzalandira yeneyo. Koma Amaleki na Mkanaani akukhala mu chigwa. Mawa tembenukani na nyamukani inu ku chipululu, njira ya Nyanja Yofiira. Nanga Mwami wakatonga kwa Mose na Aroni, wakuti, mpaka liti gulu ili yaipa iyi? Izyo ivyo veni vakudandaula palongolo pane, kudandaula kwa vana va Israeli, ivyo vakadandaula pa nyengo yinu, nakhuwiska. Ndinawauza iwo, Ndili moyo ine, akutero Mbuya, ndithu mwanjira umene mwalankhula m'makutu anga, chomwecho ndidzakuchitirani. Mu chipululu ichi mitupi yinu yikagwa; na wonse wowerengeka winu, na wowerengeska winu kufuma kwa vyaka makumi ghawiri na kupitilira, wonse wakanung'ung'una pa ine; nga amwe mukanjira mu nyika iyo ndinatambalira chiwoko changu kuti mukhale pa iyo; koma Kalebu mwana wa Yefune, na Yoshuwa mwana wa Nuni. Nanga vana vavo mwakati kuti vikhalenge mu kufunkha, neni ndikazalowesa iwo mu nyika; nanga vikhalowera nyika iyo nyenye mwakana kuchoka mwa iyo. Ndi ziwalo zanu zikugwa mu chipululu ichi. Vana vinu vikakalonga vikakhala mu chipululu makumi manayi, na vikanyamula uchihule winu, mpaka mitumbi yinu yikamale mu chipululu, malinga na chiwerengero cha mazuwa amene munaona nyika, mazuwa makumi manayi, zuwa limoza pa chaka, mukuposera vivi vyinu

makumi manayi; na mukumanya mkwiyo wa lutumbwa lwangu. Ine Mbuya ndalankhula, zedi chomenechi ndicita ku gulu la anthu la choipa ichi, la kusonkhanika pa ine: mu chipululu ichi aciswa, na kuko afa. Nanga vanthu vavo Mose wakatuma kuti vakayenge charu, nanga pavakafika vakanung'ung'uza pa charu kwa msonkhano kuti vatulutse mawu yaipa pa charu, nanga vakafa vanthu vavo vakayankhula yaipa pa charu mu chilango pamaso pa Mwamuna. Ndipo Joshua mwana wa Nun na Caleb mwana wa Jefune ndiwo vakakhala moyo mwa vanthu vala vene vakapita kukazonda dziko. Ndipo Mose analankhula mawu awa kwa ana onse a Israeli, ndipo anthu analira kwambiri. Nanga wakuyuka msanga m'mawa wakwera ku nsonga ya phiri, wakulonga, Yonani, ife tikwera ku malo gho wakulonga Mbuya, chifukwa tachimwa. Nanga Mose wakati, Chifukwa chiyani imwe mukuphwanya lizgu la Chiuta? Siikuba yakupambana kwa inu. Musapite, pakuti Mbuya sali nanu, ndipo mudzagwa pamaso pa adani anu. Chifukwa Amaleki na Mkanaani ali pamaso panu, ndipo mudzagwa na lupanga, pakuti mwatembenuka mwakana kumvera Mbuye, ndipo Mbuye sadzakhala nanu. Ndipo atakakamiza njira yawo, anakwera mpaka pamwamba pa phiri, koma bokosi la chipangano cha Ambuye ndi Mose sizinasunsuke ku msasa. Ndipo anatsikira Amaleki ndi Mkanaani amene anali kukhala mu phiri limenelo, ndipo anawatembenuzira, ndipo anawadula mpaka ku Horima, ndipo anabwerera ku msasa.

15

Nanga Mbuya wakatonga kwa Mose, wakati, Lankhula kwa wana wa Israeli, nanga ukhawuzenge kwa iwo, pamene mukalowa mu nyika ya kukhala kwinu, iyo ine nkhukupangani inu, nanga mukhachita zopereka zopsereza zonse kwa Mbuya, chopereka chopsereza chonse kapena nsembe, kukwaniska chilumbiro, kapena mwakufuna, kapena mu zikondwerero zinu kuchita fungo lakoma kwa Mbuya, ngati kuchokera ku ng'ombe kapena kuchokera ku nkhosa. Ndipo wakupereka chopereka chake kwa Mbuye adzabweretsa nsembe ya ufa wosalala wa chigawo cha khumi cha efa wosakanizidwa mu mafuta mu chigawo cha chinayi cha hini. Ndipo waini mu chopereka chakumwa chachinayi cha hin mudzachita pa chopereka chopsya chonse, kapena pa chopereka, ku mwana wankhosa umoza mudzachita chomwecho, chopereka fungo labwino kwa Mbuya. Nanga nkhosa yayikulungwa, pamene mukuchita yeneyo kukhala chopereka chosyeneka chose kapena nsembe, mukupanga nsembe ya ufa wakusesema magawo ghawiri gha khumi wosakanizika mu mafuta, gawo limoza la tatu la hini; Nanga vinyo kukhala chopereka cha kumwa, gawo limoza la tatu la hini, mukubweresa kukhala fungo lakukondweska kwa Mbuya. Ngati kasi mukuchita kuchokera mu ng'ombe nsembe yotentha yonse kapena nsembe yakukwaniska chifuniro, kapena nsembe ya chipulumutso kwa Mbuya, nanga wakabweresa pa mwana wa ng'ombe nsembe ya ufa wosalala magawo atatu a khumi wosakanizika mu mafuta theka la hini. Nanga vino mu chopereko cha kumwa, theka ya hini, chopereko cha kununkhira kwakusangalasa kwa Mbuya. Uyu nkhuchita ku mwana wa ng'ombe umoza, kapena ku nkhosa yimoza, kapena

ku mwana wa nkhosa umoza wa mu nkhosa kapena wa mu mbuzi; Malinga na chiwerengero cha ivo mukachita, uyu muchachita ku umoza, malinga na chiwerengero chawo. Wonse wakulumbikwa m'dziko adzachita chomwecho kupereka zopereka za fungo lokomera kwa Mbuya. Ngati mlendo wakwanira kwa inu mu dziko lanu kapena amene angakhalepo pakati panu mu vibadwa vyanu, ndi kuchita chopereka cha fungo lokoma kwa Mbuya, monga momwe mukuchitira inu, chomwecho mpingo udzachita kwa Mbuya. Lamulo limoza lizakhala kwa inu na kwa alendo awa akukhala mwa inu, lamulo lyakuyaya mu vibadwa vyinu; monga inu, nayo mlendo wizakhala pamaso pa Mbuya. Lamulo umoza udzakhala ndi chilungamo chimoza chidzakhala kwa inu ndi kwa mlendo wakukhala pakati panu. Nanga wakaŵechera Mwami kwa Mose, wakuti, ŵechera kwa ŵana ŵa Israeli, nanga ukaŵauze kuti, mu kulowa kwinu mu nyika, mu iyo ine ndikulowesani mwenemo, nanga yikakhala pamene mukulya inyuwe mikate ya nyika, mukasule chopereka chapatuluzi kwa Mwami, chibereko chakutoma cha ufa winu. Buledi mwakupambaniska chopereka icho; nga chopereka kuchokera pa chipala cha kupunthira tirigu, chomwecho mwakupambaniska icho, chopereka chakutoma cha ufa winu, na mwakupereka kwa Mbuya chopereka mu vibadwa vyinu. Nthazi mwakuchimwa na kwamba mwachita zonse malamulo aga, ayo Mwenembumba wakayankhula kwa Mose, monga Mwenembumba wakalamula kwa inu mu chiwoko cha Mose, kufuma pa siku iyo Mwenembumba wakalamula kwa inu na kupitilira mu mibado yinu, na chikakhala ngati kufuma mu maso gha msonkhano chikachitika mwakusazindikira, na

msonkhano wonse ukachita mwana wa ng'ombe umoza kufuma mu ng'ombe wopanda chilema ku chopereka chonse chopsereza ku fungo lakukoma kwa Mwenembumba, na chopereka chacho na chopereka cha chakumwa chacho monga chilamulo, na mbuzi yachilume imoza kufuma mu mbuzi pa chivi. Ndipo wansembe adzachita chiyeretso cha gulu lonse la ana a Israeli, ndipo adzakhululukidwa chifukwa chinali chosachita dala, ndipo iwo anabweretsa mphatso yawo, chopereka kwa Ambuye chifukwa cha tchimo lawo pamaso pa Ambuye, chifukwa cha zinthu zawo zosachita dala. Ndipo zikhalekhererwa monga mwa gulu lonse la ana a Israeli ndi mlendo wakukhala pakati panu, chifukwa anthu onse anachita mosadziwa. Ngati moyo umoza uchimwa mosadziwa, adzabweretsa mbuzi imoza ya chaka chimoza chifukwa cha tchimo. Nanga wansembe wakachita chipepeso pa moyo wa uyo wakachimwa wosalongosola, na wakachimwa wosalongosola pamaso pa Mbuya, kuchita chipepeso pa iye. Kwa mbadwa wa mwa ana a Israeli, ndi kwa mlendo wokhala pakati pawo, lamulo limodzi lidzakhala kwa iwo, amene ngati wachita mosadziwa. Nanga moyo uyo ukachita mu chiwoko cha kudzikuza kuchokera kwa vakuliwa mu nyumba mwakuno kapena kuchokera kwa vakuliwa vanyake, uyu wakukwiyiska Chiuta, moyo uwo ukachotsedwa kuchokera ku vanthu vake, chifukwa mawu a Mfumu wanyoza, nanga malamulo ake wamwaza; moyo uwo ukachotsedwa kweniso, tchimo lake mwa uyo. Ndipo ana a Israyeli anali m'chipululu, ndipo anapeza munthu wotola nkhuni pa tsiku la Sabata. Ndipo anamutenga uyo amene anamupeza akutola nkhuni pa tsiku la sabata kwa Mose na Aroni, na kwa mpingo wonse wa ana a

Israeli. Ndipo vakamubika uyo mu ulondi, pakuti nga vakasankha chinthu chivachite kwa uyo. Ndipo Mbuya analankhula kwa Mose nati, munthu uyu aphedwe ndi imfa, mumuponye miyala mpingo wense. Ndipo gulu lonse la anthu linamutulutsa kunja kwa msasa, ndipo gulu lonse la anthu linamuponyera miyala kunja kwa msasa, monga momwe Ambuye analamulira Mose. Nanga Mwenecho wakatonga kwa Mose, wakuti, lankhula kwa wana wa Israeli, nanga ukawalangize kwa iwo, nanga wakachite wekha mitawo pa mphepete za zovala zawo mu mibadwo yawo; nanga mukaike pa mitawo ya mphepete chingwe cha buluu. Nanga yikhala kwa inu mu zithunga, nanga mukawona iwo; nanga mukakumbuka malamulo yose ya Mbuya, nanga mukachita iwo; nanga simukatembenuka kunyuma kwa maganizo yinu, nanga ya maso mu yene inu mukuchita uchigololo kunyuma kwawo, kuti mukakumbuka nanga mukachita malamulo yose yangu, nanga mukhala oyera kwa Chiuta winu. Ine Mbuya Chiuta wanu wakukutulutsani inu kuchokera mudziko wa Iguputo, kuti ndikhale Chiuta wanu, ine Mbuya Chiuta wanu.

16

Nanga walankhula Kora mwana wa Izihara mwana wa Kohati mwana wa Levi, nanga Datani nanga Abiramu wana wa Eliabu, nanga Oni mwana wa Peleti mwana wa Rubeni; nanga wanyamuka patsogolo pa Mose, nanga wamuna wa wana wa Isiraeli makumi asanu nanga mazana awiri, wakulongozga wa

msonkhano, woyitanidwa wa khonsolo, nanga wamuna wotchuka. Vakasowânizika pa Mose na Aroni, na vakati, Vakhale kwa inu pakuti gulu lonse ndi oyera onse, na Mfumu uli mwa iwo, na chifukwa chiyani mukulimbana na gulu la Mfumu? Mose atamva zimenezi, anagwa pansi chifukwa cha kulemekeza. Nanga wakawechera kwa Kora nanga kwa mpingo wake wense, kunena, Mulungu wawatalira nanga wakamanya wakuti wakuwa wakwe nanga wawera wakupatula, nanga wakawasongozera kwa yekha, nanga wakuti wakasankha kwa yekha, wakawasongozera kwa yekha. Ici chiteni: Tengani zosasira moto kwa inu nyenenu Kora, na gulu lonse lakhe, na ikani moto pa izo, na ikani zofukiza pa izo pamaso pa Mwenecho mawa; na uyu munthu wakuti Mwenecho wasankha, uyu ndi wakupatulika; ici cikwanire kwa inu ana a Levi. Ndipo Mose anati kwa Kora, Mverani ine, ana a Levi. Kasi chaching'ono ichi kwa inu, chakuti Mulungu wa Israyeli wakuleparani inu mu msonkhano wa Israyeli, na wakusonjezani inu kwa yekha kuti mukhumbe utumiki wa hema ya Mbuya, na kuima pamaso pa hema kuti mukhumbe iwo? Nanga wakukusogozesa iwe nanga wakholo wako wonse wana wa Levi pamoza na iwe, nanga mukulonda nanga kukhalira wansembe? Choncho iwe na gulu lonse la anthu ako losonkhanitsa kwa Mulungu, na Aroni ndi ndani, chakuti mukunong'onezera pa iye? Ndipo Mose wakatuma kuti akayitane Datani na Abiramu, ana a Eliabu, ndipo iwo wakati, Sitikwera. Sili chaching'ono ichi, kuti watikweza ife ku dziko likuyenda mkaka ndi uchi, kuti mutiphe ife mu chipululu, chifukwa mukulamulira ife? Mukulungwa iwe? Nanga iwe watilowesa mu nyika yakutulukira mkaka na

uchi, nanga watuphera ulowa wa munda na minda ya mpesa? Maso gha wanthu wala ukadawaghumula? Sitikukwera. Ndipo Mose anakhala na chisoni kwambiri, ndipo anati kwa Mbuya, musaone nsembe yawo, sindinatenga chinthu chosowa chawo, ndipo sindiipisa munthu wawo aliyense. Na Mose wakati kwa Kora, yera msonkhano wako, na mube wakonzeka pamaso pa Mfumu iwe na Aroni na venewo mawa; Na mutorezge uyu na uyu chiwaya chake, na muike pa venewo lubani, na mubwerezge pamaso pa Mfumu uyu na uyu chiwaya chake, viwaya makumi asanu na mazana awiri, na iwe na Aroni uyu na uyu chiwaya chake. Ndipo aliyense anatenga chofukizira chake, ndipo anaika moto pa iwo, ndipo anaponya zofukiza zonunkhira pa iwo, ndipo anayimirira pafupi ndi zitseko za hema ya umboni Mose ndi Aroni. Ndipo Kora anasonkhanitsa gulu lake lonse pa iwo pafupi na khomo la hema ya umboni, ndipo ulemerero wa Ambuye unawonekera ku gulu lonse. Nanga Mwami wakaŵechera kwa Mose na Arone, wakuti, Mwisikane pakati pa msonkhano uwu, nanga ndiŵathe iwo kamoza. Ndipo anagwa pansi pa nkhope zawo, ndipo anati, Mulungu, Mulungu wa mizimu ndi thupi lonse, kodi ngati munthu m'modzi wachimwa, mkwiyo wa Mbuye ukhale pa mpingo wonse? Nanga Mwami wakalankhula kwa Mose, wakuti, Lankhula ku msonkhano, wakuti, Chokani kuzungulira ku msonkhano wa Kora. Nanga Mose wakalimbika, nanga wakagenda kwa Datani nanga Abiramu, nanga wakapita pamoza naye akuluakulu wose wa Israeli. Nanga wakaŵecheta kwa msonkhano, wakuti, Mudzipatule kuchokera ku mahema gha ŵanthu gha wuma awa, nanga musakhute kuchokera ku vyose ivyo vili kwa iwo,

musafe pamoza mu vivi vyose vya iwo. Ndipo anachoka pa hema ya Kora kuzungulira, ndipo Datani na Abiramu anatuluka, ndipo anayimirira pa milango ya mahema awo, pamoza na akazi awo, na ana awo, na katundu wawo. Ndipo Mose anati, Mu ichi mudzadziwa kuti Mbuya wandituma kuti ndichite ntchito zonse izi, kuti si kuchokera kwa ine ndekha. Nga mwakupita na lufu lwa wanthu wonse wafwa awa, nga na mwakupita na kuwononga kwa wanthu wonse kuwononga kuzakhala kwawu, si Mbuya watumizga ine. Koma mweniso mu chiwonetsero Mbuya adzaonetsa, ndi yakatsegula nthaka mulomo wake idzameza iwo, ndi nyumba zawo, ndi matenti awo, ndi vyose vya kuti ndi kwa iwo, ndi adzatsikira amoyo mu hades, ndi mudzadziwa kuti anakwiyitsa anthu awa Mbuya. Monga analeka kuyankhula mawu onsewa, nthaka inagumuka pansi pawo. Ndipo nthaka yatukulika, ndipo yameza iwo, nyumba zawo, wanthu wose wawo wakukhala pamoza na Kora, ndi ziweto zawo. Nanga wakagwa iwo pamoza na vyose vyakuwera vyawo vyakukhala moyo mu hades, nanga nthaka wakuwafunika, nanga wakaonongeka kufuma pakati pa msonkhano. Nanga wonse wa Israeli wafupi kuzungulira wawo wakathaŵa kufuma ku mawu wawo, chifukwa wakulonga, Nthaka isatimeze ife. Ndipo moto unakhoma kuchokera kwa Mbuya, ndipo unawapsa anthu makumi asanu na mazana awiri amene anali kupereka lubani.

17

Ndipo Mbuya wakatonga kwa Mose, na kwa Eliezara mwana wa Aroni wansembe, Torani ziwiya za mkuwa pakati pa zinthu zinapsiwa, na moto wa chiyeni uyu muuparanyize uko, pakuti zinapatikiratu ziwiya za anyakuchimwa awa mu myoyo yawo, na mupange zinthu izo zikwangwala zoponyedwa chikuta cha guwa, pakuti zinapereka pamaso pa Mbuya na zinapatikiratu; ndipo zinakhala chizindikiro kwa ana a Israyeli. Ndipo Eleazara mwana wa Aroni wansembe wakatola ziwiya za mkuwa zose zimene wanthu wakapsiwa wakapereka, ndipo wakaziyika kuti zikhale chophimba cha guwa lansembe, chikumbutso kwa wana wa Isiraeli, kuti munthu aliyense wakunja yemwe si wa mbewu ya Aroni asasendere kuyika zofukiza pamaso pa Ciuta; ndipo sakhala ngati Kora na gulu lake lowukira, monga Ciuta anakanenera kudzera mwa dzanja la Mose kwa iye. Ndipo ana a Israeli ananung'ung'udza tsiku lotsatira kwa Mose na Aroni, akunena kuti, inu mwapha anthu a Ambuye. Ndipo zinachitika pamene gulu la anthu linasonkhana pa Mose na Aroni, ndipo analumphira pa hema ya umboni, ndipo mtambo unaliphimba, ndipo ulemerero wa Ambuye unaonekera. Ndipo Mose na Aroni analowa pamaso pa hema ya umboni. Nanga wakaŵecheta Mbuya kwa Mose na Aroni, wakuti, Mukachoke pakati pa msonkhano uwu, nanga ndiŵathe iwo kamoza. Nanga wakagwa pa uso wawo. Ndipo Mose wakuti kuna Aroni, Tola chofukizira, ndipo ika pa chenechi moto kufuma ku guwa, ndipo ponya pa chenechi zofukiza, ndipo nyamula mwamsanga ku msasa, ndipo chita chipepeso cha kulipira za iwo, pakuti ukali wakufuma pa nkhope ya Mbuya, wakhala kutamba kuwononga anthu. Ndipo Aroni walandira monga mwakuŵecheta kwa iye Mose, ndipo

wabutuka mu gulu la ŵanthu, ndipo kale yinaŵamba mliri mu ŵanthu, ndipo wakhazika lubani ndipo wapepesa pa ŵanthu. Ndipo analimila pakati pa wakufa na wamoyo, ndipo mliri unaleka. Ndipo anthu akufa mu mliri anali khumi na chinayi zikwi ndi mazana asanu na awiri, kupatula anthu akufa chifukwa cha Kora. Nanga Aroni anabwerera kwa Mose pa chitseko cha hema ya umboni, nanga mliri unalekhera. Nanga Mwami wakaŵechera kwa Mose, wakuti, ŵechera kwa ŵana ŵa Israeli, nanga utole kuchokera kwa iwo ndodo, ndodo malinga na nyumba za makolo kuchokera kwa onse ŵakulu ŵa iwo, malinga na nyumba za makolo za iwo, ndodo khumi na ziŵiri, nanga dzina la uyo na uyo mulembere pa ndodo. Ndi dzina la Aaron lemba pa ndodo ya Levi, pakuti ndi ndodo imodzi, monga fuko wa nyumba ya makolo awo adzapereka. Ndipo udzayika iwo mu hema ya umboni, patsogolo pa umboni, pomwe ndidzadziwika kwa iwe kumeneko. Ndipo munthu amene ndidzamusankhe, ndodo yake idzamera, ndipo ndidzachotsa kwa ine kudandaula kwa ana a Israeli, kumene iwo akukudandaulani. Ndipo Mose wakaŵechera kwa ŵana ŵa Israeli, ndipo ŵakulongozgi ŵawo wose ŵakamupeleka ndodo, kwa mukulongozgi uyu m'moza ndodo malinga na mukulongozgi, malinga na nyumba za makolo awo, ndodo khumi na ziŵiri, ndipo ndodo ya Aroni yakaŵa pakati pa ndodo zawo. Ndipo Mose analika ndodo pamaso pa Mbuya mu hema ya umboni. Ndipo vyakachitika tsiku lakutsogolera, Mose na Aroni walowera mu hema ya umboni, ndipo onani, ndodo ya Aroni ya nyumba ya Levi yakamera, ndipo yatuluska kamero, ndipo yatuluska maluwa, ndipo yakamera nthangwi. Ndipo

Mose wakatulusa ndodo zonse kuchokera pamaso pa Mbuya kwa ana onse a Israeli; ndipo wakaona, ndipo uliwonse wakatenga ndodo yake. Ndipo Mbuya wakuti kwa Mose, Ika ndodo ya Aroni patsogolo pa umboni kuti ikhale yosungidwa, chizindikiro kwa ana wa osatira, nanga kunyinyirika kwawo kukhale kuchokera kwa ine, ndipo si afe. Ndipo Mose na Aroni anachita monga mwa kulamula kwa Mbuya kwa Mose, chomwecho anachita. Ndipo ana a Israeli anati kwa Mose kuti, Onani, tikutha, tafa, tikuwonongeka. Aliyense wakukhudza hema ya Mbuye akufa, kodi tife mpaka kumapeto?

18

Ndipo Mwenembumba anayankhula kwa Aroni kunena kuti, Iwe na ana ako aamuna na nyumba ya bambo wako mudzanyamula machimo a vinthu vyakupatulika, ndipo iwe na ana ako aamuna mudzanyamura machimo a unsembe wanu. Ndipo abale ako a mtundu wa Levi, anthu a bambo ako, uwayandikitse kwa iwe, ndipo alumikizidwe kwa iwe, ndipo akutumikire, ndipo iwe ndi ana ako pamodzi na iwe pamaso pa hema ya umboni. Ndipo ŵakhasunga ŵalonda ŵako, na ŵalonda ŵa hema. Koma ku vyakugwiriska vyakupatulika, na ku guwa lakuperekera nsembe, ngavakasendere pafupi, na ngavakafe waka na nyuwe. Ndipo adzalumikizidwa kwa iwe, ndipo adzasunga ulondi wa hema ya umboni, molingana na ntchito zonse za hema, ndipo mlendo sadzafika kwa iwe. Ndipo mudzasunga alonda a zinthu zopatulika ndi alonda a guwa

lansembe, ndipo sipadzakhala mkwiyo mwa ana a Israyeli. Nanga ine nakhola abale enu Alevi kufuma pakati pa ana a Israeli mphatso yakaperekedwa kwa Mbuya, kukhumba vinthu vya uhema wa umboni. Nanga iwe nanga wana wako wamuna pamoza na iwe mwakasunge unyakwi winu, malinga na zinthu zonse za guwa la nsembe, nanga chakuti chili mkati mwa chinsalu; nanga mwakagwira ntchito za mphatso ya unyakwi winu; nanga mlendo wakuyandikira wakafa. Na Mbuya analankhula kwa Aroni, na onani, ine ndapereka kwa inu kusunga kwa zipatso zakuyamba kuchokera ku zonse zakupatulika kwa ine kuchokera kwa ana a Israeli; kwa iwe ndapereka izo mu ulemu, na kwa ana ako pamoza na iwe, lamulo lakuyaya. Na ichi yikhale yinu kuchokera mu vinthu vyakupatulika vyera vya nsembe, kuchokera mu mphatso zonse zawo, na kuchokera mu nsembe zonse zawo, na kuchokera mu kulakwa konse kwawo, na kuchokera mu machimo ghonse ghawo, vyonse vimene vikupereka kwa ine kuchokera mu vinthu vyonse vyera, vikhale vyako na vya vana vako. Mu chakudya cha vyakupatulika vya vyakupatulika mwakudya iwo, wonse wamwamuna wakudya iwo, iwe na vyana vyako vya vamuna, vyakupatulika vikakhala kwa iwe. Nanga ichi chizakhala kwa inu zosambilira za mphatso zawo, kuchokera ku zonse za zopereka za ana a Israyeli. Kwa iwe ndapereka izo nanga ana ako nanga ana akazi ako pamoza na iwe, lamulo lamuyaya. Wonse woyera mu nyumba yako azadya izo. Zipatso zonse zakuyamba za mafuta, na zipatso zonse zakuyamba za vinyo, zipatso zakuyamba za ufa zawo, zingapo zingakhale zipereke kwa Ambuye, kwa iwe ndapereka izo. Zokolola za

chiyambi zonse zimene zili m'nthaka yawo, zimene zingabweretse kwa Mbuya, zidzakhala zako. Wonse woyera mu nyumba yako adzadya zimenezi. Yonse yapereka mwa ana a Israeli idzakhala yako. Nanga yose ukugumbula mimba kufuma ku nyama yose, vyose ivyo vikupereka kwa Mbuya kufuma ku munthu mpaka ku chinyama, chikakhala chako, koma ivyo vyakutumbula vya vanthu chikalipiridwa na malipiro, nanga ivyo vyakutumbula vya vinyama vya visafi ukavilipira. Ndipo kuwomboledwa kwake kuchokera pa mwezi umodzi, mtengo wake ndi masekeli asanu, molingana ndi sekeli yoyera, masekeli imodzi ndi maobolo makumi awiri. Koma vyakubadwa vyakutoma vya ng'ombe na vyakubadwa vyakutoma vya nkhosa, na vyakubadwa vyakutoma vya mbuzi unga vikombole, vyera ndi. Mwazi wawo ukauthire ku chipembedzo, na mafuta ukakweze chopereka mu fungo lya kununkha kwa Mbuya. Ndipo nyama zidzakhala zako, monga monga chifuwa cha chopereka chopepesedwa, ndiponso mkono wakumanja, zidzakhala zako. Chachipereka chonse cha vinthu vyakupatulika, vyonse vya ana a Israyeli vikakhala vakupereka kwa Mbuya, nakhupeleka kwa iwe na ana ako aamuna na ana ako aakazi pamoza na iwe, lamulo lakuyaya, chipangano cha mchere wakuyaya chili pamaso pa Mbuya, kwa iwe na mbeu yako pamoza na iwe. Nanga Mbuya walankhula kwa Aron, Mu nkhungu yawo sukulandira cholowa, nanga gawo sisukhala kwa iwe pakati pawo, chifukwa ine ndine gawo yako nanga cholowa chako pakati pa ana a Israyeli. Nanga kwa ana a Levi, taonani, ndapereka vyose vya khumi mu Israeli mwakuti vikhale cholowa chawo m'malo mwa ntchito zawo, chifukwa vene

vakutumikira ntchito mu hema ya umboni. Nanga ana a Israeli sadzafikanso mu hema ya umboni kutenga tchimo wakupha. Ndi Mlevi mwini adzatumikira ntchito ya hema ya umboni, ndi iwo adzatenga machimo awo, lamulo lamuyaya ku vibadwa vyawo, ndi pakati pa ana a Israyeli sadzalandira cholowa. Chifukwa zishumi za ana a Israeli zonse ngati angapatule kwa Mbuye, chopereka ndapereka kwa Alevi mwa cholowa, chifukwa cha ichi ndanena kwa iwo, pakati pa ana a Israeli siwakolowa cholowa. Nanga wakaŵecheta Mwami kwa Mose, wakuti, nanga kwa Walevi ukaŵecheta, nanga ukaŵa kwa iwo, nga mukatola kuchokera kwa wana wa Israeli chigaŵa cha khumi, chimene ndinaŵapa inu kuchokera kwa iwo mu cholowa, nanga inu mukapatula kuchokera mu chomwecho chopereka kwa Mwami, chigaŵa cha khumi kuchokera mu chigaŵa cha khumi. Nanga yikhawerengeka kwa inu vyakuchotsa vyinu nga tirigu kufuma pa chipala cha kupuriramwo, nanga chopereka kufuma pa chipsera cha vinyo. Chomwecho mwakupatula iwo, na nyuwe kufuma mwa vipaso vyonse vya Mbuya, kufuma mwa zakhumi zanu zonse, zingati nga mwalandira kufuma kwa ana a Isiraeli, na mwakupereka kufuma kwa iwo chipaso kwa Mbuya Aroni wansembe. Kuchokera m'mphatso zanu zonse mudzapatula chopereka kwa Ambuye, kapena kuchokera mu zipatso zanu zoyamba chinthu chopatulika kwa icho. Ndipo mudzanena kwa iwo kuti mukachotsa zipatso zoyamba kuchokera kwa iye, ndipo zidzawerengedwa kwa Alevi monga zokolola zochokera ku malo opunthira tirigu, ndiponso monga zokolola zochokera ku malo opsinyira vinyo. Ndi mwakudya chenechi mu malo yose imwe

ndi nyumba zanu, chifukwa malipiro awa kwa imwe ndi m'malo mwa utumiki wanu wa mu hema ya umboni. Ndipo simulandira chivi chifukwa cha icho, chifukwa mukachotsa chopereka choyamba kuchokera kwa icho, ndi zinthu zopatulika za ana a Israyeli simudzazidetsa, kuti musafe.

19

Nanga Mbuya wakalankhula kwa Mose na Aaroni, wakuti, iyi ndi yosambizgika ya lamulo, vyose vya Mbuya wakalamula, wakuti, lankhula kwa vana va Israeli, nanga vatolere kwa iwe ng'ombe yachikazi yofiira yosalaka chilema, iyo yikwete mu iyo chilema, nanga iyo yosaikidwapo goli. Nanga ukapereka yiyo kwa Eliezara wansembe, nanga wakakoposa yiyo kunja kwa msasa mu malo gha uswepa, nanga wakayiphera yiyo pamaso pake. Ndipo Eleazara adzatenga magazi ake, ndipo adzawawaza pamaso pa hema ya umboni magazi ake kasanu ndi kawiri. Na ŵakuyotcha yiyo pamaso pa wakwe, na chikopa na nyama ya yiyo na mwazi wa yiyo pamoza na ndowe ya yiyo zikuyotchwa. Ndipo wansembe adzatenga mtengo wa mkungudza na hisopo na chofiira, ndipo adzaziponya pakati pa kutentha kwa ng'ombe yayikazi. Ndipo wansembe adzasamba zovala zake, ndipo adzasamba thupi lake na madzi, ndipo pambuyo pa zimenezi adzalowa mu msasa, ndipo wansembe adzakhala wodetsedwa mpaka madzulo. Nanga uyo wakuyocha iyo akazasamba zovala zakwe, nanga akazasamba mubiri wakwe, nanga akazakhala wadeti mpaka madzulo. Na munthu woyera adzasonkhanitsa

phulusa wa ng'ombe yayikazi, na adzawuyika kunja kwa msasa mu malo woyera, na udzakhala wa gulu la ana a Israeli kuti asunge. Madzi wa kuwaza ndi kuyeretsa. Ndipo wakusonga phulusa wa ng'ombe yachikazi, asambitse zovala zake, ndipo adzakhala wodetsedwa mpaka madzulo, ndipo zidzakhala kwa ana a Israeli ndi kwa alendo okhala nao lamulo lamuyaya. Wakukhuta mnzace wakufa wa munthu uliose adzakhala wodetsedwa masiku asanu ndi awiri. Uyu ŵakhalira woyera pa zuŵa la chitatu na pa zuŵa la chisanu na chiŵiri, ndipo ŵakhalira woyera. Koma ngati ŵakhalira woyera pa zuŵa la chitatu na pa zuŵa la chisanu na chiŵiri, nga ŵakhalira woyera. Aliyense wakukhudza wakufa kuchokera mu moyo wa munthu, ngati wafa, na kusayeretsedwa, hema ya Mbuye wadetsa, moyo uyo uzachotsedwa mu Israeli, chifukwa maji gha kufafaza ghanaghafafazidwa pa iye, ndi wodetseka, choncho chidetseko chake chili mwa iye. Na uyu ndi mfundo, munthu nga wafa mu nyumba, wonse wokhalira mu nyumba, na vyonse vili mu nyumba, vikhala vyakunyansa kwa mazuwa asanu na awiri. Ndi chombo chilichonse chotseguka chimene sichimangidwa chomangidwa pa icho, ndi chosakongola. Nanga uyo wose wakakwata pa uso wa chigwa munthu wakulumara nangwa wakufa nangwa fupa wa munthu nangwa manda, akhala wakusachera masiku asanu na awiri. Nanga ŵakutola kwa wakusayera phulusa wa kutentheswa wa kuŵaza, nanga ŵakuthira pa iyo maji amoyo mu chiwiya. Ndipo adzatenga hyssop, ndi kuyiviyika m'madzi munthu woyera, ndi kuwaza pa nyumba, ndi pa ziwiya, ndi pa anthu onse amene angakhale kumeneko, ndi pa amene wakhudza fupa la munthu, kapena

wophedwa, kapena wakufa, kapena manda. Nanga wakuyera wakusambizga uyo wakusachita yera mu zuŵa lya tatu nanga mu zuŵa lya sanu na ziŵiri, nanga wakusambizgwa mu zuŵa lya sanu na ziŵiri, nanga wakusamba zovala zake, nanga wakusamba madzi, nanga wakukhala wakusachita yera mpaka madzulo. Na munthu uyo angakhale wadetsa, na asayeretsedwe, moyo wake udzachotsedwa pakati pa msonkhano, chifukwa wadetsa zinthu zopatulika za Ambuye, pakuti madzi a kuyeretsa sanawazidwe pa iye, ndi wodetsedwa. Ndipo zikhala kwa inu lamulo lamuyaya, ndipo uyo wakumwaza maji gha kuyeretsa asambitse zovala zake, ndipo uyo wakukhudza maji gha kuyeretsa akhala wodetsedwa mpaka madzulo. Nanga chinthu chosechose chimene munthu wakusakhala wabwino angakhudze, chikakhala chakusakhala chabwino; nanga mtima wakukhudza, ukakhala wakusakhala wabwino mpaka madzulo.

20

Ndipo anabwera ana a Israeli, mpingo wonse, ku chipululu cha Sini, mu mwezi wa woyamba, ndipo anthu anakhala ku Kadesi, ndipo anafera kumeneko Miriamu, ndipo anaikidwa m'manda kumeneko. Ndipo kunalibe madzi ku gulu la anthu, ndipo anasonkhana pa Mose ndi Aroni. Ndipo anthu anakangana na Mose akunena kuti, Tikadakhala tinafa mu chiwonongeko cha abale athu pamaso pa Mbuya. Ndipo chifukwa chiyani mwabweretsa mpingo wa Mbuye ku chipululu ichi kuti mutiphere ife ndi ng'ombe zathu? Nanga chifukwa chiyani ichi?

Mwatitulusa kuchokera ku Iguputo, kuti tize kumalo gha yaipa agha; malo gho ghakuti ghakughalima, wala mikuyu, wala mizabibu, wala makomamanga, wala maji gha kumwa. Ndipo Mose na Aroni wakiza kufuma pa msonkhano ku chitseko cha hema ya umboni, ndipo wakugwa pansi pa uso pawo, ndipo ulemerero wa Mbuya ukaonekera kwa iwo. Nanga Mbuya wakaŵechera kwa Mose, wakati, Tola ndodo yako, nanga soŵaniska msonkhano iwe nanga Aroni mlongo wako, nanga mukaŵecherane kwa mwala pamaso pawo, nanga ukaŵapa madzi ghakwe, nanga mukawatulisire madzi kufuma mu mwala, nanga mukaŵamweskepo msonkhano nanga ng'ombe zawo. Ndipo Mose wakatola ndodo pamaso pa Mbuya, monga mwa kulamula kwake Mbuya. Ndipo Mose na Aroni anasonkhanitsa gulu la anthu patsogolo pa thanthwe, ndipo anati kwa iwo, Mverani inu osamvera, kodi sitingakutulutsireni madzi kuchokera mu thanthwe ili? Ndipo Mose atakweza chiwoko chake, anakantha mwala ndi ndodo kawiri, ndipo madzi ambiri anatuluka, ndipo gulu la anthu linamwa, ndi ziweto zawo. Ndipo Mfumu inati kwa Mose na Aroni, Chifukwa simunakhulupirire kundipatula pamaso pa ana a Israeli, chifukwa cha ichi simudzalowetsa inu gulu ili m'dziko limene ndinawapatsa iwo. Awa ndi madzi a Kukangana, chifukwa ana a Israeli anakalipidwa pamaso pa Mbuye, ndipo anapatulika mwa iwo. Ndipo Mose anatumizga aŵathenga kuchokera ku Kadeshi kwa mfumu ya Edomu, akunena, izi zikunena mlongo wako Israeli, iwe ukudziwa yose nkhongono yakutipezga ife. Ndipo amayi athu anapita ku Iguputo, ndipo tinakhala mu Iguputo masiku ambiri, ndipo Aiguputo anatizunza ife pamoza ndi

amayi athu. Ndipo tinalira kwa Mbuya, ndipo Mbuya anamva mawu athu, ndipo wotumiza mngelo, anatitulusa ife mu Iguputo, ndipo lero tili mu Kadesi mzinda, pachigawo cha malire ako. Tidudutira mu nkhani ya nthaka yako, sitidudutira mu minda, nanga mu minda ya mpesa, nanga tidumwa madzi mu dzenje lako, mu njira ya mfumu tiduyenda, sitidutembenuska kumanja nanga kumanzere, mpaka tidudutire malire ako. Na Edomu wakati kwa iye, Udzadutira mu ine ayi; nga si wenewo, ndidzatuluka mu nkhondo kuti ndikumane nawe. Ndipo wana wa Israeli wakuti kwa iye, Tizadutsa pafupi na phiri. Ngati timwe madzi ako, ine pamoza na ziweto zanga, ndidzakupatsa malipiro. Koma nkhani yake ndi yaying'ono chabe. Tizangodutsa pafupi na phiri. Koma wakati, Simudabera mudutira, ndipo Edomu wakatuluka kukakumana naye mu khamu yakulema na mu dzanja lamphamvu. Ndipo Edomu sanafune kupereka Israeli kudutsa mwa malire ake, ndipo Israeli anapatuka kuchokera kwa iye. Ndipo anachoka ku Kadesh, ndipo ana a Israeli onse, gulu lonse, anafika ku phiri la Hori. Nanga Mwami wakatonga kwa Mose na Aroni mu Hori phiri pa malire a charu cha Edomu, wakati, Aroni akaunjikenge kwa vanu vake, pakuti nyuwe namulowenge mu charu chenicho nakhapela vana va Israeli, pakuti mwaninyoza pa maji ga kunyoza. Tola Aroni, na Eliezara mwana wakwe, na ukweze iwo ku phiri ya Hori, pamaso pa msonkhano wose, na uvule Aroni zovala zakwe, na uvwale Eliezara mwana wakwe; na Aroni akaunjikiziwa afe kweneko. Ndipo Mose wachita monga Mbuya wamulamula iye, ndipo wakweza iye ku phiri wa Hori, patsogolo pa msonkhano wose, ndipo wavula Aroni zovala zake,

ndipo wavwala izo Eliezara mwana wake; ndipo Aroni wafa pa msonga wa phiri; ndipo Mose na Eliezara watsika kuchokera ku phiri. Ndipo gulu lonse la anthu linaona kuti Aroni wamwalira, ndipo nyumba yonse ya Israyeli inalira Aroni masiku makumi atatu.

21

Mfumu ya Mkanaani Aradi wakukhala m'chipululu wakumva kuti Aisraeli badiza kudzera mu njira ya Atareini, ndipo wakalwana nawo Aisraeli, ndipo wakutola ena awo ukapolo. Ndipo Israeli wakapemphera kulumbira kwa Mbuya, ndipo wanati, Ngati mungandipereke anthu awa m'manja mwanga, ndidzawawononga kwathunthu pamoza na mizinda yawo. Ndipo Mwami anamva mawu a Israeli, ndipo anapereka Mkanaani m'manja mwawo, ndipo anamupereka kuti awonongedwe pamoza ndi mizinda yake, ndipo anatchula dzina la malo amenewo kuti Wotembereredwa. Nanga pakutuluka ku phiri la Hori njira ya ku nyanja yakufipa, vakazungulira dziko la Edomu; nanga vanhu vakataya mtima mu njira. Nanga wanhu wakalongora kwa Chiuta na kwa Mose, wakuti, Chifukwa chiyani ichi? Mwakatulongozgha kuchokera ku Iguputo kuti mutiphe mu chipululu? Pakuti palije buledi, nangonso palije maji; koma moyo wafwe wakwiya mu buledi wopanda kanthu uyu. Ndipo Mwenembumba wakatuma njoka zakupha kwa wanthu, ndipo zinawaluma wanthu, ndipo wanthu wambiri wa wana wa Israyeli wakafa. Ndipo anthu atabwera kwa Mose,

ankanena kuti, Tachimwa, chifukwa tinkayankhula motsutsana ndi Ambuye, ndiponso motsutsana ndi iwe. Choncho pemphera kwa Ambuye kuti achotse njoka kwa ife. Mose anapemphera kwa Mbuya pa za anthu, ndipo Mbuya anati kwa Mose, Panga njoka, ndipo uike pa chizindikiro. Kukhala nga njoka iluma munthu, wonse wakwa alumidwa akawona njoka iyo adzakhala ndi moyo. Ndipo Mose wanapanga njoka yamkuwa, ndipo wanayimika pachidzindikiro, ndipo kunakhala kuti pamene njoka inkaluma munthu, ndipo wanayang'ana pa njoka yamkuwa, ndipo wanakhala moyo. Ndipo ana a Israeli ananyamuka, ndipo anakamanga misasa ku Obothi. Ndipo atachoka ku Oboth, anakamanga misasa ku Achalga kuchokera kutsidya lina m'chipululu, chimene chili choyang’anana na Moab, kummawa kwa dzuwa. Ndipo kuchokera kumeneko ananyamuka, ndipo anakamanga misasa mu chigwa cha Zaredi. Na kuchokera kumeneko atauka, anakamanga misasa ku mbali ya Arinoni mu chipululu, kumalo kakutulukira kuchokera ku malire a Aamori, pakuti Arinoni ndi malire a Mowabu, pakati pa Mowabu na Aamori. Chifukwa cha ichi chikuŵecheka mu bukhu, Nkhondo ya Mbuya inayatsa Zahab, na mitsinje ya Arinoni. Ndipo mitsinje ya madzi yakuyenda mwamsanga anayika kuti ikhale Eri, ndipo yawonjezeredwa ku malire a Mowabu. Ndipo kuchokera kumeneko kunali chitsime, chitsime ichi chimene Mbuya anayankhula kwa Mose kuti, sonkhanitsa anthu, ndipo ndidzawapatsa madzi akumwa. Penepo Israeli waimbira nyimbo iyi pa chitsime, tambani nacho chitsime, vakalima icho vakulongozgi, vakasema icho mafumu wa mitundu mu ufumu wawo, mu kulamulira kwawo; na

kuchokera ku chitsime kupita ku Matana, na kuchokera ku Matana kupita ku Nahalieli, na kuchokera ku Nahalieli kupita ku Bamoti, na kuchokera ku Bamoti kupita ku Jahazi, iyo yili mu chigwa cha Mowabu, kuchokera pamwamba pa chakusemuka, chikuyang'ana kuloza nkhope ya chipululu. Nanga Mose watuma akazembe kwa Sihoni mfumu wa Aamori, na mawu a mtendere, wakuti, tikadutira mu nyika yako, mu njira tikayenda; sitikatembenuka kuti ku munda, kuti ku munda wa mpesa; Sitikamwa maji mu chitsime chako; mu njira ya mfumu tikadutira, mpaka tikadutire malire ako. Nanga Sihoni wakavumiranga Israel kudutira mu malire gha kwe; nanga Sihoni wakasoŵaniska wanthu wonse wa kwe, nanga wakauluka kuti akamenye nkhondo na Israel mu chipululu; nanga wakafika ku Jahazi, nanga wakakonzeka kumenya nkhondo na Israel. Ndipo Israeli anamumeNya ndi lupanga, ndipo analanda dziko lake kuchokera ku Arinoni mpaka ku Yaboki, mpaka kwa ana a Amoni, chifukwa Yazeri ndi malire a ana a Amoni. Ndipo Israeli walanda mizinda yonse iyi, ndipo Israeli wakhala mu mizinda yonse ya Waamori, mu Hesiboni, nanga mu mizinda yonse yamalire nayo. Pakuti Hesiboni ndi mzinda wa Sihoni mfumu wa Aamori, na uyu walwana na mfumu wa Moabi wakale, na walanda nthaka yake yense, kufuma ku Aroeri mpaka ku Arinoni. Chifukwa cha ichi, awo akulonga viphangwa vachiti, Bwerani ku Hesiboni, kuti mumzinda wa Sihoni umangiwe na kukonzekeswa; chifukwa moto wakatuluka ku Hesiboni, lawi wakatuluka mu mumzinda wa Sihoni, na wadya mpaka ku Moabi, na kumeza vipilala vya Arinoni. Zowadi kwa iwe Moabu, wapha bantu ba Kemoshi;

bana ba bene bakaperekezgwa kuti bazipulumuse, na bana bakazi ba bene bakapita ukapolo kwa mfumu ya ba Amore Sihoni, na mbewu ya bene yikupha, Hesiboni mpaka Diboni; na bakazi bakawonjezerapo kumwazika moto pa Moabu. Wakakhala Israeli mu mizinda yonse ya Aamori. Ndipo Mose wakatuma anthu kuti akayang'ane Jazeri, ndipo anayigwira, pamodzi ndi midzi yake yonse, ndipo anathamangitsa Aamori amene ankakhala kumeneko. Ndipo atabwerera, anapita njira ya ku Basani, ndipo Ogi mfumu ya Basani anatuluka kukakumana nawo, pamodzi ndi anthu ake onse ku nkhondo ku Ederei. Ndipo Mbuya wakulongosola kwa Mose, Usawope iye, pakuti ndamupereka m'manja mwako iye, na anthu wonse wake, na dziko lonse lake, ndipo udzamuchitira iye monga unachitira Sihoni mfumu ya Aamori, yemwe wakakhala ku Hesiboni. Ndipo vakamukantha yeneyo pamoza na vana vake na vanthu vake vyose, mpaka pavakasiya wamunthu nangwi wamoyo, ndipo vakalandira charu chake.

22

Ndipo pakuchoka, ana a Israeli anakamanga misasa kumadzulo kwa Mowabu pafupi na Yorodani moyang'anana na Yeriko. Nanga Balaki mwana wa Zipori pawalola vyose vya kuti Israeli wakachitira Waamori, nanga Moabi wakaopa vantu kwene-kwene pakuti vakavinji; nanga Moabi wakavutika chifukwa cha wana wa Israeli. Nanga Moabu wakuti ku gulu ya akuluakulu wa Midiani, Lero mpingo uwu ukhalamba wonse watuzungulira

ife, monga mwana wa ng'ombe ukhalamba zinthu zabiriwira mu dambo. Nanga Balaki mwana wa Zipori wakali mfumu wa Moabu pa nthawi iyo. Ndipo wanatumiza anthu akulu kwa Balaamu mwana wa Beori ku Petori, yo ili pa mtsinje wa dziko la ana a anthu ake, kuti amuyitane iye, akunena, Ona, anthu atuluka mu Aiguputo, ndipo ona, akuphimba maso a dziko, ndipo uyu akukhala akugwira zangu. Nanga lero bwera kutemberera kwa ine wanthu awa, chifukwa wakhalira uyu kuposa ife, nga tingakhoze kumenya kuchokera kwa iwo, nanga ndidzawapirikitsa iwo kuchokera mu dziko, chifukwa ndikudziwa uyo nga udzamdalitsa iwe, wadalitsidwa, nanga uyo angamtemberere iwe, watembereredwa. Ndipo khonsolo ya akuluakulu wa Mowabu nanga khonsolo ya akuluakulu wa Midiyani anayenda ali na ziwomberezo mu manja mwawo, ndipo anafika kwa Balaamu, namuuza mawu gha Balaki. Nanga wakati kwa iwo, Gonani apa usiku, nanga ndidzakuyankha kwa imwe vinthu vimene angalankhule Mbuya kwa ine. Nanga vakulongozga va Mowabu wakakhala kwa Balaamu. Na Mulungu wakiza kwa Balaamu, na wakulonga kwa iye, Anthu awa ndi ndani kwa iwe? Na Balaamu wakati kwa Chiuta, Balaki mwana wa Zipori, mfumu wa Moabu, watuma iwo kwa ine, wakati, Lola, bantu batuluka mu Ijipito, na bakwiza chiwonero cha charu, na uyu wakhala pafupi na ine, na vino bwera uno untemberere iye, nga ninga khoza kumukantha iye, na ninga mutulutse iye mu charu. Nanga Chiuta wakati kwa Balaamu, ukagenda nao, nanga ukatemberera vanu; pakuti ndi wakomboledwa. Ndipo Balaamu atanyamuka m'mawa, anawauza atsogoleri a Balaki kuti, Pitani kwa mbuye wanu,

pakuti Mulungu sakundilola kuti ndipite nanu. Nanga wakulongozgi wa Moabu wakanyamuka, wakabwera kwa Balaki, nanga wakati, Balaamu ngakufuna kupita nathu. Ndipo Balaki anawonjezerapo kutumiza akuluakulu ambiri, ndi olemekezeka kuposa awa. Ndipo anabwera kwa Balaamu, ndipo anamuuza kuti, Izi zikunena Balaki mwana wa Zipori: Ndikunena kuti usachite mantha kubwera kwa ine. Ndidzakupatsa ulemu kwambiri, na chilichonse chomwe unganene ndidzakuchitira, choncho bwera ukatemberere anthu awa kwa ine. Ndipo anayankha Balaamu, nanga anati kwa akuluakulu a Balaki, Ngati Balaki anapereka kwa ine nyumba yake yodzadza ndi siliva nanga golide, sindingakwanise kuphwanya mawu a Mbuye Mulungu, kuchita chaching'ono kapena chikulu mu maganizo anga. Ndipo tsopano khalani apa inu usiku uno, ndipo ndidzadziwa chimene Ambuye adzawonjezerenso kundilankhulira. Ndipo Mulungu anabwera kwa Balaamu usiku, ndipo anamuuza kuti, Nga anthu awa ali pano kukuitana iwe, imirira utsatire iwo, koma mawu amene ndidzalankhula kwa iwe, awo udzachita. Ndipo Balaamu atanyamuka m'mawa, anakonza mbunda wake, ndipo anapita ndi akuluakulu a Mowabu. Nanga Chiuta wakalipsa mu mkwiyo chifukwa wakagenda yekha; nanga mthenga wa Chiuta wakalimbikira kuti amletse; nanga yekha wakali wakwera pa mbongolo yake, nanga ana ake awiri pamoza naye. Mbongolo pakuwona mthenga wa Chiuta waimirira mu njira, na lupanga lakusolokhwa mu chiwoko chake, mbongolo wakapatuka ku njira, ndipo wakapita mu chigwa. Ndipo wanamukwapula mbongolo na ndodo yake kuti amuwongolere mu njira. Kabili

mtumiki wa Chiuta wakayimirira mu mphangwa za mphesa, lupanga kuno na lupanga kuno. Kabili mbongolo yakawona mtumiki wa Chiuta, yakakakamira yekha ku khoma, na yakapsyonera phazi la Balaamu ku khoma; kabili wakaonjezerapo kumukwapula. Na mthenga wa Chiuta wawonjezerapo, ndipo wakachoka nakayimirira mu malo ghakuŵa kumene kunalibe njira yakutembenukira kumanja kapena kumanzere. Ndipo mbuli itaona mthenga wa Chiuta, yikhala pansi pa Balaamu, ndipo Balaamu anakwiya, ndipo anakwapula mbuli ndi ndodo. Ndipo Mulungu anatsegula kamwa ka mbunda, ndipo inati kwa Balaamu, Ndinakuchitira chiyani, kuti wandimenya kaulere wachitatu uwu? Ndipo Balaamu anati ku mbongolo, Wandiseka ine, ndipo ngati ndikanali na lupanga m'dzanja kale ndikanakubaya. Ndipo mbongolo yikuti kwa Balaamu, Si ine mbongolo yako yimene wakwera pa ine kuchokera pa unang'ono wako mpaka lero lino? Kodi sindingakukanyoze pamene ndakuchitira ici? Koma iye wakati, ayi. Cinji Chiuta wakavikulula maso gha Balaamu, na wakuwona mtumiki wa Mfumu wakuyimirira mu njira, na lupanga lwakasolokhwa mu chiwoko chake, na wakawerama wakagunama na uso wake. Nanga mthenga wa Chiuta wakamuwuza kuti, Chifukwa chiyani wakumenya mbongolo yako uku kwa katatu? Nanga lola ine ndinatuluka kuti ndidzakutsutsani, chifukwa njira yako siikulu pamaso panga, nanga mbunda yaona ine, yapatuka kuchokera kwa ine kachitatu aka. Na ngati si inasintha njira, lero chomwecho ndinakupha iwe ndithu, koma iyeyo ndinakamupulumutsa. Ndipo Balaamu anati kwa mngelo wa Mbuye, Ndachimwa,

pakuti sindinadziwe kuti iwe wanditsutsa mu njira, ndipo tsopano ngati siukukhutira, ndidzabwerera. Nanga mthenga wa Chiuta wakati kwa Balaamu, enda pamoza na vanthu; koma mau gha ninga ndikhati kwa iwe, agho uzasunga kulonga. Ndipo Balaamu wakapita pamoza na vakulungwa va Balaki. Balaki atamva kuti Balaamu wafika, wakatuluka kuti akakumane naye ku mudzi wa Moabu, umene uli pa malire a Arinoni, umene uli ku gawo la malire. Nanga Balaki wakati kwa Balaamu, Kasi sindina kutuma kwa iwe kuti nkwite iwe? Chifukwa chiyani unali kusiza kwa ine? Nadi nakuti sindikhoza kukulemekeza? Nanga Balaamu wakati kwa Balaki, lola nkhwiza kwa iwe lero; kasi ninga khala na mphamvu yakukamba chinthu? Lizgu lyo Chiuta angawike mu mlomo wangu, lyolyo ndikulongera. Ndipo Balaamu wakapita pamoza na Balaki, ndipo wakafika mu mizinda ya midzi. Ndipo Balaki anapereka nsembe nkhosa ndi ng'ombe, ndipo anatumiza kwa Balaamu ndi kwa akuluakulu amene anali naye. Ndipo zinachitika m'mawa, ndipo Balaki atamutenga Balaamu, anamunyamula pa chipilala cha Baala, ndipo anamuonetsa kuchokera kumeneko chigawo china cha anthu.

23

Ndipo Balaamu anati kwa Balaki, Ndimangirenipo pano maguwa asanu ndi awiri, ndipo ndikonzerenipo pano ana ang’ombe asanu ndi awiri, ndi nkhosa zazimuna asanu ndi awiri. Ndipo Balak anachita monga momwe anamuuza Balaam,

ndipo anapereka mwana wa ng'ombe ndi nkhosa yayimuna pa guwa lansembe. Ndipo Balaamu anati kwa Balaki, Yima pa nsembe yako, ndipo ndidzapita ngati Mulungu adzaonekera kwa ine mu kukumana, ndipo mawu amene adzandionetsa, ndidzakuuza, ndipo Balaki anayima pa nsembe yake. Ndipo Balaamu anaenda kufunsa Mulungu, ndipo anaenda molunjika, ndipo Mulungu anawonekera kwa Balaamu, ndipo anati kwa iye Balaamu, maguwa asanu ndi awiri ndinakonza, ndipo ndinapereka mwana wa ng'ombe ndi nkhosa yayimuna pa guwa. Ndipo Mulungu anaika mawu mu kamwa ka Balaamu, ndipo anati atatembenukira kwa Balaki, Ulankhule chomwechi. Ndipo wakatembenukira kwa iye, ndipo iye wakaimirira pa nsembe zake zopsereza, ndipo akuluakulu wonse wa Mowabu wakhalira naye, ndipo mzimu wa Mulungu unakhala pa iye. Ndipo atanyamula mwambo wakwe anati, Kuchokera ku Mesopotamia wanditumizira ine Balaki mfumu ya Mowabu kuchokera kumapiri akummawa, akunena kuti, Bwera udzanditemberere Yakobo, ndipo bwera udzanditemberere Israeli. Chiyani nkhutemberera uyo Mbuya ngwakutemberera kweni? Nanga chiyani nindatuke uyo Chiuta ngwakutuka waka? Chifukwa kuchokera pamwamba pa mapiri ndidzamuona, ndi kuchokera pa zitunda ndidzamuwona, onani anthu okhawo adzakhala, ndi pakati pa mitundu ya anthu sadzawerengedwa. Ndi ndani wakawerengera mbewu ya Yakobo, na ndi ndani wakawerengera vipinga vya Israeli? Moyo wangu ufe mu myoyo ya olungama, na mbuto yangu ikhale nga mbuto ya iŵawo. Nanga Balaki wakati kwa Balaamu, ndi chiyani chomwe wandichitira ine? Mu kutemberera kwa valwani vane

ndakukwizgha iwe, na lola walombera dalitso. Ndipo Balaamu anati kwa Balaki, Kodi sindidzasunga kulankhula ichi chimene Mulungu akuika m'kamwa mwanga? Ndipo Balaki anati kwa iye, Bwera kale nane ku malo ena kuchokera komwe sudzamuona kuchokera kuko, koma udzaona mbali yake yokha, koma sudzaona onse, ndipo unditembezerere iye kuchokera kuko. Ndipo anamutenga kupita naye kumunda wa chilolezo pa msonga wa phiri lopenyedwa, ndipo anamanga pamenepo maguwa asanu ndi awiri a nsembe, ndipo anapereka mwana wang'ombe ndi nkhosa yayimuna pa guwa la nsembe. Nanga Balaamu wakati kuna Balaki, Yima pa nsembe yako, ine ndikapita kufumba Mulungu. Nanga Chiuta wakumana na Balaamu, nanga waika uthenga mu kamwa kake, nanga wakati, Bwerera kwa Balaki, nanga ukalankhule vintu ivi. Ndipo anatembenukira kwa iye, ndipo iye anali kuyimirira pa chopereka chake chopsereza, ndipo akalonga onse a Moabu anali naye, ndipo Balaki anamuuza kuti, Ambuye analankhula chiyani? Ndipo atanyamula mwambo wake, anati, Imirira Balaki, ndipo umve, tchera khutu iwe mboni, mwana wa Zipori. Chiuta ninga munhu wokunamizga, ninga mwana wa munhu wokuopsezgwa; iye wakunena, singa chakuchita? Akalankhula, nanga sakakhalenge? Onani, ndatenga ntchito yakudalitsa, ndidzadalitsa, ndipo sindidzabweza. Sikukhalaponso khakuvutika mwa Yakobo, nanga kukhaoneka khakuvutika mwa Israyeli. Mbuya Mulungu wakhe ali pamoza naye, vyakucita vyakuvumbika vya vakulongozga vili mwa iye. Chiuta wakutulusa iye ku Egipito ali na ulemekezgo wa chinyama chakusonga chimoza. Ayi pakuti palibe ulosi mu Yakobo,

nangonso palibe ulosi mu Israyeli. Mwakupitilira nthazi yikulongosolewa kwa Yakobo na kwa Israyeli, chiyani chikugwira Mulungu? Onani, bantu nga mwana wa nkhalamu uzayimika, na nga nkhalamu uzakondwa; sazagona mpaka adye nyama ya kusaka, na mwazi wa ovulemekezeka azamwa. Ndipo Balaki anati kwa Balaamu, usatemberere iye kwa ine, ndipo usadalitse iye. Ndi yankha Balaamu, wanena kwa Balaki, Kodi sindinakulankhulirani kwa iwe, kunena kuti, Mawu amene Mulungu alankhula, ndiwowo ndidzachita? Nanga Balaki wakati kwa Balaamu, uze ndikulonge wenge ku malo ghanango, nga Chiuta wakondwera, nanga umutukire kuchokera kuko. Ndipo Balaki anatenga Balaamu pa msonga wa Peori, umene ukutambalala mu chipululu. Ndipo Balaamu anati kwa Balaki, Ndimangire pano maguwa asanu ndi awiri, ndipo ndikonzere pano ana ang’ombe asanu ndi awiri ndi nkhosa zazimuna zisanu ndi ziwiri. Ndipo Balaki anachita monga anamuuza Balaamu, ndipo anapereka mwana wa ng'ombe ndi nkhosa yayimuna pa guwa.

24

Na Balaamu pakuwona kuti kwabwino pamaso pa Mbuya kudalitsa Israeli, sankapita monga mwambo wake kukakumana na zizindikiro, ndipo anatembenusa nkhope yake ku chipululu. Ndipo Balaam atakweza maso gha kwe, wakuwona Israeli wakumana malinga na mafuko, ndipo Mzimu wa Chiuta unakhala pa iye. Kabili wakutola chifaniziro chake, wakati,

wakuti Balaamu mwana wa Beori, wakuti munthu wakuwona kwa choonadi, wakuti wakumva mawu a wamphamvu, uyo wakaona chiwonekero cha Chiuta mu tulo; maso ake akaululiwa. Mwakuti wabwino nyumba zako Yakobo, matenti ako Israeli; Mwakuti zitsime zakuti zikupangiska mthunzi, na mwakuti minda pa mtsinje, na mwakuti matenti wakuti Mbuya wakazimika, na mwakuti mikungudza pa madzi. Munthu adzatuluka mu mbewu yake, ndi adzalamulira mitundu yambiri, ndi ufumu wa Gogi udzakwezedwa, ndi ufumu wake udzakula. Mulungu wamutsogolera kuchokera ku Igupto, monga ulemerero wa njati, adzadya mitundu ya adani ake, adzafyonza mafuta a mafupa awo, ndipo ndi mivi yake adzalasa mdani. Wagona pansi wanapumula nga nkhango, na nga mwana wa nkhango, ndani adzamuyimikiza? Iwo wakudalitsa iwe waadalitsidwa, na iwo wakutemberera iwe waatembereredwa. Balaki anakwiya pa Balaamu, ndipo anagogoda manja ghakwe. Balaki anati kwa Balaamu, Ndinakuyitana kuti utukane mdani wangu, koma ona, waloga nthawi ya chitatu iyi. Lero chomwecho thawa kuluta kumalo ako, ndinati ndidzakupatsa ulemu, koma lero Mbuya wakukaniza ulemerero. Nanga Balaamu wakati kwa Balaki, si nanga kwa atumankhani wako uwo wakutuma kwa ine nakhamba, nkhati, nga Balaki angandipera nyumba yakwe yodzaza na siliva na golide, singathe kudumpha mawu ga Mbuye kuchita chinthu chabwino kapena choipa kuchokera kwa ine mwini; vyose Mulungu anganene, ivyo ndidzanena. Nanga vino ona, ndikupita kumalo kangu. Bwera, ndikulangiza kwa iwe chinthu chimene anthu awa achichita kwa anthu ako pamasiku akumaliziro. Na

wakanyamula chifaniziro chake, wakati, Wakuti Balaamu mwana wa Beori, wakuti munhu uyo wakuwona nakamaka, wakumva mawu gha Chiuta, wakumanya luso kufuma kwa Wakumusana-musana, na wakuwona chiwonero cha Chiuta mu tulo; maso ghake ghakagululiwa. Ndidzamuonetsa kwa iye, nanga si lero, ndidzadalitsa, nanga si kuyandikira. Nyenyezi idzatuluka kuchokera kwa Yakobo, munthu adzayimirira kuchokera ku Isiraeli, nanga adzaphwanya atsogoleri a Mowabu, nanga adzafunkha ana onse a Seti. Ndi Edomu ukhala cholowa, ndi cholowa cha Esau mdani wakhe ukhala, ndi Israeli wachita mu mphamvu. Ndi udzadzutsidwa kuchokera kwa Yakobo, ndipo adzawononga wopulumutsidwa kuchokera mu mzinda. Ndipo atawona Amaleki, natenga mfundo yake, ananena kuti, Amaleki ndi chiyambi cha mitundu, koma mbewu yawo idzawonongeka. Na kuwona Mukeni, na kunyamula mwambi wake, wakati, khoma yako yakhoma; na ngati uika chisa chako mu lwazi, na ngati chisa cha Beori chikakhala cha lunjenje, Aasuri wakukutapa. Nanga mwaona Og, nanga mwatola mfano wake, wanena, O! O! Ndani wakhala moyo pamene Mulungu wakha vinthu ivi? Nanga adzatuluka m'manja wa Akitimu, ndipo adzazunza Asuri, ndipo adzazunza Ahebri, ndipo iwonso pamodzi adzafa. Ndipo Balaamu wakalimbika wakapita, walembuka ku malo ghakwe; ndipo Balaki wakapita ku mwini wake.

25

Nanga Israyeli wakalowa mu Sitimu, nanga wanthu wakaipitsidwa kuchita uchigololo na wanakazi wa Mowabu. Nanga vakawayita iwo mu nsembe za vifwaniso vyavo; nanga vanu vakalya nsembe zavo, nanga vakapembezera vifwaniso vyavo; Nanga Israeli wakamaliskika kwa Baali Peori; nanga Mbuya wakakwiya na mkwiyo kwa Israeli. Ndipo Mbuye anati kwa Mose, Tenga atsogoleri onse a anthu, ndipo uchite chitsanzo cha iwo kwa Mbuye patsogolo pa dzuwa, ndipo mkwiyo wa ukali wa Mbuye udzatembenuka kuchokera ku Israeli. Ndipo Mose anati ku mafuko a Israeli, Phaini aliyense mnzake yemwe anadzipereka ku Baalipeori. Ndipo taonani, munthu wa ana a Israeli wakwiza nabweretsa mchimwene wake kwa mkazi wa Chimidiani pamaso pa Mose, nanga pamaso pa mpingo wonse wa ana a Israeli, koma iwowo wakalira pa chitseko cha tenti ya umboni. Na pakuwona Finehasi mwana wa Eliezara mwana wa Aroni wa msembe, wakanyamuka pakati pa msonkhano, na pakutola pfumo mu chiwoko chake, walowera kumbuyo kwa munthu wa Chiisrayeli mu nyumba, na waboola wose awiri, munthu wa Chiisrayeli, na mkazi kupitira mu chibeleko chake; na mliri wakalekhera kuchokera kwa ana a Israyeli. Ndipo vakufa mu mliri wawo vinali makumi yaviiri na vinayi zviuru. Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, Finehasi mwana wa Eleazare mwana wa Aroni wansembe wakaimitiska ukali wangu kuzera kwa wana wa Isiraeli, pakuti wakalemba chidodo changu mwa iwo, nanga sindinalephera wana wa Isiraeli mu chidodo changu. Choncho nkhawakuti, onani ine nkhukumupeleka chivumbulutso cha mtendere, na chikhala chake na mbewu yake pamoza naye chivumbulutso cha

unsembe wa muyaya, chifukwa cha zimene wakalira changu Mulungu wake, na wapereka chipepeso cha kulipira za ana a Israyeli. Dzina la munthu wa Mwisrayeli amene anakanthidwa pamodzi ndi mkazi wa Mmidiyani linali Zambri, mwana wa Salimoni, mtsogoleri wa nyumba ya banja la Simiyoni. Ndipo dzina la mkazi wa Chimidiyani amene anakomeredwa linali Chasbi, mwana wamkazi wa Shur, wolamulira wa mtundu wa Ommoth, wa nyumba ya mabanja a Midiyani. Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, Lemba kwa wana wa Israeli, wakuti, Mukhale wadani wa Wamidiani nanga mukawakhanthe, pakuti iwowo wakukhala wadani winu mu chinyengo, monga mbakukuchenjezani inu chifukwa cha Peori, nanga chifukwa cha Kozbi mwana wamkazi wa mfumu wa Midiani mlongo wawo, uyo wakakhanthidwa pa tsiku la chikhanthe chifukwa cha Peori.

26

Na chakachitika pambuyo pa chikwakwa, na Mbuya wakalemba kwa Mose na Eliezara wansembe, wakuti, tola chiwerengero cha msonkhano wonse wa ana a Israeli kufuma kwa akulu wa vyaka makumi ghawiri na kupitilira malinga na nyumba za makolo ghawu, wonse wakupita kukagwira nkhondo mu Israeli. Nkhondo Mose na Eliezara wansembe mu Araboti wa Moabu pa Yorodano kulingana na Yeriko, wakalonga, kufuma kwa vyaka makumi ghawiri na kupitilira, munjira iyo Mbuya walamula Mose; nkhondo wana wa Israyeli wene wakatuluka mu Egipito,

Rubeni mwana wakutoma wa Israyeli; wana wa Rubeni Enoki, na wanthu wa Enoki; kwa Palu, wanthu wa Apalu. Kwa Hezron, anthu wa Aseronei; kwa Karmi, anthu wa Karmi. Awa ndi madamu a Rubeni, ndipo kuwerengera kwawo kunali makumi anayi na zitatu maelfu, mazana asanu na awiri, na makumi atatu. Nanga ana a Pallu, Eliab. Ndi wana wa Eliab, Namuel, ndi Dathan, ndi Abiram, awa wakuitwa wa mpingo, awa ndi wakuimirira pa Mose ndi Aaron mu mpingo wa Korah, mu kuimirira kwa Mbuya. Na pamene ivyo yavinji mlomo wayo, yakawamira iwo na Kora, mu kufa kwa msonkhano wake, pamene moto wakadya makumi ghanaanu na mazana ghawiri, na vakakhala mu chizindikiro; koma wana wa Kora wakafa lepi. Nanga ana achikulume a Simioni, vanu va ana achikulume a Simioni; kwa Namueli, vanu va Anamueli; kwa Jamini, vanu va Ajamini; kwa Jakini, vanu va Ajakini; kwa Zera, vanu va Azera; kwa Sauli, vanu va Asauli. Awa ndi mafuko gha Simeoni kuchokera mu kuwerengera kwawo, ziuru makumi ghawiri na ziwiri na mazana ghawiri. Ana a Yuda, Er na Onani, ndipo Er na Onani anafa m'dziko la Kanaani. Ndipo ana a Yuda anakhala malinga na mabanja awo: wa Shela, anthu a Shelani; wa Perezi, anthu a Perezi; wa Zera, anthu a Zera. Ndipo ana a Faresi anali Hezironi, anthu a Chiasironi, ndi Iamuni, anthu a Chiiamuni. Awa ndi mitundu ya anthu a Yuda mwakufufuza kwawo, zikwi makumi asanu na awiri na sita, na mazana asanu. Nanga wana wa Isakara malinga na mafuko awo: kwa Tola, fuko la Watola; kwa Pua, fuko la Wapua; kwa Jasubu, fuko la Wajasubu; kwa Simroni, fuko la Wasimroni. Awa ndi anthu a Isakara mu kuwerengera kwawo, makumi anayi na asanu na limoza zikwi

na mana mazana. Vana va Zebulun malinga na mafuko awo: kwa Sered, fuko la Vaseredite; kwa Allon, fuko la Vaallonite; kwa Allel, fuko la Vaallelite. Awa ndi anthu a Zebuluni kuchokera mu kuwerengera kwao, makumi asanu na chimoza malufu na mazana asanu. Vana va Gadi malinga na mafuko awo: kwa Zefoni, fuko la Vazefoni; kwa Hagi, fuko la Vahagi; kwa Shuni, fuko la Vashuni; kwa Ozeni, fuko la Vaozeni; kwa Eri, fuko la Vaeri; kwa Arodi, fuko la Varodi; kwa Areli, fuko la Vareli. Awa ndi mafuko a ana a Gad monga mwa kuwerengera kwawo, makumi anayi na anayi zikwi na mazana asanu. Vana va Asher malinga na mafuko awo: kwa Jamin, fuko la Vajaminite; kwa Jesou, fuko la Vajesouite; kwa Baria, fuko la Vabariaite. Ku Kober, anthu wa Koberi; ku Melchiel, anthu wa Melchieli. Ndi dzina la mwana wamkazi wa Asheri, Sara. Awa ndi anthu a Asheri kuchokera mu kuwerengera kwawo, maelfu makumi anayi na atatu na mazana anayi. Vana va Joseph malinga na mafuko awo, Manase na Efereimu. Vana va Manase. Kwa Makiri, bantu ba Makiri; na Makiri wakabala Gileadi; kwa Gileadi, bantu ba Gileadi. Ndipo awa ndi ana a Gilead: Ahiezer, anthu a Chiahiezer; kwa Cheleg, anthu a Chichelegite. Kwa Esrieli, vanu va Esrieli; kwa Sekemu, vanu va Sekemu; kwa Shemari, vanu va Shemari; na kwa Heferi, vanu va Heferi. Ndipo kwa Salpaad, mwana wa Opher, sanabadwe ana aamuna, koma ana aakazi, ndipo awa ndi mayina a ana aakazi a Salpaad: Mala, na Noua, na Egla, na Melcha, na Thersa. Awa ndi mafuko a Manase kufuma kuwerengera kwawo, zikwi makumi asanu na wiri na mazana asanu na wiri. Ndipo awa ndi ana a Efereimu: kwa Sutala, anthu a Sutalani; kwa Tanaki, anthu a Tanaki. Awa ndi

ana a Suthala, ku Eden, anthu a Eden. Awa ndi mafuko a Efereimu kuchokera ku kuwerengera kwao, zikwi makumi atatu na ziwiri na mazana asanu; awa ndi mafuko a ana a Yosefe malinga na mafuko ao. Ana a Benjamin malinga na mafuko awo: kwa Bale, fuko la Abali; kwa Asyberi, fuko la Aasyberiti; kwa Iachiran, fuko la Aiachiraniti. Kwa Sophan, anthu a Sophanes. Ndipo ana a Bale anali Adari na Noemani; kwa Adari kunali anthu a Aadari, ndipo kwa Noemani kunali anthu a Anoemani. Awa ndi ana a Benjamin malinga na mafuko awo kuchokera ku kuwerengera kwawo, zikwi makumi atatu na zisanu na mazana asanu. Nanga ana a Dani malinga na mafuko ghawo: kwa Shamu, fuko la Washamu, awa ndi mafuko gha Dani malinga na mafuko ghawo. Mafuko yonse ya Ashuhamites malinga na kuyang'ana kwawo, makumi asanu na anayi na mazana anayi. Ana a Nafutali mwakukhala mu mabanja awo: kwa Asieli, banja la Asieli; kwa Guni, banja la Guni. Kwa Jeser, bantu ba Jeseri; kwa Sellem, bantu ba Sellemi. Awa ndi anthu a Nafutali kuchokera mu kuwerengera kwawo, makumi anayi a zikwi ndi mazana atatu. Iyi ndi kubala kwa ana a Israeli, mazana asanu na limoza mazana na chikwi na makumi atatu. Nanga Mwenecho wakalankhula kwa Mose, wakuti, kwa awawa ciko cikagawidwa, kulandira malinga na nambala ya mazina. Kwa wanthu wambiri ukawonjezera cholowa, ndipo kwa wanthu wochepa ukachepetsa cholowa chawo; kwa aliyense, monga mwa kuwerengedwa kwawo, chikaperekedwa cholowa chawo. Mwa magawo nthaka yigawidwa ku mazina, monga mafuko a makolo awo vigalowa. Kuchokera mu chigawo udzagawa cholowa chawo pakati pa ambiri na ochepa. Ndipo ana aamuna

a Levi mwankhala ya midzi yawo, kwa Geresoni, anthu a Geresoni, kwa Kohati, anthu a Kohati, kwa Merari, anthu a Merari. Awa ndi mafuko gha ana gha Levi: fuko la Lobeni, fuko la Hebroni, fuko la Kore, na fuko la Mousi. Kohat anabereka Amram. Zina la mkazi wake linali Yokabedi, mwana wa mkazi wa Levi, uyo wabereka awa kwa Levi mu Egipito, ndipo wabereka kwa Amramu Aroni na Mose, pamoza na Miriamu mlongo wawo. Ndipo Aroni anakhala ndi ana awa: Nadabu, ndi Abihu, ndi Eleazara, ndi Itamara. Ndipo Nadabu na Abihu wakafa pamene iwo ankapereka moto wakunja pamaso pa Mbuya mu chipululu cha Sinai. Ndipo anakhala ku kuwerengera kwawo vikhumi makumi ghawiri na atatu, wonse wamwamuna ku mwezi umoza na kupitilira, nga anawerengeka pamoza na ana a Israeli, chifukwa nga anapasidwa gawo mu pakati pa ana a Israeli. Ndipo uyu ndi kuwerengera kwa Mose na Eliezara wansembe, iwo anawerengera ana a Isiraeli ku Araboti ya Mowabu, pa Yorodano pafupi na Yeriko. Nanga mu izi sakunali munhu wa anthu akuwonongwa na Mose nanga Aroni, uwo akawononga ana a Israeli mu chipululu cha Sinai. Pakuti Mbuya anati kwa iwo, Mukufa akufa mu chipululu, ndipo kwamba munhu nangapo anasiyika mwa iwo, kunze kwa Kalebu mwana wa Jefune, na Joswa mwana wa Nuni.

27

Nanga vakafika vana vakazi va Zelofehadi mwana wa Heferi, mwana wa Gileadi, mwana wa Makiri, wa vanthu va Manase,

wa vana va Yosefe, nanga ivi vizina vyavo, Maala, nanga Noa, nanga Hogila, nanga Milika, nanga Tiriza, nanga vakayimirira pamesomu pa Mose, nanga pamesomu pa Eleazare msembe, nanga pamesomu pa vakulungwa, nanga pamesomu pa msonkhano wose pa chigongono cha hema ya umboni, vakuti, tate wathu wakafwa muchipululu, nanga iye wakanga ali kweni pakati pa msonkhano uwo wakasonkhanitira pamesomu pa Mbuya mu msonkhano wa Kora, pakuti wakafwa chifukwa cha chivi chake, nanga vana vamuna vakanga vasili kwa iye; vizina vya tate wathu visafutike pakati pa vanthu vake, pakuti kweni mwana wamuna kwa iye; mutipenge uwo chuma pakati pa valongo va tate wathu. Ndipo Mose wakapereka mlandu wawo pamaso pa Mbuya. Nanga Mwami wakalemba kwa Mose, wakati, Bana bakazi ba Zelophehad bakalemba bwina; mpho uzawapatsa iwo kukhala cholowa mu pakati pa alongo ba tate wawo, nanga uzawapatsa cholowa cha tate wawo kwa iwo. Nanga wana wa Israeli ukawaŵechera, ukanena kuti, munthu nga afa, nanga mwana wamwamuna wuli kweni kwa iye, mukamupereka ulowa wake kwa mwana wake wamkazi. Nga wuli mwana wamkazi kwa iye, mukamupereka ulowa kwa mlongo wake. Ngati koma asakhale ndi abale, mudzapereka cholowa kwa mbale wa bambo wake. Ngati koma palibe abale ba tate wake, mudzapereka cholowa kwa wakufupi kwambiri wake wa mu fuko lake, kuti alandire zake, ndipo ichi chidzakhala kwa ana a Israyeli lamulo la chiweruzo, monga momwe analamula Ambuye kwa Mose. Ndipo Mbuya wakulonga kwa Mose, kwela mu phiri limene lili kumbali ya Yorodano, phiri ili Nebo, ndipo uwone dziko la Kanaani, limene

Ine ndikulipatsa ana a Israyeli kuti likhale lawo. Ndipo udzaiona, ndipo udzasonkhanitsidwa kwa anthu ako, monga momwe Aaroni mlongo wako anasokhaniitsidwa pa phiri la Hori. Chifukwa mwalephuka mawu anga mu chipululu cha Sini, pamene gulu la anthu linalimbana kuti mundiyeretse, simunandiyeretse pa madzi pamaso pawo, uwu ndi madzi a mkangano ku Kadesi mu chipululu cha Sini. Ndipo Mose wakati kwa Mbuya, Mbuya Chiuta wa mipepeto na nyama yose asankhe munhu pa msonkhano uwu, uyo wakatuluka patsogolo pa uso wawo, na uyo wakalowa patsogolo pa uso wawo, na uyo wakavatulusa, na uyo wakavinjiza, ndipo msonkhano wa Mbuya ukasakhala nga nkhosa zimene zili waka mweniso. Nanga Mbuya wakaŵecheta kwa Mose, wakati, tola kwa wekha Yoshuwa mwana wa Nuni, munthu uyo wakukwata mzimu mu wekha, nanga ukaŵike mawoko ghako pa iye. Nanga ukaŵimike iye pamesopaŵa pa Eliezara wansembe, nanga ukamulayilire iye pamesopaŵa pa msonkhano wose, nanga ukamulayilire pa iye pamesopaŵa pawo. Nanga ukhapeleka wa ulemekezero wako pa iye, kuti wana wa Israyeli angamvere iye. Nanga panyuma pa Eleazari wa muprisiti wiza yimira, nanga wiza kumufumba uweji wa ziwoneska panyuma pa Mbuya. Pa kamwa ka wakwe wiza kutuluka, nanga pa kamwa ka wakwe wiza kulowa iye nanga wana wa Israyeli pamoza, nanga yense mpingo. Na Mose wachita munjira iyo Mbuye wamulamulira; na wakutola Yoshuwa, wamukhazika pamaso pa Eliezara msembe, na pamaso pa msonkhano wose, na wakubika manja gha kwe pa iye, na wakumkhazikiska munjira iyo Mbuye walamulira Mose.

28

Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wakuti, Lamula wana wa Israeli, nanga ukauti kwa iwo, wakuti, Mphatso zyangu, ziphatso zyangu, vipereka vyangu vya kununkha kwakoma, muzasunga kupereka kwa ine mu maphwando ghangu. Nanga ukhamba kwa iwo, Izi vyakupereka vyose vimene mukhapereka kwa Mbuya, tuwana twakugontha twakuchaka chimoza twakutali chiwemi twawiri pa zuwa mu chopereka chosya chose kosathelera. Mwana wa nkhosa wakuyamba udzamuchita m'mawa, na mwana wa nkhosa wachiwiri udzamuchita madzulo. Ndipo udzapanga chigawo cha khumi cha efa ufa wosalala kukhala nsembe wosakanizidwa mu mafuta mu chigawo cha chinayi cha hini. Chopereka chopsereka cha nthawi zonse, chimene chinapangidwa pa phiri la Sinai kuti chikhale fungo labwino kwa Mbuya. Nanga chopereka chake cha kumwa chakulya cha chinayi cha hini kwa mwana wankhosa umo; mu chipinda chera ukapereka chopereka cha kumwa cha chakumwa champhamvu kwa Mbuya; nanga mwana wankhosa wachiwiri ukachita pa nthazi; malinga na nsembe yake nanga malinga na chopereka chake cha kumwa mukachita kuti chikhale fungo lakoma kwa Mbuya. Nanga pa zuŵa lya masabata mwakupeleka tuwana twawiri twa mbelele twa chaka chimoza twa wopanda chilema, nanga magaŵo gawiri ga khumi ga ufa wakusala wakusanganizika mu mafuta kuti ukhale nsembe nanga chopereka cha chakumwa, chopereka chosotcha chonse cha masabata mu masabata pa chopereka chosotcha

chonse cha nthazi zonse, nanga chopereka chake cha chakumwa. Nanga mu miyezi yipya mwakupereka chopereka chopsereka chonse kwa Mwami, ana angombe awiri kuchokera mu ng'ombe, nanga nkhosa yimoza, ana ankhosa asanu na awiri wa chaka chimoza wopanda chilema; Magawo matatu a khumi a ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kwa mwana ngombe umoza, nanga magawo awiri a khumi a ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kwa nkhosa yimoza; Gawo limoza la khumi la ufa wosalala wosakanizika mu mafuta kwa mwana nkhosa umoza, chopereka cha kununkhira kwabwino kwa Mwami. Chopereka chawo chikakhala theka ya hini kwa mwana ng'ombe umo; na chigaŵa chakutatu cha hini chikakhala kwa nkhosa yayimuna imo. Na chigawo chachinayi cha hini chizakhala kwa mwana wankhosa umo wa vino; ichi chopereka chopsya chonse mwezi kuchokera mu mwezi kulowa mu miyezi ya chaka. Ndipo mbuzi imodzi kuchokera ku mbuzi yokhudzana ndi tchimo kwa Ambuye, pa chopereka chowotcha chopitirira chidzachitidwa, ndi chopereka chake chamowa. Nanga mu mwezi wa khwamba, pa zuwa la khumi na vinayi wa mwezi, pasaka ya Mbuya. Nanga pa tsiku la khumi na vikhanu la mwezi uwu phwando, masiku asanu na awiri mudye buledi wopanda yisiti. Ndipo tsiku lakuyamba lochemekedwa lidzakhala loyera kwa inu, ntchito iliyonse ya ukapolo simudzayichita. Ndipo mwakabweresa vyakutenthesera vyakupereka kwa Mbuya: ana angombe awiri, nkhondolo yimoza, wana wankhosa wa chaka chimoza wasanu na wawiri; wakakhala wopanda chilema kwa inu. Ndipo nsembe yawo ufa wosalala wosakanizidwa mu mafuta, magawo atatu pa mwana ng'ombe mmodzi, ndipo

magawo awiri pa nkhosa yayimuna imodzi. Chakhumi chakhumi udzachita ku mwana wankhosa umoza umoza, ku ana ankhosa asanu ndi awiri. Nanga mbuzi yachilume imoza mu vibuzi pa vyakuchimwa, kuti mukupepesera pa inu; Koma chisankho cha chopereka chosyenera chonse cha mamawa, icho ndi chopereka chosyenera chonse cha nthazi zonse. Izi malinga na izi mwachita dazi mu masiku asanu na awiri, mphatso chopereka mu fungo la kununkha kwa kununkha kwa Mbuye, pa chopereka chonse chopsereza cha nthazi zonse mwachita chopereka cha kumwa chake. Nanga zuwa la msanu na saba lichemezgeka chakupatulika chikhalenge kwa inyuwe; ntchito yonseyo ya ukapolo simukachita mu zuwa liyo. Ndipo pa tsiku la zipatso zachichepere, pamene mukupereka nsembe yatsopano kwa Ambuye wa masabata, msonkhano wopatulika udzakhala kwa inu, ntchito iliyonse yautumiki simudzachita. Ndipo mupeleka zopereka zopsereza mu fungo wabwino kwa Mbuye: ana angombe awiri kuchokera ku ng'ombe, nkhosa yaimuna imodzi, ndi ana ankhosa asanu ndi awiri a chaka chimodzi opanda chilema. Chopereka chawo ufa wosalala wosakanizidwa mu mafuta, magawo atatu a khumi kwa mwana wangombe mmodzi, ndi magawo awiri a khumi kwa nkhosa yayimuna imodzi. Chigawo cha khumi chigawo cha khumi kwa mwana wankhosa umoza, kwa wana wankhosa asanu na awiri; na mbuzi yachilume imoza kufuma ku mbuzi pa chivi, kukupangira chipepeso pa inu; kupatula chopereka chopsya cha nthazi zonse; na chopereka chawo muchachita kwa ine, zikhale zopanda chilema kwa inu, na zopereka zawo zakumwa.

29

Nanga mu mwezi wa sabale, pa zuŵa limoza la mwezi, msonkhano wakupatula uzakhala kwa inu, ntchito yilikose ya ukapolo simuzachita, zuŵa la chizindikiro lizakhala kwa inu. Nanga mwakachita zopereka zoyaka zonse kuti zikhale fungo lakusangalasa kwa Mbuya, mwana wa ng'ombe umoza, nkhosa yayimuna imoza, tuwana twa ng'ombe twa chaka chimoza tusanu na tubiri twakuti twalibe chilema. Chopereka chawo ufu wakuseseka wosakanizika mu mafuta; magawo atatu kwa mwana wangombe umo, na magawo awiri kwa nkhosa yayimuna imo; gawo limo limo kwa mwana wankhosa umo, kwa ana ankhosa asanu ndi awiri; na mbuzi yayimuna imo kuchokera ku mbuzi pa chifukwa cha tchimo, kuti muchite chiwonetsero cha kulipira pa chifukwa chanu; kupatula nsembe zopsereza za mwezi watsopano; na nsembe zawo, na nsembe zakumwa zawo, na nsembe yopsereza ya nthawi zonse; na nsembe zawo na nsembe zakumwa zawo molingana na malamulo awo kuti zikhale fungo labwino kwa Mbuye. Ndipo tsiku la khumi la mwezi uwu lidzakhala lopatulika kwa inu, ndipo mudzadzipondereza miyoyo yanu, ndipo ntchito iliyonse simudzayichita. Nanga mwakubweresa zopereka zotenthedwa zonse mu fungo lakoma la Mbuye, zopereka kwa Mbuye, mwana wangombe umoza wa ng'ombe, nkhosa yayimuna imoza, ana ankhosa a chaka chimoza asanu ndi awiri, adzakhala opanda chilema kwa inu. Chopereka chawo ufu wakuseseka wakasakanizgika mu mafuta; magawo matatu kwa mwana

ng'ombe umoza, na magawo ghawiri kwa nkhosa yimoza; Gawo limoza limoza kwa mwana mbelele umoza, kwa ana mbelele asanu na awiri; Na mbuzi yimoza kuchokera ku mbuzi pa vibi, kukuperekereni chipepeso pa vibi vyinu; kunze kwa chakuperekerako chipepeso pa vibi, na chopereka choseka chonse; chopereka chacho, na chopereka cha kumwa chacho malinga na malamulo kwa fungo lakusangalasa chopereka kwa Mwami. Ndipo pa zuwa la khumi na vikhanu la mwezi wa chisanu na chiwiri uyu, kuzizwa kwakupatulika kuzakhala kwa inu, ntchito zonse za ukapolo simuzachita, ndipo mukondwereze chikondwerero cha Ambuye masiku asanu na awiri. Nanga mwakupeleka nsembe zopsereza nsembe mu kununkha kwa fungo labwino kwa Mbuye, pa tsiku la woyamba ng'ombe zochokera ku ng'ombe khumi na zitatu, nkhosa ziwiri, ana ankhosa a chaka chimoza khumi na zinayi, zikakhala zopanda chilema. Vyupo vyawo ufuluwi wakusankhana wosankhanyizgika mu mafuta; vigawo vitatu kwa mwana ng'ombe umo, kwa vyana ng'ombe khumi na vitatu; na vigawo viviri kwa nkhosa yimu, pa nkhosa ziviri; Chigawo chimu kwa mwana mbelele umo, pa vyana vabelele vinai na khumi; Na mbuzi yimu kufuma ku mbuzi pa vivi; kupatula chopereka chosyeneka nthazi; vyupo vyawo na vyakumwa vyawo. Nanga pa zuŵa wachiwiri wana wa ng'ombe khumi na wiwiri, nkhondzo ziwiri, wana wa mbelele wa chaka chimoza khumi na zinayi wopanda chilema. Nsembe yawo na chopereko cha kumwa chawo ku ana angombe, na ku nkhosa zazimuna, na ku ana ankhosa, malinga na chiwerengero chawo, malinga na kutanthauzira kwawo. Ndi mbuzi imodzi kuchokera mu mbuzi

chifukwa cha tchimo, kupatula chopereka chopsereza chosalekeza, nsembe zawo ndi zopereka zawo zakumwa. Pa tsiku lachitatu ng'ombe zing'ono khumi na chimodzi, nkhosa zazimuna ziwiri, ana ankhosa a chaka chimodzi khumi na anayi opanda chilema. Nsembe yawo na chopereko cha kumwa chawo kwa ana angombe, na kwa nkhosa zazimuna, na kwa ana ankhosa, malinga na chiwerengero chawo, malinga na kutanthauzira kwawo. Ndi mbuzi imoza kuchokera mu mbuzi chifukwa cha tchimo, kunze kwa chopereka chopsereza cha nthazi zonse, nsembe zawo ndi nsembe za chakumwa zawo. Pa tsiku lachinayi ng'ombe khumi, nkhosa ziwiri, ana ankhosa a chaka chimoza khumi na anayi opanda chilema. Nsembe zawo na zopereka zakumwa zawo ku ana angombe, na ku nkhosa zazimuna, na ku ana ankhosa, mwakuchuluka kwawo, mwakufotokozera kwawo. Ndi mbuzi imoza kuchokera mu mbuzi za chivi, kunze kwa chopereka chopsereza cha nthawi zonse, nsembe zawo ndi nsembe zawo za kumwa. Pa tsiku la cisanu ng'ombe zing'ono zisanu na zinayi, nkhosa zazimuna ziwiri, ana ankhosa a chaka chimodzi khumi na anayi opanda chilema. Nsembe zawo na zopereka zakumwa zawo ku ana angombe, na ku nkhosa zazimuna, na ku ana ankhosa, mwakuchuluka kwawo, mwakufotokozera kwawo. Nanga mbuzi yimoza kufuma mu mbuzi pa vifwa vya tchimo, kupatula chopereka chosya chonse cha nthazi zonse, vipembedzo vyawo nanga vipembedzo vya kumwa vyawo. Pa tsiku la cisanu na chimoza, ng'ombe zing'ono zisanu na zitatu, nkhosa zazimuna ziwiri, ana ankhosa a chaka chimozi khumi na anayi opanda chilema. Nsembe zawo na zopereka zakumwa zawo ku ana

angombe, na ku nkhosa zazimuna, na ku ana ankhosa, mwakuchuluka kwawo, mwakufotokozera kwawo. Ndi mbuzi imoza kuchokera mu mbuzi za chivi, kunze kwa chopereka chopsereza cha nthawi zonse, nsembe zawo ndi nsembe zawo za kumwa. Pa tsiku la cisanu na ciwiri, ng'ombe zazimuna zisanu na ziwiri, nkhosa zazimuna ziwiri, ana ankhosa a chaka chimodzi khumi na anayi opanda chilema. Nsembe zawo na zopereka zakumwa zawo ku ana angombe, na ku nkhosa zazimuna, na ku ana ankhosa, mwakuchuluka kwawo, mwakufotokozera kwawo. Ndi mbuzi imoza kuchokera mu mbuzi za chivi, kunze kwa chopereka chopsereza cha nthawi zonse, nsembe zawo ndi nsembe za chakumwa zawo. Ndipo pa tsiku la msere pa kumaliza msonkhano ukhala kwa inu, ntchito yonse ya ukapolo simukachita pa tsikuli. Na muyenera kubweresa zopereka zopsereza za fungo wakununkha bwino kwa Mbuya: mwana wa ng'ombe umoza, nkhosa yayimuna umoza, ndi ana a nkhosa asanu ndi awiri a chaka chimoza wopanda chilema. Nsembe zawo na zopereka zakumwa zawo ku mwana wangombe na ku nkhosa yayimuna na ku tuwana twankhosa malinga na chiwerengero chawo, malinga na kukonzekera kwawo. Ndi mbuzi imoza kuchokera ku mbuzi pa za tchimo, kupatula chopereka chowotcha cha nthawi zonse, nsembe zawo ndi zopereka zawo za kumwa. Izi mwachita kwa Mbuya mu maphwando yanu, kupatula mapemphero yanu, na zofuna yanu, na zopereka zopsereza zanu, na nsembe zanu, na zothira zanu, na chipulumutso chanu.

30

Ndipo Mose analankhula kwa ana a Israeli monga zonse zimene Ambuye anamulamula Mose. Ndipo Mose walankhula kwa vakulongozgi va mafuko va vana va Israeli, wakuti, Uyu ndi mawu wakuti Mfumu walamula. Munthu uyo wakuti walumbira lumbiro kwa Mbuya, kapena walumbirira lumbiro, kapena wadzimanga na kumanga pa moyo wake, sangaipise mawu ake; vyose vya vyatuluka mu mlomo wake, wachita. Ngati mkazi walumbira lumbiro kwa Mwenecho, kapena kudzikhomera chikhomero mu nyumba ya tati wake mu unang'ono wake, na tati wake wamva malumbiro wake, na zikhomero zake zimene wadzikhomera pa moyo wake, na tati wake wakhala chete, ndipo malumbiro wake yonse yaima, na zikhomero zonse zimene wadzikhomera pa moyo wake, zikhalira kwa iye. Koma ngati tati wake wakana pa tsiku limene wamva malumbiro yake yonse na zikhomero zimene wadzikhomera pa moyo wake, siziyima; na Mwenecho wamuchepesa, pakuti tati wake wakana. Ngati koma wakhalanga wakakhala wa mwamuna, na mapemphero gha wake ghali pa iye malinga na kutalukanya kwa milomo ya wake, ghimene wakamanga pa mtima wa wake, na mwamuna wa wake angamve, na angakhale chete kwa iye pa zuŵa limene angamve, na chomwecho zipemphero zonse za wake zikayimirira, na zomangira za wake, zimene wakamanga pa mtima wa wake, zikayimirira. Ngati koma mwamuna wake wakana kweniweni pa tsiku lili lonse limene wamva, mapemphero ake onse na zolinga zake zonse zimene waziika pa

moyo wake sizikhalabe, chifukwa mwamuna wakana kuchokera kwa iye, ndipo Mbuye wamuyeretsa iye. Ndipo malumbiriro a mkazi wamasiye ndipo wa yemwe watulutsidwa, zonse ngati angalumbire mwana wake wa mtima wake, zikhalabe kwa iye. Ngati koma mu nyumba ya mwamuna wakwe chilumbiro chakwe, nanga chiziro pa moyo wakwe pamoza na lumbiro, na mwamuna wakwe amve, na akhale chete kwa iye, na asakane kwa iye, na ziyime vyose vilumbiro vyakwe, na vyose viziro vyakwe ivyo wakazira pa moyo wakwe, ziyime pa iye. Ngati koma mwamuna wake wakuchotsa pa tsiku lili lonse limene wakumva, zonse zimene zikutuluka m'milomo mwake malingana na mapemphero ake, na malingana na zolumbira zake za moyo wake, sizikukhala kwa iye, mwamuna wake wakuchotsa, na Ambuye wakumutsuka. Chifuniro chosechose na chilumbo chosechose cha chomangirira kuti chivutise mtima, mwamuna wakwe akamuyimikira, na mwamuna wakwe akachichotsa. Koma nga akhala chete akamuchitira chete zuwa kuchokera pa zuwa, na akamuyimikira vifuniro vyosechose vyakwe, na zomangirira zili pa iyo akamuyimikira, chifukwa akhala chete pa zuwa limene akamumva. Ngati koma mwamuna wake wachotsa pambuyo pa siku yomwe wakumva, akalandira tchimo lake. Izi ndi malamulo onse amene Mbuya analamula Mose, pakati pa mwamuna ndi mkazi wake, ndiponso pakati pa tate ndi mwana wake wamkazi ali mu unyankhondo mu nyumba ya tate wake.

31

Nanga Mbuya wakaŵecheta kwa Mose, wakuti, lipilira kulipilira kwa ŵana ŵa Israeli kuchokera kwa Ŵamidiani, nanga pa mapeto ukaŵikwa kwa ŵanthu ŵako. Ndipo Mose wakaŵecheta kwa ŵanthu wakuti, Konzani ŵankhondo kuchokera mwa inu ŵamuna, ndipo ŵayime pa nkhondo pamaso pa Mfumu pa Midiyani, kuti ŵaŵozere chilango cha Mfumu pa Midiyani. Zikwi monga ku phazi, zikwi monga ku phazi, ku maphazi wose wa ana a Israeli, tumani ku nkhondo. Ndipo anawerengera kuchokera m'zikwi za Israeli chikwi chimodzi kuchokera ku fuko, zikwi khumi na ziwiri okonzekera nkhondo. Ndipo Mose wakatumizga wavo, chikwi chimoza ku mphangwa iliyose, chikwi chimoza ku mphangwa iliyose pamoza na mphamvu yawo, na Finehasi mwana wa Eliezara mwana wa Aroni wansembe, na zinthu zakupatulika, na malipenga wa zizindikiro mu manja yawo. Ndipo anakonzekera nkhondo pa Midiani, monga analamula Mbuya Mose, ndipo anapha alume onse. Nanga mafumu gha Midiyani ghabulaja pamoza na vhalonda vha vho: nanga Evi, nanga Rekemu, nanga Zuri, nanga Huri, nanga Reba, mafumu msanu gha Midiyani; nanga Balaamu mwana ghwa Beori ghabulaja na lupanga pamoza na vhalonda vha vho. Nanga ghafumba vakazi vha Midiyani, nanga vinthu vya vho, nanga ng'ombe za vho, nanga vinthu vyose vya vho; nanga mphamvu za vho ghafumba. Nanga midzi yose ya vho mu nyumba za vho, nanga nyumba za vho mu munda ghatentha na moto. Ndipo walatenga vyose vya kufunkha kwa iwo, ndi vyose vya kufuma kwa iwo, kufuma kwa munthu mpaka ku cinyama. Ndipo anabweretsa kwa Mose na kwa Eleazara wansembe, na kwa ana onse a Israeli, akaidi, na

zofunkha, na zofunkha mu msasa mu Araboti Mowabu, umene uli pa Yorodano pafupi na Yeriko. Ndipo Mose na Eliezara wansembe na akulungwa wonse wa mpingo wakatuluka kukakumana nawo kunze kwa msasa. Ndipo Mose anakwiya pa ayang'aniri a gulu lankhondo, akuluakulu a zikwi ndi akuluakulu a mazana omwe anali kubwera kuchokera kunkhondo. Ndipo Mose anawauza kuti, Chifukwa chiyani mwasiya akazi onse? Awa pakuti awa alikuba kwa ana a Israeli malinga na mawu a Balaamu wakuti awatembuze na kunyalanyaza mawu a Mbuya chifukwa cha Peori, ndipo chilikuchitika chilonda mu msonkhano wa Mbuya. Ndipo lero phaninyi mwanangondo wuliose mu vintu vyose vya kufunkha, na mkazi wuliose uyo wakumanya bedi ya mwanangondo, muphaninyi. Nanga yose ufyuma wa akazi wawo uyo ngwakuti ukulumba kugona na mwamuna, muwasunga wamoyo. Ndipo inu mukakhale kunja kwa msasa masiku asanu ndi awiri, aliyense wakupha ndi wakukhudza wakufayo adzayeretsedwa pa tsiku lachitatu ndi pa tsiku lachisanu ndi chiwiri, inu ndi akapolo anu. Ndipo chophimba chilichonse ndi chombo chilichonse cha chikopa, ndi ntchito yonse ya chikopa cha mbuzi, ndi chombo chilichonse cha mtengo muyeretse. Nanga Eleazara wansembe wakulonga kuna wanangwa wa mphamvu wakubwera kuchokera mu nkhondo, Ichi ndi lamulo wa malamulo uyo Mwenecho wakulamula Mose. Kweni golide na siliva na mkuwa na chitsulo na lead na tini, chinthu chili chose chikadutira mu moto, na chikayeretsedwa, koma na maji gha kuyeretsa chikayeretsedwa; na vinthu vyose nga vikadutira mu moto, vikadutira mu maji. Ndi sambirani zovala tsiku la cisanu

na ciwiri, ndi mudzakhala oyera, ndi pambuyo pa zimenezi mudzalowa mu msasa. Nanga analankhula Mbuya kwa Mose, akulonga, Tola chiwerengero cha vyakuba vya ukabidwa kufuma ku munthu mpaka ku chinyama, iwe na Eliezara msembe na vakulongozgi va makolo a msonkhano. Nanga mwagawane vyakufunkha pakati pa ankhondo awa anapita mu nkhondo nanga pakati pa msonkhano wose. Nanga mwakuchotola chinthu kwa Mbuya kuchokera kwa wanthu wankhondo wakapita ku nkhondo, moyo umoza kuchokera ku mazana asanu, kuchokera kwa wanthu, nanga kuchokera ku ziweto, nanga kuchokera ku ng'ombe, nanga kuchokera ku nkhosa, nanga kuchokera ku mbunda; nanga kuchokera ku theka yawo mwakutola. Nanga ukapereka Eleazare wansembe zinthu zakutoma za Mwamuna. Nanga kuchokera ku hafu ya ana a Israeli, ukatole umoza kuchokera ku makumi asanu kuchokera ku anthu, nanga kuchokera ku ng'ombe, nanga kuchokera ku nkhosa, nanga kuchokera ku mbunda, nanga kuchokera ku ziweto zonse, nanga ukawapatse kwa Alevi wakusunga asunga mu hema ya Mbuye. Ndipo Mose ndi Eleazare wansembe anachita monga Mbuya analamulira Mose. Nanga chakachitika chosalira cha chuma icho vakagwira vamuna vankhondo, kuchokera ku nkhosa, mazana asanu na chimoza zviuru na makumi asanu na viwiri zviuru; Nanga ng'ombe, ziviri na makumi asanu na viwiri zviuru; Nanga mbongolo, chimoza na makumi asanu na chimoza zviuru; Nanga moyo wa vanthu kuchokera ku vakazi vavo vakanganamanya kugona na mwamuna, moyo yose, ziviri na makumi atatu zviuru. Ndipo zinachitika kuti theka la gawo la

iwo amene anapita ku nkhondo, kuchokera mu chiwerengero cha nkhosa, chinali zikwi mazana atatu ndi makumi atatu ndi zikwi zisanu ndi ziwiri ndi mazana asanu. Nanga chakuti chigaŵo cha Mbuya kuchokera ku nkhosa, mazana musanu na umoza makumi asanu na visanu. Nanga ng'ombe, zviuru makumi atatu na zisanu na kamoza, nanga chigaŵo cha Mbuya, viwiri na makumi asanu na vikhumi. Nanga mbunda, zviuru makumi atatu na mazana musanu na vikhumi, nanga chigaŵo cha Mbuya, umoza na makumi musanu na kamoza. Nanga myoyo ya vanthu, zviuru khumi na zisanu na kamoza, nanga chigaŵo wawo wa Mbuya, makumi atatu na viwiri vyoyo. Nanga Mose wapereka chopereka cha Chiuta kwa Eliezara msembe, monga Mwamuna walamula Mose; kuchokera mu chipangu cha wana wa Israyeli, waka Mose wagawanya kuchokera ku wanangwa wankhondo. Nanga chakachitika thangwe chakuchokera mu msonkhano chakuchokera ku nkhosa, mazana ghatatu na makumi ghatatu gha viuru na viuru saba na mazana ghasanu; Nanga ng'ombe, sita na makumi ghatatu gha viuru; Mbunda, makumi ghatatu gha viuru na mazana ghasanu; Nanga myoyo ya vanthu, sita na khumi gha viuru. Ndipo Mose wakatola kuchokera ku gawo la theka la ana a Israeli chimoza kuchokera mu makumi asanu, kuchokera ku anthu ndi kuchokera ku ziweto, ndipo wakawapatsa kwa Alevi amene amasunga umlondi wa tenti ya Mbuye, mwanjira imene Mbuye wakalamula Mose. Na wose wonse wakasendezera kwa Mose wonse wawo wakhaziwa mu vikhiliaki vya mphamvu, akhiliaki na akomandera wa mazana, na wakati kwa Mose, Watumiki wako walora chiwerengero cha wanumi wakulwira

wawo wali pakati pathu, na kwana uyo naumoza yemwe wakusowa kuchokera kwa iwo. Nanga tafuna mpfumwa ya mphatso kwa Mbuya, munthu aliyense uyo wapeza chinthu cha golide, chikwangwani, chikwangwani cha phazi, mphete, chikwangwani cha mkono, nanga chikwangwani cha khosi, kuti tilipire machimo ghathu pamaso pa Mbuya. Ndipo Mose nanga Eliezara wamkulu wa nsembe wakatola golide kuchokera kwa iwo, zinthu zonse zakupangidwa. Golide yense ya chopereka iyo anapatula kwa Mbuya inali khumi na sikisi zikwi na mazana asanu na awiri na makumi asanu ya masekeli kuchokera kwa akalonga a zikwi na kwa akalonga a mazana. Nanga vamuna vankhondo vakalanda kila umoza pa wakwe mwini. Ndipo Mose na Eleazara wansembe walandira golide kuchokera kwa wakulongozga wa vikhumi na kwa wakulongozga wa mazana, ndipo wakalowesya mu hema ya umboni, chikumbusko cha wana wa Israeli pamaso pa Ciuta.

32

Nkhomo na ng'ombe zikhali zambiri kwa ana a Rubeni na kwa ana a Gadi, zambiri kwambiri; ndipo anaona charu cha Jazeri, na charu cha Gileadi; ndipo malo ghakali, malo gha nkhomo na ng'ombe. Ndipo pakufika ana a Rubeni na ana a Gadi, anakambira kwa Mose na kwa Eliezara msembe na kwa akulungwa a msonkhano, akunena, Ataroti, na Diboni, na Jazeri, na Nimra, na Hesiboni, na Eleale, na Sebama, na Nebo, na Beoni, charu chichi Mbuya wapereka patsogolo pa ana a Israyeli, charu

cha kulera nkhomo na ng'ombe chili, ndipo ana anu nkhomo na ng'ombe zili. Ndipo iwo ankanena kuti, Ngati tawapeza chisomo pamaso panu, mulole kuti malo agha aperekedwe kwa atumiki anu kuti akhale awo, ndipo musatiwolotse Yorodano. Ndipo Mose anati kwa ana a Gadi ndi kwa ana a Rubeni, Abale anu akupita ku nkhondo, ndipo inu mukhala pano? Nanga chifukwa chiyani mukupotoza maganiro gha wana wa Israyeli kuti wasawoloka kulowa mu nyika iyo Mbuya wakuwapatira? Kodi si chomwecho anachita ambuye anu, pamene ndinawatuma kuchokera ku Kadeshi Barena kuti akamvesese nkhalango? Na vakakwera chigwa cha mphesa, na vakalola nyika, ndipo vakalemba mitima ya vana va Israyeli kuti vasalowe mu nyika imene Mbuya vakapereka kwa iwo. Nanga wakalipsa mkwiyo Mbuya pa zuŵa lila, nanga wakalumbira, wati, ngati ŵanthu ŵaŵa ŵakwera kuchokera ku Ijipito kuchokera pa vyaka makumi ghanaŵiri na kupitilira, ŵakuŵa ŵakumanya vyinotu na vyiŵi, ŵakawona nyika iyo ninalumbira kwa Abulahamu na Isaka na Yakobo, pakuti ŵakangondondozgera kumbuyo kwangu; kweni Kalebu mwana wa Yefune wakaghaniswa patali, na Yoshuwa mwana wa Nuni, pakuti wakaondondozgera kumbuyo kwa Mbuya. Ndipo Mbuya wakalipsa mtima mu ukali pa Israeli, ndipo wakawabalazya m'chipululu kwa zaka makumi manayi, mpaka mbadzi yonse, iyo yinali kuchita zoipa pamaso pa Mbuya, inatha. Onani, mwayimikira m'malo mwa makolo anu, chiwonongeko cha anthu ochimwa, kuti muwonjezere kachiwiri ukali wa mkwiyo wa Mbuye pa Israeli. Chifukwa mwasoŵa kuchokera kwa iye kuwonjezerapo kusiya iye mu chipululu, ndipo mwachita zolakwa ku gulu lonse ili. Ndipo

basambira kwa iye, ndipo balikuti, Timanga makola a nkhosa pano ku ng'ombe zathu, na mizinda ku katundu wathu. Nanga ife tadzilimbikira chiteterezo choyamba kwa ana a Israeli, mpaka tiwatengere iwo ku malo awo, nanga katundu wathu udzakhala mu mizinda yolimbikitsidwa chifukwa cha okhala m'dziko. Sitidzabwerera m'nyumba zathu mpaka ana a Israeli agawidwe, aliyense ku cholowa chake. Ndipo sitikhalira kulandira cholowa mwa iwo kuchokera ku mbali ya Yorodano ndi kupitirira, chifukwa talandira magawo athu mu mbali ya Yorodano ku mawa. Ndipo Mose wakati kwa iwo, Nga mungachita malinga na mawu agha, nga mungadzikonge zida pamaso pa Mbuya kuluta kunkhondo, na wonse wakulwira wanu angadutse Yorodani pamaso pa Mbuya, mpaka mdani wakwe angawonongedwe kuchokera pamaso pakwe, na nyika yigonjedwe pamaso pa Mbuya, na pambuyo pa zintu izi mungabwerere, na mungakhale osalakwa pamaso pa Mbuya na kuchokera ku Israyeli; na nyika iyi yingakhale yanu mu umwini pamaso pa Mbuya. Koma ngati simudzachita chomwecho, mudzachimwa pamaso pa Mbuya, ndipo mudzadziwa chivi chanu pamene zoyipa zikakugwilirani. Ndipo mudzamanga mizinda ya katundu wanu ndi makola a ziweto zanu, ndipo chimene chikutuluka m'kamwa mwanu mudzachichita. Nanga vana va Rubeni na vana va Gadi vakati kwa Mose, vakulonga, Vana vinu vikatenda mbuli Mbuya witu wakutilamula. Katundu wathu, akazi athu, ndi ziweto zonse zathu zikhala mu mizinda ya Giliyadi. Koma vana vako vonse vikadutira vakulongosoka na kukonzeka pamaso pa Mfumu mu nkhondo, mu njira iyo Mfumu yikuti. Ndipo Mose anaika kwa iwo Eleazare wansembe,

na Yoshuwa mwana wa Nuni, na akuluakulu a mabanja a mafuko a Israeli. Nanga Mose wakulonga kwa iwo kuti, Nga wana wa Rubeni nanga wana wa Gadi wakuwoloka Yorodani pamoza na winu, wonse wakulemba zida ku nkhondo patsogolo pa Mbuya, nanga mukugonjetsa nyika patsogolo pa winu, mukupeleka kwa iwo nyika ya Gileadi kuti ikhale yawo. Koma ngati sibawoloka bali nkhongono pamoza na inu mu nkhondo patsogolo pa Mbuya, muwolozenge katundu wawo, akazi wawo, na ziweto zawo patsogolo panu ku dziko la Kanani, ndipo balandenge cholowa pamoza na inu mu dziko la Kanani. Ndipo anayankha ana a Rubeni nanga ana a Gadi akunena kuti, Zonsene Mbuya akunena kwa atumiki, chomwecho tichita ifwe. Tifayitsa tinali nkhondo pamaso pa Mbuya kulowa mu dziko la Kanani, ndipo mufapo chuma kwa ife mu mbali ya Yorodani. Ndipo Mose wapereka kwa ana a Gadi, ndi kwa ana a Rubeni, ndi kwa theka la fuko la Manase mwana wa Yosefe, ufumu wa Sihoni mfumu ya Aamori, ndi ufumu wa Ogi mfumu ya Basani, dziko ndi mizinda pamodzi ndi malire ake, mizinda ya dzikolo yozungulira. Nanga vana va Gadi vanamanga Diboni, na Ataroti, na Aroeri, na Sofari, na Jazeri, na vakweza iwo, na Nimra, na Beti Harani, mizinda yolimbikwa, na nyumba za ku mudzi za nkhosa. Nanga wana wa Rubeni wakazenga Hesiboni, na Eleale, na Kiriatimu, na Baali-Meoni, zikazungirikwa, na Sebama; nanga wakapa mazina malinga na mazina yawo mazina ya mizinda iyo wakayizenga. Ndipo anapita mwana wa Machir mwana wa Manasseh ku Gilead, ndipo anaitenga, ndipo anawononga Aamori amene anakhala mumenemo. Ndipo Mose wapereka Gileadi kwa Makiri mwana wa Manase, ndipo

anakhala kumeneko. Nanga Jair mwana wa Manase wakapita, nanga wakatola midzi yawo, nanga wakayitcha midzi yeneyo kuti Midzi ya Jair. Nanga Nabau wakapita, wakatola Koati pamoza na midzi yake, ndipo wakatcha iwo Naboti kufuma ku zina lake.

33

Ndipo izi ndi njira za ana a Israeli pamene anatuluka mu dziko la Iguputo ndi mphamvu zawo m'manja mwa Mose ndi Aroni. Ndipo Mose analemba kuchoka kwawo ndi malo awo onse mwa mawu a Mfumu, ndipo awa ndi malo a ulendo wawo. Vakachoka ku Ramesesi mu mwezi wa kuyamba, pa tsiku la khumi na visanu la mwezi wa kuyamba, pa tsiku linacho la Pasaka, vana va Israyeli vakatuluka mu dzanja la kunthazi pamaso pa Vaiguputo vonse. Nanga Aigupito anali kukwirira mwa iwo awo akufwa onse awo Mbuya anakantha, conse cakubadwa kwamberi mu dziko la Aigupito, nanga mu milungu yawo Mbuya anachita kubwezera. Ndipo atachoka ana a Israeli ku Ramesesi, anakamanga misasa ku Sukoti. Ndipo waluka ku Sukoti, wakhala misasa ku Etamu, wako ndi chigawo cha chipululu. Ndipo waluka ku Etamu, ndipo wakhala misasa pa mlomo wa Iroti, wako patsogolo pa Baala Zefoni, ndipo wakhala misasa patsogolo pa Migidolo. Ndipo wakasowa panyake pa Eiroti, ndipo wakadutsa pakati pa nyanja kulowa mu chipululu, ndipo wakapita ulendo wa mazuŵa atatu mu chipululu, ndipo wakamanga misasa mu Pikriais. Ndipo anachoka ku Madzi

Akuŵawa, ndipo anafika ku Elimu. Mu Elimu munali akasupe khumi na awiri a madzi, na mitengo makumi asanu na awiri ya migwalangwa, ndipo anakhala msasa kumeneko pafupi na madzi. Nanga iwo vakanyamuka ku Elimu, nanga vakamanga misasa pa nyanja yofiira. Ndipo wakanyamuka kuchokera ku nyanja yofiira, ndipo wakamanga misasa mu chipululu cha Sini. Ndipo ananyamuka kuchokera ku chipululu cha Sini, ndipo anamanga misasa ku Refaka. Ndipo anachoka ku Rephaka, ndipo anamanga misasa mu Ailous. Ndipo ananyamuka ku Ailous, ndipo anakamanga misasa ku Raphidin, ndipo kunalibe madzi kuti anthu amwe. Nanga iwo vakanyamuka ku Raphidin, nanga vakamanga misasa mu chipululu cha Sinai. Ndipo iwo wakanyamuka ku chipululu cha Sinai, ndipo wakamanga misasa mu manda ya chilakolako. Ndipo anachoka ku manda a chilakolako, ndipo anaika misasa ku Aseroti. Ndipo iwo vakachoka ku Aseroth, ndipo vakaika misasa mu Rathamah. Ndipo ananyamuka ku Rathamah, ndipo anakamanga misasa ku Remmon Phares. Ndipo ananyamuka ku Remmon Phares, ndipo anakamanga misasa ku Lebona. Ndipo ananyamuka ku Lebona, ndipo anamanga misasa mu Ressan. Ndipo ananyamuka ku Ressan, ndipo anamanga misasa ku Makellath. Nanga vakanyamuka ku Makhelath, nanga vakatumba mu Saphar. Ndipo wakanyamuka ku Safara, ndipo wakamanga misasa ku Karadati. Ndipo vakanyamuka ku Charadath, ndipo vakakhala mu Makeloth. Ndipo vakachoka ku Makeloti, ndipo vakamanga misasa ku Katati. Ndipo wakanyamuka ku Kataath, ndipo wakamanga misasa mu Tarath. Nanga vakachoka ku Tarath, nanga vakamanga misasa ku Mathekka. Ndipo vakanyamuka ku

Mathekka, ndipo vakakhala mu Selmonah. Nanga vakanyamuka ku Selmona, nanga vakamanga misasa ku Masuruti. Ndipo iwo vakanyamuka ku Masuruti, ndipo vakamanga misasa mu Banaya. Ndipo iwo wakuchoka ku Banaia, ndipo iwo wakalowera mu phiri Gadgadi. Ndipo iwo vakachoka ku phiri ya Gadgad, ndipo vakamanga misasa ku Etebatha. Ndipo ananyamuka ku Etebatha, ndipo anakamanga misasa ku Ebronah. Ndi iwo vakachoka ku Ebronah, ndi vakaika mu Ezion Gaber. Ndipo ananyamuka ku Ezion Gaber, ndipo anakamanga misasa mu chipululu cha Sin, ndipo ananyamuka mu chipululu cha Sin, ndipo anakamanga misasa mu chipululu cha Paran, uwu ndi Kadesh. Ndipo iwo vakachoka ku Kadeshi, ndipo vakamanga misasa ku phiri la Hori pafupi na nkhongo ya Edomu. Ndipo Aroni wansembe wakwera chifukwa cha ulamuliro wa Mbuya, ndipo wakafa kweneko mu chaka cha makumi manayi cha kuchoka kwa ana a Israyeli mu dziko la Iguputo, mu mwezi wa chisanu, tsiku limoza la mwezi. Ndi Aroni anali wa zaka 123, pamene anakafa pa phiri la Hori. Nanga wakumva Mkanani mfumu Aradi, na uyu wakakhala mu nyika ya Kanaani, pamene wana wa Israeli wakalowera; nanga wakatuluka ku Hori phiri, nanga wakamanga misasa ku Selmona. Nanga vakanyamuka ku Selmona, nanga vakamanga misasa ku Phino. Ndipo vakachoka ku Phinon, ndipo vakamanga misasa mu Oboth. Ndipo anachoka ku Oboth, ndipo anamanga misasa ku Ai, ku tsidya lina pa malire a Moab. Ndipo vakachoka ku Ai, ndipo vakamanga misasa ku Dibon Gad. Ndipo iwo anachoka ku Daiboni Gadi, ndipo anamanga misasa ku Gelmoni Deblathaimu. Ndipo anachoka ku Gelmon Deblathaim, ndipo

anakamanga misasa pa mapiri a Abarim, patsogolo pa Nabau. Ndipo anachoka ku mapiri a Abarimu, ndipo anakhala ku kumadzulo kwa Moabu pa Yorodano pafupi na Yeriko. Ndipo anakamanga misasa m'mbali mwa Yorodani pakati pa Aesimothi mpaka Belsa kumadzulo kwa Mowabu. Nanga Mbuya analankhula patsogolo Mose pa kumadyera kwa Moabu pachipi na Yorodani pa Yeriko, wakuti, Wovera kwa vana va Israeli, na ukhawovera kwa iwo, Imwe mukuwoloka Yorodani kulowa mu nyika ya Kanaani. Nanga mwakuwononga wonse wakukhala mu charu patsogolo pa nkhope yanu, nanga mwakuchotsa malo awo akulondera, nanga zonse zifaniziro zosungunuka zawo mwakuwononga izo, nanga zonse zipilala zawo mwakuchotsa. Ndipo mwakuwononga wonse wakukhala mu nthaka, ndipo mwakukhala mu iyi, pakuti ndapereka kwa inu nthaka yawo mu gawo. Nanga mwakagawira chalo chao mu maere malinga na mifuko yinu, kwa wanandi mwakuwonjezera chigawo chao, nanga kwa wachepa mwakuchepetsa chigawo chao. Ku chomwe chikachitika dzina lake, uko kwake kukakhala. Malinga na mifuko ya makolo anu mwakagawira. Ngati koma simukuwaononga wakukhala pa nthaka kuchokera pamaso panu, amene mukuwasiya kuchokera kwa iwo akhala minga mu maso anu, na mifuvi mu mbali zanu, na akhala adani kwa inu pa nthaka imene inu mukukhala. Ndipo yikhala monga kugamula kuchita iwo, ndikhachitanso inu.

34

Nanga wakaŵecheta Mwami kwa Mose, wakuti, lamula wana wa Israeli, nanga ukaŵecheta kwa iwo, imwe mukulowera mu nyika ya Kanani; iyi ikakhala kwa imwe ulowa, nyika ya Kanani pamoza na malire ake. Nanga chikakhala kwa inu mbali ya kuchipinda cha Liba kufuma ku chipululu cha Sini mpaka kufika ku Edomu, nanga chikakhala kwa inu malire ya kuchipinda cha liba kufuma ku chigaŵa cha nyanja ya mchere kufuma kuvuluka. Malire yizungulira inu kuchokera Kumwera mpaka kukwera kwa Akrabin, ndi yidutsa Ennak, ndi chochokera chake chikhala Kumwera kwa Kadesh wa Barnea, ndi yituluka kulowa mudzi wa Arad, ndi yidutsa Asemona. Ndipo idzazungulira malire kuchokera ku Asemona mtsinje wa Igupito, ndipo njira yotulukira idzakhala nyanja. Nanga malire a nyanja azakhala kwa inu, nyanja yikulu izalire malire, ici cizakhala malire a nyanja kwa inu. Nanga ichi chikhala kwa inu malire kupita kumpoto, kuchokera ku nyanja yayikulu mudzayezera nokha pafupi na phiri. Nanga kuchokera ku phiri, phiri mukayezenge kwa iwo, akulowa mu Hamati, nanga kuchoka kwake kukhala malire a Sedadi. Ndipo malire adzatuluka ku Dephrona, ndipo kutuluka kwake kudzakhala ku Arsenain; ichi chidzakhala kwa inu malire kuchokera kumpoto. Ndipo malire azidzatsikira kuchokera ku Sephephamar mpaka ku Bela kummawa mpaka ku akasupe, ndipo malire azidzatsikira ku Bela mpaka kumbuyo kwa nyanja ya Chinereti kummawa. Nanga malire yikatsikira kufuma ku Sephamar mpaka ku Bela kummawa pa zitsime, nanga malire yikatsikira ku Bela pa msana wa nyanja ya Chinereti kummawa. Na malire akatsikira pa Yorodani, ndipo kutuluka kwake kukakhala nyanja

yakuchedwa. Iyi yikakhala dziko lanu pamoza na malire ake kuzungulira. Ndipo Mose analamula ana a Israeli kunena kuti, Iyi ndi nthaka imene mudzalandira nayo ndi maere, monga momwe Ambuye analamula kuti aipase mafuko asanu ndi anayi ndi theka la fuko la Manase. Chifukwa mtundu wa ana a Rubeni, ndi mtundu wa ana a Gadi monga nyumba za makolo awo, ndi theka la mtundu wa Manase analandira migawo yawo. Mafuko ghawiri na pakati pa fuko zinalandira zogawana zawo kupita kwa Yorodano mwambira Yeriko kuchokera Kusumphi kummawa. Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wati, aya ndi mazina gha wanumi, wene wakagawira nyumba kwa inu; Eleazari msembe na Yoshuwa mwana wa Nuni. Ndipo mudzalandira mtsogoleri umoza kuchokera mu fuko kuti akugawirani dziko. Nanga awa ndi mazina a anthu a mtundu wa Yuda: Kalebu mwana wa Yefune. Ya mtundu wa Simeoni, Salamieli mwana wa Semiudi. Wa mtundu wa Benjamini, Eldadi mwana wa Chaslon; wa mtundu wa Dani, mfumu Bakiri mwana wa Egli. Wa ana a Joseph, wa fuko wa ana a Manase, mfumu Aniel mwana wa Soufi. Ya fuko ya ana a Eferaimu, mfumu Kamueli mwana wa Sabatani. Ya mtundu wa Zebuloni, wolamulira Elizafani mwana wa Parinaki. Wa mtundu wa ana a Isakara, mfumu Falitieli mwana wa Uza. Ya fuko ya ana a Asheri, mfumu Akiori mwana wa Salami. Wa mtundu wa Naphtali, mfumu Phadael mwana wa Iamioud. Awa ndi amene Mbuya walamula kuti agawire ana a Israyeli mu dziko la Kanani.

35

Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose pa kumadzulo kwa Moabu pafupi na Yorodani pa Yeriko, wakuti, lamula wana wa Isiraeli, nanga wazapereka kwa Walevi kufuma mu zigawo za ulandiro wawo mizinda yakukhala; nanga malo akuzungulira mizinda wazapereka kwa Walevi. Nanga mizinda ikhala ya iwo kukhalamo, nanga mabala gha iwo ghikhala gha ziweto za iwo, nanga vyose vyakukhala na miyendo ine ya iwo. Na malo gha kuyandikana gha mizinda iyo mwakupeleka Walevi, kufuma ku lupupa lwa muzinda na kunja makubhiti ghakuti ghawiri ghazana kuzungulira. Ndipo muyeze kunja kwa muzi mbali ya kummawa makolobiti zikwi ziwiri, na mbali ya kummwera makolobiti zikwi ziwiri, na mbali ya ku nyanja makolobiti zikwi ziwiri, na mbali ya kumpoto makolobiti zikwi ziwiri, ndipo muzi ukhale pakati pa ichi kwa inu, na malire ya mizinda. Ndipo mizinda mudzapereka kwa Alevi, mizinda isanu ndi umoza ya malo a kuthawira imene mudzapereka kuti wakupha munthu athawire kumeneko, ndipo kuwonjezera pa iziyi mizinda makumi anayi ndi iwiri. Mizinda yonse mupeleke kwa Alevi makumi anayi na zisanu na zitatu, iziyi, pamoza na mipata yawo. Nanga mizinda imwe mukapereka kuchokera mu chuma cha ana a Israyeli, kuchokera kwa iwo yambiri yambiri, nanga kuchokera kwa iwo yochepa yochepa, aliyense malinga na cholowa chake icho akalandira, akapereka kuchokera mu mizinda kwa Alevi. Nanga Mbuya wakalemba kwa Mose, wati, Lemba kwa wana wa Israeli, nanga ukauti kwa iwo, Imwe

mukuwoloka Yorodani kulowa mu nyika ya Kanaani. Nanga mwakasankha kwa imwe mwakwe mizinda; malo gha kuporomoka ghakakhala kwa imwe kuporomoka kweneko wakupha, uyu yense wakukhoma moyo mwakusazira. Nanga mizinda iyo yikakhala kwa inu malo gha kuphalira kuchokera kwa wolipsira mwazi, nanga uyo wakupha angafe mpaka aime palongolo pa msonkhano mu chiweruzo. Ndi mizinda iyo mudzapereka, mizinda isanu ndi umoza, idzakhala malo othawirako kwa inu. Mizinda itatu mudzapereka kupita kwa Yorodano, nanga mizinda itatu mudzapereka mu dziko la Kanaani. Pothawiro zidzakhala kwa ana a Israeli, ndi kwa mlendo, ndi kwa wokhala yemwe ali mwa inu, mizinda iyi idzakhala pothawiro, kuti athawire kumeneko aliyense amene wapha moyo mosadziwa. Koma ngati mu chida cha chitsulo wakwapula mnzake ndi kufa, wakupha ndi, wakupha uyo akufidwe ndithu. Ngati koma mu mwala wa m'manja umene munthu angafe nawo, amukantha munthu, ndi kufa, ndi wakupha, wakupha aphedwe ndi imfa. Ngati koma mwa chinthu chamatabwa kuchokera mumanja mwakuti angafe nacho, wakwapula mnzake, ndi kufa, wakupha ndi, imfa akufidwe wakupha. Wokubwezera magazi uyu akupha wakupha pamene akukumana naye; uyu akupha iye. Ngati koma mwakankha munthuwu kwa chidani, na mwaponyera pa iyeyo chinthu chilichonse kuchokera mu kubisalira, na wafa, kapena kwa ukali wamukantha iyeyo na chanja, na wafa, wakanthayo ayenera kuphedwa na imfa, wakuphayo ndi; wakuphayo ayenera kuphedwa na imfa; wachibale wa mwazi adzapha wakuphayo pa kukumana naye. Ngati koma

mwadzimanya, wosati kudzera mu chidani wakankha iye, kapena waponya pa iye chinthu chilichonse, wosati kuchokera mu kubisalira, kapena mwala uliwonse, mu umene adzafa mu iwo, wosati kudziwa, ndi wagwera pa iye, ndi wafa, koma iye wakali wosati mdani wake, kapena wosati kufuna kumuchitira choipa iye; ndi msonkhano udzaweruza pakati pa wakantha ndi pakati pa wolipsira magazi, molingana ndi maweruzo awa. Msonkhano wa anthu udzamulankhula wakupha munthu kuchokera kwa wolipsira maliro, ndipo msonkhano udzamubwezera iye ku mzinda wa kupulumukira kwake, kumene anathawira, ndipo adzakhala kumeneko mpaka adzafa mprista wamkulu, amene anamudzoza iye na mafuta oyera. Ngati koma wakupha munhu akatuluka kutuluka malire gha muzi uwo wakathawirako kuko, na mweneko wa mwazi akamupeza kunze kwa malire gha muzi wa kuthawira kwake, na mweneko wa mwazi akupha wakupha munhu, nkhongo wakuvina mlandu. Mu mudzi wa chipulumuko akhale mpaka wansembe wamkulu angafe, ndipo wansembe wamkulu akafa, wakupha abwereranso ku dziko la chuma chake. Ndipo zikhala zinthu izi kwa inu kukhala lamulo la chiweruzo m'mibadwo yanu yonse m'malo anu onse okhala. Aliyense wakumenya mzimu, chifukwa cha mboni muzapha wakupha, koma mboni imodzi sidzachitira umboni pa mzimu kuti ife. Ndipo simuzalandira chiwemi chonena moyo kuchokera kwa wakupha yemwe ali wolakwa kuti aphedwe, pakuti ndi imfa adzaphedwa. Simungalandira chuma cha kuponya munthu kuti athawire ku mzinda wa malo a kuthawira, kuti akhalenso pa dziko, mpaka afe wansembe wamkulu. Nanga mwakakondwa kupha malo

amene inu mukukhala, pakuti magazi agha akupha malo, nanga malo agha ngakakondwa kulipidwa kuchokera ku magazi amene akakhitika pa iwo, koma pa magazi a wakukhita. Nanga musadetse charu chakuti mukukhala pachanya pacho, pachakuti Ine ndikukhala mwa inu, pakuti Ine ndine Mwami wakukhala pakati pa ana a Israeli.

36

Nanga vakuuza vafumu va fuko lya vana va Giliyadi mwana wa Makiri mwana wa Manase ku fuko lya vana va Yosefe, nanga vakaŵecheta pa maso pa Mose, nanga pa maso pa Eliezara msembe, nanga pa maso pa vafumu va nyumba za makolo gha vana va Israyeli, nanga vakati, kwa mfumu witu Chiuta wakalamula kupa nyika ya ulova mu ulova kwa vana va Israyeli; nanga kwa mfumu Chiuta wakalamula kupa ulova wa Zelofehadi mlongo witu kwa vana vakazi vake. Nanga ŵakhalanso ŵakazi ŵa umoza wa mafuko ŵa ŵana ŵa Israeli, nanga gawo lawo likuchotsedwa kuchokera mu chiwemi cha ŵambuyathu, nanga likuŵikidwa mu cholowa cha fuko limene ŵakhalanso ŵakazi, nanga kuchokera mu gawo la cholowa chathu likuchotsedwa. Ngati koma kukhalapo kumasulidwa kwa ana a Israeli, cholowa chawo chidzawonjezeredwa pa cholowa cha fuko limene adzakhalira akazi, ndipo kuchokera pa cholowa cha fuko la mabanja athu cholowa chawo chidzachotsedwa. Nanga Mose wakalamula wana wa Israeli kufumira mu ulamusi wa Mbuya, wakuti, ntheura mtundu wa wana wa Yosefe wakuti.

Ichi ndi mawu amene Mbuye analamula ana akazi a Salpaad, kunena, kumene kukuwakondweretsa, akhale akazi, koma kuchokera mu anthu a bambo awo akhale akazi. Ndipo cholowa sichidzasamutsidwa kwa ana a Israeli kuchokera ku fuko kupita ku fuko, chifukwa aliyense adzagwiritsitsa m'cholowa cha fuko la banja lake, ana a Israeli. Nanga mwanakazi aliyense kulandira cholowa kuchokera mu mafuko a ana a Isiraeli, adzakwatiwa ndi umoza wa anthu wa fuko la bambo wake, kuti ana a Isiraeli aliyense alandire cholowa cha bambo wake. Ndipo gawo silingasamutsidwa kuchokera mu fuko kupita ku fuko lina, koma aliyense adzagwiritsitsa cholowa chake ana a Israyeli. Mwambo umene Mbuya analamula Mose, chomenecho anachita ana akazi a Salapadi. Nanga Tiriza na Hogila na Milika na Noa na Maala, wana wakazi wa Zelofehadi, wakaghala wakazi kwa azizi wawo, kufuma mu wanthu wa Manase wana wa Yosefe; nanga cholowa chawo chikaghala pa mtundu wa wanthu wa tati wawo. Izi ndi malamulo na malangizo na ziweruzo zimene Mbuye analamula kudzera mu dzanja la Mose ku kumadzulo kwa Moabu pa Yorodano pafupi na Yeriko.

Kuŵelewêta kwa Mulawu

1

Awa ndi mawu amene Mose analankhula kwa Aisraeli onse kutsidya kwa Yorodano mu chipululu kuloza kumadzulo pafupi ndi nyanja yofiira pakati pa Parani, Tofeli, Lobo, Auloni, na malo agolide. Masiku khumi na chimoza kuchokera ku Horebu njira ya kudzera pa phiri la Seiri mpaka ku Kadeshi Barneya. Nanga zinachitika mu chaka cha makumi mcheche mu mwezi wa khumi na umoza pa tsiku limoza la mwezi, Mose wakaŵechera kwa ana onse a Israeli, malinga na zintu zonse zimene Mbuya wakamulamula kwa iwo; pambuyo pa kumenya Sihoni mfumu ya Aamori yemwe wakakhala mu Hesiboni, na Ogi mfumu ya Basani yemwe wakakhala mu Asitaroti na mu Ederei, ku mbali yakutali ya Yorodani mu dziko la Mowabu, Mose wakayamba kulongosola lamulo uwu, wakuti, Mbuya Chiuta wathu wakaŵechera kwa ife ku Horebu, wakuti, zikwanira kwa inu

kukhala mu phiri ichi. Tembenukani na muyende, inu mulowere mu phiri la Aamori, na kwa onse oyandikana a ku Araba, mu phiri na chigwa, na ku Kusini, na m'mphepete mwa nyanja dziko la Akanani, na ku Antilebhanoni mpaka ku mtsinje waukulu, mtsinje wa Yufurate. Onani, wapereka pamaso panu charu. Mulowera mulandire charu icho ninalumbira kwa makolo anu, kwa Abrahamu, na Isaka, na Yakobo, kupereka kwa iwo na kwa mbeu yawo pamoza na iwo. Nanga ndinati kwa inu mu nthawi iyo kunena kuti, Sindingathe kunyamula inu ndekha. Mbuya Mulungu wanu wakukulitsani, na onani lero muli nga nyenyezi za kumwamba mu kuchuluka. Mbuya Mulungu wa makolo ghinu akukonjezepo kwa inu muli ninga muli chikwi chazana, na kukudalitsani muli ninga ananenera kwa inu. Ninga ndingathe kudumpha ndekha kunyamula ntchito yanu na maziko anu na mikangano yanu? Dziperani nokha wanthu walume wanzeru, wadziwa, na wamvesesa mu mafuko ghinu, ndipo ndikhazika pa inu wakulongozga winu. Ndipo mwanayankha kwa ine, ndipo mwanati, Ntheura uthenga wene uwalongera kuchita. Nanga nakhatolera kuchokera kwa inu wantu wanzeru na wamanyiliro na wanzeru, nanga nakhawika iwo kuti wakhalenge pa inu wakulongozga wa chikwi, na wakulongozga wa zana, na wakulongozga wa makumi ghasanu, na wakulongozga wa khumi, na walembi kwa waweruzi winu. Nanga nakhalamuza waweruzi winu mu nthazi iyo, nkhukuti, muwere pakati pa walongu winu, nanga muweruzge mwachilungamo pakati pa munthu, na pakati pa mlongo, na pakati pa mlendo wakwe. Usakulongosora uso mu chiweruzo, malinga na wamung'ono na malinga na wamkulu uzaweruza,

usakulongosora uso wa munthu, chifukwa chiweruzo ncha Mulungu, na mawu agho ngati gavuta kufuma kwa inu, muzanyamula icho kwa ine, na ndidzamva icho. Ndipo ndinakuuzani kwa inu mu nthawi iyo mawu yonse amene munachita. Nanga titachoka ku Horebu, tinayenda m'chipululu chonse chikulu ndi chowopsa chija chimene munaona, njira ya phiri ya Waamori, monga mwa kulamula kwa Mbuye Mulungu wathu kwa ife, ndipo tinafika ku Kadeshi Barineya. Nanga ndinati kwa inu, mwafika ku phiri la Aamori, limene Mbuya Mulungu wathu wakupelekani. Onani, Mbuya Mulungu winu wapereka kwa inu charu patsogolo pa nkhope yinu. Mukwere mukalandire mwanjira iyo Mbuya Mulungu wa makolo anu wakulunga kwa inu. Musaope, nangonso musataye mtima. Ndipo mwanizira nonse, mwati, Tiyeni titume anthu atangatanga, akafufuze dziko, atiwuze njira yomwe tidzakwera nayo, ndi mizinda yomwe tidzalowe mmenemo. Mawu awo anandikondweresa, ndipo ndinatenga kuchokera kwa inu anthu khumi na awiri, munthu m'modzi pa fuko lililonse. Nanga wakatemuka nyuma wakapita kuphiri kumtunda, nanga wakafika mpaka kumphata wa masaŵa, nanga wakayang'ana iyo. Ndipo vakatola m'manja mwawo zipatso za m'nthakamo, ndipo vakabweresa kwa inu, ndipo vakati, Nthaka yabwino, imene Mbuya Mulungu wathu wakupatsa ife. Ndipo simunafuna kukwera, koma munanyoza mawu a Mbuye Mulungu wathu. Nanga mwakadandaula mu mahema ghinu, nanga mwakatonga, Chifukwa cha kudada kwakwe Mbuya tisu, wakatulongozga kufuma mu nyika ya Iguputo kukatipereka mu mawoko gha Waamori, kuti akationonthe. Kuli ife tikukwera? Koma valongo

vinu vakavikulira mitima yinu, vakulonga, charu chikuru na chinji na champhamvu kupita ufe, na mizinda yikuru na yalimbikwa mpaka kumwanya; koma na vana va vigwigwi takawona kweneko. Nanga ndinakhamba kwa inu kuti, Musaope, nanga musachite mantha kwa iwo. Mwami Chiuta winu uyo wakuyenda pamaso pinu, mweneco akalwana nawo pamoza nemwe malingana na vyose vya vyakuchitira mwe mu dziko la Iguputo, na mu chipululu ichi chimene mwawona, njira ya phiri la Waamori; monga wakukwapulira iwe Mwami Chiuta wako, monga munthu wakukwapulira mwana wake, pa njira yose imene mwayendamo mpaka mwafika pa malo ano. Kabili mu mawu agha ŵa mwakakhulupirika Mbuya Chiuta wathu, uyo wakuyenda panyakhe pa njira kusankha malo kwa inu, wakulongozga inu mu moto usiku, wakulangiska inu njira imwe mukuyenda pa yo, kabili mu mtambo masana. Nanga Mbuya wakapilika izgu lya mawu ghinu, nanga wakakwiya wakalumbira, wakhamba, Nga mundu uyu wa wanangwa awa wawona nyika yinofu iyi, iyo ninalumbira kwa wababa wawo, kweni Kalebu mwana wa Yefune, uyu wawona iyo, nanga kwa uyu niwamupa nyika iyo pa iyo wakanyika, nanga kwa wana wakwe, chifukwa cha kumanyikira kwakwe kwa Mbuya. Ndipo Mwami anandikwiratu chifukwa cha inu, kunena kuti, Naiwe sukulowa mwenemo. Joshua mwana wa Nun uyo wakuima kwa iwe, uyu akalowa kweneko. Mulimbise uyu, chifukwa iye akapereka icho kuti chikhale cholowa kwa Israeli. Nanga mwana wuliwosu wamung'ono uyo wakumanyana lero vyakuti vyabwino na vyakuipa, awa ngakanjira kweneko, nanga awa ndikawapatsa iyo, nanga weni ngakalandira iyo. Ndipo inu

mutabwerera munakhala misasa m'chipululu, njira ya ku Nyanja Yofiira. Nanga mwayankha, nanga mwanena, Twalakwa panyakhe pa Mbuya Chiuta wathu. Ife tikwera, tidzalimbana malinga na vyose vya mwatilamula Mbuya Chiuta wathu kwa ife. Nanga tatoola umo ni umo zida zake za nkhondo, nanga takasonkhana, mukwera ku phiri. Ndipo Mwenembumba wakati kwa ine, ndinawauza iwo, simukakwera nangwa simukamenyana nkhondo, pakuti sindili pamoza namwe, ndipo simukasweka pamaso pa adani winu. Ndipo nkhalankhula kwa inu, koma simwandimvera, ndipo mwaphwanya mawu a Mbuya, ndipo mwakangana mukakwera kuphiri. Ndipo Mwamoriti wakukhala mu phiri lilo wakatuluka kuti akumane namwe, ndipo wakupirikitsani mwe monga zingachitira njuchi, ndipo wakuvulazani mwe kuchokera ku Seiri mpaka ku Horima. Ndipo mwakhala pansi mukalira pamaso pa Mbuye Mulungu wathu, ndipo Mbuye sanaimve mawu anu, kapena kukulabalirani. Nanga mwakhala mu Kadeshi masiku ghakuŵa, masiku ghakuŵa nga mwakhalapo.

2

Nanga tikatembuska, tinaluta kuluta mu chipululu, njira ya nyanja yakufipa, mwakuti Mbuya walankhulira kwa ine, nanga tinazungulira phiri la Seiri masiku ghambinji. Nanga Mwenecho wakankhula kwa ine, Yakwana kwa inu kuzungulira phiri ili; tembenukani chomwecho kumpoto. Nanga kwa anthu lamulani, kukhamba, Inu mukupitira mu malire a achimwene anu ana a

Esau, avo vakukhala mu Seiri, nanga vakuopani inu, nanga vakuchenjererani inu kwene-kwene. Musachite nkhondo nawo, pakuti sindidzakupatsani kanthu kalikonse ka nthaka yawo, ngakhale chigawo cha phazi, chifukwa mwa cholowa ndapereka kwa ana a Esau phiri la Seiri. Chakudya mulagule kwa siliva kuchokera kwa iwo na mudye, na madzi mu chiyezero muzalandira kuchokera kwa iwo kwa siliva na mumwe. Pakuti Mwami Mulungu wathu wakudalitsa iwe mu ntchito zonse za manja ako, chindikira monga unayenda m'chipululu chikulu ndi chowopsa chija. Ona, makore makumi anayi Mwami Mulungu wako wakhala pamoza ndi iwe, sunasweka chinthu. Ndipo tinapitira abale athu ana a Esau, amene anakhala mu Seiri, kufupi na njira ya Araba kuchokera ku Ailoni ndi kuchokera ku Ezion Gaberi, ndipo tikatembenuka tinapitira njira ya chipululu cha Moabu. Ndipo Mbuye anati kwa ine, musakhale ndi chidani ndi Amowabu, ndipo musayambe nkhondo ndi iwo, chifukwa sindidzapereka kuchokera mu dziko lawo kwa inu monga cholowa, pakuti kwa ana a Loti ndapereka Aroeri kuti ikhale cholowa chawo. The Ommin wakale anakhala pa iyo, mtundu waukulu ndi wambiri ndi wamphamvu, monga Anakim. Adzaonedwa kuti ndi Arephaim nawonso monga Anakim, ndipo Amoabites akuwatcha kuti Aemim. Nanga mu Seiri kwakakhala Wahori kale, nanga ana a Esau anawawononga, nanga anawachotsa pa uso pawo. Na vakakhala m'malo mwa iwo, munjira iyo Israeli wakachita nyika ya ulova wakwe, iyo Mbuya wakapereka kwa iwo. Nthazi chomwecho imikani na kunyamuka, na kudutsa chigwa cha Zareti. Nanga mazuŵa ghakuti tinayenda kuchokera ku Kadeshi Barineya mpaka

tinadalira mphepete mwa Zeredi, makumi ghatatu na vikhondi vyanayi, mpaka chikulu chonse cha vamuna vankhondo chakufa kuchokera mu msasa, munjira imwe Mbuya Chiuta wakalumbira iwo. Kabili chiwoko cha Chiuta chikali pamwamba pawo kuwawononga kwakuthelera kufuma pakati pa msasa mpaka anagwa. Ndipo chakachitika pamene vakagwa vose vamuna vankhondo vakufa pakati pa vanthu, ndipo Mbuya wakaŵecheta kwa ine, wakuti, iwe ukapita lero malire a Moabu Aroeri, ndipo mukasondezera pafupi na vana va Amoni; musakhale na chidani na iwo, kapenanso mukalumbanane na iwo mu nkhondo; pakuti sindikapereka kwa iwe gawo la dziko la vana va Amoni mu cholowa, chifukwa ndachipereka kwa vana va Loti mu cholowa. Dziko la Arephaim lidzawerengedwa, pakuti pa dzikolo anakhala Arephaim kale, ndipo Aammonite ankawatcha Azamzummim. Mtundu wamkulu ndi wambiri ndi wamphamvu kuposa inu, monga Aenakeim, ndipo Mbuya anawaononga patsogolo pawo, ndipo analandira cholowa ndi kukhazikika m'malo mwawo mpaka lero lino. Monga anachitira ana a Esau amene anali kukhala mu Seir, m'njira yomwe anawononga Ahori kuchokera pamaso pawo, ndipo anawalandira cholowa chawo, ndipo anakhazikika m'malo mwawo mpaka lero lino. Nanga Ahiviti amene anakhala mu Asedothi mpaka ku Gaza, Akappadokiya amene anatuluka mu Kappadokiya anawapha, ndipo anakhala m'malo mwawo. Lero chomene nyamukani na kunyamuka, na kudutsa chigwa cha Arinoni, onani ndapereka mu manja mwako Sihoni mfumu ya Hesiboni Mwamori pamoza na dziko lake, tambani kulandira, pitani naye nkhondo mu tsiku ili. Yamba kupereka kutetema

kwako na kuwopa kwako pa nkhope ya mitundu yose ya pansi pa kumwamba, vavo vakumva zina lyako vakasokonezeka, na vipfuwo vakazakhala navo kufuma pa nkhope yako. Nanga ndingatuma watumiki kuchokera ku chipululu cha Kedemothi kwa Sihoni mfumu ya Hesiboni na mawu a mtendere, ndinganena kuti, ndidzadutsa mu dziko lako; mu njira ndidzayenda, sindidzatembenukira ku dzanja la kumanja kapena ku dzanja la kumanzere. Chakurya ukazaniguliska kwa siliva, ninga ndizakurya; na maji ukazaniguliska kwa siliva, ninga ndizakumwa; kweni kuti ndizakupitira na mapazi; Monga wakanitendela wana wa Esau wakukhala mu Seiri, na Wamoabi wakukhala mu Aroeri; mpaka ndipitire Yorodani kulowa mu nyika iyo Mbuya Chiuta wathu wakutipa ife. Nanga Sihoni mfumu ya Hesiboni sanafune kutilola kudutira mu dziko lake, chifukwa Mbuye Mulungu wathu anakalitsa mzimu wake nanga anakalitsa mtima wake, kuti aperekedwe m'manja mwako monga m'tsiku ili. Nanga Mbuya wakuti kwa ine, Onani, ndayamba kupereka patsogolo pa uso wako Sihoni mfumu wa Hesiboni Amori, nanga nthaka yake, nanga yamba kulandira nthaka yake. Nanga Sihoni mfumu wa Hesiboni wakatuluka kuti akakumane nathu, mwini pamoza na anthu wakwe wonse, pa nkhondo ku Jahazi. Ndipo Mwami Chiuta wathu wakamupatiska pamaso pathu, ndipo tikamukantha pamoza na wana wakwe na wanthu wakwe wonse. Nanga tikagwira mizinda yose yake mu nthazi iyo, nanga tikawononga mudzi uliose ukhondana, nanga akazi awo nanga ana awo, sitikasiya wamoyo. Koma ng'ombe na ziweto tinazitola, na vinthu vyakuba vya mizinda tinazitola kuchokera ku Aroeri, uyo uli pachitumbi cha mtsinje wa

Arinoni, na mudzi uyo uli mu chigwa, mpaka ku phiri la Gileadi; palibe mudzi uyo unatithawa ife. Zonse wazipereka Mbuya Chiuta wathu mu manja yathu. Koma pafupi ndi ana a Amoni sitinayandikira, zonse zokumana ndi mtsinje wa Jabbok, ndi mizinda ya m'mapiri, monga mwa analamula Mbuya Mulungu wathu kwa ife.

3

Nanga tikatembenuka, tikaluta njira ya ku Basani; nanga Ogi mfumu ya Basani wakatuluka kuti akakumane na tisu, mweneco na vanu vyakwe vyose ku nkhondo ku Ederei. Ndipo Mbuya wakambira kwa ine, Usawope iye, pakuti ndamupereka m'manja mwako iye, na anthu wonse wakwe, na dziko lonse lakwe, ndipo udzamuchitira iye, monga unachitira Sihoni mfumu ya Aamori, wakakhala ku Hesiboni. Nanga Mbuya Chiuta wathu wapereka uyo mu manja athu, nanga Ogi mfumu ya Basani, nanga wonse anthu akhe, nanga tinakamukantha uyo, mpaka kusasiya mbewu yakhe. Nanga tikagwira mizinda yose yakwe mu nthazi iyo; kwakali mizinda iyo sitikagwira kuchokera kwa iwo; mizinda makumi musanu na khumi, madere yose ya Argobu ya Mfumu Ogi mu Basani; Mizinda yose yakalipikwa, makoma akulunga, zipata na zitseko; kunze kwa mizinda ya Waperezi yakulunga kwene. Tinalonga kweniso, monga tinachitira Sihoni mfumu ya ku Hesiboni, ndipo tinalonga mizinda yonse yakutsatizana, na akazi, na ana, na ziweto zonse; ndipo tinalanda vikhomo vya mizinda kwa ife

tomwe. Na tikagwira mu nyengo yiyo nthaka kufuma m'manja mwa mafumu awiri wa Vaamori, wavo vakhalanga kumbali ya Yorodani kufuma ku mtsinje wa Arinoni mpaka ku Herimoni. Vafoinike vakutchula Herimoni kuti Saniori, na Mwaamori wakatchula iwo kuti Saniri. Mizinda yonse ya Misori, na Giliyadi yonse, na Basani yonse mpaka ku Elika na Ediraimu, mizinda ya ufumu wa Ogi mu Basani. Pakuti Ogi mfumu ya Basani ndiyo yakasalako kufuma kwa Varefaimu. Onani, bedi lake bedi la chitsulo, onani iyo ili mu nkhokwe ya vana va Amoni. Makubiti asanu na anayi utali wake, na makubiti anayi ubwangu wake mu kubiti kwa munthu. Ndipo nthaka iyo tinayilandira mu nthawi iyo kuchokera ku Aroeri, umene uli m'mphepete mwa mtsinje wa Arinoni, pamoza na theka la phiri la Giliyadi, na mizinda yake, ndinapereka kwa Rubeni na kwa Gadi. Ndipo chosalira cha Gileadi, ndi Basani yonse, ufumu wa Ogi, ndinapereka ku theka la fuko la Manase, ndi dera lonse lozungulira la Argobu, Basani yonse ija, dziko la Arefaimu lidzawerengedwa. Ndipo Jairi mwana wa Manase analanda chigawo chonse cha Argobu mpaka malire a Agaragasi ndi Amakati, ndipo anachitcha malo amenewa dzina lake Basani Havoti-Jairi mpaka lero lino. Ndipo kwa Makiri ndinapereka Gileadi. Na kwa Rubeni na kwa Gadi nakhapa kuchokera ku Gileadi mpaka ku mtsinje wa Arinoni, pakati pa mtsinje ndi malire, na mpaka ku Yaboki; mtsinje ndi malire kwa ana a Amoni. Na Araba na Yorodani malire Kinerethi, na mpaka ku nyanja ya Araba, nyanja ya mchere, kuchokera ku Asidothi Pisiga kum'mawa. Nanga ndinakuuzani kwa inu mu nthawi iyo, kunena, Mbuya Mulungu winu wakupatsani kwa inu charu ichi

mu gawo. Mwakudzipatsa zida, pitani patsogolo pa maso a alongo anu, ana a Israeli, onse wamphamvu. Koma wakazi winu na wana winu na ziweto zinu, nkhuwamanya kuti muli na ziweto zambiri, wakhalenge mu mizinda yinu, iyo nkhuwapela mwenu, mpaka Mbuya Chiuta winu wakapumuliska abale winu, monga mwakhalambo mwenu, na kuti nawonso walowe mu ulamuliro wa charu, icho Mbuya Chiuta wathu wakuwapatsa iwo ku ng'ambo ya Yorodano; na mwakabwelera umo ni umo ku ulamuliro wake, iwo nkhuwapela mwenu. Nanga kwa Joshua ninalamula mu nthawi iyo, kunena, Maso ghinu ghaona vyose vya Mbuya Chiuta wathu wakuchita kwa mafumu ghawiri agha. Chomwecho Mbuya Chiuta wathu wakuchita maufumu ghose pa vyo iwe ukuluka uko. Musaope kuchokera kwa iwo, chifukwa Mbuya Mulungu wathu yemwe akalwira pa za inu. Nkhani ninalombera Mbuya mu nthazi iyo, nkhukuti, Mbuya Chiuta, iwe wakayamba kuwonesera mtumiki wako mphamvu zako, na nguzu zako, na chiwoko chako champhamvu, na mkono wako wakutali; pakuti ndani nkhani Chiuta mu kumwamba kapena pa charu, uyo wangachita monga iwe wakachitira, na monga mphamvu zako? Ndawoloka chifukwa ndidzawona nthaka yabwino iyi yili kumbuto kwa Yorodano, phiri ili labwino na Antilebano. Ndipo Mwenembumba anandinyalanyaza chifukwa cha inu, ndipo sanandimvera, ndipo Mwenembumba anandiwuza kuti, Ikukwanira iwe, usawonjezere kulankhula mawu awa. Kwera pamwamba pa msonga wa chopenyedwa, ndipo utalike nkhope na maso ghako ku nyanja, na Kumpoto, na Kumbwera, na Kuvuluka, ndipo uwone na maso ghako, chifukwa sunga woloka Yorodani uyu. Nanga lamula Yoshuwa

nanga limba yeye nanga limbikisa yeye, chifukwa uyu wakudutsa patsogolo pa anthu awa, nanga uyu wakulowa nawo cholowa chonse chikhawo iwe wawona. Ndipo tinakhala pansi mu chigwa pafupi na nyumba ya Peori.

4

Na lero Israeli, mverani malangizo na ziweruzo, zambiri zimene ine nkhukupunzisani inu lero kuti muchite, kuti mukhale, na muchuluke, na mukalowa mukalandire charu chimene Mbuya Chiuta wa makolo inu wakuperekapo inu. Ayi muwonjezenga ku mawu gha ine nkhukuwamizirani, na ayi muchepesenge kuchokera kwa ghake. Sunirani malamulo gha Mbuya Chiuta wathu, ghose ine nkhukuwamizirani lero. Maso anu mwaona vyose vya kuti vyachitika Mbuya Mulungu wathu kwa Baal peor, chifukwa munthu wose uyo waenda pambuyo pa Baal peor, Mbuya Mulungu wanu wamuwononga kuchokera mwa inu. Koma inu ŵakugumana na Mbuya Chiuta winu, mukukhala ŵose lero. Onani, ndakuwoneskani malangizo na maweruzo monga Mwamuna analamulira ine, kuti muchite chomwecho mu nthaka imene mukulowamo kuti mulandire. Ndipo muyenera kusunga na kuchita, chifukwa uyu ndi nzeru wanu na kumvetsa pamaso pa mitundu yonse, onse amene angamve malamulo onse awa, ndipo adzati, onani anthu anzeru na odziwa, dziko lalikulu ili. Kodi ndi mtundu waukulu uti, uwo uli nayo Mulungu woyandikira kwa iwo monga Mbuya Mulungu wathu mu zonse zimene tingamuitane? Nanga mtundu uli wa

charu chikuru, uyo uli nayo malamulo na zowelengera zolungama muwiri wa lamulo lonse lili, lilo ine nkhupeleka pamaso panu lero? Chenjera wekha, na usunga moyo wako kwene-kwene; usayiwale mawu ghoŵa ghakuwoneka na maso ghako, na ghasachoke mu mtima wako masiku ghoŵa gha umoyo wako; na ukalongosora wana wako na wana wa wana wako, pa zuŵa limene munayimirira pa maso pa Mfumu Chiuta wathu ku Horebu pa zuŵa lya msonkhano; pamene Mfumu wakunena kwa ine, sonkhanitsa kwa ine wanthu, na wamve mawu ghane, kuti waphunzire kundiopa masiku ghoŵa ghakukhala pa charu, na wakalongosora wana wawo. Ndipo mwanayandikira ndi kuyima pafupi ndi phiri, ndipo phiri linali kutentha ndi moto mpaka kumwamba, kunali mdima, chifupi, ndi namkuntho. Nanga Mbuya wakaŵechera kwa inyuwe mu pakati pa moto lizgu lya mazgu, imwe mwakamvera; nanga chinthu chofanana mwakawona kwana, koma lizgu chabe; Nanga wakalongosora kwa inyuwe chipangano chake, icho wakalamura inyuwe kuchita, mazgu khumi, nanga wakalemba yawo pa mabwe ghaŵiri gha mwala. Na kwa ine Mwami walamula mu nthazi iyo kukuphunzitsani malango na maweruzo, kuti mukachite iwo pa charu icho mukuinjira mwenemo kuti mukalandire. Ndipo mwasunge kwambiri myoyo yanu, chifukwa simunaone chifaniziro pa tsiku limene Mbuya analankhula kwa inu ku Horebu pa phiri kuchokera pakati pa moto. Musachite kuphunya malamulo na kupanga mweneko chinthu chosema chofanana, chinthu chilichonse chofanana na mwamuna kapena mkazi, chinthu chofanana na nyama yilichonse yomwe ili pa charu, chinthu chofanana na mbalame

yilichonse ya mapiko yomwe ikuwuluka pansi pa thambo, chinthu chofanana na chinthu chilichonse chokhwawa chomwe chikukhwawa pa charu, chinthu chofanana na somba yilichonse yomwe ili mu madzi pansi pa charu. Ndipo usatarire kumwamba ndi kuwona dzuwa ndi mwezi ndi nyenyezi ndi vyakutali vyose vya kumwamba ukasochezgewa, ukawapembeze ndi kuwatumikira ivyo Mbuya Chiuta wako wavipereka ku mitundu yose ya vanhu ivyo vili pansi pa kumwamba. Koma inu Mulungu wakutengerani, ndipo wakutulutsani mu dziko la Iguputo, mu ng'anjo ya chitsulo, kukhala kwa iye anthu ake acholowa, monga mmene ziliri lero. Ndipo Mwami Mulungu wakalipira ine chifukwa cha zinthu zimene munanena, ndipo analumbira kuti sindidzawoloka Yorodano uyu, ndipo kuti sindidzalowa m'dziko limene Mwami Mulungu wako akukupatsa kuti likhale cholowa chako. Ine pakuti ndikufwa mu dziko ili, na sindidzawoloka Yorodani uyu, koma inu mudzawoloka na kulandira dziko labwino ili. Chenjerani inu, musayiwale pangano ya Mbuye Mulungu wathu, imene anachikhazikitsa nanu, ndi kuchita zosalamula, ndi kudzipangira nokha chifaniziro chosema cha zinthu zonse zimene Mbuye Mulungu wanu anakulamulani. Chifukwa Mbuya Mulungu wako ndi moto wotenthetsa, Mulungu wansanje. Ngati mwabeleka wana wamwamuna na wana wamwamuna wa wana wanu wamwamuna, na mukhale nthazi yayi pa charu, na muchite zosalongosoka, na mupange chifaniziro chosema chofanana na chinthu chilichose, na muchite choipa pamaso pa Mbuya Chiuta wanu kuti mumukwiyitse, nkhuchimbira umboni kwa inu lero denga na charu, kuti mukaonongeka kweniso

kuonongeka kuchokera pa charu imeneyo mukuwoloka Yorodano kuti mukalowe kuti mukalandire; simukakhala mazuwa mazuwa pa charu iyo, koma mukaonongedwa kweniso mukaonongedwa. Ndipo Mbuya wakubalakazani mu vyaru vyose, ndipo mukasigalenge vang'ono mu chiwerengero mu vyaru vyose kumene Mbuya wakukutengerezani kuko. Ndipo mwakalambira kuko milungu yinyake, vinthu vya manja ya vantu, matabwa na mabwe, iyo yikuwona ndiri, nangauli yikumva ndiri, nangauli yikulya ndiri, nangauli yikununkha ndiri. Nanga mwakafuna kuko Mwami Chiuta winu, nanga mwakamupeza iye pamene mwakamufuna iye kuchokera mu mtima winu wonse, nanga kuchokera mu moyo winu wonse mu masautso ghinu. Nanga yakakupezani mwenso mawu yonse aya pa kumaliziro kwa mazuwa, nanga mukatembenukira kwa Mwami Chiuta winu, nanga mukamvera mawu gha iye. Pakuti Chiuta wachifundo Mwami Chiuta winu; ngakakusiyani mwenso, nangayi ngakakuphwanyani mwenso; ngakayiwala chipangano cha bamama bhinu, icho chakalumbira kwa iwo Mwami. Funsani za masiku akale ayo yakachitika kale mwe kuchokera pa zuŵa limene Chiuta walengenga munthu pa charu, na kuchokera ku mphepete ya kumwamba mpaka ku mphepete ya kumwamba, ngati chakachitika malingana na liŵu likulu ili, ngati chakamveka chinthu chotere; ngati mtundu wakamva liŵu la Chiuta wamoyo akulongora kuchokera pakati pa moto, monga mwe wakamva na kukhala wamoyo; ngati Chiuta wakazezera kulowa kukatola kwa yekha mtundu kuchokera pakati pa mtundu mu kuzezera, na mu zizindikiro, na mu zodabwitsa, na mu nkhondo, na mu chiwoko

champhamvu, na mu mkono wakwezeka, na mu maonekedwe akulu, malingana na vyose vimene Mbuya Chiuta wathu wakachita mu Igupto pamaso panu mwe mukulangalira; kuti muziŵe kuti Mbuya Chiuta wanu uyu ndi Chiuta, na palije wina kupatula yekha. Kuchokera kumwamba mawu ake anamveka kuti akuphunzitse, ndipo pa dziko lapansi wakuonetsa moto wake waukulu, ndipo mawu ake unamva kuchokera pakati pa moto. Chifukwa cha kumtemwa kwakwe makolo ghako, na wakasankha mbewu yawo pamoza nawo imwe, na wakakutulusa iwe yekha mu mphamvu zakwe zikuluzikulu kuchokera ku Ijiputo, kuwononga mitundu yikuluzikulu na yamphamvu kuposa iwe patsogolo pa uso wako, kukulowesa iwe kukupa iwe nyika yawo kulandira, monga uli lero. Nanga ukaziva lero, nanga ukatembenuka mu maganizo, kuti Mbuya Chiuta wako uyu ndi Chiuta mu kumwamba kunani nanga pa charu pansi, nanga si uli kanandi kupatula wakwe yekha. Ndipo sungani malamulo gha kwe na malango gha kwe ghose ine nkhukurambirani lero kuti zikhalire bwino kwa iwe na wana wako pamoza na iwe, kuti mukhale na umoyo utali pa charu icho Mbuya Chiuta wako wakuperekapo masiku ghose. Penepo Mose wakapatula mizinda itatu kunyakeko kwa Yorodano kuchokera kuvwira kwa zuŵa, kuti wakupha munhu ŵakathawirako, uyo wakupha mnzakwe wosaziba, na uyo wakamuchima yomberi kutalika jilo na lilo lakutatu, na ŵakathawira ku muzinda umoza wa mizinda iyo, na ŵakakhala wamoyo; Bezeri mu chipululu mu nyika ya chigwa kwa Rubeni, na Ramoti mu Gileadi kwa Gadi, na Golani mu Basani kwa Manase. Uyu ndi nkhani uyo Mose wakavika patsogolo pa ana a

Israyeli. Izi zinthu, umboni, malamulo, na ziweruzo, zose zina kaŵechera Mose kwa ŵana ŵa Israeli, paŵatuluka iwo ku nyika ya Egipito, ku mbali ya Yorodano, mu chigwa, pafupi na nyumba ya Peori, mu nyika ya Sihoni mfumu ya Ŵaamori, uyo wakaŵa mu Hesiboni, uyo ŵakakantha Mose na ŵana ŵa Israeli, paŵatuluka iwo ku nyika ya Egipito. Nanga vakalowa chalo chakwe, nanga chalo cha Ogi mfumu ya ku Basani, mafumu ghawiri gha Vaamori, vavo vakalivili kumbali ya Yorodani ku mawa gha zuŵa, kufuma ku Aroeri, uyo uli pa mphepete mwa mtsinje wa Arinoni, nanga pa phiri la Sihoni, lilo ndi Herimoni, chalo chose cha Araba kumbali ya Yorodani ku mawa gha zuŵa pansi pa Asedoti ya mwala wosembuliwa.

5

Ndipo Mose anaitana Aisraeli onse, ndipo anati kwa iwo, mverani Aisraeli malamulo ndi ziweruzo zonse zimene ndikulalikira m'makutu anu lero lino, ndipo mudzaziphunzira, ndipo mudzazisunga kuti muzichita. Mbuya Chiuta wanu wakapanga chivomerezi na inu ku Horebu. Si kwa makolo ghinu ghakupangiska Mbuya chivomerezi ichi, koma kwa inu, inu wose muli pano wamoyo lero. Nkhope na nkhope Mbuya analankhula na inu mu phiri kuchokera pakati pa moto. Nane nineima pakati pa Mbuye na nyamwe mu nthazi yiyo kuuzani nyamwe mawu ga Mbuye, chifukwa munawopa ku uso wa moto, na munakwera kweni ku phiri, kunena ine ndine Mbuye Chiuta winu wakutulutsani nyamwe ku dziko la Iguputo, ku

nyumba ya ukapolo. Sikukhala milungu yina kwa iwe patsogolo pa uso wangu. Usakazipangire wekha chifaniziro, nangwa chinthu chilichonse chofanana na vyose vili mu thambo pamwamba, na vyose vili mu nthaka pansi, na vyose vili mu madzi pansi pa nthaka. Ukauputa iwo, nangauli ukauwatumikira iwo; pakuti ine ndili Mbuya Chiuta wako, Chiuta wa nsanje, ndikupereka vivi vya mababa pa vana pa cibadwa ca citatu na ca cinayi kwa avo vakundidana ine, na kukora cinthu ca lusungu kwa viuru kwa avo vakundikonda ine, na kwa avo vakusunga malamulo gha ine. Usakatole dzina la Mbuya Mulungu wako pachabe, pakuti Mbuya Mulungu wako sangamuweleske munthu wakutola dzina lake pachabe. Sunga dazi la masabata kuti ulipatule, munjira imene anakulagiza Mfumu Mulungu wako. Mazuŵa sita uzagwira ntchito na kuchita vyakugwira ntchito vyako vyose; koma pa zuŵa la msanu na ziŵiri ndi Sabata kwa Mbuye Chiuta wako; ukasakuchita ntchito iliyose iweyo na mwana wako wamwamuna na mwana wako wamkazi, kapolo wako wamwamuna na kapolo wako wamkazi, ng'ombe wako na chinyama chako chakutola mitolo, na chinyama chako chose, na mlendo wakukhala mwa iwe; kuti apume kapolo wako wamwamuna, na kapolo wako wamkazi, na chinyama chako chakutola mitolo, monga iweyo. Ndi iwe udzakumbukira kuti kapolo unali m'dziko la Iguputo, ndipo Mbuye Mulungu wako anakutulutsa kuchokera kumeneko ndi dzanja lamphamvu ndi mkono wokwezeka. Chifukwa chake Mbuye Mulungu wako anakulamula kuti uzisunga tsiku la Sabata ndi kulipatula. Lemekeza bambo wako na amayi wako, monga mwa inalagiza

kwa iwe Mwami Mulungu wako, kuti zikuyendere bwino, na kuti ukhale na moyo utali pa nkhongo ya dziko limene Mwami Mulungu wako akukupasa. Osati kupha munthu. Usachite chigololo. Osati uba. Usachitire mnzako umboni wabodza. Ukalapa kukhumbira mkazi wa munzako; ukalapa kukhumbira nyumba ya munzako, nangwa munda wake, nangwa mwana wake, nangwa mphika wake wakazi, nangwa ng'ombe wake, nangwa mbongolo wake, nangwa nyama zake zonse, nangwa vyose ivyo vili vya munzako. Mawu awa anawalankhula Mbuya kwa msonkhano wanu wonse pa phiri kuchokera pakati pa moto, mdima, mdima wandiweyeweya, mphepo yamkuntho, mawu akulu, ndipo sanawonjezepo, ndipo anawalemba pa mapulangwe awiri amwala, ndipo anawupereka kwa ine. Ndipo chakachitika pamene mwamva lizgu kuchokera pakati pa moto, ndipo phiri linkayaka moto, ndipo mwabwera kwa ine mwense abakulembera ba mifuko yinu, na khansala ya akulunga binu, ndipo mwakamba, onani, Mwamuna Chiuta wathu watiwonesera ulemerero wake, ndipo twamva lizgu lyake kuchokera pakati pa moto; pa siku iyi tawona kuti Chiuta akalankhula na munthu, ndipo akhala moyo. Nanga vino tileke kufa, chakuti moto uwu ukulu uyu ukhatisakha ife, nga tichipitirira ife kumvera mau gha Mbuya Chiuta wathu kanyake, nanga tikhafa. Kodi ndi ndani pakuti thupi limene linamva mawu a Mulungu wamoyo, akulongera kuchokera pakati pa moto, monga ife, ndi kukhala ndi moyo? Yandikira iwe, ukamve vyose vya vikamba Mbuya Chiuta wathu, na iwe ukaŵechete kwa ife vyose vya vikaŵecheta Mbuya Chiuta wathu kwa iwe, na tikamve, na tikachite. Na Mwenembumba wakumva lizgu lya

mawu yinu mukulongera kwa ine, na Mwenembumba wakuti kwa ine, Ndakumva lizgu lya mawu ya anthu awa zonse ziwakalongerera kwa iwe, moona vyose zonse ziwakalongerera. Ndani angapereka kuti mtima wawo ukhale chomwecho mwa iwo, kuti andiope ine na kusunga malamulo anga onse masiku onse, kuti cikhale cabwino kwa iwo na kwa ana awo cipindi conse? Yendani, nakhawuza kwa iwo, mwabwerere mweneko ku nyumba za mweneko; koma iwe imweyo imira pano pamoza nane, ninga nkhulankhula kwa iwe malamulo na malango na zosekula zose ukazaphunziska iwo, ninga wakachite chomwecho mu charu icho ine nkhuwapeleka iwo mu cholowa. Nkhani mwakusunga kuchita munjira iyo Mbuya Chiuta wako wakulaghira iwe; ntimukatembenuka kuliko yakudya kapenanso kuliko yakuchipinda, munjira yonse iyo Mbuya Chiuta wako wakulaghira iwe kuyenda mu iyo, kuti akupumulise iwe, nkhani yakuwemi iwe yili bwino, nkhani mwakhala mazuwa ghamanji pa charu icho mwakutola.

6

Na izi malamulo na malango na ziweruzo zose zimene analamula Mbuya Chiuta wathu kukuphunzitsani kuti muchite chomwecho m'dziko limene mukulowamo kuti mukalandire. Kuti mwatiye Mbuya Chiuta wanu, musunge vyose vilango vyake na malamulo gake ayo ine nkhukuuza iwe lero—iwe, wana wako, na wana wa wana wako—masiku gose ga umoyo wako, kuti mwakhalenge moyo utali. Nanga umve Israyeli,

nanga ulonde kuchita, kuti zikhalenge vyakuyipa kwa iwe, nanga kuti mwandenge kwene-kwene, mbuli Mbuya Chiuta wa makolo ghako wakayankhulira kukupa iwe charu chikuyenderera mkaka na uchi; nanga ivi vilango na maweruzo, vyose Mbuya wakalamulira wana wa Israyeli mu chipululu, pawakatuluka iwo ku charu cha Ijiputo. Mva Israeli, Mbuya Chiuta wathu, Mbuya ndi umoza. Nkhwima ukhakonda Mwamuna Chiuta wako mu mtima wako wonse, nkhwima mu moyo wako wonse, nkhwima mu mphamvu zako zonse. Mawu awa vyose ine ndikulaghira iwe lero, vikakhala mu mtima wako nanga mu moyo wako. Ndi udzawatsogolera patsogolo ana ako, ndi udzalankhula nawo ukakhala m'nyumba, ndi ukayenda m'njira, ndi ukalala pansi, ndi ukadzuka. Nanga ukhazimanga iwo pa dzanja lako kukhala chizindikiro, nanga ikhakhala chosasunthika pamaso pako. Ndipo mwalemba iwo pa zitseko za nyumba zanu, ndi za zipata zanu. Nanga chikhalenge pamene Mbuye Chiuta wako akulowesa iwe mu charu chichi wakalumbira kwa makholo ghako, kwa Abulahamu, na kwa Isaka, na kwa Yakobo, kukupa iwe mizinda yikuru na yiwemi yiyo iwe unakha kubaka, nyumba zizere vyakuwemi vyose yiyo iwe unakha kuzaza, maenje ghakusemba ghiyo iwe unakha kusemba, minda ya mpesa na minda ya azituni yiyo iwe unakha kubzala, na walya na wakhuta, chenjelera wekha usayiwale Mbuye Chiuta wako uyo wakutulusa iwe mu charu cha Ijipito, mu nyumba ya ukapolo. Udzaopa Mbuya Mulungu wako, ndi udzatumikira iye yekha, ndi udzamamatira kwa iye, ndi udzalumbira pa dzina lake. Musatsatire kunyuma kwa milungu yinyake ya milungu ya mitundu yakuzungulira nyumwe, pakuti

Chiuta ndi wachilombo Mbuya Chiuta wako mwa iwe; Mbuya Chiuta wako angakwiye mkwiyo kwa iwe, akuononge iwe pa uso pa charu. Usakalinge Mbuya Mulungu wako, monga mwakamulinga mu kuyesa. Kusunga ukasunga malamulo a Mbuya Mulungu wako, umboni, na malamulo yonse iyo anakulamuza. Nanga ukazachita chakusangalatsa na chakuwemi pamaso pa Mfumu Chiuta wako, kuti zikupfireni wawemi, nanga ulowe nanga ulandire charu chakuwemi, icho Mfumu wakalumbira kwa makolo ghinu, kufukuza adani ghako wose pamaso pako, monga Mfumu wakanenera. Ndi yikhala pamene mwana wako akufunsa iwe mawa, kunena, Ndi chiyani umboni, ndi malamulo ndi ziweruzo zonse zimene Mfumu Mulungu wathu analamula kwa ife? Ndipo ukhamba ku mwana wako, Tinali antchito kwa Farao m'dziko la Iguputo, ndipo Ambuye anatitulutsa kuchokera kumeneko ndi dzanja lamphamvu, ndi mkono wokwezeka. Nanga Mbuya wapereka zizindikiro na zodabwitsa zikuluzikulu na zoipa mu Iguputo kwa Farao na mu nyumba yake pamaso pathu, nanga ife watitulutsa kuchokera kuko kuti atupereke charu ichi, icho walumbira kupereka kwa bamakulu athu. Nanga Mbuya wakatilangiza ife kuchita malamulo yonse awa, kuwopa Mbuya Mulungu wathu, kuti zikhale bwino kwa ife masiku yonse, kuti tikhale na moyo monga na lero. And chifundo chikhala kwa ife, ngati tisunga kuchita malamulo onse awa pamaso pa Mbuye Mulungu wathu, monga analamula kwa ife.

7

Nga Mwenecho Chiuta wako ukakuinjizgha mu nyika iyo ukuinjira mwenemo kuti uyilandire, na ukuchotola mitundu yayikuru pamaso pako, Wahiti na Wagirigashi na Waamori na Wakanani na Waperezi na Wahivi na Wayebusi, mitundu yisanu na yiwiri yayikuru na yamphamvu kuposa inyuwe; Na Mwenecho Chiuta wako ukuwapereka mu manja ghako, na ukuwakantha; ukuwawononga kweni kweni; ukasakha kupangana nao pangano, wala mukasakha kuwachitira chifundo, wala mukasakha kukwatirana nao; mwana wako wamkazi ukasakha kumupeleka ku mwana wake wamwamuna, na mwana wake wamkazi ukasakha kumutola ku mwana wako wamwamuna. Ati-tembenusa mwana wako wa mwamuna kuti apatuke na ine, ndipo ati-tumikira milungu yinyake. Mbuya ati-kalipa kwambiri kwa inu, ndipo ati-wononga iwe mwafulumiro. Koma chomwecho mwakachita kwa iwo: maguwa awo mwakagwetsa, na zipilala zawo mwakaphwanya, na nkhalango zawo mwakadumula, na zosema za milungu yawo mwakatentha na moto. Chifukwa ndiwe anthu oyera wa Mbuye Mulungu wako, ndipo Mbuye Mulungu wako wakusankha kuti ukhale anthu ake achinsinsi kuposa mitundu yonse ya pa nkhope ya dziko lapansi. Ninga chifukwa muli vambirimbiri kuposa vyaru vyose, Mfumu wakulondola imi, na Mfumu wakulondola imi, pakuti imi muli vang'ono kuposa vyaru vyose. Koma chifukwa cha kukondani Mbuye inu, na kusunga lumbiro limene analumbira kwa makolo anu, Mbuye anakutulutsani mu chiwoko champhamvu, ndipo Mbuye anakupulumutsani kuchokera ku nyumba ya ukapolo, kuchokera ku chiwoko cha Farao mfumu ya Iguputo. Na ukazimanya kuti Mwami Chiuta

wako, uyu ndi Chiuta; Chiuta wakhulupirika, wakusunga chipangano na chifundo kwa ŵakumukonda iye na kwa ŵakusunga malamulo gha iye mpaka zana za ŵanthu, na wakuwapereka kwa ŵakumuda pamaso kuwawononga kweniweni iwo; na si wakuchedwa kwa ŵakumuda; pamaso akawapereka kwa iwo. Nanga ukasunga malamulo, na malangizo, na ziweruzo izi zose zimene ine ndikulamuza iwe lero kuti uzichite. Nanga yikakhala pamene mungamve malamulo agha, nanga mukhasunga na kugenda iwo, nanga yikhasunga Mbuya Chiuta wako kwa iwe chipangano na chifundo, icho wakhalumbira kwa makholo ghinu. Ndipo adzakukonda, adzakudalitsa, adzakuchulukitsa, adzadalitsa ana a m'mimba mwako ndi zipatso za nthaka yako, tirigu wako, vinyo wako, mafuta ako, ziweto za ng'ombe zako ndi ziweto za nkhosa zako pa nthaka imene Ambuye analumbira makolo ako kuti adzakupatsa. Udzadalitsidwa pakati pa mitundu yonse ya anthu, palibe wosabala udzakhala mwa inu, kapena wosabala wamkazi, ndi mwa ziweto zako. Nanga Mwami Mulungu wako wakuchotsa kwa iwe matenda yonse, nanga matenda yonse yaipa ya ku Iguputo yayo unaona, nanga yonse unadziwa, si wakuika pa iwe, koma wakuika yawo pa yonse yakudana iwe. Ndi udzadya vyose vyakufunkha vya mitundu, vyo Mbuya Mulungu wako akukupeleka iwe. Diso lako si lidzawapulumuka, ndi si udzatumikira milungu yawo, chifukwa chikhuwo ichi chili kwa iwe. Ngati koma unena mu maganizo ako kuti mtundu uwu ndi wambiri kuposa ine, kodi ndidzakwanisa bwanji kuwawononga? Ukatopa kuwatila; ukakumbuka makora, vyose vya Mbuya Chiuta wako vyakachitira Farao na Vaiguputo vose;

vyakazezga vyakuru, vya maso gako vyakaona, zizindikiro na zodabwitsa vyakuru vilya, chiwoko chakukhala na mphamvu, na mkono wakutalika; monga Mbuya Chiuta wako wakakutuluzira, chomwecho Mbuya Chiuta winu wakachitira mitundu yose, iyo ukuwatila pa maso gawo. Nanga njuchi Mwenecho Chiuta wako wakutumizga kwa iwo, mpaka wene wakusigalira na wene wakubisika kuzera kwa iwe wawonongedwa; Ukawuvulidwa kuzera ku uso wawo, pakuti Mwenecho Chiuta wako mwa iwe, Chiuta wamkuru na wamphamvu. Ndipo Mfumu Mulungu wako adzawononga mitundu iyi pamaso pako pang'onopang'ono. Sudzakwanitsa kuwawononga mwachangu kuti dziko lisasanduke chipululu, ndipo zirombo zakuthengo zisachulukane pa iwe. Nanga Mwami Chiuta wako ŵakupeleka iwo mu makhono ghako, nanga ukuwononga iwo kuwononga kukulu, mpaka ukuwawononga iwo kweniso. Nanga ŵakupeleka ŵafumu ŵa iwo mu makhono gha inu, nanga mukuwononga zina lya iwo kuchokera mu chalo chila. Kwakuti mundu ŵakuima paujo pa iwe, mpaka ukuwawononga iwo kweniso. Zosema zokongolewa za milungu yawo muzitentha ndi moto, simuyenera kulakalaka siliva, kapena golide kuchokera kwa iwo simuyenera kutenga kwa inuyo, mungakhupuke chifukwa cha icho, chifukwa ndi chonyansa kwa Mbuya Mulungu wanu. Ndipo simudzalowetsa chonyansa m'nyumba yanu, ndipo mudzakhala chinthu chotembereredwa monga ichi, mudzanyansa kwambiri, ndipo mudzanyansa kwambiri, chifukwa ndi chinthu chotembereredwa.

8

Malamulo onse amene ine ndikulamulani lero, mudzawasunge kuti muwachite, kuti mukhale ndi moyo ndi kuchulukana, ndi kulowa ndi kulandira dziko limene Mbuya Mulungu wanu analumbira makolo anu. Ndi udzakumbukira njira yose iyo Mbuya Mulungu wako anakutsogolera mu chipululu, kuti akutsitse ndi akuyese, ndi kuti vidziwe vya mu mtima wako, ngati udzasunga malamulo ake kapena ayi. Ndipo wakukupweteka, na wakukulaŵiska njala, na wakukuliska manna imene makolo ghako yakavimanyi kweni, kuti wakuvuluske kwa iwe kuti mundu yikakhala na buledi basi kweni, kasi na liwu lyose likutuluka mu mulomo wa Chiuta. Zovala zako sizinakhalira zakale kuchokera kwa iwe, nsapato zako sizinakwinyika kuchokera kwa iwe, mapazi ako sizinakhalira zakutupa, ona makumi anayi za zaka. Ndipo udzadziwa mu mtima wako kuti monga munthu akalanga mwana wake, chomwecho Ambuye Mulungu wako adzakulanga iwe. Nanga uwe ukasunga malamulo a Mbuya Mulungu wako kuyenda mu njira zake, nanga kuopa iye. Pakuti Mwami Chiuta wako nakukwinjiska iwe mu nyika yaviwa na yinji, uko mitsinje ya madzi, na vitsime vya vidzudzulu vikutuluka mu mapani na mu mapiri; Nyika ya tirigu na barele, mizabibu, mikuyu, makomamanga; nyika ya mtengo wa olivi wa mafuta na uchi; nyika uko usati na umphawi ulya chingwa chako, na usati usowe pa iyo chinthu; nyika uko mabwe ndi chitsulo, na kuzwa mu mapiri yake ukazakumba mkuwa. Nanga ukalya na kuguta,

nanga ukulonga Mbuya Mulungu wako pa nthaka ya bwino, iyo wakukupa. Chenjelera wekha usayiwale Mbuye Chiuta chako, usasunge malamulo ghakwe, na maweruzo na malango ghakwe, yose ine nkhukuramula lero; Usadye na kukhuta, na kuzenga nyumba yambone na kukhala mwa izo, na ng'ombe zako na nkhosa zako zikachulukenge kwa iwe, siliva na golide vikachulukenge kwa iwe, na vyose vyakuti vikhalenge vyako vikachulukenge kwa iwe, usadzikweze mu mtima, na kuiwala Mbuye Chiuta chako, wakutulusa iwe ku charu cha Ijipito, ku nyumba ya ukapolo; wakutulusa iwe mu chipululu chikuru na chowopsa chila, uko njoka yakuluma, na chikhalangwe, na ludzu, uko kunalibe maji; wakutulusa kwa iwe ku lwala lwa mwala chitsime cha maji; wakudyesa iwe mana mu chipululu icho sunaziwenge iwe, na sunaziwenge atati ako, kuti akusowise iwe, na akuyese iwe, na akuchitire wambone pa mapeto gha mazuwa gako. Usati unene mu mtima wako kuti, Mphamvu zanga na ulamuliro wa dzanja langa ndiwo unakapangira ine mphamvu zazikuru izi. Nanga uza kukumbukira Mbuya Mulungu wako, chifukwa yemwe akukupereka mphamvu yakuchita mphamvu, kuti akhazikise chipangano chake chimene Mbuya analumbira kwa makolo ako, monga lero. Ndipo yikakhala nga mwayiwala Mfumu Mulungu winu ndi kuyenda pambuyo pa milungu yina ndi kuyitumikira ndi kuyilambalala, nkhuwakumbuchilani lero kumwamba ndi pa nyika kuti mukaonongeka kweniweni. Monga mayiko ghakusighalira ghose Mfumu Mulungu wakuononga patsogolo pa nkhope yinu, chomwecho mwakuonongeka, chifukwa simwamvera mawu gha Mfumu Mulungu winu.

9

Mva Israeli, iwe ukuluka lero Yorodani kulowa kulandira mitundu yikulu na yamphamvu kuposa inyuwe, mizinda yikulu na yalimbikwa mpaka kumwamba, wanthu wakulu na wambirizgi na watalika, wana wa Anaki, wawo iwe ukuziwa, na iwe wamva, ndi ndani angayime pa maso pa wana wa Anaki? Nanga ukaziva lero chakuti Mbuya Chiuta wako uyu akayenda patsogolo pa uso wako, ndi moto ukusakasaka, uyu akawononga iwo, nanga uyu akawatembenusa kuchokera pa uso wako, nanga akawawononga mu kuthamanga, monga mwa kukulankhulira Mbuya. Usati unene mu mtima wako pamene Mbuya Mulungu wako akuwononga mitundu iyi pamaso pako, ukunena kuti, chifukwa cha chilungamo changa Mbuya wandilowetsa kuti ndilandire dziko labwino ili. Ayi chifukwa cha chilungamo chako, wala chifukwa cha uera wa mtima wako iwe ukulowa kulandira dziko lawo, koma chifukwa cha kusapembedza kwa mitundu iyi Mbuye adzawononga iwo pamaso pako, ndi kuti akhazikitse chipangano chimene Mbuye analumbira kwa makolo athu, kwa Abrahamu ndi kwa Isake ndi kwa Yakobo. Nanga udzamanya lero, kuti si chifukwa cha kulungama kwako Mbuye Mulungu wako wakupatsa iwe nthaka yabwino iyi kuti uyilandire, chifukwa uli munthu wakuuma khosi. Kumbuka, usayiwale zintu zose unakalipisa Mbuya Mulungu wako mu chipululu, kufuma tsiku munayituluka mu Igupto, na munafika ku malo agha, munapitiriza kusayimvera Mbuya. Nanga ku Horebu mwakakwiyiska Mbuya, nanga

Mbuya wakakwiya pa inu kuti akuonongheni inu, nkhani ya kukwela kwangu ku phiri kuti nkalandire mabwe, mabwe ya mwambo uwo Mbuya wakapangana na inu, nanga ndinakhala ku phiri masiku makumi manayi na usiku makumi manayi, buledi sindinakhalya nanga maji sindinakhamwa. Na Mbuya wakanipera ine mabwe ghawiri gha mwala ghakalembedwa mu chala cha Chiuta, na pa mabwe ghenewo ghakalembedwa mawu ghose gho Mbuya wakayankhula kwa inu pa phiri pa zuwa lya msonkhano. Na chikachitikapo pakati pa masiku makumi manayi na pakati pa masikati makumi manayi Mbuya wakanipera ine mabwe ghawiri gha mwala, mabwe gha chipangano. Ndipo Mbuya wakati kwa ine, Imika, pita pasi mwamsanga kuchokera pano, pakuti wanthu wako, uwo unawatulusa mu dziko la Iguputo, waphwanya malamulo. Waphwanya mwamsanga njira iyo ndinawawuza, ndipo wadzipangira chifaniziro chosungunuka. Na Mbuya wakati kwa ine, wakhamba, Nakhamba kwa iwe kamoza na kawiri, wakhamba, naona vanu ava, na lola vanu va makhosi gakuuma vili. Na lero undileke ine kuwawononga iwo, na ndidzafuta zina lyawo pansi pa kumwanya, na ndidzakupanga iwe kukhala charu chikuru, na champhamvu, na chikuru chomene kuposa ichi. Nanga nditatembuska ndikabwelera, ndinatsikira kuchokera ku phiri, ndipo phiri linali kuotcha moto mpaka kumwamba, ndipo mabwe awiri a umboni anali m'manja mwanga awiri. Na pakuwona kuti mwalakwa palongolo pa Mbuye Chiuta winu, na mwapanga kwa inu veni chifaniziro chosungunuzika, na mwalephuka kuchokera mu njira iyo Mbuye wakulamulirani kuchita; na pakugwira mabao ghawiri,

ndinawaphonyera kuchokera mu manja ghangu ghawiri, na ndinawaphwanya palongolo pinu. Nanga ndinachonderera pamaso pa Mwenecho wachiwiri monga nanga wakale masiku makumi manayi na masiku makumi manayi, buledi sindinalya nanga madzi sindinalanda, pa zonse za machimo ghinu zimene munachimwa kuchita chaipa pamaso pa Mwenecho wa Chiuta kumkwiyiska yemwe. Ndili ndi mantha kwambiri chifukwa cha ukali ndi mkwiyo, chifukwa Mbuya anakalipira pa inu kuti awakononge inu, ndipo Mbuya anandimvera ine mu nthawi iyi. Ndipo pa Aroni wakalipsa kukhumudwitsa kumuwononga, ndipo nakhulupilira pa Aroni mu nthawi iyo. Ndipo tchimo chanu chimene munachita, mwana wa ng'ombe, ndinatenga, ndipo ndinamuotcha mu moto, ndipo ndinamupera ndikumuphwanya kwambiri mpaka unakhala wopyapyala, ndipo unakhala ngati fumbi, ndipo ndinaponya fumbiyo mu mtsinje wotuluka mu phiri. Nanga mu kutenthedwa, nanga mu kuyesedwa, nanga mu manda gha chikhumbo, mwakwiyiska Mbuya. Ndipo pamene Mbuya wakatumizga inu kuchokera ku Kadeshi Barineya, kunena, Pitani mmwamba ndi kulandira nthaka imene ndinapereka kwa inu, munanyoza mawu a Mbuya Mulungu wanu, ndi simunakhulupirire iye, ndi simunawamvere mawu ake. Mwakhala mukusamvera Mbuye kuchokera tsiku limene munamudziwa. Nanga ndinachembera pamaso pa Mbuya mazuwa makumi manayi na usiku makumi manayi, mazuwa yeniyeni ndinachembera, pakuti Mbuya wakamba kuwononga inu. Nanga ndinkapemphera kwa Mulungu, nanga ndinati, Mbuya mfumu ya milungu, usawononge anthu ako nanga gawo lako, umene unaliwombola, umene unawatuluska

mu dziko la Iguputo mu mphamvu zako zazikulu, nanga mu dzanja lako lamphamvu, nanga mu mkono wako wautali. Kumbuka Abraham na Isaac na Jacob, atumiki wako, wowo ukalumbira mwa wekha, usayangane pa ukali wa anthu awa, na zinyengo zawo, na pa machimo wawo. Asakuti vankhuyowoya vakukhala mu charu kuchokera mwakutiwulusa ifwe, vakulonga kuti, chifukwa Mbuya wakalephera kuwalowesa mu charu chiwakuwawuzira, na chifukwa wakuwavipa, wakuwaulusa mu chipululu kuti awakaphe. Nanga awa ndi wanthu wako nanga cholowa chako, wawo unawatulusa mu charu cha Iguputo mu mphamvu zako zazikuru, nanga mu chiwoko chako chachimphamvu, nanga mu mkono wako wawutali.

10

Mu nthawi iyo Mbuya analankhula kwa ine kuti, Sema wekha mabao awiri amwala monga oyamba, ndi kwera kwa ine ku phiri, ndi upange wekha bokosi yamatabwa. Ndi udzalemba pa mbale mawu amene anali mu mbale zakuyamba zimene unaphwanya, ndi udzayika iwo mu bokosi. Ndipo ndinakhapanga bokosi kuchokera ku matabwa ghakulimbikira, ndipo ndinasema matabwa gha mwala monga gha koyamba, ndipo ndinakwera ku phiri ndili na matabwa ghawiri m'manja mwangu. Ndipo analemba pa mabwe makulongosola monga kulemba kwa koyamba mawu khumi, amene Mbuya anayankhula nanu mu phiri kuchokera pakati pa moto, ndipo

Mbuya anapereka iwo kwa ine. Nanga nditabwelera ndakhika pansi kuchokera ku phiri, ndipo ndaika mbale mu bokosi limene ndinapanga, ndipo zinali pamenepo, monga Mbuya analamula kwa ine. Nanga ana akhali a Israeli ananyamuka ku Beeroth ya ana a Jakan Moserah, kumeneko anafa Aroni, nanga anaikwa kumeneko, nanga anatumikira ngati wansembe Eleazara mwana wake m'malo mwake. Kuchokera kuko, iwo ananyamuka kuluta ku Gadgad, nanga kuchokera ku Gadgad kuluta ku Etebatha, charu cha mitsinje ya madzi. M'nthawi umenewo Mbuye anagawa fuko la Levi kuti linyamule bokosi la chipangano cha Mbuye, kuima pamaso pa Mbuye, kutumikira ndi kupemphera pa dzina lake mpaka lero lino. Chifukwa cha ichi, Alevi alibe mugawo ndi gawo pakati pa abale wawo. Mbuya mwini ndi gawo lake, monga anamuuza. Nanga ine ninekhala ninekhazima mu phiri makumi manayi masiku na makumi manayi masikiro. Nanga Mbuya wakandimvera ine nanga mu nthazi iyi, nanga Mbuya wakakhumba lepi kukuwonongani nyenye. Nanga Mbuya wakati kwa ine, Enda, nyamuka patsogolo pa anthu awa, nanga walowelemo nanga walandemo nthaka imene ndinkalumbira makolo wawo kupa iwo. Nanga vino, Israeli, chichi Mbuya Chiuta wako wakukhumba kuchokera kwa iwe, koma kuopa Mbuya Chiuta wako, na kuyenda mu njira zonse za wakwe, na kumtemwa, na kutumikira Mbuya Chiuta wako kuchokera mu mtima wako wonse, na kuchokera mu moyo wako wonse, kusunga malamulo a Mbuya Chiuta wako, na malango a wakwe, yonse ine nkhukuramula iwe lero, kuti zikhalenge bwino kwa iwe? Onani, Mbuya Mulungu wako ali na kumwamba na kumwamba kwa

kumwamba, nthaka na vyose vifefe vili mu iyo. Koma makolo ghinu Mbuya wakasankha kukonda iwo, na wakasankha mbewu ya iwo pamoza na iwo, inyuwe, kufuma ku mitundu yose, malinga na siku iyi. Ndi mwadzadula mtima waumitsiro wanu, ndi simwadzaumitsa khosi lanu. Pakuti Mbuya Chiuta winu, uyu ndi Chiuta wa viyuta, na Mbuya wa vambuya, Chiuta wamkuru, na wamphamvu, na wakuopsa, uyo wakusaghalira uso, wala wakutola mphatso; wakuchitira chiweruzo mlendo na mwana wamasiye na mkazi wamasiye, na wakutemwa mlendo kumupasa buledi na chivala. Ndipo mwakondeni mlendo, pakuti mwalipo alendo mu dziko la Aiguputo. Ukaopa Mwami Chiuta wako, na ukamutumikira, na ukamukhomelera, na ukalumbira mu zina lyakwe; Uyu ndi kunyada kwako, na uyu ndi Chiuta wako, wakachita mwa iwe vintu vikulu na vya ulemerero ivi, vimene maso ako vaona. Mu mitima makumi ghusanu na yiwiri, makolo ghako yakatuluska mu Egipito, lero koma Mbuya Chiuta wako wakupanga iwe nga nyenyezi za kumwamba mu kuchuluka.

11

Nanga ukhatemwa Mbuya Chiuta wako, nanga ukhagomezga vigomezgo vyakwe, nanga malango yakwe, nanga malamulo yakwe, nanga maweruzo yakwe masiku yose. Nkhumbira mwamanya lero, kuti si vana venyu, vose vavo vakamanya nangwa vakaona maphunziro gha Mfumu Chiuta winu, na vinthu vyakuvya vyake, na chiwoko chakukhala na mphamvu,

na mkono wakutali, na zizindikiro zyake, na zodabwitsa zyake, zose zizo wakapanga pakati pa Iguputo kwa Farao mfumu wa Iguputo, na nyika yose yake, na zose zizo wakapangira mphamvu wa Vaiguputo, na magaleta ghawo, na kavalo wawo, na mphamvu wawo, mwakuti maji gha nyanja yakufiyila ghakawafukula pa nkhope zawo vavo vakavalondozgera kuchokera kumbuyo kwinu, na Mfumu wakawaononga mpaka lero zuwa, na zose zizo wakatipangira mu chipululu mpaka mwafika pa malo agha, na zose zizo wakapangira Datani na Abiramu vana va Eliabu mwana wa Rubeni, vavo nyika yakatsegula kamwa kake yakawamedza, na nyumba zawo, na mahema ghawo, na vinthu vyose vyawo vya kukhala nacho pamoza nawo pakati pa Israeli yose. Chifukwa maso ghinu ghakaona vinthu vyose vya Mfumu vyakuvya, zose zizo wakapanga kwa inu lero. Nanga mwakasunge malamulo gha kose gha wakwe ghose ine nkhukuramizga iwe lero, kuti mwakhalenge, nanga mwakwezgenge, nanga mwalowenge mwakatolenge nkhongo, mu iyo imwe mwakuwukenge Yorodani uko kukatolera iyo; Kuti mwakhalenge mazuwa ghamanji pa nkhongo, iyo Mbuya wakalumbizgira makolo ghinu kuwapeleka iwo nanga mbuto yawo pamoza nawo, nkhongo yakutulukira mkaka nanga uchi. Pakuti nkhuni ivyo uko mulowa mwenemo kuti mulandire ivyo, si nkhanga nkhuni ya Igipito, kumene mukatuluka kuchokera kuko, pamene akabyala mbewu, na kumwaza na mapazi ghawo, nkhanga dimunda lya nkhwani. Koma nkhuni ivyo uko mulowa mwenemo kuti mulandire ivyo, nkhuni ya mapiri na ya chigwa; kuchokera ku vula ya kumwamba ikamwa maji. Nthaka uyo Mbuya Chiuta

wako wakuyang'anira nthazi zonse, maso gha Mbuya Chiuta wako ghali pa uyo kufuma pachiyambi cha chaka mpaka pakumalira kwa chaka. Nga mwakamvera nakamvera malamulo gose gakuti nkhukupangani lero, kukonda Mbuya Chiuta winu, na kumutumikira kuchokera mu mtima winu wose, na kuchokera mu moyo winu wose, na akakupani mvula ku nyika yinu malinga na nyengo yakutoma na yakumalizira, na mukakwaniska tirigu winu, na vinyo winu, na mafuta ginu, na akakupani chakudya mu minda yinu kwa ng'ombe zinu; na mwakudya, na mwakukuta, chenjerani kuti mtima winu usauke, na mukapanduka, na mutumikire bachiuta bane, na mukubalamika, na Mbuya wakakwiya na ukali pa inu, na akatseka kumwamba, na mvula sikakhalako, na nyika sikakupani zipatso zake, na mukawonongeka mu kuthamanga kuchokera ku nyika yabwino yakuti Mbuya wakupani inu. Nanga mwayika mawu agha mu mtima winu nanga mu moyo winu, nanga mwamanga yawo pa chizindikiro pa mkono winu, nanga yayikhala yosasunthika pa maso ghinu; Nanga mwaphunzisa yawo vana vinu kukhulukha mu yawo ukakhala iwe mu nyumba, nanga ukuyenda iwe mu njira, nanga ukulala iwe, nanga ukuuka iwe. Nanga mwayilembera iwo pa mipanda ya nyumba zinu, na pa zipata zinu, kuti mwakhalenge mazuwa ghamfu, na mazuwa gha wana winu pa charu icho Mwenecho wakalumbira kwa makolo ghinu kuwapera iwo, mbuli mazuwa gha kumwanya pa charu. Nanga yikakhala nga mwamvera chomene malamulo ghoŵa ghoŵa ghakuti ine nkhukuŵalamulani lero kuti mukachite, kukonda Mbuya Chiuta wathu, na kuyenda mu njira zake zose, na kumanikirana naye,

Mbuya ŵakutulutsa mitundu yose iyi pa maso ghinu, nanga mwakutola mitundu yikulu na yamphamvu kuposa inu. Malo yose uwo mukhapondapo chikonde cha phazi linu, akhala anu, kufuma ku chipululu na Antilibanus, na kufuma ku mtsinje wa Melas, mtsinje Euphrates, na mpaka ku nyanja ya kumadzulo akhala malire anu. Palije munthu ŵakuimirira pa nkhope yinu, na Mbuya Mulungu winu ŵakuika mantha yinu na kunjenjemera yinu pa nkhope ya nthaka yose, pa yo mwakuponda, uyo njira ŵakulongera kwa inu. Onani, ine nkhukuperekanji pamaso panu lero dalitso na chitemberero; Dalitso, ngati mukamvera malamulo a Mbuya Chiuta wanu, yense ine nkhukuamulirani lero; na chitemberero, ngati simukamvera malamulo a Mbuya Chiuta wanu, yense ine nkhukuamulirani lero, na mukasochera pa njira iyo ine nkhanakulamulirani, mukayenda kukatumikira bachiuta banyake, abo simukuwamanyana. Ndipo yikakhala pamene Mbuye Mulungu wako akukulowetsa iwe mu dziko limene ukulowera kuti ulitenge, ndipo uzipereka madalitso pa phiri la Gerizimu, ndi temberero pa phiri la Ebala. Kodi izi si kupitilira kwa Yorodani, kumbuyo kwa njira ya kumadzulo kwa dzuwa mu dziko la Kanaani, malo okhala kumadzulo pafupi ndi Gologolo, pafupi ndi mtengo wa oki wamtali? Imi pakuti mukukuwoloka Yorodani, mukalowa kutenga chalo icho Mbuya Chiuta wathu wakuperekanji kwa inu mu ulowa masiku wonse, ndipo mudzakhala mu icho. Nanga mwakhalenge kuchita vyose vyakulaghila vyakwe, nanga maweruzo agha, vyose ivyo ine nkhupeleka patsogolo panu lero.

12

Nanga awa malamulo nanga maweruzo, amene mukasunga kuti muchite mu dziko limene Mbuya Mulungu wa makolo anu akupeleka kwa inu mu cholowa, masiku onse amene inu mukakhala pa dziko. Mu kuwononga mukuwononga malo ghose ghakuti mwa gheneghomo bhakatumikira kwenikweni baluŋgu bhawo, abo nyuwe mukuwaghalira iwo, pa mapiri ghakulongora, na pa mapiri, na pansi pa mtengo wakukhuta. Na mukuwagwetula maguwa ghawo, na mukuwaphwanya mipando yawo, na misitu yawo mukuwadumula, na zifaniziro za baluŋgu bhawo mukuwatentha na moto, na mukuwononga zina lawo mu malo gheneghomo. Simungachita chomwecho kwa Mbuya Mulungu wanu. Koma m'malo amene Mfumu Mulungu wako angasankhe mu'mzinda umoza mwa mizinda yanu kuti atchule zina lake kumeneko ndi kuitanidwa, mudzafunafuna ndi kudzafika kumeneko. Ndi mwakutola kuko vyakutentha vyanu vyose, ndi vyakupereka vyanu, ndi vyakutoma vyanu, ndi vyakupemphera vyanu, ndi vyakufuna vyanu, ndi vyakuvomereza vyanu, vyakubadwa kwakutoma vya ng'ombe vyanu, ndi vya nkhosa vyanu. Nkhuli mwakudya kweneko patsogolo pa Mbuye Chiuta winu, nkhuli mwakusangalala pa vyose vya mwakuvika chiwoko, inu nkhuli nyumba zinu, monga wadalitsa iwe Mbuye Chiuta wako. Nkhakuchita vyose vya tose ufe tikuchita pano lero, mundu wose chakukondweska pamaso pa mweneco; Pakuti nkhafika mpaka lero mu kupumulira, na mu cholowa, icho Mbuya Chiuta

wathu wakupangani inyuwe. Nanga mwakuwoloka Yorodani, nanga mwakukhala pa charu icho Mbuya Chiuta wathu wakupeleka kuti mulandire, nanga wakukhazikisa mwe kufuma ku adani anu zonse wakuzungulira, nanga mwakukhala mu chitetezo. Nanga ukhala malo uwo Mbuya Chiuta wako ungasankhe kuti zina lake litchedzgwe kweneko, kweneko mukhanyamula vyose vyo ine ndikulamula kwa inu lero: vyotenthera vyanu, vyopereka vyanu, vyakhumi vyanu, vyachikhwisa vya manja yanu, nanga vyose vyosankhula vya mphatso zanu vyo mungalumbira kwa Mbuya Chiuta wanu. Nanga mukazakondwa pamaso pa Mbuye Chiuta winu, inu na ana anu aamuna, na ana anu aakazi, na antchito anu aamuna, na antchito anu aakazi, na Mlevi uyo wakuzipata zinu; pakuti nkhali nayo mbuto nanga cholowa pamoza na inu. Dzisamalira iwe mwini, usapereke zopereka zako zotenthedwa zonse m'malo onse kumene ungaone. Koma mu malo umene Mbuya Mulungu wako angasankhe, mu umodzi wa mitundu yako, kweneko mudzabweretsa nsembe zanu zotentha, ndipo kweneko udzachita zonse zimene ine ndikulamula iwe lero. Koma mu chilakolako chonse chako udzapereka nsembe na udye nyama mwankhongono ya madalitso a Mbuye Mulungu wako, imene anapereka kwa iwe mu mzinda wonse, wosayera na woyera adzadya chimenecho pamoza, monga mbawala kapena gwape. Koma magazi simudzadya, pa nthaka mudzakhuthula iwo monga madzi. Ukhakukhoza kudya mwa mizinda yako chigawo cha khumi cha ufa wako, na vinyo wako, na mafuta wako, vyakubadwa vyakutoma vya ng'ombe zako na nkhosa zako, na mapemphero ghose ghakulumbira, na zivomerezi zinu, na

vyakutoma vya manja ghako. Koma pamaso pa Mbuya Chiuta wako uzadya ichi muchikhala icho, icho Mbuya Chiuta wako angasankhe, iwe na mwana wako wamwamuna, na mwana wako wamkazi, mwana wako, na mphika wako wamkazi, na mlendo yemwe ali mumizinda yanu; na uzakondwa pamaso pa Mbuya Chiuta wako pa vyose, vyemwe ungaike chiwoko chako. Chenjera kuti usasiye Mlevi nthawi zonse zimene ukukhala pa dziko lapansi. Ngati Mbuya Mulungu wako akulusa malire ako, monga anakulaula, na udzati, Ndidzadya nyama, ngati moyo wako ukufuna kudya nyama, udye nyama mu chifuniro chonse cha moyo wako. Ngati koma malo akutali ndi iwe, amene Mbuye Mulungu wako angasankhe kuitanidwa dzina lake kumeneko, ndipo ukapereke nsembe kuchokera ku ng'ombe zako ndi ku nkhosa zako zimene Mulungu wapatsa iwe, monga momwe ndinalamula iwe, ndipo ukadye mu mizinda yako molingana ndi chifuniro cha moyo wako. Monga mbawala na ng'oma zikudyedwa, chomwecho mudye icho, wakusachera na wakuchera adzadya chimodzimodzi. Chenjera kwambiri kuti usadye magazi, chifukwa magazi ake ndi moyo, ndipo moyo sudzadyedwa pamodzi ndi nyama. Simudya, pa nthaka mudzayithira icho nga madzi. Usadye icho, kuti vyakuyenda bwino kwa iwe na kwa ana ako akamuna pamoza na iwe, nga ukachita vyakuyenda bwino na vyakusangalasa palongolo pa Mbuya Mulungu wako. Koma vinthu vyako vyera ivi vikakhala vyako, na mapemphero ako ukawatola udzafika kumalo kumene Mbuye Mulungu wako adzasankhe kuti dzina lake likwezedwe kumeneko. Nanga ukazachita zopereka zako zopsereza zonse, nyama uzazipereka pa guwa la nsembe la

Mbuya Mulungu wako; koma mwazi wa zopereka zako uzawuthira ku maziko a guwa la nsembe la Mbuya Mulungu wako, nanga nyama uzayidya. Sunga na mva na uchite mawu yose ayo ine nkhulangiza iwe, kuti chikhalenge wemi kwa iwe na kwa ana ako kupitira nyengo, nga uchita chosangalasa na chiwemi palongolo pa Mbuya Mulungu wako. Ngati Mbuye Chiuta wako akaononga mitundu, yomwe ukulowera kweneko kukatola chalo chao kuchokera pamaso pako, na ukalanda chalo chacho, na ukakhala muchalo chao, chenjerera wekha usafune kutsatira iwo pambuyo paonongeka kwao kuchokera pamaso pako, ukunena kuti, mitundu iyi ikuchitira wuli milungu yao? Ndidzachita neni nso. Uwe ukuchita chomwecho kwa Mulungu wako, pakuti zinthu zakuipa za Mbuya zimene anazidana, zinachita mu milungu yawo, chifukwa ana awo aamuna ndi ana awo aakazi akuwatentha mu moto kwa milungu yawo.

13

Mawu onse amene ine ndikulamula kwa inu lero, awa musunge kuwachita, simuzawonjezera pa iwo, kapena kuwachotsa kwa iwo. Ngati muneneri wakayimika pakati penu kapena munhu wakutora tulo wakutora maloto, na wakupangani chizindikiro kapena chizizwitso, na chizindikiro kapena chizizwitso icho wakachiyowoya kwa inu chikafika, wakuti, Tiyeni tikakhumbe na tikakhumbe milungu yinyake imwe mwakugomba kumanya, ntimuwamvere mawu gha muneneri uyo kapena wakutora tulo wakutora maloto uyo; pakuti Mbuya Chiuta winu wakuyesani,

kumanya ngati mukumtemwa Chiuta winu kuchokera mu mtima winu wonse, na kuchokera mu moyo winu wonse. Tsatirani Mbuya Mulungu wanu, mupembeze iye, mvetsetsani mawu ake, ndipo mugwirire kwa iye. Nanga mneneri uyo kapena walota maloto uyo akufa, pakuti wayankhula kuti akusokoze iwe kuchokera kwa Mbuya Mulungu wako wakutulutsa iwe mu dziko la Iguputo, wakupulumutsa iwe mu ukapolo, kukuthamangitsa iwe mu njira imene Mbuya Mulungu wako wakulamula kuti uyende mu iyo, nanga udzachotsa woyipa pakati panu. Ngati mnzako wako wa kwa tate wako kapena wa kwa mayo wako, kapena mwana wako wa mwamuna, kapena mwana wako wa mkazi, kapena mkazi wako uyo ali mu chifuwa chako, kapena mnzako uyo ali wofanana na mtima wako akakupempha mwakubisika, akunena kuti, tiyeni tilambire milungu yinyake, iyo iwe na makolo ako simunayizi, kufuma ku milungu ya mitundu iyo ili kuzungulira inu, iyo ili pafupi na iwe kapena iyo ili kutali na iwe, kufuma ku mphepete wa charu mpaka ku mphepete wa charu, suwe usazivomera nayo, na suwe usazimvera, na liso lako lisazimuchitira chifundo, suwe usazimuchitira chisoni, na suwe usazimbisa; uzilonge za iye, na manja yako yazikhale pa iye pakutoma kumukoma, na manja ya anthu yose pakumaliza. Ndipo ŵakamuponyera miyala, ndipo wakafa, chifukwa wakayesa kukutembuza kuchoka kwa Mbuya Chiuta wako amene wakakutulutsa mu dziko la Iguputo, mu nyumba ya ukapolo. Na wonse wa Israeli wakumva wachitika mantha, na si wachonjeska kuchita kanyake malinga na lizgu lyaipa ili mwa inu. Nga ukamva mu umoza wa misumba yako, iyo Mwami Chiuta wako wakupeleka

iwe kuti ukhale uko, akunena kuti, anthu akulawira balamuka pakati penu, na akasokoresa wonse wakukhala mu charu chawo, akunena kuti, tiyeni tilambire bachiuta banyake, abo simukamanya, na ukasunga na ukafunsa, na ukafufuza kwene-kwene, na lola chakondwa cheni-cheni mawu, chinthu chonyansa ichi chakachitika pakati penu; ukupha ukapha wonse wakukhala mu charu icho mu kupha kwa lupanga, mu chitemberero ukachilemeka icho, na vyonse vya mu icho. Nanga vyose vya kufumba vya yo ukazasonkhanitsa mu njira za yo, nanga ukazyotcha mudzi mu moto, nanga vyose vya kufumba vya yo na vanhu vose palongolo pa Mbuya Chiuta wako, nanga ikazakhala yosakhala vanhu ku nthazi, nakuti ikazamangidwaso sooni. Nanga kantu kakukhala chakumatirirana kuchokera mu chinthu chakupatulika mu manja ghako, kuti Mwenecho alembe kuchokera ku ukali wa mkwiyo wake, nanga akupe chifundo, nanga akuchitire chifundo, nanga akukweze, munjira imene akalumbira kwa makolo ghako, ngati ukamvera mawu gha Mwenecho Chiuta chako, kusunga malamulo ghake, ghose ine ndikulaghira iwe lero, kuchita chabwino na chakukondweresa palongolo pa Mwenecho Chiuta chako.

14

Muli ana a Mbuye Mulungu wanu, simuzaika mpala pakati pa maso anu pa wakufa. Chifukwa ndiwe anthu oyera kwa Mbuye Mulungu wako, ndipo Mbuye Mulungu wako wakusankha kuti ukhale anthu ake chuma chapadera kuposa mitundu yonse ya

pa nkhope ya dziko lapansi. Simungadye chinthu chilichonse chonyansa. Izi zintu zinyama zimene mukalya: mwana wa ng'ombe wa ku zing'ombe, na mwana wa mbelele wa ku nkhosa, na mbuzi yachilume ya ku mbuzi; mbawala, na swala, na mbawala yakutuwa, oryx, na twiga. Nyama yonse yogawa lupapato na zikhadza zogawa zikhadza ziwiri za mapapato, na kutafuna kutafuna mwa nyama, izi mudye. Ndi izi simudzadya kuchokera kwa zomwe zikubweza cud ndi kuchokera kwa zomwe zikugawa ziboda ndi kukhala ndi zikhadabo: ngamira, kalulu ndi mbira, chifukwa zikubweza cud koma sizigawa liboda, zinthu zosayera izi kwa inu. Ndi nguluwe, chifukwa igawanya chipapato ndi kukhala ndi zikhadabo za chipapato, koma sichizunyi chozunya, ndi chosayera kwa inu. Nyama zawo simudzadya, ndi mitembo yawo simudzakhudza. Ndipo izi muzidya kuchokera ku zonse za m'madzi, zonse zimene zili nazo mapiko ndi mamba, muzidya. Ndi zonse zomwe sizili nazo mapiko ndi mamba, simudye, siziyera kwa inu. Mudzadya mbalame yonse yoyera. Nanga ivi vimoza mwakadya kufuma mwa iwo: chiwombankhanga, na chiwombankhanga cha griffin, na chiwombankhanga cha m'nyanja, na chiwombankhanga, na kite, na vya kufanana nacho, na sparrow, na kadzidzi, na gull, na heron, na swan, na ibis, na cormorant, na hawk, na vya kufanana nacho, na hoopoe, na night raven, na pelican, na plover, na vya kufanana nacho, na purple gallinule, na mleme. Vinthu vyose vyakukwawa vya mbalame ndi vyakusayera kwa inu, simukudya kuchokera kwa iwo. Mbalame yonse yoyera mudye. Chinthu chili chonse chakufa mwakudya ayi; mlendo uyo wali mu mizinda yinu wapasidwa na kudya, nambo

mwaguliska kwa mlendo, pakuti muli bantu bayera kwa Mbuya Chiuta winu. Ukawirika mwana wa mbelele mu mkaka wa mayo wake. Chakhumi udzakhuma chonse cha mbuto yako, mbuto ya munda wako chaka chilichonse chaka. Nkhani ulidye yeneyo mu malo, o nga Mwamuna Mulungu wako asankhe kuitanidwa zina lake uko, mudzabweretse zakhumi za tirigu wako, nkhani ya vinyo wako, nkhani ya mafuta wako, vyakubadwa kwambere vya ng'ombe zako, nkhani vya nkhosa zako, kuti uphunzire kuopa Mwamuna Mulungu wako masiku onse. Nga njira yikakhala itali kucoka kwa iwe, na ukasakwaniska kunyamula vinto ivyo, pakuti malo ghakulitali kucoka kwa iwe, ghagho Mbuya Chiuta wako angasankhe kuti zina lake liitwe kweneko, pakuti Mbuya Chiuta wako angakudalitsa iwe, na ukaziguliska kwa siliva, na ukatolelenge siliva m'manja ghako, na ukayende ku malo ghagho Mbuya Chiuta wako angasankhe. Nanga ukapereka siliva pa vyose vyo moyo wako ukakhumba, pa ng'ombe kapena pa nkhosa, kapena pa vinyo kapena pa chakumwa champhamvu, kapena pa vyose vyo moyo wako ukakhumba, nanga ukadya kweneko pamaso pa Mbuya Chiuta wako, nanga ukasangalala iwe na nyumba yako, nanga Mlevi uyo mu minzi yako, pakuti nkhakuli na gawo wala cholowa pamoza na iwe. Pambuyo pa zaka zitatu, udzatulutsa chonse chakhumi cha zokolola zako, mu chaka chicho udzayika icho mu mizinda yako. Ndipo udzabwera Mlevi, chifukwa chakuti alibe gawo kapena cholowa ndi iwe, ndi mlendo ndi wamasiye ndi mkazi wamasiye amene ali m'mizinda yako, ndipo adzadya ndi kukhuta, kuti Ambuye Mulungu wako akudalitse m'ntchito zonse zimene ukachita.

15

Kudzera mwa zaka zisanu-na-ziwiri, udzachita kumasula. Ndipo chomwecho lamulo la kumasula, udzamasula ngongole iliyonse yako imene mnzako akukukonza, ndipo mchimwene wako sudzamufunsa, pakuti chalengedwa kumasula kwa Ambuye Mulungu wako. Wachilendo udzafuna zonse zimene zili kwa iwe kuchokera kwa iye, koma mchimwene wako udzamukhululukira ngongole yako. Chifukwa sichizakhala mwa iwe wosowa, pakuti Mbuye Mulungu wako adzakudalitsa iwe mu dziko limene Mbuye Mulungu wako akukupatsa iwe mu cholowa kuti ulandire. Nga mwakamvera kumvera lizgu lya Mbuya Chiuta winu kusunga na kuchita malamulo ghosenso agha, ghakuti ine nkhukuramizgani lero, chifukwa Mbuya Chiuta wako wakudalitsa iwe munjira yagho yakalankhula kwa iwe; na ukazikongoza mitundu yinji, koma iwe sukakongozge; na ukazitawala mitundu yinji, koma iwe sivakazikutawala. Ngati koma kukhala mwa iwe munthu wosowa kuchokera mwa akulugwe ako mu mzinda umoza wa mizinda yako mu charu icho Mfumu Mulungu wako akukupatsa, usaumitse mtima wako, nanga usatseke chanza chako kuchokera ku mlugwe wako yemwe akusowa. Ukazavumbula manja ghako kwa iye, na ukazamkongolera ngongole vyose vyakuti akufuna, malinga na chakufunika chake. Chenjera wekha kuti musakhale mau ghakusisa mu mtima wako ghakuphanya malamulo, ghakunena kuti, Yakweghelera chaka cha msanu-na-wiri, chaka cha kumasulira, ndipo ukhale waipa diso lako kwa mchanya wako

wakusowa, ndipo usamupeleke, ndipo akulilire pa iwe kwa Mbuya, ndipo ikhale mu iwe tchimo chikuru. Kupereka ukapereka kwa iye, na ngongole ukakongoletsa kwa iye chomene mbuli chakufunika, mbuli chakusoweka. Si ukachiswa mu mtima wako pakupereka kwako kwa iye, chifukwa chifukwa cha mawu agha, Mbuya Mulungu wako ukakudalitsa mu vyose vya ntchito na mu vyose pa ukavika chiwoko chako. Ayi pakuti ayi ukaleka umusauka kufuma mu nkhungu yako, chifukwa cha ichi ine nkhukurangiza kuchita mawu agha, nkhutonga: Ukutsegula ukaatsegula manja ako kwa mchimwene wako umusauka na kwa uyo wakufunika uyo pa nkhungu yako. Ngati mlongo wako Mchihebri kapena mlongo wako mkazi Mchihebri akagulitsidwa kwa iwe, akutumikira kwa iwe zaka sita, ndipo mu chaka chachinayi saba udzamumasula kuti apite womasuka. Pamene ukutumiza iye wakuleka kuchokera kwa iwe, usatumize iye wopanda kanthu. Chakudya ukamupatsa kuchokera ku nkhosa zako, na kuchokera ku ufa wako, na kuchokera ku vinyo wako, monga Mbuya Mulungu wako anakulogha iwe, ukamupatsa. Ndi udzakumbukira kuti unali kapolo mu dziko la Iguputo, ndipo Ambuye Mulungu wako anakuwombola kuchokera kumeneko. Chifukwa cha zimenezi ine ndikukuamula kuti uchite mawu awa. Ngati koma wakutonga kwa iwe kuti, Sindingachoke kwa iwe, chifukwa wakutemwa iwe na nyumba yako, chifukwa chabwino kwa iye kukhala naiwe. Ndi uza tenga chikombole, ndi uza boola khutu lake ku chitseko, ndipo uza khala kwa iwe kapolo ku nthawi yonse, ndipo mdzakazi wako chomwecho uza chita. Sikuti kovuta pamaso pako pakutumiza awo ufulu kuchokera kwa iwe,

chifukwa malipiro a chaka chilichonse a wantchito walipidwa anakutumikira iwe zaka sita, ndi Mbuye Mulungu wako wakudalitsa iwe mu zonse zimene ukapanga. Yense yakubadwa kuyamba ukabadwa mu ng'ombe zako na mu nkhosa zako, achimuna ukazipatula kwa Mbuye Mulungu wako. Siukugwira ntchito mu mwana wa ng'ombe wakubadwa kuyamba wako, na siukameta yense yakubadwa kuyamba ya nkhosa zako. Patsogolo pa Mbuye udzadya icho chaka ndi chaka mu malo o ngati angasankhe Yehova Mulungu wako, iwe ndi banja lako. Ngati koma muli chilema mu mwenemo, chofutikwa kapena chosawona, chilema choipa, siukapereka icho kwa Mbuya Mulungu wako. M'mizinda yako udzadya icho, wodetsedwa ndi woyera mofanana adzadya monga mbawala kapena gwape. Koma magazi simudzadya, pa nthaka mudzawathira iwo nga madzi.

16

Sunga mwezi wa wachichi, ndipo ukachitiridwe Pasaka kwa Mbuya Mulungu wako, pakuti mu mwezi wa wachichi wakatuluka mu Igupto usiku. Ndipo udzapereka nsembe ya Pasaka kwa Mbuye Mulungu wako, nkhosa ndi ng'ombe, m'malo amene Mbuye Mulungu wako adzasankhe kuti dzina lake liitanidwe kumeneko. Musadye zumbi pa bulediwo, koma masiku asanu na awiri mudye buledi wopanda zumbi, buledi wa kuzunzika, chifukwa mwatuluka mu Igupto mofulumira, kuti mukumbukire siku imene mwatuluka mu dziko la Igupto

masiku yonse ya umoyo wanu. Zumbi siyi ŵoneka kwa iwe mu malire ghako ghose kwa masiku ghanayi gha saba, na nyama zya zimene u perekere madzulo pa siku lya kwamba siyi gonera mpaka mamawa. Nkhuwona kukhoza kupeleka nsembe ya Pasaka mu mzinda uliwonse wa mizinda yako iyo Mfumu Chiuta wako wakupeleka iwe, kasi mu malo ago Mfumu Chiuta wako angasankhe kuti zina lakwe likwembeke kweneko, ukapeleka nsembe ya Pasaka madzulo kulozera kumadzulo kwa dzuwa, mu nthazi iyo ukatuluka mu Igupto. Nanga ukawiriska nanga ukakwapula nanga ukadya mu malo nga ngakasankha Mfumu Chiuta wako uyo, nanga ukatembenuka m'mawa, nanga ukafika mu nyumba zako. Kwa masiku sita udzadya buledi wopanda yisiti, ndipo pa tsiku lachisanu ndi chiwiri kudzakhala msonkhano wotseka chikondwerero kwa Ambuye Mulungu wako. Sudzachita ntchito iliyonse pa tsikulo, kupatula zimene zidzachitidwa kwa moyo. Zisanu ziwiri saba udzaziwerengera wekha, ukayamba kugwiritsa lupanga pa kukolola, udzayamba kuwerengera zisanu ziwiri saba. Nanga ukachita chikondwerero cha milungu kwa Mbuya Mulungu wako, monga chiwoko chako chikukoma, vyose vya Mbuya Mulungu wako wakakupa. Nkhusangalala pamaso pa Mbuya Chiuta wako, iwe na mwana wako wamwamuna, na mwana wako wamkazi, kapolo wako wamwamuna, na mphika wako wamkazi, na Mlevi, na mlendo, na wamasiye, na mkazi wamasiye yemwe ali mwa inu, mu malo amene Mbuya Chiuta wako angasankhe kuti dzina lake likwezgwe kumeneko. Ndipo udzakumbukira kuti unali mtumiki mu dziko la Iguputo, ndipo udzasunga ndi kutsatira malamulo awa. Chikondwerero cha matenti udzachita kwa iwe

masiku asanu ndi awiri mukusonkhanitsa iwe kuchokera ku chipululu chako cha kupunthira tirigu ndi kuchokera ku chopsinyira vinyo chako. Nanga uza kusangalala mu chikondwerero chako, iwe na mwana wako wamwamuna, na mwana wako wamkazi, mwana wako, na mphika wako wamkazi, na Mlevi, na mlendo, na wamasiye, na mkazi wamasiye uyo wakukhala mu mizinda yako. Masiku asanu na awiri ukhapembedza Mbuya Chiuta wako mu malo amene angasankhe Mbuya Chiuta wako, nga Mbuya Chiuta wako wakudalitsa iwe mu vyakubala vyako vyose, na mu ntchito yose ya manja ako, ndipo ukhakhala ukusangalala. Katatu nthawi za chaka chionekezera wonse wamwamuna wako pamaso pa Mbuye Mulungu wako mu malo o nga asankhe iwo Mbuye, mu chikondwerero cha buledi wopanda yisiti, na mu chikondwerero cha masabata, na mu chikondwerero cha misasa. Siuonekezera pamaso pa Mbuye Mulungu wako wopanda kanthu. Wamoza malinga na mphamvu za manja ghinu, malinga na dalitso la Mbuya Chiuta winu limene wakuperekanji kwa imwe. Aweruzi na akalembesi uza kukhala nawo mu mizinda yako, imene Mbuya Mulungu wako akukupatsa malinga na mafuko, ndipo aza kuweruza anthu chiweruzo cholungama. Sakhota kupatula chilungamo, ndipo sakhotenga mphatso, pakuti mphatso zikhota kuphimba maso a anzeru, ndi kuchotsa mawu a olungama. Mwachilungamo chakuti chilungamo mukamuthamange, kuti mukhale, na mukalowa mulande chalo chikuti Mfumu Mulungu winu wakupelekani. Usakabzale nkhalango kwa iwe, mtengo uliwonse pafupi na guwa la Mulungu wako, usakapange kwa

iwe. Usakhaike wekha chipilala, icho Mwami Chiuta wako wakudana.

17

Usakapereke nsembe kwa Mbuya Mulungu wako mwana wa ng'ombe kapena mwana wa nkhosa umene uli na chilema, chinthu chilichonse choyipa, chifukwa ndi chonyansa kwa Mbuya Mulungu wako. Ngati wapezeka mu umoza wa mizinda yako, iyo Mwamuna Chiuta wako wakupeleka iwe, mwamuna kapena mkazi uyo wakachita chaipa pamaso pa Mwamuna Chiuta wako, kudutsa chipangano chake, na wakabwera wakatumikira wamulungu wanyake, na wakawalambalira, dzuwa, kapena mwezi, kapena vyose vya mu nyenyezi za kumwamba, ivyo ndiwe sunalaghire iwe, na wakulongosolera iwe na ukafufuza kwene-kwene, na lola, nakaka wakhala uthenga, wakhala chonyansa ichi mu Israyeli; Na ukamtuluska munthu uyo, kapena mkazi uyo, na mukawaponyera mabwe, na wakafa. Pa umboni wa anthu awiri kapena atatu, munthu wakufa adzafa; sadzafa pa umboni wa munthu mmodzi. Ndi dzanja la mboni lidzakhala pa iye wakutoma kumpha imfa, ndi dzanja la anthu pa vyakomaliza, ndi mudzachotsa woyipa kuchokera mwa inu eni. Nga wakhala wosakhoza kwa iwe lihuwu mu chiweruzo pakati pa mwazi na mwazi, na pakati pa chiweruzo na chiweruzo, na pakati pa kukhumbana na kukhumbana, na pakati pa kukangana na kukangana, mahuwu gha chiweruzo mu midzi yinu, na ukayimikira ukazakwera ku

malo gho Mwenecho Chiuta wako angasankhe kweneko, na ukeze kwa vaprisiti va Walevi, na kwa muweruzi uyo angakhalepo mu mazuwa ghenewo, na vakalonda vangakuuzenge chiweruzo. Ndipo udzachita malinga na nkhani imene adzakuuzeni kuchokera pa malo pamene Mbuye Mulungu wako adzasankhe, ndipo udzasunga kuchita zonse zimene zidzakulamuliridwa kwa iwe. Mwanachitira lamulo na mwanachitira chiweruzo icho chingati chakuuzani, ukazachita. Usazatembenuka kuchokera mwa uthenga uwo ungati wakuuzani kulija na kulimanja. Ndipo munthu amene ngati achita mu kunyada, kuti asamamvere wansembe wakuyimirira kutumikira pa dzina la Mbuye Mulungu wako, kapena woweruza amene angakhalepo m'masiku amenewo, munthu ameneyo adzafa, ndipo udzachotsa choyipa ku Israeli. Nanga bantu wonse wakumva wakaopa, nanga si wakaipanso kachiwemi. Nga ukalowa mu nyika iyo Mbuya Chiuta wako wakupeleka iwe, na ukalandira yeneyo, na ukhala pa yeneyo, na ukati, Ndikhazike pa ine ndekha mfumu, monga mayiko ghanandi ghakuzungulira ine, ukukhazika ukhazike pa iwe mwini mfumu uyo Mbuya Chiuta wakusankha iye; kufuma kwa achimwene ako ukhazike pa iwe mwini mfumu; ukangathe kukhazika pa iwe mwini munthu wachilendo, pakuti si mchimwene wako. Chifukwa sadzachulukitsa kwa iye mwini hatchi, kapena sadzabweza anthu ku Iguputo, kuti asachulukitse kwa iye hatchi, ndipo Mbuya anati, simuzawonjezerapo kubweza mu njira iyi kale. Nanga unga kunji wakuziŵandisira wakazi, kuti wake mtima unga kunji wakusinthika, nanga siliva nanga golide unga kunji wakuziŵandisira wakwe kwambiri.

Nanga pakakhala pa ulamuliro wakwe, nanga akalemba kwa yekha lamulo la chiwiri ichi mu bukhu kuchokera kwa vaprisiti va Valevi, nanga likhale naye, nanga akawerenga mu liwo masiku ghose gha umoyo wakwe, kuti aphunzire kuopa Mbuya Chiuta wako, nanga kusunga malamulo ghose agha, nanga kuchita malamulo agha; kuti mtima wakwe usatukuke kuchokera ku vanyakwe, kuti asaphwanye malamulo pakudya kapena pakumanzere, kuti akhale nthazi pa ulamuliro wakwe, yekha na vana vakwe pakati pa vana va Israyeli.

18

Sikukhala gawo kapena cholowa kwa ansembe a Walevi, fuko lonse la Levi, pamoza ndi Israeli; zopereka za Ambuye ndi cholowa chawo, adzadya izo. Gawo koma siwakakhala kwa iwo pakati pa abale awo, Mwami mwini ndi gawo lake, monga anawauzira. Nanga uyu ndi nkhani ya vaprisita kuchokera kwa vanthu kuchokera kwa vakulambira vilambiro, ngati mwana wa ng'ombe, ngati nkhosa; nanga ukapereka mkono kwa mprisita, nanga masaya, nanga mimba, nanga vikhwisa vya tirigu wako, nanga vya vinyo wako, nanga vya mafuta wako; nanga chikhwisa cha kumeta kwa nkhosa zako ukapereka kwa iye. Chakuti Mbuya wakumusankha iye kuchokera mu mafuko yonse yako, kuti aime patsogolo pa Mbuya Mulungu, kutumikira na kudalitsa mu dzina lake, iye pamoza na ana ake pakati pa ana a Israeli. Ngati Mlevi wafika kuchokera ku umoza wa mizinda kuchokera ku wana wose wa Israeli, uko iye

wakakhala, malinga na chomene mtima wake ukufuna, ku malo gha iye angasankhe, iye akatumikira mu dzina la Mbuya Chiuta wake, monga wose walongo wake Walevi wakuyimirira penepo palongolo pa Mbuya Chiuta wako. Adzadya gawo lake lakugawidwa, kupatula malonda a monga banja lake. Ngati ulowa mu nthaka imene Mbuya Mulungu wako akukupatsa, sudzaphunzira kuchita monga zonyansa za mitundu ya anthu ija. Kweni kupezeka mwa iwe munhu wakupitiska mwana wake wamwamuna na mwana wake wamkazi mu moto, wakuchita ulosi, wakuverenga zizindikiro, na wakutola zizindikiro, wakuimba nyimbo za mankhwala, munhu wakuyankhula m'mimba, na wakuverenga zinthu zodabwitsa, wakufunsa wakufa. Ndi chonyansa kwa Mbuya Mulungu wako onse wochita izi, pakuti chifukwa cha zonyansa izi Mbuya adzawononga iwo kuchokera pa nkhope yako. Ukhala wangwiro pamaso pa Mbuya Chiuta wako. Mitundu iyi, iyo iwe ukulanda cholowa chawo, zikumvera zizindikiro na kulosera, koma kwa iwe si chomwecho chakapatsa Mwami Mulungu wako. Mneneri kuchokera mu achibale ghako, nga ine, Mwambo Chiuta ghako wakukwiziranyi; mweneco mukamupilikira; Malinga na vyose vya mukupempha kuchokera kwa Mwambo Chiuta ghako mu Horebu pa zuŵa lya msonkhano, tichitinkha, Sitikawonjezerangaso kupilikira lizgu lya Mwambo Chiuta ghako, na moto uwu ukulu sitikawonangaso kaso, nangwa tife. Nanga Mbuya anati kwa ine, molondola zonse zimene analankhula kwa iwe. Mneneri ndidzawayimikira kuchokera kwa akulugwe awo, monga iwe, ndi ndidzapereka mawu mu mlomo wake, ndipo adzalankhula kwa iwo malinga na zimene

ndidzamulamula. Nanga munthu uyo ngati sangamve zonse zimene mneneri uyo akalankhula mu dzina langa, Ine ndidzamulanga. Koma mneneri uyo wakachita chinthu chosayenera kulankhula pa dzina lyangu mawu awo sindinalamula kulankhula, na uyo wakakhala kulankhula mu dzina la milungu yina, wakafa mneneri uyo. Ngati koma unene mu mtima wako, Tuwamanya bwanji mawu wa Mbuya usati walankhula? Vyose nga mneneri uyo akalankhula mu zina lya Mbuya, na vikachitika pa, charu icho Mbuya wakadalankhula pa. Mneneri uyo adalankhula mu kusalemekeza, simukamuwopa.

19

Nga Mwenecho Chiuta wako wakaŵononga mitundu iyo Chiuta wakupeleka iwe charu, na mwakalowa uwo, na mwakakhala mu misumba yawo, na mu nyumba zawo, misumba itatu mwakupambaniska wekha pakati pa charu chako icho Mwenecho Chiuta wako wakupeleka iwe. Ganira njira yako, ndipo uwa kugawa malire a nkhundu yako mu zigawo zitatu, iyo Mwami Mulungu wako wakugawira kwa iwe, ndipo iwa kukhala pothawira kwa aliyense wakupha munthu. Ici koma cikhalanso lamulo la wakupha munthu, uyo angathawire kweneko, ndi kukhala wamoyo: uyo angakante mnzake wake wosaziba, ndipo uyu wosamunyengera iye dzulo ndi maulo ghakale. Nanga munthu nga alowa pamoza na mnzake mu nkhalango kukatolera nkhuni, nanga nkhwangwa ikhothe

m'manja mwake pakudula mtengo, nanga chitsulo cha nkhwangwa chikagwe kuchokera mu mtengo chikakumane mnzake, nanga mnzakeyo afe, munthu uyu adzathawira ku umoza wa mizinda iyi, nanga adzakhala moyo. Kuti wakubwezera wa mwazi asathamange pambuyo pa wakupha, chifukwa mtima wawo watentheswa, ndi kumkwana iye, nga njira yaitali, ndi kukantha moyo wake, ndipo uyu alibe chiweruzo cha imfa, chifukwa sanali kumudana iye dzulo, wala madzulo ghanaghana. Chifukwa ichi ine ndikulamula kwa iwe mawu awa, kunena kuti, Mizinda itatu udzayilekanitsa kwa iwe mwini. Nga Mwami Chiuta wako angakulusa malire gako, munjira iyo akalumbira kwa makolo gako, na Mwami akupere iwe nyika yose iyo wakati kupereka kwa makolo gako, nga wamvera kuchita malamulo gose awa iwo ine ndikulamulirangatu lero, kukonda Mwami Chiuta wako, kuyenda mu njira zake zose masiku gose; ukawonjezera kwa iwe mphanga zitatu pa zitatu izi. Ndipo magazi osalakwa sangakhetheke m'dziko limene Ambuye Mulungu wako wakupatsa iwe kukhala cholowa chako, ndipo sudzakhala wolakwa pa magazi. Ngati pakakhala mwa iwe munthu wakudana na mnzakhe, na kumubisirira, na kudzukira pa iye, na kumukantha moyo wake, na kufa, na kuthawira mu umoza wa mizinda iyi; khonsolo ya akulu a mudzi wake adzatuma, na kumutenga kuchokera kumeneko, na kumupereka mu manja a abale akulipira magazi, na adzafa. Diso lako lisimukomere, ndipo udzayeretsa mwazi wa osalakwa ku Israeli, ndipo zidzakuyendera bwino. Usamasinthe malire a mnzako amene anaika makolo ako mu cholowa icho unalandira mu dziko

limene Mbuya Mulungu wako akukupatsa mu gawo. Mboni imoza siikhalako kuchitira umboni pa munthu pa chosalungama chonse, na pa tchimo chilichonse, na pa tchimo chonse, chimene ngati achita tchimo. Pa kamwa ka mboni ziwiri, na pa kamwa ka mboni zitatu, mawu onse azikhazimika. Ngati koma mboni yakulakwa yakhazikika pa munthu, kulemba kuipa kwakhe; na anthu awiri avo vali na mkangano wawo vazimirenge palongolo pa Mbuya, na palongolo pa ansembe, na palongolo pa oweruza, avo vazakhalenge mu mazuwa agho; Na oweruza vazafufuze chakuchita, na lola, mboni yakulakwa yachitenge umboni wakulakwa, yayimirenge pa mlongo wakhe; Na muzamuchitira mwene njira imene wakuchitira kuipa mlongo wakhe, na muzachotse choipa pakati penu. Nanga wanthu wosalako wakumva wakaopa, nanga si wakawonjezera kale kukwanilitsa malinga na mawu woipa awa mwa inu. Diso lako lidzakhala na chifundo kwa iye, moyo m'malo mwa moyo, diso m'malo mwa diso, dzino m'malo mwa dzino, chanza m'malo mwa chanza, phazi m'malo mwa phazi.

20

Ngati koma iwe utuluka ku nkhondo pa adani ako, na uone hatchi na wakwera na anthu akuposa ako, iwe suuopa kuchokera kwa iwo, chifukwa Mbuya Mulungu wako ali pamoza na iwe, wakakukweza iwe kuchokera mu dziko la Iguputo. Nanga chikhalambo pamene mukasendere ku nkhondo, na wakasenderapo wansembe akalankhula ku wanthu, na akati

kwa iwo, muwere Israeli, nyuwe mukupita lero mu nkhondo pa walwani winu, musatiye mitima yinu, musawope, musaphwanyike, musatembenuke ku maso awo. Chakuti Mwami Mulungu wanu uyo wakuyenda patsogolo na inu, kukhala nkhondo pamoza na inu kuti akulwire adani anu, kupulumusa inu. Nanga valembi vazalankhula kwa vanthu, vakulonga, ndi ndani munthu wakumanga nyumba yatsopano, nanga wakuyipatula? Aende na abwerere ku nyumba yakwe, angafe mu nkhondo, na mundu winyake akonze iyo. Nanga ndi ndani mundu uyo wakubzala munda wa mpesa, na wakakondwa nawo? Akhale na abwerere ku nyumba yakhe, angafe mu nkhondo, na munthu winyake akondwere kuchokera kwa iye. Nanga ndi ndani mundu uyo wakwatira mkazi, nanga wakamutola leyo? Aende na abwerere ku nyumba yakwe, angafe mu nkhondo, na munthu winyake akatole yeneyo. Nanga valembi vachonjezeska kuŵecheta kwa vanthu, nanga vachiti, Ndi ndani munthu wakuwopa nanga wamantha mu mtima? Aende na abwerere ku nyumba yakwe, kuti asachitiske mantha mu mtima wa mchimwene wakwe, monga mtima wakwe. Nanga yikakhala pamene abalembi akhaleke kukhulonga kwa bantu, yikakhazika balamulizi ba gulu bakulongozga bantu. Ngati koma ukasendela ku mudzi kukachita nkhondo nawo, uwaitane iwo na mtendere. Ngati vikuyankha vinthu vya mtendere kwa iwe, na vikukugulira, vanthu vonse vavo vakapezeka mu iyo vikakhala kwa iwe valipira msonkho na vakulambalala vako. Ngati koma wangakumvera iwe, na wachita nkhondo kwa iwe, ukazungulira iwo, mpaka Mwami Chiuta wako wakapereka iwo mu mawoko ako, na ukakantha

wamwamuna wonse wa iwo mu kupha kwa lupanga, koma wakazi na vinthu, na ng'ombe zonse, na vinthu vyonse vili mu msumba, na vinthu vyonse vyakubidwa ukazitola wekha, na ukadya vinthu vyonse vyakubidwa vya adani wako, vimene Mwami Chiuta wako wakupa iwe. Uyu nkhuchita kumizinda yose yakutali kwene kwa iwe chomene, osati kuzera mumizinda ya mitundu iyi, iyo Mfumu Chiuta wako wakupa iwe kulowa mu chiuta chao. Ayi, mungasunge wamoyo uyu wose wakupuma, koma mungawononge nakuwononganatu, Wahiti, na Waamori, na Wakanani, na Waperesi, na Wahivi, na Wayebusi, na Wagirigasi, munjira iyo Mbuya Chiuta winu wakulagirangatu, kuti wasalekenge kukuphunzisani kuchita zonyansa zose zawo, zimene wachitira milungu yawo, na mungachimwe palongolo pa Mbuya Chiuta winu. Ngati koma ukazungulira mzinda umoza masiku ambiri kuti umenyanire nawo kuti uwugwire, siudzawononga mitengo yake, kuikhomera chitsulo pa iyo, koma udye zipatso zake, koma iyo siudzayidula, kodi mtengo wa mu munda ndi munthu, kuti ulowe kuchokera pamaso pako ku mpanda? Koma mtengo uwo ukudziwa kuti si wadyera zipatso, uwu uzawononge na uzawudule, na uzamange zitchinjiro pa mzinda uwo ukupanga nkhondo na iwe, mpaka uzapereke.

21

Ngati munhu wakuvulazika akapezeka mu nyika iyo Mbuye Chiuta wako wakukupeleka iwe kuti ulandire, wagwa mu chigwa, na vamanya uyo wakamukantha, vakuru vako na

vaweruzi vako vazatuluka, na vazapima mpaka ku mizinda yose yakuzungulira munhu wakuvulazika. Na muzinda wakupakana na munhu wakuvulazika, na vakuru va muzinda uwo vazatola mwana ng'ombe wachikazi wa ng'ombe, uyo wakangagwira ntchito, na uyo wakangakoka goli. Na vakuru va muzinda uwo vazatulusa mwana ng'ombe wachikazi ku chigwa chakukhala chakuthunthu, icho chikangalimika kapenanso chikangabyalika, na vazathyola khosi mwana ng'ombe wachikazi mu chigwa. Ndipo adzafika ansembe a Levi, chifukwa iwo anawasankha Mbuye Mulungu kuti ayime pamaso pake ndi kudalitsa pa dzina lake, ndipo pa pakamwa pawo padzakhala mkangano wonse ndi kukhudza konse. Na wose wa nkhoswe wa muzi uyo wali pakufikira ku munhu wakuvulazika wazasamba makora ghawo pa mutu wa ng'ombe yachikazi yali yakuthyoledwa mitsempha m'chigwa; na pakuyankha, wazati, Makora ghathu naghakhetsa mwazi uwu, na maso ghathu naghawona. Khala wachifundo kwa anthu ako Israeli amene unawombola, Mbuya, kuti magazi osalakwa asakhalepo pakati pa anthu ako Israeli, ndipo magazi adzakhululukidwa kwa iwo. Iwe koma ukatola magazi gha chifundo kuchokera mwa inu eni, nga ukachita chiwemi na chosangalatsa pamaso pa Mbuya Mulungu wako. Nga ukatuluka kuluta kunkhondo pa valwani vako, na Mbuya Chiuta wako akakupeleka mu mavoko gako, na ukatenga vyakuba vyavo, na ukawona mu vyakuba mkazi wankhongono wa chiwonekero, na ukamufuna, na ukamutola kuti akhale mkazi wako, na ukamulowesa mukati mu nyumba yako, na ukamumeta mutu wake, na ukamudula zikhadabo zake, na ukamuvula zovala za ukapolo kuzwa kwa iye, na akhakhala mu nyumba yako, na

akhalira tate wake na mayo wake mwezi mazuwa; na pambuyo pa izi ukalowa kwa iye na ukakhala naye, na akhakhala mkazi wako. Nanga kudzakhala ngati si ukhufuna iyo, udzamutumiza mfulu. Pakugulitsa si idzagulitsidwa ndalama, si udzanyoza iyo chifukwa unayeretsa iyo. Ngati mundu wakhala na wakazi wawiri, umoza wawo wakutemweka, na umoza wawo wakudanwa, na wamubalira wakazi wakutemweka na wakazi wakudanwa, na mwana wamwamuna wakubala wa wakazi wakudanwa; Na chikhalagha pa tsiku lyakuti akagawira wana wawo wamwamuna vintu vyakwe, ngakhathe kuchita mwana wa wakazi wakutemweka kukhala wakubala, wakusiya mwana wa wakazi wakudanwa wakubala; Kasi mwana wakubala wa wakazi wakudanwa akamuzindikira kumupa kawiri kufuma mu vintu vyose ivyo vikamupezeka kwa iye, pakuti uyu ndi chiyambi cha wana wakwe, na uyu ndi wakuyenera ufulu wa wakubala. Nga mundu wina ali na mwana wamwamuna wosatira na wokakamira wosapikira lizgu lya tati wake na lizgu lya mayi wake, na akamlanga, na wosakulipikira; Na tati wake na mayi wake wakamugwira, na wakamutola kwa nkhoswe za muzi wake, na ku chipata cha malo; Na wakati ku wanumi wa muzi wawo, Mwana wathu uyu wakusatira na wakukakamira, wosapikira lizgu lathu, wakudya kwakuya na wakumwa vinyo. Nanga aŵanthu ŵa mu mudzi wake ŵakamuponyera mabwe, nanga wakafa; nanga ukuchotsa wowipa kuchokera mwa inu ŵenuko; nanga ŵawo ŵakusigalira ŵakuwumvira ŵakawopa. Ngati mundu wamoza wakuchita chivi, chiweruzo cha kufa, na kufa, na mumupachike pa mtengo; thupi lake lilingagona pa mtengo, koma mukamwike pa tsiku lilo, pakuti walembedwa na

Chiuta wonse wapachikwa pa mtengo; na musaipitse nthaka imene Mbuya Chiuta winu wakupangani inu pa cholowa.

22

Usaone mwana wa ng'ombe wa m'bale wako, kapena nkhosa yake, ukusoweka mu njira, usawafulatire. Uwatembenuzenge kwa m'bale wako, ndi uwamubwezere. Ngati koma mchimwene wako sakuyandikira kwa iwe, nanga sudziwa iye, udzamsonkhanitsa mkati mu nyumba yako, ndipo zidzakhala ndi iwe mpaka mchimwene wako adzazifune, ndipo udzazibweza kwa iye. Ukatero ukuchita mbongolo wake, na ukatero ukuchita chivala chake, na ukatero ukuchita pa chinthu chonse chotayika cha mchimwene wako, chonse chingakatayike kwa iye, na ukachipeza, suukakwanisa kuchiberera. Siwuona mbuli ya mchimwene wako kapena mwana ng'ombe wake wagwa mu njira, usawanyalaze. Ukweza ukweze pamoza naye. Sikukhala zinthu za mwamuna pa mkazi, nanga sikukhala mwamuna wavala chovala cha mkazi, chifukwa chonyansa kwa Mbuya Mulungu wako ndi wonse wakuchita zinthu izi. Ngati ukakumana na chisa cha viŵuni patsogolo pa uso wako mu njira kapena pa mtengo uliwonse, kapena pa nthaka, ana kapena mazira, na amayi akuŵalilira ana kapena mazira, siukutola amayi pamoza na ana. Ukutuma ukutuma mayo, koma wana ukhatolera wekha, kuti zikhalire bwino kwa iwe na ukhalire na masiku ghamfu. Ngati unga manga nyumba yatsopano, unga chita chipfukwa ku denga lako kuti usachite kupha mu nyumba

yako, ngati munthu angagwe kuchokera ku iyoyo. Usakalime munda wako wa mpesa mbewu zosiyanasiyana, kuti zobereka na mbewu iyo ukalime pamoza na zobereka za munda wako wa mpesa zisasankhike. Usakulima na mwana wa ng'ombe na mbongolo pamoza. Usakuvale chovala chakubera, ubweya wa mbelele na lini pamoza mu chovala chimoza. Zopota udzachita wekha pa mphepete zinayi za zovala zako, zimene ukadzivala. Nga munhu wuli wakutola mkazi na kukhala nayo, na kumuda, na kumuyika mawu gha boza, na kuleta zina lake lyaipa, na kuti, Mkazi uyu ndalola, na pamene ndalumana nayo sindapeza unamwali wake; Na bambo gha mwana na mayo ghakutola unamwali wa mwana na kuluwiska kwa nkhoswe pa chipata. Nanga bambo wa mwana wakazi ŵakuti ku nkhoswe, Mwana wangu wakazi uyu ndamupatsa munthu uyu kuti akhale mkazi, nanga wakumuda lero uyu, wakumupachika mawu akunyoza, wakuti, Sindipeza mwana wako wakazi ukhali namwali; nanga ivi ndiyo vikhali vya unamwali wa mwana wangu wakazi. Nanga ŵakakwenjeska chiwalo chakuvwala palongolo pa nkhoswe ya mudzi. Nanga vakugamula va muzi uyo vichitola mundu uyo, nanga vichimulanga, nanga vichimulipiska masekeli khumi, nanga vichipeleka kuna tati wa mpheta uyo, pakuti wafulumiska zina yaipa pa namwali wa Chiisrayeli, nanga yemwe uchakhala mkazi wakwe; ngakuchisanguluka kumutumizga yemwe nyengo zonse. Ngati koma mawu agha ghakulongosola choonadi, na uchembere wukapezeka kwa mwanakazi uyo, na aŵamutulutsa mwanakazi uyo pa zitseko za nyumba ya tate ghwakwe, na aŵamuponyera mabwe, na aŵafa, pakuti ŵachita upumbwa mwa ŵana ŵa Israeli kuchita uhule

mu nyumba ya tate ghwakwe, na uŵachotsa choipa pakati penu ŵamwekha. Ngati koma waoneka munthu wagona na mkazi wakwatiwa na mwamuna, mupha onse awiri, mwamuna wagona na mkazi, na mkazi, na muchotsa choipa kuchokera ku Israeli. Ngati mwanakazi wanangwa wachikhumbikira mwamuna, na mwamuna wamuwona mu msumba na kugona naye, mwachatulutsa wose wawiri pa chipata cha msumba wawo, na wachalaswa na mabwe, na wachafa; mwanakazi uyo, chifukwa chakuti wakagomezganga mu msumba; na mwamuna uyo, chifukwa chakuti wachinyoza mkazi wa mnzake; na mwachachotsa choipa pakati penu. Ngati koma mu dambo mwene wakupeza mundu mwanakazi wakutoŵgana, na wakumukakamiza wagona naye, muphe mundu wakugona naye yekha. Nanga mwanakazi wachichepere kulibe chivi cha lufu; nga mundu wakuyimikira pa mundu wakufupi kwakwe, na kumpha moyo wakwe, chomwecho chintu ichi, chakuti mu munda wakumuwona; mwanakazi wachichepere wakukhazikiswa wakalilira, nanga kulibe uyo wakufuna kumuthandiza. Nga mundu wapeza mwana wa chikazi mwali uyo wakakhala wachibwezi, na wakamugwilira na kugona naye, na wapezeka, mundu uyo wakagona naye ukapereka kwa tate wa mwanakazi masekeli makumi ghusanu gha siliva, na uyo ukakhala mkazi wake, chifukwa cha kuti wakamuchitisa manyazi; ngakakwaniska kumutaya nthawi yose.

23

Munthu ngakatolenge mkazi wa tate wake, ndipo ngaululirenge chophimba cha tate wake. Ayi akalowa wakuphwanyidwa, nanga wakudulwa, mu msonkhano wa Mbuya. Siwakhalowa kuchokera kwa mkazi wachiwerewere kulowa mu msonkhano wa Mbuye. Mwamoni wakuchokera ku Amoni na Mwamwabu hakalowe mu msonkhano wa Mbuya, na mpaka pa chibadwa ca khumi hakalowe mu msonkhano wa Mbuya, na mpaka ku nthazi; chifukwa chakuti iwo vakalephera kukumana na nyenye na buledi na madzi mu njira, pamene nyenye mukatuluka ku Iguputo, na chifukwa chakuti iwo vakalipira Balaamu mwana wa Beori wakuchokera ku Mesopotamiya kuti akutembereni. Koma Mbuya Chiuta wako sanafune kumvera Balaamu, ndipo Mbuya Chiuta wako anasandula zitemberero kukhala dalitso, chifukwa Mbuya Chiuta wako anakukonda iwe. Nanga ukhakwaniska vinthu vyamtendere na vyakupindula kwa iwo masiku ghose ghako mu nthazi yose. Usakanyoze Muiduma, chifukwa ndi mkholo wako, usakanyoze Muiguputo, chifukwa unakhala ngati mlendo mu dziko lake. Vana nga vabereka kwa iwo, mu cizukululu ca citatu, vakalowa mu msonkhano wa Mwami. Ngati koma watuluka kukakhala pa adani wako, udzasunga kuchokera ku mawu onse oyipa. Ngati kuli mwa iwe munthu uyo sangakhale wera chifukwa cha kutuluka kwake usiku, adzatuluka kunze kwa msasa, na sangalowenso mu msasa. Ndipo pa nthawi ya madzulo adzasamba thupi lake na madzi, ndipo dzuwa likadzalowa, adzalowa mu msasa. Ndipo malo adzakhala kwa iwe kunja kwa msasa, ndipo udzatuluka kumeneko kunja. Nanga chipini chikakhala kwa iwe pa lumbale wako; nanga chikakhala pamene ukakhala pansi kunja, nanga

ukafumbe na chicho, nanga ukabwera ukufunike chonyansa chako. Pakuti Mbuya Chiuta wako wakuyenda mu msasa wako kuti akupulumutse iwe na kuperekera mdani wako pa maso pako; nanga msasa wako ukakhala woyera, nanga chonyansa cha chinthu chikawonekenge mwa iwe, nanga akatembenuke kuchokera kwa iwe. Usakapereke mwana kwa mbuye wakwe, uyo waunjikiridwa kwa iwe kuchokera kwa mbuye wakwe. Ukhala pamoza ndi inu, ukhala mwa inu kumene kungamukondweretse, musamamuvutitse. Kukhala kwakuti pakakhala hule mwanakazi wakuchita uhule kufuma mwa ana akazi a Israeli, nanga pakakhala hule wakuchita uhule kufuma mwa ana amuna a Israeli, pakakhala hule wakuyambitsa kufuma mwa ana akazi a Israeli, nanga pakakhala hule wakuyambitsidwa kufuma mwa ana amuna a Israeli. Usakapereke malipiro a mkazi wachiwerewere, kapena chosinthana cha galu m'nyumba ya Ambuye Mulungu wako pa chifuniro chilichonse, chifukwa ndi chonyansa kwa Ambuye Mulungu wako zonse ziwiri. Usakongoze chiwalo kwa mchimwene wako, chiwalo cha siliva, ndi chiwalo cha vyakurya, ndi chiwalo cha chinthu chilichonse chomwe ukakongoza. Kwa mlendo ukhatolera chiwongolezo, koma kwa nkhongo yako usakhatolera chiwongolezo, kuti Mbuya Chiuta wako akudalitse mu vyose vyakuchita vyako pa charu icho ukulowamo uko kuti ulandire. Ngati koma ulombera ulombero kwa Mbuya Mulungu wako, usakachedwa kubweza uwo, chifukwa chakufuna-funa Mbuya Mulungu wako akufuna kuchokera kwa iwe, nanga chivi chikakhala mwa iwe. Ngati koma sukufuna kupemphera, palibe tchimo mwa iwe. Zinthu zikutuluka kudzera mwa milomo yako

uzisunge, ndipo uzichite monga momwe unalonjezera Mbuye Mulungu mphatso imene unalankhula ndi kamwa kako. Ngati koma ulowe mu kukolola kwa mnzako, na utole mu manja ako mbeu za tirigu, koma lupanga usakaike mu kukolola kwa mnzako. Ngati koma ulowe mu munda wa mpesa wa mnzako, udye mpesa zambiri monga moyo wako kukhutitsidwa, koma mu chombo osawike.

24

Ngati mundu wakwata mkazi, na wakhala naye, na yikakhala ngati wakasawona chisangalalo pamaso pake, chifukwa wasanga mwa iye chinthu chonyansa, na wakamulemba buku ya kumusiya, na wakamupatsa m'manja mwake, na wakamutumiza kuchoka m'nyumba yake, na wakachoka wakhala wa mundu wina, na mundu wachidziwiriro wakamuda iye, na wakamulemba buku ya kumusiya, na wakamupatsa m'manja mwake, na wakamutumiza kuchoka m'nyumba yake, na mundu wachidziwiriro wafa, uyo wakamukwata iye kuti mkazi wake, mundu wakutoma uyo wakamutumiza iye, sangakwaniske kubwera kukwata iye kuti mkazi wake, pambuyo pa kuipitsidwa kwake, chifukwa ndi chonyansa pamaso pa Mbuye Chiuta wako, na simukaipitsa nyika, iyo Mbuye Chiuta wako wakupeleka iwe mu cholowa. Ngati koma wina atola mkazi posachedwa, singa atuluke kupita kunkhondo, ndipo singa abekeredwe kwa iye chinthu chili chonse. Asalakwa akhala mu nyumba yake chaka chimoza, asangalatse mkazi

wake uyo anatolawo. Usakachite chikole mphero, nanga mphero wakumusana, chifukwa uyu ukhuchita chikole moyo. Ngati koma munthu wapezeka wakuba moyo kuchokera kwa akulugwe ake ana a Israeli, na wakumupondereza iye wakugulitsa, wakufa wakuba uyo, na mukhachotsa choipa kuchokera kwa inu. Chenjerani kwambiri pa matenda a khate, muyenera kusunga kwambiri kuchita monga malamulo onse, amene angakuwuzeni ansembe a Chilevi, monga momwe ndinakuuzani, chenjerani kuchita. Kumbukani zose zimene Mbuya Mulungu wanu anachita kwa Mariyamu mu njira, pamene munali kutuluka ku Iguputo. Ngati pali chingongole mu mnansi wako, chingongole chilicho chonse, sudzalowa mu nyumba yake kutenga chikole chake. Kunze ukhayima, na munthu uyo ngongole yako ili mwa iye, akhatolotsa kwa iwe chikole kunze. Ngati koma muntu wakhalira wosauka, suukhazama mu chikole chake. Kubweza udzabweza chikole chake ku kumadzulo kwa dzuwa, ndipo adzagona mu chovala chake, ndipo adzakudalitsa iwe, ndipo chidzakhala kwa iwe chifundo pamaso pa Mbuya wa Mulungu wako. Siungachite chosalala malipiro a wosauka ndi wosowa kuchokera kwa abale ako, kapena kuchokera kwa alendo amene ali m'mizinda yako. Tsiku lomwelo udzabweza malipiro ake, dzuwa silikadzalowa pa iye, chifukwa ndi waumphawi, na mwa iye wakukhala chiyembekezo chake, na adzafuwula za iwe kwa Mbuya, na kudzakhala tchimo mwa iwe. Makolo sangafe chifukwa cha vana, ndi vana sangafe chifukwa cha makolo, munthu uliwonse wakufa mu tchimo lake yekha. Ukasokonezga chiweruzo cha mlendo na wamasiye na mkazı wachikhulu; ukatoola chovala

cha mkazı wachikhulu, na ukakumbuka kuti uli mtumiki mu nyika ya Iguputo, na Mbuya Chiuta wako wakukombola kuchokera kuko; chifukwa cha ichi ine nkhukukulamula kuti uchite chinthu ichi. Ngati koma ukakolola mbewu m'munda wako, ndipo ukayiwala mphukira m'munda wako, sudzabwerera kutenga iyo. Idzakhala ya mlendo ndi wamasiye ndi mkazi wamasiye, kuti Mbuya Mulungu wako akudalitse m'ntchito zonse za manja ako. Ngati koma ukatebula maolivi, siukabwerera kutola zimene zili kumbuyo kwako, kwa mlendo na kwa wamasiye na kwa mkazi wamasiye zikakhala, na ukakumbuka kuti kapolo unali mu dziko la Iguputo. Chifukwa cha ichi ine ndikulamula kuti uchite mawu awa. Nga ukakola mphesa yako, usakole kavili nyuma yako; kuzakhala kwa mlendo na mwana wamasiye na mkazi wamasiye; na ukakumbuka kuti ukhali kapolo mu dziko la Iguputo; chifukwa cha ichi ine nkhukukulamula kuti uchite chinthu ichi.

25

Nga pakuti pakakhala mkangano pakati pa vanthu, na vize ku chiweruzo, na vaweruze, na valungamiske walungama, na valamule wakuchimwa; Na chikakhala, nga wakuchimwa wakufunika zikwapulo, ukamugoneseze patsogolo pa vaweruzi, na vamukwapule patsogolo pawo malinga na uchimwa wakhe. Mu nambala makumi mnayi adzamukwapula iye, si adzawonjezera. Nga koma uwonjezere kukwapula kupitilira zikwapula izi zambiri, mlongo wako adzanyozeka pamaso pako.

Usadzamanga mlomo wa ng'ombe ikupuntha tirigu. Ngati abale akhala pamoza, na umoza wa iwo afe, koma alibe ana, mkazi wa wakufayo asakhale wa mwamuna wina wakutalika. Mlongo wa mwamuna wake alowe kwa iye, amutole kukhala mkazi wake, na akhale naye. Nanga mwana uyo nga wabeleka, ukhazikwa kuchokera ku zina lya wakufwa, nanga zina lyake lilingafufutwa kuchokera ku Israeli. Ngati koma wanhu wakufuna kweni kunyamula mkazi wa mchanya wake, mkazi wakukwera pa chipata pa khoswe ya akuluakulu, na wakuti, Wakufuna kweni mchanya wa mwamuna wangu kuimika zina lya mchanya wake mu Israeli, walola kweni mchanya wa mwamuna wangu. Nanga ŵakamuyowoya iye khonsolo ya ŵakulu wa mudzi wake, nanga ŵakamuwuza iye; nanga wakayimirira wati, Sindifuna kumutola iye; nanga wakasenderapo mkazi wa mchimwene wake pamaso pa khonsolo ya ŵakulu, nanga wakamuvula nsapato wake umoza ku phazi lake, nanga wakamulawira pankhope pake, nanga wakayankha wati, Umo ŵakachitira munthu uyo wakakana kumanga nyumba ya mchimwene wake mu Israyeli. Nanga zina lyake likakemewa mu Israeli kuti, Nyumba ya wakumasulira nsapato. Nga wanhu wakuluma pamoza, munhu na mchizi wakwe, na mkazi wa umoza wawo wize kuti wapuluske munhu wakwe mu chiwoko cha uyo wakumumenya, na watambaliska chiwoko chakwe na wagwira vyakubala vyakwe, ukaduske chiwoko; liso lyako likamukomera. Sikukhala kwa iwe mu chikwama chako chiyezho na chiyezho, chikulu kapena chaching'ono. Sikukhala mu nyumba yako chiyezho na chiyezho, chikuru kapena chaching'ono. Ulembo weniweni na wacilungamo ukhala kwa iwe, na cipimo ceniweni

na wacilungamo cikhala kwa iwe, kuti ukhale na masiku ghanandi pa nkhongo ya caru ico Mbuya Ciuta wako wakupa iwe mu gawo. Chifukwa chonyansa kwa Mbuye Mulungu wako wonse wochita izi, wonse wochita chosalungama. Kumbuka vyose vya Amaleki vya wakuchitira iwe mu njira, pakulawa kwako ku charu cha Egipito, umo wakuimilira iwe mu njira, na wakudumula wako wa kumbuyo, wose wakulemara kumbuyo kwako, iwe kasi ulikuba na njara na kulemara; na iye wakayogopa Chiuta. Ndipo yikakhala pamene Mwami Mulungu wako akakupumuliska kuchokera ku adani ako onse akuzungulira m'dziko limene Mwami Mulungu wako akukupatsa kuti ulitenge, udzafafaniza dzina la Amaleki pansi pa thambo, ndipo usayiwale.

26

Nanga chikakhala nga walowa mu charu chichi Mwamuna Chiuta wako wakukupeleka kuti uchilandire, nanga wachilanda, nanga wakhala pa chenechi, nanga watenga kuchokera ku vikhwisa vya chiyambi vya vikolesi vya charu chako, chichi Mwamuna Chiuta wako wakukupeleka, nanga wachivika mu dengu, nanga wapita ku malo gha Mwamuna Chiuta wako ngwakasankha kuti zina lakwe liitwe kweneko. Nanga uza kwa wansembe uyo aza mu mazuwa agho, nanga uza kuti kwa iye, Nkhulengeza lero kwa Mbuya Chiuta wangu, chakuti ninjira mu charu icho Mbuya akalumbira kwa makolo athu kuti atipatenge. Ndipo wansembe uja akalandira dengu kuchokera m'manja

mwanu, ndipo akaliika pamaso pa guwa lansembe la Ambuye Mulungu wanu. Nanga wakuyankha ŵakuti pamaso pa Mbuya Chiuta wako, Bambo wangu wakataya Siriya, nanga wakatsikira ku Ijipito, nanga wakakhala kweneko mu chiŵerengero chaching'ono, nanga wakasanduka kweneko kukhala mtundu waukulu nanga chigumula chachikulu. Nanga Vaiguputo vakatipwanya ife, nanga vakatichepesa ife, nanga vakatiyikira ife vinthu vyakugwira vyavipa. Nanga tikapemphera kwa Mwenecho Chiuta witu, nanga Mwenecho wakamva mawu ghitu, nanga wakaona kuchepeka kwitu, nanga kugwira khwenya kwitu, nanga kupwanyika kwitu. Nanga Mbuya wakatulongozera ife ku Egipito yekha mu mphamvu zakhe za ukulu, nanga mu chiwoko champhamvu, nanga mkono wa kumusoro, nanga mu maonekedwe akulu, nanga mu zizindikiro, nanga mu zodabwitsa. Ndipo wanatiloweza ife mu malo agha, ndipo wanatipa dziko ili, dziko likuyenderera mkaka na uchi. Nanga vino, lola, ndaleta vikolesi vya kuyamba vya vikolesi vya nthaka iyo mwanandipela Mwenecho, nthaka yikuyenderera mkaka na uchi; nanga ukaleka ico palongolo pa Mwenecho Chiuta wako, nanga ukapembeza palongolo pa Mwenecho Chiuta wako, nanga ukalondezga mu vintu vyose vyakuwemi iyo Mwenecho Chiuta wako wakupela iwe, nanga nyumba yako, nanga Mlevi, nanga mlendo uyo mwa iwe. Ngati koma wamaliza kupereka chishumi chonse cha zobereka zako mu chaka chachitatu, chishumi chachiwiri udzapereka kwa Mlevi, kwa mlendo, kwa wamasiye, na kwa mkazi wamasiye, ndipo adzadya mu mizinda yako, ndipo adzakondwa. Nkhwamba ukhati pamaso pa Mfumu Chiuta chako, Nakhomola vinthu

vyakupatulika mu nyumba yanga, nkhapereka kwa Mlevi na kwa mlendo na kwa mwana wamasiye na kwa mkazi wamasiye, malinga na malamulo ghonsene gho unandilangiza; sinakhapitilira lamulo lako, nkha sinakhayiwala. Nanga sinkhudya mu chisoni changa kufuma kwa iwo, sinkhutoola chipatso kufuma kwa iwo mu chosayera, sinkhupereka kufuma kwa iwo kwa wakufa, nkhuvwira mawu a Mbuya Mulungu wathu, nkhachita monga mwandilamula. Yangani pansi kuchokera mu nyumba ya wera wako ku kumwamba, nanga mudalitse anthu anu Israyeli, nanga nthaka imene munapereka kwa iwo, monga munaromba kwa makolo athu, kuti mutipatse nthaka ikuyenderera mkaka nanga uchi. Mu zuŵa ili, Mwami Mulungu wako wakulaghira iwe kuti uchite malamulo ghonse na maŵeruzo, ndipo mwasunge na kuchita iwo kuchokera mu mtima wanu wonse, na kuchokera mu moyo wanu wonse. Wasankha Mulungu lero kuti akhale Mulungu wako, na kuyenda m'njira zake zonse, na kusunga malamulo na ziweruzo zake, na kumvera mawu ake. Nanga Mwami wakusankha iwe lero kuti ukhale kwa iye bantu ba cipuma cakwe, monga nkhavyambira, kuti usunge malamulo ghakwe, nanga ukhale pamwamba pa mitundu yose, monga nkhakupanga iwe wacitumikika nanga wacikondwa nanga waculemesko, kuti ukhale bantu bayera kwa Mwami Chiuta chako, monga nkhayowoyera.

27

Ndipo analamula Mose ndi khonsolo ya akuluakulu a Israeli, akunena, Sungani malamulo onse awa, zonsezi ine ndikulamulani kwa inu lero. Nanga yikakhala pa zuŵa limoza uyo mwakuwoloka Yorodani kulowa mu nyika iyo Mfumu Chiuta wako wakukupeleka iwe, nanga ukhazimikira mwini mabwe akulungwa, nanga ukhawapakira iwo chikongoleti. Ninga udzalemba pa mabwe agha mawu ghonse gha lamulo uwu, monga mukawoloka Yorodani, pamene mukalowa mu dziko limene Mbuya Mulungu wa makolo ghako wakupeleka kwa iwe, dziko likuyenderera mkaka na uchi, munjira imene ananenera Mbuya Mulungu wa makolo ghako kwa iwe. Nanga yikakhala monga mukawoloka Yorodani, mukhaimika mabwe agha, agho ine ndikulamula kwa iwe lero, mu phiri la Ebali, nanga ukhawapaka iwo ni chikongoleti. Nanga ukazenge kweneko guwa kwa Mwami Chiuta wako, guwa wa mabwe; ukavike chitsulo pa wenewo; mabwe yauzima ukazenge guwa kwa Mwami Chiuta wako, nanga ukapereke pa wenewo zopereka zoyaka zonse kwa Mwami Chiuta wako. Na ukapereka nsembe ya chipulumutso kweneko, na ukadya, na ukakwanira, na ukakondwa pamaso pa Mbuya Chiuta wako. Ndipo udzalemba pa miyala lamulo lonse ili momveka bwino kwambiri. Nanga Mose na vasembe va Levi vakaŵechera Israeli yense, vakatonga, Khala chete na kumvera, Israeli; pa zuŵa ili wakhala vanthu kwa Mbuya Chiuta wako, na uzamvera mau gha Mbuya Chiuta wako, na uzachita malamulo ghakwe yense, na malango ghakwe, yense ine nkhukukulamulira lero. Nanga Mose wakalamula vanu pa siku yiyo, wakuti, awa vaima kudalitsa vanu pa phiri ya Gerizimu vakawoloka Yorodani,

Simeoni, Levi, Yuda, Isakara, Yosefe, nanga Benjamini. Nanga awa vaima pa chituko mu phiri ya Ebali, Rubeni, Gadi, na Aseri, Zebuloni, Dani, na Nafutali. Na pakuyankha Walevi wakalonga kwa Israeli yense na lizgu likulu, Watembwa munthu uyo wakachita chifaniziro chosema na chosungunuka, chonyansa kwa Mbuya, ntchito ya manja ya amisiri, na wakachiyika muchisisa; na pakuyankha wanthu wense, wakalonga, Yikhale. Wotemberwa uyo wakuchitira chipongwe bambo wake kapena amayi wake, nanga bazati wose wanthu, Yikhalepo. Wotembereredwa uyo wakusuntha malire a mnzake, ndipo anthu onse adzanena kuti, yikhale. Wotembereredwa uyo wosocheretsa wakhungu mu njira, ndipo anthu onse adzanena kuti, Ikhale. Wotembereredwa uyo amene angapatule chiweruzo cha mlendo na wa masiye na mkazi wamasiye, na anthu onse adzanena, chichitike. Watembwa uyo wakugona na mkazi wa tati wake, pakuti waululira chophimba cha tati wake; na anthu wose wazakuti, Yikhale. Wotembereredwa uyo wagona na chirombo chilichonse, ndipo anthu onse ati, Yikhale. Watembwa uyo wakugona na mlumbu wake wa kwa tate kapena kwa mayo wake. Ndipo anthu wose wakalonga, Yikhale. Wotembereredwa uyo wagona na mkwatibwi wake, na anthu bonse ati, Yikhale. Wotembereredwa uyo wagona na mlongo wa mkazi wake, na anthu bonse ati, Yikhale. Wotembereredwa uyo wakumenya mnzake mwa chinyengo, ndipo adzati anthu wose, Ikhale. Wotembereredwa uyo amene angalandire mphatso kuti akwapule mzimu wa mwazi wosalakwa, ndipo anthu onse adzati, Ukhale choncho. Wotembereredwa ndi munthu aliyense amene sakhala mu mawu onse a lamulo uwu kuti awachite,

ndipo anthu onse ati, Ukhale choncho.

28

Nanga chikhalenge nga wamvera kumvera lizgu lya Mbuya Chiuta wako, kusunga na kuchita malamuro ghonsene agha, ghakuti ine nkhukuramura lero, nanga Mbuya Chiuta wako chikakupeleka pamwamba pa mitundu yonsene ya pa charu, nanga madalitso ghonsene agha chighafikenge kwa iwe, nanga chighakunyenge iwe; nga wamvera kumvera lizgu lya Mbuya Chiuta wako, udalitsike iwe mu msumba, nanga udalitsike iwe mu munda. Yaadalitsidwa ana a m'mimba mwako, na zobereka za nthaka yako, na ziweto za ng'ombe zako, na ziweto za nkhosa zako. Nkhokwe zako zidalitsidwe, na zotsalira zako. Wadalitswa iwe pa kulowa kwako, na wadalitswa iwe pa kutuluka kwako. Mwami Mulungu wako akapereke valuta vako vanyanyiska kwa iwe vaphwanyika pa maso pako. Vikutuluka kwa iwe mu njira yimoza, koma vikuthawa kuvutura pa maso pako mu njira zisanu na ziviri. Mwami wakutumizira dalitso pa iwe mu zosungiramo zako, ndi pa zonse zimene ukhaike chiwoko chako, pa nthaka imene Mwami Mulungu wako wakupatsa. Mbuya wakukwezgani iwe kuti ukhale wanthu wakwe waera, munjira imene wakalumbira kwa makolo ghako; ngati ukamvera lizgu lya Mbuya Chiuta wako, na ukayende mu njira zakwe zonse, mitundu yonse ya pa charu yikakuwone iwe, chakuti dzina lya Mbuya likutchemerezgeka pa iwe, na yikakuope iwe. Mbuya Chiuta wako wakukupangisani pa vyintu vyakuwema mu vana

va m'mimba mwako, na pa vana va ng'ombe zako, na pa vyakumera vya nkhongo yako, pa nkhongo yako iyo Mbuya wakalumbira kwa makolo ako kuti wakupe. Mbuya akugulikira iwe chigugu chakwe chiwemi, kumwanya, kukupa mvula ku charu chako pa nthazi; kudalitsa vinthu vyose vya manja ghako; na ukakongerezga vicharu vyavinji, koma iwe ukakongera. Nanga iwe ukalamulira mitundu yinji, koma iwo si wakulamulira iwe. Mbuya Chiuta wako akhakukhazikiska kukhala mutu na si mchira, ndipo ukhakhala pamwamba na si pansi, nga umvera mau a Mbuya Chiuta wako, yose ine ndikulaghira iwe lero kuti usunga. Usaphyenye pa malamulo onse amene ine ndikukulamula lero, kumanja kapena kumanzere, kuti upite kutsatira milungu ina ndi kuyitumikira. Nanga yikakhala ngati ukhangamvera mau gha Mbuya Chiuta ghako, kusungira zonse malamulo ghake zimene ine nkhukuramula lero, yikiza pa iwe zonse matemberero agha, nanga yikakugwira. Wotemberwa iwe mu mzinda, na wotemberwa iwe mu munda. Zotembereredwa nyumba zako zosungiramo chakudya, ndi zotsalira zako. Vatembwa vana va mu mimba yako, na vyakumera vya mu nkhongo yako, na makola ya ng'ombe zako, na makola ya nkhosa zako; Watembwa iwe mu kulowa kwako, na watembwa iwe mu kutuluka kwako. Mwami wakutumiza pa iwe kusowa, kuwonongeka, na kuthereka pa vyose ivyo ukaika mkono wako, mpaka wakuwononge na mpaka wakutaye mu kuthamanga chifukwa cha vibi vyako vyakuipa, chifukwa unandisiya. Mwamuna angakwaniska kumatiriska cifwa kwa iwe, mpaka angakumaliza iwe kufuma mu nkhongo iyoyo uli kulowa uko kulandira

yeneyo. Mbuya wakukhomayi mu kusowa njira, na fivwa, na kuzizima, na kutupa, na mphepo yowononga, na kutunuka, na zizimu zikutsatirayi mpaka zikanonongayi. Na thambo la kunani kwa mutu wako likhala mkuwa kwa iwe, na nthaka ya pansi pa iwe ikhala chitsulo. Mbuya Chiuta wako angapereke mvula ya nthaka wako kukhala fumbi, ndipo fumbi kuchokera kumwamba kuzikha pasi, mpaka wakupute, na mpaka wakuwononge mu kuthamanga. Mbuya akupenge iwe kudumuka pamaso pa adani, mu njira yimoza ukhatuluka kwa iwo, nanga mu njira zisanu na ziwiri ukathawa kufuma pamaso pawo, nanga ukakhala kubalalika mu maufumu yose ya dziko lapansi. Ndipo vakufa vinu vikhala chakudya cha viyuni vya kumlengalenga na vinyama vya pa charu, ndipo palibe uyo ukhaziwopsya. Mbuya wakukwapula iwe na chilonda cha Chiigupto mu chigawo, na mpere yakutali, na kuzuzumika, kuti iwe usakhoza kuchiritsidwa. Mwami akukwapule na kupenga, kufoofoka, na kusokonezeka kwa maganizo. Nanga ukhala ukupapata masana, monga wofooka wakupapata mu mdima, nanga siukhala kupambana njira zako, nanga ukhala pamenepo ukuchitikiwa zolakwa, nanga ukufunkhiwa zinthu masiku onse, nanga siukhala uyo wakuthandiza. Ukhatola mkazi, koma mwamuna wina akhakhala nayo, ukhamanga nyumba, koma ukhakhalenge mu iyo, ukhabyala munda wa mpesa, koma ukhakololenge. Mwana ng'ombe wako waphidwa pamaso pako, na iwe sukudya kuchokera kwa iye; mbongolo yako yagwidwa kuchokera kwa iwe, na siikubwezeredwa kwa iwe; nkhosa zako zaperekedwa kwa adani ako, na sikukhalako wakuthandiza kwa iwe. Vana vanu valume na vasikana vanu vaperekedwa ku

mtundu wina, na maso ghanu ghakalola ghakufowoka pa iwo; chiwoko chanu chikakwaniska. Zokolola za nthaka yako na ntchito zonse zako zidzadyedwa na mtundu umene sukudziwa, ndipo udzakhala ukuchitidwa zolakwa na kuphwanyidwa masiku onse. Nanga ukhala wamisala chifukwa cha ziwonero za maso ako zimene ukhawona. Mwami wakukwapula iwe na zilonda zoipa pa mabvi ghako na pa miyendo yako, chomene kuti sulingakhale na kutha kuchiritsidwa kuchokera pa chitsinde cha mapazi ghako mpaka pa mutu wako. Mbuya angakutengako iwe pamoza na akulongozgi ako, omwe ungasankhe pa iwe yekha, ku charu icho usadziwa iwe na akulu ako, ndipo udzatumikira kumeneko milungu yina ya matabwa na miyala. Ndipo ukhala kumeneko mu chiphwambano, mu mufano, na mu nkhani mu mitundu yonse ya anthu kumene Mbuya angakutengepo. Mbewu zambiri ukazatuluka ku dambo, na zochepa ukazalowesa, pakuti dzombe likazadya zenezo. Munda wa mpesa ukazabyala na kuulima, na vinyo sukazamwa wala sukazakondwa nawo, pakuti mbozi ikazadya zenezo. Mitengo ya azituni idzakhala kwa iwe m'malire ako onse, koma mafuta sudzapaka, chifukwa mtengo wa azituni wako udzayenderera. Wana wamwamuna na wana wakazi ukabereka koma siwakazakhala, pakuti wakazapita mu ukapolo. Zonse za matabwa ako na zibalo za nthaka yako zidzawonongedwa na chiwombankhuni. Mlendo uyo wakuti ali mwa iwe uyakwera kunthazi kunthazi, koma iwe uyatsikira pansi pansi. Uyu wakukongolezga iwe, koma iwe siukumukongolezga. Uyu wakuba mutu, koma iwe ukuba mchira. Nanga zikakwiza pa iwe zonse matemberero awa, nanga zikakutsatira iwe, nanga

zikakukwana iwe, mpaka angakuwononga iwe, nanga mpaka angakutaya iwe, chifukwa unamvera mau ya Mwami Mulungu wako, kusungira malamulo yakwe, nanga malango yonse anakulagizira iwe. Nanga vikhalenge mwa iwe zizindikiro, nanga zizindikiro mwa mbeu yako mpaka ku chiindi chosatha, m'malo mwa zimene sunkatumikira Mbuya Chiuta wako mu chisangalalo nanga mu mtima wabwino chifukwa cha kuchuluka kwa vyose vyosene. Nanga ukagwirira adani wako, awa Mfumu akawatumiza pa iwe, mu njala, nanga mu ludzu, nanga mu kusafwala, nanga mu kulephera kwa vyose, nanga ukavwala goli wa chitsulo pa khosi wako, mpaka angakuwononge. Mbuya wakukhazikisa pa iwe mtundu wakutali kuchokera kumapeto gha chilambo nga mbuli kuthimbira kwa chiwombankhuni, mtundu uwo suungakumve mawu ghake, mtundu wamanyazi pa nkhope, uyo suungalemekeza nkhope ya mkulu, na mwana suungamuchitira chifundo. Ndipo idzadya ana a ziweto zako ndi zokolola za nthaka yako, kotero kuti sidzakusiyira tirigu, vinyo, mafuta, ziweto za ng'ombe zako, ndi ziweto za nkhosa zako, mpaka idzakuwononga. Nanga wakukuononga iwe mu mizinda yako, mpaka zikagwiswa makoma ghakutalika na ghakulimba ghakuti iwe ukhulowelera pa ghene mu charu chonse chako, nanga wakukupuntha iwe mu mizinda yako yakuti wakulembera iwe. Ndipo udzadya ana a m'mimba mwako, nyama ya ana ako aamuna ndi aakazi ako, monga ambiri monga anaakupatsa, mu masautso ako ndi mu kuzunzika kwako, kumene mdani wako adzakuzunza. Mundu uyo wofewa uyo mwa iwe na uyo wosangalala kwene, akhakuwonera wivu na liso lyakwe mlongo

wakwe, na mkazi uyo mu chifuwa chakwe, na wana wosigalira wamene wangasigalire kwa iye, kuti wape umoza wa iwo kuchokera mu nyama za wana wakwe zimene akhazidya chifukwa chakuti palije chinthu chosigalira kwa iye mu masautso ghako na mu kuzunzika kwako kumene adani ghako akhakuzunzike mu mizinda yako yose. Nanga mkazi wosowola na wofewa pakati penu, uyo phazi lake lilikhalanga likuyesera kuyenda pansi chifukwa cha kufewa kwake na kusowola kwake, adzayang'ana na diso lake la nsanje mwamuna wake uyo ali mu mfundo yake, na mwana wake wamwamuna na mwana wake wamkazi, na chomwe chikutuluka pakati pa miyendo yake, na mwana wake uyo angabereke; pakuti adzawadya mwachinsinsi chifukwa cha kusowa kwa vyose mu masautso ako, na mu kuzunzika kwako, kumene mdani wako adzakuzunzika mu mizinda yako, ngati sudzamvera kuchita mawu yose ya lamulo ili, yalembedwa mu buku ili, kuopa dzina lolemekezeka na lodabwitsa ili, MBUYA CHIUTA wako. Ndipo Mbuye adzachitisa chachilendo zikwapula zako, ndi zikwapula za mbeu yako, zikwapula zazikulu ndi zachilendo, ndi matenda oyipa ndi okhulupirika. Nanga ukasubiska ululu wonse wa Ijipito wakuipa, uyo wakayowoyera kuchokera pamaso pawo, nanga ukamanikirana mwa iwe. Nanga matenda yose, nanga chikwakwa chose chikhalibe cholembedwa, nanga chose cholembedwa mu bukhu ya malamulo agha, Mbuya wakugwetsa pa iwe, mpaka wakutha iwe. Ndipo musalekwa mu chiŵerengero chaching'ono, m'malo mwa zimene kuti munali ngati nyenyezi za kumwamba mu kuchuluka, chifukwa simunamvere mawu a Ambuye Mulungu wanu. Nanga

yikakhala mwakuti Mbuya wakondwa pa inu kuchita wambone kwa inu, nanga kukuchulukisani, chomwecho yikakondwa Mbuya pa inu kukuwonongani, nanga yikachotsedwa inu mu kuthamanga kufuma ku nthaka, mu yakali mukulowa uko kukalandira yeneyo. Ndipo Mwami Chiuta wako wakubalalika iwe mu mitundu yonse, kufuma kumapeto gha charu mpaka kumapeto gha charu, ndipo ukagomba kuko vilombo vinyake vya matabwa na mabwe, ivyo iwe na bamama ghako munaleka kukhulupilira. Koma na mu mitundu ya bantu iyo siukupumuliska iwe, wala siukuba na kupumula ku chidindilo cha phazi lako, na Mbuya ukupeleka kwa iwe uko mtima wina usagomezgera, na maso ghakulephera, na moyo wukulephezgeka. Ndipo umoyo wako ukhala ukulendewera pamaso pako, ndipo ukhaopa masiku ndi usiku, ndipo sukhulumikira umoyo wako. M'mawa udzati, Kodi zingakhale bwanji madzulo? ndipo madzulo udzati, Kodi zingakhale bwanji m'mawa? chifukwa cha mantha a mu mtima wako amene udzaopa, ndi chifukwa cha zinthu zowoneka za m'maso ako zimene udzaona. Nanga Mwami wakukubwezera iwe ku Iguputo mu ngalawa, mu njira iyo ndinati, siukuwonjezeranso kuyiwona; nanga mukagulitsidwa kweneko kwa adani anu kukhala ana nanga akapolo akazi, nanga sikukakhala wakugula. Awa ndi mawu ya chivumbulutso, yomwe Mbuya analamula Mose kukhazikitsa kwa ana a Israyeli mu dziko la Mowabu, kupatula chivumbulutso chomwe anapangana nawo mu Horebu.

29

Ndipo Mose wakayitana wana wonse wa Israeli, ndipo wakati kwa iwo, Mwe mwawona vyonse vyakuti Mbuya wakachita mu nyika ya Egipito pamaso panu kwa Farao na kwa atumiki wakwe, na ku nyika yonse yakwe, mayesero ghakulu ghakuti maso ghanu ghawona, zizindikiro na zodabwitsa zikulu zila. Ndi Mbuya Mulungu sanakupatseni mtima wokudziwira, ndi maso yakuonera, ndi makutu yakumvera mpaka lero lino. Ndipo anakutsogolerani zaka makumi anayi m'chipululu, zovala zanu zinali kusasakala, ndipo nsapato zanu zinali kusaswa kuchokera m'mapazi anu. Bread mwalya kudya, vinyo na chakumwa champhamvu mwalya kumwa, kuti mudziwe kuti Ine ndine Mbuya Mulungu wanu. Ndipo mwafika mpaka ku malo agha, ndipo wakatuluka Sihoni mfumu wa Hesiboni, ndi Ogi mfumu wa Basani kuti akakumane nafe mu nkhondo. Nanga tinawakantha iwo, nanga tinalanda chalo chawo, nanga ndinachipereka icho mu ulowa kwa Rubeni, nanga kwa Gadi, nanga kwa theka lya fuko lya Manase. Nanga mwakasunge kuchita mawu yonse ya chigwirizano ichi, kuti mwamvesese zonse zimene mwakachita. Mwe mwayimirira wose lero pamaso pa Mbuye Chiuta winu, vatsogoleri va mafuko ghinu, na khansala ya vakuru vinu, na vaweruzi vinu, na valembi vinu, munthu wose wa Israyeli, vakazi vinu, na vana vinu, na mlendo uyo wakati ka msasa winu, kufuma ku wakudumula nkhuni winu mpaka ku wakuteka maji winu, kuti mupitire mu chipangano cha Mbuye Chiuta winu, na mu vitemberero vyake,

vyose Mbuye Chiuta wako wakupangira iwe lero; kuti akuyimikize iwe kwa yekha kukhala vanthu, na yekha akhale Chiuta wako, munjira iyo wakulongora kwa iwe, na munjira iyo walumbira kwa vakulu vako Abrahamu na Isaka na Yakobo. Nanga si kwa mwenga chabe ine nkhupanga chipangano ichi na chitemberero ichi, kasi na kwa wose wali pano pamoza na mwenga lero pamaso pa Mbuya Chiuta winu, na kwa wose wangali pamoza na mwenga pano lero. Chakuti inu mukudziwa mmene tinakhalira mu dziko la Iguputo, na mmene tinadutsa pakati pa mitundu imene munadutsa. Ndipo muwone zonyansa za iwo na mafano awo, matabwa na mabwe, siliva na golide, zimene zili pakati pawo. Kweni kuli waka mwamuna, waka mkazi, waka miyambo ya makolo, waka fuko, wakuti mtima wake utembenuka kufuma kwa Mwami Chiuta winu, wakapita kukagwirira milungu ya mitundu iyo? Kweni kuli waka mwini mizu wakuti ukumera kumusoro mu ndulu na kuwawa? Na kuchitika ngati wamva mawu gha vitemberero ivi, na kulidalira mu mtima wake, wanena kuti, Zabwino zichitike kwa ine, pakuti ndikapita mu kusokonezeka kwa mtima wangu, kuti muchimbi usawononge wakuti nkhali na vivi. Chiuta sangafune kumuchitira chifundo, nambo pa nthazi iyo lukumbwa lwa Mwami na nsanje wake vikhayaka pa munthu uyo; na vitemberero vyose vya chipangano ichi, vyakalembeka mu buku ili, vikamumanikirana; na Mwami wachifuta zina lake kufuma pansi pa thambo. Ndipo Mbuya wakumpatula iye m'zoyipa kuchokera ku ana onse a Israeli, malinga ndi matemberero onse a chipangano olembedwa m'buku la malamulo uwu. Nanga ŵakuti cibadwa cina ŵana ŵanu ŵakuti ŵakayimika pambuyo

pa ŵe, na mlendo wakuti wakabwera kuchokera ku dziko lakutali, na ŵakaona zikwapulo za dziko lilo na matenda gha lilo, ghakuti Mbuya wakatuma pa lilo, sulufule na mchere wotenthedwa; dziko lonse la lilo silikadzalidwa, nanga silikamera, nanga silikakwera pa lilo cinthu conse ca bululu. Mbuli zikaonongeka Sodomu na Gomora, Adima na Zeboimu, izo zikaonongedwa na Mbuya mu ukali na mkwiyo. Na mitundu yose yikuti, Chifukwa chiyani Mbuya wakachitira chomwechi nyika iyi? Ndi ndani ukali wa mkwiyo ukuluyu uwu? Nanga bazati, chakuti balesiya chipangano cha Mbuya Chiuta wa bamama babo, icho akapangana na bamama babo, pakabatuluska ku charu cha Ijipito, nanga bakagenda bakatumikira bachiuta banyake, abo bakangamanya, nanga wakabagawira abo. Nanga Mbuya wakakwiya ukali pa charu chila kuti abweretse pa charu chila makalipiro gose gakanyoledwa mu buku ya malamulo aga. Nanga Mbuya wakawachotsa kufuma mu charu chawo mu ukali nanga mkwiyo nanga ukuthwa wamkuru kwambiri, nanga wakawakanda mu charu china monga lero. Vyakubisika ndi vya Mwami Mulungu wathu, koma vyakuwoneka ndi vyathu na vya vyana vathu ku nthazi zonse, kuti tichite mawu ghonse gha lamulo uwu. Vyakubisika ndi vya Mwami Mulungu wathu, koma vyakuwoneka ndi vyathu na vya vana vathu mpaka muyaya, kuti tichite vyose vya mawu gha lamulo uwu.

30

Nanga yikakhala nga vyakafika pa iwe vyose vyakuŵecheta ivi, chidalitso na chitemberero, icho ndinakupa palongolo pa uso wako? Nanga ukalandira mu mtima wako mu maiko yose, uko Mwamuna akakubalazira iwe kuko, nanga ukatembenuka kwa Mwamuna Chiuta wako, nanga ukamvera mawu ghakwe malinga na vyose ivyo ine ndikulagiza iwe lero, kufuma mu mtima wako wose, nanga kufuma mu moyo wako wose, nanga Mwamuna akaponya vivi vyako, nanga akakuchitira chifundo iwe, nanga kanyake akakusunganiska iwe kufuma mu maiko yose, uko Mwamuna akabalazira iwe kuko. Ngati kubalalika kwako kuli kuchokera kumapeto gha kuchanya mpaka kumapeto gha kuchanya, kuchokera uko Mbuya Chiuta wako wakukusonganyiska, na kuchokera uko Mbuya Chiuta wako wakukutola. Nanga Mulungu wako ukuloweza iwe kuchokera kuko mu nthaka imene makolo ako akalandira, nanga ukulandira yeneyo, nanga ukuchita wamweneko iwe, nanga ukuchita wambiri iwe kuposa makolo ako. Ndipo Mbuya wakuchenjeska mtima wako ndi mtima wa mbewu yako kuti ukonde Mbuya Mulungu wako kuchokera mu mtima wako wonse ndi kuchokera mu moyo wako wonse kuti ukhale ndi moyo. Ndipo Mfumu Mulungu wako adzaika matemberero agha pa adani ako na pa awo akukuda iwe, awo anakuthamangitsa. Nanga iwe ukatembuka nanga ukamva mawu wa Mwenecho wa Chiuta wako, nanga ukachita malamulo wakwe wose ine ndikulamula kwa iwe lero. Ndipo Mwami Chiuta wako wakukudalitsa mu ntchito zonse za manja ghako, mu vana va m'mimba mwako, na mu vana va ng'ombe zako, na mu vyakurima vya nthaka yako, pakuti Mwami Chiuta wako

wakubwera kuti akondwere pa iwe mu vintu vyakuwemi, mwakufanana na mwakukondwera pa makholo ghako. Nga ukamvera mau gha Mwami Chiuta wako, kusunga malamulo ghakwe, na malango ghakwe, na maweruzo ghakwe ghakanyoredwa mu bukhu lya lamulo ili; nga ukatembenukira kwa Mwami Chiuta wako kuchokera mu mtima wako wonse, na kuchokera mu moyo wako wonse. Chakuti lamulo ili limene ine ndikulamula iwe lero, si lovuta kwambiri, nanga si lakutali kuchokera kwa iwe. Sili mu kumwamba kunani kuli pamwamba, kunena, Ndani uyo wakakwera kwa ife ku kumwamba, na wakatenga kwa ife iyo, na takamva iyo tichita? Nanga si kumbali kwa nyanja, kunena, Ndani udzatiwolokera ku kumbali kwa nyanja, na kutitenga iyo, na kutipangiskira iyo kuti timve, ndipo tidzachita? Lizgu lili pafupi na iwe kweniso mu kamwa kako, na mu mtima wako, na mu manja ghako kuti ulichite. Onani, lero ndakupa pamaso pako umoyo na lufu, chabwina na cakuipa. Ngati ukatumvira malamulo a Mbuya wa Chiuta wako, amene ine ndikulamula kwa iwe lero, kukonda Mbuya Chiuta wako, kuyenda mu njira zonse zake, na kusunga malango ake na maweruzo ake, mukhala moyo, na mukhala ambiri, na Mbuya Chiuta wako akudalitsa iwe mu dziko lonse, mu imene ukulowa kweneko kukalandira yeneyo. Na nga mtima wako ukasintha, na ukasapikira, na ukasochezgeka ukapembeza banamulungu banyake na kuwatumikira iwo, nkhukuuzira iwe lero, kuti mukawonongeka na mukawonongeka, na mwakuti mwakupanda kukhala mazuwa ghamfu pa nyika, yiyo imwe mukuwoloka Yorodani kuko kukalandira iyo. Nkhupereska umboni kwa inu lero kumwamba na charu, umoyo na lufu

nkhupereska pa maso ghinu, madalitso na chitemberero; sankhani umoyo iwe, kuti ukhale umoyo iwe na mbeu yako, kukonda Mbuya Chiuta wako, kumvera mau ghakwe, na kukhumbatira kwa yekha; pakuti ichi ndi umoyo wako na utali wa mazuwa ghako, kukhala pa charu icho Mbuya wakalumbira kwa makolo ghako Abrahamu na Isaka na Yakobo kuwapera iwo.

31

Nanga Mose wamaliska kuŵecheta mawu ghose agha kwa wana wose wa Israeli, nanga wakati kwa iwo, Ine nili na vyaka zana limoza na makumi ghawiri lero; singathe kufika kuŵinjira na kutuluka; Mbuya nanga wakati kwa ine, Iwe suŵoloka Yorodani uyu. Mbuya Chiuta wako uyo wakuyenda patsogolo pa uso wako, uyu wiza kuwononga mitundu iyi kuchokera pa uso wako, ndipo wiza kukhala cholowa chako iwo, ndipo Yoshuwa wakuyenda patsogolo pa uso wako, monga anayankhula Mbuya. Nanga Mwami Chiuta wako uchita kwa iwo mwakukhala nchakuchitira Sihoni na Ogi, mafumu ghawiri gha Waamori, iwo wakaŵa kuseri kwa Yorodani, na nyika yawo, mwakukhala nchakuwawononga. Nanga Mbuya wawapereka kwa inu, nanga mwachita kwa iwo monga nkhanakulagirani. Khala wolimba mtima na khala wolimba, usaope, usataye mtima, usachite mantha pamaso pawo, chifukwa Mbuye Mulungu wako yemwe akuyenda patsogolo ndi inu pakati panu, sangakusiye iwe, sangakutaye iwe. Ndipo Mose anaitana Yoshuwa, ndipo anati

kwa iye patsogolo pa Israeli yonse, Khala wolimba nanga khala wamphamvu, pakuti iwe udzalowa patsogolo pa anthu awa mu dziko limene Ambuye anaromba kwa makolo anu kuti adzapereka kwa iwo, ndipo iwe udzawapatsa iwo ngati cholowa. Nanga Mfumu uyo wakuyendana nayo pamoza na iwe, singa wakusiya, nanga singa wakukusiya. Usatopa, nanga kutopa mtima. Nanga Mose analemba mawu gha mulawu uwu mu bukhu, nanga anapereka kwa vapayiri vana va Levi vavo vakutola bokosi ya chipangano cha Mfumu, nanga kwa vakuru va vana va Israeli. Nanga Mose wakawalamula iwo mu siku yilayo, wakati, pambuyo pa vyaka visanu na viviri mu nthazi ya chaka cha kumasulira mu chikondwerero cha misasa, mu nthazi ya kugenda pamoza kwa Israeli yose kuti awoneke palongolo pa Mbuya Chiuta winu, mu malo gha Mbuya ngakasankha, mwakuwerenga lamulo ulu palongolo pa Israeli yose mu makutu ghawo, mwakusonkhanitsa vanu, vamuna na vakazi na vana na mlendo yuli mu mizinda yinu, kuti awumvere, na kuti awaphunzire kukhowopa Mbuya Chiuta winu; na awakuwumva kuchita mawu ghose gha lamulo ulu. Ndi ana awo amene sakudziwa, azamva, ndi azaphunzira kuopa Mbuye Mulungu wako masiku onse amene iwo akukhala pa dziko, mu imene inu mukuwoloka Yorodano kumeneko kuti mukalandire iyo. Nanga Mbuya wakati kuna Mose, Ona, wasendela masiku gha kufa kwako. Itana Yoshuwa, nanga mukaimane pa milomo ya hema ya umboni, nanga ndikulamula kuna wakwe. Nanga Mose nanga Yoshuwa wakaluta mu hema ya umboni, nanga wakaimana pa milomo ya hema ya umboni. Ndipo Mwenecho anatsikira mu mtambo, nayimirira pafupi na zitseko za hema ya

umboni, ndipo nsanamira wa mtambo unayimiriranso pafupi na zitseko za hema ya umboni. Nanga Mbuya wakati kuna Mose, Lola, iwe ukulala pamoza na wakulu wako, nanga wakuyimika uyu wanthu wakulowa kumbuyo kwa milungu ya wamweneko wa charu icho uyu walowera mwenemo, nanga wakundisiya ine, nanga wakulephula chipangano changa icho ndinapangana nawo. Nanga ndidzakhala waukali mu ukali kwa iwo mu zuŵa lilo, nanga ndidzawasiya, nanga ndidzatembenusa nkhuŵa yangu kufuma kwa iwo, nanga adzakhala chakudya, nanga adzamupezera zoyipa zambiri nanga mazunzo, nanga adzati mu zuŵa lilo, Chifukwa Mbuya Mulungu wangu si ali mwa ine, zinanipezera ine zoyipa izi. Ine nanga ndidzatembenuska uso wangu kufuma kwa iwo mu tsiku lilo, chifukwa cha zoonadi zonse zimene anachita, chifukwa anatembenuka ku milungu ya chilendo. Nanga vino lembanji mawu gha nyimbo iyi, nanga mphunziseni wana wa Israyeli, nanga muikhe mu mulomo wawo, kuti nyimbo iyi ikhale kwa ine pa uso ukuchitira umboni mu wana wa Israyeli. Ndidzawaloweza pakuti iwo mu dziko labwino, uyo ndinkalumbira ku makolo awo kupereka kwa iwo dziko likuyenda mkaka na uchi, na adzadya, na atadzazika adzakhuta, na adzatembenuka ku milungu yachilendo, na adzayitumikira, na adzandikwiyitsa ine, na adzaphwanya chipangano changa. Nanga nyimbo iyi ikusinthiwa pa uso wawo ukuchitira umboni, pakuti nanga iyiiwale kufuma mu mulomo wawo, nanga kufuma mu mulomo wa mbeu yawo. Ine ndikuluzga uipa wawo, vyose vikuchita apa lero, pa kuinjizga ine iwo mu dziko lya bwino, lyo ndalumbira kwa makolo awo. Ndipo Mose wakalemba nyimbo iyi mu tsiku lilo, ndipo

wakawaphunziska wana wa Israeli. Ndipo analamula Joshua, ndi kunena kuti, Khala wolimba mtima ndi kukhala wamphamvu, pakuti iwe udzalowetsa ana a Israeli mu dziko limene Mbuya analapira kwa iwo, ndipo iye adzakhala ndi iwe. Pamene Mose wamaliska kulemba mawu yose ya mulawu uwu mu bukhu mpaka kumaliziska, na walamula Walevi wene wakutola bokosi ya chipangano cha Mbuya, wati, Pamene mwatola bukhu ya mulawu uwu, muyike pambali pa bokosi ya chipangano cha Mbuya Chiuta winu; na iyakhala uko mwa iwe kuti ikhalenge umboni. Chakuti ine ndimadziwa chikukhumudwitsa chako, na khosi yako yolimba, pakuti ninepo ndimoyo nanu lero, mumakhala mukukhumudwitsa zinthu kwa Mulungu, bwanji si na pamapeto pa imfa yanga? Sonkhanani kwa ine vatsogoleri va mafuko ghinu, na vakulu ghinu, na vaweruzi ghinu, na valembi ghinu, kuti niwovenge mu makutu ghawo mawu ghose agha, nipo niwakumbuchire thambo na charu. Ndikuluzga kuti chomaliza cha imfu yanga mwakukhala kunyenga, na mwakutembenuka kufuma mu njira iyo ndinakurambirani, na yakukumana na inu zovipa chomaliza cha mazuwa, pakuti mwakuchita zovipa patsogolo pa Mbuya, kumukwiyiska yeye mu ntchito za manja ghinu. Ndipo Mose walankhula m'makutu a msonkhano wonse mawu a nyimbo iyi mpaka kumapeto.

32

Chenjera kumwamba, ndidzalankhula, ndipo dziko lapansi

limve mawu kuchokera mu mlomo wanga. Yilindiliwe monga mvula mawu anga, na yitsike monga mame mawu anga, monga mvula pa udzu, na monga chipale pa udzu. Chifukwa ndinaitana dzina la Mbuye, mupani ukulu kwa Mulungu wathu. Mulungu, yeniyeni vinthu vyakuchita vyakwe, na vyose njira zakwe ndi maweruzo, Mulungu wakhulupirika, na kwamba pali kulakwa, wolungama na woyera Mwamuna. Vakalakwa, koma si vana vake vakulakwa—cizukululu copota na copembeka. Izi zintu mukukhombolera Mbuya? Uyu wanthu wapusa na si wanzeru? Kasi uyu si bambo wako wakugula iwe, na kukupanga iwe, na kukuumba iwe? Kumbukhani mazuwa gha nthazi, mvetserani vyaka vya vibadwa pa vibadwa. Funsa tati ghako na akhakuuzira iwe, vakulu ghako na akhakuuzira iwe. Pamene Wakulu-kwene wakagawana mitundu, monga wakabalazanya wana wa Adamu, wakakhazikitsa malire a mitundu molingana na chiwerengero cha amithenga wa Chiuta. Nanga yakakhala gawo lya Mbuye wanthu wakwe Yakobo; chingwe chakuyezera cha cholowa chakwe Israeli. Wakamukwaniska yemwe mu chipululu, mu nyota ya kutentha mu charu chosowa maji; wakamuzungulira yemwe na kumphunziska yemwe, na kumusunga yemwe, nga maso gha diso. Nga chiwombankhanga chikufunika chisa chakwe, na pa ana akwe wakalalakalaka, wakatambaliska mapiko ghakwe wakawalandira wose, na kuwanyamula wose pa mapewa ghakwe. Mbuya yekha ndiyo wakawaŵa, sikuŵa pamoza nawo mulungu wakunja. Wakabweza iwo pa mphamvu ya charu, wakalisha iwo vyakubala vya minda, wakayanwa uchi kuchokera mu lwale, na mafuta kuchokera mu lwale louma. Chambiko cha ng'ombe, na

mkaka wa nkhosa, pamoza na mafuta a twanapemphero na nkhondokazi, ana a ng'ombe zazikazi na mbuzi, pamoza na mafuta a impsyo za tirigu, na mwazi wa mphesa, anamwa vinyo. Nanga Yakobo wadya mpaka wakhuta, ndipo wakondedwa wakankha. Wanenepa, wakhala mnene, wakula, ndipo wasiya Mulungu wakumupanga, nanga wachoka kwa Mulungu Mupulumutsi wake. Vakandiukitsa pa zachilendo, mu zonyansa zawo vakandiukitsa. Vakapereka nsembe kwa ziwanda, na si kwa Mulungu, milungu imene sivakamanya, yatsopano yaposacedwa yakwiza, imene makolo wawo sivakamanya. Mulungu uyo wakubala iwe waleka, na walibala Mulungu uyo wakudyesa iwe. Ndipo Mwami waona, ndipo wakuchitira nsanje; ndipo wakukwiyiska chifukwa cha ukali wa ana ake aamuna na ana ake aakazi, ndipo wati, ndikaatembuza uso wangu kuchoka kwa iwo, ndipo ndikaaonesya chinthu chikakhala kwa iwo pa mazuwa aakumaliriza; pakuti ndi mbadwa yaatembuluska, ana amene palije chikhulupiriro mwa iwo. Iwo vakaundisa nsanje ine pa wuso Mulungu, vakaundisa ine mu vifwaniso vyavo, nane ndiundise nsanje iwo pa wuso mtundu, pa mtundu wopusa ndiundise mkwiyo iwo. Chifukwa moto wakhazikitsidwa kuchokera mu ukali wanga, udzatentha mpaka ku malo a akufa pansi, udzawononga dziko ndi zinthu zomera zake, udzayatsa maziko a mapiri. Ndidzasonkhanitsa zoyipa pa iwo, ndipo mivi yanga ndidzayigwiritsa ntchito pomalimbana nawo. Akufwa ndi njala na kudyedwa ndi mbalame, na kugolobana kwa msana kosachiritsika. Mano a zirombo ndidzawatumizira, pamodzi ndi ukali wa zokoka pansi. Kunja kwa panja lupanga lidzawachotsa ana, ndipo mkati mwa

nyumba zosungiramo zidzakhala mantha; mnyamata wachichepere pamodzi ndi namwali, mwana woyamwa pamodzi ndi mkuluwa wokhazikika. Nkhali, Ndidzawamwaza iwo, ndidzalekheresa chikumbutso chawo kuchokera kwa anthu. Ngati si chifukwa cha ukali wa adani, kuti asatalika nthawi, kuti adani asagwirizane kuukira, asanene kuti, dzanja lathu lalitali, ndipo si Ambuye, anachita zimenezi zonse. Dziko yakutaya malangizo, ndipo kwamba yakuba mwa iwo maso. Siwakuganizira kumvetsa, izi zivomereze mu nthawi yikwiza. Kodi mundu umoza angapirikire bwanji chikwi, na awiri achotse makumi khumi a chikwi, nga Mulungu sanawagulitse, na Mbuya sanawapereke? Chakuti si ali umo Mulungu wathu milungu yawo, koma adani wathu ndi opusa. Pakuti mphesa wawo uli kuchokera ku mphesa wa Sodomu, ndi nthambi yawo kuchokera ku Gomora; mphesa wawo ndi mphesa wa ndulu, gulu la kuwawa kwa iwo. Vinyo wawo ndi ukali wa njoka, na ukali wa njoka wa sumu wosatha konza. Kodi izi sizasonkhanitsidwa kwa ine, ndi kusindikizidwa mu zosungira zanga? Mu tsiku la kubwezera nkhongono ndidzabwezera, pamene phazi lawo lidzatera, chifukwa tsiku la chiwonongeko chawo chili pafupi, ndipo chili pano chokonzeka kwa inu. Pakuti Mbuya wakawelenga wanthu wakwe, na pa watumiki wakwe wakakhoziwa; pakuti wakawalola wakufowoka, na wakusiyika mu ukapolo, na wakufowoka. Na Mbuya wakati, kuli kwepi milungu yawo, pa iyo wakakulupirika pa iwo, iyo mafuta gha nsembe zawo mukalya, na mukamuwa vinyo vya nsembe zawo? Aime anyuke na akuthandizeni na akhale akulindani. Onani onani kuti Ine ndili, ndipo palibe Mulungu kupatula Ine. Ine

ndipha, nanga kukhala ndicita, ndikantha, nanga Ine ndichiritsa, ndipo palibe uyo angapulumutse kuchokera m'manja mwanga. Pakuti ndikhakweza ku kumwamba chiwoko changa, na ndikhakombera chiwoko changa chakudyo; na ndikhati, ine ndikhakhala mpaka muyaya; Pakuti ndikhakuta ngati chingwazi lupanga lwanga, na chiwoko changa chikhakamata chiweruzo, na ndikhakwezera chilango kwa adani, na kwa awo akundida ndikhakwezera. Ndidzaledzera mivi yanga ndi magazi, ndipo lupanga lwanga ludzadya nyama kuchokera mu magazi a ovulazidwa ndi akapolo kuchokera ku mitu ya akuluakulu adani. Sangalalani makumba pamoza naye, ndipo atumiki wonse wa Chiuta azinamirenge kwa iye, sangalalani mitundu pamoza na anthu ake, ndipo ana wonse a Chiuta azilimbikenge kwa iye, chifukwa mwazi wa ana ake ukulipira, ndipo akalipira na kubwezera chilango kwa adani, ndipo kwa akudana akubwezera, ndipo Mbuya akudetsa dziko la anthu ake. Na Mose analemba nyimbo iyi pa tsiku lilo, ndipo anaphunzisa ana a Israeli. Mose analowa ndipo analankhula mawu onse a lamulo uwu m'makutu a anthu, iye pamoza na Yoshuwa mwana wa Nuni. Ndipo Mose anamaliza kulankhula kwa Aisraeli onse. Nanga wakati kwa iwo, Yangani mtima pa mawu ghoŵa aya, yawo ine ndikulumbira kwa ŵanyamwe lelo, yawo mwakuŵalajiza ŵana ŵa ŵanyamwe, kusunga na kupanga mawu ghoŵa gha mulawu uyu. Chakuti si mawu acabe awa kwa inu, chifukwa uyu ndi moyo wanu, na chifukwa cha mawu awa mudzakhala nthawi yaitali pa dziko, mu umene inu mukuluka Yorodani kuko kukalandira cholowa. Na Mwenecho wakaŵechera kwa Mose mu siku iyi, wakuti, kwera pa phiri la

Abarimu, phiri ili la Nebo lili mu nyika ya Moabu pakuŵalangana na Yeriko, na uone nyika ya Kanaani, iyo ine nkhupeleka kwa ŵana ŵa Israeli, na ufe pa phiri pali uko ukukwera kuko, na ukaŵikane kwa ŵanthu ŵako; munjira iyo Aroni mlongo ŵako wakafira pa phiri la Hori, na wakaŵikanwa kwa ŵanthu ŵakwe. Chifukwa mwalakwa ku lizgu langu mu ana a Israeli pa madzi a kukangana Kadeshi mu chipululu cha Sini, chifukwa simunandilemekezera ine mu ana a Israeli. Patsogolo udzawona dziko, koma sudzalowamo.

33

Ndipo uyu ndi mdalitso umene Mose, munthu wa Mulungu, anadalitsa ana a Isiraeli asanafe. Nanga wakati, Mwenecho wafika kuchokera ku Sinai, nanga waonekera kwa ife kuchokera ku Seiri, nanga wafulumira kuchokera ku phiri la Paran, pamoza na vikhumi vya Kadesh, vangelo pamoza nace kuchokera ku dzanja lakumanja kwace. Nanga wakapereka bantu bakwe, nanga bonse bakulembeka pasi pa mawoko gako; nanga aba pasi pako bali; nanga wakalandira kufuma ku mawu gakwe lamulo limene wakalagiza ife Mose, cholowa kwa misonkhano ya Yakobo. Ndipo adzakhala mu wokondedwa wolamulira, pamene akulamulira a anthu asonkhanitsidwa pamodzi ndi mafuko a Israeli. Rubeni akhale moyo, asafe, na akhale wambiri mu chiwerengero. Nanga uyu ndi Yuda, mva Mbuya mawu gha Yuda, nanga ungalowe mu anthu ghakwe, makhono ghakwe ghakusiyana kwa iye, nanga ukhale

muthandizi kufuma mu adani. Na kwa Levi wakati, mupeni Levi zinthu zakuwoneska zake, na choonadi chake kwa munthu wakupatikika, uyo wakamuyesa iye mu kuyeseka; wakamutukana iye pa maji gha kukangana; Uyo wakuti kwa tati na kwa amai, sindikukuwonanga, na abale ake siwakamuzindikira, na ana ake aamuna wakamuleka; wakasungira mawu ghako, na pangano lyako wakasunga. Ivo vikhalonga malangizo ghako kwa Yakobo, na lamulo lako kwa Israyeli, ivo vikhaika lubani mu ukali wako nthazi zonse pa guwa lako. Dalitsa, Mwami, mphamvu zake, ndi kulandira ntchito za manja ake, phwanya chiuno cha adani amene amuukira, ndipo iwo amene akumuda asaukenge. Ndipo kwa Benjamin anati, wokondedwa ndi Ambuye adzakhala ali ndi chikhulupiriro, ndipo Mulungu akumumphimba pa iye masiku onse, ndipo pakati pa mapewa ake anamupatsa mpumulo. Na kwa Yosefe wakati, Kuchokera ku madalitso gha Mbuya nthaka yakhe, kuchokera ku nyengo za kumwamba, na mame, na kuchokera ku vikhumbikho vya visima pansi, na malinga na nyengo za vibyalo vya njira za zuŵa, na kuchokera ku kukumana kwa miyezi, kuchokera pamwamba pa mapiri gha chiyambi, na kuchokera pamwamba pa mapiri ghakang'ono gha vyakuyaya, na malinga na nyengo ya kudzaza kwa nthaka; na vintu vyovomerezeka kwa uyo wakawoneka mu chitsamba vizize pamwamba pa mutu wa Yosefe, na pamwamba pa mutu wakalemekezeka pa valongomu. Wabadwa woyamba wa ng'ombe kukongola kwake, nyanga za chipembere nyanga zake, mwa izo mitundu akalasa pamoza, mpaka kuchokera kumapeto a dziko lapansi, izi zikwi khumi za Efereimu, na izi zikwi za

Manase. Ndipo kwa Zebuluni wanena, Sangalala Zebuluni mu kutuluka kwako, ndi Isakara mu matenti ake. Mitundu idzaononga, ndipo mudzaitana kuko, ndipo mudzapereka nsembe ya chilungamo kuko, chifukwa chuma cha nyanja chidzakuyamwitsa, ndi malonda ya okhala m'mphepete mwa nyanja. Ndi kwa Gadi anati, adalitsidwa akukulitsa Gadi; monga nkhalamu anapumula ataphwanya mkono ndi mfumu. Ndipo waona zipatso zakuyamba zake, chifukwa kuko kunagawidwa malo a vakulongozgi vakasonkhanika pamoza na vatsogoleri va vantu, chilungamo Mbuya wanapanga, na chiweruzo chake na Israeli. Nanga kwa Dani wakati, Dani ndi mwana wa nkhalamu, nanga akalumphira kuchokera ku Basani. Ndi kwa Nafutali anati, Nafutali kudzala kwa vinthu vyakuvomereka, ndi adzadzazidwe madalitso kuchokera kwa Mbuya, nyanja ndi Kumwera adzalandira cholowa. Ndipo kwa Asheri anati, wadalitsika kuchokera kwa ana Asheri, ndipo adzakhala wovomerezeka kwa abale ake, adzaviyika mu mafuta phazi lake. Chitsulo na mkuwa nsapato wake zidzakhala, monga masiku ako, mphamvu zako zidzakhalanso. Palibe ninga Mulungu wa wakondedwa, wakwera pa kumwamba mthandizi wako, na wakukulu wa thambo. Nanga wakukubisa iwe wa Chiuta chiyambi, nanga pansi pa mphamvu ya manja yakuyenderera; nanga wakutulutsa kuchokera pamaso pako mdani, wakunena, ufe. Na Israeli ukhakhala ukhulupilira, yekha pa charu cha Yakobo, pa tirigu na vinyo, na kumwamba kukhakhala kwakuvingilira na mame kwa iwe. Wadalitswa iwe Israeli; ndi ndani wakufanana na iwe, bantu wakupulumuswa na Mbuya? Wothandiza wako wakuteteza, na lupanga lwako luli

kunyada kwako; na valwani vako vakuberezga iwe; na iwe ukuponda pa khosi zawo.

34

Ndipo Mose wakakwera kuchokera ku mapani gha Moabu mpaka ku phiri la Nebo, mpaka pamwamba pa Pisiga, pyo pili pamaso pa Yeriko; ndipo Mbuya wakamuonesera nyika yonse ya Gileadi mpaka ku Dani, na nyika yonse ya Nafutali, na nyika yonse ya Efereimu, na Manase, na nyika yonse ya Yuda mpaka ku nyanja yakutali, na chipululu, na madera ghakuzungulira Yeriko, mudzi wa migwalangwa, mpaka ku Zoari. Ndipo Mbuya wakulonga kwa Mose, Iyi ndi nyika imene ndinalumbira kwa Abrahamu na Isaka na Yakobo, ndikuti, Kwa mbeu yanu ndidzapereka iyi, ndipo ndalangwiza kwa maso ako, koma kumeneko siudzalowa. Ndipo anafera Mose mtumiki wa Mbuya mu dziko la Moabu chifukwa cha mawu wa Mbuya. Na vakamwika uyo mu Ai pafupi na nyumba ya Peor, na kwana mundu wakawona kumwikwa kwakwe mpaka pa dazi ili. Moses wakali na zaka zana limoza na makumi ghawiri pa nthazi ya kufa kwake, maso ghake si ghanafifilika, wala mphamvu zakwe si zinatha. Ndipo ana a Israeli anamlilira Mose ku Arabothi ku Moabu pa Yorodano pafupi na Yeriko masiku makumi atatu, ndipo masiku a maliro ndi kulira kwa Mose anatha. Ndipo Joshua mwana wa Nun wakazazikwa mzimu wa kumvesesa, pakuti Mose wakaika manja gha kwe pa yemweyo, ndipo wana wa Israeli wakamumvera, ndipo wakachita monga mwa Mbuya

wakalamula Mose. Nanga kweniso mneneri wakaimikaso mu Israyeli nga Mose; uyo Mbuya wakamumanya yekha uso kwa uso mu zizindikiro zonse na zizunguluko, uyo Mbuya wakamutuma kuti akachite izo mu charu cha Egipito kwa Farao, na kwa atumiki wakwe, na mu charu chonse chakwe; zizunguluko zikuluzikulu, na chiwoko chachikuru, zizo Mose wakachita pamaso pa Israyeli wonse.

Yoshuwa

1

Nanga yakachitika pambuyo pa kufa kwa Mose, Mbuya wakalonga kwa Yoshuwa mwana wa Nuni mtumiki wa Mose, wakuti, Mose mtumiki wangu wafa. Lero nkhondo wanyamuka, woloka Yorodani iwe na wanthu wose awa mu nyika iyo ine nkhupeleka kwa iwo. Malo wonse wamene mungaponyenge na vikonde vya mapazi yinu, ndikhupeleka kwa imwe, mwakuti nakhamba na Mose; Chipululu na Antilebanoni, mpaka mto wamkuru, mto wa Yufurate, na mpaka nyanja ya kumaliziro; kufuma ku dzuwa kulowera kukhala malire yinu. Singa kuima munthu patsogolo panu masiku yonse ya umoyo wako, na monga nkhali pamoza na Mose, chomwecho ndidzakhala pamoza na iwe, na singa ndidzakusiya iwe nanga ndidzakunyalanyaza iwe. Khala wolimba mtima na wolimba mtima, pakuti iwe udzagawira anthu awa dziko limene ndinalumbira kwa makolo anu kuti ndidzawapatsa. Khala na mphamvu chonecho na khala wolimba mtima, sunga na kuchita monga Mose mtumiki wangu wakulamula iwe; na usasokonezge

kuchokera mwa iwo ku kumanja kapena ku kumanzere, kuti ukhale na kupambana mu vyose ivyo ukhachita. Nanga buku ya mulawu uwu sidzacoka ku mulomo wako, nanga udzalingalira mu iyo masiku nanga usiku, kuti udziwe kuchita vyose vya vyalembwa. Pamenepo udzapambana, nanga udzapambana njira zako, nanga pamenepo udzamvetsa. Onani, ndakuuza iwe; khala wamphamvu na khala wolimba mtima, usataye mtima, kabili usaope, pakuti Mbuye Mulungu wako ali pamoza na iwe mu vyose vya uko ukupita; Na Yoswa wakalamula valembi va vanthu, wakati, Njilani pakati pa msasa wa vanthu, na mulamule vanthu, mukati, Konzekerani vyakulya, pakuti masiku matatu ghanangonso nyuwe mukuwoloka Yorodani uyu, mukalowa kuti mukagwire nyika iyo Mbuye Mulungu wa makholo ghinu wakuperekani. Nanga kwa Rubeni, nanga kwa Gadi, nanga kwa theka lya fuko lya Manase wakati Yoshuwa, Kumbukarani mawu gha wakurambirani umwe Mose mtumiki wa Mbuya, pakulonga, Mbuya Chiuta winu wakapumulisani umwe, nanga wakupani umwe nyika iyi. Vakazi vinu na vana vinu na ng'ombe zinu vikhalenge mu nyika iyo yakaperekayi imwe; koma imwe mudzawoloka mwakonzeka patsogolo pa valongo vinu wonse wakukhala na mphamvu; na mudzalimbana navo, mpaka Mbuya Chiuta witu akapatse wopumula valongo vinu, monga imwe, na valandire na avo nyika iyo Mbuya Chiuta witu wakupereka vavo; na mudzabwerera uyu na uyu ku cholowa chake icho chakaperekayi imwe Mose ku mbuto ya Yorodano ku kuwala kwa zuwa. Ndipo atayankha kwa Yoshuwa anati, Vyose vya kuti ngati mukulamula kwa ife, tikuchita, ndipo ku malo gose kuti

ngati mukulutumizga ife, tikupita. Monga m'zonse zimene tinamva Mose, tidzakumvera, koma Yehova Mulungu wathu akhale ndi iwe, monga momwe anali ndi Mose. Koma munthu uyo angakukane iwe, na uyo wosemvera mawu ako monga ukamulangiza, afe; koma khala wolimba mtima na ulimbe.

2

Ndipo Yoshuwa mwana wa Nuni wakatumizga anyamata awiri ku-chokera ku Shittimu kuti akalonde, wakuti, Pitani mukawone dziko na Yeriko. Ndipo anyamata awiri awo wakenda nakulowera mu Yeriko, nakulowera mu nyumba ya mkazi wa chigololo, dzina lake Rahaabu. Ndipo wagona pamenepo. Ndipo zinauzidwa kwa mfumu ya ku Yeriko kuti, Amuna a ana a Israyeli alowa kuno kuti azasakasake dziko. Ndipo mfumu ya ku Yeriko inatumiza uthenga, ndipo inati kwa Rahabu, Tulutsa wanuna wawo walowelera mu nyumba yako usiku, pakuti waizga kuti waze kuona nkhani za nthaka. Na mkazi wakutola wanuna wawiri wawo, wakuwafisa; na wakuwawuza, wakutaura, wanuna walowera kwa ine, kasi chipata chikali kutsekera mu mdima, na wanuna wakatuluka; sindikumanya kwakuti wapita; muwalondore kumbuyo kwawo, nga muwakwaniska wawo. Uyu koma wakweza iwo pa denga, na wakwisa iwo mu udzu wa sokosi wakunjikana pa denga. Nanga anthu akatumikira pambuyo pawo njira ya pa Yorodano pa mawoloka, nanga chipata chakatsekeredwa. Nanga chakachitika nga wakatulukanso wakulondozgha kumbuyo kwawo, nanga

iwowo kuti asanagoneko, uyo wakakwera kwa iwo pa denga, nanga wakati kwa iwo, nkhukumanya kuti Mwenecho wakupeni nyika; pakuti wogopa winu wakugwera pa ife. Tawamva pakuti Mwami Mulungu wakawumisa nyanja yakufiira pamaso panu pamene mukatuluka m'dziko la Iguputo, na vyose vya wakachitira mafumu awiri wa Aamori avo wakaŵa kupita kwa Yorodano, Sihoni na Ogi, avo muwawononga. Ndipo tikamva ife tinagumuka mu mitima yathu, ndipo sunakhalapo mphepho mu wina aliyense wathu kuchokera pa nkhope yanu, chifukwa Mbuya Mulungu wanu ndi Mulungu wakumwamba kumwamba ndi pa dziko lapansi pansi. Nanga vino lombani kwa ine Mwami Chiuta, chakuti nkhuchitira inu chifundo, nanga muchite nangwi inu chifundo mu ng'anda ya tate wangu, nanga musunge moyo ng'anda ya tate wangu, mayo wangu, nanga valongo vangu, nanga yose ng'anda yangu, nanga vyose vili kuvali, nanga mupulumuse mtima wangu ku rufu. Ndipo analankhula kwa iye anthu aja, Moyo wathu m'malo mwa wanu mpaka imfa, ndipo iye anati, Pamene Ambuye adzapereka kwa inu mzinda, mudzachita kwa ine chifundo ndi choonadi. Na wakawalowesya iwo mu zenera, na wakawauza iwo, Pitani ku mapiri, wankhondo wasasakumane na nyenye, na mwakubisika uko mazuwa matatu mpaka wankhondo wakabuwerera kumbuyo kwinu, na pambuyo pa izi mwakupita ku njira yinu. Ndipo amuna aja analonga kwa iye, Ife tilibe mulandu pa lumbiro lako ili. Ona! Ife tilowa mu chigawo cha mzinda, ndipo ukhavika chizindikiro, chingwe chakufiira ichi ukhatsitsa mu zenera mwa chomwe unatsitsa ife mwa yacho. Koma atati vako, ndi amayi vako, ndi

valongo vako, ndi yose nyumba ya atati vako, ukhasonkhanitsa kwa vekha mu nyumba yako. Nanga ukhala wonse uyo angakhale watuluka pa chitseko cha nyumba yako kunja, ukhala wolakwa kwa yekha, koma ife tikhala osalakwa pa lumbiro lako ili. Nanga onse angakhale akhale pamoza nawe mu nyumba yako, ife tikhala olakwa. Koma nga munthu wina atichitira zolakwa kapena kuwulula mawu athu awa, tidzakhala osalakwa pa lumbiro lako ili. Nanga wakulonga kwa iwo, Malinga na uthenga wanu ukhale wenewo. Ndipo wakuleka iwo kupita, ndipo iwo wakapita. Ndipo anabwera ku mapiri, ndipo anakhala kumeneko masiku atatu, ndipo othamangitsa anafufuza njira zonse, koma sanawapeze. Nanga wanangwa wawiri wakabuwa, ndipo wakatsikira kufuma mu phiri, ndipo wakawuka kwa Yoshuwa mwana wa Nuni, ndipo wakamutalira zonse zinthu zikawachitikira. Nanga wakati kwa Yoshuwa kuti, Mwenecho wapeleka nkhongo yose m'chiwoko chathu, nanga wose wakukhala mu nkhongo iyo wakugwa chifukwa cha ife.

3

Nanga Yoshuwa wauka m'mawa, wachoka ku Shittimu, wafika mpaka wa Yorodani, ndipo wagona kweneko pasadawoloka. Na yakakhala pambuyo pa mazuwa matatu vakalembesi vakadutsa mu msasa, na vakalamula vanthu, vakunena, pamene mukawona bokosi la chipangano cha Mwambo Chiuta wathu, na vaprisiti vathu na vaLevi vakunyamula licho, muyimirenge ku malo ghanu, na mukayende pambuyo pake. Koma kutali

kukhale pakati panu ndi iyo, monga zikwi ziwiri za makhubiti mudzayimirira, musayandikire iyi, kuti mudziwe njira imene mudzayende iyo, pakuti simunayende njira kuchokera dzulo ndi tsiku lachitatu. Ndipo Yoshuwa anati kwa anthu, Dziyeretseniko ku mawa, chifukwa mawa Mbuye achita zodabwitsa pakati panu. Nanga Joshua wakati ku wansembe, Nyamulani bokosi ya chivumbulutso cha Mbuya, nanga muyendere patsogolo pa wanthu. Nanga wansembe wakanyamula bokosi ya chivumbulutso cha Mbuya, nanga wakaenda patsogolo pa wanthu. Ndipo Mbuya wakulonga kwa Yoshuwa, Lero nkhuyamba kukukweza pamaso pa ana onse a Israeli, kuti aziwe kuti monga ndinali pamoza na Mose, chomwecho ndidzakhala pamoza na iwe. Na vino langa ŵapristi ŵakukweza bokosi ya chipangano, uchiti, Mwakuti mukalowa pa chigaŵa cha maji gha Yorodani, muyimirenge mu Yorodani. Ndipo Joshua wakati kwa ana a Israeli, Bwerani pafupi apa, ndipo muweni mawu a Mbuye Mulungu wathu. Mu ichi mwadziwira chakuti Chiuta wamoyo ali mwa inu, ndipo adzawononga kuchokera pamaso pathu Wakanaani, Wahiti, Waperezi, Wahivi, Wamori, Wagirigashi, na Wayebusi. Onani, bokosi ya chipangano cha Mbuye wa dziko lonse yikuwoloka Yorodani. Sankhani wamuna khumi na awiri kuchokera kwa ana a Israeli, umodzi kuchokera ku fuko lililonse. Ndi yikhala, monga iwo akapumula miyendo ya ansembe wakuunyamula bokosi ya chipangano cha Mbuye wa dziko lonse mu madzi a Yorodani, madzi a Yorodani yilephera, koma madzi wakutsikira yiyimirira. Wanthu wanyakechuka kutyoka mwa matenti awo kuti adutse Yorodani, ndipo wansembe wanyamula bokosi ya chipangano

cha Mbuya patsogolo pa wanthu. Pano vaprisita vakulwiska bokosi ya chipangano vakali kulowera ku Yorodani, na myendo ya vaprisita vakulwiska bokosi ya chipangano ya Mwenecho yakavyika mu chigawo cha maji gha Yorodani; na Yorodani wakali kuzara pa mbali zonse za mphepete wake, nga mazuwa gha kukolola tirigu; Na maji ghakali kutsikira kuchokera kunani ghakayima, ghakayima mphukutu umoza wakayimikira kutali kwakukulu kwakukulu mpaka kuchigawo cha Kiriyati Yearimu; na ghakali kutsikira ghakatsikira mu nyanja ya Araba nyanja ya mchere, mpaka kumapeto ghakatha; na vanthu vakayimikira patsogolo pa Yeriko. Ndipo apairi awa anyakwera Bokosi la Chipangano cha Mbuya anayimirira pa malo wouma mu pakati pa Yorodani, ndipo ana wonse wa Israyeli anawoloka pa malo wouma, mpaka anthu wonse anamaliza kuwoloka Yorodani.

4

Nanga pakuti wamalira wantu wonse kuwoloka Yorodani, nanga wakati Mwenecho kwa Yoshuwa, wakuti, Utore wantu kuchokera ku wantu, umoza kuchokera ku fuko limoza lilonse, uwalamule; nanga mutorengi kuchokera pakati pa Yorodani mawe khumi na wiri yakonzeka, nanga awa mukanyamule pamoza na inu wekha, muwike iwo mu msasa winu, pomwe mungagone kumeneko usiku. Nanga Yoswa wakaŵilanga wantu khumi na wawiri wa ulemu kuchokera kwa wana wa Israeli, umo kuchokera ku fuko limoza limoza, wakawauza kuti, Mwize patsogolo panga pamaso pa Mbuye pakati pa Yorodano; nanga

umo umoza umoza atenge mwala kuchokera kuko, awutole pa mapewa gha mweneco malinga na chiwerengero cha mafuko khumi na wawiri gha Israeli, kuti iweneyi ikhale kwa inu chizindikiro chikhalirapo nthazi zonse; kuti pamene mwana wako akakufunsa mawa wakuti, Kasi mwala uwu ndi chiyani kwa ife? Ndipo iwe ukhaulula mwana wako ukunena kuti mtsinje wa Yorodani unaleka kuyenda pamaso pa bokosi la chipangano cha Ambuye wa dziko lonse lapansi pamene unali kuwoloka, ndipo mabwe awa akhale chikumbutso kwa ana a Israyeli mpaka muyaya. Ndipo anachita chomwecho ana a Israeli, monga mwa kulamula Mbuya kwa Joshua, ndipo atanyamula miyala khumi ndi iwiri kuchokera pakati pa Jordan, monga mwa kulamula Mbuya kwa Joshua pa kumaliza kwa kuwoloka kwa ana a Israeli, ndipo ananyamula pamoza nawo kulowa mu msasa, ndipo anayika kumeneko. Koma Yoshuwa anaikanso mwala winyake khumi na wawiri mu Yorodani mwenimweni, pamalo pomwe mapazi wa ansembe wakuti ananyamula Bokosi la Chipangano cha Mbuya anayimilirapo, ndipo ali ukomweko mpaka lero lino. Vaprisiti vanyamula bokosi ya chipangano vakaimira mu Yorodani, mpaka Yoshuwa anamaliza vyose ivyo Mbuya analamula kuti avawuze vanthu, ndipo vanthu vanafumba, na vanawoloka. Nanga yakachitika mwakuti wamalira wanthu wose kuwoloka, nanga yakawoloka bokosi ya chivumbulutso cha Mwamuna, nanga mabwe patsogolo pawo. Ndipo ana a Reuben, ndi ana a Gad, ndi theka la fuko la Manasseh analuka atakonzeka patsogolo pa ana a Israeli, monga Mose anawalamula. Anthu makumi manayi okonzeka ku nkhondo anawoloka pamaso pa Mbuye kupita ku nkhondo ku

mzinda wa Yeriko. Mu zuŵa lyo, Mbuya wakuza Joshua kutalika kwa mtundu wonse wa Israeli, ndipo ŵakamuwopa iyo, monga Mose, nthawi yonse yakaŵa moyo. Nanga Mwami wakatonga kwa Yoshuwa, wakuti, lamuska vapristi vavo vakukweza bokosi ya chipangano cha umboni wa Mwami, kuti vatuluke mu Yorodani. Ndipo Joshua analamula ansembe kuti, Tulukani mu Yorodano. Ndipo zinachitika monga ansembe anyamula Bokosi la Chipangano cha Ambuye ankatuluka mu Yorodani, nanga ankaika mapazi pawo pa nthaka, madzi a Yorodani ankathamanga kubwerera m'malo mwawo, ndipo ankapitirira kuyenda monga dzulo nanga tsiku lachitatu mu mbali yonse. Ndipo anthu anatuluka mu Yorodano tsiku la khumi la mwezi woyamba, ndipo ana a Isiraeli anakamanga misasa ku Giligala mbali ya kummawa kwa dzuwa kuchokera ku Yeriko. Na mabwe khumi na wiri awa, waka atolera ku Yorodani, Yoshuwa wakawaika ku Giligala, waka ti, Pamene ana anu wakufunsani inu waka ti, Mabwe awa ndi chiyani? Lengezani kwa ana enu, chakuti pa malo ghouma Israeli wakaluka Yorodani uyu, Mbuya Chiuta wathu wakauma maji gha Yorodani kuchokera patsogolo pawo, mpaka wakaluka; monga Mbuya Chiuta wathu wakachitira nyanja yofiira, iyo Mbuya Chiuta wathu wakauma patsogolo pathu, mpaka tinaluka; kuti mitundu yose ya pa charu imanye, chakuti mphamvu za Mbuya nkhongono, na kuti amwe mulambe Mbuya Chiuta wathu mu ntchito zose.

5

Ndipo chakachitika monga mafumu wa Aamori wakali kupita kwa Yorodani, ndi mafumu wa Foinikiya wakali m'mphepete mwa nyanja, chakamva kuti Mbuya Mulungu wakawumitsa mtsinje wa Yorodani pamaso pa ana a Israyeli pa kuwoloka kwawo, mitima yawo yakasungunuka, ndipo chakasweka, ndipo palibe nzeru yomwe inali mwa iwo chifukwa cha ana a Israyeli. Pa nthawi iyi Mbuya anayankhula kwa Yoshuwa, Upange zipangwa za mwala kuchokera ku mwala wakuthwa, ndipo ukhale pansi udzinge ana a Israeli kachiwiri. Ndipo Yoshuwa anapanga malupanga akuthwa a mwala, ndipo anaduula ana a Israyeli pa malo otchedwa Phiri la Zipewa. Njira iyo Yoshuwa wakayelesya vana va Israeli: vose vavo vakavikapo mu njira, na vose vavo vakalipo vakasadulika mwa vavo vakatulukirapo ku Egipito, vose ava Yoshuwa wakavadula; pakuti makumi mcheci na viwiri vyaka Israeli wakakhalapo mu chipululu cha Mabadaritisi. Chifukwa chake, vambone va iwo vankhondo vavakutuluka mu dziko la Iguputo vakalikuti vasakudulidwa, avo vakalikuti vasakumvera malamulo a Chiuta, avo Mwami wakalumbira kuti sangaone dziko limene wakalumbira kwa makolo awo kuti wakavapa dziko likuyenderera mkaka na uchi. M'malo mwa iwo, anaika ana awo amene Yoshuwa anaduula, chifukwa anabadwa m'njira osadululidwa. Vakakhala vadulidwa, koma vakalikala ukomo vakhala mumsasa mpaka vakapola. Ndipo Mbuya wakambira Joshua mwana wa Nun kuti, Lero ndachotsa chinyozo cha Iguputo kwa inu, ndipo wakatchula dzina la malo amenewo kuti Giligala. Ndipo ana a Israeli anachita Pasaka pa zuŵa la khumi na chinayi la mwezi kuchokera madzulo pa kumadzulo kwa Yeriko, mu kupitilira

kwa Yorodano, mu chigwa. Ndipo anadya tirigu wa m'nthaka wopanda yisiti ndi watsopano. Mu siku iyi manna yalepheleka pambuyo pa kudya kwawo ufa wa m'nthaka, ndipo kwakuti pakhalaponso manna kwa ana a Israeli, ndipo wakolola m'nthaka wa Mitengo ya Mgwalangwa mu chaka icho. Vinachitika monga Joshua walikuba mu Jericho, wakweza maso wake ndipo waona munthu wakuyima patsogolo pa iye, lupanga lakusoloŵa mu chanza cha iye. Joshua wakasendela ndipo wanena kwa iye, Kodi uli wathu kapena wa adani? Koma wakamuwuza kuti, Ine ndili mkulu wa asilikali wa mphamvu za Mbuya, ntheura nkhwiza. Nanga Joshua wakagwa pa uso pa nkhongo, nanga wakati kwa iye, Mbuya, chichi chikuuza kwa kapolo wako? Ndipo mkulungwa wa nkhondo wa Mbuya wanena kwa Yoshuwa, Vula nsapato ku manyazi ghako, pakuti malo ghakuti lero uli pa ghene, ghakupatulika.

6

Ndipo Yeriko inatsekedwa ndipo inalimbikitsidwa, ndipo palibe munthu ankatuluka mwa iyo, kapena kuti analowa. Ndipo Mwami analankhula kwa Yoshuwa, Ndawona, ndikulamutsira m'manja mwako Yeriko, pamoza na mfumu yake yemwe ali m'menemo, anthu amphamvu amene ali ndi mphamvu. Iwe koma yimika anthu ankhondo kuzungulira iyi. Nkhondo yikhala nga mukhalira lipenga, anthu wonse anyakhe pamoza, nkhondo anthu yawo wakuanyakha, makoma gha muzi yigwa yakulimbikira, nkhondo anthu wonse yinjira, uliwonse

wakuthamanga kuloza kuuso kwakhe mu muzi. Nanga Yoshuwa mwana wa Nuni walowera kwa vasambiri, nanga wawauzira wakhamba, Lagirani vanthu kuti vazungulire nanga kuzungulira mudzi; nanga vankhondo valeke vadutire vakulonga zida patsogolo pa Mbuya. Ndipo asambiri asanu na awiri ali na malipenga asanu na awiri apatulika adutsemo mofanana pamaso pa Mbuya, ndipo alire mwamphamvu, ndipo bokosi la chipangano cha Mbuya litsatiremo. Anthu ankhondo azidutsire patsogolo, ndipo ansembe azidutsire kumbuyo kwa bokosi la chipangano cha Mbuye akuliza malipenga. Koma vanu Yoshuwa wakavalayilira, wati, Musafuwe, nangwa mundu uyu wakamvere mawu ghinu, mpaka pa zuŵa lyo iye wakakuuzgirani kuti mufuwe, na pa nthazi ico mukafuwa. Na bokosi la chipangano ca Chiuta likayendayenda, mwakufulumira likanyamuka kuya ku msasa, na likagoŋa kuko. Na pa zuŵa wachiwiri Yoshuwa anayimika m'mawa, na wansembe anapfunyula bokosi ya chipangano cha Mbuya. Nanga vaprisiti vakhondi na saba vanyamula malipenga vakhondi na saba vakaenda patsogolo pa Mbuye; nanga pambuyo pa izi vakalowa vanhu vankhondo, nanga vanu vanyake vakaenda kumbuyo kwa bokosi ya chipangano cha Mbuye; nanga vaprisiti vakaliza malipenga, nanga vanu vanyake vonse vakazungulira mudzi nthawi zisanu na kamoza pafupi, nanga vakabwerera kale ku msasa; chomwecho vakachita pa mazuwa asanu na limoza. Ndipo pa siku ya cisanu na ciwiri vakayimika m'bandakucha, ndipo vakazungulira mudzi pa siku yeneyo kasanu na kawiri. Ndipo zinachitika pa nthawi ya kusuzumira kwa cisanu ndi ciwiri anyakwi anaomba,

ndipo Yoswa anati kwa ana a Israyeli, Fuwirani, pakuti Mbuya wapereka mudzi kwa inu. Nanga mudzi uyu ukakhala wotembereredwa, pamoza na vyose vya vili mu uyu, kwa Mbuya wa magulu, kweni Rahaba mkazi wauhule mupulumuzge, pamoza na vyose vya vili mu nyumba yake. Anga inu mwadziteteza kwambiri kuchokera ku vinthu vyakudzipatulira, mwina mukaganizira inu mwini mukatenge kuchokera ku vinthu vyakudzipatulira, na mukachite msasa wa ana a Israyeli chinthu chatembereredwa, na mukationonge ife. Nanga yonse siliva na golide, na mkuwa na chitsulo, vikhala vyopatulika kwa Mbuya, mu chuma cha Mbuya viloweswa. Ansembe walimbira malipenga, ndipo wanthu wakumva malipenga, wanthu wose wakufuwula pamoza na kufuwula kukulu nanga kwamphamvu, ndipo khoma lonse linagwa kuzungulira, ndipo wanthu wose wakwera mu mudzi. Ndipo Joshua anapereka kuti ikhale yopatulika, ndi zonse zinali mu mzindawo kuyambira mwamuna mpaka mkazi, kuyambira mnyamata mpaka mkulu, mpaka mwana wangombe ndi nyama zotumikira ndi lupanga. Nanga Yoshuwa wakawuza anyamata awiri awa akasoŵa kuti, Lowani mu ng'anda ya mkazi, nanga mumufulumiske kuchokera kuko, pamoza na vyose vili vyake. Ndipo anyamata awiri amene anakazonda mzindawo analowa m'nyumba ya mkaziyo, ndipo anatulutsa Rahaba mkazi wachiwerewere, na bambo wake, na mayi wake, na abale ake, na achibale ake onse, na zonse zimene zinali zake, ndipo anamuika kunja kwa msasa wa Israeli. Na mudzi wakaotchesedwa mu moto pamoza na vyose vya mu uyu, koma siliva na golide na mkuwa na chitsulo vakapereka mu chuma

cha Mbuya kuti vilowesedwe. Nanga Rahabu mkazi wachiwerewere, nanga nyumba yonse ya bambuye wakwe anasunga moyo Joshua, nanga anakhazikisa mu Israeli mpaka lero lino, chifukwa anabisa anthu akazonda amene anatumiza Joshua kuti akazonde Yeriko. Nanga Joshua wakalumbira pa zuŵa lila pamaso pa Mwenecho, wati, watemberwa munthu uyo wakamanga mudzi ula; mu mwana wakwe wa mseri wakayika maziko gha wo, nanga mu mwana wakwe wa mng'ono kweni wakayimika zipata za wo. Nanga umo wachita Hozani wakuchokera ku Beteli; mu Abironi mwana wake wakubadwa woyamba waika maziko ake, nanga mu wamng'ono wakupulumuka waika zipata zake. Nanga Mbuya unali pamoza na Joshua, nanga china chake chinali chiziwika mucharu chose.

7

Ndipo ana a Israeli analakwa kulakwa kwakukulu, ndipo anatenga zinthu zoperekedwa kwa Mulungu. Ndipo Akari mwana wa Karimi, mwana wa Zambiri, mwana wa Zara, wa fuko la Yuda, anatenga zinthu zoperekedwa. Ndipo Ambuye anakwiyira ana a Israeli ndi mkwiyo. Nanga Joshua wakatuma wantu ku Ai, uyo uli pachipi na Beteli, wakuti, Kamuyeni Ai, nanga wantu wakakwera nanga wakamuya Ai. Nanga wakabwerera kwa Joshua, nanga wakamuwuza kuti, Wantu wose wasakwere, kasi wantu pafupifupi zikwi ziwiri kapena zikwi zitatu wakwere nanga watenge mudzi; usatumize wantu wose kuko, pakuti ndi wachepa. Ndipo anakwera nga wamuna

zikwi zitatu, ndipo anathawa pamaso pa wanthu wa Ai. Ndipo anthu a Ai anapha anthu makumi atatu na asanu na limodzi mwa iwo, ndipo anawatsata kuchokera ku chipata, ndipo anawaphwanya pa njira yotsikira, ndipo mtima wa anthu unachita mantha, ndipo unakhala ngati madzi. Nanga Yoshuwa anang'ambula zovala zakwe, nanga anagwa pansi chiwalo pamaso pa Mbuya mpaka madzulo, mweneco pamoza na vakulu va Israeli, nanga anaika fumbi pa mitu yawo. Ndipo Joshua wakati, Ndikupempha Mbuya; chifukwa chiyani mwana wako wakawoloza wanthu awa Yorodani kukawapeleka kwa Waamori, kukatipha ife? Na nga tikhalira na tikhala pafupi na Yorodani. And what will I say since Israel turned their back before their enemy? Nanga Mkanaani wakumva, nanga wonse wakukhala m'dziko, azatizungulira ife, nanga azatiwononga ife kufuma m'dziko, nanga uzacita ciyani pa dzina lako likulu? Ndipo Mwami anati kwa Yoshuwa, Imirira, nchifukwa chiyani iwe wagwa pansi pa nkhope yako? Anthu achimba na asweka chipangano chimene ndinakhazikisa nawo, wakuba vinthu vyakupatulira na kuwika mu ziwiya zawo. Nanga ana a Israeli sangakhoze kumanyilira pa maso a adani awo, khosi lidzatembenuka pamaso pa adani awo, chifukwa anakhala chinthu chosalakwa. Sindidzawonjezeraponso kukhala nanu, ngati simuchotsa chinthu chosalakwa pakati panu. Ukuyimika, patanso bantu, ndipo nkhwamba kuti apepeseke mawa. Izi zikwamba Mbuya Chiuta wa Israeli: Chinthu choyipitsidwa chili mwa inu. Simungakhoze kuyimikira patsogolo pa balwani wanu mpaka mutachotsa chinthu choyipitsidwa kuchokera mwa inu. Nkhani mwakusonkhanika wose m'mawa malinga na mafuko,

nkhani lukulu lwa fuko limene Mwamuna wakuonetsa, mwakupeleka malinga na mabanja. Nkhani banja limene Mwamuna wakuonetsa, mwakupeleka malinga na nyumba. Nkhani nyumba imene Mwamuna wakusankha, mwakupeleka malinga na munthu. Nanga uyo wakawoneka, kaotchewa mu moto, nanga vyose ivyo vili vyake; pakuti wapasula chipangano cha Mbuya, nanga wachita chivi mu Israeli. Nanga Joshua wauka msanga, nanga wabweresa wanthu malinga na mafuko, nanga fuko la Yuda linawoneskera. Ndipo anayandikizgika malinga na mafuko, ndipo fuko la Azera linasonyezgika. Ndipo wasengeskedwa malinga na mwamuna, ndipo waoneskeredwa Akari mwana wa Zimbiri mwana wa Zera. Na Joshua wakati kwa Achar, Perekani ulemekezgo lero kwa Mbuya Chiuta wa Israeli, muvomerere, ndipo mundiuze chomwe mwachita, musabise kwa ine. Ndipo Achar anayankha kwa Yoshuwa, ndipo anati, Nadi ndalakwa pamaso pa Ambuye Mulungu wa Israeli, ichi ndi ichi ndinachita. Ninalola mu vyakufumba chisoti chakusokha chakusyana-syana, na masekeli makhumi ghawiri gha siliva, na lulimi lumoza lwa golide lwa masekeli makumi ghasanu, na paninkhumbukira vyeneyo ndinavitola; na lola, vyeneyo vyakubisika mu hema yane, na siliva yakubisika pansi pa vyeneyo. Ndipo Yoshuwa wakatuma atumiki, ndipo ankathamanga ku hema mu msasa, ndipo zinali zisisa mu hema yake, ndipo siliva inali pansi pa zo. Ndipo anatuluska zintu zyo kuchokera mu hema, ndipo anazibwereka kwa Yoshuwa na akuluakulu a Israyeli, ndipo anaziyika pamaso pa Mbuya. Na Yoshuwa wakatola Akari mwana wa Zara, nakumutola mu chigwa cha Akori, pamoza na wana wake wamwamuna, na

wana wake wakazi, na tundyana twake, na nyama zake zakugwiriska ntchito, na nkhosa zake zonse, na hema yake, na vyakuvina vyake vyonse. Wantu wonse wakamuphelekezera, ndipo wakawatola wonse mu Emeka-akori. Nanga Yoshuwa wakati kwa Akari, chiyani watigwetsa ife? Kukuononga kweniso iwe Mbuya monga na lero. Ndipo vakamuponyera na mabwe Israyeli yense, ndipo vakayimika pa mbali pake mulu waukulu wa mabwe; ndipo Mbuya wakaleka ukali wa mkwiyo. Chifukwa cha ichi wakachitcha kuti Emekachor mpaka lero lino.

8

Mwenembumba wakati kwa Yoshuwa kuti, Usaope, nanga usataye. Tola pamoza na wako wankhondo wonse, nyamuka ukwiye ku Ai. Ona, ndapereka m'manja mwako mfumu wa Ai na nthaka yake. Ndi ukhachita ku Ai, monga mmene unachitira ku Yeriko, ndi mfumu yake, ndipo zofunkha za ng'ombe ukhafunkha wekha, ika koma wekha chisaliro ku mzinda kumbuyo kwake. Ndipo Yoshuwa wakayimika na wantu wonse wakulwira kuti wakwere ku Ai. Yoswa wakasankha wanangwa makumi ghatatu wa walume wamphamvu mu mphamvu, na wakawatumaniska usiku. Ndipo anawalamula kuti inu mukabisalire kumbuyo kwa mudzi, musakhale kutali ndi mudzi, ndipo mukhale onse okonzeka. Nanga ine pamoza na ŵanthu wonse ŵakupita nane tizayandikira ku mudzi, ndipo yizakhala monga ŵakutama mu Ai ŵakazatuluka kuzakumana nathu, monga mwakucitika posachedwa, ndipo tizathawa pamaso

pawo. Ndipo monga ŵakutuluka kutsatira ife, tiŵakoka kucoka mu mzinda, ndipo ŵakanena kuti, Ŵakuthawa ŵaŵa kucoka pamaso pathu, monga ŵakachitira kale. Koma inu mwadzuka kuchokera mu mbusho, na mwadzapita mu mzinda. Mwankhani na mawu awa muchita; onani, ndalamulira inu. Ndipo Joshua wakatuma iwo, ndipo wakapita ku mbusho, ndipo wakakhala pakati pa Bethel na Ai, kuchokera ku mbali ya kumadzulo kwa Ai. Nanga Joshua wanyamuka msanga m'mawa, wayang'ana wanthu, ndipo wakwera iye pamoza na wakuru kutsogolera wanthu kupita ku Ai. Nanga wonse bantu ba nkhondo pamoza naye wakaluta kunthazi, nango wakuyenda wakafika kutalika kwa mudzi kuchokera kummawa. Nanga kubisalira kwa musumba ukuchokera ku nyanja. Nanga kwakachitika pamene mfumu ya ku Ai yakaona, yakafulumira nanga yakachoka kukakumana nawo munjira yolunjika ku nkhondo, yekha nanga vanu vyose avo vakaŵa nayo; nanga yekha yakakamanyana kuti kubisalira kwakali kumbuyo kwa musumba. Nanga anaona, Yoshuwa nanga Israeli anachoka pamaso pawo. Ndipo anavundikira pambuyo pa ana a Israeli, ndipo iwo anachoka ku mudzi. Kwakuti mundu uyu wakasigalira mu Ai, uyo wakagondana pambuyo pa Israyeli; na wakasiya mudzi watseguka, na wakagondana pambuyo pa Israyeli. Na Mwenembumba wakati kwa Yoshuwa, goloza chiwoko chako na mpeni uyo uli mu chiwoko chako pa mudzi, pakuti ndaupereka mu mawoko ako; na wovindikira wazuka mwamsanga ku malo awo. Nanga Yoshuwa wakatambalazga mkono wakwe pfumo pa musumba; nanga vabisalira vakauka mu ulwilo kufuma pamalo pawo; nanga vakatuluka pamene wakatambalazga mkono,

nanga vakalowa mu musumba, nanga vakauwola; nanga vafumbanira vakaotcha musumba mu moto. Wakukhala mu Ai atayang'ana kumbuyo kwao, wakaona utsi ukukwera kuchokera mu msumba kupita kumwamba, ndipo wakakhala kusakhala nkho pali kuthawira kuno kapena kuko. Nanga Yoshuwa nanga Israyeli yense wakaona kuti wakutema wakatolera mudzi, nanga kuti lyosi lya mudzi lyakwera kudenga; nanga wakatemuka, wakakomera wanumi wa Ai. Ndipo awa anatuluka mu mzinda kukakumana nawo, ndipo anakhala pakati pa msasa, awa mbali ino ndi awa mbali inayi, ndipo anawakantha mpaka kusiya aliyense wopulumuka ndi wothawa. Ndipo mfumu ya Ai anagwira wamoyo, ndipo anamubweretsa kwa Yoshuwa. Nanga monga anasiya ana a Israeli kupha wonse mu Ai, nanga mu mipanda, nanga mu phiri pa kutsikira, pomwe anawathamangitsa iwo kuchokera kumeneko mpaka kumaliziro, Yoshuwa anabwerera ku Ai, nanga anakantha yona ndi lupanga. Ndipo vafwa pa siku yiyo vakali kufuma ku mwamuna mpaka ku mkazi, khumi na viwiri viuru, vose vakakhala ku Ai. Koma zakufunkha za mu mzinda zonse, zomwe analanda kwa iwo ana a Israyeli monga mwambo wa Mbuya, munjira imene analamula Mbuya kwa Yoshuwa. Ndipo Joshua anaotcha mudziwu mu moto, nauchita kukhala mulu wopanda anthu mpaka muyaya mpaka lero lino. Ndipo mfumu ya ku Ai anaipachika pa mtengo wamphanda, ndipo inali pa mtengo mpaka madzulo. Dzuwa likalowa Yoshuwa analamula, ndipo anatsitsa thupi lake pa mtengo, ndipo analiponya m'dzenje. Ndipo anamuyikira mulu wa miyala mpaka lero lino.

9

Penepo vakuwamira vafumu va Vaamori vavali kuseri kwa Yorodano, vavali mu mapiri, na vavali mu mphanga, na vavali mu gombe lonse lya nyanja yikulu, na vavali kufupi na Antilebhanoni, na Vahiti, na Vakanani, na Vaperezi, na Vahivi, na Vaamori, na Vagerigasi, na Vayebusi, vakasonkhana pamoza kuti vakalwane na Yoshuwa na Israeli vonse pamoza. Ndipo anthu okhala ku Gibeon anamva zonse zimene Ambuye anachita ku Yeriko ndi ku Ai. Na vakachita na kuti vene vamene na uchenjera; na vakabwera vakadzipangira vyakulya na vakadzilongosora; na vakatenga masaka yakale pa mapewa ghavo, na zikopa za vinyo zakale na zopangika zomangika, na mbuto za nsapato zavo, na nsapato zavo zakale na zopangika pa mapazi ghavo, na zovala zavo zakale pamwamba pavo, na chingwa chavo cha vyakulya chowuma na cha nkhungu na chodyeka. Nanga iwo wakiza kwa Yoshuwa mu msasa wa Israeli ku Giligala, nanga wakati kwa Yoshuwa nanga Israeli, Tiwakiza kufuma munyika yakutali, nanga vino mupange chipangano na ife. Ndipo anati ana a Israeli kwa Mhori, Ona mwina ukhala mwa ine, ndipo ndingakupangire bwanji pangano? Na vakuti kwa Joshua, Tili akatumiki vako. Na Joshua wakuti kwa iwo, Mwachokera kwi, na mwiza kuchokera kwi? Na vakati, Kuchokera ku nyika yakutali kwene-kwene vatumiki vako vafika mu zina lya Mbuya Chiuta wako; pakuti tamva zina lake, na vyose vyo vakapanga mu Ijipito, na vyose vyo vakapanga kwa mafumu wa Vaamori, vavo vakali kumbuto kwa Yorodano,

kwa Sihoni mfumu wa Vaamori, na kwa Ogi mfumu wa Basani, uyo wakakhala mu Asitaroti na mu Ederei. Ndipo atamva, akuluakulu athu na onse okhala m'dziko lathu anatiuza kuti, Tengani zakudya za m'njira, ndipo muyende kukakumana nawo, ndipo mudzawawuza kuti, Tili atumiki anu, ndipo tsopano chitani nafe pangano. Awa malofu, tinalongosola awo akutentha pa tsiku limene tinanyamuka kuti tize kwa inu, nambi lero auma na kukhala akudyidwa. Ndipo zikopa izi za vinyo zimene tinadzaza zatsopano, ndipo izi zaphulika, ndipo zovala zathu na nsapato zathu zakakala kwambiri chifukwa cha ulendo wautali kwambiri. Ndipo atsogoleri analandira chakudya chawo, koma sanafunsa Mbuya. Nanga Yoshuwa wakapanga mtendere na iwo, nanga wakapanga chipangano na iwo chakuti wawapulumuse, nanga wakulongozgi wa mpingo wakalumbira kwa iwo. Ndipo zinachitika pambuyo pa masiku atatu pambuyo pa kukhazikitsa nawo pangano, anamva kuti ali pafupi nawo, ndipo kuti pakati pawo amakhala. Ndipo ana a Israeli anachoka, ndipo anafika mu mizinda yawo. Mizinda yawo inali Gibeoni na Kefira na Beeroti, na mizinda ya Jarini. Nanga wana wa Isiraeli si wakulwa nawo, chifukwa wakulongozgi wonse walumbira nawo Mwamuna Mulungu wa Isiraeli, nanga gulu lonse lakudandaula pa wakulongozgi. Ndipo akuluakulu anauzira msonkhano wonse kuti, Ife tinalumbira kwa iwo mu dzina la Ciuta Mulungu wa Israyeli, ndipo lero sitingakwanise kuwakhudza. Ici tichita, kugwira moyo iwo, na tichawapulumutsa, na ukali sukhakhala pa ife chifukwa cha lumbiro uyo tinalumbira kwa iwo. Adzakhala, ndipo adzakhala wadula matabwa na anyamula madzi ku gulu lonse, monga

mwakuti anawauza wakulamula. Ndipo Joshua anasonkhanitsa iwo pamoza, ndipo anati kwa iwo, Chifukwa chiyani munandinyenga mukunena kuti, Tili kutali kwambiri ndi inu, koma inu muli oyandikana ndi anthu okhala pakati pathu? Nanga lero muli watembwa, uyo nga ulekelera kuchokera mwa inu kapolo, nanga wodumula matabwa, nanga wonyamula madzi kwa ine nanga kwa Mulungu wane. Na vakayankha kwa Yoshuwa, vakulonga, tivuziwenge vyose ivyo Mwami Chiuta wako wakalamula Mose mwana wake, kupa inywe nyika iyi, na kupasula ife na vose ivyo vikukhala pa iyo kuzera pamaso pinu; na tikayowoyanga kwene makora ga moyo yitu kuzera pamaso pinu, na tikapanga chinthu ichi. Nanga lero onani, ife tili pansi pa inu; monga chikukondwerani inu nanga monga chikuonekani inu, muchitire ife. Nanga vakachitira kwa iwo chomwecho, nanga Yoshuwa vakavapulumusa mu zuŵa lila kufuma m'manja mwa ana a Israyeli, nanga sivakavapha. Ndipo Joshua anawasankha pa tsiku limenelo kukhala odula nkhuni ndi onyamula madzi kwa mpingo wonse ndi pa guwa lansembe la Mulungu. Chifukwa cha ichi, anthu okhala ku Gibeoni anakhala odula nkhuni ndi onyamula madzi a guwa lansembe la Mulungu mpaka lero lino, ndi kumalo kumene Ambuye angasankhe.

10

Mpakuti Adoni-Bezeki mfumu ya ku Yerusalemu wakamva kuti Yoswa walanda Ai, na wakawononga kweniso, munjira iyo

vakachitira ku Yeriko na mfumu yake, nkhonokho vakachitira ku Ai na mfumu yake, na kuti vanu vakukhala ku Gibeoni vakathawira kwa Yoswa na kwa Israeli, na vakawopa kwene-kwene; pakuti wakaziva kuti mudzi ukulungwa Gibeoni, nga umo wa mizinda ikulungwa, na vanu vyose vya mudzi wako vali valume vakulimba. Nanga watumizga Adoni Bezeki mfumu wa Yerusalemu kwa Elamu mfumu wa Hebroni, nanga kwa Pidoni mfumu wa Yarimuti, nanga kwa Yefita mfumu wa Lakisi nanga kwa Dabeini mfumu wa Adulamu, wakhamba, yizani, kwelani kwa ine, nanga mundithandize ine, nanga tilwane na Gibeoni; pakuti walekera kwa Yoswa nanga kwa wana wa Israyeli. Nanga wakakwera wafumu wasanu wa Wayebusi, mfumu wa Yerusalemu, na mfumu wa Hebroni, na mfumu wa Yarimuti, na mfumu wa Lakisi, na mfumu wa Adulamu, wenewo na wantu wawo wonse. Ndipo anakhala kuzungulira Gibiyoni, ndipo anali kuuzinga. Nanga vawo vakhala ku Gibeon vakatuma kwa Yoshuwa ku msasa wa Israeli ku Giligala, vakhamba, usakhazghe mawoko ghako kuzera kwa vana vako; wize kwa ife msanga, nanga utiphe, nanga utipulumuzge ife; pakuti vasonkhaninenge pamoza pa ife vafumu vose va Vaamori, vawo vakhala ku mapiri. Ndipo Yoshuwa anakwera kuchokera ku Giligala, iye pamodzi ndi anthu onse ankhondo ake, onse amphamvu. Nanga Mbuya wakhamba kwa Joshua, Usawatiye iwo, pakuti mu manja yako nkhuwapeleka iwo. Waka uyuweleka kufuma kwa iwo palije patsogolo panu. Ndipo pakuti Joshua anabwera pa iwo mwadzidzidzi, usiku wonse anayenda kuchokera ku Giligala. Nanga Mbuya wawasokoneza pamaso pa ana a Israeli, nanga Mbuya wawaswanya kuswanya kwakukulu

mu Gibeoni, nanga wawafulumira njira yakukwera kwa Bethi horoni, nanga wawadumuza mpaka Azeka nanga mpaka Makeda. M'mene akuthaŵa kuchokera pa nkhope ya ana a Israeli pa kutsikira kwa Horonini, Mbuya wawaponya miyala ya matalala kuchokera kumwamba mpaka Azeka. Ndipo akufa chifukwa cha miyala ya matalala anakhala ambiri kuposa amene ana a Israeli anapha ndi lupanga m'nkhondo. Pamenepo Yoshuwa wakalonga kwa Mbuya, pa zuŵa limene Chiuta wakapereka Waamori pansi pa manja a Israeli, pamene wakapwanya iwo mu Gibeoni, ndipo wakapwanyika kuchokera pamaso pa ana a Israeli, ndipo Yoshuwa wakati, limire zuŵa pa Gibeoni, na mwezi pa chigwa cha Aiyaloni. Na dzuwa na mwezi zinayima, mpaka Chiuta watateteza adani wawo, ndipo dzuwa linayima pakati pa thambo, nanga silinkapitilira ku kulowera mpaka kumaliziro kwa siku yimoza. Nanga yakuti iyeneyi yakaghumika zuŵa yakufanana uyu, nanga yakale nanga yakumalira, uyeneyi yakuti yakumva Chiuta wa mundu, chifukwa Mbuya wakalimbana pamoza na Israeli. Ndipo afumira mfumu zisanu izi, ndipo zinabisika mu phanga la ku Makeda. Ndipo chakuwuzgika kwa Yoshuwa kuti, Mafumu asanu apezeka akubisika mu phanga mu Makeda. Ndipo Yoshuwa anati, Pitikani mabwe pa mulomo wa phanga, ndipo ikani amuna kuti awalondera. Koma inu musayime, mukulondola kumbuyo kwa adani anu, na mugwire kumbuyo kwao, na musareke kulowa mu mizinda yao, pakuti Mbuya Mulungu wathu wapereka iwo mu manja athu. Ndipo zinachitika pamene Yoshuwa na ana onse a Israeli anamaliza kuwadula iwo kudula kwakukulu kwambiri mpaka kumapeto,

ndipo opulumuka anapulumuka mu mizinda yolimbikitsidwa. Nanga wanthu wose wakatembukira kwa Yoshuwa mu Makeda wamaso, nanga palibe munthu uyu wa wana wa Israyeli wakaguduka na lulimi lwakwe. Ndipo Joshua anati, Tsegulani phanga, ndipo mutulutsemo mfumu zisanu izi mu phangamu. Nanga iwo wakatolera mafumu asanu mu lupanga: mfumu ya Yerusalemu, nanga mfumu ya Hebroni, nanga mfumu ya Yerimutu, nanga mfumu ya Lakisi, nanga mfumu ya Odolamu. Nanga pakuti iwo wakawatulusa kwa Yoshuwa, Yoshuwa wakakuŵa Israeli yonse, pamoza na iwo wakuyamba nkhondo iwo wakupitilira naye, wakuti kwa iwo: Pitani patsogolo nanga ikani miyendo yinu pa misingo ya iwo. Iwo wakasendela ndipo wakika miyendo yawo pa misingo yawo. Nanga Joshua wakati kwa iwo, Musatope iwo, wala musatope, khalani wolimba nanga khalani wamphamvu, chifukwa chomwecho Mbuya wakuchita kwa onse wakulwana wanu amene imwe mukulwana nawo. Nanga Joshua wapha iwo, nanga wapachika iwo pa matengo ghakusanu gha nkhuni, nanga walikuba wakupachikwa pa matengo gha nkhuni mpaka madzulo. Nanga chakachitika pa kulowelera kwa dzuwa, Yoshuwa analamula, nanga anawatulusa kufuma ku matabwa, nanga anawaponyera mu chipinda, mucho anathawiramo, nanga anaviringizira mabwe pa chipinda mpaka lero. Nanga Makeda wakatola pa zuŵa lila, nanga wakapha anthu ake na lupanga, nanga wakaononga chamoyo chilichose chakali mu iyi, nanga palije munthu wakasala mu iyi wakapulumuka kapena wathawa, nanga wakachitira mfumu ya Makeda monga mwakachitira mfumu ya Yeriko. Ndipo Yoshuwa na Israyeli yense pamoza naye anachoka

ku Makeda napita ku Libna, ndipo anauzingira Libna. Ndipo Mwenembumba wakapereka mudzi uwu m'manja mwa Israeli, ndipo wakalanda mudzi uwu, na mfumu yake, ndipo wakawupha m'lupanga, na chinthu chonse chosema m'mudzi uwu, ndipo palibe chomwe chinasala m'mudzi uwu chopulumuka kapena kuthawa, ndipo wakachitira mfumu yake monga mwakachitira mfumu ya Yeriko. Nanga Yoshuwa anachoka pamoza na Israeli yense kuchoka ku Lebna kulowa ku Lakishi, ndipo anaizungulira ndipo anaikomera. Nanga Mbuya wakapereka Lakishi mu manja gha Israeli. Ndipo wakatola uwo mu siku ya ciwiri, ndipo wakapha uwo mu mlomo wa lupanga, ndipo wakawononga uwo kweneko, munjira iyo imene wakachitira Libhina. Pamenepo Elamu mfumu ya Gezeri anakwera kuti akawathandize anthu a ku Lakisi, ndipo Yoswa anamupha ndi lupanga pamodzi ndi anthu ake onse, mpaka palibe ndi mmodzi yemwe anapulumuka kapena kuthawa. Ndipo Yoshuwa pamoza na Israeli yense anachoka ku Lakishi kulowa ku Odolamu, ndipo anauzingira mzindawo nanga kuuwomba nkhondo. Mbuya wakapereka uyo mu chiwoko cha Israyeli, ndipo wakalanda uyo mu dazi lila, ndipo wakapha uyo na lupanga, ndipo vyakupuma vyose wakapha mu chiwonongeko, monga mwakachitira Lakisi. Nanga Joshua chakachoka pamoza na Israeli yonse ku Hebron, ndipo chakuzungulira mudzi uja. Ndipo anaumenya ndi lupanga, na chinthu chilichonse chokwepa chomwe chinali mmenemo, palibe chomwe chinatsala, monga momwe anachitira Odolamu, anawononga kwathunthu, na zonse zimene zinali mmenemo. Nanga Joshua na Israyeli yense wakabwelera ku Debiri; nanga

pawakazungulira, wakatola, nanga mfumu yake, nanga midzi yake; nanga wakakantha na kamwa ka lupanga, nanga wakaparuza, nanga vyakupuma vyense mwa iyo; nanga wakasiya mundu uyo wakasungika; mwakuti mbuli wakapangira ku Hebroni na mfumu yake, nenepo wakapangira ku Debiri na mfumu yake. Nanga Yoshuwa wakakantha charu chonse cha mapiri, na Negebu, na charu cha phepo, na Ashedothi, na mafumu ake; iwo wakasiya munthu wosungika wa iwo; nanga chonse chikupuma moyo wakachionononga, munjira Mbuya Chiuta wa Israyeli wakalamula, kufuma ku Kadeshi Barneya mpaka ku Gaza charu chonse cha Gosheni mpaka ku Gibeoni. Nanga mafumu wonse awo, nanga nthaka yawo, Yoshuwa wakamenya kamoza, chifukwa Mbuya Mulungu wa Israeli wakalimbana nanga Israeli.

11

Penepo Yabesi mfumu wa ku Hazori wamuwira, watuma kwa Yobabu mfumu wa ku Maroni, na kwa mfumu wa ku Simroni, na kwa mfumu wa ku Akisafu, na kwa vafumu vavo ku Sidoni wamkuru, mu nyika ya mapiri na mu Araba palongolo pa Kinerothi, na mu chigwa, na mu Nafoti Dori, na kwa Vakanaani vavo ku mphepete ya nyanja kuchokera kuvuluka, na kwa Vaamori vavo ku mphepete ya nyanja, na Vahiti, na Vaperezi, na Vayebusi vavo mu phiri, na Vahivi, na vavo pansi pa Herimoni mu nyika ya Mizipa. Ndipo iwo anatuluka pamoza na mafumu awo, monga mchenga wa m'nyanja mu kuchuluka, na mahatchi

na magaleta ambiri kwambiri. Nanga wafumu wose iwo wakasonkhana pamoza ndipo wakafika pa malo amoza, ndipo wakaika misasa yawo pa madzi a Maroni kuti walwane na Israeli. Ndipo Mbuya wakulonga kwa Yoshuwa, Usaope nkhope yawo, pakuti mawa nyengo iyi Ine ndipereka wothawa iwo pamaso pa Israeli, mafalasi awo udzawadumula, ndipo magaleta awo udzawotcha mu moto. Yoshuwa nanga anthu wonse wankhondo wakiza mwadzidzidzi pa madzi a ku Maroni, ndipo wakaŵa pa iwo m'mapiri. Nanga Mbuya wakawapereka iwo pasi pa ulamuliro wa Israeli, ndipo wakuwakantha wakuwafulumizga mpaka ku Sidoni wamkuru, nanga mpaka ku Maserone, nanga mpaka ku zikonde za Masoki kummawa, ndipo wakawadumuza iwo mpaka palije naumoza wa iwo wakupulumuka. Ndipo Joshua anachita kwa iwo monga momwe Mbuya anamulamula, akadumula minyewa ya mahatchi awo, ndipo anatentha magaleta awo ndi moto. Ndipo Joshua anabwerera mu nthawi imeneyo, ndipo anagwira Hazori ndi mfumu yake, ndipo Hazori kale inali kulamulira maufumu onse amenewa. Ndipo anapha chinthu chilichonse chikupuma mchithu ichi na lupanga, ndipo anawononga zonse, ndipo palibe chinthu chikupuma chinatsala mchithu ichi, ndipo anatentha Hazori na moto. Na mizinda yonse ya maufumu, na mafumu awo Yoshuwa wakatora, na wakawapha iwo mu mlomo wa lupanga; na wakawaononga iwo, mwanjira imene Mose mtumiki wa Mbuya wakalamula. Koma mizinda yonse ya kutetezeka Israyeli wakayotcha kweni; koma Hazori yekha Israyeli wakayotcha, na vintu vyonse vya kuba vana va Israyeli wakavitolera eni; koma vanu vonse wakavaparuza mu kamwa

ka lupanga, mpaka wakavaparuza; wakasiya kweni chintu chonse chikupuma. Munjira uyo Mbuya wakalamula Mose mtumiki wake, na Mose nkhweniso wakalamula Yoshuwa; na nkhweniso Yoshuwa wakachita, wakangapindula kanthu pa vyonse ivyo Mose wakamulamula. Nanga Joshua wakatola iviko yose ya mapiri, na iviko yose ya Negebu, na iviko yose ya Goseni, na malo gha pansi, na iviko ya ku madzulo, na phiri la Israeli, na malo gha pansi gha ku phiri kufuma ku phiri la Halaki, na iviko yikwelera ku Seiri, na mpaka ku Baali-Gadi, na malo gha pansi gha Lebanoni pansi pa phiri la Herimoni; na vafumu vose vawo wakavatola, na wakavakoma, na wakavakoma. Nanga mazuŵa ambiri Yoshuwa anapanga nkhondo na mafumu awa. Nanga palibe mzinda uwo Israel sanaugomba, yose anaugomba mu nkhondo. Chakuti kudzera kwa Mwenecho kunachitika kulimbikitsa mitima yawo kuti akumane nawo mu nkhondo kwa Israeli, kuti awonongedwe, kuti chifundo chisaperekedwe kwa iwo, koma kuti awonongedwe, munjira imene Mwenecho ananenera kwa Mose. Nanga wakiza Joshua mu nthawi iyo, ndipo waononga Anakim kuchokera mu dziko la mapiri, kuchokera ku Hebron, kuchokera ku Debir, kuchokera ku Anaboth, nanga kuchokera mu Judah wonse pamoza na mizinda yawo, ndipo waononga iwo Joshua. Kwamba kukasiyika wa Anakimu kuchokera kwa ana a Israyeli, koma chabe mu Gaza, nanga mu Gati, nanga mu Asidodi. Nanga Yoshuwa analanda nkhongo yose, monga Mbuya analamula Mose, nanga Yoshuwa anapeleka iwo mu ulowa wa Israeli mu kugawana malinga na mifuko yawo, nanga nkhongo inapuma ku nkhondo.

12

Na awa ndi mafumu a dziko lapansi amene anapha ana a Israeli ndipo analandira cholowa dziko lawo kupyola Yorodano kuchokera kwa dzuwa chakummawa kuchokera ku chigwa cha Arinoni mpaka ku phiri la Herimoni, ndi dziko lonse la Araba kuchokera kummawa. Sihon mfumu wa Aamori, wakakhala ku Heshiboni, akulamulira kuchokera ku Arinoni umene uli m'chigwa, mbali ya chigwacho, na theka la Giliyadi mpaka ku Jaboki, malire a ana a Amoni. Ndi Arabah mpaka nyanja ya Chinereti kummawa, ndi mpaka nyanja ya Arabah, nyanja ya mchere, kuchokera kummawa njira ya ku Beti-Yesimoti, kuchokera ku Temani pansi pa Asedoti-Pisiga. Nanga Ogi mfumu ya ku Basani wakasigilira kuchokera kwa vigwagwa, uyo wakakhala mu Asitaroti nanga mu Ederei, wakhalamulira kuchokera ku phiri la Herimoni nanga kuchokera ku Saleka, nanga Basani yose mpaka malire a Wageresi, nanga Maki, nanga theka lya Gileadi malire a Sihoni mfumu ya ku Hesiboni. Mose mwana wa Mbuye na wana wa Israeli wakawakantha iwo; ndipo Mose wakaupa iyo mu ulowa kwa Rubeni, na Gadi, na theka ya fuko la Manase. Nanga awa mafumu gha Waamori, wamene Yoshuwa na wana wa Israyeli wawakoma ku mbali ya Yorodano kufuma ku nyanja ya Baala-Gadi mu chigwa cha Lebanoni, mpaka ku phiri la Halaki likakwera ku Seiri; nanga Yoshuwa wawapha iwo ku mafuko gha Israyeli kuti alandire malinga na chigawo chawo, mu phiri, na mu chigwa, na mu Araba, na mu Ashedoti, na mu chipululu, na Negebu; Wahiti, na

Waamori, na Wakanani, na Waperesi, na Wahivi, na Wayebusi. Mfumu wa ku Yeriko, na mfumu wa ku Ai, uyo uli pafupi na Beteli, mfumu wa ku Yerusalemu, mfumu wa ku Hebroni, mfumu wa ku Yarimuti, mfumu wa ku Lakisi, mfumu wa ku Elamu, mfumu wa ku Gezeri, mfumu wa ku Debiri, mfumu wa ku Gederi, mfumu wa ku Horima, mfumu wa ku Aderi, mfumu wa ku Libina, mfumu wa ku Adulamu, mfumu wa ku Elati, mfumu wa ku Tapua, mfumu wa ku Oferi, mfumu wa ku Afeki wa ku Aroki, mfumu wa ku Asomu, mfumu wa ku Simroni, mfumu wa ku Madoni, mfumu wa ku Akisafu, mfumu wa ku Kadesi, mfumu wa ku Yokineamu, mfumu wa ku Maredoti, mfumu wa ku Yokineamu wa ku Karimeli, mfumu wa ku Adulamu wa ku Feneadori, mfumu wa ku Gai wa ku Galileya, mfumu wa ku Tiriza; wose awa mafumu makumi ghawiri na tisa.

13

Nanga Yoshuwa wakalamba, nanga Mfumu wakuti kwa Yoshuwa, iwe wakalamba, nanga charu chikuru chakusigalira kuti chikhale ulowa. Nanga iyi nthaka yasiyika; malire a Vafilisiti, Mgesiri, na Mkananayo, kufuma ku nthaka yosakhala yili pamaso pa Iguputo mpaka malire a Ekironi kufuma kumanzere kwa Vakananayo ikulongosoka ku maulamuliro asanu a Vafilisiti, wa Mgaza, na wa Masidodi, na wa Masikaloni, na wa Mgiti, na wa Mekironi, na wa Mhivi, kufuma ku Temani na nthaka yose ya Kananani pamaso pa Gaza, na Vasidoni

mpaka Afeki, mpaka malire a Vaamori, na nthaka yose ya Galiati ya Vafilisiti, na Lebanoni yose kufuma kuvala kwa zuwa kufuma ku Giligali pansi pa phiri la Herimoni mpaka polowera pa Hamati, wose wakukhala ku mapiri kufuma ku Lebanoni mpaka Maserete Memefomaimu. Wanhu wonse wa Sidoni, ine ndiŵachotsa kweniso pa uso pa Israeli; koma gawira iyo mu gawo kwa Israeli, munjira imene ndinakuŵuza iwe. Nanga vino gawanya nthaka iyi mu ulowa kwa mafuko ghanayi, na kwa lupanga lwa fuko la Manase. Kuchokera ku Yorodani mpaka ku nyanja yikulu yakuti kumadzulo kwa dzuwa, ukapereka iyo; nyanja yikulu ikhala malire. Ku mafuko ghawiri, na pakati pa fuko la Manase, kwa Rubeni, na kwa Gadi, Mose wakapereka mu kupitilira kwa Yorodani; ku mawa gha zuŵa wakapereka kwa iwo Mose mwana wa Mbuya, kuchokera ku Aroeri, uyo uli pa mphepete mwa mtsinje wa Arinoni, na mudzi uyo uli pakati pa chigwa, na Misori yose kuchokera ku Medeba; Midzi yose ya Sihoni mfumu wa Aamori, uyo wakalamulira mu Hesiboni mpaka ku malire gha wana wa Amoni; Na Giliyadi, na malire gha Gesuri, na Maakati, phiri lonse la Herimoni, na Basani yose mpaka ku Saleka; Ufumu wonse wa Ogi mu Basani, uyo wakalamulira mu Asitaroti na mu Ederei; uyu wakasighalira kuchokera kwa wankhongono, na Mose wakamukantha, na wakamuwononga. Ndipo ana a Israeli sanawononge Wagesiri, na Wamakati, na Wakanani, ndipo mfumu wa Gesiri na Wamakati anakhala pakati pa ana a Israeli mpaka lero. Koma fuko la Levi silinalandire cholowa, Mbuye Mulungu wa Israeli, uyu ndi cholowa chawo, monga ananenera kwa iwo Mbuye, ndipo uyu ndi kugawa kumene Mose anagawira ana a Israeli ku

Araboth Moab, kupita kwa Yorodano, pafupi na Jeriko. Ndipo Mose wapereka kwa fuko la Reubeni malinga na mabanja awo. Nanga malire yawo yakhalanga kufuma ku Aroeri, iyo yili pa uso wa chigwa cha Arinoni, na mudzi uwo uli mu chigwa cha Arinoni; na Misori yose, mpaka ku Hesiboni, na midzi yose iyo yili mu Misori, na Diboni, na Bamoti Baala, na nyumba ya Meeliboti, na Basani, na Bakedimoti, na Maifaadi, na Karitiaimu, na Sebama, na Serada, na Ziyoni mu phiri la Enabu, na Beti Peori, na Asidoti Pisiga, na Beti Yesimoti, na midzi yose ya Misori, na ufumu wose wa Sihoni mfumu wa Aamori, uyo Mose wakamukantha yeye na atongi wa Midiyani, na Evi, na Rekemu, na Zuri, na Huri, na Reba mutongi wa zofunkha za Ziyoni, na avo vakakhala mu Ziyoni. Ndi Balaamu mwana wa Beori mlosi anapha pa nthazi ya nkhondo. Kwacitika kuti malire a Rubeni, Yorodani malire, uyu ndi cholowa ca ana a Rubeni mwankhala mafuko awo, mizinda yawo na minda yawo. Mose anapereka kwa ana a Gadi monga mafuko awo. Malire awo anali Jazeri, mizinda yonse ya Gileadi, na theka la nthaka ya ana a Amoni mpaka ku Araba, iyo yili patsogolo pa Aradi. Na kuchokera ku Heshiboni mpaka ku Araboti malinga na Mizipa, na Botanimi, na Maani mpaka ku malire a Diboni, na Enadomi na Otarigai na Beti Haramu na Sukoti na Safani na ufumu wonse wosalako wa Sihoni mfumu ya Heshiboni; na Yorodani ukhala malire mpaka ku chigawo cha nyanja ya Kinereti kuwala kwa Yorodani kuchokera kummawa. Iyi ndi cholowa cha ana aamuna a Gadi malinga na mafuko awo na malinga na mizinda yawo, malinga na mafuko awo khosi adzabwerera pamaso pa adani awo, chifukwa chinachitika malinga na mafuko awo mizinda yawo,

na mafumu yawo. Ndipo Mose anapereka ku theka la fuko la Manase molingana na mabanja awo. Ndipo malire awo anali kuchokera ku Maani, ufumu wonse wa Basani, ufumu wonse wa Ogi mfumu wa Basani, midzi yonse ya Yairi iyo yili mu Basani, mizinda makumi sita. Ndi theka la Gilead, ndi mu Ashtaroth, ndi mu Edrei, mizinda ya ufumu wa Og mu Bashan, kwa ana a Machir, ana a Manasseh, ndi kwa theka la ana a Machir, ana a Manasseh, malinga na mafuko awo. Awa ŵakuti Mose ŵakaŵagawira ulusi wakuwapitilira Jordan mu Araboth Moab, kumbali yakuwapitilira Jordan, kufupi na Jericho, kuchokera kummawa.

14

Ndipo awa ndi wakugawira cholowa wa ana a Israeli mu dziko la Kanani, amene anawagawira cholowa Eliezara wansembe, ndi Joshuwa mwana wa Nuni, ndi akuluakulu a mabanja a mafuko a ana a Israeli. Mwakupitira ku magawo vakalandira ulandiro, munjira iyo Mbuya wakalamula mu chiwoko cha Yoshuwa ku mafuko ghakukhala asanu na anayi, na chipandi cha fuko kuchokera ku mbuto ya Yorodani. Nanga Walevi wakagomezgeka ufulumusi pakati pawo, chifukwa wana wa Yosefe wakaŵa mafuko ghawiri Manase na Eferaimu; nanga Walevi wakagomezgeka chigaŵa mu nyika, koma mizinda yakukhala, nanga malo ghawo gha ng'ombe zawo, nanga ng'ombe zawo. Munjira imene analamula Mbuya kwa Mose, chomwecho anachita ana a Israeli, ndipo anagawa nthaka.

Ndipo anabwera ana a Yuda kwa Yoshuwa ku Giligala, ndipo Kalebu mwana wa Yefune Mkenizi anati kwa iye, Iwe ukudziwa mawu amene anayankhula Ambuye kwa Mose munthu wa Mulungu za ine ndi iwe ku Kadeshi Barineya. Pakuti ninkali na vyaka makumi mnayi pamene Mose mwana wa Chiuta wakatuma ine kufuma ku Kadeshi Barinea kuti nkayangane caru; ndipo ninkamuyankha mau malinga na mtima wake. Alongo angu amene anakwera pamoza nane anasintha mtima wa anthu, koma ine ndinakhazikika kutsatira Mbuya Mulungu wangu. Ndipo Mose wakalumbira pa tsiku lilo, wakuti, Dziko limene unayenderapo lidzakhala cholowa chako ndi ana ako mpaka muyaya, chifukwa unadziperekapo kutsatira Ambuye Mulungu wathu. Nanga lero Mbuya wandisunga mwakuti wakatonga; ichi chaka cha makumi manayi na chisanu, kufuma pomwe Mbuya wakatonga mawu agha kwa Mose; nanga Israeli wakayenda muchipululu; nanga lero, onani, ine lero ndili na vyaka makumi mwanda na visanu; Nkhalibe na nkhuvu lero, nga nthazi yakuti Mose wandituma, nkhabe na nkhuvu lero kuzuluka na kulowa munkhondo mwakufanana. Ndipo lero nkhukupemphani phiri ili, monga Mbuya ananenera pa tsiku lija, chifukwa mwamvera mawu agha pa tsiku lija, koma lero Aanakimu bali uko, mizinda yalimbikira na yayikuru, nga chomwecho Mbuya ali nane, ndiwaonongerenge, monga Mbuya ananenerenge kwa ine. Ndipo Yoshuwa wanamdalitsa, ndipo wanamupa Hebroni kwa Kalebu mwana wa Yefune mwana wa Kenazi monga cholowa. Chifukwa ichi, Hebroni inapangika kwa Kalebu mwana wa Yefune wa Kenizi mu cholowa mpaka lero, chifukwa iye anatsatira lamulo la Mbuye Mulungu wa Israeli.

Dzina la Hebroni linali kale mudzi wa Argobu, mudzi wamkulu wa Aanakimu uyu; nanga nyika yaleka nkhondo.

15

Ndipo malire a fuko la Yuda mwankhani na mabanja awo anali kuchokera ku malire a Idumeya kuchokera ku chipululu cha Sini mpaka Kadeshi kulowera ku Mbuto. Ndipo malire awo anali kuchokera Kumwera mpaka gawo la nyanja ya mchere kuchokera ku msonga umene ukupita ku Kumwera. Nanga ukudutira kunyakha kwa kukwera kwa Akrabimu; nanga ukuzungulira Sena, nanga ukukwera kufuma ku Kusumphi kufika ku Kadeshi Barneya; nanga ukutuluka Asaroni, nanga ukukwera kufika ku Sarada; nanga ukutuluka kumadzulo kwa Kadeshi, nanga ukutuluka kufika ku Azimoni, nanga ukutambalira mpaka ku chigwa cha Iguputo; nanga kutulukira kwa malire yacho kukakhala pa nyanja; ichi ndi malire yawo kufuma ku Kusumphi. Nanga malire kuchokera kum'mawa nyanja yonse ya mchere mpaka ku Yorodani. Nanga malire ghawo kufuma ku Kumpoto, nanga kufuma ku chitunda cha nyanja, nanga kufuma ku chigawo cha Yorodani. Chikwera malire pa Beth Haglaam; na chipita kuchokera kumpoto pa Beth Arabah, na chikwera malire pa mwala wa Bohani mwana wa Reubeni; Na chikwera malire pa chinayi cha chigwa cha Akori, na chitsikira pa Giligala, iyo ili patsogolo pa kukwera kwa Adumini, iyo ili kumwera kwa chigwa, na chipitirapitira pa madzi a kasupe wa dzuwa; na chizakhala chakutuluka kwake

kasupe wa Rogeli; Na chikwera malire mu chigwa cha Hinomu, pa msana wa Yebusi kuchokera kumwera; uyu ndi Yerusalemu; na chipitirapitira malire pa msonga wa phiri, iyo ili patsogolo pa chigwa cha Hinomu kulowera ku nyanja, iyo ili kuchokera ku gawo la dziko la Arefaimu kumpoto; Na chipitirapitira malire kuchokera pa msonga wa phiri pa kasupe wa madzi wa Nafito, na chipitirapitira ku phiri la Efuroni; na chizatsogolera malire ku Baala; uyu ndi mzinda wa Yarimu. Nanga malire ghakuzungulira kuchokera ku Baali mpaka ku nyanja, nanga ghakudutira ku phiri la Asari pa msana wa musumba wa Iarini kuchokera kumpoto; uwu ndi Chasaloni; nanga ghakatsikira ku musumba wa zuwa, nanga ghakudutira ku mwera. Nanga malire ghakutambasuka pa msana wa Ekironi kumpoto, nanga ghakutambasuka malire mpaka ku Sokoti, nanga ghakudutira malire ku mwera, nanga ghakutambasuka mpaka ku Lebina, nanga kutulukira kwa malire kukakhala ku nyanja. Nanga malire yawo kuchokera ku nyanja, nyanja yikuru yikakhala malire. Izi ndi malire wa ana a Yuda kuzungulira malinga na mafuko yawo. Ndipo kwa Kalebu mwana wa Yefune wanapereka gawo pakati pa ana a Yuda chifukwa cha lamulo la Mulungu, ndipo Yoswa wanamupatsa mudzi wa Ariboki umene ndi likulu la Anaki, uwu ndi Hebroni. Ndipo Kalebe mwana wa Yefune anaononga kuchokera kumeneko ana atatu a Anaki: Sheshai, Talimai na Ahimani. Ndipo Kalebu anakwera kuchokera kumeneko kwa anthu okhala ku Debiri, ndipo dzina la Debiri kale linali Mzinda wa Malemba. Nanga Kalebu wakhamba, Uyo angakhale watola nanga wakwaniska mudzi wa Malemba nanga wakwaniska uwo, ndikhupeleka kwa iye Akisa

mwana wangu wamkazi kuti akhale mkazi wake. Ndi Gotonieli mwana wa Kenezi mlongo wa Kalebu anaitenga, ndipo anamupatsa Asikani mwana wake wamkazi kukhala mkazi wake. Nanga chakachitika pamene anakuluka iye nanga wamuphunzitsa iye, kunena, ndidzapempha tate wangu munda, nanga walilira kuchokera pa bulu, nanga Kalebe wanena kwa iye, chiyani chili kwa iwe? Nanga wakamuwuza kuti, Patsa kwa ine dalitso, chifukwa wandipatsa ku nthaka ya Negebu, patsa kwa ine Bothanis. Nanga wakapatsa uyu Gonathla yakwamba nanga Gonathla yakutsika. Iyi ndi cholowa cha fuko la ana a Yuda. Mizinda yawo yakhala mizinda ya fuko la wana wa Yuda pa malire a Edomu pa chipululu, na Baiseleeli, na Ara, na Asori, na Ikamu, na Regima, na Arueli, na Kadesi, na Asorionaina, na Mainamu, na Balamainana, na midzi yawo, na mizinda ya Aserone, uyu ndi Asori, na Seni, na Salimaa, na Molada, na Seri, na Baifalati, na Kolaseola, na Beeriseba; na midzi yawo, na nyumba za ku midzi yawo, Bala, na Bakoki, na Asomu, na Eliboudada, na Beteli, na Horima, na Zikilagi, na Makarimu, na Setenaki, na Labosi, na Sale, na Eromoti; mizinda makumi ghawiri na lipfumbuli, na midzi yawo. M'chigwa munali Ashtaol, Zorah, na Eshtaol. Na Rameni, na Tano, na Ilutoti, na Maiani, na Iermutu, na Odolamu, na Membra, na Saoko, na Iazeka, na Sakarimi, na Gadera, na midzi ya mu mphepete mwake; midzi khumi na minai, na midzi ying'ono yawo. Senna, na Adasan, na Magadalgad, na Dalad, na Mizpa, na Iachareel, na Basedoth, na Ideadalea, na Chabra, na Maches, na Maachos, na Geddor, na Bagadiel, na Noman, na Machedan; midzi khumi na sikisi, na midzi yazing'ono yawo; Lebna, na Ithak, na Anoch, na Jana, na

Nasib, na Keilam, na Akiezi, na Kezib, na Bathesar, na Ailom; midzi khumi, na midzi yazing'ono yawo; Ekron, na midzi yazing'ono yake, na mphanga zawo, kuchokera ku Ekron Gemna; na zonse zimene zili pafupi na Ashdod; na midzi yazing'ono yawo, Asiedoth, na midzi yazing'ono yake, na mphanga zake; Gaza, na midzi yazing'ono yake, na mphanga zake mpaka ku mtsinje wa Igupto, na nyanja yikulu ndiyo malire. Nanga mu nyika ya mapiri Samiri, na Jetere, na Soka, na Renna, na musumba wa Malemba, uwu ndi Debiri, na Anoni, na Esi, na Mani, na Aisamu, na Goseni, na Kalou, na Kanna, na Gilomu; misumba khumi na umoza, na midzi yawo; Airemu, na Remna, na Soma, na Jemaini, na Beti Akou, na Fakua, na Euma, na musumba wa Ariboki, uwu ndi Hebroni, na Soraithi; misumba visanu na vinai, na midzi yawo; Maori, na Karimeli, na Ozibu, na Itani, na Jarieli, na Arikamu, na Zakanaimu, na Gibea, na Timnata; misumba visanu na vinai, na midzi yawo; Ailua, na Beti Zuri, na Gedoni, na Magaroti, na Baitanamu, na Tekumu; misumba sita, na midzi yawo; Kiriati Baala, uwu musumba wa Jarimu, na Soteba; misumba yiwiri, na midzi yawo; na Badarigesi, na Tarabaamu, na Ainoni, na Aiokioza, na Nafilazoni, na misumba ya Sadoni, na Arikadesi; misumba saba, na midzi yawo. Muyebusi walikala mu Yerusalemu, ndipo wanangwa wa Yuda wanangalimbikanga kuwononga iwo, ndipo Wayebusi walikala mu Yerusalemu mpaka lero uyu.

16

Nanga yakachitika malire a ana a Yosefe kuchokera ku Yorodani wa pa Yeriko kummawa, nanga ikakwera kuchokera ku Yeriko kuluta ku mapiri, chipululu, kuluta ku Beteli Luza. Ndipo idzatuluka ku Bethel, ndipo idzadutira pa malire a Ahatarthi. Ndi yizadutira pa nyanja pa malire a Attalim mpaka ku malire a Beth horon yakuya pansi, ndi kutuluka kwawo kuzakhala pa nyanja. Ndipo ana a Yosefe, Efereimu ndi Manase, analandira cholowa chawo. Malire a ana a Efuraimu mwankhala mafuko awo yakachitika, ndipo malire a cholowa chawo yakachitika kuchokera kummawa Ataroti nanga Eroki mpaka Beti horoni yakummwamba nanga Gazara. Nanga malire ghakwiza pa nyanja ku Ikasmon kuchokera Kumpoto Yotentha; ghakuzungulira ku mawa ku Tenasa, na Sele, na ghakupitira kuchokera ku mawa ku Ianoka, na ku Mako, na Ataroti, na midzi yawo; nanga ghakwiza pa Yeriko, na ghakutulukira pa Yorodano. Ndipo kuchokera ku Manda malire akupita pa nyanja pa Chelkana, ndipo njira yawo idzakhala pa nyanja, iyi ndi cholowa cha fuko la Efuraimu monga mabanja awo. Ndi mizinda yonse iyo inapatulwa kwa ana a Efuraimu pakati pa cholowa cha ana a Manase, mizinda yonse ndi midzi yawo. Nanga Eferaimu sanawononge Mkanaani wakukhala mu Gazeri, ndipo Mkanaani wakakhala mu Eferaimu mpaka masiku agha, mpaka Farao mfumu wa Iguputo wakwera, ndipo watolola mudzi uwu, ndipo wawutentha ndi moto, ndipo Akanaani, ndi Aperezi, ndi wakukhala mu Gazeri, wawapha, ndipo Farao waupereka mudzi uwu kukhala chuma cha ukwati kwa mwana wake wamkazi.

17

Ndipo zinachitika malire a fuko la ana a Manase, chifukwa uyu anali woyamba kubadwa kwa Yosefe, Makiri woyamba kubadwa wa Manase atate wa Giliyadi, pakuti anali munthu wankhondo, mu Giliyadi ndi mu Basani. Ndipo zinachitika kwa ana aamuna a Manase otsalawo monga mwa mafuko awo, kwa ana aamuna a Iezeri, ndi kwa ana aamuna a Heleki, ndi kwa ana aamuna a Jezieli, ndi kwa ana aamuna a Sekemu, ndi kwa ana aamuna a Semida, ndi kwa ana aamuna a Oferi, awa ndi aamuna monga mwa mafuko awo. Ndipo kwa Salpaad mwana wa Opher kunalibe ana amuna koma ana akazi, ndipo awa ndi mayina a ana akazi a Salpaad: Maala, Noua, Egla, Melcha, ndi Thersa. Ndipo anayima pamaso pa Eleazara wansembe, na pamaso pa Yoshuwa, na pamaso pa akulungwa, akunena kuti, Mulungu analamula kudzera mu dzanja la Mose kutipatsa ife cholowa pakati pa abale athu, ndipo anawapatsa kudzera mu chilamulo cha Mbuya gawo pakati pa abale a bambo wawo. Nanga chigawo chawo chikagwa kuchokera ku Anasa, nanga chigwa cha Labeki kuchokera mu nyika ya Gileadi, iyo yili kuseri kwa Yorodani. Chifukwa ana akazi wa ana a Manase walandira cholowa pakati pa abale awo. Koma nyika ya Gileadi yakhala ya ana a Manase wosalira. Ndipo malire a ana a Manase anali Delehanati, umene uli patsogolo pa ana a Anati, ndipo unapita ku malire ku Jamini ndi Jasibu ku kasupe wa Tafitoti. Kudzakhala kwa Manase, ndipo Tafeti pa malire a Manase, kwa ana a Efereimu. Nanga chikhatsikira malire pa chigwa cha

Karana pa Kusumphi malinga na chigwa cha Yarielo; mtengo wa terebinti wa Efereimu pakati pa mudzi wa Manase; nanga malire a Manase pa kumpoto ku mtsinje; nanga kutuluska kwake kukhalenge nyanja kuchokera Kusumphi kwa Efereimu, nanga pa Kumpoto kwa Manase; nanga nyanja ikhalenge malire kwa iwo; nanga pa Aseri akalumikizenge pa Kumpoto, nanga kwa Isakara kuchokera kum'mawa. Ndipo Manase adzakhala mu Isakara ndi mu Aseri, Baitani ndi midzi yawo, ndi anthu okhala ku Dori, ndi midzi yake, ndi anthu okhala ku Megido, ndi midzi yake, ndi gawo lachitatu la Mafeta, ndi midzi yake. Ndipo ana a Manase yakuleka kuwononga mizinda iyi, ndipo Wakanaani yakuza kukhala mu dziko ili. Ndipo zinachitika kuti pamene ana a Israeli anakhala amphamvu, ndipo anachita Akanaani kukhala akapolo, koma kuwawononga iwo sanawawononga. Vakakana koma vana va Yosefe kwa Yoshuwa, vakulonga, Cifukwa cakuti watupatira ife cholowa cimoza, na cigawo cimoza? Ine koma ndi wanthu wambirimbiri, na Mulungu wandidalitsa. Nanga Yoshuwa anati kwa iwo, Nga anthu akulu muli, pitani ku nkhalango nanga mudziswelere malo nga phiri la Eferaimu likukunyinyitani. Ndipo anati, Phiri la Efuraimu silikutikondweresa ife, ndipo Wakanaani wokhala mu Beti-shani ndi m'midzi yake, ndi mu chigwa cha Jezireeli, ali ndi akavalo osankhidwa ndi chitsulo. Ndipo Yoshuwa wakawuzanga kwa wana wa Yosefe, Ngati mwe wanthu wambinji na muli na mphamvu zikuru, gawo limoza silikhala lanu. Pakuti nkhalango ikhala yanu, chifukwa ndi nkhalango na mudzaiyeretsa, na ikhala yanu; na pamene mudzawononge Mkanaani, chifukwa ali na kavalo wosankhika; pakuti mwe na

mphamvu kuposa iye.

18

Ndipo msonkhano wose wa ana a Israeli wakasoŋkhana ku Shilo, ndipo yakaika penepo hema ya umboni, ndipo charu chakagonjeka na iwo. Ndipo anasala ana a Israeli amene sanagawane cholowa, mafuko asanu ndi awiri. Ndipo Yoshuwa anawuza ana a Israeli kuti, Kwa nthawi itali bwanji mungakhale olemekezeka kulowa m'cholowa chifumu cha dziko limene Yehova Mulungu wathu watipatsa? Mupeni kuchokera kwa inu wanuna watatu kuchokera ku fuko, na wakaimika wadutire dziko, na walembere lyo pamaso panga, monga chikufunika kugawira lyo. Ndipo vakadutira kwa iye; ndipo wakavagawira vigaŵa visanu na viŵiri; Yuda chayimirira malire yawo kuchokera Kumwera, na vana va Yosefe chayimirira yawo kuchokera Kumpoto. Koma inu gawani nthaka magawo asanu na awiri, ndipo bwerani nazo kuno kwa ine, ndipo ndidzakutululutsani chigawo pamaso pa Mbuya Mulungu wathu. Ayi pakuti palije gawo kwa ana a Levi mwa inu; pakuti usembe wa Mwenecho ndi gawo lake; na Gadi na Rubeni na theka la fuko la Manase wakatola cholowa chawo kumbali ya Yorodani ku mawa, icho Mose mtumiki wa Mwenecho wakawapatira. Anyamuna ananyamuka nayenda, ndipo Yoshuwa analamula anyamuna amene ankapita kukayesa chalo, nati: Yendani mukayese chalo, ndipo mubwerere kwa ine, ndipo pano ndidzakupangilirani chigawo pamaso pa Mbuya mu Shilo.

Ndipo wakapita, nakuyenda mu nyika, nakuiwona, nakuilemba malinga na mizinda, zigawo zisanu na ziwiri mu bukhu, ndipo wakaibwera kwa Yoshuwa. Ndipo Joshua waponya iwo chigawo mu Shiloh pamaso pa Mbuya. Ndipo yakachoka nsolo ya fuko la Benjamin woyamba monga mwa mabanja awo, ndipo yakachoka malire a nsolo yawo pakati pa ana a Yuda ndi pakati pa ana a Yosefe. Malire awo anachokera kumpoto, kuchokera ku Yorodani malirewo akakwera kumbuyo kwa Yeriko kuchokera kumpoto, ndipo akakwera pa phiri kulowera ku nyanja, ndipo kutuluka kwake kunali Mabdaritis Bethon. Nanga malire azadutira kutyochera kumeneko ku Luza pa msana wa Luza kutyochera ku Mwera wake, uyu ndi Beteli, nanga malire azatsikira ku Matarot Oreki pa chipululu, icho chili ku Mwera kwa Beti-horoni yakutsika. Ndipo malire adzadutira ndi kudutira pa chigawo chikuyang'ana ku nyanja kuchokera Kumwera, kuchokera ku phiri pa nkhope ya Beth horon Kumwera, ndipo chikutulukira chake chidzakhala ku Kariath Baal, iyi ndi Kiriath jearim, mudzi wa ana a Yuda. Iyi ndi chigawo cha ku nyanja. Ndipo gawo lakupita ku Mwera kuchokera ku gawo la Kariath Baala, ndipo malire adzadutsa kulowa ku Gasini, pa kasupe wa madzi wa Nafto. Nanga chikatuluska malire pa chigawo, ichi ndi pa uso wa chigwa cha Sonamu, icho chili kuchokera ku chigawo cha Emeki Rafaimu kuchokera kumpoto, nanga chikatuluska Gehena pa msana wa Wayebusi kuchokera kumwera; chikatuluska pa kasupe wa Rogeli; Nanga chikapitira pa kasupe wa Beti Shemeshi; nanga chikapitira pa Galiloti, iyo ili patsogolo pa kukwera kwa Adumimu; nanga chikatuluska pa mwala wa Bohani wa ana a

Rubeni; nanga chikapitira pa msana wa Beti Araba kuchokera kumpoto, nanga chikatuluska pa malire pa msana wa nyanja kuchokera kumpoto. Ndi yakutuluka ya malire ikhala pa chigwa cha nyanja ya mchere pa Kumpoto ku mbali ya Yorodano kuchokera Kummwera, izi ndi malire kuchokera Kummwera. Nanga Yorodani ukhavika malire kufuma ku chigawo cha kum'mawa; iyi ndi cholowa cha vana va Benjamini, malire ake kuzungulira mwakufanana na mafuko. Nanga mizinda ya wana wa Benjamini malinga na mafuko yawo yakhalanga Yeriko, na Betegayo, na Amekasi, na Baitabara, na Sara, na Besana, na Ayeini, na Fara, na Efrata, na Karafa, na Kefira, na Moni, na Gibea, mizinda khumi na yiwiri; na midzi yawo, Gibeoni, na Rama, na Beerota, na Masema, na Mironi, na Amoke, na Fira, na Kafani, na Nakani, na Zelekani, na Tareela, na Yebusi; uyu ndi Yerusalemu; na Gabaoti, Yarimu, mizinda khumi na yitatu, na midzi yawo; uyu ndi cholowa cha wana wa Benjamini malinga na mafuko yawo.

19

Ndipo chigawo chachiŵiri cha ana a Simoni chinachoka, ndipo cholowa chawo chinakhala pakati pa zigawo za ana a Yuda. Nanga yakavikapo ulova wawo Beerisheba, nanga Shama, nanga Moladha, nanga Hazari Shuali, nanga Bala, nanga Yasoni, nanga Elitoladi, nanga Bethuli, nanga Horima, nanga Zikilagi, nanga Beti Marikaboti, nanga Hazari Susa, nanga Beti Lebaoti, nanga minda yawo; midzi khumi na itatu, nanga midzi yawo

ying'ono. En Rimmon, na Thalcha, na Jether, na Ashan: midzi inayi na midumba yawo kuzungulira midzi yawo mpaka Balek wakupita Bameth ku Mwera; uyu ndiwo cholowa cha fuko la ana a Simeon malinga na mabanja awo. Kuchokera ku gawo la Yuda cholowa cha fuko la ana a Simeoni, chifukwa gawo la ana a Yuda linali likulu kuposa lawo, ndipo analandira ana a Simeoni mu pakati mwa gawo lawo. Nkhondo ya chigawo chakutatu yakatuluka kwa Zebuluni malinga na mafuko awo; malire a cholowa chawo akhala Esedekgola malire awo, nyanja na Magelda, nkhondo ikhaphatikana pa Baitharaba mu chigwa chili patsogolo pa Iekman. And wabwelera kuchokera ku Seddouk ku opposite kuchokera ku east Beth shemesh pa malire a Chaseloth aith, ndipo idadutsa pa Dabiroth, ndipo akakwera pa Phanggai. Ndipo kuchokera kumeneko adzazungulira kuchokera kutsogolo ku mawa pa Geba, pa mzinda wa Katati, ndipo adzadutsa pa Rimoni ku thanthwe la mphepete ya mwala. Nanga chizungulira malire kumpoto ku Amoti, nanga kutulukira kwawo kukhalenge ku Gaifaeli, nanga Katanati, nanga Nabaali, nanga Shimroni, nanga Yeriko, nanga Baitimani. Iyi ndi cholowa cha fuko la ana a Zebuloni malinga na mabanja awo, mizinda na midzi yawo. Ndipo kwa Isakara kunachoka maere achinayi. Nanga malire ghawo ghakakhala Jazeli, na Kesaloti, na Sunemu, na Agini, na Siona, na Reeroti, na Anakereti, na Dabironi, na Kisoni, na Rebesi, na Remasi, na Jeoni, na Tomani, na Aimareki, na Berisafesi. Ndipo malire adzakumana pa Gathbor, ndi pa Salim monga nyanja, ndi Beth shemesh, ndipo kutuluka kwa malire wake kudzakhala Yorodani. Iyi ndi cholowa cha fuko la ana a Isakara monga mafuko awo, mizinda ndi midzi yawo.

Ndipo gawo la cisanu linali la Asheri malingana na mabanja awo. Na malire yawo yakhalanga Exeleketh, na Aleph, na Baithok, na Keaph, na Elimeleki, na Amieli, na Maasa; na yikhalumikizana na Karimeli pa nyanja, na Ziyoni, na Labanathi. Nanga ukatemuka kuchokera kuvyala lya zuŵa na Baithgeneth, nanga ukagumana na Zebuloni na Ekgai, nanga Phthahieli kumpoto, nanga ukanjira malire gha Saphthaibethme, nanga Inaeli, nanga ukadutira mu Chobamasomel, nanga Elboni, nanga Rahabu, nanga Ememaoni, nanga Kanthani mpaka ku Sidoni wamkuru. Nanga malire ghakatembenuka ku Rama, nanga mpaka ku chitsime cha Masafasati, nanga wa Atire; nanga malire ghakatembenuka pa Yasifu, nanga kumalira kwake kukakhala nyanja, nanga Apolebe, nanga Ekozobo, nanga Arakobo, nanga Afeki, nanga Raau. Iyi ndi cholowa cha fuko lya ana a Asher mwakufanana na mabanja awo, mizinda ndi midzi yawo. Nanga kwa Nafutali kwatuluka chigawo cha cisanu na chimoza. Nanga malire awo akakhala Moolam, nanga Mola, nanga Besemiin, nanga Arme, nanga Nabok, nanga Iephthamai, mpaka Dodam, nanga maulendo akhe akakhala Yorodani. Ndipo malire asobozera ku nyanja ku Aththabor, ndipo adutira kuchokera kumeneko Iakana, ndipo akumana na Zebuloni kuchokera Kumwera, ndipo Asheri akumana na nyanja, ndipo Yorodani kuchokera kum'mawa kwa dzuwa. Nanga mizinda yakulimbikwa ya Watire, Tire, nanga Omathadakethe, nanga Kenerethi, nanga Armaithi, nanga Araeli, nanga Hazori, nanga Kadesi, nanga Asari, nanga chitsime cha Asori, nanga Keroe, nanga Megalarimu, nanga Baiththame, nanga Thessamysi. Iyi ndi

cholowa cha fuko la ana a Nafutali. Nanga kwa Dani kwakatuluka chigawo cha msanu na chiwiri. Nanga malire awo akakhala Sarathi, na Asa, na mizinda ya Samau, na Salamini, na Amoni, na Silatha, na Eloni, na Thamnatha, na Ekironi, na Alikatha, na Begethoni, na Gebelani, na Azori, na Banaibakati, na Gethiremoni, na kufuma ku nyanja ya Hierakoni malire pafupi na Yopa. Uyu ndi cholowa cha fuko la wana wa Dani malinga na mabanja yawo, mizinda yawo na midzi yawo. Wana wa Dani wakapita na kulwana na Lakishi, na kuwutola, na kuwukantha na kamwa ka lupanga; na wakakhala muwu na kuwutcha zina lake Lasendani. Wakapita kulowa mu nyika malinga na malire yawo; wana wa Israeli wakapereka cholowa kwa Yoshuwa mwana wa Nuni pakati pawo chifukwa cha lamulo la Chiuta, na wakamupha muzinda uwo wakakhumba, Timnati Sera, uwo uli mu phiri la Eferaimu; na wakamanga muzinda, na wakakhala muwu. Awa ndi magawo amene Eliezara wansembe, na Yoshuwa mwana wa Nuni, na akuluakulu wa mabanja mu mifuko ya Isiraeli anagawa mwa maere ku Shilo pamaso pa Ambuye, pafupi na zitseko za hema ya umboni, ndipo anapita kulowa mu dziko.

20

Nanga Mwami wakaŵecheta kwa Yoshuwa, wakuti, Ŵecheta kwa ŵana ŵa Israeli, wakuti, Pani mizinda ya malo gha kuphuŵira, iyo ninkhaŵecheta kwa inu kudzera mwa Mose. Pothawiro kwa wakupha wakumenya mtima mosakonzekera,

na mizinda ikhale pothawiro kwa inu, na wakupha sangafe na wolipsira mwazi, mpaka ayime pamaso pa msonkhano mu chiweruzo. Ndipo anagawa Kadeshi mu Galileya mu phiri la Nafutali, na Shekemu mu phiri la Efereimu, na mzinda wa Ariboki, uwu ndi Hebroni, mu phiri la Yuda. Na ku mbali ya Jordan anapereka Bosori mu chipululu mu chigwa kuchokera mu mtundu wa Rubeni, na Aremoti mu Gileadi kuchokera mu mtundu wa Gadi, na Gauloni mu Basani kuchokera mu mtundu wa Manase. Izi mizinda iyi yitamikwa kwa ana a Israeli na mlendo uyo wakukhala mwa iwo, kuthawira kweneko wonse wakupha moyo mwakusazindikira, kuti asafe mwa chanza cha wolipsira mwazi, mpaka ayime pamaso pa msonkhano mu chiweruzo.

21

Ndipo vakuru va makolo va ana va Levi vakasendela kwa Eleazara msembe, na kwa Yoshuwa mwana wa Nuni, na kwa vakuru va mafuko va makolo mu mafuko gha Israeli. Ndipo vakaŵechera kwa iwo ku Shilo mu nyika ya Kanaani, vakulonga, Mwamuna wakalamula mu chiwoko cha Mose kuti atipenge midzi yakukhala, na malo gha kudyera ng'ombe zathu. Ndipo anapereka ana a Israeli kwa Alevi mizinda ndi minda yawo ya kudyetsera ziweto mu kugawira chifukwa cha lamulo la Ambuye. Nanga chigawo chakachoka ku wanthu wa Koati, nanga yakachoka ku wana wa Aroni wansembe wa Walevi kuchokera mu mtundu wa Yuda, nanga kuchokera mu mtundu

wa Simeoni, nanga kuchokera mu mtundu wa Benjamini kwa chigawo, mizinda khumi na itatu. Nanga ana a Kohati avo vasigele ku mtundu wa Efereimu nanga ku mtundu wa Dani nanga ku cipangi ca mtundu wa Manase mwa kugawana, mizinda khumi. Ndi kwa ana a amuna a Gedesoni kuchokera ku fuko la Isakara ndi kuchokera ku fuko la Asere ndi kuchokera ku fuko la Nafutali ndi kuchokera ku theka la fuko la Manase mu Basani, mizinda khumi na itatu. Ndipo kwa ana a Merari malinga na mafuko awo, kuchokera ku fuko la Rubeni ndi kuchokera ku fuko la Gadi ndi kuchokera ku fuko la Zebuloni, ndi maere, mizinda khumi ndi iwiri. Ndipo ana a Israeli anapereka kwa Alevi mizinda ndi malo awo a kudyetsera ziweto, munjira imene Ambuye analamula Mose, pogwiritsa ntchito maere. Nanga wakapereka mtundu wa vana va Yuda nanga mtundu wa vana va Simoni nanga kufuma mu mtundu wa vana va Benjamini mizinda iyi; nanga vakatchwedwa kwa vana va Aroni kufuma mu vanthu va Kohati wa vana va Levi, pakuti kwa ava kwakachitika gawo. Nanga wakapereka kwa iwo Kiriath Arba mudzi wamkulu wa Anaki; uwu ndi Hebroni mu phiri la Yuda; koma mabusa ghakuzungulira wawo, na minda ya mudzi, na midzi yawo, Yoshuwa wakapereka kwa wana wa Kalebu mwana wa Yefune mu umwini. Nanga ana a Aroni wakapereka mudzi wa kupulumuska wa wakupha munhu, Hebroni, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo; na Libna, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo. Na Ailom, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo; na Tema, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo. Na Gella, na malo gha kudyesera

ng'ombe ghakuti pamoza na wo; na Debiri, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo. Na Asa, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo; na Tanu, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo; na Beti Shemeshi, na malo gha kudyesera ng'ombe ghakuti pamoza na wo; midzi yisanu na vinai kuchokera ku mafuko ghawiri aghenewo. Nanga kuchokera ku fuko la Benjamini, Gibeoni, nanga malo gha kudyesera gha yiyo; nanga Geba, nanga malo gha kudyesera gha yiyo; Nanga Anatoti, nanga malo gha kudyesera gha yiyo; nanga Gamala, nanga malo gha kudyesera gha yiyo; mizinda inayi. Imizinda yonse ya ana a Aroni wa ansembe ndi khumi na itatu. Nanga vana va Koati vanji va Walevi vasigele kuchokera ku vana va Koati, mudzi wa vasembe wavo wakachokera ku fuko la Eferaimu; na vakawapatsa mudzi wa kupulumukirako wa wakupha munthu, Sekemu, na malo ghake gha kudyesera mphongo; na Gazara na malo ghake gha kudyesera mphongo; Na Beti-Horoni, na malo ghake gha kudyesera mphongo; midzi inayi. Nanga kuchokera mu mtundu wa Dani, Elitekehe na mabusa ghawo ghakulengekera, na Geti Dani na mabusa ghawo ghakulengekera. Nanga Aiyaloni na mabusa ghawo ghakulengekera, na Gati Rimoni na mabusa ghawo ghakulengekera; mizinda yinayi. Ndipo kuchokera ku theka la fuko la Manase, Taanaki ndi malo ake opatulika, ndi Iebata ndi malo ake opatulika, mizinda iwiri. Mizinda yonse khumi, ndi zinthu zinapatukizidwa kwa iwo, kwa anthu ana a Koati otsalawo. Ndipo kwa ana a Geresoni Alevi kuchokera ku theka la fuko la Manase mizinda yomwe inayikidwa padera kwa anthu amene anapha munthu, Golani mu Basani pamodzi ndi

malo ake, ndi Bezeri pamodzi ndi malo ake, mizinda iwiri. Nanga kuchokera mu fuko wa Isakara, Kisoni, nanga malo gha kudyesera manyama ghako; nanga Daberathi, nanga malo gha kudyesera manyama ghako; Nanga Ramoti, nanga malo gha kudyesera manyama ghako; nanga Chitsime cha Malembero, nanga malo gha kudyesera manyama ghako; midzi yinayi. Nanga kuchokera mu mtundu wa Asheri, Baselani, nanga malo gha kudyesera manyama ghake; nanga Daboni, nanga malo gha kudyesera manyama ghake; Nanga Helikati, nanga malo gha kudyesera manyama ghake; nanga Rahabu, nanga malo gha kudyesera manyama ghake; midzi yinayi. Na kuchokera mu fuko la Nafutali, mzinda woyikwa padera kwa wakupha munthu, Kadesi mu Galileya, pamoza na malo ake oyikwa padera, na Hamoti, pamoza na malo ake oyikwa padera, na Karitani, pamoza na malo ake oyikwa padera, mizinda itatu. Mizinda yonse ya Gedesoni mwankhala mafuko awo inali mizinda khumi na itatu. Nanga kwa vanu va ana va Merari, Valevi vanyake, ku chokera mu lukolo lwa Zebuloni: Maani na malo gha kudyesera ng'ombe gha kwe; na Kadeshi na malo gha kudyesera ng'ombe gha kwe; na Zila na malo gha kudyesera ng'ombe gha kwe; mizinda yitatu. Kabili kwa Yorodani kwa Yeriko ku mtundu wa Rubeni, mudzi wakupumulira wa wakupha munthu, Bezeri mu chipululu; Miso, na mabusa ghakwe; na Yazeri, na mabusa ghakwe; na Kedemoti, na mabusa ghakwe; na Mefaati, na mabusa ghakwe; midzi inayi. Nanga kuchokera mu mtundu wa Gadi, mudzi wa kupulumukirako wa wakupha munthu, nanga Ramoti mu Gileadi, nanga mabusa gha mudzi uwu; Kamini, nanga mabusa gha mudzi uwu; nanga

Hesiboni, nanga mabusa gha mudzi uwu; nanga Jazeri, nanga mabusa gha mudzi uwu; midzi yose inayi. Mizinda yonse kwa ana a Merari monga mafuko awo a otsala kuchokera mu fuko la Levi, ndipo malire ake anali mizinda khumi na iwiri. Mizinda yonse ya Walevi mu pakati pa chuma cha wana wa Israeli, mizinda makumi manayi na vikhondi na vinayi, na mabusa ghawo kuzungulira mizinda iyi; muzinda na mabusa kuzungulira muzinda ku mizinda yonse iyi. Na Mwenecho wapereka Israeli charu chonse, icho wakalumbira kupereka kwa makholo ghawo; na wakalanda icho, na wakakhala mu icho. Ndipo Mwami anawapatsa mpumulo mbali zonse, monga anakalumbira kwa makolo awo, palibe ndi mmodzi yemwe anaima pamaso pawo pa adani awo onse, adani awo onse Mwami anawapereka m'manja mwawo. Palibe chakalephera mwa mawu onse abwino amene Mbuya analankhula kwa ana a Israeli; zonse zinakwaniritsidwa.

22

Penepo Yoshuwa wakakuŵithanitsa wana wa Rubeni, na wana wa Gadi, na lupangu lwa mtundu wa Manase, na wakawauza kuti, mwamva zintu zonse zimene Mose mtumiki wa Mbuya wakakulagirani, na mwamvera mawu ghangu malinga na zintu zonse zimene wakakulagirani. Mwaleka kusiya alongo winu masiku ghanandi aga, mpaka lero mwagomezga malango gha Mbuya Chiuta winu. Lero nanga wapatizgha Mwami Chiuta wathu walongo wathu, umo wakawayowoyera iwo. Lero

chomwecho watembenuka, mukayende ku nyumba zanu, na ku charu cha ulandiro wanu, uwo wakuwapangani inywe Mose mu kuwuka kwa Yorodano. Koma chenjerani kwene-kwene kuchita malamulo na mulawu uwo wakulamula ife kuchita Mose mtumiki wa Mwamuna; kukonda Mwamuna Chiuta wathu, kuyenda mu njira zonse za wakwe, kuchenjerani malamulo za wakwe, na kumanikirana na wakwe, na kumutumikira kuchokera mu mtima wonse wanu, na kuchokera mu moyo wonse wanu. Ndipo Joshua wawadalitsa, ndipo wawatuluska, ndipo wakapita ku nyumba zawo. Ndipo kwa theka la fuko la Manase, Mose wakapereka mu Basani, ndipo kwa theka, Yoshuwa wakapereka pamoza na achibale ake ku mbali ya Yorodani pafupi na nyanja, ndipo pamene Yoshuwa wakawatumiza ku nyumba zawo ndipo wakawadalitsa. Nanga mu chuma chakukhala chambiri vakaenda ku nyumba zavo, nanga ng'ombe zakukhala zambiri kweniso, nanga siliva, nanga golide, nanga chitsulo, nanga zovala zakukhala zambiri, vakagawana chofunkha cha adani pamoza na valongu vavo. Ndipo anaenda ana a Reubeni na ana a Gadi na theka la fuko la Manase kuchoka kwa ana a Israeli ku Shilo m'dziko la Kanaani kuti apite ku Gileadi ku dziko la cholowa chawo chimene analandira kudzera mu lamulo la Ambuye m'manja mwa Mose. Ndipo anafika ku Gileadi wa Yorodani, womwe uli m'dziko la Kanaani, ndipo ana a Rubeni, ndi ana a Gadi, ndi theka la fuko la Manase anamanga kumeneko guwa pa Yorodani, guwa lalikulu kuti liwoneke. Nanga vakumva vana va Israyeli vakulonga, Onani, vamanga vana va Rubeni, nanga vana va Gadi, nanga theka lya fuko lya Manase chivumbiro pa malire

gha charu cha Kanani pa Gileadi pa Yorodani mu kupitilira kwa vana va Israyeli. Ndipo anasonkhana onse ana a Israeli ku Shilo, kuti akakwere kukachita nkhondo nawo. Nanga watumizga wana wa Israeli kwa wana wa Reubeni na kwa wana wa Gadi na kwa wana wa theka lya fuko lya Manase ku charu cha Gileadi, Finehasi mwana wa Eliezara mwana wa Aroni mpayiri mkulu, na khumi wa akalongozgi pamoza naye; mkalongozgi umoza kufuma ku nyumba ya banja kufuma ku mafuko yose ya Israeli; akalongozgi wa nyumba za makolo ndi akalongozgi wa chikumi cha Israeli. Na vakafika kwa vana va Rubeni, na kwa vana va Gadi, na kwa vana va theka ya fuko la Manase mu nyika ya Gileadi; na vakaŵecheta navo, vachiti, ivi nkhuviwamba mpingo wose wa Mbuya, ndi chiyani chiphuliro ichi chimene mwachiphulira pamaso pa Chiuta wa Israyeli, kutembenuka lero kufuma kwa Mbuya, mwamanga kwa inu vekha guwa, kuti mukhale vapanduki kufuma kwa Mbuya? Kasi chivi cha Peori sichili chaching'ono kwa ife, chifukwa sitinasukulidwe kuchokera kwa icho mpaka lero lino? Nanga chakachitika chilonda mu msonkhano wa Mbuya. Ndipo inu mwatembenuka lero kuchokera kwa Mbuya, ndipo zidzakhala ngati mutembenuka lero kuchokera kwa Mbuya, mawa mkwiyo udzakhala pa Israeli yense. Nanga vino nga ng'ono nkhongo yinu ya ulandizi winu, muwoloke mu nkhongo ya Mwenembumba ya ulandizi, uko kukakhala hema ya Mwenembumba, nanga mulandize mwa ife. Nanga musakhale wopanduka kuzuwa ku Chiuta, nanga inu musapanduke kuzuwa ku Mwenembumba, chifukwa cha kumanga guwa kunzira kwa guwa la nsembe la Mwenembumba wa Chiuta

wathu. Kasi tambula Akari mwana wa Zera wakalakwa mu kulakwa kuchokera ku chintu chakupatulira, na pa msonkhano wose wa Isiraeli kwakhala mkwiyo? Nanga uyu umoza yekha wakafa mu chivi chake chini. Nanga vakayankha vana va Rubeni, na vana va Gadi, na pakati pa fuko la Manase, nanga vakalongera kwa vakulongozgi va Israyeli, vakulonga, Chiuta Chiuta Mwenecho ndi, nanga Chiuta Chiuta mwenecho wakumanya, nanga Israyeli mwenecho wazamanya; nga mu kupanduka takachimwira pamaso pa Mwenecho, naungalupuske ife pa siku iyi. Na nga tidamanga wekha guwa kuti tichoke kwa Mwenecho Chiuta wathu, kuti tipereke pa iwo nsembe ya zopsereza zonse, kuti tipange pa iwo nsembe ya mtendere, Mwenecho wakazafunafuna. Koma chifukwa cha kusamala kwa mawu tinachita ichi, tikunena kuti ana anu asanene mawa kwa ana athu, Kodi muli ndi chiyani ndi Mbuye Mulungu wa Israyeli? Nanga malire Mbuya wakavika pakati pathu na panu Yorodani, nanga palije kwa inu gawo la Mbuya, nanga ana anu akapatanisa ana athu kuti asalambire Mbuya. Na twalonga kuti tichite uyu, wa kumanga guwa ili kweni pa chifukwa cha zopereka kweni pa chifukwa cha nsembe, koma kuti ichi chibe umboni pakati pathu na nyuwe, na pakati pa vibadwa vyathu pambuyo pathu, wa kutumikira utumikiro wa Mbuya pamaso pake, mu zopereka zathu na mu nsembe zathu na mu nsembe za mtendere wathu; na vana vanu vangalonge kweni kwa vana vathu mawa, Kweni mwakupezeka na gawo lya Mbuya. Nanga tinkati, nga yikakhala kuti na kulankhula kwa ife, kapena kwa vibaduko vyathu mawa, na kuti, wonani chifanano cha guwa la Mbuya, icho chinkachita makholo athu si chifukwa

cha zopereka si kapenanso chifukwa cha nsembe, kasi umboni uli pakati panu na pakati pathu, na pakati pa ana athu. Chisachitike nanga ife kutembenuka kuchoka kwa Mbuya mu lero lino, kusiya Mbuya, chomwecho kumanga chipepo cha nsembe cha vipatso, na nsembe za Salamisi, na nsembe ya chipulumutso, kunze kwa chipepo cha nsembe cha Mbuya icho chili patsogolo pa hema yake. Ndipo Finehasi wansembe pamoza na akulungwa wonse wa mpingo wa Israeli amene anali naye atamva mawu amene anayankhula ana a Rubeni na ana a Gadi na theka la fuko la Manase, zinawakomera. Nanga wakhamba Finehasi wansembe kwa ana a Rubeni nanga kwa ana a Gadi nanga kwa theka la fuko la Manase, Lero tazindikira kuti Mbuya ali pamoza nathu, chifukwa simunachimwa pamaso pa Mbuya chiwemi, nanga chifukwa munapulumusa ana a Israyeli mu dzanja la Mbuya. Nanga Finehasi wansembe nanga akulongozgi anawalemba kuchokera kwa ana a Rubeni nanga kuchokera kwa ana a Gadi nanga kuchokera kwa theka la fuko la Manase ku Gileadi kulowa mu nyika ya Kanaani kwa ana a Isiraeli, ndipo anawayankhula mawu. Nanga yakakondweska ana a Israeli, nanga yakaŵechera kwa ana a Israeli, nanga yakaŵalumbira Chiuta wa ana a Israeli, nanga yakati kwakuti kusakhala kukwera kwa iwo mu nkhondo kukaŵononga nyika ya ana a Rubeni nanga ya ana a Gadi nanga ya theka la fuko la Manase, nanga yakakhala pa iwo. Nanga Joshua anakutcha guwa la nsembe la Rubeni na la Gadi na la theka la fuko la Manase, nanga anati, kuti umboni uli pakati pawo, kuti Mbuya Mulungu wawo ndi.

23

Ndipo zinachitika pambuyo pa masiku ambiri Mbuya atapatsa mpumulo Israeli kuchokera kwa adani ake onse kuzungulira, ndipo Joshua anali wamkulu wakula m'masiku. Nanga Yoshuwa wakakuŵithanitsa wanangwa wonse wa Israyeli na khonsolo ya akuluŵa wawo na akalonga wawo na aweruzi wawo na alembi wawo, nanga wakati kwa iwo, Ine ndakalamba nanga ndapitilira mu mazuŵa; Koma imwe mwawona vyonse vya Mfumu Chiuta witu vyakupangira mitundu yonse iyi pa uso witu, chifukwa Mfumu Chiuta winu ndi uyo wakumenyanira imwe. Onani kuti ndakhomera kwa inu mitundu yakusiyika kwa inu iyi mu vigawo mu mafuko ghinu, kufuma kwa Yorodani mitundu yose, na ndalephera, na kufuma kwa nyanja yikuru idzaika malire pa kulowera dzuwa. Mbuya koma uyo Chiuta wesu uyu wakuwononga iwo pa uso wesu, mpaka mwakuti wawonongeka, na wakutuma kwa iwo zinyama zakutchire, mpaka mwakuti wakuwononga iwo na wafalume wawo pa uso winu, na mukugawira nthaka yawo, monga mwakuyankhula Mbuya uyo Chiuta wesu kwa inu. Limani chomene nkhongo kusunga na kuchita vyose vyakalembwa mu bukhu wa mulawu wa Mose, kuti mungatembenuke kulija kwakudyo pano kwakumanzere, kuti mungalowe mu mitundu ya vanthu yavasigalira ivi; na mazina gha vamlungu wawu ngagakatchulidwe pakati penu, wala mungawatumikire, wala mungawalambalale, kasi Mbuya Chiuta wathu mungamatirirana naye, mbuli mwachitira mpaka zuwa lino.

Ndipo Ambuye adzawononga mitundu yaikulu ndi yamphamvu pamaso panu, ndipo palibe amene anayimirira pamaso pathu mpaka lero lino. Umoza wa inu wakathamangitsa chikwi, chifukwa Mbuye Mulungu wathu uyu wakumenyanira inu, monga mwa kunena kwa ife. Ndipo chenjelani kwambiri kukonda Mbuya Mulungu wathu. Ngati mwatemuka na kukaziphatikiza na mitundu iyi yakusazgako iyi pamoza namwe, na mukachita ukwati nayo, na mukasakanizgana nayo na yeneyo namwe, muziwenge kuti Mbuye ngakachitenge kupirikiza kuwononga mitundu iyi kuzipaso zinu; na yikhazgakhalenge kwa inu misampha, na ziphingirizgo, na misumali mu zidindo zinu, na mivi mu maso ghinu, mpaka mwawonongeke kuzipaso zikulu iyi yiwemi iyi iyo Mbuye Chiuta winu wakuperekeniko kwa inu. Ine koma nkhuthamanga njira, monga wonse wa pa charu, na mwamanya na mtima winu na moyo winu, chifukwa chakuti palije mawu ghakugwa kuchokera pa mawu ghonse gha Mbuye Mulungu wathu ghakalankhula kwa vintu vyonse vikukhala kwa ife, palije chakanika pa iwo. Nanga yikakhala munjira iyo yakwiza kwa ife mawu gha wose gha wemi, gho Mwenecho wakayankhula pa nyuwe; chomwecho Mwenecho Chiuta yikakwezera pa nyuwe mawu gha wose gha wipa mpaka yikakuphangeni nyuwe mu charu cha wemi ichi, icho Mwenecho wakupani nyuwe, mu kuphwanya nyuwe chivumbulano cha Mwenecho Chiuta witu, icho wakatilayizira ife, na mwakagenda mukagomezgere wachiuta wanyake na mukawagundamire wenewo.

24

Na Yoshuwa wakasonkhanitsa mafuko yose ya Israeli ku Shilo, ndipo wakaŵitanitsa akulu wawo na walembi wawo na oweruza wawo, ndipo wakawimika iwo patsogolo pa Chiuta. Nanga wakulongora Joshua kwa wonse bantu, Izi zikulonga Mfumu Mulungu wa Israeli: Kupitilira mtsinje wakakhala bamama winu kuyambira pachiyambi, Tera bamama wa Abrahamu, nanga bamama wa Nahori, nanga wakatumikira wamulungu wanyake. Apo ndinatolera tate winu Abulahamu kuchokera ku ng'ambo ya mtsinje, apo ndinamlongosora mu nyika yonse; apo ndinamphulika mbewu yake, apo ndinamphera Isaka, apo kwa Isaka ndinamphera Yakobo na Esau; apo ndinamphera Esau phiri la Seiri kuti alandire; apo Yakobo na ana ake aamuna ndinatsikira ku Iguputo, apo ndinakhala kuko mtundu waukulu na wambiri na wamphamvu; apo Aiguputo ndinawapweteka. Ndipo ndinakantha dziko la Egypt kwa zizindikiro zimene ndinachita mwa iwo. Nanga pambuyo pa izi, anatuluska makolo athu kuchokera ku Igupto, nanga munalowa mu nyanja ya fikundu, nanga Aigupto anawakondwerera makolo athu mu magaleta nanga mu mafalasi mu nyanja ya fikundu. Ndipo tinalira kwa Mbuya, ndipo anapatsa mtambo na mdima pakati pathu na pakati pa Aigupto, ndipo anabweretsa nyanja pa iwo ndipo inawaphimba, ndipo maso anu anaona zonse zimene Mbuya anachita m'dziko la Igupto, ndipo munakhala m'chipululu masiku ambiri. Ndipo wakatitongoza ku dziko la Aamori amene anakhala kupyola kwa

Yorodano, ndipo Ambuye wakawapereka m'manja mwathu, ndipo munalandira dziko lawo, ndipo munawawononga kuchoka pamaso panu. Ndipo Balaki mwana wa Zipori mfumu wa Moabi, wakayimika, ndipo wakalimbana na Israeli, ndipo wakatuma wanthu kukamuyitana Balaamu kuti atitemberere ife. Ndipo Mwami Mulungu wako sanafuna kukukonza, ndipo walatusika neyi madalitso, ndipo walatipulumusa ku manja yawo, ndipo walawapereka. Nanga mwaluka wa Jordan, nanga mwafika mu Yeriko, nanga wakulima kwa ife anthu wakukhala mu Yeriko: wa Amori, nanga wa Kanaani, nanga wa Perezi, nanga wa Hivi, nanga wa Yebusi, nanga wa Hiti, nanga wa Girigashi. Nanga Mbuya wapereka iwo mu manja athu. Ndipo ndingatumiza patsogolo panu njuchi, ndipo inawatumiza kufuma pamaso pathu mafumu khumi na awiri wa Aamori, si ndi lupanga lwanu nanga ndi uta wanu. Na waakupani nyika imene simunaigwirenge pa iyoyo, na mizinda imene simunamangenge, na mwakhala mwa iyo, na minda ya mpesa na minda ya azituni imene simunadzalenge inu, mukudya. Nanga lero muwopeni Mbuya, nanga mumtumikire kwa iye mu kulungama nanga mu chilungamo, nanga muchotse milungu ya chilendo, iyo yakatumikira makolo athu ku cipita ca mtsinje nanga mu Iguputo, nanga mumtumikire Mbuya. Ngati koma si kukusangalatsani kutumikira Mbuye, sankhani kwa inu nomwe lero amene mudzatumikire, kaya milungu ya makolo anu, iwo mu tsidya la mtsinje, kaya milungu ya Aamori, mu amene inu mukukhala pa nthaka yawo. Koma ine na nyumba yanga tidzatumikira Mbuye, chifukwa ndi woyera. Ndipo anthu anayankha nati, Sizingachitike kwa ife kusiya Mbuye kuti

tiwatumikire milungu ina. Mbuya Chiuta wathu, yekha ndi Chiuta, yekha wakatukweza ife na makholo athu kuchokera ku Egipito, na wakatisunga ife mu njira yose imene tinayenda mu iyo, na mu mitundu yose ya anthu imene tinadutsa pakati pawo. Ndipo Mwami wakathamangitsa Mwamori na mitundu yonse ya anthu yomwe yakhala m'dziko kuchokera pamaso pathu, koma ife tipembedza Mwami, pakuti uyu ndi Mulungu wathu. Na Yoshuwa wakati kwa vanu, nyuwe namukughumira kutumikira Mwenecho, chifukwa Chiuta ndi wakuera; na wakuchita nsanje uyu ngakakukhululukirani vivi vyinu na vyakuchita vyakupandula malamulo vyinu, pa nthazi mukasiya Mwenecho na kutumikira vinyau vingwe; na wakiza wakukupwetekerani na kukumalizirani m'malo mwa vyakuwachitira vyakuwemi. Na anthu anati kwa Yoshuwa, Ayi, koma Mbuye tizamutumikira. Nanga Joshua wakati kwa wanthu, Imwe muli mboni pa imwe chakuti mwasankha Mbuya kuti mumutumikire. Ndipo lero chotsani milungu yachilendo imene ili mwa inu, ndipo yangani mitima yanu kwa Mbuye Mulungu wa Israyeli. Ndipo anthu anati kwa Joshua, Tizatumikira Mwami ndipo tizamvera mawu ake. Ndipo Joshua wakapanga chivomerezi na anthu pa tsiku limenelo, ndipo wakawapatsa malamulo na chiweruzo ku Shiloh pamaso pa hema ya Mulungu wa Israeli. Ndipo analemba mawu agha mu buku wa malamulo gha Chiuta, ndipo anatenga mwala ukhulu, ndipo Yoshuwa anauyimika pansi pa mtengo wa terebinti patsogolo pa Mbuya. Nanga Yoshuwa wakuti kwa wanthu, Yonani, mwala uwu ukhala mwa inu mu umboni, chakuti yemweyo wamva vyose vya kuneneka kwa yemweyo na Mbuya, chakuti wanenera kwa inu lero. Nanga uwu ukhala

mwa inu mu umboni pa vyomalira vya mazuwa, nthazi mungachita zachinyengo kwa Mbuya Chiuta wangu. Nanga Yoshuwa watumizga wanthu, ndipo wakapita unyake ku malo wake. Ndipo Israeli wakatumikira Mwami masiku yose ya Yoshuwa, na masiku yose ya wakuru wose wakalikitsa nthawi pambuyo pa Yoshuwa, na wose wakawona vinthu vyose vya Mwami vyose vwakachitira Israeli. Ndipo zinachitika pambuyo pa zimenezi ndipo Yoshuwa mwana wa Nuni, kapolo wa Mbuye, anamwalira ali ndi zaka zana ndi khumi. Na vakamwika yeneyo ku malire gha chigawo chakwe mu Timnati Sera mu phiri lya Efereimu kuchokera kumpoto kwa phiri lya Gileadi. Na mafupa gha Yosefe vakawatola vana va Isiraeli kuchokera ku Egipito, na vakawika mu Sekemu, mu chigawo cha munda uwo Yakobo wakaghula kuchokera kwa Vaamori vavo vakakhala mu Sekemu kwa vwana vyakondolo zana limoza, na wakamupa Yosefe mu chigawo. Nanga chakachitika pambuyo pa vinthu ivi, Eleazar mwana wa Aroni wamkulu wa ansembe wakafa, nanga wakaikwa mu Gibea ya Finehasi mwana wake wamuna, iyo wakamupatsa kwa iye mu phiri la Eferaimu.